Kurda Dili

Mesudinin Arapça yazmış olduğu kitabının çağdaşı olan Ermeni Urfalı Mateosun ermenice yazmış olduğu kitabında geçen ve Šahrestānīhā ī Ērānšahr yazmış olduğu Farsça kitabında geçen kelimelerin ışığında Kurda dili kitabının çevirisi.

والهلبانية والسراة ومن حوى بلاد الجبال من الشاذنجان واللدية والماذنجان والمزدنكان والبارسان والخالية والجابارقية والجاوانية والمستكان ومن حل بلاد الشام من الدبابلة وغيرهم فالأشهر فيهم أنهم من مضربن نزار ومنهم اليعقوبية والجورقان وهم نصارى وديارهم مما يلي بلاد الموصل وجبل الجودي وفي الأكراد من رأيهم رأي الخوارج والبراءة من عثمان وعلي رضى الله عنهما فهذه جمل من اخبار بوادي العالم وقد اعرضنا عن ذكر الغوز والخرلج وهم انواع من الترك نحو بلاد غرش وبست وبسطام (1) مما يلي بلاد سجستان وكذلك من ببلاد كرمان من القفص والبلوج واللجت قال المسعودي فاما ايام العرب ووقائعها

Hulbâniye, Serât ve Cibal (dağlık bölge) ülkesini içine alan Şâdencân, Lediye, Mâzencân, Mezdenkân, Bârisân, Hâliye, Câbârkî, Câvânî ve Mustekân ile Şam bölgesinde yaşayan Debâbile ve diğerleri; bunlar hakkındaki en yaygın kanaat, Nizar b. Maad (Mudar) soyundan geldikleridir. Aralarında Musul ve Cudi Dağı çevresinde yaşayan Yâkubî ve Cûrkânî Hristiyanlar da bulunur. Kurtlar (Ekrât) arasında Haricî düşüncesine sahip olan, Osman ve Ali'den (R.A.) uzak duranlar da mevcuttur. İşte bunlar, dünyanın bozkırlarına/kırsalına dair haberlerin özetidir. Gürcistan (Gordjistân), Best ve Bistam dolaylarından Sicistan (Seistan) sınırına kadar yaşayan, Türk ırkının birer dalı olan Oğuzlar (Kurtlar/Gouze) ve Karluklar hakkında bilgi vermeyi ise burada bıraktık. Aynı şekilde Kirman'daki Kufs, Belüc ve Lect topluluklarından da bahsetmiyoruz. Mesudi der ki: Arapların günlerine ve savaşlarına gelince..."

Belge Künyesi SOCIÉTÉ ASIATIQUE. MAÇOUDI. LES PRAIRIES D'OR. TEXTE ET TRADUCTION PAR C. BARBIER DE MEYNARD ET PAVET DE COURTEILLE. TOME TROISIÈME. Sayfa:254 PARIS. IMPRIMÉ PAR AUTORISATION DE L'EMPEREUR A L'IMPRIMERIE IMPÉRIALE. M DCCC LXIV.

զամիրայն Ուտայր, և տիրեաց ամենայն քաղաքին Ուռհայոց: Յայնժամ կինն Ուտայրայ յորժամ տեսաւ թէ սպանաւ Ուտայր, քաջապէս յարեաւ 'ի վերայ Պալէլին, և կապեաց սեւազնեակ և մտաւ յիշխան յամենայն ազգն Արապկաց, և ասէր, եթէ « Քուրթ ազգն եկին և առին զհայրենի քաղաքն Արապկաց, և սպանին զայրն իմ զամիրայն Ուտայր » : Եւ այսու արար ժողովս բազումս, և յարուցեալ գայր 'ի վերայ Պալէլին . զոր իմացեալ Նսրտօլ՝ գայ բազում զօրօք ընդդէմ Արապկաց . և գընաց կինն Ուտայրի ընդդէմ Նսրտօլայ եւ սաստիկ պատերազմաւ դարձուցանէր զնա 'ի փախուստ . և ինքն գայր իջանէր 'ի վերայ Պալէլ_ռայիսին, և արար 'ի վերայ կըլային ահագին պատերազմ : Եւ անճարակեալ Պալէլն, ելս իրացն ոչ գտանէր, յուղարկեալ առ Նսրտօլ և ծանուցանէր զվտանգն և ասէր, թէ 'ի նեղութեան կամ ես և ամենայն **Քրդու ստան** : Ապա անճարակեալ Նսրտօլ առաքեաց զՍալման 'ի կըլային Ուռհայոց, եւ տարաւ զՊալէլն 'ի քաղաքն իւր 'ի Սուփարկին . և կինն Ուտայրի ոչ դադարէր զամենայն աւուրսն պատերազմել ընդ Սալման : Յայնժամ ձանձրացեալ Amir Utayr'ı [katledip] Urfa (Urhay) şehrinin tamamına hâkim oldu. O vakit Utayr'ın karısı, kocasının öldürüldüğünü görünce metanetle Balel'in üzerine yürüdü; yas giysileri giyip Arap ulusunun tüm reislerinin huzuruna çıktı ve şöyle dedi: «Kurt

(քուրթ) halkı gelip Arapların ata yadigârı şehrini istila etti ve kocam Emir Utayr'ı katletti.» Bu çağrıyla büyük meclisler topladı ve Balel'in üzerine yürüdü. Bunu haber alan Nasrü'd-Devle (Nsrtol), Araplara karşı kalabalık bir orduyla geldi. Utayr'ın karısı, Nasrü'd-Devle'nin karşısına dikildi ve şiddetli bir savaşla onu kaçmaya mecbur etti. Kendisi gelip Reis Balel'in üzerine yürüdü ve kaleye karşı dehşetli bir savaş başlattı. Çaresiz kalan Balel, kurtuluş yolu bulamayınca Nasrü'd-Devle'ye haber gönderip tehlikeyi bildirdi ve şöyle dedi: «Ben ve tüm Kurtistan (Քրդու ստան) darlık ve sıkıntı içindeyiz.» Bunun üzerine çaresiz kalan Nasrü'd-Devle, Salman'ı Urfa kalesine gönderdi ve Balel'i kendi şehri olan Meyyâfârikîn'e (Sufarkin/Silvan) götürdü. Utayr'ın karısı ise her gün Salman ile savaşmaktan vazgeçmiyordu. O vakitlerde bezmiş olan...

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԱՏԹԷՈՍԻ ՈՒՌՀԱՅԵՑՒՈՑ Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ԳԷՈՐԳԱՅ ՍՐԲԱԶԱՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀՐԱՄԱՆԱՒ ՍՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Տ. Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՑ Ս. ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ –1869–

چون ضحاک بر تخت نشست و دو مار از دوش او برآمد،
هر روز دو جوان را می‌کشتند و مغز ایشان به مارها می‌دادند.
دو مرد از نژاد پادشاهان، یکی نامش ارمائیل و دیگری کارماییل،
آشپز شدند تا بتوانند هر روز یکی از جوانان را رهایی دهند.
هر روز یکی را می‌کشتند و مغز گوسفند به مارها می‌دادند،
و آن جوانی که می‌رهید، می‌گریخت و به کوه‌ها پناه می‌برد.
گویند که از آن مردمان کردان پدید آمدند.
و بعضی از مؤرخان آورده‌اند که ضحاک مردی را به نام ارمائیل
وزیر خود گردانید، و او از خاندان افریدون بود،
هر روز دو تن را آزاد می‌کرد و به جای آن مغز گوسفند می‌داد.
ایشان که آزاد می‌شدند، از بیم ضحاک به کوه‌ها گریختند
و ایشان را کرد خوانند

Zahhak tahta oturduğunda ve omuzlarından iki yılan çıktığında, her gün iki genci öldürüyor ve beyinlerini yılanlara veriyorlardı. Kralların soyundan gelen iki adam, biri Ermail ve diğeri Karmail adında, her gün gençlerden birini kurtarabilmek için aşçı oldular. Her gün birini öldürüp (onun yerine) yılanlara koyun beyni veriyorlardı. Kurtulan o genç ise kaçıyor ve dağlara sığınıyordu. Derler ki, o insanlardan Kordlar (Kordan) ortaya çıktı. Bazı tarihçiler ise şöyle rivayet etmiştir: Zahhak, Ermail adında bir adamı veziri yaptı ve o, Feridun hanedanındandı; her gün iki kişiyi serbest bırakıyor ve yerine koyun beyni veriyordu. Serbest kalanlar, Zahhak korkusundan dağlara kaçtılar ve onlara Kord (Kord) denir.

Šahrestānīhā Ī Ērānšahr:Šahrestānīhā ī Ērānšahr, 8. asır sonu veya 9. asır başlarında tamamlanmış önemli bir. Pehlevice (Orta Farsça) tarihî coğrafya metnidir.

ﺍﻟﺬﻱ ﺍﻟﻘﺒﺾ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻌﺮﺵ ﻭﻣﻦ ﻛﺘﻔﻴﻪ ﺧﺮﺟﺖ ﺍﻟﺜﻌﺒﺎﻥ ﺍﻟﻤﻘﺪﺳﺎﻥ ﻓﻜﺎﻧﺎ ﻳﺄﻛﻼﻥ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﺩﻣﺎﻍ ﺭﺟﻠﻴﻦ ﻣﻦ ﺃﺑﻨﺎﺀ ﺍﻟﻨﺎﺱ. ﻭﻛﺎﻥ ﺍﻟﻄﺒﺎﺧﺎﻥ ﻳﺨﺪﻋﺎﻥ ﺍﻟﺜﻌﺒﺎﻥ ﻭﻳﺄﺧﺬﺍﻥ ﺩﻣﺎﻍ ﺭﺟﻠﻴﻦ ﻣﻦ ﺍﻟﻐﻨﻢ ﻓﻴﻄﻌﻤﺎﻧﻬﻤﺎ ﻟﻠﺜﻌﺒﺎﻥ. ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻦ ﻧﺠﺎ ﻣﻦ ﺍﻟﻘﺘﻞ ﻫﺮﺏ ﻭﻟﺠﺄ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﺠﺒﺎﻝ. ﻭﻳﻘﺎﻝ ﺇﻥ ﻫﺆﻻﺀ ﻫﻢ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﺻﺎﺭﻭﺍ ﺃﻛﺮﺍﺩﺍ. ﻭﻗﻴﻞ ﺇﻥ ﺍﻟﻀﺤﺎﻙ ﻛﺎﻥ ﻗﺪ ﻭﻟﻰ ﺭﺟﻼ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﺒﻴﺖ ﺍﻟﻔﺮﻳﺪﻭﻧﻲ ﻭﺯﻳﺮﺍ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﺨﻠﻲ ﻋﻦ ﺍﺛﻨﻴﻦ ﻓﻲ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻭﻳﺠﻌﻞ ﻣﻜﺎﻧﻬﻤﺎ ﺩﻣﺎﻍ ﺍﻟﻐﻨﻢ ﻓﺎﻟﻤﺨﻠﻮﺩﺍﻥ ﻫﻤﺎ ﺍﻟﻠﺬﺍﻥ ﻫﺮﺑﺎ ﻣﻦ ﺍﻟﻀﺤﺎﻙ ﻭﻟﺠﺎ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﺠﺒﺎﻝ.

Bartelli Piskoposu; büyük Maphrian'ın bu kardeşi hakkında. Maphrian'ın Turabdin'e çıktığı aynı yıl olan (Grek) 1542 yılında; Harezmli Tatarlar Amid'e (Diyarbakır) doğru kovalayıp bölgeler açığa çıktığında (karıştığında), Turabdin'deki o Kordlar (ܟܘܪܕ) da Hristiyanlara karşı ayaklandılar ve Keferşalta'yı yağmalamak için geldiler. Maphrian ise dinç/sağlam olduğu için ata bindi ve Kordlarla (ܟܘܪܕ) savaşmak üzere silahını kuşandı. O yılın Eylül ayında bir okla vuruldu ve öldü. Doğu ve Batı'nın tüm sakinleri onun için yas tuttu. Uzun süre rahibe olarak yaşayan bir kız kardeşi de vardı. Ve yukarıdan aşağıya, yaşamın bedeninin tamamı durmaksızın (anlaşılsın).

GREGORII BARHEBRÆI - CHRONICON ECCLESIASTICUM

ܟܬܒ ܟܢܝܫ ܕܡܬܪܓܡ ܡܢ ܠܫܢ ܣܘܪܝܝܐ ܠܠܫܢ ܥܪܒܝܐ ܘܥܡ ܗܘܪܝ ܘܫܪܚ ܠܐ ܫܡܝܫ ܐܠܐ ܠܡܪܝ ܐܠܗܐ ܘܠܡܪܝ ܡܫܝܚܐ ܘܠܡܪܝ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܚܕ ܐܠܗܐ ܡܒܪܟ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ

GREGORII BARHEBRÆI CHRONICON ECCLESIASTICUM QUOD E CODICE MUSEI BRITANNICI DESCRIPTUM CONJUNCTA OPERA EDIDERUNT, LATINITATE DONARUNT ANNOTATIONIBUSQUE THEOLOGICIS, HISTORICIS, GEOGRAPHICIS ET ARCHÆOLOGICIS ILLUSTRARUNT JOANNES BAPTISTA ABBELOOS S. THEOL. DOCTOR, ECCLES. METROP. MECHLIN. CAN. HON., ACAD. RELIG. CATH. ROM. ET SOC. ASIAT. PARIS. SODALIS, IN SEMINAR. ARCHIEP. MECHLIN. LINGUAR. ORIENT. PROFESSOR ET THOMAS JOSEPHUS LAMY S. THEOLOGIÆ DOCTOR, ECCLES. CATHEDRAL. NAMURCEN. CAN. HON., HERMENEUT. SACRÆ AC LINGUAR. ORIENT. IN UNIV. CATH. LOVAN. PROFESSOR TOMUS II PARISIIS APUD MAISONNEUVE ET C^IE QUAI VOLTAIRE, 15. LOVANII EXCUDEBAT CAR. PEETERS VIA NAMURCENSI, 22. 1874. Sayfa: 405.

Önsöz

Okuyacağınız bu Kurt dili çalışmasın da esas konu, "Soran" için yapılmış bir sözlük çalışmasıdır. Soraniler ise:

A R T I C O L O V.

Del principato del Soràn.

IL Koi, detto ancora Koi-Sangiàk e la capitale di una provincia del Kurdistan detta Soràn. Ivi fa residenza un bascia, il quale è riconosciuto, e protetto, per mezzo della pelliccia, dal Visir di Bagdad. Il dominio del Koi si stende circa a tre giorni di lunghezza, e presso a due di larghezza. Ha sotto di se dugento cinquanta villaggi. Questa città non è fabbricata di altro cemento, che di loto. L' interno delle case è ben formato, perchè sul gusto di Persia colla quale confina, non essendovi altro spazio dal Koi al terreno persiano, che di soli due giorni. Il linguaggio comune è il Kurdo; ma il dialetto varia in molte voci da quello del Badinan, ed è di questo più goffo. Quasi tutti sanno, e parlano ancora il persiano, ed il turco. La città è circondata d' alti monti per lo più sterili, od incolti; ed è irrigata da varj ruscelletti di acque non molto buone a bersi. Alcune di esse sono acide, altre amarette. Il traffico principale di questa città, e del suo principato è il tabacco da fumo. Portano ancora dalle indie molte, ma picciole pietre di agata. Quivi sono molti negozianti esteri. I nazionali non lasciano di esser torpidi, come lo sono tutti i Kurdi; mostransi però alquanto più svelti e civili con i forestieri. Vestono ancora più galanti degli altri Kurdi. Questa città fa circa dieci mila anime. **Sono tutti turchi**, e pochi ebrei.

BÖLÜM V.

Soran (1) Beyliği Üzerine.

Koi (Köy), diğer adıyla Koi-Sancak (KöySancak), Kurtistan'ın Soran denilen bir eyaletinin başkentidir. Orada, Bağdat Veziri tarafından kürk (hilat) aracılığıyla tanınan ve korunan bir paşa ikamet eder. Koi'nin hakimiyet alanı yaklaşık üç günlük uzunluğa ve yaklaşık iki günlük genişliğe yayılır. İdaresi altında iki yüz elli köy bulunmaktadır. Bu şehir, çamurdan başka bir harç ile inşa edilmemiştir. Evlerin içi iyi

biçimlendirilmiştir çünkü sınır komşusu olan İran zevkine göredir; zira Koi'den İran topraklarına olan mesafe sadece iki gündür. Ortak dil Kurtça'dır; fakat lehçesi pek çok kelimede Badinan lehçesinden farklılık gösterir ve ondan daha kabadır. Hemen hemen herkes İranlıca ve Türkçeyi de bilir ve konuşur. Şehir, çoğu çorak veya ekilmemiş yüksek dağlarla çevrilidir; ve içmek için pek iyi olmayan çeşitli küçük su dereleriyle sulanır. Bunların bazıları asitli, diğerleri acımsıdır. Bu şehrin ve beyliğinin başlıca ticareti içimlik tütündür. Ayrıca Hindistan'dan çok sayıda ama küçük akik taşları getirirler. Burada pek çok yabancı tüccar vardır. **Yerliler, tüm Kurtlar gibi uyuşuk olmaktan geri durmazlar**; ancak yabancılara karşı biraz daha çevik ve medeni görünürler. Diğer Kordlardan daha şık giyinirler. Bu şehir yaklaşık on bin nüfusa (cana) sahiptir. **Hepsi Türk'tür** ve az sayıda Yahudi vardır.

STORIA DELLA REGIONE DEL KURDISTAN E DELLE SETTE DI RELIGIONE IVI ESISTENTI DEL P. M. GIUSEPPE CAMPANILE PROFESSORE IN SACRA TEOLOGIA, PREFETTO DELLE MISSIONI DELLA MESOPOTAMIA, E KURDISTAN, SOSTITUTO DI LINGUA ARABA NEL PUBBLICO LICEO DI QUESTA CITTA', PASTORE ARCADE COL NOME DI LISIDE METIMNEO, ED ACCADEMICO PELORITANO DETTO IL DELIBERATO. NAPOLI. DALLA STAMPERIA DE' FRATELLI FERNANDES. Strada Tribunali, N.º 287. 1818. Sayfalar: 41, 42, 43.

Not: Maurizio Garzoni öldükten hemen sonra vatikan tarafından Garzonin yerine atanan Misyoner kişi: P. M. GIUSEPPE CAMPANILE dir.

Dipnot-Açıklama:

(1) Açıklama: Soran: Türkçede fiil kökü olarak "sor" yani "sor-an" bu ise soru soran kişi demekdir.

Türk, Türkmen aşiretli içerisinde mevcut olan şive aksan telafuzlar ve yazılışlar dikkate alınarak çevirilmişdir. Arapçada ki KRD olarak yazılan Kurd diğer lehçelerde Kurt olarak telafuz edilir. Mesudinin çağdaşı olan Urfalı Mateosun kroniğinde ekrat kelimesinin karşılığı olan Kurtlar yazımı dikkate alınmıştır. Farsça ve Süryanice yazılımda ki Kord - Karduk yazılımları da yine çağdaş olan mesudi de ki Karduklar dikkate alınmıştır.


GRAMMATICA
E VOCABOLARIO
DELLA
LINGUA KURDA
COMPOSTI
DAL P. MAURIZIO GARZONI
De' Predicatori Ex-Missionario Apoſtolico

ROMA MDCCLXXXVII.
Nella Stamperia della Sacra Congregazione di Propaganda Fide
CON LICENZA DE' SUPERIORI.

G R A M M A T I C A E V O C A B O L A R I O D E L L A L I N G U A K U R D A COMPOSTI DAL P. MAURIZIO GARZONI De' Predicatori Ex-Missionario Apostolico (Amblem içerisindeki Latince metin) PREDICATE EVANGELIUM OMNI CREATURAE. EUUNTES IN UNIVERSUM MUNDUM.

R O M A MDCCLXXXVII. Nella Stamperia della Sacra Congregazione di Propaganda Fide CON LICENZA DE' SUPERIORI.

Metnin Türkçe Karşılığı (Bilgi Amaçlı):

Kurt Dilinin Grameri ve Sözlüğü Hazırlayan: P. Maurizio Garzoni Vaizler Düzeni Üyesi, Eski Apostolik Misyoner

(Amblemdeki metin: "Müjdeyi tüm yaratılanlara vaaz edin. Tüm dünyaya gidin.")

Roma 1787 Kutsal İnancı Yayma Cemiyeti Matbaası'nda Üst makamların izniyle.

PREFAZIONE

LA favella Kurda all' Europa fin'ora ignota, ella è un linguaggio non ingrato all'orecchio, e proprio del paese detto Kurdiſtan tra i confini della Meſopotamia, e della Perſia. Trae la ſua origine dalla Perſiana, che coll' andar del tempo ſi è corrotta appropriandoſi molte parole Arabe, alterate unitamente ad altre fraſi, e parole Caldee, così che da più ſecoli ſe ne formò una lingua diſtinta affatto dalle altre, e preſe un nome proprio. Queſto paeſe in ſe contiene una eſtenſione in circa di venticinque giornate di longhezza, e circa dieci di larghezza; ſi divide eſſo in cinque grandi principati maomettani tributarj alla Porta Ottomana, e qualche volta alcuni di eſſi anche ai Perſiani; vale a dire il principato di Betlis, il principato di Gezira, detto da alcuni geografi regno de' Bottani; il principato

d'Amadia; il principato di Giulamerk; ed il principato di Karaciolan (1). Ciaſcuno d' eſſi può mettere in piedi un' armata di dodici, e più mila combattenti. Il più vaſto, e più potente è il principato di Karaciolan, perchè dopo il 1760 coll' ajuto del Paſcià di Bagdad ha unito al ſuo principato, quello del Koi Sangiak detto volgarmente Során; Il più nobile però è quello d'Amadia, li di cui principi diſcendono dalla ſtirpe degli antichi ſovrani detti Kalifa di Bagdad, come quelli pure di Giulamerk, eſſendo ſtati due fratelli, che ſi ſtabilirono nel Kurdiſtan da più di cinque ſecoli per quanto ſi vede dalli monumenti, e lapidi ſepolcrali dei loro antenati. Quando ſi vuole ſapere da un Kurdo, a che principato appartenga, ſi diſtinguono con queſti vocaboli. I ſudditi del Karaciolan ſi dicono Során [*quali ſolo parlano Kurdo, gli altri del Karaciolan detti* Babán *in Turco*]. *Quelli d'Amadia* Badinan. *Quelli di Giulamerk* Sciámbó. *Quelli di Gezira* Bottan. *Quelli di Betlis mantengono*

(1) A queſti paeſi, quantunque non appartenenti al Kurdiſtan, ſi può aggiugnere il monte Sangiár tra Moſul ed il fiume Kabúr popolato dalli Jazidj, quali non hanno altra lingua fuori della Kurda [nazione barbara, nota per le gran karavane, che quaſi ogni anno ſpogliano] oltre le vaſte pianure tra Moſul, Niſibi, ed Urfa, dove ſi trovano nazioni guerriere Kurde.

ÖNSÖZ

Avrupa da bugüne kadar bilinmeyen Kurt dili, kulağa hoş gelen ve Mezopotamya ve İran sınırları arasında yer alan Kurtistan denilen bölgeye özgüdür. Kökeni, Frasçaya dayanır ve zamanla çokça Arapça kelimenin benimsenmesiyle bozulmuş diğer Aramce ve Keldanice kelimelerle birleşerek yüzyıllar içinde diğerlerinden tamamen farklı bir dil oluşturmuş ve kendi adını almıştır.

Bu bölge yaklaşık 25 gün uzunluğunda 10 gün genişliğinde bir bölgedir, Osmanlı Devletine bağlı bir kısmı İran'a bağlı beş büyük Müslüman beyliğe bölünmüştür, Bunlar arasında Bitlis Ağalığı, Cezire, Ağalığı, Botan bölgesi, ayrıca Duhok, Hakkari Ağalığı ve Karacaoğulları Ağalığı, her biri 12000 veya daha fazla savaşçıdan oluşan bir ordu kurabilir. En büyük ve güçlüsü Karacaoğullarıdır <1>, 1760 da sonra Bağdat merkez alınarak yerel güç oluşturulması başlanıyor, Köy Sancak da bu ağalıklara katılıyor, lakin en soylusu Duhok bölgesidir burası bağdat Halifesinin soyundandır, Hakkari ağalarından farklıdır bunlar Atalarının, Anıt ve Mezar taşlarından görüleceği gibi Kurtistanda 5000 yıldan fazla hüküm süren iki kardeştir, bir kurt hangi soya ait

olduğunu öğrenmek istediğinde bu kelimeleri kullanır. Karacaoğulları halkı onlara Soran, < Sadece kurtca konuşanlar der, Karacaoğulları'nın diğerlerine Türkçe baban denir. Amediyedekiler Badinan. Hakkaridekiler Şambo yani Şemdinli. Cezire Botandakiler. Bitlistekiler ise aynen bunu sürdürüyor.

<< Çevirmenin Soraniler hakkında ki notudur: ARTICOLO V.
Del principato del Soran . : IL Koi , detto ancora Koi-Sangiak e la capitale di una provincia del Kurdistan detta Soràn. Ivi fa residenza un bascia , il quale è riconosciuto , e protetto , per mezzo della pelliccia , dal Visir di Bagdad. Il dominio del Koi si stende circa a tre giorni di lunghezza , e presso a due di larghezza. Ha sotto di se dugento cinquanta villaggi. Questa città non è fabbricata di altro cemento , che di loto. L' interno delle case è ben formato, perchè sul gusto di Persia colla quale confina , non essendovi altro spazio dal Koi al terreno persiano , che di soli due giorni. Il linguaggio comune è il Kurdo ; ma il dialetto varia in molte voci da quello del Badinan , ed è di questo più goflo. Quasi tutti sannó , e parlano ancora il persiano , ed il turco . La città è circondata d' alti monti per lo più o sterili , od incolti ; ed è irrigata da varj ruscelletti di acque non molto buone a bersi. Alcune di esse sono acide , altre amarette. Il traffico principale di questa città , e del suo principato è il tabacco da fumo. Portano ancora dalle indie molte , ma picciole pietre di agata. Quivi sono molti negozianti esteri. I nazionali non lasciano di esser torpidi , come lo sono tutti i Kurdi ; mostransi però alquando più svelti e civili con i foresteri. Vestono ancora più galanti degli altri Kurdi. Questa cittàfa circa dieci mila anime . Sono tutti turchi , e pochi ebrei.
Soran Ağalığı bölüm beş:
Soran Ağalığı hakkında:
Bunların ortak lehçesi kutçadır. Hemen hemen herkez Farsça ve Türkçe biliyor ve hala konuşuyorlar.
Questa città fa circa dieci mila anime . Sono tutti turchi , e pochi ebrei.
Bu şehrin yaklaşık on bin sakini var. Hepsi Türk ve birkaç Yahudi.>>
<STORIA DELLA REGIONE DEL KURDISTAN E DELLE SETTE DI RELIGIONE IVI ESISTENTI DEL P. M. GIUSEPPE CAMPANILE>

<<Babaniler hakkında çevirenin dip notu: İKİNCİ BÖLÜM
Baban Beyleri Hakkındadır: Güzel konuşan tarihçiler ve güzel yazan incelemeci rivayetçilerce de açıkça bilindiği gibi, Baban hükümdarları, Kürdistan hükümdarları arasında büyük ihtişam ve kuvvetleriyle, taraftar ve hizmetçilerinin çokluğuyla ün yapmışlardır. Ne var ki, bu ailenin Hükümetinin günleri, aşağıda da anlatacağımız gibi, lakabı, «Babam» sözcüğünün yanlış şekli olan Pir Budak Bebeî'ye <Pir Budak Bey> ve kardeşine ulaş-makla ve bunların soylarının kesilmesiyle sona erdi;

---

(1) Kurtistana ait olmamalarına rağmen buralarda kurt savaşçı eylemlerinin bulunduğu Musul, Nifibi < Haritada bugün böyle bir yer mevcut değildir, bunlar ya konar göçer yada terk edilmiş bir yer> ve Urfa arasında ki vadiler ve ovaların ötesinde, Kurtça dan başka dilleri olmayan Yezidilerin yaşadığı Musul Habur nehri arasında ki Sancar dağı < Her yıl yağmaladıkları büyük kervanlarıyla bilinen Barbar bir Millet> eklenebilir

gono il loro nome Betlísi *ſi diſtinguono pure tra loro nel parlare in alcune diſtinte fraſi, e pronuncia; come accade anche nelle provincie d'Italia; la più pulita però è quella d'Amadia, di cui me ne ſervo nella preſente opera.*

Li paeſi Kurdi ſono tutte montagne altiſſime appartenenti al monte Tauro con le loro belliſſime valli, fertili di frutta, e riſo. I loro monti ſopratutto abbondano di ottima galla, della quale li mercanti eſteri ne fanno un gran commercio, trafficandola nell'Asia minore, in Soria, in Aleppo, indi in Europa; per li buoni paſcoli abbondano pure d'ottime pecore, e capre, in cui conſiſte la maggior entrata. Le pianure poi a piè de' monti tanto dalla parte di Perſia, quanto dalla parte di Meſopotamia ſono fertiliſſime di grano, lino, bombace, e ſeſamo.

Regnano i loro principi non già ſempre per ſucceſſione da padre in figlio; ma bensì da uno della ſteſſa famiglia, che ſi trova più potente dopo la morte del regnante, non facendoſi mai ſucceſſore, ſe non dopo molte battaglie, e tradimenti, eſſendo queſti popoli barbari, ed infedeli, diviſi in tante tribù, da loro chiamate Aſſiréta, *le quali compongono i riſpettivi eſerciti. Ciaſcuna di dette tribù ha il proprio capo, che*

vien inveſtito dal principe. Accade però frequentemente, che queſte Aſſiréte ſi ribellano contro il proprio principe, unendoſi tre, o quattro di eſſe per fargli guerra, quale ſe rieſce felicemente, lo depongono, e rimettono al governo un altro principe, ſempre però della ſteſſa famiglia.

In queſti principati vi ſono moltiſſimi Criſtiani al numero più di cento mila; la maggior parte di eſſi ſono Neſtoriani diviſi in due patriarcati. Uno de' Patriarchi è reſidente in Kocianiſi vicino a Giulamerk ſempre denominato Mar Simon *con cinque Veſcovi ſuffraganei; l'altro abitante nel monaſtero detto* Raban Ormes, *vale a dire del Monaco Ormiſda, vicino ad Elcoſc ſede patriarcale, denominato ſempre* Mar Elia. *Queſto Patriarca oltre quella che ha negli altri 4 principati del Kurdiſtan, ha anche la giuriſdizione in tutta la Meſopotamia [eccettuati Diarbekir, e Mardin] ed in due provincie di Perſia con tredici Veſcovi ſuffraganei (1). Si trovano anche dei*

(1) La dignità patriarcale, e veſcovile nei Neſtoriani paſſa in eredità da zio in nipote, o al più proſſimo parente della ſteſſa famiglia paterna, così che alcune volte, per occupare le ſedie vacanti vengono ordinati li Veſcovi in età di anni dodici, come è accaduto due volte a miei tempi.

Bitlistekiler ise bunu sürdürüyor kendilerine Bitlisi <Bitlisli> derler ve aralarında farklı dillerde ve telafuzlarda da çeşitlilik gösterirler, bu durum İtalyanın taşra bölgelerinde de görülür, lakin en anlaşılır olanı, bu sererde bahsettiğim Amedia <Duhok> Amedianın ki gibidir Kurt beldeleri, güzel vadileri meyve ve su kaynaklarıyla zengin, Toros dağlarının uzantısı yüksek dağlık bölgelerden oluşmaktadır. Bu dağlarda , özellikle Efesli tüccarların Anadolu, Suriye, Halep ve oradan da avrupaya geniş çapta ticaretini yaptığı mükemmel yerleşimler bakımından zengindir. Ayrıca verimli otlaklarında besili koyun ve keçiler bulunur ve bunlar başlıca gelir kaynağını oluşturur. Dağların eteklerindeki ovalar, hem Part hem de Mezopotamya tarafında, buğday, keten, mısır, ve çemen otu bakımından verimliydi. Yönetimler herzaman babadan oğula seçimle değil, daha ziyade söz konusu aileden, liderin ölümünden sonra daha güçlü olan ve ancak bir çok savaştan sonra kendini lider ilan eden biri tarafından yönetilir. Bu barbar ve dinsiz halklar aşiret adını verdikleri bir çok kabileye bölünmüş olup, her biri kendi obasını oluşturan bu kabilelerin ayrı ayrı kabile reisi vardır. Bu makam lider tarafından tahsis edilir. Ancak, sık sık bu aşiretler kendi liderine karşı isyan eder ve 3 yada 4 tanesi birleşerek ona isyan başlatır. Eğer bu başarılı olursa onu liderlikten indirip yerine aynı aileden başka bir lideri getirirler.

Bu aşiretlerin içinde yüzbinden fazla Hıristiyan bulunmaktadır: Bunların büyük çoğunluğu iki patrikliğe bölünmüş Nasturilerdir. Patriklerden biri, Hakkari yakınlarında ki <Koçanıs- Kocianisi> ikamet etmekte olup her zaman Mar Simon olarak anılır ve beş yardımcı Piskoposu vardır, diğeri ise Elcose yakınlarında ki Raban Ormes, yani keşiş Ormisda manastırında ikamet etmekte olup, Patriklik inancına sahip olup her zaman Mar Elia olarak anılır. Bu patrik Kurtistanın diğer dört yönetiminde ki yetkisinin

yanı sıra, tüm Mezopotamyada <<Diyarbakır ve Mardin hariç>> Part da ki iki vilayetinde üç yerde on yardımcı piskoposu ile yetki sahibidir <1>.
1 Nasturilerde Patriklik ve Piskoposluk makamı Amcadan yeğene yahut baba tarafından ailesinin en yakın akrabasına miras kalır, bu nedenle bazen boş makamları doldurmak için 12 yaşında piskoposlar atanır. Benim gözlemlerimin çoğunda olduğu gibi.

<<La sera poi ci fermammo a dormire, pur dentro alla barca, ma sotto una villa che si chiama Kierd Haggi Curdì, cioè Ruota (e s'intende da tirare acqua dal fiume con bestie) di un tal Haggi Curdo, che ne è padrone . Ed ho voluto dichiarar questo nome, perchè molte ville sopra i fiumi di questi paesi si chiamano così ; cioè kierd in arabico , ovvero dulab in turco , che significa il medesimo , perchè veramente hanno tali ruote da tirare acqua ; con aggiungervi , a differenza di uno e di un altro, il nome del padrone. < Arapçada Kierd veya Türkçede Dülab, Curdi, Curdo ile aynı anlama geliyor. Bu ise su çekmek için kullanılan tekerlekleri olan su çarkıdır, Su çarkçısı Kurt Hacı.>>

dei Giacobiti con i loro rispettivi Vescovi, e molti Armeni. Questi Cristiani sono così ignoranti, che i loro preti, comunemente parlando, appena sanno leggere, e pochi scrivere, e per conseguenza stanno tutti sepolti nella loro ignoranza, nell'eresia, e nei vizj. Per quanto ho potuto indagare, nessun missionario nei tempi andati si è mai stabilito in questi barbari paesi, e se qualcheduno per accidente si tratteneva qualche giorno di passaggio, era necessario, che parlasse per interprete senza poter ottenere quel frutto desiderabile. Il primo missionario a stabilirsi in Kurdistan fu il P. Leopoldo Soldini Domenicano nel 1760, il quale finì i suoi giorni nella città del Zàko, dominio d'Amadia nel 1779. Il secondo sono stato io, che lasciando nel 1764. la città di Mosul provista d'altri missionarj (1), mi sono portato in Amadia. Non posso esprimere quanto sia stato difficile, e penoso l'imparare una lingua materialmente senza l'ajuto di

(1) Nella missione di Mosul già abbandonata dai Padri Cappuccini, si sono stabiliti li Padri Domenicani nel 1750 spediti dalla S. Congreg. di Propaganda, sedendo Benedetto XIV. ad istanza d'un sacerdote cattolico Caldeo nominato Kas Keder fuggito dalla sua patria di Mosul per le grandi persecuzioni fattegli dal Patriarca Nestoriano, e ritiratosi in Roma, vi dimorò fino alla morte.

qualche grammatica, o libro, poichè i Kurdi nelle loro scritture si servono della lingua Persiana letterale non intesa, se non dai loro dottori. I Cristiani tra di loro fanno uso dei proprj libri in lingua rispettiva, vale a dire li Nestoriani nella lingua Caldea, li Giacobiti nella Siriana, gli Armeni nell'Armena; tutti però devono sapere la lingua Kurda non solamente per commercio con li Maomettani, ma anche per li loro interessi appresso li proprj padroni (1).

Considerando io dunque la sudetta difficoltà, e possedendo la lingua Kurda bene per quanto si possa apprendere da un Europeo [avendo trattato con li Kurdi più di 18. anni] mi sono risoluto di comporre per comodo dei nuovi missionarj una grammatica, ed un vocabolario. Mi spaventò a prima vista tale impresa; ma a forza di pensare, riflettere tra me stesso, e combinare tutto il modo di favellare Kurdo, mi è poi finalmente riuscito dopo molta fatica di formarmene un' idea per istabilire li fondamenti grammaticali

(1) Nel Kurdistan tanto li Cristiani, quanto gli Ebrei nati sudditi hanno i loro respettivi padroni Maomettani, i quali hanno sopra de' suddetti il dominio, fuorchè della vita, ed esigono da essi ogni anno una determinata somma di denaro, oltre i regali, e lavori, e queste famiglie si possono donare, o vendere dai padroni ad altre persone, come se fosse un bene stabile.

Ayrıca bazı Yakubiler ve onlara bağlı Piskoposlar ile bir çok Ermeni. Bu Hıristiyanlar o kadar cahil ki, Rahipleri, genel olarak söylemek gerekirse çok zor okuma öğreniyor, çok azı yazma biliyor nihayetinde hepsi cehalet, sapkınlık ve kötülüklerin içine gömülmüşlerdir. Araştırabildiğim kadarıyla geçmişte hiçbir Misyoner bu barbar ülkelerde yerleşmedi ve eğer biri bir kaç günlük yolculuk mesafesinde kalırsa, güvenilir bir sonuç elde edemeden bir tercüman aracılığıyla konuşması gerekiyordu. Kurtistana ilk yerleşen Misyoner 1760 yılında P. Leopoldo Soldini idi ve 1779 yılında Amadianın bir bölgesi olan Zaho şehrinde yaşamını sürdürdü. İkincisi ise bendim: 1764 yılında Musul şehrini terk ederek diğer Misyonerlerle <1> Amadia ya gittim. Bir dilin, bir tercümanın fiziksel yardımı olmadan öğrenmenin ne kadar zor ve acı verici olduğunu ifade edemem. Kurtlar yazılarında Farsça kelimelere benzer kelimeler kullandıkları için, bu dilin anlaşılması ancak kendi içlerinde ki bazı kişiler tarafından mümkün olduğu için bu dile ait bilgileri bilmek için kaynaklar gereklidir. Hristiyanlar

kendi dillerinde kendi kitaplarını kullanırlar, yani Nesturiler Keldanice, Yakubiler Süryanice, Ermeniler Ermenice kullanırlar: lakin Kurt dilini sadece Müslümanlarla ticaret için değil aynı zamanda efendileriyle olan çıkarları içinde kullanmak zorundadırlar 1.

1 Franciscan Tarikatının bir kolu olan Cappuccini < Kapuçin> Rahiplerinin zaten terk ettiği Musul bölgesinde, Kutsal Propaganda Cemaati tarafından gönderilen Domenicani <Dominikan> Rahipleri, 1750 yılında, Nesturi Patriğinin <Nestoriano> kendisine yaptığı büyük zülümler nedeniyle ana vatanı Musuldan kaçarak ve Romaya çekilerek ölümüne kadar orada yaşayan Kas Keder adlı bir Keldani katolik Rahibinin huzurunda, Venedik <Benedetto> XIV rehberliğinde kuruldu.

Bahsedilen zorluğun farkında olarak ve Kurtlarla 18 yıldan fazla süredir ilgilendiğim için, Kurt dilini bir avrupalıdan öğrenebilecek en iyi şekilde bildiğim den dolayı, yeni öğrencilerin kolaylıkla öğrenebilmesi için bir dil bilgisi kitabı ve sözlük oluşturmaya karar verdim. Bu girişim işe başlarken beni korkuttu, lakin düşünerek, kendi içinde tefekkür ederek ve Kurtça konuşma formlarının tamamını birleştirerek, büyük çabalar sonucunda, dil bilgisi temelleri oluşturmak için bir fikir geliştirmeyi başardım.

1 Kurtistan da ki topraklarda doğan hem Hristiyanların hem de Yahudilerin toprakları hariç, buralardaki halkların üzerinde egemenliğe sahip olan ve onlardan her sene hediyeler ve ürettiklerinin yanında belirli oranda para alan yine buradaki aileleri kıymetli bir mal gibi başkalarına satan Müslüman efendileri vardır.

< La seconda in valore è quella che rosseggia di colore, quasi come il bolo armenio, o la terra sigillata ; e viene dal paese dei Curdi , che i Turchi chiamano (al solito de ' nomi dei paesi) Curdistan ; epperò si chiama la terra in turco curdistanghili , cioè terra di Curdistan .

… Burada ki toprak rengi kırmızıdır Ermeni kili yahut da Mühürlü kutsal toprak gibidir, ve Türklerin <Bu coğrafyaya koyduğu isimden de anladığımız şekilde> Kurtistan yani bu topraklara verilen isim Toprak rengi kur Farsçası kor olan kil renginden alır. Ermeniler de bu topraklara Ermeni kili olarak da bilinen Ermenistan der. Bu her iki isimde ki toprakta denedim beğendim, Kurtistan toprağı cildi ve saçı güzelleştirme ve yumuşatma konusunda çok etkilidir. Bu uygulamadan sonra dahi yıkamasan bile cildi yakmaz ve bozmaz bu toprak herşeyi düzeltir, doğal yanmalarıda iyileştirir, ama siz kullanmak için sıcak suyla seyreltin evet kendinizde hazırlayabilirsiniz.

Orjinaline bakınız. <<VIAGGI DI PIETRO DELLA VALLE IL PELLEGRINO DESCRITTI DA LUI MEDESIMO IN LETTERE FAMILIARI ALL'ERUDITO SUO AMICO MARIO SCHIPANO DIVISI IN TRE PARTI cioè: LA TURCHIA , LA PERSIA E L'INDIA COLLA VITA E RITRATTO DELL'AUTORE VOLUME PRIMO G. GANCIA, 1843, FOREIGN BOOKSELLER, 73, King's Road, BRIGHTON.>>

ticali. Confeſſo il vero, che queſta grammatica non ſarà perfetta nelle ſue parti: ſarò però dagli uomini prudenti compatito, perchè io ſono il primo, che ſenza ajuto di alcuna perſona, ſenza libri di tal lingua, mi ſono cimentato a mettere in luce la notizia d' una lingua finora ignota col puro fine d' ajutare li futuri miſſionarj. Neſſuno però mi potrà negare d' aver con queſta mia opera facilitato il modo di perfezionarla a chi col tempo dovrà far uſo di queſta lingua, e ſebbene foſſe coſa deſiderabile, ma non così facilmente eſeguibile, che li miſſionarj ſapeſſero le lingue proprie delli Criſtiani, troppo tempo vi vorrebbe per abilitarſi, e vi mancherebbe poi il tempo di fare il loro obbligo per iſtruire, ed illuminare quei Criſtiani, al che eſeguire baſta la lingua Kurda, che è a tutti comune.

Di più eſſendo il Kurdiſtan un paeſe tra li confini della Perſia, e dell' impero Ottomano ſottoposto a varie rivoluzioni ſi può dare il caſo, che li miſſionarj ſiano obbligati ad abbandonarlo, e paſſare qualche ſecolo prima, che ſi poſſa di nuovo qualcheduno introdurre; in tal caſo queſta mia opera ſarà deſiderata, e ſervirà d'ajuto per avere i primi principj della lingua di cui trattiamo, ſenza de' quali biſognerebbe perdere troppo tempo, come chiunque ſi può immaginare.

Ecco

Ecco dunque l' intenzione mia, per cui mi ſono affaticato a formare una grammatica, e vocabolario Kurdo Italiano. Prego pertanto ognuno d' un benigno compatimento, ſe vi è qualche mancamento, a cui potranno altri ſupplire.

DELL'

Doğrusunu itiraf ediyorum ki, bu dil çalışması bazıl bölümlerinde mükemmel olmayacak: Ancak akıl sahipleri bana acıyacaklar, lakin akıllı insanlar bana acıyacaklar, çünkü ben, kimsenin yardımı olmadan, o dilde kitaplar olmadan, gelecekteki Misyonerlere yardımcı olmak gayesiyle, daha önce bilinmeyen bir dilin bilgisine ışık tutmaya çalışan ilk kişiyim. Bununla birlikte, hiç kimse bu çalışmamla, sonunda bu dili kullanmak zorunda kalacak olanların onu mükemmelleştirmesini kolaylaştırdığımı kimse inkar edemez ve gerçekten de güvenilir bir dildir, ancak Hıristiyanlara özgü dilleri taklit etmek çok uzun zaman alacak ve o zaman da Hıristiyanları eğitme ve aydınlatma hükümlülüğünü yerine getirmek için zaman kalmayacak kadar kolay öğrenilebilir dil değildir: Bu amaçla, herkezin ortak dili olan kurtça yeterlidir. Dahası, Kurtistan, Part ve Osmanlı İmparatorluğu sınırları arasında yer alan ve çeşitli değişimlere maruz kalmış bir bölge olduğundan, yorumcuların onu terketmek zorunda kalması ve birkaç yüzyıl sonra birilerinin onu yeniden gündeme getirmesi mümkün olabilir. Böyle bir durumda, bu çalışmamla size yardım olacak ve ele aldığımız dilin temel ilkelerini elde etmemize biyik katkı sağlayacaktır, aksi takdirde tamin edebileceğiniz gibi, çok fazla zaman kaybı yaşanacaktır.
İşte bu benim amacım ve bu amaçla kurtça İtalyanca bir dil bilgisi ve sözlük derlemeye çalıştım. Bu nedenle, başkalarının tamamlayabileceği her hangi bir eksiklik varsa anlayış göstermenizi rica ediyorum.

DELL' ALFABETO.

SI ſervono li Kurdi delli caratteri Perſiani, ed in tutti i loro ſcritti pubblici fanno uſo della lingua Perſiana letterale, così che le loro ſcritture non ſono inteſe ſe non ſe dai loro eruditi, quali fanno tale ſtudio per poterſi guadagnare il vitto onoratamente. Tutti i villaggi ſtipendiano uno, che non ſolamente ſappia leggere il Perſiano, ma che ſia capace d' interpretarlo in lingua Kurda, e quelli ſi domandano *Mella*. Egli è vero che qualche lettera familiare, poeſie, e canzoni ſono compoſte in lingua loro, ma le ſcrivono con caratteri Perſiani. Per comodo di chi ſa, o che voglia imparare a leggere Perſiano, ed Arabo annetto il foglio ſtampato dalla Sacra Congregazione di Propaganda nel 1633. comprendendo la lingua Kurda molto di queſte due lingue. Ma ſiccome la mia intenzione, come diſſi nella prefazione, è di comporre queſta grammatica principalmente per quei nuovi miſſionarj, che non hanno notizia alcuna delle ſopraccennate lingue, e devono impiegarſi in quei paeſi, ſcrivo perciò in carattere Italiano, quale per altro è mancante delle gutturali, ed altre. Per ſupplire a tale difetto è neceſſario, che mi ſpieghi con ſegni aggiunti ai noſtri caratteri, intendendo di farli equivalere in quella maniera, che ſi può alla pronunciazione Kurda.

I ſegni dunque ſaranno li ſeguenti. Il x̄ con la righetta ſopra, ſi deve pronunciare gutturale equivalendo all'Ain Arabo. Il c̈ con due punti ſopra ſi pronuncia, come un G dolce. Il ö con due punti ſi pronuncia un poco tra' denti. Il g̈ con i punti come ſi è

ſi è detto del c̈. Il Gh ſi pronuncia come in Italiano il Ga Go Gu. Il gh̄ con la righetta ſopra ſi pronuncia gutturale equivalendo al Gain Arabo. Il k̄ con la righetta ſopra ſi deve pronunciare un pochetto gutturale, equivalendo al Kaf Arabo. L' H dopo una vocale è ſegno, che la vocale ſi deve pronunciare con aſpirazione. Due HH dopo una vocale ſi pronunciano, come una gutturale profonda un poco quaſi aſpirante, equivalendo all' Ha Arabo; lettera la più difficile da proferirſi dagl'Italiani, vale a dire l'ottava lettera dell'Alfabeto Perſiano. Il Sc o ſia Scin Arabo ſi pronuncia come in Italiano, anche venendoli dopo le vocali A.O.V., perchè ſe doveſſi ſcrivere la parola ſcala, nel parlar Kurdo ſcriverei skala. Il ẗ con due punti ſi pronuncia un poco tra' denti. L'U vocale ſi pronuncia come il noſtro. L' V conſonante ſi deve pronunciare tra l' O ed U; ma quando l'V conſonante è in fine della parola, e forma da ſe una mezza ſillaba, ſi deve pronunciare con le labbra di ſotto verſo li denti, formando quaſi un mezzo U, v. g. bocca De,v, labbra Le,v. L' ẍ con due punti ſi deve pronunciare tra il noſtro X, ed il Z. Il ž con i punti ſopra ſi deve pronunciare dolcemente come foſſe nè S, nè Z, equivalendo al Dzad Arabo; ed anche al Sſad. La virgola dopo una conſonante principiante una parola, è ſegno che quella conſonante ſi deve pronunciare da ſe, quaſi foſſe una ſillaba diſtinta; ver. gr. Amo T,vem ſi pronuncia come ſe foſſe Tevem.

Ella è coſa certiſſima, che neſſun Italiano può pronunciare bene le lingue Orientali Araba, Perſiana, Caldea &c. ſe non col lungo eſercizio, e prattica colle perſone nazionali, e poſſo con tutta ſincerità aſſerire dall' eſperienza da me veduta, che ſono rariſſimi quegli Europei, che dopo aver imparato bene

ne a leggere, e ſcrivere le ſuddette lingue, pronuncino in tal maniera, che non sieno conoſciuti per foreſtieri; eccettuati però coloro, che ſono andati in levante da fanciulli. Suppoſto dunque tale riſleſſo, qui ſottometto il ſopraccennato alfabeto, e proſeguo la grammatica.

ALPHABETUM PERSICUM

	Latinum. باخافزاکی لاتین			Perſicum. باخافارسی
1	A a	alif	۱	الیف
2	B b	be	۲	بہ
3	P p	pe	۳	پہ
4	T t	te	۴	تہ
5	T̂ t̂	t̂e	۵	ٹہ
6	G g	gim	۶	جیم
7	G̈ g̈	ge	۷	چ
8	Ḥ ḥ	ḥe	۸	حہ
9	X̌ x̌	x̌e	۹	خہ
10	D d	dal	۱۰	دال
11	Ḋ ḋ	dal	۱۱	ذال
12	R r	re	۱۲	رہ

Alfabeye ait bilgiler

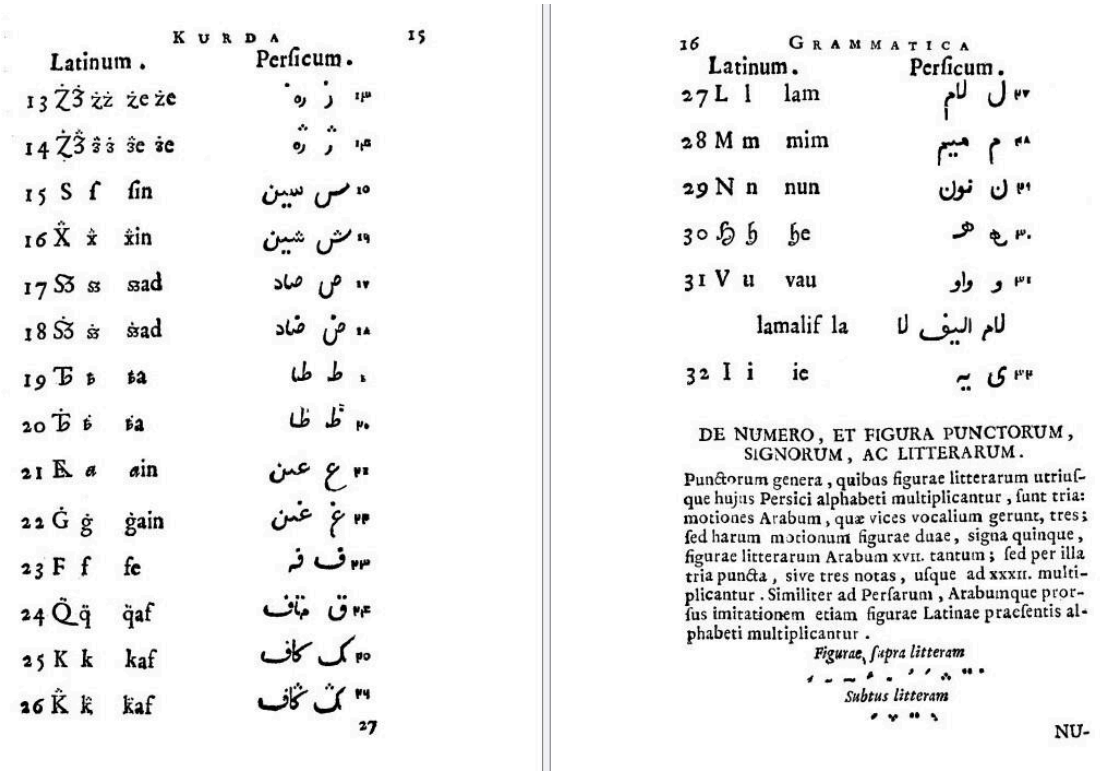
Kurtlar Part alfabesinde son derece bağlıdır ve tüm resmi yazılarında Partçayı kelimesi kelimesine kullanırlar, öyleki, bölgenin ileri gelenleri vd bu dili öğrenenler bile yazılarını anlamaz.

<< Çevirmenin notu: Kurtların tüm yazışmalarında Partların hem alfabesini hemde dilini kelimesi kelimesine kullanır kaydı ve üstte kurtların kendilerine ait bir dilin olmaması başlı başına bu çalışmanın bir proje olduğunu gösterir, değerli okuyucular bu kitap özünde vatikana Garzoninin raporlar halinde gönderdiği ve Vatikandan gelecek olan emirlere göre hareket ederek yani çalışmalara başladığını teyit etmektedir, bu kitapta sadece elimizde yayınlananlar mevcuttur ve vatikanın gönderilen mektuplara yani raporlara vermiş olduğu cevaplar şu anda mevcut değildir, buradan da anlaşılacağı üzere Vatikanın bazı Türk aşiretlerinden ırk yaratma arzusuyla Osmanlı topraklarını ve dahi bugünkü Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Suriye, Irak, ve İran'ı bölme zihniyetini göre bilmekteyiz.>>

Tüm köyler sadece okumayı değil aynı zamanda kurtça tercüme etmeyi de bilen birini işe alırlar yani Molla <Mella> isterler. Bu dilde yazılan mektuplar, şiirler ve şarkılar bestelenmiştir, ancak bunları Part alfabesiyle yazarlar. Partça ve Arapça okumayı bilen veya öğrenmek isteyenlerin kolaylığı için kurt dilinin bu iki dilden çoğunu anladığı için, 1633 tarihinde Kutsal Propaganda Cemaati basılan sayfaya ekliyorum. Lakin önsöz de belirttiğim gibi maksadım öncelikle söz konusu dilleri bilmeyen ve bu ülkelerde kullanmak zorunda olan yeni Alimler için bu grameri hazırlamak olduğundan, gırtlak sesleri ve diğer seslerden yoksun olan İtalyan alfabesiyle yazıyorum. Bu eksikliği gidermek için, karakterlerimize eklediğim işaretlerle kendimi açıklamam gerekiyor: Amacım onları kurtça telaffuza olabildiğince eşdeğer hale getirmekdir.

Bu nedenle ünlüler şu şekilde telaffuz edilecektir. Üzerinde çizgi bulunan ünlü, Arapça Ain'e < A > eşdeğer şekilde gırtlar sesiyle telafuz edilmelidir. Üzerinde iki nokta bulunan C yumuşak bir G edilir. Üzerinde iki nokta bulunan bu ünlü D dişlerin arasından hafifce telaffuz edilir. Üzerinde noktalar bulunan bu ünlü ise G fi harfine del C denir. Gh fi harfi İtalyancada GA, GO, GU, gibi telafuz edilir. Üzerinde çizgi olan Gh bu harfi gırtlak sesiyle, Arapça Gain'e eşdeğer şekilde telaffuz edilir. Üzerinde çizgi olan K bu harf biraz gırtlak sesiyle, Arapça Kaf harfine eşdeğer şekilde telafuz edilmelidir. Bu ünlüden sonra gelen H harfi işaretidir ve ünlü fi harfi nefesli olarak telaffuz edilmelidir. Bu ünlüden sonra gelen çift iki HH harfi, derin bir gırtlak sesi gibi, biraz nefesli bir şekilde Arap alfabesindeki gibi büyük Ha eşdeğer şekilde teaffuz edilmelidir: Bu, İtalyanlar için telaffuzu en zor harfdir, yani Part alfabesinin 8 . harfidir. Arapça Sc veya Scin fi harfi İtalyanca da ki gibi, A,O,V ünlülerinden sonra bile telaffuz edilir, çünkü kurtça konuşurken "skala" ſcala kelimesini yazmak gerekirse scala yazılır. İki noktalı harf T harf biraz dişlerin arasında telafuz edilir. U ünlüsü bizimki gibi telafuz edilir. V ünsüzü büyük O ve U arasında telaffuz edilir: Lakin V ünsüzü kelimenin sonunda olduğunda ve ondan yarım bir harf oluşturduğunda, dudaklar dişlere doğru çevrilerek, neredeyse yarım bir U oluşturacak şekilde telaffuz edilir: Bkz. ağız De,v, dudaklar Le,v. Üstünde iki nokta olan X, bizim X ve Z 'miz arasında telaffuz edilir. Üzerinde Z ne S nede Z gibi yumuşak bir şekilde Arap alfabesinde ki <<Dzad'a>> ve ayrıca ſad 'a eşdeğer olarak telafuz edilir. Kelimenin başında ki bir ünsüzden sonra gelen virgül, o ünsüzün yandan farklı bir harf gibi telaffuz edilmesi gerektiğinin işaretidir: Bkz. Yunanca seviyorum << Amo T, >> foſſe Tevem gibi telafuz edilir.

Şundan eminim ki, Arapça, Partça, Keldanice vb doğu dillerini uzun süre ve bu anadili konuşanlarla, pratik yapmadan hiç bir İtalyan düzgün telaffuz edemez ve kendi deneyimimde yola çıkarak, bu dilleri iyi öğrendikten sonra bile düzgün telaffuz edebilen Avrupalıların nadir olduğunu samimiyetle söyleyebilirim. Bahsi geçen dilleri okuyup yazabilmek ve yabancılar tarafından bilinmeyecek şekilde telaffuz edebilmekte mümkün değildir: Lakin çocukken levant'a gidenler bu durumun istisnasıdır. Bu düşünceyi göz önünde bulundurarak, burada bahsi geçen alfabeyi sunuyorum ve dil bilgisine devam ediyorum.



KURDA 15

Latinum.			Perſicum.	
13	Ż ż	że	ز ژ	۱۳
14	Ż̂ ż̂	że	ژ	۱۴
15	S ſ	ſin	س سین	۱۵
16	X̂ x̂	x̂in	ش شین	۱۶
17	S̄ s̄	s̄ad	ص صاد	۱۷
18	Ṡ̄ ṡ̄	ṡad	ض ضاد	۱۸
19	Ƀ ƀ	ƀa	ط طا	۱۹
20	Ƀ̇ ƀ̇	ƀa	ظ ظا	۲۰
21	E a	ain	ع عین	۲۱
22	Ġ ġ	ġain	غ غین	۲۲
23	F f	fe	ف فہ	۲۳
24	Q̈ q̈	q̈af	ق قاف	۲۴
25	K k	kaf	ک کاف	۲۵
26	K̈ k̈	k̈af	ک̈ ڭاف	۲۶

27

16 GRAMMATICA

Latinum.			Perſicum.	
27	L l	lam	ل لام	۲۷
28	M m	mim	م میم	۲۸
29	N n	nun	ن نون	۲۹
30	ℌ ℌ	ℌe	ھ ہ	۳۰
31	V u	vau	و واو	۳۱
	lamalif	la	لام الیف لا	
32	I i	ie	ی یہ	۳۲

DE NUMERO, ET FIGURA PUNCTORUM, SIGNORUM, AC LITTERARUM.

Punctorum genera, quibus figurae litterarum utriuſque hujus Perſici alphabeti multiplicantur, ſunt tria: motiones Arabum, quæ vices vocalium gerunt, tres; ſed harum motionum figurae duae, ſigna quinque, figurae litterarum Arabum xvii. tantum; ſed per illa tria puncta, ſive tres notas, uſque ad xxxii. multiplicantur. Similiter ad Perſarum, Arabumque prorſus imitationem etiam figurae Latinae praeſentis alphabeti multiplicantur.

Figurae, ſupra litteram

Subtus litteram

NU-

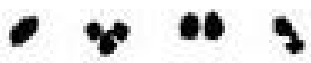
Sayılar ve noktaların, işaret ve harflerin şekli üzerinedir.

Bu fars alfabesinin rakamlarıyla çoğaltılan kelime oyunlarının türleri, sesli harflerin sırasını alan 3 Arap hareketidir: Bu hareketlerden üçünün iki rakamı, beş işareti vardır, Arap harflerinin rakamlarıysa sadece 17 dir, ancak bu 3 nokta veya 3 nota ile 32 ye kadar çoğaltılırlar. Benzer şekilde, Fars ve Arap afabelerini taklit ederek, önceki alfabenin Latin rakamlarıyla çoğaltılır.

Harfler değil rakamlar.



Alttaki kelimenin tam anlamı



NUMERAZIONE KURDA

Quale è la ſteſſa che la Perſiana.

Uno	Jek	*Undeci*	Janzdah
Due	Duh	*Dodici*	Duanz dah
Tre	Seh	*Tredici*	Sez dah
Quattro	Ciahr	*Quattordici*	Ciahr dah
Cinque	Penc̈	*Quindici*	Panz dah
Sei	Scesc	*Sedici*	Scanz dah
Sette	Ahſt	*Dieciſette*	Ahſt dah
Otto	Ahſt	*Dieciotto*	Ahſt dah
Nove	Nah	*Diecinove*	Nunzdah
Dieci	Dah	*Venti*	Biſt

Venti e uno	Biſt u iek	*Quaranta*	Cehl
Venti due	Biſt u du	*Cinquanta*	Pengiah
Venti tre	Biſt u seh	*Seſſanta*	Sceſct
Venti quattro	Biſt u ciáhr	*Settanta*	Ahſté
Venti cinque	Biſt u penc̈	*Ottanta*	Ahſté
Venti ſei	Biſt u ſcesc	*Novanta*	Nud
Venti ſette	Biſt u ahſt	*Cento*	Sad
Venti otto	Biſt u ahſt	*Cento e uno*	Sad u iek
Venti nove	Biſt u nah	*Due cento*	Du ſad
Trenta	Se	*Mille*	Ahzár

RIFLESSIONE

La vocale U frappoſta in due numeri ſerve di copula, come noi diciamo in Italiano *venti e uno*.

Il numero uno quando è unito ad un ſoſtantivo più elegantemente si poſpone, e si laſcia la voca-,

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Uno	Jek	Bir
Due	Duh	İki

Tre	Seh	Üç
Quattro	Ciahr	Dört
Cinque	Penč	Beş
Sei	Scesc	Altı
Sette	Ahft	Yedi
Otto	Ahst	Sekiz
Nove	Nah	Dokuz
Dieci	Dah	On
Undeci	Janzdah	On bir
Dodici	Duanzdah	On iki
Tredici	Sezdah	On üç
Quattordici	Ciahrdah	On dört
Quindici	Panzdah	On beş
Sedici	Scanzdah	On altı
Diecisette	Ahftdah	On yedi
Dieciotto	Ahstdah	On sekiz
Diecinove	Nunzdah	On dokuz
Venti	Bist	Yirmi
Venti e uno	Bist u iek	Yirmi bir
Venti due	Bist u du	Yirmi iki
Trenta	Se	Otuz
Quaranta	Cehl	Kırk
Cinquanta	Pengiah	Elli
Sessanta	Scesct	Altmış
Settanta	Ahfté	Yetmiş

Ottanta	Ahsté	Seksen
Novanta	Nud	Doksan
Cento	Sad	Yüz
Due cento	Du sad	İki yüz
Mille	Hezár	Bin

Reflex <<Yansıma,Bağlaç v.s>>

İki sayı arasına yerleştirilen U sesi veren harf, İtalyanca da 20 ve bir derken olduğu gibi, bağlaç görevi görür.

Bir isimle birleştiğinde 1 rakamı daha zarif bir hal alır ve B harfi kalır.

le I, v.g. *Cavallo* Aſp, *un Cavallo* Aſpek, *ora* saat, *un' ora* saatek.

DELLE DECLINAZIONI

Declinazione dell'articolo il, la, lo.

La lingua Kurda non diſtingue l' articoli dal ſingolare, e plurale.

Nom.	*il, la, lo, ſi dice*	'l, *oppure* l'
Gen.	*di, del*	Eẍ, Ia
Dat.	*a, al*	A
Acc.	*il, la, lo*	'l, *oppure* l'
Voc.	*o*	Ia
Abl.	*da, dal*	Eẍ

Li Kurdi non fanno uſo dell'articolo nel genitivo, quando è in mezzo a due ſoſtantivi; e ſi ſervono del Ia ſolamente quando ſignifica proprietà v. g. *Di me.* o ſia *mio* ia men, altrimenti dicono eẍ, v. g. *uno di voi ha fatto &c.* iek eẍ ungho cekér &c. come pure degli altri articoli, fuorchè dell'ablativo.

Annotazione. Tanto l'articolo del dativo, come dell' ablativo ſi mutano nei ſoſtantivi aſtratti nella propoſizione *An* quale ſi aggiugne al ſoſtantivo poſponendolo, v. g. *io vado a pernici* (s'intende *a caccia*) az b,ciúm k̄aván, *io vado a pecore ſelvatiche* az b,ciúm paẍán. Eſempio per l'ablativo: *queſta è opera da uomo* av ſcioghol merán, *da gioventù* laván, *da donna* zenán.

Rifleſſione. Quando due ſteſſe vocali s' uniſcono una dopo l'altra, ſe ne elide una, come ſi vede di ſopra negli ultimi eſempj, *gioventù* ſi dice lava; *da gioventù* laván, e non lavaan; e così di tutti li ſoſtantivi in aſtratto.

De'

Dil bilgisi

le I, v.g. *Cavallo* Aſp, *un Cavallo* Aſpek, *ora* saat, *un' ora* saatek.

"...v.g. Cavallo Asp, un Cavallo Aspek, ora saat, un' ora saatek."

v.g. (verbi gratia): Örneğin / Mesela

Cavallo Asp: At (Kurtça: Hesp/Asp)

un Cavallo Aspek: Bir at (Kurtça: Hespek/Aspek)

ora saat: Saat / Vakit (Kurtça: Saet)

un' ora saatek: Bir saat (Kurtça: Saetek)

DELLE DECLINAZIONI (Çekimler Üzerine)

Declinazione dell'articolo il, la, lo. (il, la, lo tanımlıklarının [artikellerinin] çekimi.)

La lingua Kurda non distingue l'articoli dal singolare, e plurale. (Kurt dili, tanımlıklarda [artikellerde] tekil ve çoğul ayrımı yapmaz.)

Hal (Vaka)	İtalyanca Karşılığı	Kurtca Karşılığı (Kitaptaki yazım)
Nom. (Yalın Hal)	il, la, lo	'l, oppure l' (L sesi)
Gen. (İlgi/Tamlayan)	di, del	Eẍ, la (Ji, ya)
Dat. (-e Hali)	a, al	A (A/Ra)
Acc. (-i Hali)	il, la, lo	'l, oppure l' (L sesi)
Voc. (Seslenme)	o	la (Ya!)
Abl. (-den Hali)	da, dal	Eẍ (Ji)

Kurtlar iki ses öbeği arasında Genitif <<iyelik>> haldeyken artıkel kullanmazlar, lakin Genitif halde bir özelliği temsil ettiğinde, mesela <<benim>> veya o ſia *mio* ia men gibi artıkelleri çoşkuyla kullanırlar, tam tersi olarak ise mesela sizden biri uno di voi ha fatto gibi, << -dan, -den, -tan, -ten eki gibi >> ablativ <<ayrılma eki>> hariç öteki artıkellerin yanı sıra eẍ derler.

Not: Hem yönelme hem de ayrılma halindeki artikeller, substtanif << isim: varlıkların, kavramların veya şeylerin adını bildiren kelimeler>> "An" edatıyla soyut isimlere dönüşürler, bu edat isme eklenerek isimden ayrılır. Örneğin: v.g. *io vado a pernici* (s'intende *a caccia*) ormanda keklik avına giderim << avcılık manasında >>, k̄aván, *io vado a pecore ſelvatiche* << k̄aván yaban>> tarlalarda yaban koyunu avına giderim. Ablativ için örnek: Bu, *da gioventù* laván, *da donna* zenan Meran denilen adamın, Lavan denilen bir gencin, Zenan denilen kadının işidir << avcılıktan bahsediyor>>.

Düşünce: İki sesli harf ardarda geldiğinde bunlardan biri atlanır, bu örneklerle açıklıyorum, "genç" kelimesi yani "Lava" der, "genç" kelimesine Lava derler fakat " Lavaan" demezler: ve bu durum tüm soyut isimler için böyle devam eder.

De' ſoſtantivi, ed aggettivi.

Li ſoſtantivi, ed aggettivi nella lingua Kurda ſono indeclinabili, e non ha queſta lingua maſcolino, e femminino, e li caſi ſi diſtinguono o dalli articoli, o dalli pronomi. Sia per eſempio. *Padre* Bab, *del Padre* ia Bab, *al Padre* a Bab, *o Padre* ia Bab, *dal Padre* ĭx Bab.

Annotazione Tutti li ſoſtantivi, ed aggiettivi che finiſcono in vocale, quando ſono in fine del diſcorſo ſi può elidere la vocale v. g. *io ſono ſano* az ſaĸa; oppure az saĸ. Ma quando li ſoſtantivi finiſcono in una conſonante, e gli ſeguita un aggettivo, o pronome ſi frappone una delle tre vocali A E I, ſia per eſempio *Padre* Bab, *Padre mio* Babemen, *Madre* Daik, *Madre mia* Daikamen, *ſoſtanze* mal, *ſoſtanze fabbricate* (vale a dire *moltiplicate* frale Kurda) Maliavá. La vocale I accade di raro. La regola generale è la ſeguente. Dopo il B ſi pone E, dopo F s'aggiugne E, dopo il K s' aggiugne A, dopo L ſe ſeguita una vocale, ſi aggiugne I ſe una conſonante E, dopo il M ſi aggiugne E, dopo il R ſi aggiugne E; ma 'l R ſi fa ſpiccare quaſi che foſſe raddoppiato. Nelle loro poeſie però in fine dei verſi per far la rima ſi ſervono di qualunque vocale per licenza poetica, ed alcune volte aggiungono un' altra vocale di più.

De' nomi comparativi.

Anche li comparativi ſono indeclinablli, e ſi diſtinguono dai ſuperlativi in queſta maniera. In luogo della particola più, ſi poſpoſe al comparativo la particola ter; e per farlo ſuperlativo ſi antepone, v. g. *bello* ſpéi, *più bello* ſpéiter, *belliſſimo* ter ſpéi.

İsimler ve Sıfatlar.

Kurt dilinde isimler ve sıfatlar çekimsizdir, bu dilde eril veya dişil yoktur, farklar ise edatlar veya zamirlerle ayırt edilir. Örneğin: << Padre Bab , del Padre ia Bab , al Padre a Bab , o Padre ia Bab , dal Padre ɪx Bab . >> Peder Bab <<Baba>> İtalyancada ki bu evrelerin hepsine tek kelime olarak Bab yani baba derler.

BİRİNCİ DAL
Xizan Hükümdarları ve Bu Adla Adlandırılmalarının Nedeni Hakkındadır

Hikaye edilir ki, Xizan adı, dillerde ve ağızlarda yaygın halde dolaştığı gibi, eskiden, «seherlerde kalkanlar»

anlamına gelen «Seherxîzan» (Seherhizan)(258) idi. Çünkü Kürdistan şehirleri arasında bu ülkenin halkı gece ve seherlerde kalkıp ibadet etmekle, günahlardan sakınmakla, dindarlıkla, güvenilir olmakla ve dine sımsıkı sarılmakla ün yapmışlardı. O kadar ki, küçükleri de, büyükleri de beş vakit namazı kaçırmazlardı. Nihayet, adları hafifletip sonundan birkaç harf atarak kısaltmaya eğilimli olan, örneğin Şemseddin'i «Şemo», İzzeddin'i «Azo», Cimşid'i «Cımo», Ebdal'ı «Ebdo» şeklinde telaffuz eden Kürt'ler, bu gelenekleri gereğince, bu adı da kısaltıp, başındaki «seher» sözcüğünü atmak suretiyle «Xîzan» dediler.

Türkçeye çevrilen ilk Şerefnamede geçen bu bölümde de yazılmış olduğu gibi, bunlar kelimelerin önünden ve arkasından yutarak konuşurlar. Baba kelimesinde ki a harfini yutmak suretiyle dillerinde kalan kelime Bab dır.

Not: Sesli harfle biten tüm isim ve sıfatlar, cümlenin sonuna geldiklerinde atlanabilir <<yutulur>> fono fano az laxa : ben sağlık. Lakin isimler birleştirici bir unsurla bittiğinde ve arkasında bir sıfat yahut zamir geldiğinde 3 ünlüden birini <<A, E , İ, ekler, mesela:

Padre Bab , Padre mio Babemen , Madre Daik , Madre mia Daikamen , ſoſtanze mal , ſoſtanze fabbricate (vale a dire moltiplicate frale Kurda)

Bab (Baba), Babemen (Babam) - [Araya 'e' girmiş]
Daik (Anne), Daikamen (Annem) - [Araya 'a' girmiş]
Mal (Mülk/Ev), Maliava (Bayındır/Mamur ev - Kurtlar arasında yaygın bir ifade).
I ünlüsüne nadiren rastlanır. Genel kural şöyledir:
B'den sonra E konur.
F'den sonra E eklenir.
K'den sonra A eklenir.
L'den sonra eğer bir ünlü geliyorsa bir şey eklenmez, eğer ünsüz geliyorsa E eklenir.
M'den sonra E eklenir.
R'den sonra E eklenir; ancak R harfi sanki çiftleşmiş (vurgulu) gibi telaffuz edilir.
Bununla birlikte, şiirlerinde dizelerin sonundaki kafiyeyi oluşturmak için "şairane serbestlik" (licenza poetica) gereği herhangi bir ünlüyü kullanabilirler ve bazen de başka bir ünlü eklerler.

Karşılaştırmalı İsimler

Karşılaştırma sıfatları da çekimsizdir ve bu şekilde üstünlük sıfatlarından şu şekilde ayrılır: daha << più >> edatının yerine, karşılaştırma sıfatından sonra <<ter>> edatı gelir, üstünlük sıfatı yapmak için ise önüne <<ter>> edatı getirilir.
Örneğin (v. g. - verbi gratia): v. g. bello ſpéi , più bello ſpéiter , belliſſimo ter ſpéi .

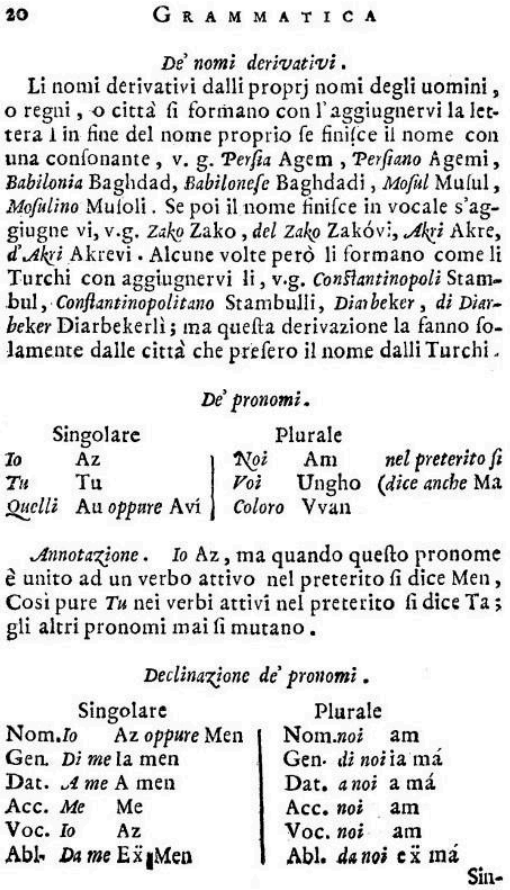
Güzel: Spéi (İtalyancası: Bello)
Daha Güzel: Spéiter (İtalyancası: Più bello)
En Güzel: Ter spéi (İtalyancası: Bellissimo)

Metnin Dilbilimsel Açıklaması:

1- -ter Eki: Yazar, 18. yüzyıl Kurtcasında (muhtemelen Kurmanci lehçesi üzerinden) karşılaştırma derecesinin, Farsçada da olduğu gibi kelimenin sonuna eklenen "-ter" takısıyla yapıldığını belirtiyor.
   - Örnek: Spey (Güzel) -> Spey-ter (Daha güzel).

2- -Üstünlük Derecesi (Süperlatif): Yazarın iddiasına göre "en" anlamı vermek için "ter" eki kelimenin başına getirilmektedir. (Not: Modern Kurtcada genellikle "herî" veya "en" gibi yapılar kullanılır, ancak yazar o dönemki gözlemlerini aktarmaktadır).

3- -İmlâ Notu: Metinde yine eski baskı tekniği olan "ſ" (uzun s) harfi kullanılmıştır. Örneğin "sono" kelimesi "ſono", "spéi" kelimesi "ſpéi" şeklinde yazılmıştır.



20 GRAMMATICA

De' nomi derivativi.

Li nomi derivativi dalli proprj nomi degli uomini, o regni, o città ſi formano con l'aggiugnervi la lettera i in fine del nome proprio ſe finiſce il nome con una conſonante, v. g. *Perſia* Agem, *Perſiano* Agemi, *Babilonia* Baghdad, *Babiloneſe* Baghdadi, *Moſul* Muſul, *Moſulino* Muſoli. Se poi il nome finiſce in vocale s'aggiugne vi, v.g. *Zako* Zako, *del Zako* Zakóvi, *Akri* Akre, *d'Akri* Akrevi. Alcune volte però li formano come li Turchi con aggiugnervi li, v.g. *Conſtantinopoli* Stambul, *Conſtantinopolitano* Stambulli, *Diarbeker*, *di Diarbeker* Diarbekerlì; ma queſta derivazione la fanno ſolamente dalle città che preſero il nome dalli Turchi.

De' pronomi.

Singolare		Plurale		
Io	Az	*Noi*	Am	*nel preterito ſi*
Tu	Tu	*Voi*	Ungho	(*dice anche* Ma
Quelli	Au *oppure* Avi	*Coloro*	Vvan	

Annotazione. *Io* Az, ma quando queſto pronome è unito ad un verbo attivo nel preterito ſi dice Men, Così pure *Tu* nei verbi attivi nel preterito ſi dice Ta; gli altri pronomi mai ſi mutano.

Declinazione de' pronomi.

Singolare		Plurale	
Nom. *Io*	Az *oppure* Men	Nom. *noi*	am
Gen. *Di me*	la men	Gen. *di noi*	ia má
Dat. *A me*	A men	Dat. *a noi*	a má
Acc. *Me*	Me	Acc. *noi*	am
Voc. *Io*	Az	Voc. *noi*	am
Abl. *Da me*	Eẍ Men	Abl. *da noi*	eẍ má

Sin-

De' nomi derivativi (Türemiş İsimler Hakkında)

"İsimler: insanların özel isimlerinden, krallıklardan veya şehirlerden türetilir; eğer özel isim bir ünsüzle bitiyorsa, ismin sonuna "İ" harfi eklenerek oluşturulur; örneğin:
Persia (İran) -> Agem (Acem), Persiano (İranlı) -> Agemi (Acemi).
Babilonia (Babil) -> Baghdad, Babilonese (Babilli/Bağdatlı) -> Baghdadi.
Mosul -> Musul, Mosulino (Musullu) -> Muşuli.

Eğer isim ünlü ile bitiyorsa, sonuna "Vi" eklenir; örneğin:

Zako (Zaho) -> Zako, del Zaho (Zaho'lu) -> Zakovi.
Akre (Akra) -> Akre, di Akre (Akralı) -> Akrevi.

Ancak bazı zamanlarda bunları Türkler gibi sonuna "Li" ekleyerek oluştururlar; örneğin:
Constantinopoli (İstanbul) -> Stambull, Constantinopolitano (İstanbullu) -> Stambulli.
Diarbeker (Diyarbakır), di Diarbeker (Diyarbakırlı) -> Diarbekerli.

De' pronomi (Zamirler Hakkında)

Singolare (Tekil)	Kurtcası	Plurale (Çoğul)	Kurtcası
Io (Ben)	Az	Noi (Biz)	Am
Tu (Sen)	Tu	Voi (Siz)	Ungho
Quelli (Onlar)	Au veya Avi	Coloro (Onlar - işaret)	Vvan

Not: Io (Ben) -> Az, fakat bu zamir geçmiş zamanda (preterito) geçişli bir fiil ile birleştiğinde Men denir. Aynı şekilde Tu (Sen) -> Tu, geçmiş zamanda geçişli fiillerde Ta denir; diğer zamirler asla değişmez.
Declinazione de' pronomi (Zamirlerin Çekimi)
Bu tablo, şahıs zamirlerinin ismin hallerine (vaka/case) göre nasıl değiştiğini göstermektedir:

Hal (Vaka)	İtalyanca Karşılığı	Singolare (Tekil - Ben)	Plurale (Çoğul - Biz)
Nominativo (Yalın)	Io / Noi	Az oppure (veya) Men	am
Genitivo (Tamlayan)	Di me / di noi	la men	a má
Dativo (Yönelme)	A me / a noi	A men	a má
Accusativo (Belirtme)	Me / noi	Me	am
Vocativo (Seslenme)	Io / noi	Az	am
Ablativo (Çıkma)	Da me / da noi	Ex Men	ex má

Bu Tablo hakkında orjinal kitap haricinde bilgiler:
"Ergatif Yapı İzleri: Tekil birinci şahıs için verilen "Az" ve "Men" ayrımı, Kurtcadaki ergatif yapının (geçmiş zamanlı geçişli fiillerde öznenin bükünlü/oblique hale geçmesi) o dönemde de bu şekilde gözlemlendiğini kanıtlıyor."
"Vurgular: Çoğul kısımdaki "má" kelimesi üzerindeki aksan, muhtemelen telaffuzdaki vurguyu veya uzunluğu belirtmek için yazar tarafından eklenmiş."
"Edatlar: Çıkma hali (Ablativo) için kullanılan "Ex" ifadesi, Latince/İtalyanca etkisiyle yazılmış olup Kurtcadaki "ji" (den/dan) edatına karşılık gelmektedir."
ÇEVİRMENİN NOTU: GARZONİ TÜRKÇE BİLİYORDU…
Garzoni, Türkçe, Partça, Arapça, Ermenice, Aramca dil grubu, Aryan dil grubu hakkında geniş bir bilgisi olduğunu görüyoruz. Eğer bu coğrafyadaki dilleri bilmeseydi yoktan "Kurtça" yani Kurtça bir sözlük oluşturamazdı, buraya kadar yaptığımız çalışmada şunu anlıyoruz: Coğrafyada konuşulan her dilden "tırtıklama" yaparak olmayan bir dili oluşturmuştur.

Mesela:
Türkçe, eklemeli (agglutinative) bir dildir; yani kelimeler köklere ekler getirilerek türetilir ve anlam genişletilir. Temel cümle yapısı özne—tümleç—yüklem (SOV) şeklindedir. Örneğin: "Ben kitabı okudum." Türkçede isimler hâl ekleri alır: -i (belirtme), -e (yönelme), -de (bulunma), -den (ayrılma) gibi. Bu ekler kelimenin cümledeki görevini belirler.
Fiiller zaman, kişi ve kip ekleriyle çekimlenir. Örneğin "gelmek" fiili: geldim (geçmiş zaman), geliyorum (şimdiki zaman), geleceğim (gelecek zaman). Ayrıca gereklilik (-meli), istek (-e) şart (-se) gibi kipler de vardır. Türkçede ünlü uyumu önemli bir kuraldır; ekler kelimedeki ünlülere göre şekil değiştirir.
Sıfatlar ve zarflar genellikle değişmez; yani çekimlenmez. Çoğul eki -ler/-lar'dır. Olumsuzluk fiillerde "-me/-ma" ekiyle yapılır: "gelmedi". Soru cümlelerinde "mi" eki kullanılır ve ayrı yazılır.
Türkçede sözcük sırası esnektir, ancak yüklem genellikle sonda bulunur. Vurgu da çoğu zaman yükleme yakındır. Bu yapı, Türkçeye anlatım açısından zengin ve esnek bir ifade gücü kazandırır.
Gördüğünüz gibi bu üretilen yapay dilin gerçeği Türk dilidir.



KURDA 21

Singolare		Plurale	
Tu *Tu unito nel verbo attivo nel pret.* Tá,		*Voi*	vngho
Gen. *Di te*	la tá	*di voi*	ia vngho
Dat. *A te*	A tá	*a voi*	a vngho
Acc. *Te*	Ta	*voi*	vngho
Voc. *Tu*	Tu	*voi*	vngho
Abl. *Da te*	eẍ tá	*da voi*	eẍ vngho

Singolate		Plurale	
Nom. *queſto*	au, *oppure* ava	*queſti*	van
Gen. *di queſto*	ia au	*di queſti*	ia van
Dat. *a queſto*	a au	*a queſti*	a van
Acc. *queſto*	au	*queſti*	van
Voc. *queſto*	au	*queſti*	van
Abl. *da queſto*	eẍ au	*da queſti*	eẍ van

Singolare		Plurale	
Nom. *quello*	avi	*quelli*	vvan
Gen. *di quello*	ia avi	*di quelli*	ia vvan
Dat. *a quello*	a avi	*a quelli*	a vvan
Acc. *quello*	avi	*quelli*	vvan
Voc. *quello*	avi	*quelli*	vvan
Abl. *da quello*	eẍ avi	*da quelli*	Ëx vvan

Annotazione. Benchè per lo più li vocativi ſi dicano ſenza o; alcune volte ſi mette la particola ia, v. g. *o Padre* ia Bab, *o Madre* ia Daik, *o caro* ia ãziz.

Steſſo *Medeſimo*

Queſti pronomi la lingua Kurda non li ha, e ſi ſerve d' altra frase, v. g. *Queſto e quello è lo ſteſſo* Au u avi ammo iek; vale a dire *queſto e quello è tutto uno* Nei perſonali poi, ed in aſtratto ſi ſervono della propoſizione o̤o, v. g. *io ſteſſo io medeſimo* az bu o̤o, che equivale *io per me ſteſſo, io per me medeſimo. Tu per te*

Şahıs Zamiri: Sen / Siz

İtalyanca (Durum)	Tekil (Singolare)	Çoğul (Plurale)
Yalın	Tu (Etken fiil, geçm. zam.): Tá	Voi: vngho (hun)
Tamlayan (Gen.)	Di te: la tá	di voi: ia vngho
Yönelme (Dat.)	A te: A tá	a voi: a vngho
Belirtme (Acc.)	Te: Ta	voi: vngho
Seslenme (Voc.)	Tu: Tu	voi: vngho
Çıkma (Abl.)	Da te: ex tá	da voi: ex vngho

İşaret Zamiri: Bu / Bunlar

İtalyanca (Durum)	Tekil (Singolare)	Çoğul (Plurale)
Yalın (Nom.)	questo: au, oppure ava	questi: van
Tamlayan (Gen.)	di questo: ia au	di questi: ia van
Yönelme (Dat.)	a questo: a au	a questi: a van
Belirtme (Acc.)	questo: au	questi: van
Seslenme (Voc.)	questo: au	questi: van
Çıkma (Abl.)	da questo: ex au	da questi: ex van

İşaret Zamiri: O / Onlar

İtalyanca (Durum)	Tekil (Singolare)	Çoğul (Plurale)
Yalın (Nom.)	quello: aví	quelli: vvan
Tamlayan (Gen.)	di quello: ia aví	di quelli: ia vvan
Yönelme (Dat.)	a quello: a aví	a quelli: a vvan
Belirtme (Acc.)	quello: aví	quelli: vvan
Seslenme (Voc.)	quello: aví	quelli: vvan
Çıkma (Abl.)	da quello: ex aví	da quelli: ex vvan

Notlar ve Açıklamalar

Not: Seslenme durumu (vocative) genellikle "o" (ünlemi) olmadan söylenir; bazen ia parçacığı eklenir. Örnek: o Padre (ia Bab - ey baba), o Madre (ia Daik - ey anne), o caro (ia aziz - ey aziz/sevgili).

Aynı / Kendi (Stesso / Medesimo):

Kurt dilinde bu zamirler (tam karşılık olarak) yoktur ve başka ifadeler kullanılır.

Örnek: "Bu ve şu aynıdır" -> Au u aví ammo iek; yani "bu ve şu hep birdir" demek istenir.

Şahıs zamirlerinde ve soyut anlamda qo (xwe) edatı kullanılır.

Örnek: "Ben kendim / bizzat ben" -> az bu qo; bu da "benim için ben", "kendi adıma ben" anlamına gelir.



KURDA 21

Singolare		Plurale	
Tu *Tu unito nel verbo attivo nel pret.*	Tá,	*Voi*	vngho
Gen. *Di te*	la tá	*di voi*	ia vngho
Dat. *A te*	A tá	*a voi*	a vngho
Acc. *Te*	Ta	*voi*	vngho
Voc. *Tu*	Tu	*voi*	vngho
Abl. *Da te*	ex tá	*da voi*	ex vngho

Singolate		Plurale	
Nom. *queſto*	au, *oppure* ava	*queſti*	van
Gen. *di queſto*	ia au	*di queſti*	ia van
Dat. *a queſto*	a au	*a queſti*	a van
Acc. *queſto*	au	*queſti*	van
Voc. *queſto*	au	*queſti*	van
Abl. *da queſto*	ex au	*da queſti*	ex van

Singolare		Plurale	
Nom. *quello*	avi	*quelli*	vvan
Gen. *di quello*	ia avi	*di quelli*	ia vvan
Dat. *a quello*	a avi	*a quelli*	a vvan
Acc. *quello*	avi	*quelli*	vvan
Voc. *quello*	avi	*quelli*	vvan
Abl. *da quello*	ex avi	*da quelli*	ex vvan

Annotazione. Benchè per lo più li vocativi ſi dicano ſenza o; alcune volte ſi mette la particola ia, v. g. *o Padre* ia Bab, *o Madre* ia Daik, *o caro* ia ăziz.

Steſſo *Medeſimo*

Queſti pronomi la lingua Kurda non li ha, e ſi ſerve d'altra fraſe, v. g. *Queſto e quello è lo ſteſſo* Au u avi ammo iek; vale a dire *queſto e quello è tutto uno* Nei perſonali poi, ed in aſtratto ſi ſervono della propoſizione o, v. g. *io ſteſſo io medeſimo* az bu o, che equivale *io per me ſteſſo, io per me medeſimo*. *Tu per te*

B 3 *ſteſſo*

KURT - Sayfa 21: Zamir Çekim Haritası

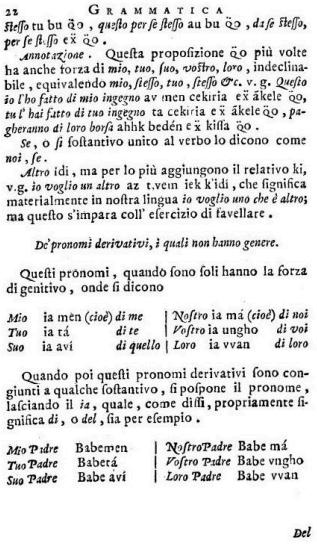
Durum (Kasus)	Tekil (Singolare)	Karşılığı	Çoğul (Plurale)	Karşılığı
Şahıs Zamiri	Tu (Sen)	Tá / Tu	Voi (Siz)	Vngho
Gen. (Tamlayan)	Di te	la tá	di voi	ia vngho
Dat. (Yönelme)	A te	A tá	a voi	a vngho
Acc. (Yükleme)	Te	Ta	voi	vngho
Voc. (Seslenme)	Tu	Tu	voi	vngho
Abl. (Ayrılma)	Da te	ex tá	da voi	ex vngho

Durum (Kasus)	Tekil (Singolare)	Karşılığı	Çoğul (Plurale)	Karşılığı
İşaret Zamiri	Questo (Bu)	Au / Ava	Questi (Bunlar)	Van
Nom. (Yalın)	questo	au / ava	questi	van
Gen. (Tamlayan)	di questo	ia au	di questi	ia van
Dat. (Yönelme)	a questo	a au	a questi	a van
Acc. (Yükleme)	questo	au	questi	van
Voc. (Seslenme)	questo	au	questi	van
Abl. (Ayrılma)	da questo	ex au	da questi	ex van

Durum (Kasus)	Tekil (Singolare)	Karşılığı	Çoğul (Plurale)	Karşılığı
İşaret Zamiri	Quello (O)	Aví	Quelli (Onlar)	Vvan
Nom. (Yalın)	quello	aví	quelli	vvan
Gen. (Tamlayan)	di quello	ia aví	di quelli	ia vvan
Dat. (Yönelme)	a quello	a aví	a quelli	a vvan
Acc. (Yükleme)	quello	aví	quelli	vvan
Voc. (Seslenme)	quello	aví	quelli	vvan
Abl. (Ayrılma)	da quello	ex aví	da quelli	ex vvan

Dil Bilgisi Notları ve Özel İfadeler

Seslenme (Vocativo): Genellikle ek almaz; ancak bazen "ia" edatı kullanılır.
Örnek: "ia Bab" (o Baba), "ia Daik" (o Anne), "ia aziz" (o aziz).
Aynılık / Kendisi (Stesso / Medesimo): Kurt dilinde bu kelimelerin doğrudan karşılığı yoktur; bunun yerine "bir/aynı" anlamında iek veya şahıslar için "qo" edatı kullanılır.
Örnek: "Au", "u", "aví", "ammo", "iek" (Bu ve o aynıdır/birdir).
Örnek: "az bu qo" (ben kendim / bizzat ben).



22 GRAMMATICA

ſteſſo tu bu q̃o , queſto per ſe ſteſſo au bu q̃o , da ſe ſteſſo, per ſe ſteſſo e x̃ q̃o .

Annotazione . Queſta propoſizione q̃o più volte ha anche forza di *mio, tuo, ſuo, voſtro, loro* , indeclinabile , equivalendo *mio, ſteſſo, tuo , ſteſſo &c.* v. g. *Queſto io l'ho fatto di mio ingegno* av men cekiria e x̃ ãkele q̃o, *tu l' hai fatto di tuo ingegno* ta cekiria e x̃ ãkele q̃o , *pagheranno di loro borſa* ahhk bedén e x̃ kiſſa q̃o .

Se , o *ſi* ſoſtantivo unito al verbo lo dicono come *noi , ſe* .

Altro idi , ma per lo più aggiungono il relativo ki, v.g. *io voglio un altro* az t.vein iek k'idi , che ſignifica materialmente in noſtra lingua *io voglio uno che è altro*; ma queſto s'impara coll' eſercizio di favellare .

De' pronomi derivativi, i quali non hanno genere.

Queſti pronomi , quando ſono ſoli hanno la forza di genitivo , onde ſi dicono

Mio	ia men (*cioè*) *di me*		*Noſtro*	ia má (*cioè*) *di noi*
Tuo	ia tá	*di te*	*Voſtro*	ia ungho	*di voi*
Suo	ia aví	*di quello*	*Loro*	ia vvan	*di loro*

Quando poi queſti pronomi derivativi ſono congiunti a qualche ſoſtantivo , ſi poſpone il pronome , laſciando il *ia* , quale , come diſſi , propriamente ſignifica *di* , o *del* , ſia per eſempio .

Mio Padre	Babemen		*Noſtro Padre*	Babe má
Tuo Padre	Babetá		*Voſtro Padre*	Babe vngho
Suo Padre	Babe aví		*Loro Padre*	Babe vvan

Del

Aynı - Kendisi (Stesso - Medesimo)

Kurt dili bu zamirlere sahip değildir ve başka bir ifade kullanır; örneğin "v. g". : "Bu" ve "O" aynıdır "Au", "u", "aví", "ammo", "iek"; yani "bu" ve "o" tamamen birdir demek istenir. Şahıs zamirlerinde ise, soyut olarak "qo" edatından faydalanırlar; örneğin "v. g": "ben kendim", "bizzat ben", "az bu qo", "bu da kendi adıma ben", "bizzat kendim için" ben ifadesine eşdeğerdir. "Sen kendin için kendin", "tu bu qo", kendisi için bu "au bu qo": "kendi başına / kendisi için" "ex qo".

Not. Bu "qo" edatı çoğu zaman "benim, senin, onun, bizim, sizin, onların" anlamlarına da gelir; çekimsizdir ve "benim, bizzat benim, senin, bizzat senin vb." ifadelere karşılık gelir.
Örnekler:
Bunu kendi zekâmla yaptım: "av men cekiria ex ákele qo"
Sen bunu kendi zekânla yaptın: "ta cekiria ex ákele qo"
Kendi keselerinden ödeyecekler: "ahhk bedén ex kissa qo"
Kendi (se) veya kendini (si), eğer fiille birleşmiş bir isim ise bizim gibi söylerler: "se".
Diğer (Altro): idí; ancak çoğunlukla ki ilgi ekini ilave ederler; örneğin v. g: başka bir tane istiyorum: "az tvein iek" k'idí, bu da bizim dilimizde tam olarak başka olan bir tane istiyorum anlamına gelir; fakat bu, konuşma pratiği ile öğrenilir.

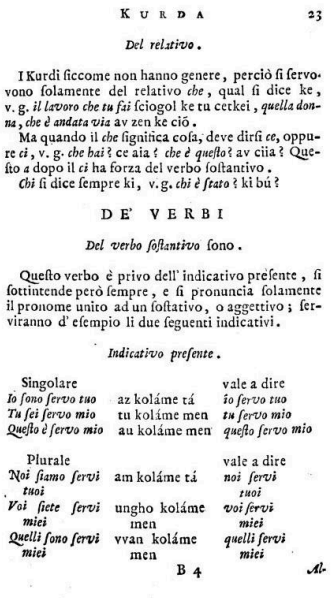
Cinsiyeti Olmayan Türetilmiş Zamirler Üzerine

Bu zamirler, tek başlarına olduklarında tamlayan (genitivo) gücüne sahiptirler, bu yüzden şöyle ifade edilir:

Mio (Benim)	ia mèn (yani benden)	Nostro (Bizim)	ia má (yani bizden)
Tuo (Senin)	ia tá (senin)	Vostro (Sizin)	ia ungho (sizden)
Suo (Onun)	ia aví (ondan)	Loro (Onların)	ia vvan (onlardan)

Bu türetilmiş zamirler bir isimle birleştiğinde, zamir sona eklenir ve daha önce söylendiği gibi asıl anlamı "-ın", "-in" olan "ia" atılır; örneğin:

Benim Babam	Babemen	Bizim Babamız	Babe má
Senin Baban	Babetá	Sizin Babanız	Babe vngho
Onun Babası	Babe aví	Onların Babası	Babe vvan



KURDA 23

Del relativo.

I Kurdi ſiccome non hanno genere, perciò ſi ſervono ſolamente del relativo *che*, qual ſi dice ke, v. g. *il lavoro che tu fai* ſciogol ke tu cetkei, *quella donna, che è andata via* av zen ke ciŏ.

Ma quando il *che* ſignifica coſa, deve dirſi *ce*, oppure *ci*, v. g. *che hai?* ce aia? *che è queſto?* av ciia? Queſto *a* dopo il *ci* ha forza del verbo ſoſtantivo.

Chi ſi dice ſempre ki, v. g. *chi è ſtato?* ki bú?

DE' VERBI

Del verbo ſoſtantivo ſono.

Queſto verbo è privo dell' indicativo preſente, ſi ſottintende però ſempre, e ſi pronuncia ſolamente il pronome unito ad un ſoſtativo, o aggettivo; ſervirranno d' eſempio li due ſeguenti indicativi.

Indicativo preſente.

Singolare		vale a dire
Io ſono ſervo tuo	az koláme tá	*io ſervo tuo*
Tu ſei ſervo mio	tu koláme men	*tu ſervo mio*
Queſto è ſervo mio	au koláme men	*queſto ſervo mio*

Plurale		vale a dire
Noi ſiamo ſervi tuoi	am koláme tá	*noi ſervi tuoi*
Voi ſiete ſervi miei	ungho koláme men	*voi ſervi miei*
Quelli ſono ſervi miei	vvan koláme men	*quelli ſervi miei*

B 4 Al-

İlgi eki (Bağlaç) üzerine.

Kurtlar, cinsiyet ayrımına (Eril-Dişil) sahip olmadıkları için sadece "ke" olarak söylenen ilgi eki "che" (ki/o ki) kullanırlar; örneğin v. g: senin yaptığın iş "fciogol ke tu cetkei", çekip giden o kadın "av zen ke ció."

Fakat "che" kelimesi "şey" (ne) anlamına geldiğinde "ce" veya "ci" denmelidir; örneğin v. g: neye sahipsin? (ne var?) "ce aia?", bu nedir? "av ciia?" Bu sondaki "a", "ci"'den sonra yardımcı fiil (olmak) gücündedir.

Kim kelimesi her zaman ki olarak söylenir; örneğin v. g: kim idi? "ki bú?"

FİİLLER ÜZERİNE

Yardımcı fiil "olmak" (sono) üzerine.

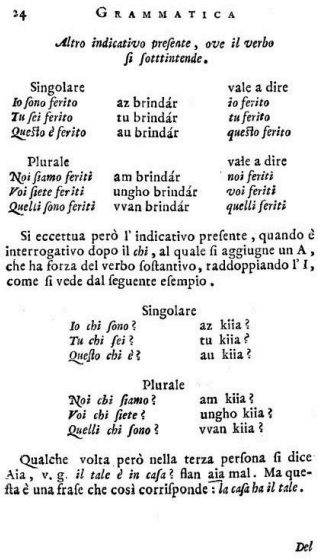
Bu fiil geniş zaman bildirme kipinden (indicativo presente) yoksundur; ancak her zaman (zihnen) anlaşılır ve sadece bir isim veya sıfatla birleşmiş zamir olarak telaffuz edilir; aşağıdaki iki bildirme kipi örnek teşkil edecektir.

Geniş Zaman (Indicativo presente)

Tekil (Singolare)	Korda Karşılığı	Yani şöyle denir:
Ben senin kölenim	az koláme tá	ben senin köle
Sen benim kölemsin	tu koláme men	sen benim köle
Bu benim kölemdir	au koláme men	bu benim köle

Çoğul (Plurale)	Korda Karşılığı	Yani şöyle denir:
Biz senin köleleriniz	am koláme tá	biz senin köleler

Siz benim kölelerimsiniz	ungho koláme men	siz benim köleler
Onlar benim kölelerimdir	vvan koláme men	onlar benim köleler



24 GRAMMATICA

Altro indicativo preſente, ove il verbo ſi ſottintende.

Singolare		vale a dire
Io ſono ferito	az brindár	*io ferito*
Tu ſei ferito	tu brindár	*tu ferito*
Queſto è ferito	au brindár	*queſto ferito*

Plurale		vale a dire
Noi ſiamo feriti	am brindár	*noi feriti*
Voi ſiete feriti	ungho brindár	*voi feriti*
Quelli ſono feriti	vvan brindár	*quelli feriti*

Si eccettua però l' indicativo preſente, quando è interrogativo dopo il *chi*, al quale ſi aggiugne un A, che ha forza del verbo ſoſtantivo, raddoppiando l' *I*, come ſi vede dal ſeguente eſempio.

Singolare	
Io chi ſono?	az kiia?
Tu chi ſei?	tu kiia?
Queſto chi è?	au kiia?

Plurale	
Noi chi ſiamo?	am kiia?
Voi chi ſiete?	ungho kiia?
Quelli chi ſono?	vvan kiia?

Qualche volta però nella terza perſona ſi dice Aia, v. g. *il tale è in caſa?* ſtan aia mal. Ma queſta è una fraſe che così corriſponde: *la caſa ha il tale.*

Del

Fiilin gizli tutulduğu (anlaşıldığı) diğer şimdiki zaman bildirme kipi.

Tekil		yani
Io sono ferito	az brindár	io ferito (ben yaralı)
Tu sei ferito	tu brindár	tu ferito (sen yaralı)
Questo è ferito	au brindár	questo ferito (bu yaralı)

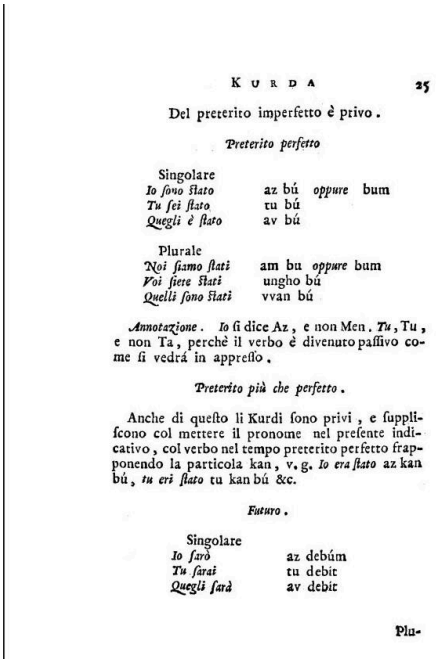
Çoğul		yani
Noi siamo feriti	am brindár	noi feriti (biz yaralılar)
Voi siete feriti	ungho brindár	voi feriti (siz yaralılar)
Quelli sono feriti	vvan brindár	quelli feriti (onlar yaralılar)

Ancak, şimdiki zaman bildirme kipi "chi" (kim) kelimesinden sonra soru halindeyken istisnadır; bu durumda sonuna, cevher fiili (olmak fiili) gücüne sahip bir "A" eklenir ve aşağıdaki örnekte görüldüğü gibi "i" harfi iki adet i olarak yazılır.

Tekil	
Io chi sono?	az kiia?
Tu chi sei?	tu kiia?
Questo chi è?	au kiia?

Çoğul	
Noi chi siamo?	am kiia?
Voi chi siete?	ungho kiia?
Quelli chi sono?	vvan kiia?

Bazen ise üçüncü şahısta "Aia" denir, örneğin: "il tale è in casa?" (filanca evde mi?) "flan aia mal." Ancak bu, tam olarak şu anlama gelen bir ifadedir: "la casa ha il tale" (ev filancaya ait / filanca evde mevcut).



KURDA 25

Del preterito imperfetto è privo.

Preterito perfetto

Singolare
Io ſono ſtato az bú *oppure* bum
Tu ſei ſtato tu bú
Quegli è ſtato av bú

Plurale
Noi ſiamo ſtati am bu *oppure* bum
Voi ſiete ſtati ungho bú
Quelli ſono ſtati vvan bú

Annotazione. *Io* ſi dice Az, e non Men. *Tu*, Tu, e non Ta, perchè il verbo è divenuto paſſivo come ſi vedrá in appreſſo.

Preterito più che perfetto.

Anche di queſto li Kurdi ſono privi, e ſuppliſcono col mettere il pronome nel preſente indicativo, col verbo nel tempo preterito perfetto frapponendo la particola kan, v. g. *Io era ſtato* az kan bú, *tu eri ſtato* tu kan bú &c.

Futuro.

Singolare
Io ſarò az debúm
Tu ſarai tu debit
Quegli ſarà av debit

Plu-

Sürekli geçmiş zamandan (Preterito imperfetto) yoksundur.
Di'li Geçmiş Zaman (Preterito perfetto)

Kişi (İtalyanca)	Anlamı	Kurtça Karşılığı
Singolare (Tekil)		
Io sono stato	Ben oldum	az bú veya bum
Tu sei stato	Sen oldun	tu bú
Quegli è stato	O oldu	av bú
Plurale (Çoğul)		
Noi siamo stati	Biz olduk	am bu veya bum
Voi siete stati	Siz oldunuz	ungho bú

Quelli sono stati	Onlar oldular	vvan bú

Not. Ben için "Az" denir, "Men" değil. Sen için "Tu" denir, "Ta" değil; çünkü fiil, ileride görüleceği üzere edilgen hale gelmiştir.

Miş'li Geçmiş Zaman (Preterito più che perfetto)

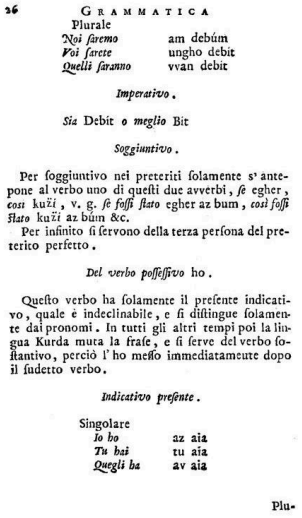
Kurtlar bundan da yoksundur; bunu, şimdiki zaman bildirme kipi zamirini koyup, fiili di'li geçmiş zamana getirerek ve araya kan parçacığını ekleyerek telafi ederler; örneğin v. g :

Io era stato: az kan bú (benmiyim, ben oldum mu?)

tu eri stato: tu kan bú &c. (Sen oldun mu, sen miydin?) vs.

Gelecek Zaman (Futuro)

Kişi (İtalyanca)	Anlamı	Kurtça Karşılığı
Singolare (Tekil)		
Io farò	Ben yapacağım	az debúm
Tu farai	Sen yapacaksın	tu debít
Quegli farà	O yapacak	av debít



26 GRAMMATICA

Plurale

Noi faremo am debúm
Voi farete ungho debit
Quelli faranno vvan debit

Imperativo.

Sia Debit *o meglio* Bit

Soggiuntivo.

Per ſoggiuntivo nei preteriti ſolamente s' antepone al verbo uno di queſti due avverbi, *ſe* egher, *cosi* kuźi, v. g. *ſe foſſi ſtato* egher az bum, *così foſſi ſtato* kuźi az búm &c.

Per infinito ſi ſervono della terza perſona del preterito perfetto.

Del verbo poſſeſſivo ho.

Queſto verbo ha ſolamente il preſente indicativo, quale è indeclinabile, e ſi diſtingue ſolamente dai pronomi. In tutti gli altri tempi poi la lingua Kurda muta la fraſe, e ſi ſerve del verbo ſoſtantivo, perciò l' ho meſſo immediatamente dopo il ſudetto verbo.

Indicativo preſente.

Singolare

Io ho az aia
Tu hai tu aia
Quegli ha av aia

Plu-

Gelecek Zaman (Futuro) - Devam

Kişi (İtalyanca)	Anlamı	Kurtça Karşılığı
Plurale (Çoğul)		
Noi faremo	Biz yapacağız	am debúm
Voi farete	Siz yapacaksınız	ungho debít
Quelli faranno	Onlar yapacaklar	vvan debít

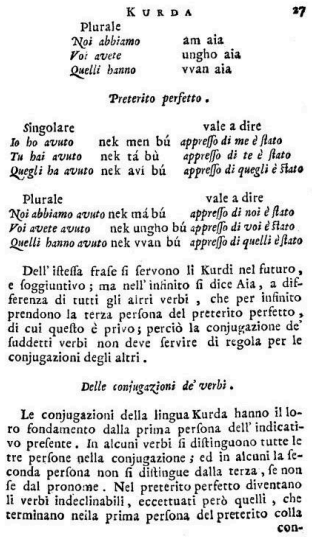
Emir Kipi (Imperativo)
Sia (Olsun): Debít veya daha iyisi Bit

Dilek-Şart Kipi (Soggiuntivo)
Geçmiş zamanlarda dilek-şart kipi için fiilden önce şu iki zarftan biri getirilir; "egher" (eğer) veya "kuži" (keşke).

Örnekler:
se fossi stato: egher az bum (eğer olmuş olsaydım)
così fossi stato: kuži az búin (keşke olmuş olsaydım) vs.

Mastar için di'li geçmiş zamanın üçüncü tekil şahsını kullanırlar.
İyelik Fiili "Sahibim" (Ho) Hakkında
Bu fiil sadece şimdiki zaman bildirme kipine sahiptir; bu kip çekimlenemezdir ve sadece zamirlerle ayırt edilir. Diğer tüm zamanlarda ise Kurt dili ifadeyi değiştirir ve isim fiilini kullanır; bu nedenle onu, sözü edilen fiilden hemen sonra yerleştirdim.
Şimdiki Zaman Bildirme Kipi (Indicativo presente)

Kişi (İtalyanca)	Anlamı	Kurtça Karşılığı
Singolare (Tekil)		
Io ho	Benim var	az aia
Tu hai	Senin var	tu aia
Quegli ha	Onun var	av aia



KURDA 27

Plurale
Noi abbiamo am aia
Voi avete ungho aia
Quelli hanno vvan aia

Preterito perfetto.

Singolare vale a dire
Io ho avuto nek men bú *appreſſo di me è ſtato*
Tu hai avuto nek tá bù *appreſſo di te è ſtato*
Quegli ha avuto nek avi bú *appreſſo di quegli è ſtato*

Plurale vale a dire
Noi abbiamo avuto nek má bú *appreſſo di noi è ſtato*
Voi avete avuto nek ungho bú *appreſſo di voi è ſtato*
Quelli hanno avuto nek vvan bú *appreſſo di quelli è ſtato*

Dell' iſteſſa fraſe ſi ſervono li Kurdi nel futuro, e ſoggiuntivo; ma nell' infinito ſi dice Aia, a differenza di tutti gli altri verbi, che per infinito prendono la terza perſona del preterito perfetto, di cui queſto è privo; perciò la conjugazione de' ſuddetti verbi non deve ſervire di regola per le conjugazioni degli altri.

Delle conjugazioni de' verbi.

Le conjugazioni della lingua Kurda hanno il loro fondamento dalla prima perſona dell' indicativo preſente. In alcuni verbi ſi diſtinguono tutte le tre perſone nella conjugazione; ed in alcuni la ſeconda perſona non ſi diſtingue dalla terza, ſe non ſe dal pronome. Nel preterito perfetto diventano li verbi indeclinabili, eccettuati però quelli, che terminano nella prima perſona del preterito colla con-

Şimdiki Zaman Bildirme Kipi (Indicativo presente) - (Devam)

Kişi (İtalyanca)	Anlamı	Kurtça Karşılığı
Plurale (Çoğul)		
Noi abbiamo	Bizim var	am aia
Voi avete	Sizin var	ungho aia
Quelli hanno	Onların var	vvan aia

Di'li Geçmiş Zaman (Preterito perfetto)

Kişi (İtalyanca)	Kurtça Karşılığı	Anlamı (İtalyanca Açıklama)
Singolare (Tekil)		vale a dire (yani)
Io ho avuto	nek men bú	appresso di me è stato (benim yanımdaydı/bendeydi)
Tu hai avuto	nek tá bú	appresso di te è stato (senin yanındaydı/sendeydi)
Quegli ha avuto	nek aví bú	appresso di quegli è stato (onun yanındaydı/ondaydı)
Plurale (Çoğul)		vale a dire (yani)
Noi abbiamo avuto	nek má bú	appresso di noi è stato (bizim yanımızdaydı/bizdeydi)
Voi avete avuto	nek ungho bú	appresso di voi è stato (sizin yanınızdaydı/sizdeydi)
Quelli hanno avuto	nek vvan bú	appresso di quelli è stato (onların yanındaydı/ondaydı)

Kurtlar aynı ifadeyi gelecek zaman ve dilek-şart kipi için de kullanırlar; ancak mastar için, di'li geçmiş zamanın üçüncü şahsını alan diğer tüm fiillerden farklı olarak "Aia" denir (çünkü bu fiil bundan yoksundur); bu nedenle, yukarıda belirtilen fiillerin çekimi, diğerlerinin çekimi için bir kural teşkil etmemelidir.

conſonante M ; quale però la perdano nelle altre due perſone : la lingua Kurda non ha altri tempi fuor che il preſente indicativo ; preterito perfetto , ed imperativo ; ſi eccettua però il verbo Sono, che tiene il futuro come ſi è veduto di ſopra , e meglio ſi vedrà nei verbi paſſivi.

Il tutto meglio ſi comprenderà dalle ſpiegazioni che farò in appreſſo delle varietà delle conjugazioni , quali io divido in tre claſſi ; cioè : de' verbi ſemplici attivi , compoſti , e paſſivi ; e queſte ben imparate non ſarà difficile intendere la lingua Kurda . Principierò dunque dalle conjugazioni de' verbi attivi .

CONJUGAZIONE PRIMA DE' VERBI ATTIVI

Del verbo facio .

Per prima conjugazione ho ſtimato bene di ſervirmi del verbo Facia , perchè eſſendo queſto verbo non ſolamente il più uſato , ma anche fondamento del verbo compoſto , ben inteſa queſta ſi avrà per così dire la chiave in mano per avanzarſi nella lingua Kurda . Si deve però avvertire , che in tutte le conjugazioni il ſingolare del verbo non ſi diſtingue dal plurale ſe non ſe dai pronomi .

Indicativo preſente .

Singolare			
Io faccio	az ce kém	*oppure*	kem
Tu fai	tu ce kéi		kei
Quegli fa	av ce két		ket

Plu-

Fiillerin çekimleri üzerine.

Kurt dilinin fiil çekimleri, temellerini şimdiki zaman bildirme kipinin birinci tekil şahsından alırlar. Bazı fiillerde çekimdeki üç şahsın tamamı birbirinden ayırt edilir; bazılarında ise, zamir dışında, ikinci şahıs üçüncü şahıstan ayırt edilmez. Belirli geçmiş zamanda, geçmiş zamanın birinci şahsı "M" ünsüzü ile bitenler hariç olmak üzere fiiller çekimlenemez hale gelirler; ancak bu (M harfi) diğer iki şahısta kaybolur: Kurt dili, şimdiki zaman bildirme, belirli geçmiş zaman ve emir kipi dışında başka zamanlara sahip değildir; ancak yukarıda görüldüğü ve "edilgen fiiller"de daha iyi görüleceği üzere, gelecek zamana sahip olan "Olmak fiili" istisnadır.

Her şey, aşağıda yapacağım çekim çeşitlerinin açıklamalarından daha iyi anlaşılacaktır, ki ben bunları üç sınıfa ayırıyorum; yani: "basit etken, bileşik ve edilgen fiiller"; bunlar iyi öğrenildiğinde Kurt dilini anlamak zor olmayacaktır. Bu nedenle etken fiillerin çekimlerinden başlayacağım.

ETKEN FİİLLERİN BİRİNCİ ÇEKİMİ

Facio (Yapıyorum) fiili üzerine.

Plurale			
Noi facciamo	am cekem	*oppure*	kem
Voi fate	ungho cekei		kei
Quelli fanno	vvan ceket		ket

Annotazione . Quando queſto verbo non è negativo , ſi frammezza la lettera B , o la lettera T ; ma ſolamente nel tempo preſente , ed imperativo ; e ſarebbe un aſſurdo a metterlo nel preterito . Ecco dunque come ſi può dire

Singolare			
Io faccio	az cebekem	*oppure*	cet kem
Tu fai	tu cebkei		cet kéi
Quegli fa	av cebket		cet ket

Plurale			
Noi facciamo	am cebekem	*oppure*	cet kem
Voi fate	ungho cebkei		cet kei
Quelli fanno	vvan cebket		cet ket

Rifleſſione . La particola Ce , quando il verbo è compoſto per lo più ſi tralaſcia , come ſi vedrà a ſuo luogo ; nel preſente però ſemplice di raro ſi laſcia .

Preterito imperfetto .

Per ſupplire al preterito imperfetto , di cui ſono privi li Kurdi , ſi ſervono eſsi della parola Araba kan avanti il pronome col verbo preſente indicativo .

Shi-

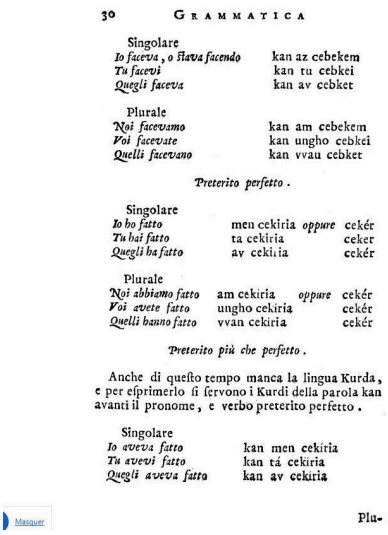
İtalyanca	Kurtça	Alternatif
Plurale (Çoğul)		
Noi facciamo (Biz yapıyoruz)	am cekem	oppure (veya) kem
Voi fate (Siz yapıyorsunuz)	ungho cekei	kei
Quelli fanno (Onlar yapıyorlar)	vvan ceket	ket

Not: Bu fiil, gerekli olmadığında, olumsuz cümlede "B" veya "T" harfiyle birlikte kullanılır; lakin genellikle şimdiki zaman ve emir kiğindedir, geçmiş zamanda kullanmak hata olur. Dolayısıyla bu şekilde söylenebilir.

İtalyanca	Kurtça	Alternatif
Singolare (Tekil)		
Io faccio (Ben yapıyorum)	az cebekem	oppure (veya) cet kem
Tu fai (Sen yapıyorsun)	tu cebkei	cet kéi
Quegli fa (O yapıyor)	av cebket	cet ket
Plurale (Çoğul)		
Noi facciamo (Biz yapıyoruz)	am cebekem	oppure (veya) cet kem
Voi fate (Siz yapıyorsunuz)	ungho cebkei	cet kei
Quelli fanno (Onlar yapıyorlar)	vvan cebket	cet ket

Yansıma: Fiil birleşik olduğunda "Ce" edatı genellikle atlanır, bu durum yer belirten kısımda görülecektir, ancak basit şimdiki zamanda nadiren atlanır.

Süregelen (eksik) geçmiş zaman.
Kurtların sahip olmadığı geçmiş zaman eksikliğini gidermek için, şimdiki zaman kipinde fiil ile birlikte zamirden önce "Arapça kan" kelimesini kullanırlar.



30 GRAMMATICA

Singolare
Io faceva, o stava facendo kan az cebekem
Tu facevi kan tu cebkei
Quegli faceva kan av cebket

Plurale
Noi facevamo kan am cebekem
Voi facevate kan ungho cebkei
Quelli facevano kan vvau cebket

Preterito perfetto.

Singolare
Io ho fatto men cekiria *oppure* cekér
Tu hai fatto ta cekiria ceker
Quegli ha fatto av cekiria cekér

Plurale
Noi abbiamo fatto am cekiria *oppure* cekér
Voi avete fatto ungho cekiria cekér
Quelli hanno fatto vvan cekiria cekér

Preterito più che perfetto.

Anche di questo tempo manca la lingua Kurda, e per esprimerlo si servono i Kurdi della parola kan avanti il pronome, e verbo preterito perfetto.

Singolare
Io aveva fatto kan men cekiria
Tu avevi fatto kan tá cekiria
Quegli aveva fatto kan av cekiria

Masquer

Plu-

İtalyanca (Zaman ve Çekim)	Türkçe Karşılığı	Kurtça Karşılığı
Singolare (Tekil)		
Io faceva, o stava fazendo	Yapıyordum	kan az cebekem
Tu facevi	Yapıyordun	kan tu cebkei
Quegli faceva	Yapıyordu	kan av cebket
Plurale (Çoğul)		
Noi facevamo	Yapıyorduk	kan am cebekem
Voi facevate	Yapıyordunuz	kan ungho cebkei
Quelli facevano	Yapıyorlardı	kan vvau cebket

Dili Geçmiş Zaman

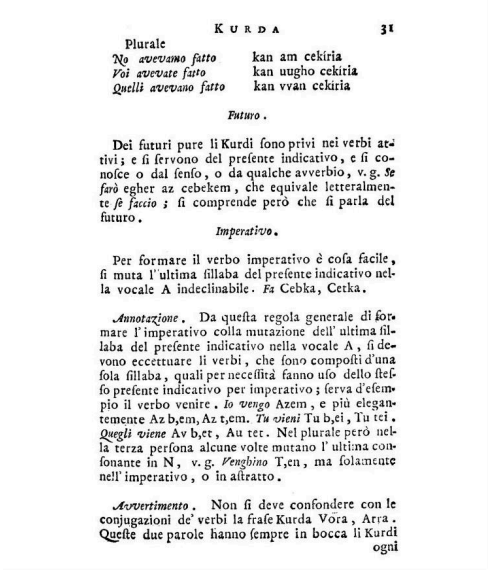
İtalyanca Çekim	Türkçe Karşılığı	Kurtça (1. Varyant)	Kurtça (2. Varyant)
Singolare (Tekil)			
Io ho fatto	Yaptım	men cekiria	cekér
Tu hai fatto	Yaptın	ta cekiria	ceker
Quegli ha fatto	Yaptı	av cekiria	cekér
Plurale (Çoğul)			
Noi abbiamo fatto	Yaptık	am cekiria	cekér

Voi avete fatto	Yaptınız	ungho cekiria	cekér
Quelli hanno fatto	Yaptılar	vvan cekiria	cekér

Miş'li Geçmiş Zaman

Kurt dilinin ginimizde bile yokluğu hissedilmekte ve Kurtlar bunu ifade etmek için zamirden önce "kan" kelimesini ve mişli geçmiş zaman fiilini kullanmaktadır.

İtalyanca Çekim	Türkçe Karşılığı	Kurtça Karşılığı
Singolare (Tekil)		
Io aveva fatto	Yapmıştım	kan men cekiria
Tu avevi fatto	Yapmıştın	kan tá cekiria
Quegli aveva fatto	Yapmıştı	kan av cekiria



KURDA 31

Plurale

Noi avevamo fatto kan am cekiria
Voi avevate fatto kan uugho cekiria
Quelli avevano fatto kan vvan cekiria

Futuro.

Dei futuri pure li Kurdi ſono privi nei verbi attivi; e ſi ſervono del preſente indicativo, e ſi conoſce o dal ſenſo, o da qualche avverbio, v. g. *Se farò* egher az cebekem, che equivale letteralmente *ſe faccio*; ſi comprende però che ſi parla del futuro.

Imperativo.

Per formare il verbo imperativo è coſa facile, ſi muta l'ultima ſillaba del preſente indicativo nella vocale A indeclinabile. *Fa* Cebka, Cetka.

Annotazione. Da queſta regola generale di formare l'imperativo colla mutazione dell'ultima ſillaba del preſente indicativo nella vocale A, ſi devono eccettuare li verbi, che ſono compoſti d'una ſola ſillaba, quali per neceſſità fanno uſo dello ſteſſo preſente indicativo per imperativo; ſerva d'eſempio il verbo venire. *Io vengo* Azem, e più elegantemente Az b,em, Az t,em. *Tu vieni* Tu b,ei, Tu tei. *Quegli viene* Av b,et, Au tet. Nel plurale però nella terza perſona alcune volte mutano l'ultima conſonante in N, v. g. *Venghino* T,en, ma ſolamente nell'imperativo, o in aſtratto.

Avvertimento. Non ſi deve confondere con le conjugazioni de' verbi la fraſe Kurda Vöra, Arra. Queſte due parole hanno ſempre in bocca li Kurdi ogni

Çoğul

İtalyanca	Kurtça
Noi avevamo fatto (Biz yapmıştık)	kan am cekiria
Voi avevate fatto (Siz yapmıştınız)	kan uugho cekiria
Quelli avevano fatto (Onlar yapmışlardı)	kan vvan cekiria

Gelecek Zaman

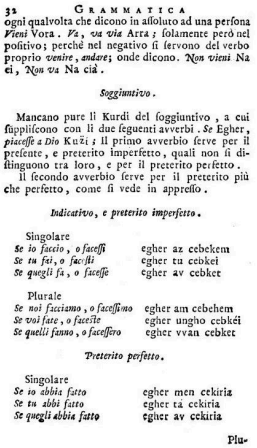
Kurtlar, etken fiillerde gelecek zamanlardan yoksundurlar; bunun yerine şimdiki zaman bildirme kipini kullanırlar ve bu durum ya anlamdan ya da bir zarftan anlaşılır; örneğin: "Se farò" (Eğer yaparsam) "egher az cebekem: çekem/çêkem, çê bikim: yapayım edeyim"ki bu kelimenin anlamıysa "se faccio" (eğer yaparsam) demektir; ancak burada gelecekten bahsettiklerini anlarız.

Emir Kipi
Emir kipini oluşturmak için; şimdiki zaman kipini tercih ederler ve bildirme kipinin son hecesi, değişmez olan "A" ünlüsüne dönüştürülür. "Fa" (Yap) "Cebka, Cetka".

Not . Emir kipini şimdiki zaman bildirme kipinin son hecesini "A" ünlüsüyle dönüştürerek emir kipini oluşturmak için şimdiki zaman bildirme kipinin aynısını kullanan tek heceli fiiller istisna tutulmalıdır; "gelmek" fiili buna örnektir.
Io vengo: Geliyorum "Azem"
ve daha zarif bir ifadeyle: "Az b,em, Az t,em". "Tu vieni: Geliyorsun."
"Tu b,ei, Tu tei. Quegli viene" (O geliyor) "Av b,et, Au tet".

Ancak çoğulun üçüncü şahsında bazen son ünsüzü "N" harfine dönüştürürler; örneğin: "Venghino: Gelsinler"
"T,en", ancak sadece emir kipinde veya soyut anlamda kullanılır.

Uyarı/Dikkat. Fiil çekimleriyle "Vora, Arra Kurt" ifadeleri karıştırılmamalıdır. Bu iki kelime her zaman Kurtların ağzındadır.



32 GRAMMATICA
ogni qualvolta che dicono in aſſoluto ad una perſona *Vieni* Vora. *Va, va via* Arra; ſolamente però nel poſitivo; perchè nel negativo ſi ſervono del verbo proprio *venire, andare*; onde dicono. *Non vieni* Na ei, *Non va* Na cià.

Soggiuntivo.

Mancano pure li Kurdi del ſoggiuntivo, a cui ſupplíſcono con li due ſeguenti avverbi. *Se* Egher, *piaceſſe a Dio* Kuži; il primo avverbio ſerve per il preſente, e preterito imperfetto, quali non ſi diſtinguono tra loro, e per il preterito perfetto.
Il ſecondo avverbio ſerve per il preterito più che perfetto, come ſi vede in appreſſo.

Indicativo, e preterito imperfetto.

Singolare
Se io faccio, o faceſſi egher az cebekem
Se tu fai, o faceſti egher tu cebkei
Se quegli fa, o faceſſe egher av cebket

Plurale
Se noi facciamo, o faceſſimo egher am cebchem
Se voi fate, o faceſte egher ungho cebkéi
Se quelli fanno, o faceſſero egher vvan cebket

Preterito perfetto.

Singolare
Se io abbia fatto egher men cekiria
Se tu abbi fatto egher tá cekiria
Se quegli abbia fatto egher av cekiria

Plu-

Uyarı. Kurtça "Vora, Arra" ifadesi fiil çekimleriyle karıştırılmamalıdır. Kurtlar bu iki kelimeyi her zaman ağızlarında tutarlar, her vakit bir kişiye kesin bir ifadeyle: "Vora: gel", "Arra: git / uzağa git" deseler; sadece olumlu durumda söylerler; olumsuz durumda ise: "venire: gelmek / andare: gitmek" fiillerini kullanırlar ; bu yüzden "Gelme: Na ei", "Gitme: Na cia" derler.

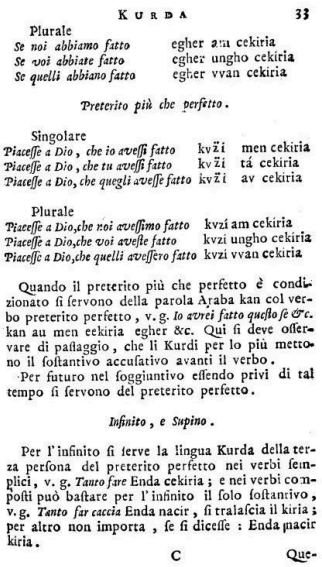
Dilek Kipi
Kurtlarda dilek kipi de eksiktir, bunun yerini şu iki zarf ile doldururlar: "Eğer: Egher", "Tanrı dilerse: Kuži"; birinci zarf şimdiki zaman ve belirsiz geçmiş zaman (preterito imperfetto) için hizmet eder, ki bunlar birbirlerinden ayırt edilmezler ve de yakın geçmiş zaman (preterito perfetto) içindir. İkinci zarf, aşağıda görüldüğü gibi, miş'li geçmiş zaman (preterito più che perfetto) için hizmet eder.

Bildirme Kipi ve Belirsiz Geçmiş Zaman (Indicativo, e preterito imperfetto)

Şahıs	İtalyanca İfade	Kurtça Karşılığı	Türkçe Çevirisi
Tekil 1.	Se io faccio, o facessi	egher az cebekem	Eğer ben yaparsam veya yapsaydım
Tekil 2.	Se tu fai, o facesti	egher tu cebkei	Eğer sen yaparsan veya yapsaydın
Tekil 3.	Se quegli fa, o facesse	egher av cebket	Eğer o yaparsa veya yapsaydı
Çoğul 1.	Se noi facciamo, o facessimo	egher am cebehem	Eğer biz yaparsak veya yapsaydık
Çoğul 2.	Se voi fate, o faceste	egher ungho cebkéi	Eğer siz yaparsanız veya yapsaydınız
Çoğul 3.	Se quelli fanno, o facessero	egher vvan cebket	Eğer onlar yaparlarsa veya yapsaydılar

Yakın Geçmiş Zaman (Preterito perfetto)

Şahıs	İtalyanca İfade	Kurtça Karşılığı	Türkçe Çevirisi
Tekil 1.	Se io abbia fatto	egher men cekiria	Eğer ben yapmışsam
Tekil 2.	Se tu abbi fatto	egher ta cekiria	Eğer sen yapmışsan
Tekil 3.	Se quegli abbia fatto	egher av cekiria	Eğer o yapmışsa



KURDA 33

Plurale
Se noi abbiamo fatto egher am cekiria
Se voi abbiate fatto egher ungho cekiria
Se quelli abbiano fatto egher vvan cekiria

Preterito più che perfetto.

Singolare
Piaceſſe a Dio, che io aveſſi fatto kvžĭ men cekiria
Piaceſſe a Dio, che tu aveſſi fatto kvžĭ tá cekiria
Piaceſſe a Dio, che quegli aveſſe fatto kvžĭ av cekiria

Plurale
Piaceſſe a Dio, che noi aveſſimo fatto kvzi am cekiria
Piaceſſe a Dio, che voi aveſſe fatto kvzi ungho cekiria
Piaceſſe a Dio, che quelli aveſſero fatto kvzi vvan cekiria

Quando il preterito più che perfetto è condizionato ſi ſervono della parola Araba kan col verbo preterito perfetto, v. g. *Io avrei fatto queſto ſe &c.* kan au men cekiria egher &c. Qui ſi deve oſſervare di paſſaggio, che li Kurdi per lo più mettono il ſoſtantivo accuſativo avanti il verbo.

Per futuro nel ſoggiuntivo eſſendo privi di tal tempo ſi ſervono del preterito perfetto.

Infinito, e Supino.

Per l'infinito ſi ſerve la lingua Kurda della terza perſona del preterito perfetto nei verbi ſemplici, v. g. *Tauro fare* Enda cekiria; e nei verbi compoſti può baſtare per l'infinito il ſolo ſoſtantivo, v. g. *Tanto far caccia* Enda nacir, ſi tralaſcia il kiria; per altro non importa, ſe ſi diceſſe: Enda nacir kiria.

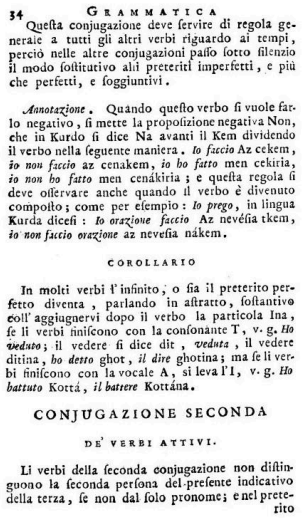
C Que-

Orijinal Metin (İtalyanca / Kurtça)	Kelimesi Kelimesine Türkçe Çeviri
Plurale	Çoğul
Se noi abbiamo fatto — egher am cekiria	Eğer biz yapmışsak — egher am cekiria
Se voi abbiate fatto — egher ungho cekiria	Eğer siz yapmışsanız — egher ungho cekiria
Se quelli abbiano fatto — egher vvan cekiria	Eğer onlar yapmışlarsa — egher vvan cekiria
Preterito più che perfetto	Miş'li Geçmiş Zamanın Hikayesi (Sürekli Geçmiş)
Singolare	Tekil
Piaceſſe a Dio, che io aveſſi fatto — kvzi men cekiria	Allah dileseydi ki ben yapmış olsaydım — kvzi men cekiria
Piaceſſe a Dio, che tu aveſſi fatto — kvzi tá cekiria	Allah dileseydi ki sen yapmış olsaydın — kvzi tá cekiria
Piaceſſe a Dio, che quegli aveſſe fatto — kvzi av cekiria	Allah dileseydi ki o yapmış olsaydı — kvzi av cekiria
Plurale	Çoğul
Piaceſſe a Dio, che noi aveſſimo fatto — kvzi am cekiria	Allah dileseydi ki biz yapmış olsaydık — kvzi am cekiria
Piaceſſe a Dio, che voi aveſte fatto — kvzi ungho cekiria	Allah dileseydi ki siz yapmış olsaydınız — kvzi ungho cekiria
Piaceſſe a Dio, che quelli aveſſero fatto — kvzi vvan cekiria	Allah dileseydi ki onlar yapmış olsaydılar — kvzi vvan cekiria

Gramer Notu (Şart Kipi):
Miş'li geçmiş zamandan daha geçmiş zaman (preterito più che perfetto) şartlı olduğunda, Arapça "kan" kelimesini dili geçmiş zaman (preterito perfetto) fiili ile birlikte kullanırlar. Örneğin: "Bunu yapmış olsaydım" vb. [kan au men cekiria egher etc.] vs. Burada geçiş sırasında gözlemlenmelidir ki; Kurtlar çoğunlukla belirtme durumundaki ismi (nesneyi) fiilden önce koyarlar.

Mastar ve Ortaç.
Kurtça'da mastar için, basit fiillerde geçmiş zamanın üçüncü tekil şahsı kullanılır, Örneğin: "Tanto far Enda cekiria"; bileşik fiillerde ise mastar yerine sadece isim

yeterli olabilir. Örneğin: "Tanto far caccia Enda nacir, kiria" kısmı atlanır; aksi takdirde "Enda nacir kiria" da denir yani bu şekilde denilebilir.



34 GRAMMATICA

Queſta conjugazione deve ſervire di regola generale a tutti gli altri verbi riguardo ai tempi, perciò nelle altre conjugazioni paſſo ſotto ſilenzio il modo ſoſtitutivo alli preteriti imperfetti, e più che perfetti, e ſoggiuntivi.

Annotazione. Quando queſto verbo ſi vuole farlo negativo, ſi mette la propoſizione negativa Non, che in Kurdo ſi dice Nà avanti il Kem dividendo il verbo nella ſeguente maniera. *Io faccio* Az cekem, *io non faccio* az cenakem, *io ho fatto* men cekiria, *io non ho fatto* men cenákiria; e queſta regola ſi deve oſſervare anche quando il verbo è divenuto compoſto; come per eſempio: *Io prego*, in lingua Kurda diceſi: *Io orazione faccio* Az nevéſia tkem, *io non faccio orazione* az neveſia nákem.

COROLLARIO

In molti verbi l'infinito, o ſia il preterito perfetto diventa, parlando in aſtratto, ſoſtantivo coll'aggiugnervi dopo il verbo la particola Ina, ſe li verbi finiſcono con la conſonante T, v. g. *Ho veduto*; il vedere ſi dice dit, *veduta*, il vedere ditina, *ho detto* ghot, *il dire* ghotina; ma ſe li verbi finiſcono con la vocale A, ſi leva l'I, v. g. *Ho battuto* Kottá, *il batere* Kottána.

CONJUGAZIONE SECONDA

DE' VERBI ATTIVI.

Li verbi della ſeconda conjugazione non diſtinguono la ſeconda perſona del preſente indicativo della terza, ſe non dal ſolo pronome; e nel preterito

DİL BİLGİSİ

Bu çekim, genel olarak zamanlarlar açısından diğer tüm fiillerle aynı şekilde kullanılmalıdır; bu nedenle diğer çekimlerde, geçmiş zamanın ilerisinde ve dilek kipinin yerine geçen "ikame kip" kullanılır.

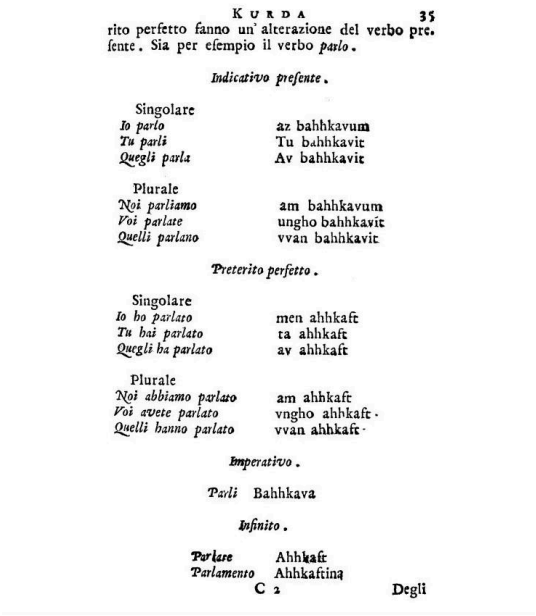
Not: Bu fiil olumsuz hale getirilecekse, Kurtçada "Kem" önce "Na" olarak adlandırılan olumsuzluk edatı "Non" kullanılır ve fiil şu şekilde bölünür: "Az cekem: yaptım, Az cenakem: yapmadım, Men cekiria: yaptım, Men cenákiria: yapmadım;" ve bu kural, fiil bileşik hale geldiğinde dahi geçerlidir.
Örneğin, Kurtçada "Namaz kılıyorum (Ben dua ederim) " için şöyle denir: "Az nevéſia tkem,"
"Namaz kılmıyorum: Az nevéſia nákem."

SONUÇ

Bir çok fiilde soyut olarak konuşurken mastar veya geçmiş zamanın mükemmel hali fiilinin sonuna (preterito perfetto), "Ina" takısı (hali) eklenerek isme dönüşür; eğer fiiller "T" ünsüzü ile bitiyorsa, Örneğin: Gördüm; görmek için "dit" denir, görülen veya görme eylemi için "ditina", dedim için " ghot", demek için "ghotina" denir; fakat fiiller "A" ünlüsü ile bitiyorsa, "İ" harfi düşer, Örneğin: Vurdum için "Kottá", vurmak eylemi için "Kottána" denir.

İKİNCİ ÇEKİM ETKEN FİİLLER ÜZERİNE.

İkinci çekimdeki fiiller, üçüncü çekimin şimdiki zaman gösterge kipinin ikinci şahsında ve ikinci zamirden farklı değildir, geçmiş zaman fiilinde de aynı durum geçerlidir. (preterito perfetto), şimdiki zaman fiilinde bir değişiklik yaparlar. Örneğin: konuşuyorum fiili gibi.



KURDA 35

rito perfetto fanno un' alterazione del verbo pre. ſente. Sia per eſempio il verbo *parlo*.

Indicativo preſente.

Singolare	
Io parlo	az bahhkavum
Tu parli	Tu bahhkavit
Quegli parla	Av bahhkavit
Plurale	
Noi parliamo	am bahhkavum
Voi parlate	ungho bahhkavit
Quelli parlano	vvan bahhkavit

Preterito perfetto.

Singolare	
Io ho parlato	men ahhkaft
Tu hai parlato	ta ahhkaft
Quegli ha parlato	av ahhkaft
Plurale	
Noi abbiamo parlato	am ahhkaft
Voi avete parlato	vngho ahhkaft
Quelli hanno parlato	vvan ahhkaft

Imperativo.

Parli Bahhkava

Infinito.

Parlare	Ahhkaft
Parlamento	Ahhkaftina

Şimdiki Zaman Bildirme Kipi (Indicativo presente)

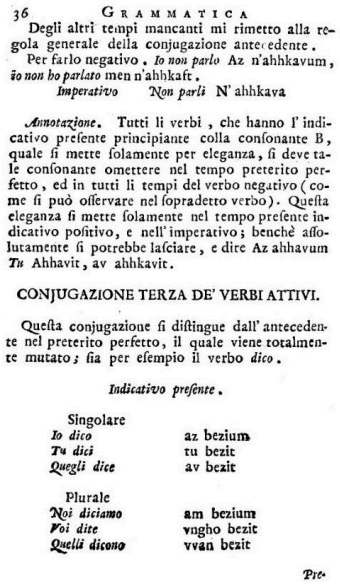
Şahıs	İtalyanca	Kurtca
Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io parlo (Konuşuyorum)	az bahhkavum
2. Tekil	Tu parli (Konuşuyorsun)	Tu bahhkavit
3. Tekil	Quegli parla (O konuşuyor)	Av bahhkavit
Çoğul (Plurale)		
1. Çoğul	Noi parliamo (Konuşuyoruz)	am bahhkavum
2. Çoğul	Voi parlate (Konuşuyorsunuz)	ungho bahhkavit
3. Çoğul	Quelli parlano (Onlar konuşuyorlar)	vvan bahhkavit

Di'li Geçmiş Zaman (Preterito perfetto)

Şahıs	İtalyanca	Kurtca
Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io ho parlato (Konuştum)	men ahhkaft
2. Tekil	Tu hai parlato (Konuştun)	ta ahhkaft
3. Tekil	Quegli ha parlato (O konuştu)	av ahhkaft
Çoğul (Plurale)		

1. Çoğul	Noi abbiamo parlato (Konuştuk)	am ahhkaft
2. Çoğul	Voi avete parlato (Konuştunuz)	vngho ahhkaft
3. Çoğul	Quelli hanno parlato (Onlar konuştular)	vvan ahhkaft

Emir Kipi (Imperativo)
Parli (Konuş): Bahhkava
Mastar (Infinito)
Parlare (Konuşmak): Ahhkaft
Parlamento (Konuşma / Söz): Ahhkaftina



36 GRAMMATICA

Degli altrì tempi mancanti mi rimetto alla regola generale della conjugazione antecedente.

Per farlo negativo. *Io non parlo* Az n'ahhkavum, *io non ho parlato* men n'ahhkaft.

Imperativo *Non parli* N' ahhkava

Annotazione. Tutti li verbi, che hanno l' indicativo presente principiante colla consonante B, quale si mette solamente per eleganza, si deve tale consonante omettere nel tempo preterito perfetto, ed in tutti li tempi del verbo negativo (come si può osservare nel sopradetto verbo). Questa eleganza si mette solamente nel tempo presente indicativo positivo, e nell' imperativo; benchè assolutamente si potrebbe lasciare, e dire Az ahhavum *Tu* Ahhavit, av ahhkavit.

CONJUGAZIONE TERZA DE' VERBI ATTIVI.

Questa conjugazione si distingue dall' antecedente nel preterito perfetto, il quale viene totalmente mutato; sia per esempio il verbo *dico*.

Indicativo presente.

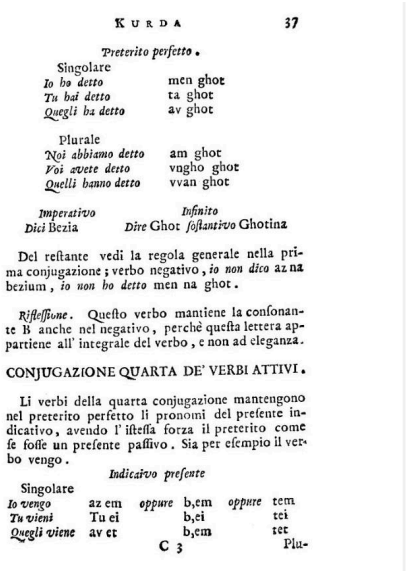
Singolare	
Io dico	az bezium
Tu dici	tu bezit
Quegli dice	av bezit
Plurale	
Noi diciamo	am bezium
Voi dite	vngho bezit
Quelli dicono	vvan bezit

Pre-

GRAMER
Eksik olan diğer zamanlar için bir önceki çekimin genel kuralına atıfta bulunuyorum.
Olumsuz yapmak için: Io non parlo (Konuşmuyorum) Az n'ahhkavum, io non ho parlato (Konuşmadım) men n'ahhkavt.
Emir kipi: Non parli (Konuşmasın) N' ahhkava
Not. Şimdiki zaman bildirme kipinde (indicativo presente), sadece zarafet için konulan B ünsüzü ile başlayan tüm fiillerde; söz konusu ünsüz, geçmiş zamanın hikayesinde (preterito perfetto) ve fiilin tüm olumsuz zamanlarında (yukarıdaki fiilde gözlemlenebileceği üzere) atılmalıdır. Bu zarafet [takısı] sadece olumlu şimdiki zaman bildirme kipinde ve emir kipinde konulur; her ne kadar kesinlikle çıkarılabilse de Az ahhavum (Ben konuşuyorum), Tu Ahhavit (Sen konuşuyorsun), av ahhkavit (O konuşuyor) denebilir.
ETKEN FİİLLERİN ÜÇÜNCÜ ÇEKİMİ
Bu çekim, tamamen değişen geçmiş zamanın hikayesi (preterito perfetto) ile bir öncekinden ayrılır; örneğin dico (söylüyorum) fiili gibi.
Şimdiki Zaman Bildirme Kipi (Indicativo Presente)

Şahıs	İtalyanca	Kurtça

Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io dico (Söylüyorum)	az bezium
2. Tekil	Tu dici (Söylüyorsun)	tu bezit
3. Tekil	Quegli dice (O söylüyor)	av bezit
Çoğul (Plurale)		
1. Çoğul	Noi diciamo (Söylüyoruz)	am bezium
2. Çoğul	Voi dite (Söylüyorsunuz)	vngho bezit
3. Çoğul	Quelli dicono (Onlar söylüyorlar)	vvan bezit



KURDA 37

Preterito perfetto.

Singolare

Io ho detto	men ghot
Tu hai detto	ta ghot
Quegli ha detto	av ghot

Plurale

Noi abbiamo detto	am ghot
Voi avete detto	vngho ghot
Quelli hanno detto	vvan ghot

Imperativo *Dici* Bezia — *Infinito* *Dire* Ghot *ſoſtantivo* Ghotina

Del reſtante vedi la regola generale nella prima conjugazione; verbo negativo, *io non dico* az na bezium, *io non ho detto* men na ghot.

Riflessione. Queſto verbo mantiene la conſonante B anche nel negativo, perchè queſta lettera appartiene all' integrale del verbo, e non ad eleganza.

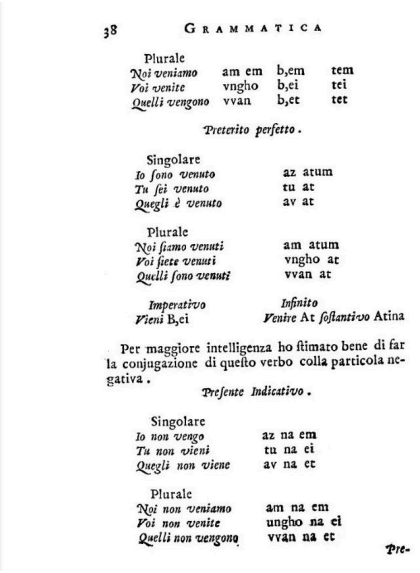
CONJUGAZIONE QUARTA DE' VERBI ATTIVI.

Li verbi della quarta conjugazione mantengono nel preterito perfetto li pronomi del preſente indicativo, avendo l' iſteſſa forza il preterito come ſe foſſe un preſente paſſivo. Sia per eſempio il verbo vengo.

Indicativo preſente

Singolare					
Io vengo	az em	*oppure*	b,em	*oppure*	tem
Tu vieni	Tu ei		b,ei		tei
Quegli viene	av et		b,em		tet

C 3 Plu-



38 GRAMMATICA

Plurale

Noi veniamo	am em	b,em	tem
Voi venite	vngho	b,ei	tei
Quelli vengono	vvan	b,et	tet

Preterito perfetto.

Singolare

Io ſono venuto	az atum
Tu ſei venuto	tu at
Quegli è venuto	av at

Plurale

Noi ſiamo venuti	am atum
Voi ſiete venuti	vngho at
Quelli ſono venuti	vvan at

Imperativo *Vieni* B,ei — *Infinito* *Venire* At *ſoſtantivo* Atina

Per maggiore intelligenza ho ſtimato bene di far la conjugazione di queſto verbo colla particola negativa.

Preſente Indicativo.

Singolare

Io non vengo	az na em
Tu non vieni	tu na ei
Quegli non viene	av na et

Plurale

Noi non veniamo	am na em
Voi non venite	ungho na ei
Quelli non vengono	vvan na et

Pre-

Geçmiş Zamanın Hikayesi (Preterito Perfetto)

Şahıs	İtalyanca	Kurtça
Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io ho detto (Dedim/Söyledim)	men ghot
2. Tekil	Tu hai detto (Dedin)	ta ghot
3. Tekil	Quegli ha detto (O dedi)	av ghot
Çoğul (Plurale)		
1. Çoğul	Noi abbiamo detto (Dedik)	am ghot
2. Çoğul	Voi avete detto (Dediniz)	vngho ghot
3. Çoğul	Quelli hanno detto (Onlar dediler)	vvan ghot

Emir Kipi (Imperativo): Dici (De/Söyle) Bezia
Mastar (Infinito): Dire (Demek/Söylemek) Ghot; isim hali (sostantivo) Ghotina
Geri kalanlar için birinci çekimdeki genel kurala bakınız; olumsuz fiil, io non dico (demiyorum) az na bezium, io non ho detto (demedim) men na ghot.
Düşünce (Riflessione): Bu fiil, olumsuzda da B ünsüzünü muhafaza eder; çünkü bu harf fiilin bütününe aittir ve [sadece] zarafet için değildir.

ETKEN FİİLLERİN DÖRDÜNCÜ ÇEKİMİ
Dördüncü çekimin fiilleri, geçmiş zamanın hikayesinde (preterito perfetto), şimdiki zaman bildirme kipinin (presente indicativo) zamirlerini muhafaza ederler; zira bu geçmiş zaman, sanki bir edilgen şimdiki zamanmış gibi aynı güce sahiptir. Örneğin vengo (geliyorum) fiili gibi.
Şimdiki Zaman Bildirme Kipi (Indicativo Presente)

Şahıs	İtalyanca	Kurtça		
Tekil (Singolare)				
1. Tekil	Io vengo (Geliyorum)	az em	veya b,em	veya tem
2. Tekil	Tu vieni (Geliyorsun)	Tu ei	b,ei	tei
3. Tekil	Quegli viene (O geliyor)	av et	b,em	tet

[SAYFA 38]

Şahıs	İtalyanca	Kurtça		
Çoğul (Plurale)				
1. Çoğul	Noi veniamo (Geliyoruz)	am em	b,em	tem
2. Çoğul	Voi venite (Geliyorsunuz)	vngho	b,ei	tei
3. Çoğul	Quelli vengono (Onlar geliyorlar)	vvan	b,et	tet

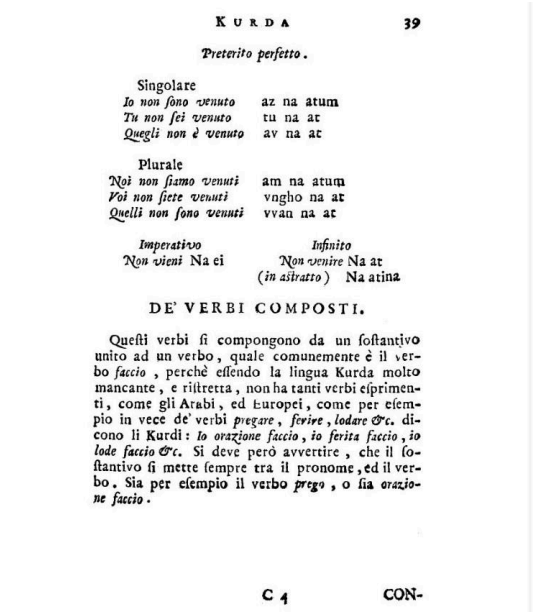
Geçmiş Zamanın Hikayesi (Preterito Perfetto)

Şahıs	İtalyanca	Kurtça
Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io sono venuto (Geldim)	az atum
2. Tekil	Tu sei venuto (Geldin)	tu at
3. Tekil	Quegli è venuto (O geldi)	av at
Çoğul (Plurale)		

1. Çoğul	Noi siamo venuti (Geldik)	am atum
2. Çoğul	Voi siete venuti (Geldiniz)	vngho at
3. Çoğul	Quelli sono venuti (Onlar geldiler)	vvan at

Emir Kipi (Imperativo): Vieni (Gel) B,ei
Mastar (Infinito): Venire (Gelmek) At; isim hali (sostantivo) Atina
Daha iyi anlaşılması için, bu fiilin olumsuz partikül ile çekimini yapmayı uygun gördüm.
Şimdiki Zaman Bildirme Kipi (Presente Indicativo) [Olumsuz]

Şahıs	İtalyanca	Kurtça
Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io non vengo (Gelmiyorum)	az na em
2. Tekil	Tu non vieni (Gelmiyorsun)	tu na ei
3. Tekil	Quegli non viene (O gelmiyor)	av na et
Çoğul (Plurale)		
1. Çoğul	Noi non veniamo (Gelmiyoruz)	am na em
2. Çoğul	Voi non venite (Gelmiyorsunuz)	vngho na ei
3. Çoğul	Quelli non vengono (Onlar gelmiyorlar)	vvan na et



KURDA 39

Preterito perfetto.

Singolare
Io non ſono venuto az na atum
Tu non ſei venuto tu na at
Quegli non è venuto av na at

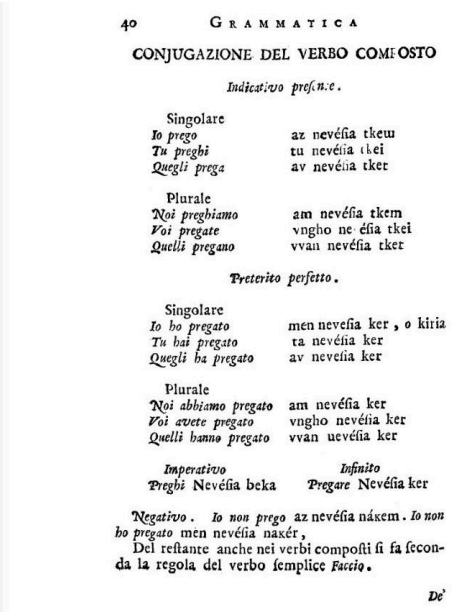
Plurale
Noi non ſiamo venuti am na atum
Voi non ſiete venuti vngho na at
Quelli non ſono venuti vvan na at

Imperativo *Infinito*
Non vieni Na ei *Non venire* Na at
(*in aſtratto*) Na atina

DE' VERBI COMPOSTI.

Queſti verbi ſi compongono da un ſoſtantivo unito ad un verbo, quale comunemente è il verbo *faccio*, perchè eſſendo la lingua Kurda molto mancante, e riſtretta, non ha tanti verbi eſprimenti, come gli Arabi, ed Europei, come per eſempio in vece de' verbi *pregare*, *ferire*, *lodare* &c. dicono li Kurdi: *Io orazione faccio*, *io ferita faccio*, *io lode faccio* &c. Si deve però avvertire, che il ſoſtantivo ſi mette ſempre tra il pronome, ed il verbo. Sia per eſempio il verbo *prego*, o ſia *orazione faccio*.

C 4 CON-



40 GRAMMATICA

CONJUGAZIONE DEL VERBO COMPOSTO

Indicativo preſente.

Singolare
Io prego az nevéſia tkem
Tu preghi tu nevéſia tkei
Quegli prega av nevéſia tker

Plurale
Noi preghiamo am nevéſia tkem
Voi pregate vngho nevéſia tkei
Quelli pregano vvan nevéſia tker

Preterito perfetto.

Singolare
Io ho pregato men neveſia ker, o kiria
Tu hai pregato ta nevéſia ker
Quegli ha pregato av neveſia ker

Plurale
Noi abbiamo pregato am nevéſia ker
Voi avete pregato vngho nevéſia ker
Quelli hanno pregato vvan nevéſia ker

Imperativo *Infinito*
Preghi Nevéſia beka *Pregare* Nevéſia ker

Negativo. *Io non prego* az nevéſia nákem. *Io non ho pregato* men nevéſia nakér,
Del reſtante anche nei verbi compoſti ſi fa ſeconda la regola del verbo ſemplice *Faccio*.

De'

Preterito perfetto (Di'li Geçmiş Zamanın Olumsuzu)

Şahıs	İtalyanca	Kurtça

Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io non sono venuto (Gelmedim)	az na atum
2. Tekil	Tu non sei venuto (Gelmedin)	tu na at
3. Tekil	Quegli non è venuto (O gelmedi)	av na at
Çoğul (Plurale)		
1. Çoğul	Noi non siamo venuti (Gelmedik)	am na atum
2. Çoğul	Voi non siete venuti (Gelmediniz)	vngho na at
3. Çoğul	Quelli non sono venuti (Onlar gelmediler)	vvan na at

Emir Kipi
Non vieni (Gelme): Na ei
Mastar
Non venire (Gelmemek): Na at
In astratto (Soyut anlamda): Na atina
BİRLEŞİK FİİLLER ÜZERİNE
Bu fiiller, bir isim ile genellikle yaygın olarak kullanılan "yapıyorum" (faccio) fiilinin birleşmesinden oluşur; çünkü Kurt dili oldukça eksik ve kısıtlı olduğundan, Araplar ve Avrupalılar gibi çok fazla fiile sahip değildir. Örneğin; dua etmek, yaralamak, övmek vb. fiillerin yerine Kurtlar şöyle derler: ben dua yapıyorum, ben yara yapıyorum, ben övgü yapıyorum vb. Ancak şu hususa dikkat edilmelidir: İsim her zaman zamir ile fiil arasına konur. Örnek olarak "dua ediyorum" veya "dua yapıyorum" fiili ele alınsın.

---

40 GRAMER
BİRLEŞİK FİİLLERİN ÇEKİMİ
Indicativo presente (Şimdiki Zaman)

Şahıs	İtalyanca	Kurtça
Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io prego (Dua ediyorum)	az nevéfia tkew
2. Tekil	Tu preghi (Dua ediyorsun)	tu nevéfia tkei
3. Tekil	Quegli prega (O dua ediyor)	av nevéfia tket
Çoğul (Plurale)		
1. Çoğul	Noi preghiamo (Dua ediyoruz)	am nevéfia tkem
2. Çoğul	Voi pregate (Dua ediyorsunuz)	vngho nevéfia tkei

3. Çoğul	Quelli pregano (Onlar dua ediyorlar)	vvan nevéfia tket

Preterito perfetto (Di'li Geçmiş Zaman)

Şahıs	İtalyanca	Kurtça
Tekil (Singolare)		
1. Tekil	Io ho pregato (Dua ettim)	men nevéfia ker, o kiria
2. Tekil	Tu hai pregato (Dua ettin)	ta nevéfia ker
3. Tekil	Quegli ha pregato (O dua etti)	av nevéfia ker
Çoğul (Plurale)		
1. Çoğul	Noi abbiamo pregato (Dua ettik)	am nevéfia ker
2. Çoğul	Voi avete pregato (Dua ettiniz)	vngho nevéfia ker
3. Çoğul	Quelli hanno pregato (Onlar dua ettiler)	vvan uevéfia ker

Emir Kipi

Preghi (Dua et): Nevéfia beka

Mastar

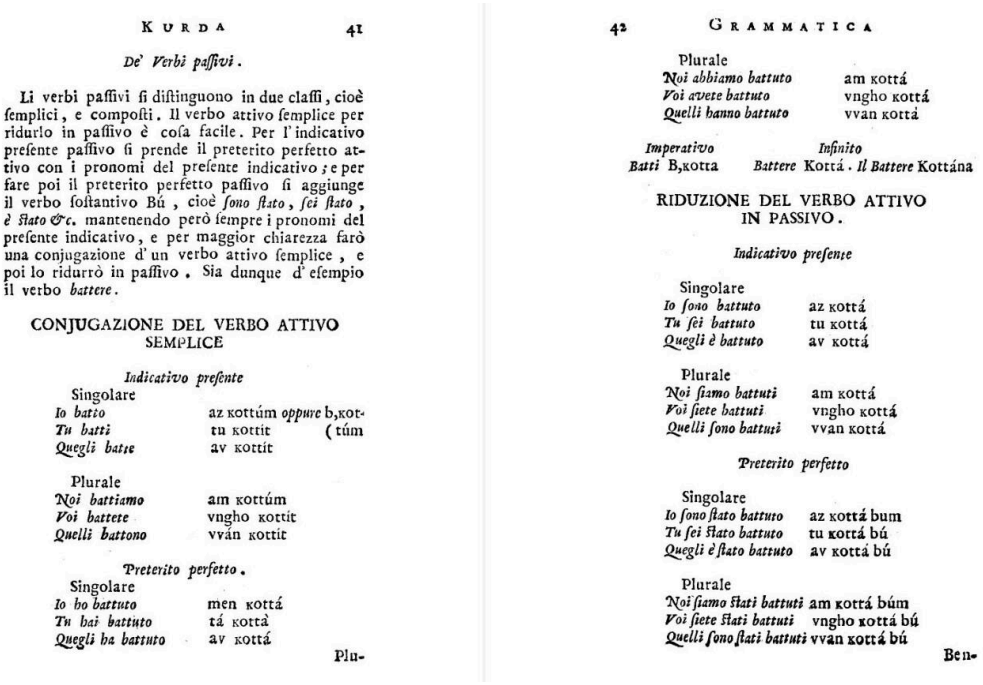
Pregare (Dua etmek): Nevéfia ker

Olumsuz Çekimler

Io non prego (Dua etmiyorum): az nevéfia nákem

Io non ho pregato (Dua etmedim): mèn nevéfia nakér

Geri kalan hususlarda, birleşik fiillerde de basit "Yapıyorum" (Faccio) fiilinin kuralına uyulur....



KURDA 41

De' Verbi paſſivi.

Li verbi paſſivi ſi diſtinguono in due claſſi, cioè ſemplici, e compoſti. Il verbo attivo ſemplice per ridurlo in paſſivo è coſa facile. Per l'indicativo preſente paſſivo ſi prende il preterito perfetto attivo con i pronomi del preſente indicativo; e per fare poi il preterito perfetto paſſivo ſi aggiunge il verbo ſoſtantivo Bú, cioè *ſono ſtato, ſei ſtato, è ſtato &c.* mantenendo però ſempre i pronomi del preſente indicativo, e per maggior chiarezza farò una conjugazione d'un verbo attivo ſemplice, e poi lo ridurrò in paſſivo. Sia dunque d'eſempio il verbo *battere*.

CONJUGAZIONE DEL VERBO ATTIVO SEMPLICE

Indicativo preſente

Singolare	
Io batto	az kottúm *oppure* b,kot-
Tu batti	tu kottit (túm
Quegli batte	av kottít
Plurale	
Noi battiamo	am kottúm
Voi battete	vngho kottít
Quelli battono	vván kottít

Preterito perfetto.

Singolare	
Io ho battuto	men kottá
Tu hai battuto	tá kottá
Quegli ha battuto	av kottá

Plu-

42 GRAMMATICA

Plurale	
Noi abbiamo battuto	am kottá
Voi avete battuto	vngho kottá
Quelli hanno battuto	vván kottá

Imperativo	*Infinito*
Batti B,kotta	*Battere* Kottá. *Il Battere* Kottána

RIDUZIONE DEL VERBO ATTIVO IN PASSIVO.

Indicativo preſente

Singolare	
Io ſono battuto	az kottá
Tu ſei battuto	tu kottá
Quegli è battuto	av kottá
Plurale	
Noi ſiamo battuti	am kottá
Voi ſiete battuti	vngho kottá
Quelli ſono battuti	vvan kottá

Preterito perfetto

Singolare	
Io ſono ſtato battuto	az kottá bum
Tu ſei ſtato battuto	tu kottá bú
Quegli è ſtato battuto	av kottá bú
Plurale	
Noi ſiamo ſtati battuti	am kottá búm
Voi ſiete ſtati battuti	vngho kottá bú
Quelli ſono ſtati battuti	vvan kottá bú

Ben-

Edilgen Fiiller Üzerine

Edilgen fiiller iki sınıfa ayrılır: basit ve bileşik. Etken bir basit fiili edilgen hale getirmek oldukça kolaydır. Şimdiki zaman edilgen (indicativo presente passivo) için, etken fiilin di'li geçmiş zamanı (preterito perfetto attivo) gösterge zamirleri ile birlikte alınır; edilgen di'li geçmiş zamanı oluşturmak için ise yardımcı fiil olan "Bú" (yani sono stato, sei stato, è stato vb.) eklenir. Bu sırada gösterge zamirleri korunur. Daha fazla netlik sağlamak adına, önce bir etken fiilin çekimini yapacak, ardından bunu edilgen hale getireceğim. Örnek olarak "vurmak" (battere) fiilini ele alalım.

---

1. Basit Etken Fiil Çekimi (Vurmak - Battere)

Zaman / Şahıs	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Şimdiki Zaman (Tekil 1)	Io batto	az kottúm / b,kottúm	Vuruyorum
Şimdiki Zaman (Tekil 2)	Tu batti	tu kottít	Vuruyorsun
Şimdiki Zaman (Tekil 3)	Quegli batte	av kottít	O vuruyor
Şimdiki Zaman (Çoğul 1)	Noi battiamo	am kottúm	Vuruyoruz
Şimdiki Zaman (Çoğul 2)	Voi battete	vngho kottít	Vuruyorsunuz
Şimdiki Zaman (Çoğul 3)	Quelli battono	vván kottít	Onlar vuruyorlar
Geçmiş Zaman (Tekil 1)	Io ho battuto	men kottá	Vurdum

Geçmiş Zaman (Tekil 2)	Tu hai battuto	tá kottá	Vurdun
Geçmiş Zaman (Tekil 3)	Quegli ha battuto	av kottá	O vurdu
Geçmiş Zaman (Çoğul 1)	Noi abbiamo battuto	am kottá	Vurduk
Geçmiş Zaman (Çoğul 2)	Voi avete battuto	vngho kottá	Vurdunuz
Geçmiş Zaman (Çoğul 3)	Quelli hanno battuto	vvan kottá	Onlar vurdular

---

2. Edilgen Fiil Çekimi (Vurulmak - Essere Battuto)

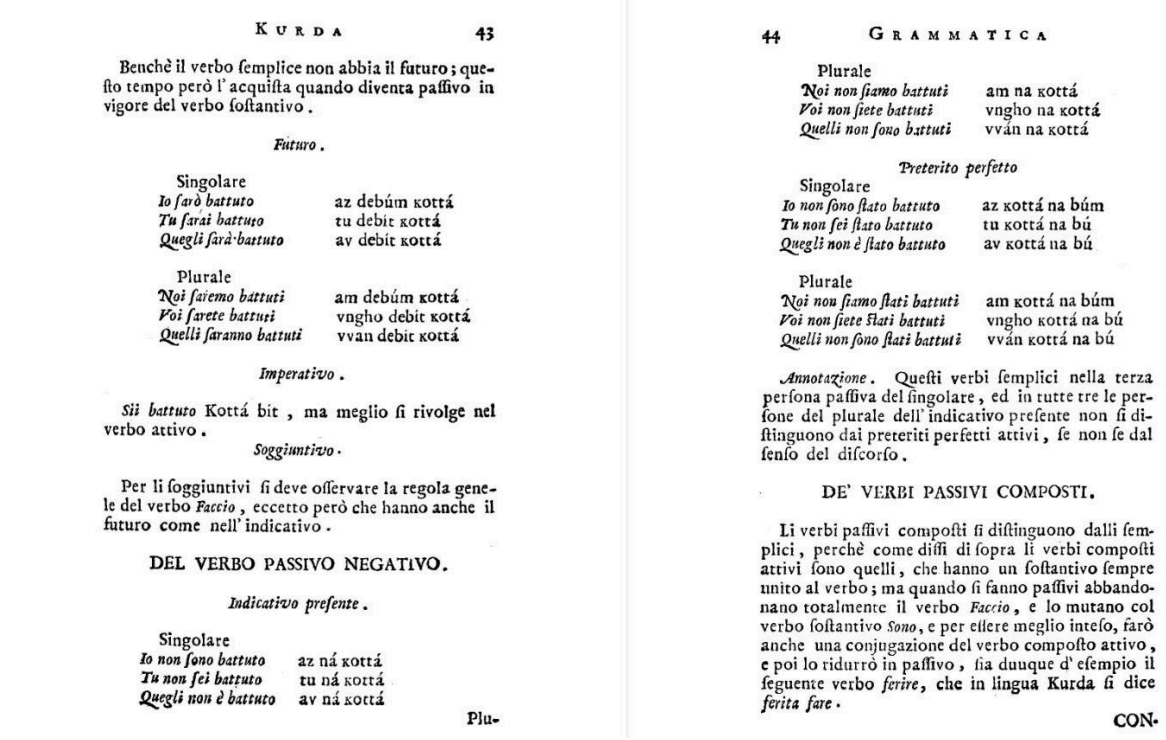
Zaman / Şahıs	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Şimdiki Zaman (Tekil 1)	Io sono battuto	az kottá	Vuruluyorum
Şimdiki Zaman (Tekil 2)	Tu sei battuto	tu kottá	Vuruluyorsun
Şimdiki Zaman (Tekil 3)	Quegli è battuto	av kottá	O vuruluyor
Şimdiki Zaman (Çoğul 1)	Noi siamo battuti	am kottá	Vuruluyoruz
Şimdiki Zaman (Çoğul 2)	Voi siete battuti	vngho kottá	Vuruluyorsunuz
Şimdiki Zaman (Çoğul 3)	Quelli sono battuti	vvan kottá	Onlar vuruluyorlar
Geçmiş Zaman (Tekil 1)	Io sono stato battuto	az kottá búm	Vuruldum
Geçmiş Zaman (Tekil 2)	Tu sei stato battuto	tu kottá bú	Vuruldun
Geçmiş Zaman (Tekil 3)	Quegli è stato battuto	av kottá bú	O vuruldu
Geçmiş Zaman (Çoğul 1)	Noi siamo stati battuti	am kottá búm	Vurulduk

Geçmiş Zaman (Çoğul 2)	Voi siete stati battuti	vngho kottá bú	Vuruldunuz
Geçmiş Zaman (Çoğul 3)	Quelli sono stati battuti	vvan kottá bú	Onlar vuruldular

---

3. Diğer Formlar

Kip / Biçim	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Emir Kipi	Batti	B,kotta	Vur
Mastar	Battere	Kottá	Vurmak
İsim-Fiil	Il Battere	Kottána	Vurma eylemi



KURDA 43

Benchè il verbo ſemplice non abbia il futuro; queſto tempo però l' acquiſta quando diventa paſſivo in vigore del verbo ſoſtantivo.

Futuro.

Singolare
Io ſarò battuto az debúm kottá
Tu ſarai battuto tu debit kottá
Quegli ſarà battuto av debit kottá

Plurale
Noi ſaremo battuti am debúm kottá
Voi ſarete battuti vngho debit kottá
Quelli ſaranno battuti vvan debit kottá

Imperativo.

Sii battuto Kottá bit, ma meglio ſi rivolge nel verbo attivo.

Soggiuntivo.

Per li ſoggiuntivi ſi deve oſſervare la regola generale del verbo *Faccio*, eccetto però che hanno anche il futuro come nell' indicativo.

DEL VERBO PASSIVO NEGATIVO.

Indicativo preſente.

Singolare
Io non ſono battuto az ná kottá
Tu non ſei battuto tu ná kottá
Quegli non è battuto av ná kottá

Plu-

44 GRAMMATICA

Plurale
Noi non ſiamo battuti am na kottá
Voi non ſiete battuti vngho na kottá
Quelli non ſono battuti vván na kottá

Preterito perfetto

Singolare
Io non ſono ſtato battuto az kottá na búm
Tu non ſei ſtato battuto tu kottá na bú
Quegli non è ſtato battuto av kottá na bú

Plurale
Noi non ſiamo ſtati battuti am kottá na búm
Voi non ſiete ſtati battuti vngho kottá na bú
Quelli non ſono ſtati battuti vván kottá na bú

Annotazione. Queſti verbi ſemplici nella terza perſona paſſiva del ſingolare, ed in tutte tre le perſone del plurale dell' indicativo preſente non ſi diſtinguono dai preteriti perfetti attivi, ſe non ſe dal ſenſo del diſcorſo.

DE' VERBI PASSIVI COMPOSTI.

Li verbi paſſivi compoſti ſi diſtinguono dalli ſemplici, perchè come diſſi di ſopra li verbi compoſti attivi ſono quelli, che hanno un ſoſtantivo ſempre unito al verbo; ma quando ſi fanno paſſivi abbandonano totalmente il verbo *Faccio*, e lo mutano col verbo ſoſtantivo *Sono*, e per eſſere meglio inteſo, farò anche una conjugazione del verbo compoſto attivo, e poi lo ridurrò in paſſivo, ſia duuque d' eſempio il ſeguente verbo *ferire*, che in lingua Kurda ſi dice *ferita fare*.

CON-

Basit fiilin gelecek zamanı olmamasına rağmen; bu zamanı, yardımcı fiilin gücüyle edilgen hale geldiğinde kazanır.

---

1. Gelecek Zaman (Futuro)

Şahıs (Tekil)	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Tekil 1	Io farò battuto	az debúm kottá	Vurulacağım
Tekil 2	Tu farai battuto	tu debít kottá	Vurulacaksın
Tekil 3	Quegli farà battuto	av debít kottá	O vurulacak

Çoğul 1	Noi faremo battuti	am debúm kottá	Vurulacağız
Çoğul 2	Voi farete battuti	vngho debít kottá	Vurulacaksınız
Çoğul 3	Quelli faranno battuti	vvan debit kottá	Onlar vurulacaklar

---

2. Diğer Kipler

- Emir Kipi (Imperativo): Sii battuto (Vurul) : Kottá bit. Ancak bu ifadeyi etken fiil formunda kullanmak daha iyidir.
- Dilek-Şart Kipi (Soggiuntivo): Dilek kipleri için Faccio (Yapıyorum) fiilinin genel kuralına uyulmalıdır; ancak bunların gelecek zamanı da tıpkı haber kipinde (indicativo) olduğu gibidir.

---

3. Olumsuz Edilgen Fiil Üzerine (Del Verbo Passivo Negativo)
Şimdiki Zaman (Indicativo Presente)

Şahıs	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Tekil 1	Io non sono battuto	az ná kottá	Vurulmuyorum
Tekil 2	Tu non sei battuto	tu ná kottá	Vurulmuyorsun
Tekil 3	Quegli non è battuto	av ná kottá	O vurulmuyor
Çoğul 1	Noi non siamo battuti	am na kottá	Vurulmuyoruz
Çoğul 2	Voi non siete battuti	vngho na kottá	Vurulmuyorsunuz
Çoğul 3	Quelli non sono battuti	vván na kottá	Onlar vurulmuyorlar

Di'li Geçmiş Zaman (Preterito Perfetto)

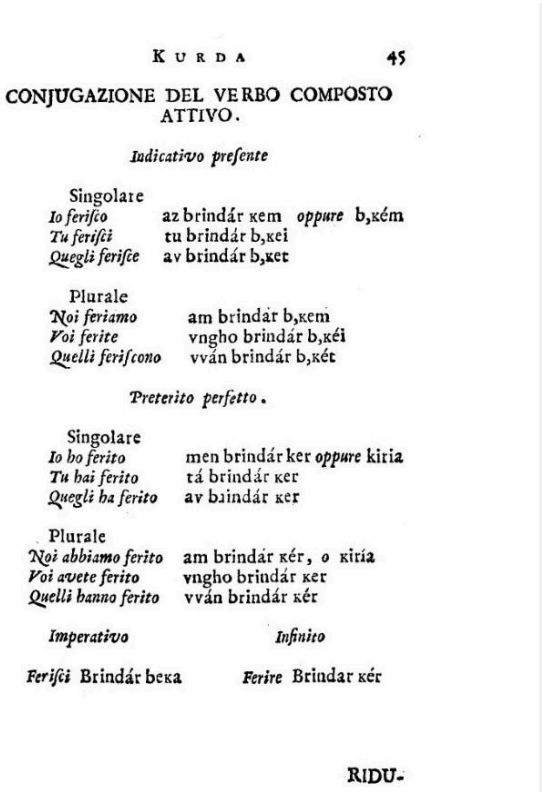
Şahıs	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Tekil 1	Io non sono stato battuto	az kottá na búm	Vurulmadım
Tekil 2	Tu non sei stato battuto	tu kottá na bú	Vurulmadın
Tekil 3	Quegli non è stato battuto	av kottá na bú	O vurulmadı
Çoğul 1	Noi non siamo stati battuti	am kottá na búm	Vurulmadık
Çoğul 2	Voi non siete stati battuti	vngho kottá na bú	Vurulmadınız
Çoğul 3	Quelli non sono stati battuti	vván kottá na bú	Onlar vurulmadılar

---

Dipnot ve Notlar (Annotazione)

Not: Bu basit fiillerin edilgen tekil üçüncü şahsı ile haber kipi şimdiki zaman çoğulun her üç şahsı; konuşmanın genel anlamından çıkarılmadığı sürece, etken di'li geçmiş zamanlardan ayırt edilemezler.

Bileşik Edilgen Fiiller Üzerine (De' Verbi Passivi Composti)
Bileşik edilgen fiiller, basit olanlardan ayrılırlar; çünkü yukarıda da belirttiğim gibi, etken bileşik fiiller her zaman fiille birleşmiş bir isme sahiptirler. Ancak edilgen hale geldiklerinde Faccio (Yapıyorum) fiilini tamamen bırakırlar ve bunu Sono (İyim/Olmak) yardımcı fiili ile değiştirirler. Daha iyi anlaşılması için, önce etken bir bileşik fiilin çekimini yapacak, sonra onu edilgen hale getireceğim. Örnek olarak Kurt dilinde ferita fare denilen "yaralamak" (ferire) fiilini ele alalım....



KURDA 45

CONJUGAZIONE DEL VERBO COMPOSTO ATTIVO.

Indicativo preſente

Singolare
Io feriſco az brindár kem *oppure* b,kém
Tu feriſci tu brindár b,kei
Quegli feriſce av brindár b,ket

Plurale
Noi feriamo am brindár b,kem
Voi ferite vngho brindár b,kéi
Quelli feriſcono vván brindár b,két

Preterito perfetto.

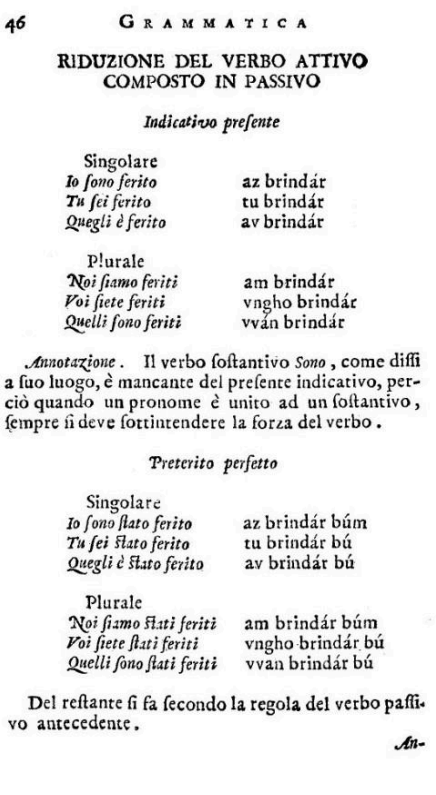
Singolare
Io ho ferito men brindár ker *oppure* kiria
Tu hai ferito tá brindár ker
Quegli ha ferito av baindár ker

Plurale
Noi abbiamo ferito am brindár kér, o kiria
Voi avete ferito vngho brindár ker
Quelli hanno ferito vván brindár kér

Imperativo *Infinito*

Feriſci Brindár beka *Ferire* Brindar kér

RIDU-



46 GRAMMATICA

RIDUZIONE DEL VERBO ATTIVO COMPOSTO IN PASSIVO

Indicativo preſente

Singolare
Io ſono ferito az brindár
Tu ſei ferito tu brindár
Quegli è ferito av brindár

Plurale
Noi ſiamo feriti am brindár
Voi ſiete feriti vngho brindár
Quelli ſono feriti vván brindár

Annotazione. Il verbo ſoſtantivo *Sono*, come diſſi a ſuo luogo, è mancante del preſente indicativo, perciò quando un pronome è unito ad un ſoſtantivo, ſempre ſi deve ſottintendere la forza del verbo.

Preterito perfetto

Singolare
Io ſono ſtato ferito az brindár búm
Tu ſei ſtato ferito tu brindár bú
Quegli è ſtato ferito av brindár bú

Plurale
Noi ſiamo ſtati feriti am brindár búm
Voi ſiete ſtati feriti vngho brindár bú
Quelli ſono ſtati feriti vvan brindár bú

Del reſtante ſi fa ſecondo la regola del verbo paſſivo antecedente.

An-

Bileşik Etken Fiil Çekimi (Conjugazione del Verbo Composto Attivo)
Şimdiki Zaman (Indicativo presente)

Şahıs	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Tekil 1	Io ferisco	az brindár kem veya b,kém	Yaralıyorum
Tekil 2	Tu ferisci	tu brindár b,kei	Yaralıyorsun
Tekil 3	Quegli ferisce	av brindár b,ket	O yaralıyor
Çoğul 1	Noi feriamo	am brindár b,kem	Yaralıyoruz
Çoğul 2	Voi ferite	vngho brindár b,kéi	Yaralıyorsunuz
Çoğul 3	Quelli feriscono	vván brindár b,két	Onlar yaralıyorlar

Di’li Geçmiş Zaman (Preterito perfetto)

Şahıs	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Tekil 1	Io ho ferito	men brindár ker veya kiria	Yaraladım
Tekil 2	Tu hai ferito	tá brindár ker	Yaraladın
Tekil 3	Quegli ha ferito	av brindár ker	O yaraladı
Çoğul 1	Noi abbiamo ferito	am brindár kér, veya kiría	Yaraladık
Çoğul 2	Voi avete ferito	vngho brindár ker	Vurdunuz
Çoğul 3	Quelli hanno ferito	vván brindár kér	Onlar vurdular

Emir Kipi (Imperativo): Ferisci (Yarala) : Brindár beka
Mastar (Infinito): Ferire (Yaralamak) : Brindar kér

Bileşik Etken Fiilin Edilgene Dönüştürülmesi (Riduzione del Verbo Attivo Composto in Passivo)
Şimdiki Zaman (Indicativo presente)

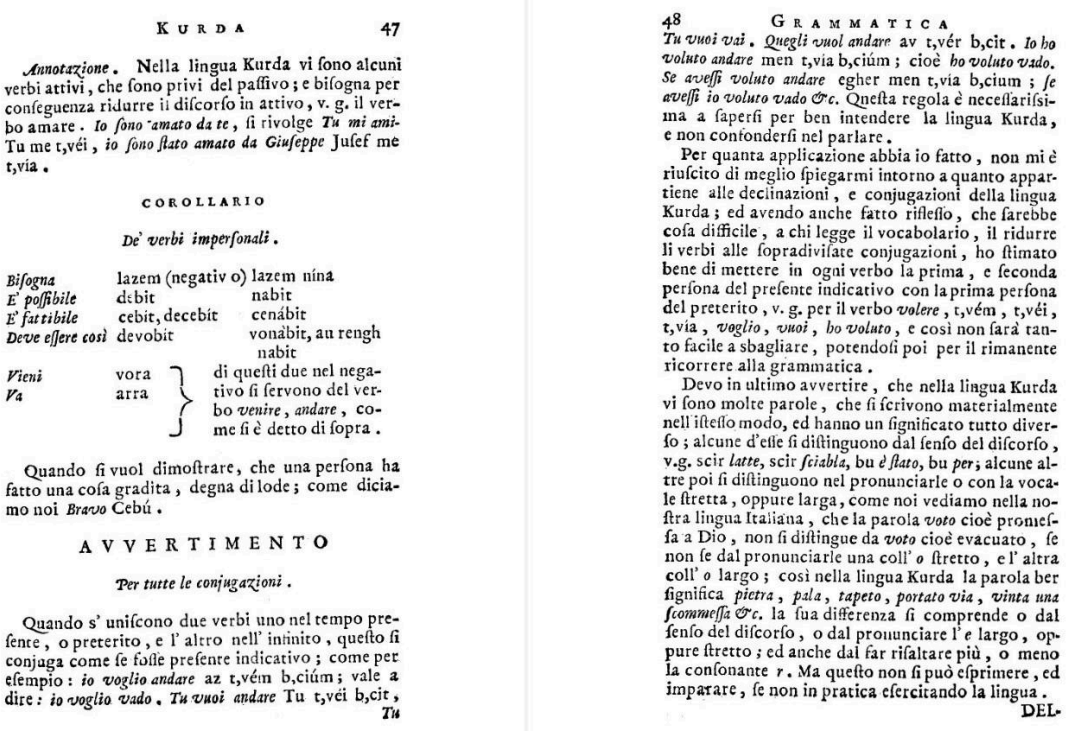
Şahıs	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Tekil 1	Io sono ferito	az brindár	Yaralanıyorum
Tekil 2	Tu sei ferito	tu brindár	Yaralanıyorsun
Tekil 3	Quegli è ferito	av brindár	O yaralanıyor
Çoğul 1	Noi siamo feriti	am brindár	Yaralanıyoruz
Çoğul 2	Voi siete feriti	vngho brindár	Yaralanıyorsunuz
Çoğul 3	Quelli sono feriti	vván brindár	Onlar yaralanıyorlar

Not (Annotazione): Yardımcı fiil olan Sono (olmak/iyim), kendi yerinde de belirtildiği gibi, haber kipi şimdiki zamanda eksiktir; bu nedenle bir zamir bir isimle birleştiğinde, fiilin gücü her zaman zihnen tamamlanmalıdır.
Di’li Geçmiş Zaman (Preterito perfetto)

Şahıs	İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Türkçe Anlamı
Tekil 1	Io sono stato ferito	az brindár búm	Yaralandım
Tekil 2	Tu sei stato ferito	tu brindár bú	Yaralandın
Tekil 3	Quegli è stato ferito	av brindár bú	O yaralandı
Çoğul 1	Noi siamo stati feriti	am brindár búm	Yaralandık

Çoğul 2	Voi siete stati feriti	vngho brindár bú	Yaralandınız
Çoğul 3	Quelli sono stati feriti	vvan brindár bú	Onlar yaralandılar

Geri kalan kısımlar, önceki edilgen fiil kuralına göre yapılır.



KURDA 47

Annotazione. Nella lingua Kurda vi ſono alcuni verbi attivi, che ſono privi del paſſivo; e biſogna per conſeguenza ridurre il diſcorſo in attivo, v. g. il verbo amare. *Io ſono amato da te*, ſi rivolge *Tu mi ami*-Tu me t,véi, *io ſono ſtato amato da Giuſeppe* Juſef me t,via.

COROLLARIO

De' verbi impersonali.

Biſogna	lazem (negativ o)	lazem nina
E' poſſibile	debit	nabit
E' fattibile	cebit, decebit	cenabit
Deve eſſere così	devobit	vonabit, au rengh nabit
Vieni	vora	di queſti due nel negativo ſi ſervono del verbo *venire*, *andare*, come ſi è detto di ſopra.
Va	arra	

Quando ſi vuol dimoſtrare, che una perſona ha fatto una coſa gradita, degna di lode; come diciamo noi *Bravo* Cebú.

AVVERTIMENTO

Per tutte le conjugazioni.

Quando s' uniſcono due verbi uno nel tempo preſente, o preterito, e l' altro nell' infinito, queſto ſi conjuga come ſe foſſe preſente indicativo; come per eſempio: *io voglio andare* az t,vém b,ciúm; vale a dire: *io voglio vado*. *Tu vuoi andare* Tu t,véi b,cit, *Tu*

48 GRAMMATICA

Tu vuoi vai. *Quegli vuol andare* av t,vér b,cit. *Io ho voluto andare* men t,via b,ciúm; cioè *ho voluto vado*. *Se aveſſi voluto andare* egher men t,via b,cium; *ſe aveſſi io voluto vado &c.* Queſta regola è neceſſariſſima a ſaperſi per ben intendere la lingua Kurda, e non confonderſi nel parlare.

Per quanta applicazione abbia io fatto, non mi è riuſcito di meglio ſpiegarmi intorno a quanto appartiene alle declinazioni, e conjugazioni della lingua Kurda; ed avendo anche fatto rifleſſo, che ſarebbe coſa difficile, a chi legge il vocabolario, il ridurre li verbi alle ſopradiviſate conjugazioni, ho ſtimato bene di mettere in ogni verbo la prima, e ſeconda perſona del preſente indicativo con la prima perſona del preterito, v. g. per il verbo *volere*, t,vém, t,véi, t,via, *voglio*, *vuoi*, *ho voluto*, e così non ſarà tanto facile a sbagliare, potendoſi poi per il rimanente ricorrere alla grammatica.

Devo in ultimo avvertire, che nella lingua Kurda vi ſono molte parole, che ſi ſcrivono materialmente nell iſteſſo modo, ed hanno un ſignificato tutto diverſo; alcune d'eſſe ſi diſtinguono dal ſenſo del diſcorſo, v.g. scir *latte*, scir *ſciabla*, bu *è ſtato*, bu *per*; alcune altre poi ſi diſtinguono nel pronunciarle o con la vocale ſtretta, oppure larga, come noi vediamo nella noſtra lingua Italiana, che la parola *voto* cioè promeſſa a Dio, non ſi diſtingue da *voto* cioè evacuato, ſe non ſe dal pronunciarle una coll' *o* ſtretto, e l' altra coll' *o* largo; così nella lingua Kurda la parola ber ſignifica *pietra*, *pala*, *tapeto*, *portato via*, *vinta una ſcommeſſa &c.* la ſua differenza ſi comprende o dal ſenſo del diſcorſo, o dal pronunciare l' *e* largo, oppure ſtretto; ed anche dal far riſaltare più, o meno la conſonante *r*. Ma queſto non ſi può eſprimere, ed imparare, ſe non in pratica eſercitando la lingua.

DEL-

Not (Annotazione): Kurt dilinde edilgen yapısı (passivo) olmayan bazı etken fiiller vardır; bu nedenle konuşmayı etken yapıya indirgemek gerekir. Örneğin "sevmek" fiili: Io sono amato da te (Senin tarafından seviliyorum) ifadesi, Tu mi ami (Tu me t,véi) şeklinde döndürülür; Io sono stato amato da Giuseppe (Giuseppe tarafından sevildim) ifadesi ise Jusef me t,vía (Yusuf beni sevdi) şeklinde söylenir.

Ek Bölüm (Corollario)

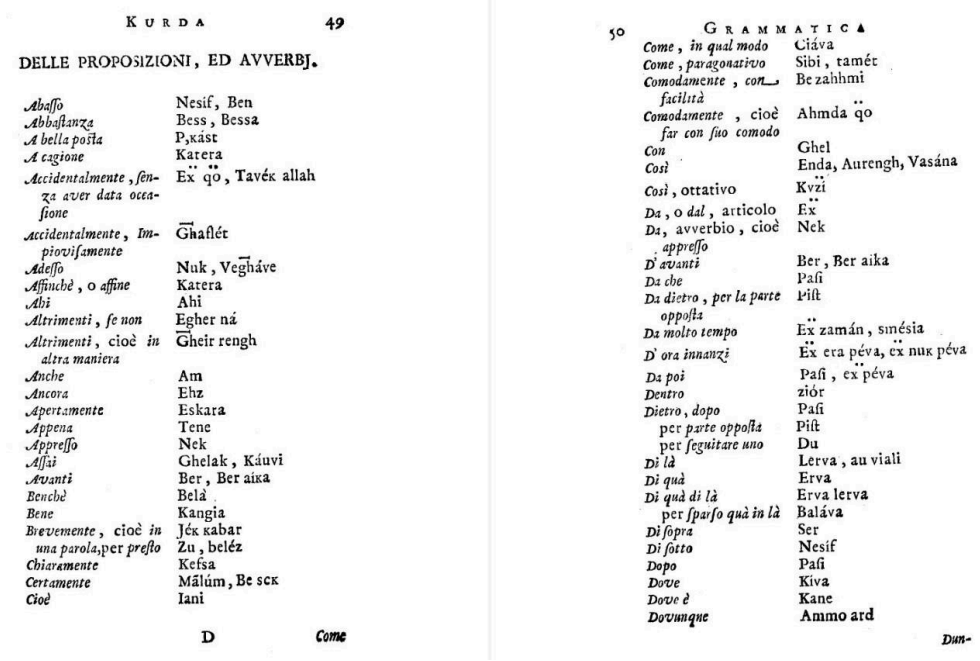
Kişisiz Fiiller Üzerine (De' verbi impersonali)

İtalyanca	Kurt Dili Karşılığı	Olumsuzu
Bisogna (Gerekir)	lazem	lazem nina
E' possibile (Mümkündür)	debit	nabit
E' fattibile (Yapılabilir)	cebit, decebít	cenábit
Deve essere così (Böyle olmalı)	devobit	vonábit, au rengh nabit

Vieni (Gel) / Va (Git) emirleri için (vora / arra), olumsuzda yukarıda belirtildiği gibi "gelmek" ve "gitmek" fiilleri kullanılır.

Bir kişinin övgüye değer, hoş bir iş yaptığını belirtmek istediğimizde (bizim Bravo dememiz gibi), Cebú denir.

Uyarı (Avvertimento)
Tüm Çekimler İçin
Biri şimdiki veya geçmiş zamanda, diğeri mastar (infinito) halinde olan iki fiil birleştiğinde; bu yapı sanki şimdiki zaman haber kipiymiş gibi çekimlenir. Örneğin: Io voglio andare (Gitmek istiyorum), az t,vém b,ciúm şeklinde söylenir; yani "istiyorum gidiyorum" (io voglio vado) demektir. Tu vuoi andare (Gitmek istiyorsun), Tu t,véi b,cit (Sen istiyorsun gidiyorsun) olur. Quegli vuol andare (O gitmek istiyor), av t,vér b,cit. Io ho voluto andare (Gitmek istedim), men t,via b,ciúm. Se avessi voluto andare (Eğer gitmek isteseydim), egher men t,via b,cium. Bu kural, Kurt dilini iyi anlamak ve konuşurken karıştırmamak için bilinmesi son derece gerekli bir kuraldır.
Uyguladığım tüm yöntemlere rağmen, Kurt dilinin isim çekimleri ve fiil çekimleri ile ilgili olan her şeyi daha iyi açıklamam mümkün olmadı. Sözlüğü okuyanlar için fiilleri yukarıda bölümlere ayrılmış çekimlere indirgemenin zor olacağını düşünerek; her fiilin yanına şimdiki zamanın birinci ve ikinci şahsı ile di'li geçmiş zamanın birinci şahsını koymayı uygun buldum. Örneğin "istemek" (volere) fiili için: t,vém, t,véi, t,vía (istiyorum, istiyorsun, istedim) şeklinde. Böylece hata yapmak o kadar kolay olmayacak ve geri kalan durumlar için dilbilgisine başvurabileceksiniz.
Son olarak şunu belirtmeliyim ki; Kurt dilinde madden aynı şekilde yazılan ancak tamamen farklı anlamlara sahip birçok kelime vardır. Bunların bir kısmı konuşmanın akışından ayırt edilir; örneğin scir (süt), scir (kılıç); bu (oldu/idi), bu (içindi). Diğerleri ise bizim İtalyancadaki voto (Tanrı'ya verilen söz/adak) ile voto (boşaltılmış) kelimelerini ince "o" veya geniş "o" ile telaffuz ederek ayırmamız gibi, dar veya geniş ünlü telaffuzuyla ayrılırlar. Kurt dilinde ber kelimesi; taş, pala, halı, alıp götürülmüş, kazanılmış bir bahis vb. anlamlara gelebilir. Bunların farkı; ya cümlenin anlamından, ya "e" harfinin geniş veya dar telaffuz edilmesinden, ya da "r" ünsüzünün az veya çok vurgulanmasından anlaşılır. Fakat bu durumlar, dili pratikte egzersiz yaparak öğrenmedikçe tam olarak ifade edilemez ve öğrenilemez.



KURDA 49

DELLE PROPOSIZIONI, ED AVVERBJ.

Abaſſo	Nesif, Ben
Abbaſſanza	Bess, Bessa
A bella poſta	P,kást
A cagione	Katera
Accidentalmente, ſenza aver data occaſione	Eẍ q̈o, Tavék allah
Accidentalmente, Impioviſamente	Ghaflét
Adeſſo	Nuk, Vegháve
Affinchè, o affine	Katera
Ahi	Ahi
Altrimenti, ſe non	Egher ná
Altrimenti, cioè in altra maniera	Gheir rengh
Anche	Am
Ancora	Ehz
Apertamente	Eskara
Appena	Tene
Appreſſo	Nek
Aſſai	Ghelak, Káuvi
Avanti	Ber, Ber aika
Benchè	Belà
Bene	Kangia
Brevemente, cioè in una parola, per preſto	Jék kabar Zu, beléz
Chiaramente	Kefsa
Certamente	Mâlúm, Be sck
Cioè	Iani

D Come

50 GRAMMATICA

Come, in qual modo	Ciáva
Come, paragonativo	Sibi, tamét
Comodamente, con facilità	Be zahhmi
Comodamente, cioè far con ſuo comodo	Ahmda q̈o
Con	Ghel
Così	Enda, Aurengh, Vasána
Così, ottativo	Kvzi
Da, o dal, articolo	Eẍ
Da, avverbio, cioè appreſſo	Nek
D' avanti	Ber, Ber aika
Da che	Paſi
Da dietro, per la parte oppoſta	Piſt
Da molto tempo	Eẍ zamán, smésia
D' ora innanzi	Eẍ era péva, eẍ nuk péva
Da poi	Paſi, eẍ péva
Dentro	ziór
Dietro, dopo	Paſi
per parte oppoſta	Piſt
per ſeguitare uno	Du
Di là	Lerva, au viali
Di quà	Erva
Di quà di là per ſparſo quà in là	Erva lerva Baláva
Di ſopra	Ser
Di ſotto	Nesif
Dopo	Paſi
Dove	Kiva
Dove è	Kane
Dovunque	Ammo ard

Dun-

KURDA
ÖNERMELER VE ZARFLAR ÜZERİNE

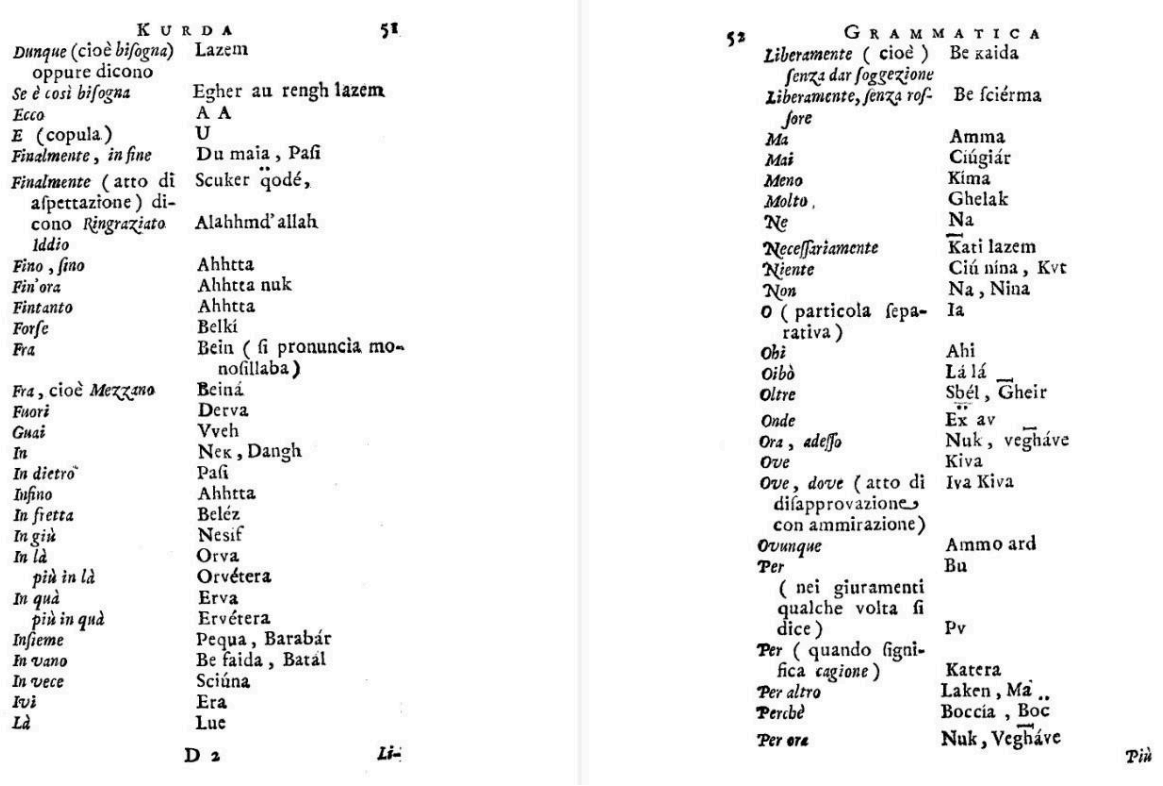
İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Abaffo	Nesif, Ben	Aşağı, Alt
Abbaftanza	Bess, Bessa	Oldukça, Yeterince
A bella posta	P,kást	Bilerek, Mahsus
A cagione	Katera	Sebebiyle, -den dolayı
Accidentalmente, ſenza aver data occaſione	Ex qò, Tavék allah	Kazara, vesile olmaksızın
Accidentalmente, Improvviſamente	Ghaflét	Tesadüfen, Aniden
Adeffo	Nuk, Vegháve	Şimdi
Affinchè, o affine	Katera	-sin diye, Amacıyla
Ahi	Ahi	Ah, Eyvah
Altrimenti, ſe non	Egher ná	Aksi takdirde, Eğer değilse
Altrimenti, cioè in altra maniera	Gheir rengh	Başka türlü, yani başka bir şekilde
Anche	Am	Da, De, Ayrıca
Ancora	Ehz	Henüz, Hala
Apertamente	Eskara	Açıkça
Appena	Tene	Henüz, Zar zor
Appreſſo	Nek	Yanında, Yakınında
Aſſai	Ghelak, Káuvi	Çok, Epeyce
Avanti	Ber, Ber aika	Önce, Önünde
Benchè	Belà	Rağmen, Her ne kadar
Bene	Kangia	İyi
Brevemente, cioè in una parola, per preſto	Jék kabar, Zu, beléz	Kısaca, yani tek kelimeyle, çabucak
Chiaramente	Kefsa	Net bir şekilde, Açıkça
Certamente	Mālūm, Be sck	Elbette, Şüphesiz
Cioè	Iani	Yani

E-Tablolar'a aktar
D .... Come

Sayfa 50
GRAMMATICA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Come, in qual modo	Ciáva	Nasıl, ne şekilde
Come, paragonativo	Sibi, tamét	Gibi, Karşılaştırmalı olarak
Comodamente, con facilità	Be zahhmi	Rahatça, Kolaylıkla
Comodamente, cioè far con ſuo comodo	Ahmda qo	Keyfince, yani rahatına göre yapmak
Con	Ghel	İle
Così	Enda, Aurengh, Vasána	Şöyle, Böyle
Così, ottativo	Kvzí	Keşke, Şöyle ki (dilek kipi)
Da, o dal, articolo	Ex	-den, -dan (edat)
Da, avverbio, cioè appreſſo	Nek	Yanında, Berisinde (zarf)
D’avanti	Ber, Ber aika	Önünde, Önden
Da che	Paſi	-den beri
Da dietro, per la parte oppoſta	Piſt	Arkadan, Karşı taraftan
Da molto tempo	Ex zamán, sinésia	Çoktan beri, Uzun zamandır
D’ora innanzi	Ex era péva, ex nuk péva	Bundan sonra
Da poi	Paſi, ex péva	Ondan sonra, Sonra
Dentro	ziór	İçinde, İçeri
Dietro, dopo	Paſi	Arkasında, Sonra
per parte oppoſta	Piſt	Karşı taraf için
per ſeguitare uno	Du	Birini takip etmek için
Di là	Lerva, au viali	Ötede, Karşıda
Di quà	Erva	Beride, Burada
Di quà di là	Erva lerva	Bir o yana bir bu yana

per ſparſo quà in là	Baláva	Şuraya buraya dağılmış
Di ſopra	Ser	Üstünde, Yukarıda
Di ſotto	Nesif	Altında, Aşağıda
Dopo	Paſi	Sonra
Dove	Kiva	Nerede
Dove è	Kane	Nerededir
Dovunque	Ammo ard	Her nerede, Her yerde



KURDA 51

Dunque (cioè *biſogna*) oppure dicono	Lazem
Se è così biſogna	Egher au rengh lazem
Ecco	A A
E (copula)	U
Finalmente, *in fine*	Du maia, Paſi
Finalmente (atto di aſpettazione) dicono *Ringraziato Iddio*	Scuker qodé, Alahhmd'allah
Fino, *ſino*	Ahhtta
Fin'ora	Ahhtta nuk
Fintanto	Ahhtta
Forſe	Belki
Fra	Bein (ſi pronuncia monoſillaba)
Fra, cioè *Mezzano*	Beiná
Fuori	Derva
Guai	Vveh
In	Nek, Dangh
In dietro	Paſi
Infino	Ahhtta
In fretta	Beléz
In giù	Nesif
In là	Orva
più in là	Orvétera
In quà	Erva
più in quà	Ervétera
Inſieme	Pequa, Barabár
In vano	Be faida, Batál
In vece	Sciúna
Ivi	Era
Là	Lue

D 2 *Li-*

52 GRAMMATICA

Liberamente (cioè *ſenza dar ſoggezione*	Be ĸaida
Liberamente, ſenza roſſore	Be ſciérma
Ma	Amma
Mai	Ciúgiár
Meno	Kima
Molto	Ghelak
Ne	Na
Neceſſariamente	Kati lazem
Niente	Ciú nina, Kvt
Non	Na, Nina
O (particola ſeparativa)	Ia
Obì	Ahi
Oibò	Lá lá
Oltre	Sbél, Gheir
Onde	Ex av
Ora, *adeſſo*	Nuk, veghávе
Ove	Kiva
Ove, *dove* (atto di diſapprovazione con ammirazione)	Iva Kiva
Ovunque	Ammo ard
Per (nei giuramenti qualche volta ſi dice)	Bu Pv
Per (quando ſignifica *cagione*)	Katera
Per altro	Laken, Ma
Perchè	Boccía, Boc
Per ora	Nuk, Veghávе

Più

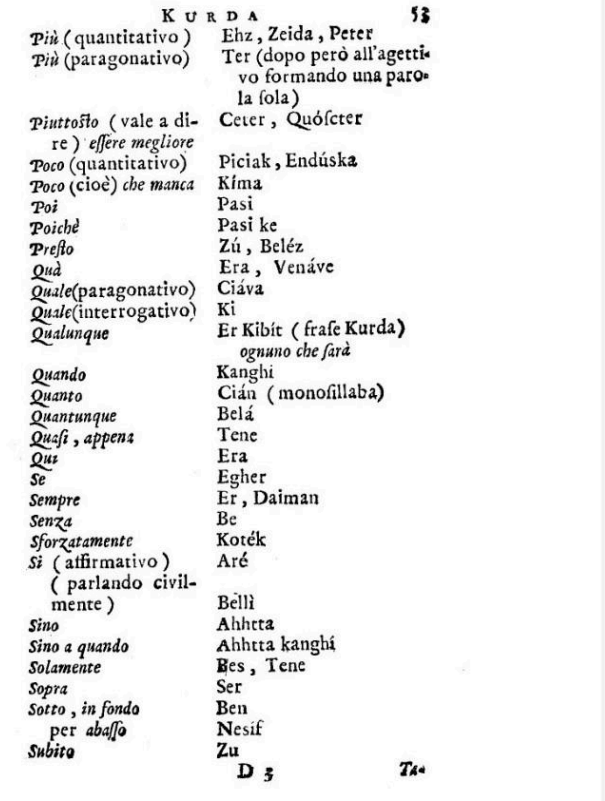
Sayfa 51
KURDA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Dunque (cioè biſogna)	Lazem	Öyleyse (yani gerekli)
oppure dicono		veya derler ki
Se è così biſogna	Egher au rengh lazem	Eğer böyleyse gerekir
Ecco	A A	İşte
E (copula)	U	Ve (bağlaç)

Finalmente, in fine	Du maia, Paſi	Nihayet, Sonunda
Finalmente (atto di aſpettazione) dicono Ringraziato Iddio	Scuker qodé, Alahhmd'allah	Nihayet (beklenti hali) Allah'a şükür derler
Fino, ſino	Ahhtta	-e kadar
Fin'ora	Ahhtta nuk	Şimdiye kadar
Fintanto	Ahhtta	O zamana kadar
Forſe	Belkí	Belki
Fra	Bein (ſi pronuncia monoſillaba)	Arasında (tek hece okunur)
Fra, cioè Mezzano	Beiná	Arasında, yani Ortada
Fuori	Derva	Dışarıda, Dışarı
Guai	Vveh	Vay, Yazık
In	Nek, Dangh	İçinde, -de
In dietro	Paſi	Geriye, Arkada
Infino	Ahhtta	-e dek
In fretta	Beléz	Aceleyle
In giù	Nesif	Aşağıya
In là	Orva	Oraya, Öteye
più in là	Orvétera	Daha öteye
In quà	Erva	Buraya, Beriye
più in quà	Ervétera	Daha beriye
Inſieme	Pequa, Barabár	Birlikte, Beraber
In vano	Be faida, Batál	Boşuna, Faydasız
In vece	Sciúna	Yerine
Ivi	Era	Orada
Là	Lue	Orası, Şurası

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Liberamente (cioè) ſenza dar ſoggezione	Be kaida	Özgürce (yani) baskı hissetmeden
Liberamente, ſenza roſſore	Be fciérma	Serbestçe, utanmadan
Ma	Amma	Ama, Fakat
Mai	Ciúgiár	Asla, Hiçbir zaman
Meno	Kíma	Daha az
Molto	Ghelak	Çok
Ne	Na	Ne... ne de
Neceſſariamente	Kati lazem	Şart, Mutlaka
Niente	Ciú nína, Kvt	Hiçbir şey
Non	Na, Nina	Değil, Hayır
O (particola ſeparativa)	Ia	Veya (ayırıcı edat)
Ohi	Ahi	Eyvah, Ah
Oibò	Lá lá	Hayır hayır, Olmaz
Oltre	Sbél, Gheir	Ötesinde, Başka
Onde	Ex av	-den dolayı, Bu yüzden
Ora, addeſſo	Nuk, vegháve	Şimdi, Şu an
Ove	Kiva	Nerede
Ove, dove (atto di diſapprovazione con ammirazione)	Iva Kiva	Nerede, nereye (hayranlıkla karışık onaylamama hali)
Ovunque	Ammo ard	Her nerede, Her yerde
Per	Bu	İçin

(nei giuramenti qualche volta ſi dice)	Pv	(yeminlerde bazen kullanılır)
Per (quando ſignifica cagione)	Katera	İçin (sebep bildirdiğinde)
Per altro	Laken, Ma	Bununla birlikte, Diğer yandan ....
Perchè	Boccía, Boc	Niçin, Çünkü
Per ora	Nuk, Vegháve	Şimdilik



KURDA 53

Più (quantitativo)	Ehz, Zeida, Peter
Più (paragonativo)	Ter (dopo però all'agettivo formando una parola ſola)
Piuttoſto (vale a dire) *eſſere migliore*	Ceter, Quóſcter
Poco (quantitativo)	Piciak, Endúska
Poco (cioè) *che manca*	Kíma
Poi	Pasi
Poichè	Pasi ke
Preſto	Zú, Beléz
Quà	Era, Venáve
Quale(paragonativo)	Ciáva
Quale(interrogativo)	Ki
Qualunque	Er Kibít (ſraſe Kurda) *ognuno che ſarà*
Quando	Kanghi
Quanto	Cián (monoſillaba)
Quantunque	Belá
Quaſi, appena	Tene
Qui	Era
Se	Egher
Sempre	Er, Daiman
Senza	Be
Sforzatamente	Koték
Sì (atfirmativo) (parlando civilmente)	Aré
	Bellì
Sino	Ahhtta
Sino a quando	Ahhtta kanghí
Solamente	Bes, Tene
Sopra	Ser
Sotto, in fondo per *abaſſo*	Ben
Subito	Nesif
	Zu

D 5 Ta-



54 GRAMMATICA

Tale (perſona innominata)	Flán
Tale (avverbio)	Sibi, Tamét, Ciáva
Tanto	Enda
Tardi	Drengha
Tra	Bei,n (monoſillaba)
Veh	Vveh, vvehi
Volontieri (cioè)	Ex Del
Dal cuore	Ser ſereqo *ſopra la teſta ſteſſa* (ſraſe Kurda).

DE' TEMPI

Anno	Sali
Meſe	Mah, Aif
Settimana	Ahftie
Giorno	Rvz
Ora	Sãat
Mezz' ora	Nif sãat
Un quarto d'ora	Ciáhrék
Tre quarti d'ora	Séh ciáhrék
Momento	Dakek
Un momento	Iek Dakek

DIVISIONE DEL GIORNO

Aurora	Spéda
Mattina	Sabahh
Mezzo giorno	Ni,vro, I,vro
Veſpero	Ivári
Tramontar del Sole	Anghóri
Un'ora di notte	Aſca

Notte

Sayfa 53
KURDA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Più (quantitativo)	Ehz, Zeida, Peter	Daha, Daha fazla (niceliksel)
Più (paragonativo)	Ter (dopo però all'aggettivo formando una parola sola)	-er, -ar, Daha (karşılaştırmalı; sıfattan sonra gelerek bitişik yazılır)
Piuttosto (vale a dire) eſſere migliore	Ceter, Quóſcter	Bilakis, Daha doğrusu (yani daha iyi olmak)

Poco (quantitativo)	Piciak, Endúska	Az, Biraz (niceliksel)
Poco (cioè) che manca	Kíma	Az (yani eksik olan)
Poi	Paſi	Sonra
Poichè	Paſi ke	Mademki, -den beri
Preſto	Zú, Beléz	Çabuk, Hızlıca
Quà	Era, Venáve	Burası, Burada
Quale (paragonativo)	Ciáva	Nasıl (karşılaştırmalı)
Quale (interrogativo)	Ki	Hangi (soru)
Qualunque	Er Kibít (fraſe Kurda) ognuno che ſarà	Herhangi, Her ne olursa (Kurtça ifade; her kim olacaksa)
Quando	Kanghi	Ne zaman
Quanto	Cián (monoſillaba)	Ne kadar (tek hece)
Quantunque	Belá	Her ne kadar, -e rağmen
Quaſi, appena	Tene	Neredeyse, Hemen hemen
Quì	Era	Burada
Se	Egher	Eğer
Sempre	Er, Daiman	Daima, Her zaman
Senza	Be	-sız, -siz
Sforzatamente	Koték	Zorla, Zoraki
Sì (affirmativo)	Aré	Evet (onaylama)
(parlando civilmente)	Bellì	(nazikçe konuşurken) Evet, Hayda
Sino	Ahhtta	-e kadar
Sino a quando	Ahhtta kanghí	Ne zamana kadar
Solamente	Bes, Tene	Sadece, Yalnızca

Sopra	Ser	Üstünde, Yukarıda
Sotto, in fondo	Ben	Altında, Dipte
per abaſſo	Nesif	Aşağıda
Subito	Zu	Hemen, Aniden

D 3 .... Ta-

Sayfa 54

GRAMMATICA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Tale (perſona innominata)	Flán	Filan, Falanca (isimsiz kişi)
Tale (avverbio)	Sibi, Tamét, Ciáva	Şöyle, Böyle, Gibi (zarf)
Tanto	Enda	O kadar, Çok ....
Tardi	Drengha	Geç
Tra	Bei,n (monoſillaba)	Arasında (tek hece)
Veh	Vveh, vvehi	Vah, Bak hele
Volontieri (cioè)	Ex Del	Gönüllüce, İsteyerek (yani)
Dal cuore	Ser ſereqo ſopra la teſta ſteſſa (fraſe Kurda).	Kalpten (Kurtça ifade: Başım gözüm üstüne).

DE' TEMPI

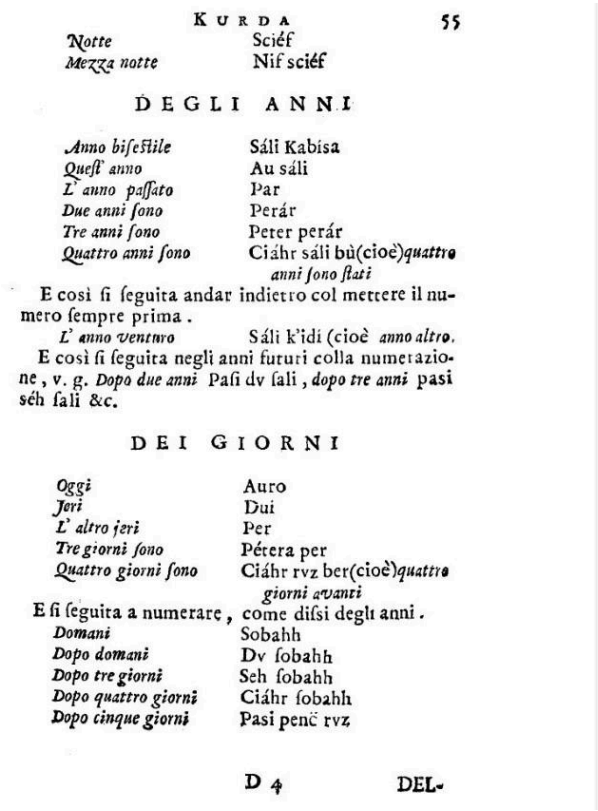
ZAMANLAR ÜZERİNE

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Anno	Sali	Yıl
Meſe	Mah, Aíf	Ay
Settimana	Ahftie	Hafta
Giorno	Rvz	Gün
Ora	Sāat	Saat
Mezz’ora	Nif sāat	Yarım saat
Un quarto d’ora	Ciáhrék	Çeyrek saat

Tre quarti d’ora	Séh ciáhrék	Üç çeyrek saat
Momento	Dakek	An, Dakika
Un momento	Iek Dakek	Bir an, Bir dakika

DIVISIONE DEL GIORNO
GÜNÜN BÖLÜMLERİ

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Aurora	Spéda	Şafak, Gün ağarması
Mattina	Sabahh	Sabah
Mezzo giorno	Ni,vro, I,vro	Öğle, Gün ortası
Veſpero	Ivári	Akşamüstü
Tramontar del Sole	Anghóri	Gün batımı
Un’ora di notte	Æſca	Gecenin bir saati



KURDA 55

Notte Sciéf
Mezza notte Nif sciéf

DEGLI ANNI

Anno biſeſtile Sáli Kabisa
Queſt’ anno Au sáli
L’ anno paſſato Par
Due anni ſono Perár
Tre anni ſono Peter perár
Quattro anni ſono Ciáhr sáli bù(cioè)*quattro anni ſono ſtati*

E così ſi ſeguita andar indietro col mettere il numero ſempre prima.

L’ anno venturo Sáli k’idi (cioè *anno altro*.

E così ſi ſeguita negli anni futuri colla numerazione, v. g. *Dopo due anni* Paſi dv ſali, *dopo tre anni* pasi séh ſali &c.

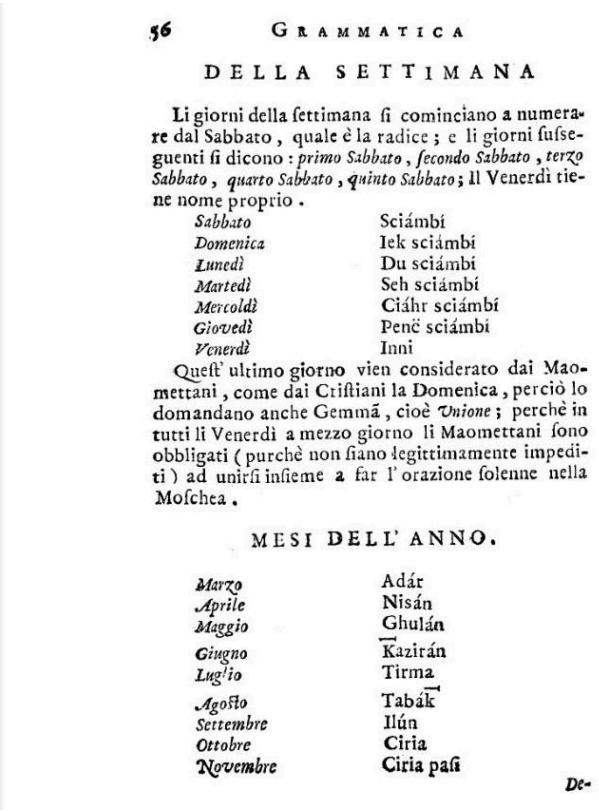
DEI GIORNI

Oggi Auro
Jeri Dui
L’ altro jeri Per
Tre giorni ſono Pétera per
Quattro giorni ſono Ciáhr rvz ber(cioè)*quattro giorni avanti*

E ſi ſeguita a numerare, come diſsi degli anni.

Domani Sobahh
Dopo domani Dv ſobahh
Dopo tre giorni Seh ſobahh
Dopo quattro giorni Ciáhr ſobahh
Dopo cinque giorni Pasi penč rvz

D 4 DEL-



56 GRAMMATICA

DELLA SETTIMANA

Li giorni della ſettimana ſi cominciano a numerare dal Sabbato, quale è la radice; e li giorni ſuſseguenti ſi dicono: *primo Sabbato*, *ſecondo Sabbato*, *terzo Sabbato*, *quarto Sabbato*, *quinto Sabbato*; Il Venerdì tiene nome proprio.

Sabbato Sciámbí
Domenica Iek sciámbí
Lunedì Du sciámbí
Martedì Seh sciámbí
Mercoldì Ciáhr sciámbí
Giovedì Penč sciámbí
Venerdì Inni

Queſt’ ultimo giorno vien considerato dai Maomettani, come dai Criſtiani la Domenica, perciò lo domandano anche Gemmā, cioè *Unione*; perchè in tutti li Venerdì a mezzo giorno li Maomettani ſono obbligati (purchè non ſiano legittimamente impediti) ad unirſi inſieme a far l’ orazione ſolenne nella Moſchea.

MESI DELL’ ANNO.

Marzo Adár
Aprile Nisán
Maggio Ghulán
Giugno Kazirán
Lug^lio Tirma
Agoſto Tabák
Settembre Ilún
Ottobre Ciria
Novembre Ciria paſi

De-

Sayfa 55
KURDA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Notte	Sciéf	Gece
Mezza notte	Nif sciéf	Gece yarısı

DEGLI ANNI
YILLAR ÜZERİNE

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Anno bifeſtile	Sáli Kabísa	Artık yıl
Queſt’ anno	Au sáli	Bu yıl
L’ anno paſſato	Par	Geçen yıl
Due anni ſono	Perár	İki yıl önce
Tre anni ſono	Peter perár	Üç yıl önce
Quattro anni ſono	Ciáhr sáli bù (cioè) quattro anni ſono ſtati	Dört yıl önce (yani) dört yıl olmuş olan

E così ſi ſeguita andar indietro col mettere il numero ſempre prima.
Ve böylece rakamı her zaman başa koyarak geriye doğru devam edilir.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
L’ anno venturo	Sáli k'idí (cioè anno altro)	Gelecek yıl (yani diğer yıl)

E così ſi ſeguita negli anni futuri colla numerazione, v. g. Dopo due anni Paſi dv ſali, dopo tre anni pasi ſéh ſali &c.
Ve böylece gelecek yıllarda numaralandırma ile devam edilir, örneğin: İki yıl sonra Paſi dv ſali, üç yıl sonra pasi ſéh ſali vb.
DEI GIORNI
GÜNLER ÜZERİNE

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Oggi	Auro	Bugün
Ieri	Dui	Dün
L’ altro ieri	Per	Önceki gün
Tre giorni ſono	Pétera per	Üç gün önce
Quattro giorni ſono	Ciáhr rvz ber (cioè) quattro giorni avanti	Dört gün önce (yani) dört gün evvel

E ſi ſeguita a numerare, come diſſi degli anni.
Ve yıllarda dediğim gibi numaralandırmaya devam edilir.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Domani	Sobahh	Yarın
Dopo domani	Dv ſobahh	Yarından sonra
Dopo tre giorni	Seh ſobahh	Üç gün sonra
Dopo quattro giorni	Ciáhr ſobahh	Dört gün sonra
Dopo cinque giorni	Pasi penc˘ rvz	Beş gün sonra

D 4 .... DEL-

Sayfa 56
GRAMMATICA
DELLA SETTIMANA
HAFTA ÜZERİNE
Li giorni della ſettimana ſi cominciano a numerare dal Sabbato, quale è la radice; e li giorni ſuſſeguenti ſi dicono: primo Sabbato, ſecondo Sabbato, terzo Sabbato, quarto Sabbato, quinto Sabbato; il Venerdì tiene nome proprio.
Haftanın günleri, kök olan Cumartesi'den başlayarak numaralandırılır; ve sonraki günlere şöyle denir: birinci Cumartesi, ikinci Cumartesi, üçüncü Cumartesi, dördüncü Cumartesi, beşinci Cumartesi; Cuma ise kendi özel ismine sahiptir.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Sabbato	Sciámbí	Cumartesi
Domenica	Iek sciámbí	Pazar
Lunedì	Du sciámbí	Pazartesi
Martedì	Seh sciámbí	Salı
Mercoledì	Ciáhr sciámbí	Çarşamba
Giovedì	Penc˘ sciámbí	Perşembe
Venerdì	Inni	Cuma

Queſt’ ultimo giorno vien conſiderato dai Maomettani, come dai Criſtiani la Domenica, perciò lo domandano anche Gemmā, cioè Unione; perchè in tutti li Venerdì a mezzo giorno li Maomettani ſono obbligati (purchè non ſiano legittimamente impediti) ad unirſi inſieme a far l’orazione ſolenne nella Moſchea.
Bu son gün, Hristiyanlar için Pazar günü neyse, Muhammediler tarafından da öyle kabul edilir; bu yüzden ona Birleşme anlamına gelen Gemmā (Cuma) da derler; çünkü her Cuma öğle vakti Muhammediler (meşru bir engelleri olmadıkça) camide görkemli bir dua (namaz) kılmak için bir araya gelmekle yükümlüdürler.

MESI DELL' ANNO.
YILIN AYLARI.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Marzo	Adár	Mart
Aprile	Nisán	Nisan
Maggio	Ghulán	Mayıs
Giugno	Kazirán	Haziran
Luglio	Tirma	Temmuz
Agoſto	Tabák	Ağustos
Settembre	Ilún	Eylül
Ottobre	Ciria	Ekim
Novembre	Ciria paſi	Kasım

Decembre	Kanún piciúk
Gennaro	Kanún mazén
Febbraro	Suát

DELLE QUATTRO STAGIONI.

Primavera	Bahr
Eſtate	Avini
Autunno	Pais
Inverno	Zeveſtán

QUATTRO ELEMENTI.

Terra	Ard
Aqua	Ave
Aria	Ahuva
Fuoco	Agher, Aghri

DEL CIELO.

Cielo	Aſman
Stella	Stéra
Sole	Araf
Luna	Aif
Eccliſſe del Sole	Rvz ghairit
della Luna	Aif ghairit

DELLE INTEMPERIE DE' TEMPI.

Caldo	Gherma
Freddo	Sara, Sarmaia
Nuvolo	Avra
Sereno	Sâii, Safi
Vento	Bah

Tur-

Turbine	Bah beliſk
Lampi	Bruſi
Tuoni	Denk a,ura
Pioggia	Ba:án
Neve	Bafer
Grandine	Terk

DESCRIZIONE DELLE PA DELL' UOMO.

Uomo (in generale)	Merövi, *per Marito* Mer
Donna	Zen
Figura	Suréta, Scekel
Volto, faccia	Ru
Teſta	Ser, *ſi pronuncia con l'e dolce*
Capelli	Perciá
Peli	Mu
Fronte	Genik
Ciglio	Beró
Palpebre	Mezulánk
Occhio	Cia,v
Pupilla	Bibi
Naſo	Defn
Bocca	Dê,v
Labbra	Le,v
Mento	Arzénk
Dente	Dedán
Gingive	Pu dedán
Fauci	Afk, Afka
Lingua	Azmán
Barba	Re
Baffi	Simbél
Orecchie	Ghoh
Gola	Gherú

Collo

Sayfa 57
KURDA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Decembre	Kanún piciúk	Aralık
Gennaro	Kanún mazén	Ocak
Febbraro	Suát	Şubat

DELLE QUATTRO STAGIONI.
DÖRT MEVSİM ÜZERİNE.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Primavera	Bahr	İlkbahar
Eſtate	Avíni	Yaz
Autunno	País	Sonbahar
Inverno	Zeveſtán	Kış

QUATTRO ELEMENTI.
DÖRT ELEMENT.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Terra	Ard	Toprak
Aqua	Ave	Su
Aria	Ahuva	Hava
Fuoco	Aghér, Aghri	Ateş

DEL CIELO.
GÖKYÜZÜ ÜZERİNE.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Cielo	Aſman	Gökyüzü
Stella	Stéra	Yıldız
Sole	Ataf	Güneş
Luna	Aíf	Ay
Eccliſſe del Sole	Rvz ghairit	Güneş tutulması
della Luna	Aíf ghairit	Ay tutulması

DELLE INTEMPERIE DE’ TEMPI.
HAVA KOŞULLARI ÜZERİNE.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Caldo	Gherma	Sıcak
Freddo	Sara, Sarmaia	Soğuk
Nuvolo	Avra	Bulutlu
Sereno	Sāii, Safi	Açık, Berrak
Vento	Bah	Rüzgar

Tur- ....

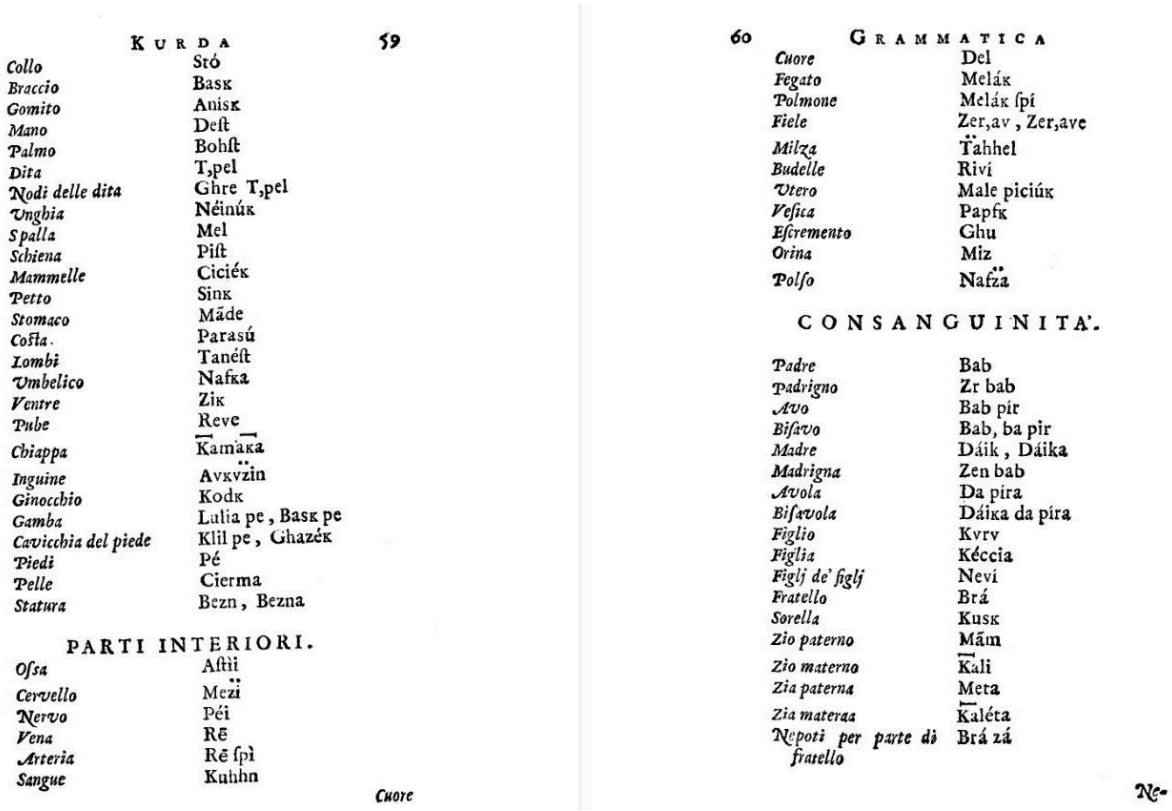
Sayfa 58
GRAMMATICA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Turbine	Bah beliſk	Kasırga, Hortum
Lampi	Bruſi	Şimşekler
Tuoni	Denk a,ura	Gök gürültüleri
Pioggia	Baıán	Yağmur
Neve	Bafer	Kar
Grandine	Terk	Dolu

DESCRIZIONE DELLE PA .... DELL’ UOMO.
İNSANIN BÖLÜMLERİNİN TANIMI.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Uomo (in generale)	Meróvi, per Marito Mer	İnsan (genel), Koca için Mer
Donna	Zen	Kadın
Figura	Suréta, Scekel	Şekil, Suret
Volto, faccia	Ru	Yüz, Çehre
Teſta	Ser (ſi pronuncia con l’e dolce)	Baş (yumuşak e ile okunur)
Capelli	Perciá	Saçlar
Peli	Mu	Tüyler, Kıllar
Fronte	Geník	Alın

Ciglio	Beró	Kaş
Palpebre	Mezulánk	Göz kapakları
Occhio	Cia,v	Göz
Pupilla	Bibi	Göz bebeği
Naſo	Defn	Burun
Bocca	Dè,v	Ağız
Labbra	Le,v	Dudaklar
Mento	Arzénk	Çene
Dente	Dedán	Diş
Gingive	Pu dedán	Diş etleri
Fauci	Afk, Afka	Boğaz, Yutak
Lingua	Azmán	Dil
Barba	Re	Sakal
Baffi	Simbél	Bıyık
Orecchie	Ghoh	Kulaklar
Gola	Gherú	Gırtlak



KURDA 59

Collo	Stó
Braccio	Basĸ
Gomito	Anísĸ
Mano	Deſt
Palmo	Bohſt
Dita	T,pel
Nodi delle dita	Ghre T,pel
Unghia	Néinúĸ
Spalla	Mel
Schiena	Piſt
Mammelle	Ciciék
Petto	Sinĸ
Stomaco	Mãde
Coſta	Parasú
Lombi	Tanéſt
Umbelico	Nafĸa
Ventre	Zik
Pube	Reve
Chiappa	Kamãĸa
Inguine	Avĸvzin
Ginocchio	Kodĸ
Gamba	Lulia pe, Basĸ pe
Cavicchia del piede	Klil pe, Ghazéĸ
Piedi	Pé
Pelle	Cierma
Statura	Bezn, Bezna

PARTI INTERIORI.

Oſsa	Aſtii
Cervello	Mezi
Nervo	Péi
Vena	Rẽ
Arteria	Rẽ ſpì
Sangue	Kuhhn

Cuore

60 GRAMMATICA

Cuore	Del
Fegato	Meláĸ
Polmone	Meláĸ ſpí
Fiele	Zer,av, Zer,ave
Milza	Tahhel
Budelle	Rivi
Vtero	Male piciúĸ
Veſica	Papfĸ
Eſcremento	Ghu
Orina	Miz
Polſo	Nafza

CONSANGUINITA'.

Padre	Bab
Padrigno	Zr bab
Avo	Bab pir
Biſavo	Bab, ba pir
Madre	Dáik, Dáika
Madrigna	Zen bab
Avola	Da pira
Biſavola	Dáika da pira
Figlio	Kvrv
Figlia	Kéccia
Figlj de' figlj	Nevi
Fratello	Brá
Sorella	Kusĸ
Zio paterno	Mãm
Zio materno	Kali
Zia paterna	Meta
Zia materaa	Kaléta
Nepoti per parte dì fratello	Brá zá

Ne-

Sayfa 59
KURDA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Collo	Stó	Boyun
Braccio	Bask	Kol
Gomito	Anísk	Dirsek
Mano	Deſt	El
Palmo	Bohſt	Avuç içi
Dita	T,pel	Parmaklar
Nodi delle dita	Ghre T,pel	Parmak boğumları
Unghia	Néinúk	Tırnak
Spalla	Mel	Omuz
Schiena	Piſt	Sırt
Mammelle	Ciciék	Memeler
Petto	Sink	Göğüs

Stomaco	Māde	Mide
Coſta	Parasú	Kaburga
Lombi	Tanéſt	Bel, Yanlar
Umbelico	Nafka	Göbek deliği
Ventre	Zík	Karın
Pube	Reve	Kasık bölgesi
Chiappa	Kamaka	Kalça
Inguine	Avkvzin	Kasık
Ginocchio	Kodk	Diz
Gamba	Lulia pe , Bask pe	Bacak
Cavicchia del piede	Klil pe , Ghazék	Ayak bileği
Piedi	Pé	Ayaklar
Pelle	Cierma	Deri
Statura	Bezn , Bezna	Boy pos, Endam

PARTI INTERIORI.
İÇ ORGANLAR / BÖLÜMLER.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Oſſa	Aftìi	Kemikler
Cervello	Mezi	Beyin
Nervo	Péi	Sinir
Vena	Rē	Damar
Arteria	Rē ſpì	Atardamar
Sangue	Kuhhn	Kan

Cuore ....

Sayfa 60
GRAMMATICA

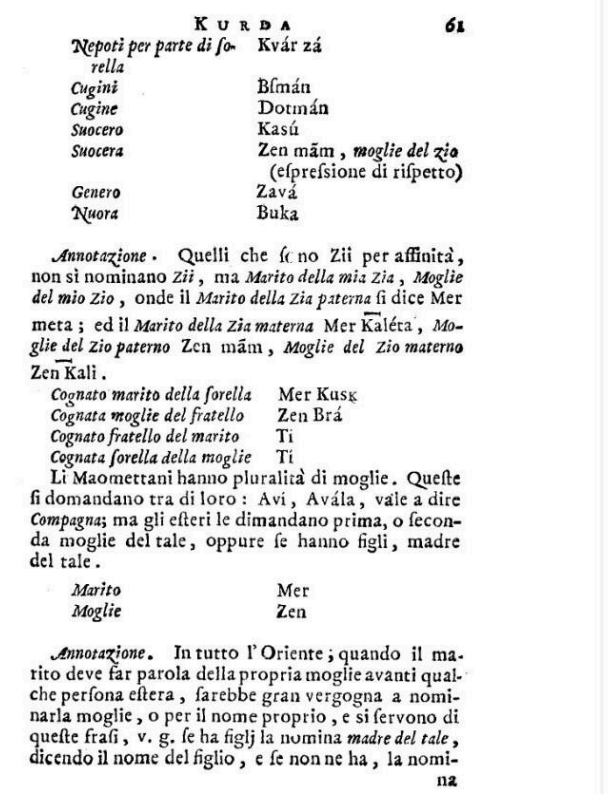
İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Cuore	Del	Kalp
Fegato	Melák	Karaciğer
Polmone	Melák ſpì	Akciğer
Fiele	Zer,av , Zer,ave	Safra
Milza	Tahhel	Dalak
Budelle	Riví	Bağırsaklar
Utero	Male piciúk	Rahim
Veſica	Papfk	Mesane
Eſcremento	Ghu	Dışkı
Orina	Miz	İdrar
Polſo	Nafza	Nabız

CONSANGUINITA'.
AKRABALIK / KAN BAĞI.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Padre	Bab	Baba
Padrigno	Zr bab	Üvey baba
Avo	Bab pír	Büyükbaba, Ata
Biſavo	Bab, ba pír	Büyük büyükbaba
Madre	Dáik , Dáika	Anne
Madrigna	Zen bab	Üvey anne
Avola	Da pira	Büyükanne
Biſavola	Dáika da pira	Büyük büyükanne
Figlio	Kvrv	Oğul, Erkek evlat
Figlia	Kéccia	Kız evlat
Figlj de' figlj	Neví	Torunlar (çocukların çocukları)
Fratello	Brá	Erkek kardeş

Sorella	Kusk	Kız kardeş
Zio paterno	Mám	Amca (baba tarafı amca)
Zio materno	Kali	Dayı (anne tarafı amca/dayı)
Zia paterna	Meta	Hala (baba tarafı teyze/hala)
Zia materna	Kaléta	Teyze (anne tarafı teyze)
Nepoti per parte di fratello	Brá zá	Yeğenler (erkek kardeş tarafından)



KURDA 61

Nepoti per parte di ſorella Kvár zá
Cugini Bſmán
Cugine Dotmán
Suocero Kasú
Suocera Zen mām, *moglie del zio* (eſpreſsione di riſpetto)
Genero Zavá
Nuora Buka

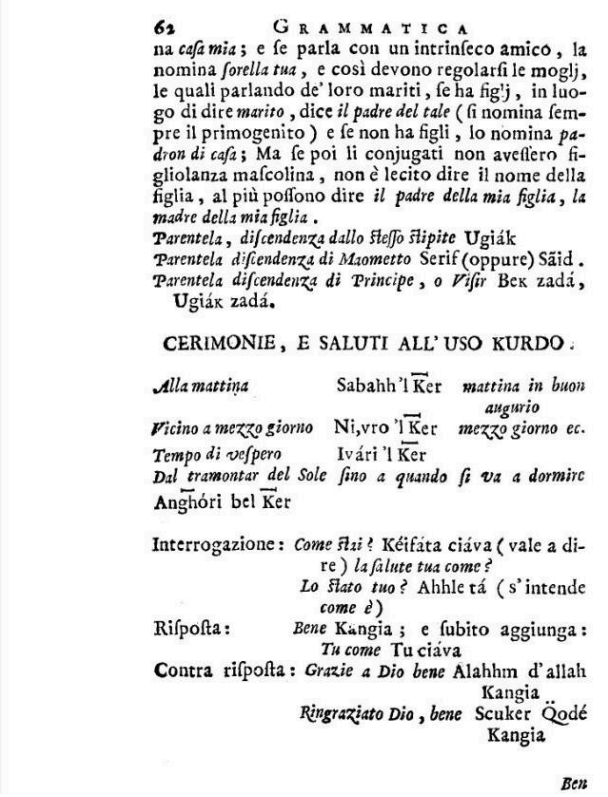
Annotazione. Quelli che ſono Zii per affinità, non sì nominano *Zii*, ma *Marito della mia Zia*, *Moglie del mio Zio*, onde il *Marito della Zia paterna* ſi dice Mer meta; ed il *Marito della Zia materna* Mer Kaléta, *Moglie del Zio paterno* Zen mām, *Moglie del Zio materno* Zen Kali.

Cognato marito della ſorella Mer Kusk
Cognata moglie del fratello Zen Brá
Cognato fratello del marito Ti
Cognata ſorella della moglie Ti

Li Maomettani hanno pluralità di moglie. Queſte ſi domandano tra di loro: Avi, Avála, vale a dire *Compagna*; ma gli eſteri le dimandano prima, o ſeconda moglie del tale, oppure ſe hanno figli, madre del tale.

Marito Mer
Moglie Zen

Annotazione. In tutto l'Oriente; quando il marito deve far parola della propria moglie avanti qualche perſona eſtera, ſarebbe gran vergogna a nominarla moglie, o per il nome proprio, e si ſervono di queſte fraſi, v. g. ſe ha figlj la nomina *madre del tale*, dicendo il nome del figlio, e ſe non ne ha, la nomina



62 GRAMMATICA

na *caſa mia*; e ſe parla con un intrinſeco amico, la nomina *ſorella tua*, e così devono regolarſi le moglj, le quali parlando de' loro mariti, ſe ha figlj, in luogo di dire *marito*, dice *il padre del tale* (ſi nomina ſempre il primogenito) e ſe non ha figli, lo nomina *padron di caſa*; Ma ſe poi li conjugati non aveſſero figliolanza maſcolina, non è lecito dire il nome della figlia, al più poſſono dire *il padre della mia figlia*, *la madre della mia figlia*.

Parentela, diſcendenza dallo ſteſſo ſtipite Ugiák
Parentela diſcendenza di Maometto Serif (oppure) Sāid.
Parentela diſcendenza di Principe, o Viſir Bek zadá, Ugiák zadá.

CERIMONIE, E SALUTI ALL' USO KURDO.

Alla mattina Sabahh'l Ker *mattina in buon augurio*
Vicino a mezzo giorno Ni,vro 'l Ker *mezzo giorno ec.*
Tempo di veſpero Ivári 'l Ker
Dal tramontar del Sole ſino a quando ſi va a dormire Anghóri bel Ker

Interrogazione: *Come ſtai?* Kéifáta ciáva (vale a dire) *la ſalute tua come?*
Lo ſtato tuo? Ahhle tá (s'intende *come è*)
Riſpoſta: *Bene* Kangia; e ſubito aggiunga: *Tu come* Tu ciáva
Contra riſpoſta: *Grazie a Dio bene* Alahhm d'allah Kangia
Ringraziato Dio, bene Scuker Qodé Kangia

Ben

Sayfa 61
KURDA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Nepoti per parte di ſorella	Kvár zá	Yeğenler (kız kardeş tarafından)
Cugini	Bímán	Kuzenler (erkek)
Cugine	Dotmán	Kuzenler (kız)
Suocero	Kasú	Kayınpeder
Suocera	Zen mām, moglie del zio (eſpreſſione di riſpetto)	Kayınvalide; amcanın karısı (saygı ifadesi)

Genero	Zavá	Damat
Nuora	Buka	Gelin

Annotazione. Quelli che ſono Zii per affinità, non ſi nominano Zii, ma Marito della mia Zia, Moglie del mio Zio, onde il Marito della Zia paterna ſi dice Mer meta; ed il Marito della Zia materna Mer Kaléta, Moglie del Zio paterno Zen mām, Moglie del Zio materno Zen Kali.

Not. Hısımlık yoluyla amca/teyze olanlar "Amca" veya "Teyze" olarak adlandırılmazlar; bunun yerine Teyzemin kocası, Amcamın karısı denir. Bu nedenle halanın kocasına "Mer meta", teyzenin kocasına "Mer Kaléta", amcanın karısına "Zen mām", dayının karısına ise "Zen Kali" denir.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Cognato marito della ſorella	Mer Kusk	Enişte (kız kardeşin kocası)
Cognata moglie del fratello	Zen Brá	Yenge (erkek kardeşin karısı)
Cognato fratello del marito	Ti	Kayınbirader (kocanın kardeşi)
Cognata ſorella della moglie	Ti	Baldız (karısının kardeşi)

Li Maomettani hanno pluralità di moglie. Queſte ſi domandano tra di loro: Avi, Avála, vale a dire Compagna; ma gli eſteri le dimandano prima, o ſeconda moglie del tale, oppure ſe hanno figli, madre del tale.

Muhammediler birden fazla eşe sahiptir. Bu eşler birbirlerine "Avi" veya "Avála" derler ki bu Yoldaş/Arkadaş demektir; ancak dışarıdakiler onlara falan kişinin birinci veya ikinci karısı ya da çocukları varsa falan kişinin annesi diye hitap ederler.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Marito	Mer	Koca
Moglie	Zen	Karı / Eş

Annotazione. In tutto l'Oriente; quando il marito deve far parola della propria moglie avanti qualche perſona eſtera, farebbe gran vergogna a nominarla moglie, o per il nome proprio, e ſi ſervono di queſte fraſi, v. g. ſe ha figlj la nomina madre del tale, dicendo il nome del figlio, e ſe non ne ha, la nomina ....

Not. Tüm Doğu'da; bir koca, yabancı birinin yanında kendi karısından bahsetmek zorunda kaldığında, ona "karım" demek veya özel adıyla hitap etmek büyük bir utanç sayılır. Bu yüzden şu ifadeleri kullanırlar: Örneğin, eğer çocukları varsa, oğlunun adını söyleyerek falanın annesi der; eğer çocuğu yoksa onu .... olarak adlandırır.

na caſa mia; e ſe parla con un intrinſeco amico, la nomina ſorella tua, e così devono regolarſi le moglj, le quali parlando de' loro mariti, ſe ha figlj, in luogo di dire marito, dice il padre del tale (ſi nomina ſempre il primogenito) e ſe non ha figli, lo nomina padron di caſa; Ma ſe poi li conjugati non aveſſero figliolanza maſcolina, non è lecito dire il nome della figlia, al più poſſono dire il padre della mia figlia, la madre della mia figlia.
.... evimin hanımı; ve eğer samimi bir arkadaşıyla konuşuyorsa ona senin kardeşin der. Kadınlar da kocalarından bahsederken aynı kurala uymalıdır; eğer çocukları varsa "kocam" demek yerine falanın babası derler (her zaman ilk doğanın adı söylenir), eğer çocukları yoksa ona evin efendisi derler. Ancak evli çiftin erkek çocuğu yoksa, kız çocuğunun adını söylemek caiz değildir; en fazla kızımın babası veya kızımın annesi diyebilirler.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Parentela, diſcendenza dallo ſteſſo ſtipite	Ugiák	Akrabalık, aynı soydan gelme (Ocak)
Parentela diſcendenza di Maometto	Serif (oppure) Sāid	Muhammed'in soyundan gelen akrabalık (Şerif veya Seyyid)
Parentela diſcendenza di Principe, o Viſir	Bek zadá, Ugiák zadá	Prens veya Vezir soyundan gelen akrabalık (Beyzade, Ocakzade)

CERIMONIE, E SALUTI ALL’ USO KURDO.
KURT USULÜ TÖRENLER VE SELAMLAŞMALAR.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Alla mattina	Sabahh’l Ker	Sabah vakti (Hayırlı sabahlar)
Vicino a mezzo giorno	Ni,vro’l Ker	Öğleye doğru (Hayırlı öğleler vb.)
Tempo di veſpero	Ivári’l Ker	Akşam vakti (Hayırlı akşamlar)
Dal tramontar del Sole fino a quando ſi va a dormire	Anghóri bel Ker	Gün batımından uyku vaktine kadar (Hayırlı geceler/akşamlar)

Interrogazione: Come ſtzi? Kéifáta ciáva (vale a dire) la ſalute tua come?
Soru: Nasılsın? Kéifáta ciáva (yani) sağlığın/keyfin nasıl?
Lo ſtato tuo? Ahhle tá (s’ intende come è)
Durumun nasıl? Ahhle tá (nasıl olduğu kastedilir)
Riſpoſta: Bene Kangia; e ſubito aggiunga: Tu come Tu ciáva
Cevap: İyi Kangia; ve hemen ekler: Sen nasılsın Tu ciáva
Contra riſpoſta: Grazie a Dio bene Alahhm d’allah Kangia
Karşı cevap: Allah'a şükür iyiyim Alahhm d’allah Kangia
Ringraziato Dio, bene Scuker Qodé Kangia
Allah'a şükürler olsun, iyi Scuker Qodé Kangia

Ben venuto K̄éir ati.
Sopra la mia teſta ſei venuto Ser ſere men at.
Sopra li miei occhj ſei venuto Ser ciáve men at.
In queſte due ultime fraſi ſi può tralaſciare anche il verbo, dicendo ſolamente: Ser ſere men, Ser ciá ve men.
Quando una perſona inferiore vien da qualche viaggio, o da qualche lavoro, la perſona di dignità prima di dire *Ben venuto*, dice *Tu ſtanco, affatigato* Tu ſciakiát; a cui riſponde *Grazie a Dio bene*, e ſenza intervallo aggiugne uno delli ſeguenti augurj.

AUGURJ OBBLIGANTI.

Iddio conduca a buon fine i tuoi affari Q̈odé ſcogholetá raſt init
Iddio laſci vivi i tuoi figlj Q̈odé b,elit Kvrv tá
Iddio ti conſervi da ogni male Q̈odé t'avez̈két
Iddio ſia contento di te Q̈odé eẍ tá raz̈ibit
Iddio aggrandiſca le tue ricchezze Q̈odé Dáuletáta mazen b,két
Queſta fraſe ſi dice ſolamente a perſone maggiori di dignità.
Io ſono vittima tua Az K̄orbáne tá
Io ſono ſervo tuo Az Kolámetá

MODO DI LICENZIARSI.

A piacere tuo Kátera tá. *A piacere voſtro* Kátera vngho
Riſpoſta: *La tua andata ſia felice* Vagh̄ára tá K̄éir
Se quello, che parte ha avuto qualche regalo, o abbia mangiato, o ricevuto qualche favore, dice *Sia fabbricata la caſa*, cioè *abbondi di ricchezze* Mali avá.

Quan-

Quando una perſona si licenzia dal Principe, o altro perſonaggio grande, o dice niente facendo ſolamente l'inclinazione di capo colla mano deſtra al petto, d'indi ſopra la fronte, oppure dice uno, o due augurj.

CERIMONIE DI CONDOGLIANZE

In occaſione di qualche morto.

L'uſo de'Kurdi, e dei paesi circonvicini è che quando qualcheduno muore, i parenti famigliari di caſa per tre giorni non eſcono fuori per ſtar a ricevere le condoglianze dagli amici, e conoſcenti.
Vado alle condoglianze B,ciúm Tahhzí.
Appena entrato si dice al principàle: *Sia la teſta tua ſalva* Seretà quoſca; ſe ſono più perſone: *Siano le teſte voſtre ſalve* Ser vngho quoſca.
A Dio piacendo tu vivi aſſai in ottima ſalute Anſciallah tu ghelak quoſc bit.
Iddio laſci vivi i tuoi figli Q̈odé Kvrvtà b,elit.
Se non aveſſero figliolanza, si fa augurj alla perſona più diletta all'addolorato.
Nella partenza licenziandosi: *Sia in miſericordia* (s'intende il morto) Rahhmét bit.
Non prenditi faſtidio, è volontà di Dio K̄amma na elghera Amra Q̈odé.
Non prenditi faſtidio, tutti moriamo nel noſtro giorno K̄amma na élghera ammo ruzeq̈o b,merum
Iddio rallegri il tuo cuore Q̈odé Del tà quoſc két..
Riſpoſta: *Iddio non ti faccia guſtare tal dolore* Q̈odé te parìſit.
Iddio prolunghi di più la tua vita Q̈odé zéida (s'intende gli anni) drez ket.

Vivi

Sayfa 63
KURDA

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ben venuto	Kéir ati	Hoş geldin
Sopra la mia teſta ſei venuto	Ser ſere men at	Başım üstüne geldin
Sopra li miei occhj ſei venuto	Ser ciáve men at	Gözüm üstüne geldin

In queſte due ultime fraſi ſi può tralaſciare anche il verbo, dicendo ſolamente: Ser ſere men, Ser ciá ve men.
Bu son iki ifadede fiil atılabilir ve sadece "Ser sere men" (Başım üstüne), "Ser ciave men" (Gözüm üstüne) denilebilir.
Quando una perſona inferiore vien da qualche viaggio, o da qualche lavoro, la perſona di dignità prima di dire Ben venuto, dice Tu ſtanco, affatigato Tu ſciakiát; a cui riſponde Grazie a Dio bene, e ſenza intervallo aggiunge uno delli ſeguenti augurj.
Alt mevkideki bir kişi bir yolculuktan veya işten geldiğinde, üst mevkideki kişi "Hoş geldin" demeden önce "Yorgunsun" anlamında Tu sciakiát der; buna "Allah'a şükür iyiyim" diye cevap verilir ve ara vermeden aşağıdaki dualardan biri eklenir.
AUGURJ OBBLIGANTI.
MİNNET VE DUA İFADELERİ.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Iddio conduca a buon fine i tuoi affari	Qodé ſcogholetá raft init	Allah işlerini rast getirsin

Iddio laſci vivi i tuoi figli	Qodé b,elit Kvrv tá	Allah çocuklarını sana bağışlasın
Iddio ti conſervi da ogni male	Qodé t’avez két	Allah seni her türlü kötülükten korusun
Iddio ſia contento di te	Qodé ex tá razibit	Allah senden razı olsun
Iddio aggrandifca le tue ricchezze	Qodé Dáuletáta mazen b,két	Allah zenginliğini artırsın

Queſta fraſe ſi dice ſolamente a perſone maggiori di dignità.
Bu ifade sadece yüksek mevkideki kişilere söylenir.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Io ſono vittima tua	Az Korbáne tá	Kurbanın olayım
Io ſono ſervo tuo	Az Koláme tá	Kölen olayım

MODO DI LICENZIARSI.
VEDALAŞMA BİÇİMİ.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
A piacere tuo	Kátera tá	Keyfince / Senin hatırına
A piacere voſtro	Kátera vngho	Keyfinizce / Sizin hatırınıza
Riſpoſta: La tua andata ſia felice	Vaghàra tá Kéir	Cevap: Gidişin hayırlı olsun
Sia fabbricata la caſa, cioè abbondi di ricchezze	Mali avá	Hane mamur olsun (yani zenginlik bol olsun)

Se quello, che parte ha avuto qualche regalo, o abbia mangiato, o ricevuto qualche favore, dice Mali avá.
Ayrılan kişi bir hediye almışsa, yemek yemişse veya bir iyilik görmüşse "Mali avá" der.

Sayfa 64
GRAMMATICA
Quando una perſona ſi licenzia dal Principe, o altro perſonaggio grande, o dice niente facendo ſolamente l’inclinazione di capo colla mano deſtra al petto, d’indi ſopra la fronte, oppure dice uno, o due augurj.
Bir kişi bir Prens'in veya önemli bir şahsiyetin yanından ayrılırken, sağ elini göğsüne ve ardından alnına götürerek sadece başıyla eğilip selam verir veya bir iki dua cümlesi söyler.
CERIMONIE DI CONDOGLIANZE
TAZİYE TÖRENLERİ
In occaſione di qualche morto.
Bir ölüm vesilesiyle.

L’uſo de’ Kurdi, e dei paeſi circonvicini è che quando qualcheduno muore, i parenti famigliari di caſa per tre giorni non eſcono fuori per ſtar a ricevere le condoglianze dagli amici, e conoſcenti.
Kurtların ve çevre ülkelerin adeti şöyledir: Birisi öldüğünde, hane halkı ve akrabalar, dost ve tanıdıkların taziyelerini kabul etmek için üç gün boyunca dışarı çıkmazlar.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Vado alle condoglianze	B,ciúm Tahhzí	Taziyeye gidiyorum

Appena entrato ſi dice al principale: Sia la teſta tua ſalva Seretá quoſca; ſe ſono più perſone: Siano le teſte voſtre ſalve Ser vngho quoſca.
İçeri girer girmez hane reisine "Başın sağ olsun" anlamında Seretá quoſca denir; eğer birden fazla kişi varsa "Başınız sağ olsun" anlamında Ser vngho quoſca denir.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
A Dio piacendo tu vivi aſſai in ottima ſalute	Anſciallah tu ghelak quoſc bit	Allah izin verirse çok sağlıklı ve uzun yaşayasın
Iddio laſci vivi i tuoi figli	Qodé Kvrvtá b,elit	Allah çocuklarını sana bağışlasın

Se non aveſſero figliolanza, ſi fa augurj alla perſona più diletta all’ addolorato.
Eğer çocukları yoksa, acılı kişinin en sevdiği kişi için dua edilir.
Nella partenza licenziandoſi: Sia in miſericordia (s’intende il morto) Rahhmét bit.
Ayrılırken vedalaşırken: "(Mevta) rahmet içinde olsun" anlamında Rahhmét bit denir.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Non prenditi faſtidio, è volontà di Dio	Kamma na elghera Amra Qodé	Üzülme, Allah'ın emridir
Non prenditi faſtidio, tutti moriamo nel noſtro giorno	Kamma na elghera ammo ruzeqo b,merum	Üzülme, hepimiz günümüz geldiğinde öleceğiz
Iddio rallegri il tuo cuore	Qodé Del tá quoſc két	Allah kalbini ferahlatsın
Riſpoſta: Iddio non ti faccia guſtare tal dolore	Qodé te patiſit	Cevap: Allah sana böyle bir acı tattırmasın
Iddio prolunghi di più la tua vita (s’intende gli anni)	Qodé zéida drez ket	Allah ömrünü (yıllarını) uzatsın

Vivi mille anni Ahzàr ſali bit .
Iddio li tuoi affari li conduca in bene Qodé ſciogh o-letà raſt init .

TERMINI SUPPLICHEVOLI .

Per amor di Dio	Katera Qodé
Per amor del Profeta	Katera Peghamber
Per amor della tua teſta	Katera ſeretà
Per amor della teſta del tuo padre	Katera Ser babetà
Per amor della teſta del tuo figlio	Katera ſer Kvrv tà
Per amor della tua barba	Katera Re età
Per amor ſimpatico a Dio	Aſcka Qodé

Con li Criſtiani ſi aggiunge .

Per amor di Criſto	Katera Iſa
Per amor di Maria	Katera Mariam
Per amor dell'Evangelo	Katera Angil

Con gli Ebrei .

Per amor di Moisè	Katera Múſa
Per amor del vecchio Teſtamento	Katera Torát

Quando uno è auguſtiato , v. g. ſotto le battiture del baſtone .

Pietà , miſericordia , compaſſione	Amàn, Dakil
Dio vieni in ſoccorſo	Avàra Qodé

MODO DI GIURARE .

Iddio	Qodé
Profeta	Peghamber
Maometto	Mahhumet
Alcorano	Mesàf, Koràn
Teſta tua	Sere tà
Teſta mia	Sere men
Teſta del tuo figlio	Ser Kvrv tà
Teſta del tuo padre	Ser babetà
Teſta del mio figlio	Ser Kvrv mén
Teſta del mio padre	Ser babemen

Li Criſtiani aggiungano .

Evangelo	Angil
Gesù Criſto	Iſa
Maria	Mariam

Gli Ebrei .

Moisè	Múſa
Antico Teſtamento	Torát

Tutti li ſuddetti giuramenti ſono in aſtratto , ma ſi ſottintende la propoſizione *Per*

Per Dio	Pv Qodé
Per queſto cibo	Pv au ghrari
Per queſto pane	Pv au nan

Alcuni ſi ſervono anche della più forte eſpreſſion e Araba : V,allah , B,allah , T,allah *per Dio , in Dio , Dio ſteſſo .*

Per ben intendere le conneſſioni delle fraſi , e per comporre diſcorſi unendo le parole del Vocabolario è ne-

Sayfa 65
K U R D A

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Vivi mille anni	Ahzàr ſali bit .	Bin yıl yaşa .
Iddio li tuoi affari li conduca in bene	Qodé ſciogholetà raſt init .	Tanrı işlerini rast getirsin .

TERMINI SUPPLICHEVOLI (Yalvarış İfadeleri)

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Per amor di Dio	Katera Qodé	Allah rızası için
Per amor del Profeta	Katera Peghamber	Peygamber aşkına
Per amor della tua teſta	Katera ſeretà	Senin başın için
Per amor della teſta del tuo padre	Katera Ser babetà	Babanın başı için
Per amor della teſta del tuo figlio	Katera ſer Kvrv tà	Oğlunun başı için
Per amor della tua barba	Katera Re età	Sakalının hatrı için

Per amor ſimpatico a Dio	Aſcka Qodé	Allah aşkına

Con li Criſtiani ſi aggiunge (Hristiyanlar ile eklenir):

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Per amor di Criſto	Katera Iſa	İsa aşkına
Per amor di Maria	Katera Maríam	Meryem aşkına
Per amor dell' Evangelo	Katera Angil	İncil aşkına

Con gli Ebrei (Yahudiler ile):

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Per amor di Moiſè	Katera Múſa	Musa aşkına
Per amor del vecchio Teſtamento	Katera Törát	Tevrat aşkına

Quando uno è anguſtiato, v. g. ſotto le battiture del baſtone (Biri darda kaldığında, örneğin sopa darbeleri altındayken):

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pietà, miſericordia, compaſſione	Amàn, Dakìl	Aman, merhamet, şefkat
Dio vieni in ſoccorſo	Avàra Qodé	Tanrım yardıma yetiş

G R A M M A T I C A

MODO DI GIURARE (Yemin Etme Biçimi)

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Iddio	Qodé	Tanrı
Profeta	Peghamber	Peygamber
Maometto	Mahhumet	Muhammed
Alcorano	Meſàf, Koràn	Kur'an
Teſta tua	Sere tà	Senin başın
Teſta mia	Sere men	Benim başım
Teſta del tuo figlio	Ser Kvrv tà	Oğlunun başı

Teſta del tuo padre	Ser babetà	Babanın başı
Teſta del mio figlio	Ser Kvrv mén	Oğlumun başı
Teſta del mio padre	Ser babemen	Babamın başı

Li Criſtiani aggiungano (Hristiyanlar eklesinler):

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Evangelo	Angil	İncil
Gesù Criſto	Iſa	İsa Mesih
Maria	María m	Meryem

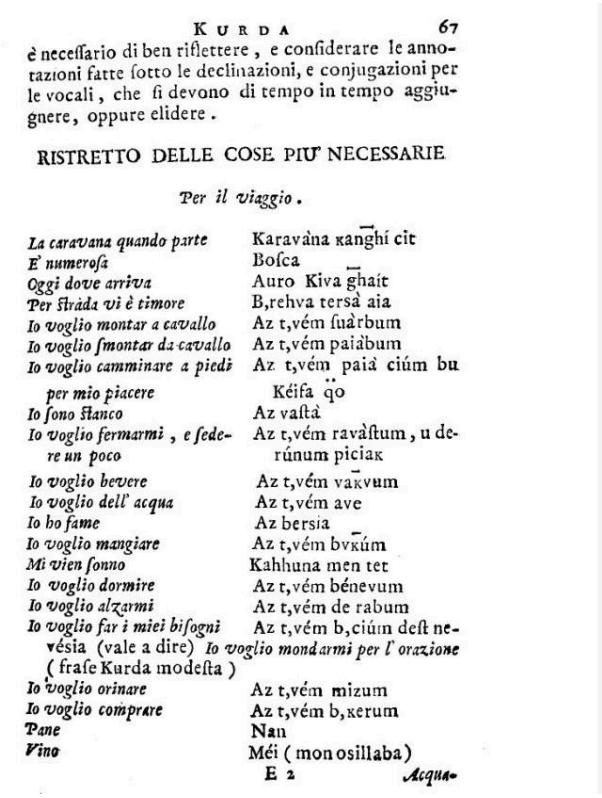
Gli Ebrei (Yahudiler):

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Moiſè	Múſa	Musa
Antico Teſtamento	Törát	Eski Ahit (Tevrat)

Tutti li ſuddetti giuramenti ſono in aſtratto, ma ſi ſottintende la propoſizione Per (Yukarıdaki tüm yeminler soyut haldedir, ancak başlarında İçin/Üzerine edatı var sayılır):

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Per Dio	Pv Qodé	Vallahi (Tanrı adına)
Per queſto cibo	Pv au ghrari	Bu yemek üzerine
Per queſto pane	Pv au nan	Bu ekmek üzerine

Alcuni ſi ſervono anche della più forte eſpreſſione Araba: V,allah, B,allah, T,allah per Dio, in Dio, Dio ſteſſo (Bazıları en güçlü Arapça ifadeyi de kullanırlar: Vallahi, Billahi, Tallahi; Tanrı adına, Tanrı'da, Tanrı'nın kendisi).
Per ben intendere le conneſſioni delle fraſi, e per comporre diſcorſi unendo le parole del Vocabolario è ne.... (Cümle bağlantılarını iyi anlamak ve Sözlükteki kelimeleri birleştirerek söylemler oluşturmak için .... gereklidir.)



KURDA 67

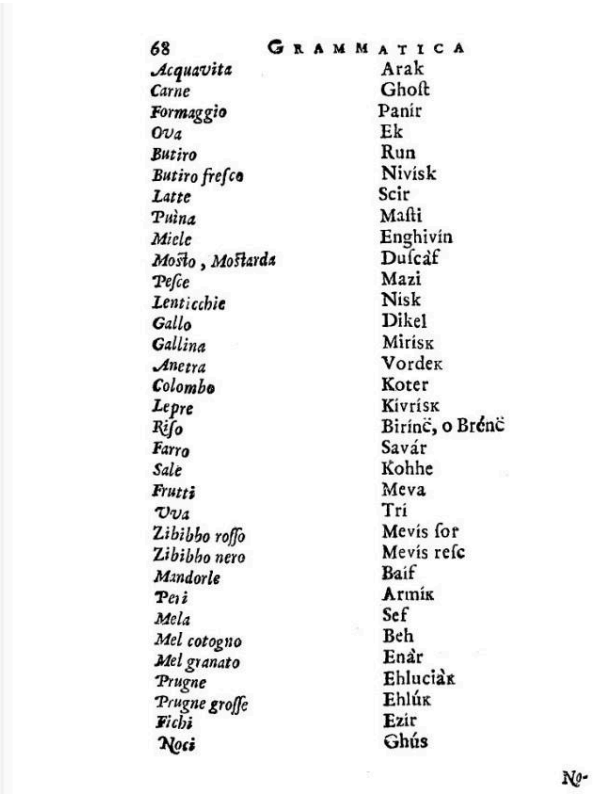
è neceſſario di ben riflettere, e conſiderare le annotazioni fatte ſotto le declinazioni, e conjugazioni per le vocali, che ſi devono di tempo in tempo aggiugnere, oppure elidere.

RISTRETTO DELLE COSE PIU' NECESSARIE

Per il viaggio.

La caravana quando parte	Karavàna kanghí cit
E' numeroſa	Boſca
Oggi dove arriva	Auro Kiva ghaít
Per ſtràda vi è timore	B,rehva tersà aia
Io voglio montar a cavallo	Az t,vém ſuàrbum
Io voglio ſmontar da cavallo	Az t,vém paiàbum
Io voglio camminare a piedi per mio piacere	Az t,vém paià ciúm bu Kéifa qo
Io ſono ſtanco	Az vaſtà
Io voglio fermarmi, e ſedere un poco	Az t,vém ravàſtum, u derúnum piciaĸ
Io voglio bevere	Az t,vém vaĸvum
Io voglio dell' acqua	Az t,vém ave
Io ho fame	Az bersia
Io voglio mangiare	Az t,vém bvĸúm
Mi vien ſonno	Kahhuna men tet
Io voglio dormire	Az t,vém bénevum
Io voglio alzarmi	Az t,vém de rabum
Io voglio far i miei biſogni	Az t,vém b,ciúm deſt nevésia (vale a dire) *Io voglio mondarmi per l'orazione* (frase Kurda modeſta)
Io voglio orinare	Az t,vém mizum
Io voglio comprare	Az t,vém b,ĸerum
Pane	Nan
Vino	Méi (monosillaba)

E 2 *Acqua-*



68 GRAMMATICA

Acquavita	Arak
Carne	Ghoſt
Formaggio	Panír
Ova	Ek
Butiro	Run
Butiro freſco	Nivísk
Latte	Scir
Puina	Maſti
Miele	Enghivín
Moſto, Moſtarda	Duſcáf
Peſce	Mazi
Lenticchie	Nisk
Gallo	Dikel
Gallina	Mirísĸ
Anetra	Vordeĸ
Colombo	Koter
Lepre	Kivrísĸ
Riſo	Birinč, o Brénč
Farro	Savár
Sale	Kohhe
Frutti	Meva
Uva	Trí
Zibibbo roſſo	Mevís ſor
Zibibbo nero	Mevís reſc
Mandorle	Baíf
Peri	Armíĸ
Mela	Sef
Mel cotogno	Beh
Mel granato	Enâr
Prugne	Ehluciàĸ
Prugne groſſe	Ehlúĸ
Fichi	Ezir
Noci	Ghús

No-

Sayfa 67

K U R D A

Ünlüler için zaman zaman eklenmesi veya çıkarılması gereken çekimler ve fiil çekimleri altına yapılan notlar üzerinde iyi düşünmek ve bunları dikkate almak gerekir.

EN GEREKLİ ŞEYLERİN ÖZETİ

Yolculuk için.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
La caravana quando parte	Karavàna kanghí cit	Kervan ne zaman gidiyor
E' numerosa	Bosca	Kalabalıktır
Oggi dove arriva	Auro Kiva ghaít	Bugün nereye varır
Per strada vi è timore	B,rehvà tersà aia	Yolda korku var
Io voglio montar a cavallo	Az t,vém fuàrbum	Ata binmek istiyorum
Io voglio smontar da cavallo	Az t,vém paiàbum	Attan inmek istiyorum

Io voglio camminare a piedi per mio piacere	Az t,vém paià ciúm bu kéifa qo	Kendi keyfim için yaya yürümek istiyorum
Io sono stanco	Az vaftà	Yorgunum
Io voglio fermarmi, e sedere un poco	Az t,vém ravàftum, u derúnum piciak	Durmak ve biraz oturmak istiyorum
Io voglio bevere	Az t,vém vakvum	İçmek istiyorum
Io voglio dell'acqua	Az t,vém ave	Su istiyorum
Io ho fame	Az bersia	Açım
Io voglio mangiare	Az t,vém bvkúm	Yemek yemek istiyorum
Mi vien sonno	Kahhuna men tet	Uykum geliyor
Io voglio dormire	Az t,vém bénevum	Uyumak istiyorum
Io voglio alzarmi	Az t,vém de rabum	Kalkmak istiyorum
Io voglio far i miei bisogni (frase Kurda modesta)	Az t,vém b,ciúm deft nevesia (vale a dire) Io voglio mondarmi per l'orazione	İhtiyaçlarımı gidermek istiyorum (mütevazı Kurtça ifade: Namaz için temizlenmek istiyorum anlamında)
Io voglio orinare	Az t,vém mizum	İdrar yapmak istiyorum
Io voglio comprare	Az t,vém b,kerum	Satın almak istiyorum
Pane	Nan	Ekmek
Vino	Méi (monosillaba)	Şarap (tek heceli)

Sayfa 68
G R A M M A T I C A

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Acquavita	Arak	Rakı / Boğma rakı
Carne	Ghoft	Et
Formaggio	Panír	Peynir
Ova	Ek	Yumurta

Butiro	Run	Tereyağı
Butiro fresco	Nivísk	Taze tereyağı
Latte	Scir	Süt
Puina	Maftí	Lor / Çökelek
Miele	Enghivín	Bal
Mosto, Mostarda	Dufcáf	Şıra, Pekmez
Pesce	Mazi	Balık
Lenticchie	Nisk	Mercimek
Gallo	Dikel	Horoz
Gallina	Mirísk	Tavuk
Anetra	Vordek	Ördek
Colombo	Koter	Güvercin
Lepre	Kivrísk	Tavşan
Riso	Birínc, o Brênc	Pirinç
Farro	Savár	Bulgur / Kavuzlu buğday
Sale	Kohhe	Tuz
Frutti	Meva	Meyveler
Uva	Trí	Üzüm
Zibibbo rosso	Mevís for	Kızıl kuru üzüm
Zibibbo nero	Mevís refc	Siyah kuru üzüm
Mandorle	Baíf	Badem
Peri	Armík	Armut
Mela	Sef	Elma
Mel cotogno	Beh	Ayva
Mel granato	Enàr	Nar

Prugne	Ehluciàk	Erik
Prugne grosse	Ehlúk	Büyük erik
Fichi	Ezír	İncir
Noci	Ghús	Ceviz

Nocciuole Bendaĸ
Perſici Kohhĸ
Melone Ghvndór
Cocomero cetriolo Kiàr
Cocomero anguria Sciúti, Debes
Cipolla Pivàs
Dattili Kvrma

Aglio Ssir, vale a dire Sir, ma l'*S* ſi pronuncia un poco con la lingua tra' denti.

Puìna ſciolta nell' acqua, quale ſi beve per eſtinguere la ſete, e rinfreſcarſi, Dàu (monosillaba)

Torrone, o sia mangeria dolce consiſtente compoſta di miele, o zucchero, farina, mandorle, noci, nocciuole, o ſeſamo - Ahhlàu,e.

Pongo fine a queſta Grammatica con piccol Dialogo per formare qualche idea della lingua Kurda.

DISCORSO AHHKAFTINA

TRA DUE SIGNORI MAOMETTANI

BE'I,N DV AGHA' MUSULMA'N

Iſmaele, e Muſtafà

Iſmaèl, u Muſtafà.

Iſm. *Pace a te.*

Iſm. Salàm àleik

Muſt. *A te pace, e miſericordia di Dio.*

Muſt. Àléik ſalám, u rahhmét Ailah

Iſm. *Buon giorno. Come ſtai?*

Iſm. Sabahh 'l Ker.Keifàta ciàva.

Muſt. *Grazie a Dio bene. Tu come?*

Muſt. Alahhmd'allah (*oppure* Scuker Qodé) Kangia, Tu ciàva

Iſm. *Ringrazio Dio.*

Iſm. Scuker Qodé.

Muſt. *La tua venuta, piacendo a Dio, è in bene.*

Muſt Atina ta,Anſciallah, Kéira.

Iſm. *Piacendo a Dio, in bene. Amico mio caro, io ſono venuto da te per una domanda; conoſco il tuo buon cuore verſo di me; e non poſſo trovar uno più fedele di te.*

Iſm. Anſciallah Kéira. Iárimen ãziz. Az atum neĸ ta ĸater ieĸ peſciàra; niàſum dele tá kangia ghel men; u penavaſtum péidaĸem ieĸ ex tà amintera.

Muſt. *Volentieri. Per ſervirti a niente riſparmio.*

Muſt. Ser ſere men. Bu Kalméta ta ciú taĸsir naĸém.

Iſm. *Iddio ti conſervi. Non attediati, ſe ti dirò coſa ſopra di me è venuto.*

Iſm. Qodé t' avéz ĸet. Te ãges naĸa, egher bu tà bezium cié ſer men at,

Muſt. *Laſcia le cerimonie da parte, queſte tra noi ſono inutili.*

Muſt. Taklif b,ela K,nàreĸ, au, béin ma, batàl.

Iſm. *Iſm*

Sayfa 69

Akademik Sadakat Odaklı Karşılaştırmalı Transkripsiyon

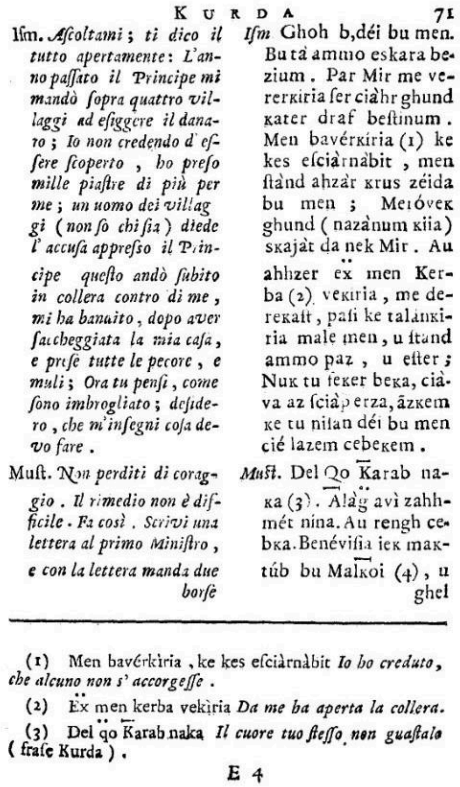
İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Nocciuole	Bendak	Fındık
Persici	Kohhk	Şeftali
Melone	Ghundór	Kavun
Cocomero cetriolo	Kiàr	Salatalık
Cocomero anguria	Sciúti, Debes	Karpuz
Cipolla	Pivàs	Soğan
Dattili	Kurma	Hurma

Aglio Ssir, vale a dire Sir, ma l'S si pronuncia un poco con la lingua tra' denti.	Ssir	Sarımsak Ssir, yani Sir demektir, ancak S harfi dil dişlerin arasındayken telaffuz edilir.
Puina sciolta nell' acqua, quale si beve per estinguere la sete, e rinfrescarsi, Dàu (monosillaba)	Dàu	Susuzluğu gidermek ve serinlemek için içilen, suda çözülmüş lor/peynir altı suyu, Dàu (tek heceli)
Torrone, o sia mangeria dolce consistente composta di miele, o zucchero, farina, mandorle, noci, nocciuole, o sesamo - Ahhlàu,e.	Ahhlàu,e	Koz helva veya bal ya da şeker, un, badem, ceviz, fındık veya susamdan oluşan sert tatlı yiyecek - Ahhlàu,e.
Pongo fine a questa Grammatica con piccol Dialogo per formare qualche idea della lingua Kurda.	....	Kurt diline dair bir fikir oluşturmak için bu Dilbilgisini küçük bir Diyalog ile bitiriyorum.

Sayfa 70
Akademik Sadakat Odaklı Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
DISCORSO	AHHKAFTINA	DİYALOG
TRA DUE SIGNORI MAOMETTANI	BE'I,N DV AGHA' MUSULMAN	İKİ MÜSLÜMAN BEYEFENDİ ARASINDA
Ismaele, e Mustafà	Ismaël, u Mustafa	İsmail ve Mustafa
Ism. Pace a te.	Ism. Salam áleik	İsm. Selam sana.
Must. A te pace, e misericordia di Dio.	Must. Aléik salám, u rahhmet Ailah	Must. Sana da selam ve Allah'ın rahmeti olsun.
Ism. Buon giorno. Come stai?	Ism. Sabahh'l Ker. Keifata ciava	İsm. Günaydın. Nasılsın?
Must. Grazie a Dio bene. Tu come?	Must. Alahhm d'allah (oppure Scuker Qodé) Kangia, Tu ciava	Must. Allah'a şükür iyiyim (veya Tanrı'ya şükür). Ya sen nasılsın?
Ism. Ringrazio Dio.	Ism. Scuker Qodé	İsm. Allah'a şükürler olsun.
Must. La tua venuta, piacendo a Dio, è in bene.	Must. Atina ta, Ansciallah, Kéira	Must. Senin gelişin, inşallah hayırlıdır.

Ism. Piacendo a Dio, in bene. Amico mio caro, io sono venuto da te per una domanda; conosco il tuo buon cuore verso di me; e non posso trovar uno più fedele di te.	Ism. Ansciallah Kéira. Iárimen áziz. Az atum nek ta kater iek pesciára; nìafum dele tá kangia ghel men; u penavaftum péidakem iek ex tà amintera.	İsm. İnşallah hayırdır. Sevgili dostum, senden bir ricada bulunmaya geldim; bana karşı olan iyi kalpliliğini biliyorum ve senden daha sadık birini bulamam.
Must. Volentieri. Per servirti a niente risparmio.	Must. Ser sere men. Bu Kalméta ta ciú taksir nakém.	Must. Memnuniyetle. Sana hizmet etmek için hiçbir şeyi esirgemem.
Ism. Iddio ti conservi. Non attediati, se ti dirò cosa sopra di me è venuto.	Ism. Qodé t'avéz ket. Te áges naka, egher bu tà bezium cié fer men at.	İsm. Allah seni korusun. Başıma gelenleri anlatırsam sıkılma.
Must. Lascia le cerimonie da parte, queste tra noi sono inutili.	Must. Taxlif b,ela K, narek au, béin ma, batál.	Must. Merasimi bir kenara bırak, bunlar aramızda gereksizdir.



KURDA 71

Iſm. *Aſcoltami; ti dico il tutto apertamente: L'anno paſſato il Principe mi mandò ſopra quattro villaggi ad eſiggere il danaro; Io non credendo d'eſſere ſcoperto, ho preſo mille piaſtre di più per me; un uomo dei villaggi (non ſò chi ſia) diede l'accuſa appreſſo il Principe queſto andò ſubito in collera contro di me, mi ha banaito, dopo aver ſaccheggiata la mia caſa, e preſe tutte le pecore, e muli; Ora tu penſi, come ſono imbrogliato; deſidero, che m'inſegni coſa devo fare.*

Iſm Ghoh b,déi bu men. Bu tà ammo eskara bezium. Par Mir me vererkiria ſer ciàhr ghund kater draf beſtinum. Men bavérkíria (1) ke kes eſciàrnàbit, men ſtànd ahzàr krus zéida bu men; Meróvek ghund (nazànum kiia) skajàt da nek Mir. Au ahhzer ex men Kerba (2) vekiria, me derekaſt, paſi ke talánkiria male men, u ſtand ammo paz, u eſter; Nuk tu feker beka, ciàva az ſciàp erza, ázkem ke tu nilan déi bu men cié lazem cebekem.

Muſt. *Non perditi di coraggio. Il rimedio non è difficile. Fa così. Scrivi una lettera al primo Miniſtro, e con la lettera manda due borſe*

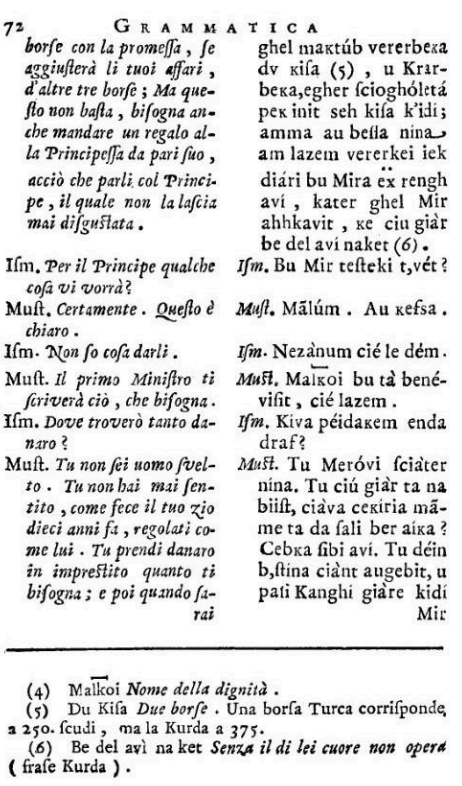
Muſt. Del Qo Karab naka (3). Alàg avì zahhmét nina. Au rengh cebka. Benéviſia iek makṫúb bu Malkoi (4), u ghel

(1) Men bavérkìria, ke kes eſciàrnàbit *Io ho creduto, che alcuno non s'accorgeſſe.*

(2) Ex men kerba vekìria *Da me ha aperta la collera.*

(3) Del qo Karab naka *Il cuore tuo ſteſſo non guaſtalo* (ſraſe Kurda).

E 4



72 GRAMMATICA

borſe con la promeſſa, ſe aggiuſterà li tuoi affari, d'altre tre borſe; Ma queſto non baſta, biſogna anche mandare un regalo alla Principeſſa da pari ſuo, acciò che parli col Principe, il quale non la laſcia mai diſguſtata.

Iſm. *Per il Principe qualche coſa vi vorrà?*

Muſt. *Certamente. Queſto è chiaro.*

Iſm. *Non ſo coſa darli.*

Muſt. *Il primo Miniſtro ti ſcriverà ciò, che biſogna.*

Iſm. *Dove troverò tanto danaro?*

Muſt. *Tu non ſei uomo ſvelto. Tu non hai mai ſentito, come fece il tuo zio dieci anni fa, regolati come lui. Tu prendi danaro in impreſtito quanto ti biſogna; e poi quando ſarai*

ghel makṫúb vererbeka dv kiſa (5), u Krarbeka, egher ſcioghóletá pek init seh kiſa k'idi; amma au beſſa nina am lazem vererkei iek diàri bu Mira ex rengh avi, kater ghel Mir ahhkavit, ke ciu giàr be del avi naket (6).

Iſm. Bu Mir teſteki t,vét?

Muſt. Mālúm. Au kefsa.

Iſm. Nezànum cié le dém.

Muſt. Malkoi bu tà benéviſit, cié lazem.

Iſm. Kiva péidakem enda draf?

Muſt. Tu Meróvi ſciàter nina. Tu ciú giàr ta na biiſt, ciàva cekiria mà me ta da ſali ber aika? Cebka ſibi avi. Tu déin b,ſtina ciànt augebit, u paſi Kanghi giàre kidí Mir

(4) Malkoi *Nome della dignità.*

(5) Du Kiſa *Due borſe.* Una borſa Turca corriſponde a 250. ſcudi, ma la Kurda a 375.

(6) Be del avì na ket *Senza il di lei cuore non opera* (ſraſe Kurda).

Sayfa 71

Akademik Sadakat Odaklı Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Ism. Ascoltami; ti dico il tutto apertamente: L'anno passato il Principe mi mandò sopra quattro villaggi ad esiggere il danaro; Io non credendo d'essere scoperto, ho preso mille piastre di più per me; un uomo dei villaggi (non so chi sia) diede l'accusa appresso il Principe questo andò subito in collera contro di me, mi ha bandito, dopo aver saccheggiata la mia casa, e prese tutte le pecore, e muli; Ora tu pensi, come sono imbrogliato; desidero, che m'insegni cosa devo fare.	Ism. Ghoh b,déi bu men. Bu tà ammo eskara bezium. Par Mir me vererkiria fer ciàhr ghund kater draf beftinum. Men bavérkíria (1) ke kes efciàrnabit, men ftànd ahzàr krus zéida bu men; Meróvek ghund (nazànum kîia) skajàt da nek Mir. Au ahlizer ex men Kerba (2) vekìria, me derekaft, pati ke talànkiria male men, u ftand ammo paz, u efter; Nuk tu feker beka, ciàva az fciàp erza, āzkem ke tu nilan déi bu men cié lazem cebekem.	İsm. Beni dinle; sana her şeyi açıkça anlatıyorum: Geçen yıl Prens, parayı toplamam için beni dört köyün başına gönderdi; Ben, fark edilmeyeceğime inanarak (1), kendim için fazladan bin kuruş aldım; köylerden bir adam (kim olduğunu bilmiyorum) beni Prens'e şikayet etti; Prens buna hemen bana karşı öfkelendi (2), evimi yağmalayıp tüm koyunlarımı ve katırlarımı aldıktan sonra beni sürgün etti. Şimdi ne kadar zor durumda olduğumu bir düşün; ne yapmam gerektiğini bana öğretmenini diliyorum.
Must. Non perditi di coraggio. Il rimedio non è difficile. Fa così. Scrivi una lettera al primo Ministro, e con la lettera manda due borse	Must. Del qo Karab naka (3). Alàg avì zahhmét nina. Au rengh cebka. Benévifia iek maktúb bu Malkoi (4), u ghel	Must. Cesaretini kırma (3). Çaresi zor değil. Şöyle yap. Başbakana (4) bir mektup yaz ve mektupla birlikte iki kese gönder
(1) Men bavérkíria, ke kes efciàrnabit Io ho creduto, che alcuno non s' accorgesse.	....	(1) Kimsenin fark etmeyeceğine inandım.
(2) Ex men kerba vekìria Da me ha aperta la collera.	....	(2) Bana karşı öfkesi kabardı.
(3) Del qo Karab naka Il cuore tuo stesso non guastalo (frase Kurda).	....	(3) Kendi kalbini bozma / Karartma (Kurtça ifade).

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

borse con la promessa, se aggiusterà li tuoi affari, d'altre tre borse; Ma questo non basta, bisogna anche mandare un regalo alla Principessa da pari suo, acciò che parli col Principe, il quale non la lascia mai disgustata.	ghel maktúb vererbeka dv kifa (5), u krarbeka, egher fcioghóletá pek init seh kifa k'idi; amma au befla nina, am lazem vererkei iek diári bu Mira ex rengh aví, kater ghel Mir ahhkavit, ke ciu giàr be del aví naket (6).	kese (5), eğer işlerini düzeltirse üç kese daha vereceğine dair söz vererek; fakat bu yetmez, kendi dengi olan Prenses'e de bir hediye göndermen gerekir ki Prens ile konuşsun; zira Prens onun kalbini asla kırmaz (6).
Ism. Per il Principe qualche cosa vi vorrà?	Ism. Bu Mir tefteki t,vét?	İsm. Prens için bir şey gerekecek mi?
Must. Certamente. Questo è chiaro.	Must. Māllúm. Au kefsa.	Must. Elbette. Bu aşikardır.
Ism. Non so cosa darli.	Ism. Nezánum cié le dém.	İsm. Ona ne vereceğimi bilmiyorum.
Must. Il primo Ministro ti scriverà ciò, che bisogna.	Must. Malkoi bu tà benévifit, cié lazem.	Must. Başbakan sana ne gerektiğini yazacaktır.
Ism. Dove troverò tanto danaro?	Ism. Kiva péidakem enda draf?	İsm. Bu kadar parayı nereden bulacağım?
Must. Tu non sei uomo svelto. Tu non hai mai sentito, come fece il tuo zio dieci anni fa, regolati come lui. Tu prendi danaro in imprestito quanto ti bisogna; e poi quando farai	Must. Tu Meróvi fciàter nína. Tu ciú giàr ta na biift, ciàva cekiria māmeta ta dali ber aíka? Cebka fibi aví. Tu déin b,ftina ciànt augebit, u pati Kanghi giàre kidi Mir	Must. Sen atılgan bir adam değilsin. On yıl önce amcanın nasıl yaptığını hiç duymadın mı, sen de onun gibi davran. İhtiyacın olan kadar borç para al; ve sonra yaptığında
(4) Malkoi Nome della dignità.	....	(4) Malkoi, bir makam/unvan adı.
(5) Du Kisa Due borse. Una borsa Turca corrisponde a 250 scudi, ma la Kurda a 375.	....	(5) Du Kisa, iki kese. Bir Türk kesesi 250 scudi'ye karşılık gelirken, Kurt kesesi 375'tir.
(6) Be del avì na ket Senza il di lei cuore non opera (frase Kurda).	....	(6) Onun kalbi olmadan hareket etmez (Kurtça ifade).

rai entrato di nuovo in grazia del Principe, e sarai arrivato a casa, tu hai molti Cristiani tuoi sudditi, che si sono fatti franchi; prendi questa scusa, e mettili in catena (questo lo fanno ogni giorno tutti li Bascià Osmalini) e piglia da loro più di quel che ti bisognò; ogni Cristiano, che si fa franco, si deve considerare nemico delli Maomettani. Cosa vuoi di più facile?

Mir del qo (7) cekiria ghel tà; u ghaestia mal; Tu aia ghelak fallahh (8) raia ta, ke franghi bú; Te au ahhgét bvghra, u vvàn b,déi naf zangír (au erro erro ammo Patscià Romi cekét) u b,ftina ex vvàn zéida cié t'augebú. Er fallahh ke debit franghi, lazem asàb ker dufmàn ex Mufulmàn. Ciè t,vet Sanàitera?

Ism. *Se ti devo dire la verità; mi trovavo tanto imbrogliato nel pensare su questo affare, che di tutto mi era dimenticato.*

Ism. Egher bu tà ràft bezium; enda az allozī bu (9) fer au fcioghol; ke ex ammo men sbirkiria.

Muſt. *Non affligiti più. Fa quel che ti ho detto, e ſta allegro.*

Muſ. Kamma ehdi na elghera. Cebka cié men ghot bu tà, u kéifa qo ina.

Iſm. *Iſm.*

(7) Del qo cekìria ghel ta *Il ſuo cuore ha fatto con te* (fraſe Kurda).

(8) Fallahh. Queſto nome propriamente ſignifica *villano*, ma in odio della fede l'hanno ſpecificato per li Criſtiani tanto levantini, che europei. *Franchi* con queſto nome chiamano li Criſtiani Cattolici, inventato dagli Eretici, per metterli in odio appreſſo li Turchi.

(9) Allozì. Queſta parola da ſe ſpiega eſſere imbrogliato, e non ſaper che coſa fare.

Iſm. *Il tuo penſiere mi ha acquietato; me ne parto da te molto ſoddisfatto. A piacere tuo.*

Iſm. Fekere tà me tanàkiria; az ex tà biciúm kàuvi razí. Katera ta.

Muſt. *La tua partenza ſia in bene.*

Muſt. Vaghàra ta keir.

Iſm. *Iddio conduca i tuoi affari ſempre in bene. La tua vita ſia di mille anni. Iddio ti dia il paradiſo.*

Iſm Qodé ſciogholetà daiman raſt inì. Ahzàr ſali bit. Qodé baehſct det bu ta.



VOCA-

Sayfa 73

Akademik Sadakat Odaklı Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
rai entrato di nuovo in grazia del Principe, e sarai arrivato a casa, tu hai molti Cristiani tuoi sudditi, che si sono fatti franchi; prendi questa scusa, e mettili in catena (questo lo fanno ogni giorno tutti li Bascià Osmalini) e piglia da loro più di quel che ti bisognò; ogni Cristiano, che si fa franco, si deve considerare nemico delli Maomettani. Cosa vuoi di più facile?	Mir del qo (7) cekiria ghel tà; u ghaeftia mal; Tu aia ghelak fallahh (8) raia ta, ke franghi bú; Te au ahhgét bughra, u vvàn b,déi naf zangír (au erro erro ammo Patscià Romi cekét) u b,ftina ex vvàn zéida cié t'augebu. Er fallahh ke debit franghi, lazem asàb ker dufman ex Mufulmàn. Cié t,vet Sanàitera?	Prens'in lütfuna yeniden girdiğinde ve eve vardığında; senin tebaandan "Frenk" olmuş birçok Hristiyan var; bu bahaneyi kullan ve onları zincire vur (bunu her gün tüm Osmanlı Paşaları yapar) ve onlardan ihtiyacından fazlasını al; Frenk olan her Hristiyan, Müslümanların düşmanı sayılmalıdır. Bundan daha kolayı olur mu?
Ism. Se ti devo dire la verità; mi trovavo tanto imbrogliato nel pensare su questo affare, che di tutto mi era dimenticato.	Ism. Egher bu tà rāft bezium; enda az allozī bu (9) fer au fcioghol; ke ex ammo men sbirkìria.	İsm. Sana doğruyu söylemem gerekirse; bu mesele üzerine düşünürken o kadar kafam karışmıştı ki her şeyi unutmuştum.

Must. Non affligiti più. Fa quel che ti ho detto, e sta allegro.	Must. Kamma ehdi na elghera. Cebka cié men ghot bu tà, u kéifa qo ina.	Must. Artık üzülme. Sana dediklerimi yap ve neşeli ol.
(7) Del qo cekìria ghel ta Il suo cuore ha fatto con te (frase Kurda).	....	(7) Gönlü seninle oldu / Kalbi sana ısındı (Kurtça ifade).
(8) Fallahh. Questo nome propriamente significa villano, ma in odio della fede l'hanno specificato per li Cristiani tanto levantini, che europei. Franchi con questo nome chiamano li Cristiani Cattolici, inventato dagli Eretici, per metterli in odio appresso li Turchi.	....	(8) Fallahh. Bu isim aslında köylü anlamına gelir, ancak inanç nefretinden dolayı hem Levanten hem de Avrupalı Hristiyanlar için özelleştirilmiştir. "Frenk" ismi ise Katolik Hristiyanları aşağılamak için sapkınlarca icat edilmiş bir isimdir.
(9) Allozì. Questa parola da se spiega essere imbrogliato, e non saper che cosa fare.	....	(9) Allozì. Bu kelime kendi başına, işlerin karışması ve ne yapacağını bilememek anlamına gelir.

Akademik Sadakat Odaklı Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ism. Il tuo pensiere mi ha acquietato; me ne parto da te molto soddisfatto. A piacere tuo.	Ism. Fekere tà me tanàkiria; az ex tà biciúm kàuvi razī. Katera ta.	İsm. Senin düşüncelerin beni yatıştırdı; yanından çok memnun ayrılıyorum. Müsaadenle.
Must. La tua partenza sia in bene.	Must. Vaghàra ta keir.	Must. Gidişin hayırlı olsun.
Ism. Iddio conduca i tuoi affari sempre in bene. La tua vita sia di mille anni. Iddio ti dia il paradiso.	Ism. Qodé fciogholeta daiman raft init. Ahzàr fali bit. Qodé baehfct det bu ta.	İsm. Allah işlerini daima rast getirsin. Ömrün bin yıl olsun. Allah sana cennetini versin.

VOCABOLARIO

ITALIANO, E KURDO

DEL P. MAURIZIO GARZONI

DELL' ORDINE DE' PREDICATORI
EX-MISSIONARIO APOSTOLICO.

İtalyanca - Kurtça Sözlük Peder Maurizio Garzoni Tarafından Dominiken Tarikatı'na Bağlı Eski Apostolik Misyoner.

AVVERTIMENTO

I Leggitori nel far uſo di queſto Vocabolario devono con diligenza attendere alli accenti tanto in mezzo, come in fine delle parole, ed alli ſegni gutturali, perchè molte parole di diverſo affatto ſignificato non ſi diſtinguono ſe non ſe dai ſopradetti ſegni, v. g. Paia *Dignità*, Paià *Pedone*, Ghira col Gh gutturale ſignifica *Zelo*, Ghira non gutturale ſignifica *Circolo*. Per facilitare le conjugazioni principio ſempre li Verbi (eccettuati l' imperſonali) dalla prima perſona dell' indicativo preſente, annettendo anche la ſeconda perſona; ed il preterito perfetto, quale ho ſtimato bene, anzi neceſſario di metterlo, perche è coſa aſſai difficile il poter conoſcere a che conjugazione appartengono li verbi, e le mutazioni, che poſſono fare li verbi nel preterito, come si può vedere dalla Grammatica; e per la ſteſſa ragione ad alcuni verbi aggiungo anche la ſola prima perſona del preſente indicativo negativa, potendosi il lettore imbrogliare, e ſtroppiare li verbi ſenza eſſere inteſo, col non mettere la particola negativa *Non* a ſuo luogo, mentre alcune volte ſi mette avanti al verbo, ed alcune volte s' intramezza al verbo, v g. *Io poſſo* Az pevaſtúm, *Io non poſſo* Az penavaſtúm; così

sì di molti altri. Delli verbi compoſti principio bensì dalla prima perſona dell' indicativo preſente, ma ometto la ſeconda perſona, ed il preterito, eſſendomi ben ſpiegato nella Grammatica; già tutti li verbi compoſti appartengono o al verbo *Faccio*, o al verbo *Do* In queſta maniera mi pare di rendere queſto Vocabolario aſſai più intelligibile.



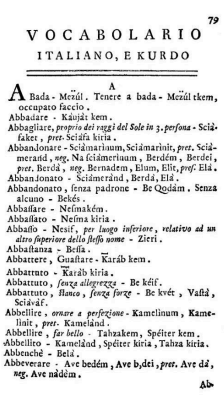
Aba-

Sayfa 77

UYARI

Okuyucular bu Sözlüğü kullanırken, kelimelerin hem ortasındaki hem de sonundaki vurgulara ve gırtlaksı işaretlere özenle dikkat etmelidirler; çünkü tamamen farklı anlamlara gelen pek çok kelime, yukarıda belirtilen işaretler dışında birbirinden ayırt edilemez, örneğin: Paia Makam/Haysiyet, Paià Piyade, gırtlaksı Gh ile yazılan Ghira Şevk/Gayret anlamına gelir, gırtlaksı olmayan Ghira ise Daire/Çember anlamına gelir. Fiil çekimlerini kolaylaştırmak için, fiillere (şahıssız olanlar hariç) her zaman şimdiki zaman bildirme kipinin birinci tekil şahsından başladım ve ikinci şahsı da buna ekledim; ayrıca, fiillerin hangi çekim grubuna ait olduğunu ve dilbilgisinde görülebileceği üzere geçmiş zamanda uğrayabilecekleri değişimleri bilmek oldukça zor olduğundan, geçmiş zamanı (preterito perfetto) koymayı uygun, hatta gerekli buldum; aynı sebepten dolayı bazı fiillere, okuyucunun kafasının karışabileceği ve

olumsuzluk eki olan Non kelimesini uygun yere koymayarak fiilleri anlaşılmaz şekilde bozabileceği düşüncesiyle, şimdiki zaman bildirme kipinin sadece birinci tekil şahsıs olumsuz halini de ekledim; zira bu ek bazen fiilin önüne gelir, bazen de fiilin arasına girer, örneğin: Yapabilirim Az pevastúm, Yapamam Az penavastúm; böylece diğer pek çoğu için de geçerlidir. Birleşik fiillere gelince, her ne kadar şimdiki zaman bildirme kipinin birinci şahsından başlasam da, Dilbilgisi bölümünde kendimi yeterince açıklamış olduğumdan, ikinci şahsı ve geçmiş zamanı atlıyorum; zaten tüm birleşik fiiller ya Faccio (Yapıyorum) fiiline ya da Do (Veriyorum) fiiline aittir. Bu şekilde, bu Sözlüğü çok daha anlaşılır kıldığımı düşünüyorum.



79

VOCABOLARIO

ITALIANO, E KURDO

A

A Bada - Mrdûl . Tenere a bada - Mrdûl tkem, occupato faccio .
Abbadare - Kâújàt kem .
Abbagliare, *proprio dei raggi del Sole in 3. persona* - Sciâfakrt , *pret.* Sciâfa kirîa .
Abbandonare - Sciâmarînum, Sciâmarînit, *pret.* Sciâmerând , *neg.* Na sciâmerînum , Berdém , Berdei , *pret.* Berdâ , *neg.* Bernadem , Elum, Elit, *pref.* Elâ .
Abbandonato - Sciâmerând , Berdâ , Elâ .
Abbandonato , senza padrone - Be Qodâm , Senza alcuno - Bekés .
Abbasîare - Nefimakém .
Abbasîato - Nefima kîria .
Abbasso - Nesif , *per luogo inferiore , relativo ad un altro superiore dello stesso nome* - Zîeri .
Abbattanza - Besîa .
Abbattere , Guaftare - Karâb kem .
Abbattuto - Karâb kîria .
Abbattuto , *senza allegrezza* - Be kéif .
Abbattuto , *Stanco , senza forze* - Be kvét , Vaftâ , Sciâvâf .
Abbellire , *ornare a perfezione* - Kamelinum , Kamelinit , *pret.* Kameländ .
Abbellire , *far bello* - Tahzakem, Spéîter kem .
Abbellito - Kameländ , Spéîter kîria , Tahza kîria .
Abbenchè - Belâ .
Abbeverare - Ave bedém , Ave b,dti , *pret.* Ave dâ , *neg.* Ave nâdém .

Ab-

80 *Vocabolario*

Abbeverato - Ave vakôár , *cioè* , Acqua ha bevuto.
Abbietto , *senza ilimma* - Be asâb .
Abbindolare , *ingannare* - Ahhiâr kem .
Abbifognare - Lazem , *impersonale* .
Abboccamento , *colloquio* - Ahhkâftina .
Abboccarfi - Ghel bâhkavum , Ghel bâhkavit , *pret.* Ghel ahhkâft , Ahhkajat dem , Ahhkajât dei , *pret.* Ahhkajat da .
Abbollire - Batal kem ,
Abbondantemente - Zêida .
Abbondanza , *gran quantità* - Zaffa . A buon prezzo - Erazâna .
Abbominabile - Karâba , Kangia nina .
Abborrire , *non aver piacere, non desiderare* - Agenâkem, Aznâkem .
Abborrire , *non volere* - Navém , Navêi , *pret.* Navia .
Abborrito - Agenâkiria , Aznâkiria , Navia .
Abbracciare , *prendere* - Bvghrum , Bvghrit , *pret.* Ghert , Ghertia .
Abbracciarsi - Dofte qo verinum , Dofte qo verinit , *pret.* Dofte qo verina *frafe Kurda* , *l' inviluppo nel proprio braccio* .
Abbréviare - Kurt bekem , Kurt bekei , *pret.* Kurt kîria .
Abbreviato - Kurt kîria .
Abbruciare - Soziûm , Sozit , *pret.* Soc , *neg.* Na-soziûm .
Abbruciarsi - Sotum , Soc , *pret.* Sot bú .
Abbruciato - Soc , Sotia .
Abbrunare - Tarikem .
Abbrunato - Tari bú
Abbrunfolare *cofa mangiativa* - Brezióm , *oppure* Berezióm, Bebrezâi, *pret.* Brazz , *neg.* Nabrezâiom .

Ab-

81 *Italiano , e Kurdo .*

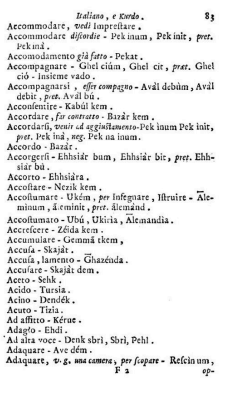
Abbrunfolare , *v.g. un abito quafi abbruciato* - Kamûrk kem .
Abbrunfolato , *v.g.* Carne , Brazt .
Abbrunfolato , *v. g. un panno* - Kamûrk , kamûrk bú .
A bel'agio - Ehdî ehdî .
A bella poffa - P,kaft , *per efpreffamente* - Kafêd .
A bene - Kéir, Kéira .
Abile , *intendente* - Fahim . Induftriófo - Sciâter, Zîrék .
Abile , *che è capace , fi fa verbo* , poffo , puoi &c.
Abiffo , *luogo profondo* - Ge kûra .
Abitare - Derûnum , Derûnit , *pret.* Runeft , *neg.* Runânum , *prat.* Na runeft .
Abitazione , Caſa - Mal , Maia .
Abitato , *fabbricato* - Auâ .
Abito , *vſanza* - Âdét , Reſa .
Abito , *veſti in genere* - Gîdî .
Abituarſi - Ukem , Uhum , neg. Undkem, Unâbum .
Abituato - Ubú , âdét aja .
Abolire - Batal kem , *per* Rovinare Karâb kem .
Abortire - Sber ciûm , sber cit , *pret.* sber ció , Kuru avêsium , kuru avésit , *prat.* Kuru avét .
Aborto - Sber ció , Kuru avét .
A briglia ſciolta - Laghâf berdâ - Briglia abbandonata .
A buona fede - Del faſi , cuore pulito .
A buon mercato - Erzâna .
Abuſare , *senza coſtume fare* - Be réîa cekem .
Abuſarſi *della bontà di qualcheduno* - Bevakûfa bum , Bevakûfa bit , *pret.* Bevakûfa bu - Diventar ſenza timore .
Abuſo , uſanza cattiva - Reſa karâba , Be réîa .
A cagione - Kater .
A canto - Tanéſt .

F A ca-

82 *Vocabolario*

A capo all' ingiù - Ser nesif .
A capo all' insù - Ser au râs .
A capo nudo - Ser kvlla .
A capo ſalvo - Selem .
A caſo , *fortuitamente , per ſe ſteſſo* - Ex qo .
A caſo , *senza riflessione* - Be delî .
Accadere , *in 3. persona* - Debit , *pret.* Bú , *neg.* Nâbit , *pret.* Nabû .
Accadere , *cosa di ſuccesſo ad uno &c.* Kaúmi le bú , *pret.* Kaúmi le bû .
Accampamento - Ordi .
Accampare - Ordi dem , Ordi dei , *pret.* Ordi dâ .
Accarezzare - Lârêt kem .
Accecare - Kor kem .
Accelerare - Beléz bekem.
Accendere - Ehlkem .
Accenderſi , *in 3 perſona* - Ehlbit , *pret.* Ehl bú .
Accennare *coſli occhi* - Ciâv,kem , *oppure meglio* , Ciâve qo benakinum , Ciave qo benâkinit , *pret.* Ciave qo nakând .
Accetto - Ehl bû ,
Accettare - Kabûl kem .
Accettato - Makbûla, Kabûl kîria .
Accetto - Makbûl - Aſſai amato - Azîz .
Acciaccato - Aileâar .
Acciacco - Alléta .
Acciaiino - Srâ .
Acciaiino *da ſchioppo* - Ciâkma .
Acciajo - Vîla .
Accidentalmente , vedi A caſo.
Accidente , Sincope - Del ghert , *cioè* , *il cuore perſo.*
Accidente - Kater .
Accoglienza - Teklîf , Marîféta .
Accommodare , *aggiuſtare* - Cébekem kangia , Dreſta kem .

Ac-



83 *Italiano , e Kurdo .*

Accommodare , *vedi* Impreſtare .
Accommodare *diſcordie* - Pek inum , Pek init , *pret.* Pek inâ .
Accomodamento *già fatto* - Pekat .
Accompagnare - Ghel ciûm , Ghel cit , *pret.* Ghel ció - insieme vado .
Accompagnarſi , *eſſer compagno* - Avâl debûm , Avâl debit , *pret.* Avâl bû .
Acconſentire - Kabûl kem .
Accordare , *far contratto* - Bizâr kem .
Accordarſi , *venir ad aggiuſtamento* - Pek inum Pek init, *pret.* Pek inâ , *neg.* Pek na inum .
Accordo - Bazâr .
Accorgerſi - Ehhsiâr bum , Ehhsiâr bit , *pret.* Ehhsiâr bú .
Accorto - Ehhsiâra .
Accoſtare - Nezik kem .
Accoſtumare - Ukêm , *per* Inſegnare , Iſtruire - Âleminum , Âleminit , *pret.* Âlemând .
Accoſtumato - Ubú , Ukîria , Âlemandia .
Accreſcere - Zêida kem .
Accumulare - Gemmâ tkem ,
Accuſa - Skajât .
Accuſa , lamento - Ghazênda .
Accuſare - Skajât dem .
Acero - Sehk .
Acido - Turſia .
Acino - Dendék .
Acuto - Tizîa .
Ad affitto - Kérue .
Adagio - Ehdî .
Ad alta voce - Denk sbrî , Sbrî, Pehl .
Adaquare - Ave dém .
Adaquare, *v. g. una camera , per ſcopare* - Reſcia um ,

F 2 op-

84 *Vocabolario*

oppure Bereſcianum , Bereſcinit , *pret.* Reſcând , *neg.* Na reſcinum
Addattare , *aggiuſtare una coſa* - Dreſta tkem .
Addolcire - Sciina ce kem , Sciina kem .
Addolorare , *abbruciare il cuore* (*frafe Kurda*) Del ſoziûm , Del ſozit , *pret.* Del ſot .
Addolorato - Del ſotia .
Addormentare , *v. g. Un fanciullo* - Nevînum , Nevînit , *pret.* Nevâît .
Addormentarſi - Kahhun , Kavum , Kahhun , Kavît , *pret.* Kahhun Kefi. *frafe Kurda* , nel ſonno caſco- Kahhun *ſi pronuncia monoſillaba* .
Addoſſare - Ser dem , o Serbedem , Serbedei , *prat.* Ser dâ .
Addoſſare , *caricare una ſoma* - Bar kem .
Addoſſarſi , *v.g.* Un impegno , o Lavoro - Ser qo élgherum , Ser qo élgherit , *pret.* Ser qo élghert - Sopra ſe ſteſſo prendere , *frafe Kurda* .
Addoſſo - Ser , *con e largo* .
Adempire , *cioè* , fare - Cékem, Cébekem, Cetkem .
A dentro - Zîdr .
Adeſſo - Nuk , Au vakt , Veghâve .
Addeſtrare - Âleminum , Âleminit , *pret.* Âlemând .
Addeſtrato - Âlemând .
A digiuno - Alâkerîni .
Adirare - Sél kem , kerba lé vekem .
Adirarſi - Kerba vekem , kerba vekei , *pret.* Kerba vekîria , Sél búm , Sél bit .
Adirato , Sélbú , Sél .
A dirazo , diſguſtare - Zîa .
A diſpetto , P,kaft .
A diſpetto , *per oſtinazione* - Rk ka , Rekk .
Adocchiare - Ciâv,aia fer - Li occhi ho ſopra - Ciâv dem - L'occhio do .

Ado-

85 *Italiano , e Kurdo .*

Adoleſcente - Kuru .
Ad onta , *vedi* a diſpetto .
Adorare - Perésti kem .
A dovere - Zaqt .
A due a due - Giôt giôt .
Adulare - Drâu meta tkem , *cioè* , Bugiardamente lodo , Du ru cekem - Due faccie faccio , *frafi Kurde.*
Adulterare - Zena tkem , Ghana tkem .
Adulterare , falſificare - Zaghâl tkem .
Adulterio - Zena , Ghana .
Adulto - Baliak .
Adunanza - Gemmâ .
Adunare - Gemmâtkem .
Ad un'ora , ad un tempo - Iek vakt .
Ad ubo , abbruciato - Sot, *per natural caldo* - Gherma .
Ad ufura - Fâlda .
Affaccendarſi - Mezûl kem , Sciogh'ol tkem .
Affamarſi - Bersi bum , Bersi bit .
Affamato - Bersi , Bersia .
Affannare - Ageskem . Far uno melanconico - Vâkma tkem .
Affannarſi - Agesbum . Eſſer melanconico per l'affezione - Vâkmabum .
Affamato - ages , Vâkma .
Affanno - agesia , Derd .
Affare - Sciôgnol .
Affattigare - Vaftûm, Vaftît, *pret.* Vaftâ, Sciogh'ol kem .
Affattigato - Vaftâ , *cioè* ſtanco .
Affatto - Ammo , Tamâm .
Affaturare , Far malia - Sahhr tkem .
Affermare - Krrarkem .
Affiſare - Tizia cekem .

F 3 Affiſ-

86 *Vocabolario*

Affiſo , *attaccato , e fofpeſo* - Alavîfa .
Affiſo , *attaccato , quaſi unito* - Veausciâ .
Affiſtare *ad altri* - Kérue dem .
Affiſtare *da altri* - Kérue ftinum , kérue ftinit , *pret.* kérue ftând .
Affitto - kérue .
Affliggere , *moleſtare* - Zahhmêt dem .
Affliggerſi - kama élgherum , kama élgherit , *pret.* kama elghert , *ſi dice anche cou altra frafi* : il cuore abbrucia - Del sozit , *prat* Del ſot .
Affliro , *penſieroſo* - Vakam . Cuore dolente - Del sot .
Affizione , cuore riſtretto - Del zapta , *per* Faſtidio Derd .
Affogare - kanâkinum , kanâkinit , *prat.* kanâkând .
Affumicare , *metter fopra al fumo* - Ser dukél dem .
Affumicare , *far fumo* - Dukél cekem .
A fine - Katera .
Agevole - Sandi - Coſa facile . Zahhmet nina , Difficile niente ,
Agevolezza , *facilità* - Sanâia .
Agghiacciare - Gemêt boghrum , Gemêt boghrit , *prat.* Gemêt ghert .
Aggiugnere , *accreſcere* - Zêida kem .
Ar giuſtare *una coſa* - Dreſt tkem , Tamâm cekem .
Aggiuſtare *diſcordie* - Pek inum , Pek init , *pret.* Pek inâ - Pekât .
Aggiuſtato - Pekât , Dreſt kîria . Aggiuſtato , fatto bello e pulito Kok, pak .
Aggraditre - Kâbûl kem .
Aggrandire , *alongare* - Frâ bekem , F á kem .
Aggrandire , *far più grande* - Mazén kem .
Aggravare , *far tirannia* - Zalem kem .
Aggruppare - Ghreb dém , Ghreb dêi , *prat.* Grebda *neg.* G hreb nâdem .

Ag-

87 *Italiano , e Kurdo .*

Aguzzare - Tizia kem .
Aguzzo Tizia .
Agile , *deſtro* - Cléték .
Aglio - Sir , *l' s un poco con la lingua groſſa* .
Agnello - Berk .
Ago *da cucire* - Dersî .
Ago *da buſto* - Suzin .
Agoſto - Tabâk .
A gran fatiga , a ſtento - Koték , Bezór .
Agrella - Bessira - Agro , acido - Turſia .
A guiſa - Sibî , Tarrét .
Agricola - Fallahh , Giôtkâr .
Ajo , *Pedagogo* - Dado .
Ajutare - Ari tkem . Dar mano - Deſt dem .
Ala - Sclapêt .
Alato - Qodâm ſciâpêt .
A lato - Tanéſt .
Albera , *fora di pianta* - Spindâr .
Albero - Dar .
Alboretti , *che non eroſcano più che all'altezza d' un uomo* - Tarâfc .
Albugine *male della cornea dell' occhio* - Avra ciav' .
Al bujo - Tarî .
Alcorano - Korân , Msâf .
Alcuno - Kés , Alcuna coſa - Teftekki .
Al di fuori - Dérva .
Alienare , diſſipare - Talâf kem .
Alkekengi , *erba medicinale* - Pakusk .
Allmentare , *dr da mangiare* - Zâdi dem .
Alimento - Zâdi .
Allacciare , *far i lacci agli uccelli* - Daf kem .
Allargare , *vedi* aggrandire .
Allatrare - Scîr dem .
Allegare *in teſtimonio* - Sciâhd kem .

F 4 Al-

88 *Vocabolario*

Allegerire - Sevék kem .
Allettare - Keif inum, keif init , *pret.* Kéif ina, *cioè* portar piacere, neg. Kéif na inum , Kéif dem - Do piacere
Allevare , *aver cuſtodia* - Qodâm kem .
All' improviſo - Ghaflét .
All' insù - au râs .
Allontanare , *mettere una coſa lontana dall' altra* - Dûra dem . Andar lontano . Dura ciûm .
Allora - au zamân , au vakt .
Almeno - Belâ tem , bencié ſolamente .
Aliare - Tronus .
Altea , *erba* - Ehrû .
Alterare Zéida kem , *per* far andare in collera , *vedi* Adirare .
Alterigia - Kobria .
Altezza - Belândâia .
Alto - Belênda .
Altro - Idi , ledi .
Altrove - Gié k'idi , ard k'idi .
Alume - Sclébba ſpi .
Alzare - Bukém , Belânda kem . A'inum , Âlnit , *pret.* âland .
Alzarſi - Râbum , Râbit , *pret.* Râbû , *neg.* Ranâbum .
Amabile - Sciina , *cioè* , Dolce , *frafe Kurde* .
Amare - Tevém , Tyéi , *pret.* Tyia , *neg.* Navém , âzkem , âgekem , *neg.* âznâkem , âgeaâkem .
Amante , *ſi rivolge* , che ama .
Amante , *uno che con gran paſſione ama un' altro* - Asck , Afcak ,
Amato , *queſto verbo non ha il paſſivo , onde biſogna ridurlo all' attivo* .
Amaro - Tâhhla .
Ambaſciadore - Elci .

Am-

89 *Italiano , e Kurdo .*

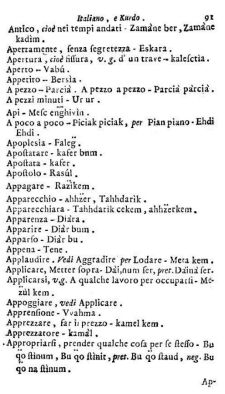
Ambiguo - ahhîr , ahhîri .
Ambizioſo , *ſuperbo* - Kobria , Ser belênda - Teſta alta .
Amicizia - Doſtia .
Amico - Iari , Doſt , Amicarfi - Doſt bekem , Cekem Iâri .
Amido - Nfiscâ .
Ammaccare - Arefcinum , arefcinit , *pret.* arefcând .
Ammaccato - arefcând .
Ammalarſi - Nafâkabum , Nafâkabit , *pret.* Nafâkabu , Na quoſc bum &c.
Ammalato - Nasaka , Naquoſca .
Ammareggiare , *far amaro* - Tâhhla cekem .
Ammaſſare - Gemmâ kem .
Ammazzare - Kvſium , *oppure* Bkvsium , Bkvsit , *pret.* kvſt , *neg.* Nakvsium .
Ammirabile - Nader , âgiaib .
Ammoglierſi - Zen inum , Zen init , *pret.* Zen ina , *neg.* Zen na inum .
Ammonire - Vassiét bekem , Vassiét dem .
Amo - Kaleb , Seluk .
Amore - Mehhbét , Del ala . Aver cuore .
Ampiare - Frâ kem . Far più grande - Mafter kem .
Ampio - Frâ - Mazén .
Ampolla - Sciúca .
Anche - Am.
Ancora - Ehz .
Ancudine - Sandân .
Andare - Ciûm , cit , *pret.* Ció . Va in affratto , *ſi dice* Arra , *termine particolare , che non ſerve ad altro* .
Andare *a cavallo* - Soâr ciûm .
Andare *a chiamare uno* - Ciûm a tâlba .
Andar *a piedi* - Palé ciûm .
Andata - Ciûma . In augurio felice - Vaghâra .

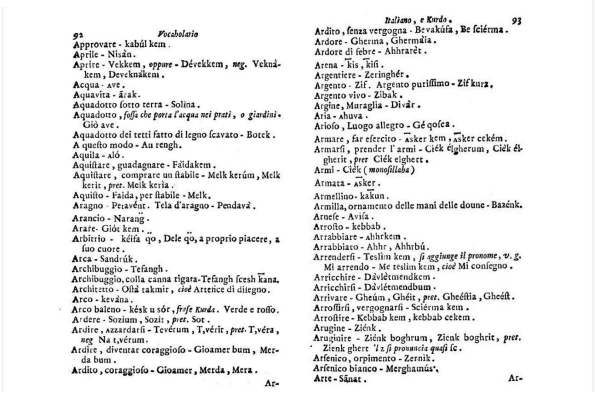
Anel-

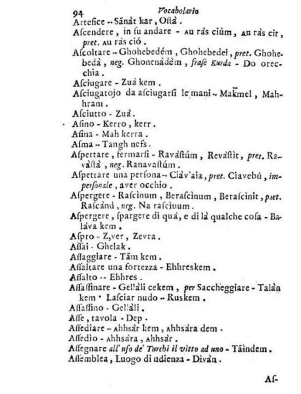
90 *Vocabolario*

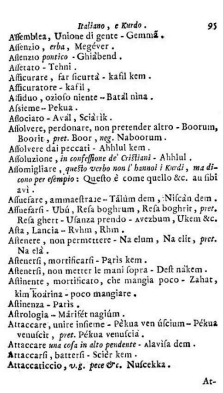
Anello *da dita* - Angbuftit .
Anello *da dita col ſegillo* - Moor .
Anello *da catena* - kaléka .
Anetra - Vverdek .
Angelo - Melâiket .
Angolo *in fuori* , *cioè* Cantonata - Sú .
Angolo *in dentro* - kornét .
Anguria , Cocomero - Sciúti .
Anguſtia - Derd , Zahhmét .
Anguſtiare , *dar faſtidio* - Zahhmêt dem , Derd bêdem .
Anguſtiato - Del tangha , *cioè* cuore riſtretto . Derd ala - Anguſtia ha .
Anguſtiato , *non ſaper trovar rimedio a qualche coſa* - Tânghâv , *l' v appena ſi fa ſentire , quaſi un mezzo v .*
Anima - Ghiâne . (Ruhh - Spirito)
Animale - Ahhivan .
Animare , *far il cuore forte* - Del kâim kem
Aniſi - Anisún .
Annegare - Ave kanakînum . Ave kanakînit , *pret.* Ave kanakând .
Annerire - Refc ekem .
Anno - Sâli .
Annojare - âges kem .
Annunciare , *dar buone nuove* - Mesghîni dem .
Annuncio *buono* - Mesghini , kabar quósca .
Ano - Kun .
Anteceſſore - Ber aika , Ber .
Antecipare - Beraika ecécm , Ber cekem , *per pagamento* - Ber bedém ,
Antichriſto - Degiâl .
Antico , *coſa vecchia* - kaúna .

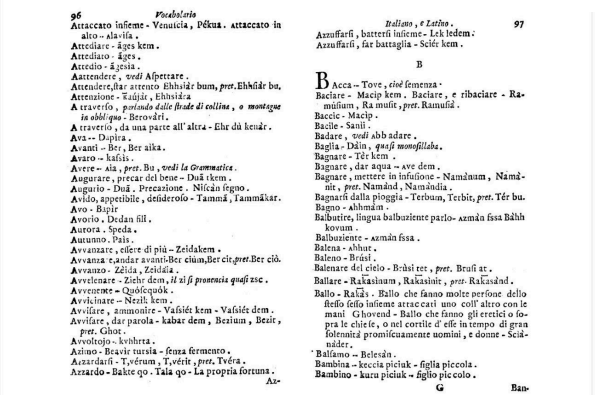
Anti-

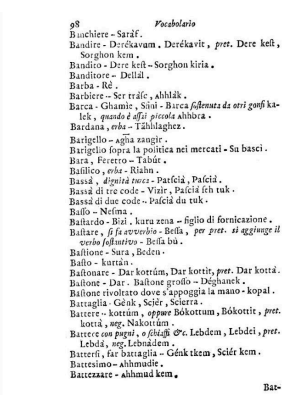












Sayfa 79

VOCABOLARIO ITALIANO, E KURDO

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
A Bada	Mezúl	Meşgul / Oyalama
Tenere a bada	Mezúl tkem, occupato faccio	Meşgul etmek, oyalamak
Abbadare	Kaujàt kem	Dikkat etmek, bakmak
Abbagliare, proprio dei raggi del Sole in 3. persona	Sciàfaket, pret. Sciàfa kiria	Göz kamaştırmak (Güneş ışınları için)
Abbandonare	Sciàmarinum, Sciàmarinit, pret. Sciàmerand, neg. Na fciàmerinum, Berdém, Berdei, pret. Berdà, neg. Bernadem, Elum, Elit, pres. Elà	Terk etmek, bırakmak
Abbandonato	Sciàmeràand, Berdà, Elà	Terk edilmiş, bırakılmış
Abbandonato, senza padrone	Be Qodàm	Sahipsiz

Senza alcuno	Bekés	Kimsesiz
Abbaffare	Neśmakém	Alçaltmak, indirmek
Abbaffato	Neśma kiria	Alçaltılmış, indirilmiş
Abbaffo	Nesíf, per luogo inferiore, relativo ad un altro fuperiore dello fteffo nome	Alçak, aşağı (yer için)
Zieri	....	....
Abbastanza	Beffa	Yeterince, kafi
Abbattere, Guastare	Karáb kem	Yıkmak, bozmak
Abbattuto	Karàb kiria	Yıkılmış, bozulmuş
Abbattuto, senza allegrezza	Be kéif	Keyifsiz, neşesiz
Abbattuto, stanco, senza forze	Be kvét, Vastà, Sciàvaf	Bitkin, yorgun, kuvvetsiz
Abbellire, ornare a perfezione	Kamelinum, Kamelìnit, pret. Kameländ	Güzelleştirmek, mükemmelce süslemek
Abbellire, far bello	Tahzakem, Spéiter kem	Güzelleştirmek
Abbellito	Kameländ, Spéiter kíria, Tahza kíria	Güzelleşmiş, süslenmiş
Abbenchè	Belà	Her ne kadar, olsa da
Abbeverare	Ave bedém, Ave b, dei, pret. Ave dà, neg. Ave nadèm	Suvarmak, su vermek

---

Sayfa 80
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Abbeverato	Ave vakoàr, cioè, Acqua ha bevuto	Sulanmış, su içmiş
Abbietto, senza stima	Be asàb	Aşağılık, saygınlığı olmayan

Abbindolare, ingannare	Ahhilàt kem	Kandırmak, aldatmak
Abbifognare	Lazem, impersonale	Gerekmek, lazım olmak
Abboccamento, colloquio	Ahhkàftina	Görüşme, mülakat
Abboccarsi	Ghel bàhkavum, Ghel bàhhkavit, pret. Ghel ahhkàft, Ahhkajat dem, Ahhkajàt dei, pret. Ahhkajat da	Görüşmek, konuşmak
Abbollire	Batàl kem	İptal etmek, yürürlükten kaldırmak
Abbondantemente	Zéida	Bolca, fazlasıyla
Abbondanza, gran quantità	Zaffa	Bolluk, çokluk
A buon prezzo	Erzàna	Ucuz fiyata
Abbominabile	Karàba, Kangia nina	İğrenç, kötü
Abborrire, non aver piacere, non desiderare	Āgenakem, Āznàkem	Nefret etmek, hoşlanmamak
Abborrire, non volere	Navém, Navéi, pret. Navía	İstememek, tiksinmek
Abborrito	Āgenakíria, Āznàkiria, Navía	Nefret edilen
Abbracciare, prendere	Bvghrum, Bvghrit, pret. Ghert, Ghertia	Kucaklamak, tutmak
Abbracciarsi	Defte qö verinum, Defte qö verínit, pret. Defte qo verína frafe Kurda, l'inviluppo nel proprio braccio	Kucaklaşmak (Kurtça deyimle: kendi koluna sarmak)
Abbreviare	Kurt bekem, Kurt bekei, pret. Kurt kiria	Kısaltmak
Abbreviato	Kurt kiria	Kısaltılmış
Abbruciare	Soziúm, Sozít, pret. Sot, neg. Na foziúm	Yakmak
Abbruciarsi	Sotum, Sot, pret. Sot bú	Yanmak

Abbruciato	Sot, Sotía	Yanık, yanmış
Abbrunare	Tarikem	Karartmak, yas tutmak
Abbrunato	Tarí bú	Kararmış, yaslı
Abbrustolare cosa mangiativa	Breziúm, oppure Bebreziúm, Bebrezit, pret. Brazt, neg. Nabreziúm	Kızartmak, kavurmak (yiyecek bir şeyi)

Sayfa 81
Italiano, e Kurdo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Abbrustolare, v.g. un abito quafi abbruciarlo	Kamútk kem	Hafifçe yakmak (giysi vb.)
Abbrustolato, v.g. Carne	Brazt	Kızarmış (et vb.)
Abbrustolato, v.g. un panno	Kamútk, kamútk bú	Hafif yanmış (kumaş vb.)
A bell’agio	Ehdi ehdi	Rahatça, yavaş yavaş
A bella posta	P, kaft, per espressamente - Kafed	Mahsus, bilerek, kasten
A bene	Kéir, Kéira	İyiliğine, iyi bir şekilde
Abile, intendente	Fahim	Yetenekli, anlayışlı
Industrifo	Sciàter, Zirék	Çalışkan, becerikli
Abile, che è capace, fi fa verbo, posso, puoi &c.	....	Muktedir, -ebilmek
Abisso, luogo profondo	Ge kúra	Uçurum, derin yer
Abitare	Derúnum, Derúnit, pret. Runeft, neg. Runànum, pret. Na runest	İkamet etmek, oturmak
Abitazione, Casa	Mal, Mala	Konut, ev
Abitato, fabbricato	Auà	Yerleşik, inşa edilmiş

Abito, usanza	ālé t, Refa	Alışkanlık, gelenek
Abito, vesti in genere	Giúl	Elbise, giysi
Abituarsi	Ukem, Ubum, neg. Unakem, Unabum	Alışmak
Abituato	Ubú, ádét aja	Alışkın, adet edinmiş
Abolire	Batal kem, per Rovinare Karàb kem	Kaldırmak, bozmak, yok etmek
Abortire	Sber ciúm, sber cit, pret. sber ció, Kuru avèsium, kuru avésit, pret. Kuru avét	Çocuk düşürmek
Aborto	Sber ció, Kuru avét	Kürtaj, düşük
A briglia sciolta	Laghàf berdà - Briglia abbandonara	Dizginleri serbest bırakarak
A buona fede	Del fafi, cuore pulito	İyi niyetle, temiz kalple
A buon mercato	Erzàna	Ucuz, uygun fiyatlı
Abusare, senza costume fare	Be réśa cekem	Kötüye kullanmak, usulsüz yapmak
Abusarsi della bontà di qualcheduno	Bevakúfa bum, Bevakúfa bit, pret. Bevakúfa bu - Diventar senza timore	Birinin iyiliğini suistimal etmek
Abuso, usanza cattiva	Reśa karàba, Be réśa	Kötüye kullanım, kötü gelenek
A cagione	Kater	Sebebiyle, yüzünden
A canto	Tanéft	Yanında, kenarında

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

A capo all’ingiù	Ser nesíf	Baş aşağı
A capo all’insù	Ser au ràs	Baş yukarı
A capo nudo	Ser kvlla	Başı açık
A capo falvo	Selem	Kel başlı
A caso, fortuitamente, per se stesso	Ex qo	Tesadüfen, kendiliğinden
A caso, senza riflessione	Be deft	Düşüncesizce, rastgele
Accadere, in 3. persona	Debit, pret. Bú, neg. Nabit, pret. Nabù	Meydana gelmek, olmak
Accadere, cosa è successo ad uno &c.	Kaúmi le bit; pret. Kaúmi le bú	Birinin başına gelmek
Accampamento	Ordi	Ordugah, kamp yeri
Accampare	Ordi dem, Ordi dei, pret. Ordi dà	Kamp kurmak
Accarezzare	Lāzét kem	Okşamak, şefkat göstermek
Accecare	Kor kem	Kör etmek
Accelerare	Beléz bekem	Hızlandırmak
Accendere	Ehlkem	Yakmak, tutuşturmak
Accendersi, in 3 persona	Ehlbit, pret. Ehl bú	Yanmak, tutuşmak
Accennare cogli occhi	Ciàv, kem, oppure meglio, Ciàve qo benakinum, Ciave qo benakinit, pret. Ciave qo nakànd	Gözle işaret etmek
Acceso	Ehl bú	Yanık, açık (ışık vb.)
Accettare	Kabúl kem	Kabul etmek
Accettato	Makbúla, Kabúl kiria	Kabul edilmiş
Accetto	Makbúl - Assai amato - Aziz	Makbul, çok sevilen, aziz

Acciaccato	Ailedar	Ezik, hırpalanmış
Acciacco	Alléta	Rahatsızlık, hafif hastalık
Accialino	Stà	Çakmak taşı çeliği
Accialino da schioppo	Ciàkma	Tüfek çakmağı
Acciajo	Pila	Çelik
Accidentalmente, vedi A caso	....	Tesadüfen
Accidente, Sincope	Del ghert, cioè, il cuore preso	İnme, baygınlık (Kalbin tutulması)
Acciò	Kater	İçin, -sin diye
Accoglienza	Teklif, Māriféta	Karşılama, ağırlama
Accommodare, aggiustare	Cébekem kangia, Drefta kem	Düzenlemek, onarmak

---

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Accommodare, vedi Imprestare	....	Ödünç vermek (bakınız)
Accommodare discordie	Pek inum, Pek ìnit, pret. Pek inà	Anlaşmazlıkları gidermek
Accommodamento già fatto	Pekat	Yapılmış düzenleme, uzlaşma
Accompagnare	Ghel ciúm, Ghel cit, pret. Ghel ció - Insieme vado	Eşlik etmek, beraber gitmek
Accompagnarsi, esser compagno	Avàl debùm, Avàl debit, pret. Avàl bú	Arkadaşlık etmek, yoldaş olmak
Acconsentire	Kabúl kem	Razı olmak, onaylamak

Accordare, far contratto	Bazàr kem	Anlaşma yapmak, sözleşmek
Accordarsi, venir ad aggiustamento	Pek inum Pek ìnit, pret. Pek inà, neg. Pek na inum	Uzlaşmak, mutabık kalmak
Accordo	Bazàr	Anlaşma, pakt
Accorgersi	Ehhsiàr bum, Ehhsiàr bit, pret. Ehhsiàr bù	Farkına varmak
Accorto	Ehhsiàra	Kurnaz, farkında olan
Accostare	Nezik kem	Yaklaştırmak
Accostumare	Ukém, per Insegnare, Istruire - Āleminum, āleminit, pret. ālemànd	Alıştırmak, öğretmek, eğitmek
Accostumato	Ubú, Ukiria, Ālemandía	Alışkın, eğitimli
Accrescere	Zéida kem	Artırmak, çoğaltmak
Accumulare	Gemmā tkem	Biriktirmek, yığmak
Accusa	Skajàt	Suçlama, şikayet
Accusa, lamento	Ghazénda	Sızlanma, şikayet
Accusare	Skajàt dem	Suçlamak
Aceto	Sehk	Sirke
Acido	Tursia	Ekşi
Acino	Dendék	Üzüm tanesi, çekirdek
Acuto	Tizia	Keskin, sivri
Ad affitto	Kérue	Kiralık
Adagio	Ehdi	Yavaşça, sakince
Ad alta voce	Denk sbrì, Sbrì, Pehl	Yüksek sesle
Adaquare	Ave dém	Sulamak

Adaquare, v.g. una camera, per fcopare	Refcìn um, oppure Berefcìnum, Berefcìnit, pret. Refeànd, neg. Na refcinum	Sulamak (bir odayı süpürmek için)

Sayfa 84
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Addattare, aggiustare una cosa	Drefta tkem	Uyarlamak, düzenlemek
Addolcire	Scìina ce kem, Scirin kem	Tatlandırmak, yumuşatmak
Addolorare, abbruciare il cuore (frase Kurda)	Del foziúm, Del fozit, pret. Del fot	Acı çekmek, yüreği yanmak
Addolorato	Del fotia	Kederli, yüreği yanık
Addormentare, v.g. Un fanciullo	Nevìnum, Nevìnit, pret. Nevàst	Uyutmak (çocuğu vb.)
Addormentarsi	Kahhun, Kāvum, Kahhun, Kāvit, pret. Kahhun Keft, frase Kurda, nel sonno casco - Kahhun si pronuncia monosillaba	Uyuyakalmak (Kurtça deyimle: uykunun içine düşmek)
Addossare	Ser dem, o Serbedem, Serbedei, pret. Ser dà	Sırtına yüklemek, üstüne atmak
Addossare, caricare una soma	Bar kem	Yüklemek
Addossarsi, v.g. Un impegno, o Lavoro	Ser qo èlgherum, Ser qo èlgherit, pret. Ser qo élghert - Sopra fe fteffo prendere, frase Kurda	Üstlenmek (iş, sorumluluk vb.)
Addosso	Ser, con e largo	Üstünde, üzerinde
Adempire, cioè, fare	Cekem, Cèbekem, Cetkem	Yerine getirmek, yapmak
A dentro	Ziór	İçeri, içerde
Adesso	Nuk, Au vakt, Veghàve	Şimdi, şu an
Addestrare	Āleminum, āleminit, pret. ālemand	Eğitmek, alıştırmak

Addestrato	Ālemànd	Eğitimli, yetişmiş
A digiuno	Aliàkerini	Aç karnına
Adirare	Sél kem, kerba lé vekem	Kızdırmak
Adirarsi	Kerba vekem, kerba vekei, pret. Kerba vekiria, Sèl búm, Sèl bit	Kızmak, öfkelenmek
Adirato	Sèlbú, Sèl	Kızgın, öfkeli
Adirato, disgustato	Ziz	Küskün, dargın
A dispetto	P, kaft	Rağmen, inadına
A dispetto, per ostinazione	Rk ka, Rekk	İnat olsun diye
Adocchiare	Ciàv, aia fer - Li occhi ho sopra - Ciàv dem - L'occhio do	Gözlemek, göz dikmek

---

Sayfa 85
Italiano, e Kurdo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Adolescente	Kuru	Genç, ergen
Ad onta, vedi a dispetto	....	Rağmen, onuruna yediremeyerek
Adorare	Peréft kem	Tapınmak, ibadet etmek
A dovere	Zapt	Gerektiği gibi, hakkıyla
A due a due	Giót giót	İkişer ikişer
Adulare	Dràu meta tkem, cioè, Bugiardamente lodo. Du rù cekem - Due faccie faccio, frase Kurda	Dalkavukluk etmek (Kurtça deyimle: iki yüzlülük yapmak)
Adulterare	Zena tkem, Ghana tkem	Zina yapmak
Adulterare, falsificare	Zaghàl tkem	Sahtecilik yapmak
Adulterio	Zena, Ghana	Zina
Adulto	Ballàk	Yetişkin

Adunanza	Gemmā	Toplantı, meclis
Adunare	Gemmâtkem	Toplamak, bir araya getirmek
Ad un’ ora, ad un tempo	Iek vakt	Aynı anda, tek bir vakitte
Adusto, abbruciato	Sot, per natural caldo - Gherma	Yanık, kavruk (doğal sıcaktan dolayı)
Ad usura	Fàida	Faizle
Affaccendarsi	Mezúl kem, Scioghol tkem	Meşgul olmak, işe dalmak
Affamarsi	Bersì bum, Bersì bit	Acıkmak
Affamato	Bersì, Bersia	Aç
Affannare	ageskem. Far uno melanconico - Vakma tkem	Sıkıntı vermek, kederlendirmek
Affannarsi	agesbum. Esser melanconico per l’afflizione - Vakmabum	Sıkılmak, kederlenmek
Affannato	ages, Vakma	Sıkıntılı, kederli
Affanno	agesìa, Derd	Sıkıntı, dert
Affare	Scióghol	İş, mesele
Affatigare	Vastúm, Vastit, pret. Vastà, Scioghol kem	Yormak, zahmet vermek
Affatigato	Vastà, cioè stanco	Yorgun, bitkin
Affatto	Ammo, Tamàm	Tamamen, büsbütün
Affatturare, Far malia	Sahhr tkem	Büyülemek, sihir yapmak
Affermare	Krrarkem	Onaylamak, karar kılmak
Affilare	Tizia cekem	Bilemek, keskinleştirmek

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Affisso, attaccato, e sospeso	Alavìsa	Asılı, takılı
Affisso, attaccato, quasi unito	Venuscia	Yapışık, birleşmiş gibi
Affittare ad altri	Kèrue dem	Başkasına kiraya vermek
Affittare da altri	Kèrue ftìnum, kèrue ftìnit, pret. kèrue ftànd	Başkasından kiralamak
Affitto	kèrué	Kira
Affliggere, molestare	Zahhmèt dem	Acı çektirmek, taciz etmek
Affliggersi	kama èlgherum, kama èlgherit, pret. kama elghert, si dice anche con altra frase: Il cuore abbrucia - Del sozit, pret. Del fot	Üzülmek, kederlenmek (yüreği yanmak)
Afflitto, pensieroso	Vakam. Cuore dolente - Del fot	Üzgün, kederli (acılı yürek)
Afflizione, cuore ristretto	Del zapta, per Fastidio Derd	Keder, dert, sıkıntı
Affogare	kanakinum, kanakìnit, pret. kanakand	Boğmak, boğulmak
Affumicare, metter sopra al fumo	Ser dukèl dem	Tütsülemek, dumanın üzerine koymak
Affumicare, far fumo	Dukél cekem	Duman çıkarmak
A fine	Katera	Sonunda, amacıyla
Agevole	Sanài - Cosa facile. Zahhmet nina, Difficile niente	Kolay, zahmetsiz
Agevolezza, facilità	Sanàia	Kolaylık
Agghiacciare	Gemèt bughrum, Gemèt boghrit, pret. Gemèt ghert	Dondurmak, buz kesmek

Aggiugnere, accrescere	Zéida kem	Eklemek, artırmak
Aggiustare una cosa	Dreft tkem, Tamàm cekem	Düzenlemek, tamamlamak
Aggiustare discordie	Pek inum, Pek ìnit, pret. Pek inà - Pekàt	Anlaşmazlıkları gidermek
Aggiustato	Pekàt, Dreft kiria. Aggiustato, fatto bello e pulito - Kok, pak	Düzenlenmiş, temiz ve güzel yapılmış
Aggradire	Kabúl kem	Hoş karşılamak, kabul etmek
Aggrandire, slargare	Frà bekem, F à kem	Genişletmek
Aggrandire, far più grande	Mazén kem	Büyütmek
Aggravare, far tirannia	Žalem kem	Ağırlaştırmak, zulmetmek
Aggruppare	Ghreb dém, Ghreb déi, pret. Grebda, neg. G hreb nadem	Gruplamak, düğümlemek

---

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Aguzzare	Tizia kem	Sivritmek, bilemek
Aguzzo	Tizia	Sivri
Agile, destro	Ciélék	Çevik, becerikli
Aglio	Si r, l’s un poco con la lingua grossa	Sarımsak
Agnello	Berk	Kuzu
Ago da cucire	Dersì	Dikiş iğnesi
Ago da basto	Susìn	Çuvaldız
Agosto	Tabàk	Ağustos

A gran fatiga, a stento	Koték, Bezór	Güçbela, zorla
Agresta	Bessìra. Agro, acido - Tursia	Koruk, ekşi
A guisa	Sibi, Tamét	Gibi, tarzında
Agricola	Fallahh, Giótkàr	Çiftçi
Ajo, Pedagogo	Dado	Eğitmen, hoca
Ajutare	Arì tkem. Dar mano - Deft dem	Yardım etmek (el vermek)
Ala	Sciapèr	Kanat
Alato	Qodàm fciapèr	Kanatlı
A lato	Tanéft	Yanında
Albera, sorta di pianta	Spindàr	Bir bitki türü (Kavak vb.)
Albero	Dar	Ağaç
Alboretti, che non crescono più che all’altezza d’un uomo	Taràfe	İnsan boyunu geçmeyen ağaççıklar
Albugine male della cornea dell’occhio	Avra ciav’	Göz akı (kornea hastalığı)
Al bujo	Tarì	Karanlıkta
Alcorano	Koràn, Msàf	Kuran, Mushaf
Alcuno	Kes. Alcuna cosa - Teftekki	Bazı, kimse. Bir şey
Al di fuori	Dérva	Dışarıda
Alienare, dissipare	Talàf kem	Elinden çıkarmak, israf etmek
Alkekengi, erba medicinale	Pakusk	Güveyfeneri (tıbbi ot)
Alimentare, dar da mangiare	Zādi dem	Beslemek, yemek vermek
Alimento	Zādi	Besin, gıda

Allacciare, far i lacci agli uccelli	Daf kem	Bağlamak, kuş tuzağı kurmak
Allargare, vedi Aggrandire	....	Genişletmek
Allattare	Scir dem	Emzirmek
Allegare in testimonio	Sciàhd kem	Şahit göstermek

Sayfa 88
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Allegerire	Sevék kem	Hafifletmek
Allettare	Keif inum, keif ìnit, pret. Kéif ina, cioè portar piacere, neg. Kéif na inum, Kéif dem - Do piacere	Cezbetmek, keyif vermek
Allevare, aver custodia	Qodà n kem	Yetiştirmek, gözetmek
All’ improvviso	Ghaflét	Aniden, gafleten
All’ insù	au ràs	Yukarıya doğru
Allontanare, mettere una cosa lontana dall’altra	Dùra dem. Andar lontano. Dura ciúm	Uzaklaştırmak. Uzağa gitmek
Allora	au zamàn, au vakt	O zaman, o vakit
Almeno	Belà tene, benchè folamente	En azından, hiç olmazsa
Altare	Tronus	Altak, taht
Altea, erba	Ehru	Hatmi çiçeği
Alterare	Zeida kem, per far andare in collera, vedi Adirare	Değiştirmek (öfkelendirmek anlamında)
Alterigia	Kobria	Kibir
Altezza	Belēndaia	Yükseklik
Alto	Belēnda	Yüksek

Altro	Idi, ledì	Başka, diğer
Altrove	Gié k'idì, ard k'idì	Başka yerde
Alume	Sciébba fpi	Şap
Alzare	Rakém, Belēnda kem. ālinum, ālinìt, pres. āland	Kaldırmak, yükseltmek
Alzarsi	Ràbum, Ràbit, pret. Ràbú, neg. Ranàbum	Ayağa kalkmak
Amabile	Scirìna, cioè, Dolce, frase Kurda	Sevimli, tatlı (Kurtça ifadeyle)
Amare	Tevém, T,véi, pret. T,vìa, neg. Navém, āzkem, āgekem, neg. āznàkem, āgenàkem	Sevmek
Amante, si rivolge, che ama	....	Seven kişi, aşık
Amante, uno che con gran passione ama un altro	Asck, Afcak	Büyük bir tutkuyla seven kişi
Amaro, questo verbo non ha il passivo, onde bisogna ridurlo all'attivo	....	Acı (bu fiilin edilgeni yoktur)
Amaro	Tāhhla	Acı
Ambasciadore	Elci	Elçi

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ambiguo	Ahhìr, ahhìri	Belirsiz, muğlak
Ambizioso, superbo	Kobria, Ser belēnda - Tefta alta	Hırslı, mağrur (Başı dik)
Amicizia	Dostìa	Dostluk
Amico	Iari, Doft. Amicarfi - Doft bekem, Cekem iári	Dost, arkadaş. Dost olmak
Amido	Níscà	Nişasta
Ammaccare	Arefcìnum, arefcìnit, pret. arefcand	Ezmek, berelemek

Ammaccato	arefcànd	Ezilmiş, bereleşmiş
Ammalarsi	Nafakabum, Nafakabit, pret. Nafakabu, Na quofc bum &c.	Hastalanmak
Ammalato	Nasaka, Naquósca	Hasta
Amareggiare, far amaro	Tāhhla cekem	Acılaştırmak
Ammassare	Gemmā kem	Yığmak, biriktirmek
Ammazzare	Kvsiùm, oppure Bkvsiùm, Bkvsit, pret. kvst, neg. Nakvsiùm	Öldürmek
Ammirabile	Nader, āgiaìb	Hayranlık uyandırıcı, acayip
Ammogliarsi	Zen inum, Zen ìnit, pret. Zen ìna, neg. Zen na inum	Evlenmek (karı almak)
Ammonire	Vassiét bekem, Vassiét dem	Uyarmak, nasihat etmek
Amo	Kaléb, Sciuk	Olta iğnesi
Amore	Mehhbét, Del aia - Aver cuore	Aşk, sevgi (Kalbi olmak)
Ampiare	Frà kem. Far più grande - Master kem	Genişletmek, büyütmek
Ampio	Frà - Mazén	Geniş, büyük
Ampolla	Scùfca	Ampul, küçük şişe
Anche	Am	De, da, dahi
Ancora	Ehz	Henüz, hala
Incudine	Sandàn	Örs
Andare	Ciúm, cit, pret. Ció. Va in astratto, si dice Arra, termine particolare, che non serve ad altro	Gitmek. (Soyut anlamda 'Arra' kullanılır)
Andare a cavallo	Suàr ciúm	Ata binmek, atla gitmek
Andare a chiamare uno	Ciúm a tàlba	Birini çağırmaya gitmek

Andar a piedi	Paià ciúm	Yürüyerek gitmek
Andata	Ciúma. In augurio felice - Vaghàra	Gidiş. (Hayırlı yolculuklar anlamında: Vaghara)

Sayfa 90
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Anello da dita	Anghultìr	Yüzük
Anello da dita col figillo	Moor	Mühürlü yüzük
Anello da catena	kaléka	Zincir halkası
Anetra	Vverdek	Ördek
Angelo	Melàiket	Melek
Angolo in fuori, cioè Cantonata	Sú	Köşe (dışarıya doğru)
Angolo in dentro	kornét	Köşe (içeriye doğru)
Anguria, Cocomero	Sciúti	Karpuz
Angustia	Derd, Zahhmét	Sıkıntı, keder
Angustiare, dar fastidio	Zahhmét dem, Derd bédém	Sıkıntı vermek, rahatsız etmek
Angustiato	Del tangha, cioè cuore ristretto. Derd aia - Angustia ha	Sıkıntılı (Daralmış kalp)
Angustiato, non saper trovar rimedio a qualche cosa	Tànghàv, l’v appena si fa sentire, quasi un mezzo v	Çaresiz kalmış, daralmış
Anima	Ghiàne. (Ruhh - Spirito)	Can, Ruh
Animale	Ahhivan	Hayvan
Animare, far il cuore forte	Del kaìm kem	Canlandırmak, yüreklendirmek
Anisi	Anisún	Anason

Annegare	Ave kanakinum. Ave kanakinìt, pret. Ave kanakand	Suda boğmak/boğulmak
Annerire	Refc tkem	Karartmak
Anno	Sàli	Yıl
Annoiare	āges kem	Sıkmak, usandırmak
Annunciare, dar buone nuove	Mesghìni dem	Müjdelemek, iyi haber vermek
Annuncio buono	Mesghini, kabar quófca	Müjde, iyi haber
Ano	Kun	Anüs
Antecessore	Ber aika, Ber	Öncül, selef
Antecipare	Beraika cekem, Ber cekem, per pagamento - Ber bedém	Öne almak, peşin ödemek
Antichristo	Degiàl	Deccal
Antico, cosa vecchia	kaúna	Antika, eski şey

Sayfa 91
Italiano, e Kurdo.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Antico, cioè nei tempi andati	Zamàne ber, Zamàne kadìm	Kadim, geçmiş zamanlardaki
Apertamente, senza segretezza	Eskara	Açıkça, gizlemeden
Apertura, cioè fiffura, v.g. d’un trave	kalefctìa	Açıklık, yarık (kiriş vb. üzerindeki)
Aperto	Vabú	Açık
Appetito	Bersìa	İştah (açlık)
A pezzo	Parcià. A pezzo a pezzo - Parcià pàrcià	Parça. Parça parça
A pezzi minuti	Ur ur	Küçük parçalar halinde

Api	Mefc enghivìn	Arılar
A poco a poco	Piciak piciak, per Pian piano - Ehdi Ehdi	Azar azar, yavaş yavaş
Apoplesia	Faleg	İnme, felç
Apostatare	kafer bum	Dinden çıkmak
Apostata	kafer	Dinden çıkan
Apostolo	Rasúl	Elçi, resul
Appagare	Razìkem	Memnun etmek, razı etmek
Apparecchio	ahhžer, Tahhdarìk	Hazırlık, aparat
Apparecchiara	Tahhdarìk cekem, ahhžerkem	Hazırlamak
Apparenza	Diàra	Görünüş, görünürlük
Apparire	Diàr bum	Görünmek
Apparso	Diàr bu	Görünmüş
Appena	Tene	Henüz, güç bela
Applaudire. Vedi Aggradire per Lodare	Meta kem	Alkışlamak, övmek
Applicare, Metter sopra	Dài,num fer, pret. Dàinà fer	Uygulamak, üzerine koymak
Applicarsi, v.g. A qualche lavoro per occuparsi	Mezúl kem	Bir işe koyulmak, meşgul olmak
Appoggiare, vedi Applicare	....	Dayamak, yaslamak
Apprensione	Vvahma	Endişe, kuruntu
Apprezzare, far il prezzo	kamel kem	Değer biçmek
Apprezzatore	kamal	Değer biçen kişi
Appropriarsi, prender qualche cosa per se stesso	Bu qo ftìnum, Bu qo ftìnit, pret. Bu qo ftaud, neg. Bu qo na ftìnum	Kendine mal etmek, benimsemek

Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Approvare	kabúl kem	Onaylamak
Aprile	Nisàn	Nisan
Aprire	Vekkem, oppure - Dévekkem, neg. Veknàkem, Devekna kem	Açmak
Acqua	ave	Su
Aquavita	ārak	Rakı, can suyu
Aquadotto sotto terra	Solina	Yer altı su yolu
Aquadotto, fossa che porta l'acqua nei prati, o giardini	Giò ave	Su kanalı, ark
Aquadotto dei tetti fatto di legno scavato	Botek	Çatı oluğu (oyulmuş ahşaptan)
A questo modo	Au rengh	Bu şekilde, bu renkte
Aquila	aló	Kartal
Aquistare, guadagnare	Fàidakem	Kazanmak, kar etmek
Aquistare, comprare un stabile	Melk kerúm, Melk kerit, pret. Melk kerìa	Mülk satın almak
Aquisto	Faida, per stabile - Melk	Kazanç, mülk edinme
Aragno	Petavént. Tela d'aragno - Pendavà	Örümcek. Örümcek ağı
Arancio	Narang	Portakal
Arase	Giót kem	Çift sürmek
Arbitrio	kéifa qo, Dele qo, a proprio piacere, a fuo cuore	İrade, kendi keyfine/kalbine göre
Arca	Sandrúk	Sandık, tabut
Archibuggio	Tefangh	Tüfek (arkebüz)

Archibuggio, colla canna rigata	Tefangh fcesh kana	Yivli tüfek
Architetto	Oftà takmir, cioè Artefice di disegno	Mimar (tasarım ustası)
Arco	kevàna	Yay, kavis
Arco baleno	késk u sór, frase Kurda. Verde e rosso	Gökkuşağı (Kurtça deyimle: Yeşil ve kırmızı)
Ardere	Soziùm, Sozit, pret. Sot	Yanmak
Ardire, azzardarsi	Tevérum, T,vérit, pret. T,véra, neg Na t,vérum	Cüret etmek, göze almak
Ardire, diventar coraggioso	Gioamer bum, Merda bum	Cesaretlenmek, mertleşmek
Ardito, coraggioso	Gioamer, Merda, Mera	Cesur, mert

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ardito, senza vergogna	Bevakúfa, Be fciérma	Küstah, utanmaz
Ardore	Gherma, Ghermaìa	Kor, sıcaklık, hararet
Ardore di febre	Ahhrarèt	Ateş (hastalık ateşi)
Arena	kis, kifi	Kum, kumluk alan
Argentiere	Zeringhér	Gümüşçü
Argento	Zif. Argento puriffimo - Zif kurz	Gümüş. Saf gümüş
Argento vivo	Zibak	Cıva
Argine, Muraglia	Divàr	Bent, duvar
Aria	Ahuva	Hava
Arioso, Luogo allegro	Gé qofca	Havadar, neşeli yer

Armare, far esercito	asker kem, asker cekém	Silahlandırmak, ordu kurmak
Armarsi, prender l’armi	Ciék élgherum, Ciék élgherit, pret Ciék elghert	Silahlanmak
Armi	Ciék (monofillaba)	Silahlar
Armata	āsker	Ordu, donanma
Armellino	kakun	Kakım (hayvan/kürk)
Armilla, ornamento delle mani delle doune	Bazénk	Bilezik (kadın el süsü)
Arnefe	Avìfa	Araç, gereç
Arrosto	kebbab	Kebap, kızartma
Arrabbiate	ahhrkem	Öfkelenmek, kudurmak
Arrabbiato	ahhr, ahhrbú	Öfkeli, kudurmuş
Arrenderfi	Teslìm kem, si aggiunge il pronome, v. g. Mi arrendo - Me teslìm kem, cioè Mi consegnò	Teslim olmak
Arricchire	Dàvlètmendkem	Zenginleştirmek
Arricchirsi	Dàvlètmendbum	Zenginleşmek
Arrivare	Gheúm, Ghéit, pret. Gheéftia, Gheéft	Varmak, ulaşmak
Arroffirsi, vergognarfi	Sciérma kem	Kızarmak, utanmak
Arroftire	Kebbab kem, kebbab cekem	Kızartmak, kebap yapmak
Arugine	Ziénk	Pas
Aruginire	Ziénk boghrum, Zienk boghrit, pret. Zienk ghert	Paslanmak
Arsenico, orpimento	Zernìk	Arsenik, zırnık
Arsenico bianco	Merghamús	Beyaz arsenik

Arte	Sānat	Sanat, zanaat

Sayfa 94
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Artefice	Sānàt kar, Oftà	Sanatkar, usta
Ascendere, in su andare	au ràs ciùm, au ràs cit, pret. au ràs ció	Yükselmek, yukarı çıkmak
Ascoltare	Ghohebedém, Ghohebedei, pret. Ghohebedà, neg. Ghonena dè m, frase Kurda - Do orecchia	Dinlemek (Kurtça deyimle: Kulak vermek)
Asciugare	Zuà kem	Kurutmak
Asciugatojo da asciugarfi le mani	Makmel, Mahhram	Havlu, elbezi
Asciutto	Zuà	Kuru
Asino	Kerro, kerr	Eşek
Asina	Mah kerra	Dişi eşek
Asma	Tangh nefs	Astım (nefes darlığı)
Aspettare, fermarsi	Ravàftúm, Revàftit, pret. Ravàftà, neg. Ranavaftúm	Beklemek, durmak
Aspettare una persona	Ciàv aia, pret. Ciavebù, impersonale, aver occhio	Birini beklemek (Gözü olmak/yolda olmak)
Aspergere	Rafcìnum, Berafcìnum, Berafcìnit, pret. Rafcànd, neg. Na rafcìuum	Serpmek
Aspergere, spargere di qua, e di là qualche cosa	Balàva kem	Etrafa saçmak, serpiştirmek
Aspro	Z,ver, Zevra	Sert, haşin
Assai	Ghelak	Çok, epeyce
Assaggiare	Tām kem	Tadına bakmak

Assaltare una fortezza	Ehhreskem	Kaleye saldırmak
Assalto	Ehhres	Saldırı, hücum
Assaffinare	Gellàli cekem, per Saccheggiare - Talàn kem	Katletmek (Yağmalamak anlamında: Talan etmek)
Lasciar nudo	Ruskem	Çıplak bırakmak
Assassino	Gellàli	Katil, eşkıya
Asse, tavola	Dep	Tahta, levha
Assediare	ahhsàr kem, ahhsàra dem	Kuşatmak
Assedio	ahhsàra, ahhsàr	Kuşatma
Assegnare all'uso de' Turchi il vitto ad uno	Tāìndem	Tahsis etmek (Türk usulü geçimlik vermek)
Assemblea, Luogo di udienza	Divàn	Meclis, divan yeri

Sayfa 95
Italiano, e Kurdo.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Assemblea, Unione di gente	Gemmā	Topluluk, insanların birleşmesi
Assenzio, erba	Megéver	Pelin otu
Assenzio pontico	Ghiàbend	Deniz pelini
Assetato	Tehni	Susamış
Assicurare, far sicurtà	kafil kem	Sigortalamak, güvence vermek
Assicuratore	kafil	Sigortacı, kefil
Assiduo, ozioso niente	Batal nina	Sürekli, boş durmayan
Assieme	Pekua	Birlikte, beraber

Associato	Avàl, Sciàrik	Ortak, yoldaş
Assolvere, perdonare, non pretender altro	Boorum, Boorit, pret. Boor, neg. Naboorum	Affetmek, bağışlamak
Assolvere dai peccati	Ahhlul kem	Günahlardan arındırmak
Assoluzione, in confessione de' Cristiani	Ahhlul	Günah çıkarma, bağışlanma
Assimigliare, questo verbo non l'hanno i Kurdi, ma dicono per esempio: Questo è come quello &c.	au sibi avì	Benzemek (Kurtlar bu fiile sahip değildir, 'Bu şunun gibidir' derler)
Assuefare, ammaestrare	Tālùm dem, Nifcàn dem	Alıştırmak, öğretmek
Assuefarfi	Ubú, Refa boghrum, Refa boghrit, pret. Refa ghert - Usanza prendo	Alışmak (Gelenek edinmek)
avezbum, Ukem &c.	....	....
Asta, Lancia	Rvhm, Rh m	Mızrak, kargı
Astenere, non permettere	Na elum, Na elit, pret. Na elà	Sakınmak, izin vermemek
Astenerfi, mortificarfi	Parìs kem	Perhiz yapmak, nefsini köreltmek
Astenerfi, non metter le mani sopra	Deft nàkem	El sürmemek, uzak durmak
Astinente, mortificato, che mangia poco	Zahat, kim koārina - poco mangiare	Sakınan, az yiyen
Astinenza	Parìs	Perhiz, sakınma
Astrologia	Mārifét nagiúm	Astroloji (Yıldız ilmi)
Attaccare, unire insieme	Pèkua ven úfcium - Pékua venufcìt, pret. Pékua venufcià	Bağlamak, birleştirmek
Attaccare una cosa in alto pendente	Alavìsa dem	Yükseğe asmak

Attaccarsi, batterfi	Scièr kem	Saldırmak, dövüşmek
Attaccaticcio, v.g. pece &c.	Nufcekka	Yapışkan (zift vb.)

Sayfa 96
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Attaccato insieme	Venufcia, Pékua	Birbirine bağlı/yapışık
attaccato in alto	Alavìsa	Yükseğe asılı
Attediare	āges kem	Bıktırmak, usandırmak
Attediato	āges	Bıkmış, usanmış
Attedio	āgesia	Bıkkınlık
Aattendere, vedi Aspettare	....	Beklemek (Bakınız: Aspettare)
Attendere, star attento	Ehhsiàr bum, pret. Ehhfiàr bu	Dikkat etmek, tetikte olmak
Attenzione	kaujàt, Ehhsiàra	Dikkat, özen
A traverfo, parlando dalle strade di collina, o montagne in obbliquo	Berovàri	Çaprazlamasına (tepe veya dağ yolları için)
A traverfo, da una parte all’altra	Ehr dù kenàr	Bir uçtan diğerine
Ava	Dapira	Büyükanne, nine
Avanti	Ber, Ber aika	İleri, önünde
Avaro	kafsìs	Cimri
Avere	aia, pret. Bu, vedi la Grammatica	Sahip olmak (Bakınız: Gramer)
Augurare, precar del bene	Duā tkem	Dua etmek, iyilik dilemek
Augurio	Duā. Precazione. Nifcàn fegno	Dua, iyi dilek. İşaret
Avido, appetibile, defideroso	Tammā, Tammākar	Açgözlü, arzulu

Avo	Bapir	Büyükbaba, dede
Avorio	Dedan filì	Fildişi
Aurora	Speda	Şafak
Autunno	Pais	Sonbahar
Avanzare, effere di più	Zeidakem	Artmak, fazlalaşmak
Avanzare, andar avanti	Ber ciùm, Ber cit, pret. Ber ció	İlerlemek, öne gitmek
Avanzo	Zèida, Zeidaìa	Artık, kalıntı
Avvelenare	Ziehr dem, il zi si pronencia quasi zsc	Zehirlemek
Avvenente	Quófcquók	Alımlı, hoş
Avvicinare	Nezik kem	Yaklaştırmak
Avvifare, ammonire	Vaffiét kem - Vaffiét dem	Bildirmek, uyarmak
Avvifare, dar parola	kabar dem, Bezium, Bezit, pret. Ghot	Haber vermek, söz söylemek
Avvoltojo	kvhhrta	Akbaba
Azimo	Beavir tursia - senza fermento	Mayasız (ekmek vb.)
Azzardarfi	T,vérum, T,vérit, pret. Tvéra	Göze almak, cüret etmek
Azzardo	Bakte qo. Tala qo - La propria fortuna	Risk, talih, şans

---

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Azzuffarfi, batterfi infieme	Lek ledem	Tutuşmak, kavgaya tutuşmak
Azzuffarfi, far battaglia	Sciér kem	Savaşmak, çatışmak

B	....	....
Bacca	Tove, cioè femenza	Meyve tanesi, tohum
Baciare	Macip kem. Baciare, e ribaciare - Ramúfium, Ra mufit, pret. Ramufià	Öpmek. Öpüp koklamak
Baccic	Macip	Öpücük
Bacile	Sanii	Leğen
Badare, vedi abbadare	....	Dikkat etmek (Bakınız: Abbadare)
Baglia	Dàin, quasi monofillaba	Dadı
Bagnare	Tèr kem	Islatmak
Bagnare, dar aqua	ave dem	Suvarmak, su vermek
Bagnare, mettere in infufione	Namànum, Namànit, pret. Namànd, Namàndia	Islatmak, demlenmeye bırakmak
Bagnarfı dalla pioggia	Terbum, Terbit, pret. Tér bu	Yağmurda ıslanmak
Bagno	Ahhmàm	Banyo, hamam
Balbutire, lingua balbuziente parlo	azmàn fssa Bàhh kovum	Kekelemek
Balbuziente	azmàn fssa	Kekeme
Balena	ahhut	Balina
Baleno	Brúsi	Şimşek, parıltı
Balenare del cielo	Brùsi tet, pret. Brufi at	Şimşek çakması
Ballare	Rakasìnum, Rakasìnit, pret. Rakasànd	Dans etmek
Ballo	Rakàs. Ballo che fanno molte persone dello steffo feffo infieme attaccati uno coll' altro con le mani Ghovend	Dans, raks. (Aynı cinsiyetten kişilerin el ele tutuşarak yaptığı dans: Halay/Govend)

Ballo che fanno gli eretici sopra le chiese... uomini, e donne	Sciànàder	Ayin dansı (erkek ve kadınların karışık yaptığı)
Balsamo	Belesàn	Balsam, pelesenk
Bambina	keccia piciuk - figlia piccola	Kız çocuğu (küçük kız evlat)
Bambino	kuru piciuk - figlio piccolo	Erkek çocuğu (küçük erkek evlat)

Sayfa 98
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Banchiere	Saraf	Sarraf, banker
Bandire	Derékavum. Derékavit, pret. Dere keft, Sorghon kem	Sürgün etmek, ilan etmek
Bandito	Dere keft - Sorghon kiria	Sürgün edilmiş
Banditore	Dellàl	Tellal, çığırtkan
Barba	Rè	Sakal
Barbiere	Ser tràfe, ahhlàk	Berber
Barca	Ghamìe, Sanii - Barca sostenuta da otri gonfi kalek, quando è affai piccola ahhbra	Tekne, sandal. (Şişirilmiş tulumlarla desteklenen tekne: Kelek)
Bardana, erba	Tāhhlaghez	Dulavrat otu
Barigello	agha zangìr	Zabıta amiri, gardiyan
Barigello sopra la politica nei mercati	Su bascì	Pazar denetçisi (Subaşı)
Bara, Feretro	Tabút	Tabut
Basilico, erba	Riahn	Reyhan, fesleğen
Bassà, dignità turca	Patfcià, Pafcià	Paşa (Türk unvanı), padişah

Bassà di tre code	Vizir, Pafcià feh tuk	Üç tuğlu paşa (Vezir)
Bassà di due code	Pafcià du tuk	İki tuğlu paşa
Baffo	Nefma	Bıyık
Bastardo	Bizi. kuru zena - figlio di fornicazione	Piç, zina çocuğu
Bastare, si fa avverbio	Beffa, per pret. si aggiunge il verbo sostanzitivo - Beffa bù	Yetmek, kafi gelmek
Bastione	Sura, Beden	Burç, kale duvarı
Basto	kurtàn	Semer
Bastonare	Dar kottúm, Dar kottìt, pret. Dar kottà	Sopalamak, değnekle dövmek
Bastone	Dar. Bastone groffo - Déghanek	Değnek, sopa. (Kalın sopa: Değenek)
Bastone rivoltato dove s’appoggia la mano	kopal	Baston (ucu kıvrık)
Battaglia	Gènk, Sciér, Scierra	Savaş, cenk
Battere	kottúm, oppure Bókottum, Bókottit, pret. kottà, neg. Nakottúm	Vurmak, dövmek
Battere con pugni, o fchiaffi &c.	Lebdem, Lebdei, pret. Lebdà, neg. Lebnàdem	Yumruklamak, tokatlamak
Batterfi, far battaglia	Gènk tkem, Sciér kem	Savaşmak
Battesimo	ahhmudie	Vaftiz
Battezzare	ahhmud kem	Vaftiz etmek

Battícuore -- Del kotrá .
Battitura - kottá, kottána.
Bava - Gúlia.
Beato, uomo di Dio - Meróvi Qode, Toba.
Becco , capróne -- Neri .
Becco d' uccello - Nrkel .
Beffa , strapazzo - Dufciúm .
Beffare , ingiuriare - Dufciúm dem .
Bello , Spéi , Taza .
Bello , p. g. un giovine , o donna - Quóícquok , Giovân .
Benché - Belá .
Bendare, legare - Scíddinum, *oppure* Befciddinum , Befciddinit , *pret.* Sceddánd , sceddándia .
Bendato - Sceddandia.
Bene - kangia , Ciáka .
Benedetto - Ambárak .
Benedire - ambárak kem .
Benedizione - ambarakét .
Benefattore - Qodám keirát , *per* uomo che fa ospitalità a tutti - Nandár .
Beneficare , far bene ad uno - kangia kem .
Beneficio - Kangia , Kéirat .
Benfatto - kangia , Ciáka .
Beretta rossa di Turco - kolát.
Berrettino bianco - kolát ípi .
Bestemia - kafar.
Bestemiare - Kafar Kem .
Bellia - ahhivân .
Beverare , *vedi* abbeverare.
Bevere - Vakoum , Vakoi , Vakoot , *pret.* Vakoar *neg.* Vanakoum .
Biacca - Spiáf.

G 2

Biada - Giehi , *per la quantità che fi dà à i cavalli alla fera* - alika .
Bianco - Spi .
Biafimare , non piacere - Azmákem , *oppure fi fa avverbio* , Contento ntente - Razi nina .
Biafimevole Karába , kangia nina .
Biblia , antico Teft. - Torác . Nuovo Teft. - Angil .
Bicchiere di criftallo - Belur .
Bietola , *erba* - Silk .
Bietola roffa - Sciélem turfia , fcielem .
Bilancia - Tarazú , Mizén .
Bilanciare - Tarazu kefcium , *oppure* Bekefcium , Tarazu bekéfcit , *pret.* Tarazu kescá .
Bile - Safra , *per* Collera - kerba .
Biliofo - Safráuri , *per* collerico -- kerbina , tablát ghermá .
Biondo - Mú zer -- peli gialli .
Birbante - Kabit , Menáfak , Enghiddi babo .
Bifaccia - kurg , Tambelit . nifaccia da grano - Gióri .
Bifacciette , *che fi mettono dietro alla fella del cavallo* - Pasigin .
Bifcia , Serpente -- Mar .
Bifcotto - Baksam .
Bifognare -- augédoam , augébit , *pret.* augébú , *oppure* Lazem , *impersonale* .
Bifognofo - Augé , *per* Povero - Fakir , Sergherdán , kalandér .
Bitume , *materia oleosa combustibile* - Nafta .
Bivio - Dutrék .
Bizzarro , collerico - kerbina , Duzuár .
Bocca -- Dév' .
Boccia , bottoni di fiori d'apritfi - Bskóic .
Boccone - Pari .

Boja - Gellát .
Bollette , chiodi piccoli - Búnár piciúk .
Bolla - Firmán . Bolla Pontificia - Firmáne Papa .
Bollare , ligillare , Moorkem .
Bollato -- Moor kiriá .
Bollire -- kálinum , kalinit , *pret.* kāland .
Bollito , *cótto* . kalia .
Bollito , *foft.* fákni .
Bomba - kvmbara .
Bombace - Pambú .
Bombardare - kvmbara avésium , kvmbara avésit , *pret.* kvmbara avét .
Borace, minerale - Borak .
Boragine , *erba* - azmáne ghá .
Borbottare , parlare da fe ftello -- nu qo báhhkovum , nu qo báhhkovit, *pret.* nu qo ahhkaf.
Borfa - kis , kisa .
Bofchetto d' alberi piccoli infruttuofi - Taráfc .
Bofco - Orman .
Bofcofo , luogo pieno di piante - Rel .
Bottega - Dekán .
Bottina , *albore fruttifero* - kazuván . Sua gomma - Benút kazuván .
Bottino , facchcggio - Talán .
Bottonare - Bskóickem .
Bottone - Bskóic .
Bovaro - Ghaván .
Bove -- Gha , Ghai .
Braccio , Bask .
Braccio , mifura - Ghez , *quaſi* Ghes ;
Braghiere - Ahhfád .
Bragia di fuoco - Pel .

G 3

Bramare - Aekem .
Bravare , andar in collera - kerba vekem , *oppure* Dévekem , kerba dévekei , *pret.* kerba vekíria .
Bravare, intimare di battere - Ghéf lekém .
Bravo, abile - Sciáter, Gioamer . Bravo *termine di applauſo* - Cebú .
Brevemente - Zu, Belét , iek kabar *in una parola* .
Briglia -- Laghāf .
Brio -- kéif .
Brodo - ave ghoft - acqua di carne .
Bronzo - Mfrak , Piringiok .
Bruffolo -- Zerpék .
Bruno , color ofcuro - Rengh tarì .
Brufco , *fimile che tira all acido* -- Mz .
Brufco , *animale rigido* -- Duzuár .
Brutale, cuore di beftia - Del ahhiván .
Brutto - kreta , Sahra .
Bubbone - kvl, kvla .
Bucate - kúnkem .
Bucare *col trapano* - Bésonum, Bésonit, *pret.* Sontia, Sont.
Buco - kun .
Budella - Ruvì .
Buffala - Ghamélc .
Buffare - Pf,kem , Puf,kem .
Bufferto - Monfak .
Buffo - Pf , Puf .
Buffone - Jarikar , kafnérel .
Bugia - Drán , (*monoſillaba*) .
Bugiardo - Dravin .
Bujo - Tarì .
Bontà - kangia .
Buono - kangia , buono al guſto -- Quofca .
Buon prò - Firosit, Piróshit , *augurio di profpero uſo delle cofe di nuova avvenute* .

Buon prò , *cerimonia dopo che fi è mangiato , o bevuto* -- ñnet bit , Saahhi bit .
Burrafca di mare - Furtuna .
Burla - Iarüe , kafnerìl .
Burlare - Jariir kem , kafnér kem .
Bufca , paglietta - zhkàe .
Buffare - kottum , kottit , *pret.* kottá .
Buffo *piatto* - Miték .
Buffola di mare - koblanáma .
Bufto di ferro da foldato - Zerik .
Buttare , gettare - navésium , savesit , *pret.* avét , *neg.* Naavesium .
Buttare quà e là - Balávakem .
Burito - Run .
Butiro frefco - Nivisk .

C

Cabala - Ramel.
Cacca - Giú .
Cacare - Brúm , arit , *pret.* Rit, *ma parlando con civiltà, la frafe più ufata è il dire* : Vado a purificarmi , *perchè i Turchi dopo aver fatto i loro bifogni , devono lavarfi le parti per poter fare orazione , onde dicono* : Cium dest nevéfia , Cit dest nevésia , *pret.* Ció dest nevéfia , *quando è nell atto fi dice* : Dest nevéfia aia .
Cacarella , aver la cacarella , *dicono* il ventre va - zik cit , *pret.* Zik ció .
Cacatojo - Cefma .
Caccia - Nacir .
Cacciare , far la caccia -- Nacir kem .
Cacciare , efpellere - Derébekem , Derébekei , *pret.* - Dérékeit , *neg.* Dere ná kem .
Cadavero - Lefc , Uomo morto - Meria .
Cadavero d' animali - kaléfc . Quando puzza - Lefc gheni .

G 4

Cadere - kavúm , *oppure* Dékavum , Dékavit , *pret.* kelt , *neg.* Nákavum .
Caduta - keftia .
Caffè - kahhve .
Caffettiera - Masink kahhve .
Cagionare - Sebeb búm , sebeb bit , *pret.* sebéb bú .
Cagionare difcordie - Pezavéngi , *oppure* Petnakar , *fi aggiugne il verbo follantivo nel pret.*
Cagione , occafione - Sebeb .
Cagione , causa di male - Benáfc , *e per fatto verbo fi mette il verbo fofl. nel pret.*
Calare , difcendere , venir abbaffo - Nesif beém , *oppure* Tem , Nesif bréi , *pret.* Nesif atum , *nelle altre perſone dir.* , *oppure* Tém a kuár , Téi a kuár , *pret.* atum a kuár .
Calare , deporre abaffo - Dal,num a kvár , Dal,nit a kuar , *pret.* Dalad a kuár .
Calanajo - Devéd .
Calamita , *pietra attraente il ferro* - Máknatis .
Calamità , carefiia - Ghrania . Povertà - Fókara .
Calata - Nesif .
Calca , moltitudine di popolo - Ghelak meróvi - Affai uomini .
Calca , rumore di popolo - arbeda , kalabála .
Calcare - Ghavéficium , Ghavéfcit , *pret.* Ghaváfcet .
Calcare co' piedi - Pé ghavéficium . Colle mani - Dest ghavéscium .
Calcatro - Ghavafcet .
Calcina - Ksel .
Calcio - Pen .
Calcitrare , tirar calci - Pé avésium, Pé avésit , *pret.* Pé avét .
Caldaja - Kazán .
Caldarone - Mangél .

Caldo - Gherma .
Calce - Kas .
Caligine , nebbia - Mes .
Caligine degli occhi -- Avra ciáve .
Callo nei piedi - Bsmar .
Calpestare , *vedi* Calcare co' piedi , *oppure* Pe dém fer , *pret.* Pe dá fer - do il piede fopra .
Calunnia - Ifira .
Calunniare -- Ifira dem , Ifira kem .
Calunniatore - Ifira kár .
Calzetta *fino fopra la cavicchia de' piedi* - Ghora .
Calzoni *di fcarlatto , o altro di color roffo* - Tumán :
Calzoni *di panno di altro colore* - Sciárual .
Calzoni *di ſtuffa di pelli di capra all uſo Kurdo* - Peſma .
Calzoni *bianchi , o fiano mutande* - Derpé .
Calzoni *da donna* - Avál kras .
Cambiare - Ghoórum , Ghoórit , *pret.* Ghoóft .
Camelo - Efcter .
Camera -- Manzéla , Kani . Camerone d' udienza - Divan .
Camerino *d' udienza privata coll' intermezzo di tavole di legno* - Tanà, Tanál .
Camminare, andar presto - Zu beciúm, zu bcit, *pret.* zu ció , *per ſimplice andare* , ciúm cit &c. *quando ſi dice ad uno in effretto* - Camnina , vá , *dicono* - Arza .
Camminare, far la fua ſtrada - Réhva , *oppure* Bréhva ciúm , Bréhva cit , *pret.* Bréhva ció .
Cammino , Strada - Réh .
Cammino *da fuoco* - Pkéri , Kvciék .
Camicia - Krási .
Camomilla *erba* -- Babuná .
Campagna , *cioè* Pianura - Dest , Ciól , *per* Deſerto - Barie, Ciól .
Campana - Nakvs .

Campanello , *che ſi attacca al collo degli animali* - Zanghél .
Canale *d' acqua nei ſeminati* - Gió ave .
Canale *di legno per i tetti* - Botek .
Canale *coperto di pietra* - Noin , Noina .
Canale *fatto con vaſi di terra , o di piombo* - Solina .
Cancellare - Beafciáfum , Beafciafit , *pret.* Beafciáfa .
Cancro *male* - Giufan .
Candela - Scamá .
Candeliere - Scamáddán .
Candido - Spi .
Cane -- Sah .
Cane *da caccia* - Tula .
Cane *da lepre* - Tazi .
Cane *di razza aſſai piccola* - Finók .
Cane *da paſtore* - Ghambúl .
Cane *felvatico* - Turi .
Cane , e ſtirpe di cane , *ſi dice per ingiuria* - Sah en piſſi ſah .
Canella - Darcini .
Canestro *col manico* - Salék .
Canestro *grande da foma* - Savì .
Canestro *grande per cuſtodire il pane* - Nandán .
Canicola , *per quello termine intendono 40. giorni d'eſtate principiando dal ſolſtizio , e dicono* - Cehla avini , *e li 40. giorni dal ſolſtizio dell inverno* - Cehla zevefian .
Canna - Laven .
Canna *da ſchioppo* - Lulla .
Canna *da ſchioppo rigata* - Seéscskána .
Canna *della pippa* - Bask kalún .
Cannetta , *o ſia bocchino della pippa* - Modink .
Cannocchiale - Durbin .
Cannone , *ſtromento da guerra* - Top .
Canone - Kanún .

Cantare *canzoni* - Strána bezium , Strána beait , *pret.* Strána ghot , *neg.* Strana na bezium .
Cantare *de' piangenti ſopra i ſepolcri* - Zemár kem .
Cantare *de' Turchi ſopra le torri delle moſchee in ſegno del tempo di far orazione* - Bangh dem .
Cantare *degli uccelli* - Tokónit, *pret.* Koénd, Koéndia.
Cantina , *caſa ſotto terra* - Sardáb .
Cantonata - Sú .
Cantonata , *angolo di dentro* - Kornét , kusì .
Canuto - Refpi , *barba bianca* .
Canzone - Strána .
Canzone *ſpirituale* - Temgid .
Capace , intelligente -- Fahim .
Capace , abile - Zirek , felatet .
Capacitare - Fahem bekem .
Capanna *di frafche* - Kepra .
Caparra - Rahan .
Cappari - Kaber .
Capelli - Percia .
Capeltro - *corda* - Varis .
Capire - Fahem kem .
Capitano *d' armata* - Ser áskér .
Capitano , *o ſia capo di carovana* - Karaván Basci .
Capitello *di legno* - Gholtá .
Capitolazione , *contratto* - Bazár .
Capo -- Ser *con l' e ſtretto* .
Capra - Bzn . Capra *ſelvatica*, Paz kui.
Capretto - Katek .
Caprone - Neri .
Capricciofo , *oſſinato* - Ainárkar .
Caravana , *unione de' viandanti* -- Karaván .
Carattere - Kat , ahhrf .
Carbone - Refciú .
Carbone *accefo* - Pel .

Carcerare, prendere - Boghrum , soghrit, *pret.* Ghert, Gherria .
Carcerare *in catena* - Zangir kem, Dem naſ zangir - Dò in mezzo alle catene .
Carcerare *coi ceppi* - Kaida kem .
Carcerato - Ghertia .
Carcere - Ahhbs .
Cardellino , *uccello* , Zanghlúk .
Carellia - Ghrani , Bersia (*fame*) .
Carica *dignità* - Pala , Mártteba .
Carica *foma* - Bar .
Caricare -- Bar kem .
Carità , elemosina - Sádaka , Kéfcat .
Caritatevole - Qodám Kéira .
Carnale *libidinoſo* - Zenakár , Iz .
Carne - Ghoft .
Carnefice -- Gellát .
Carnovale *de' Criſtiani* - Marsúma .
Caro - Razir .
Caro *di prezzo* - Ghrana .
Carogna - Kaléfc gheni .
Carta - Kaghéz .
Cafa -- Mal , Kani .
Caſa - Sanduk .
Caſetta , o fcatola -- Ailbek .
Caſsare , *vedi* Cancellare .
Caſsare *da un poſto* - Mánil kem .
Caſsia *medicina* - Kiárcianber .
Caſtagna - Sciáh baiót .
Caſtello - Kalá .
Caſtigare - Ohhkmakem .
Caſtigo *datto da Dio* - Ghazáb , Ghazába .
Casto - Aiffif .

Caſtrare - Jákta kem , *oppure* Kassinum , kassinit , *pret.* Kaſsand .
Caſtrato - Jákta , kaſsándia .
Cataletto - Tabút .
Catalogo -- Deftar .
Catapuccia *erba* - Ghenakerciek .
Catarro - Balghám .
Catena - Zangir .
Catino - Laghén .
Cattività *di guerra* - Jasir , Jaksir .
Cattività, *perſona venduta* - Beni .
Cattivo , reprobo - Jaramáz , Karába .
Cavalcante - Suár . Cavalcante del principe , cavallarizzo - Mir ahhkur .
Cavalcare - Suárbum , ſuárbit , *pret.* ſuárbu .
Cavalcare , *ajutare a montar a cavallo* - Suár kem .
Cavalla - Majina .
Cavallo *da ſella* - Aſp . Cavallo *diſtefoſo , che non vuole andare avanti* - Gha ghré .
Cavallo *da ſoma* - Barghil .
Cavallo *da vettura* - Fál .
Cavallo *caſtrato* - Jakta .
Cavallette *animali noccivoli* -- Kubhli .
Cavare fuori -- Inum derva , init derva , *pret.* Iná derva .
Cavar fangue - Kuhhn bérdém .
Caverna - Skéfta .
Cavezza - Afkár .
Cavicchia *del piede* - Ghazék , Klil pé .
Cavicchio - Sénk .
Cavoli fiori - Kárnabit .
Cavolo - Kalam .
Cauſa , *vedi* Cagione .
Cauſare , *vedi* Cagionare .

Cauterio - Dák .
Cauto - Ehhsiára , Tebdir kangia - Regolamento buono .
Cazzuolo - Efciú .
Cece , *legume* , Nók .
Ceco -- Kór .
Cedere, lafciare - Elum, Elit, *pret.* Elá , *neg.* Na elum .
Cedro - Torunć .
Cembalo - Santúr .
Cena -- Sif .
Cenare -- Sif bokoum , sifbokoi , sif bokot , *pret.* sif koár, *neg.* sif nákoum .
Cenere - Koli .
Cenno - Nifcán .
Cento - Sad .
Ceppo *catena de' piedi* - Kaida .
Cera - Sciámá .
Cerafa - Keras , *frutte acide* - Ghelàs .
Cercare , *informarſi* - Pefeiar kem .
Cercare *una coſa perduta* - Légherum , légherit , *pret.* Legheria , *neg.* Léngherum .
Cerchio - Dáira , Ghira .
Ceremonia - Tekíf .
Ceremonioſo - Qodám tekíf , Qodam márifèta .
Cerinò - Fundek .
Ceroto - Tállún .
Cerramente } Málúm , Belli , Be sck .
Certo }
Cervello - Mezi , *per intelletto* - Fachm .
Cervo , Sever .
Ceruleo - Scin .
Ceſſare - Batál kem .
Cesta - Savi, Selli .
Cetriolo , cocomero - Klár .

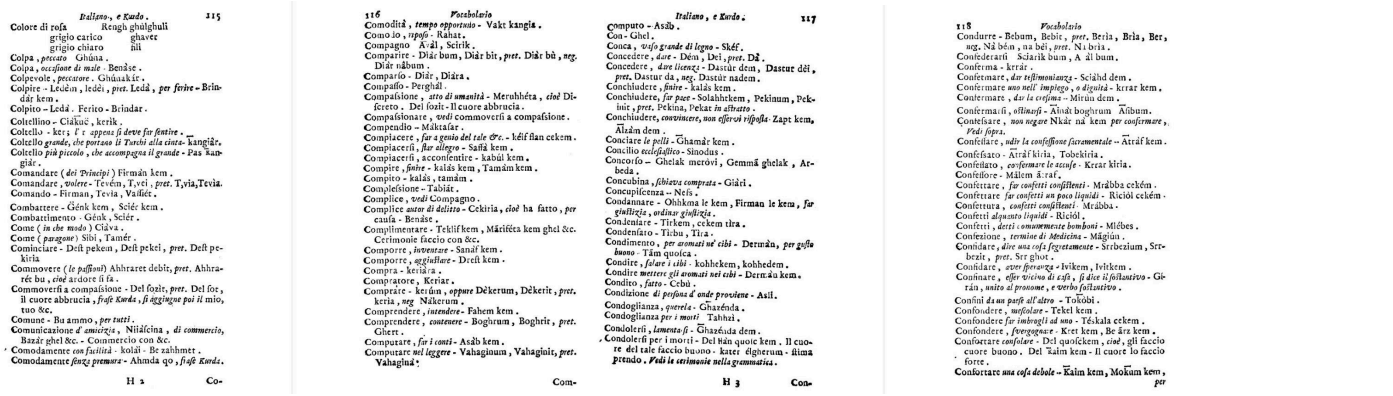
Che - Ke .
Che danno ! *eſpreſſione quando muore una perſona di merito , o ſi rompe qualche bel vaſo* - Mokában .
Chi - Ki .
Chì - Kia . *Li Jazidi nei viaggi vedendo uno da lontano dicono* -- Lò lò .
Chiamare - Ghazi kem .
Chiaramente , *coſa manifeſta* - Kefsa .
Chiaro , *p. g.* Aqua , Safi .
Chiaro *che ſi fa ben intendere* - Fafsiehh .
Chiaro , *cielo ſereno* - Sáuvi , Sáli .
Chiavare - Klil dághrum , klil dághrit , *pret.* klil dághertia .
Chiavato - Klil dagherria .
Chiave - Klil .
Chiechera - Fingiún .
Chiedere - Koasium , koásit , *pret.* koást .
Chiedere perdono - Tobekem . Pentimento faccio .
Chiefa , e Monaſterio - Der .
Chiefa *degli Ebrei* - Ekuis .
Chiefa *de' Turchi , vedi* Moſchea .
Chierico - Scamaſa .
Chiodo - Bſmár .
Chitarra - Tambúr .
Chirurgo - Gerahh .
Chiudere - Dághrum , Dághrit , *pret.* Dághert , Dághertia .
Chiudere gli occhi - Ciave qo nakinum , Ciáve qo nakinit , *pret.* Ciave qo nakand .
Chiudere *colla chiave, vedi* Chiavare. *Colla catena all uſo d' Oriente* Zangir kem .
Chiuſo - Daghertia , ghertia .
Chiunque ſia - Er ki bit .
Chiunque ſia - Kr ki bú .

Criſto - Iſa .
Ciarla - Ahhkajat .
Ciarlare - Ahhkajat dem .
Ciarlatano , *che canta e ſuona* - Matérb .
Ciarlatano , *che fa giuochi e balli di deſtrezza* - Pelaván .
Ciarlone , *che parla troppo senza prudenza* - Ghalág .
Ciaſcuno - Er ki .
Cibare - Zádi dem , Ghrari dem .
Cibare , mantenere - Qodám kem .
Cibo - Zádi , Gkrari .
Cicogna , *uccello* - Léghlégh .
Cicoria *ſelvatica* - Vallálok .
Cieco - Kor .
Cielo - Asmán .
Ciglio - Berò .
Ciuà - Ser .
Ciunamomo - Kakúla .
Cintura , *faſcia alla vita* - Pistmál .
Cintura *col fibbione d'argento , o d'oro all' uſo d' Oriente* - Kamar .
Ciod - Janí .
Cipolla - Pivás .
Cipreſſo - Sciut .
Cipro , *iſola* -- Kobrus .
Circolare - Gherúm, Gherit, *pret* Gherià, Zeverinum, Zeverinit, *pret.* Zeverià .
Circolo - Gbiria .
Circoncidere - Sonet kem .
Circonciſione - Sonét .
Ciſterna -- Sahrig .
Citrà - Bafciéfera .
Civetta , *ed ogni ſorte d' animali volanti groſſi notturni* - Búmi .
Civile -- Mákúl , Qodám márifetá .

Clemente , *cuore tenero* - Del nerma . Miſericordioſo - Rahhima .
Coagulare - Ge-nék kem .
Coccola , *frutta aſpra grande dei Patriarchi , Moſsi , Eſaù &c.* Farága .
Coccola, *ogni coſa rotonda ſopra le piante, dentro cui s'inchiudono gl' infetti* - Tapúsk .
Coccola , *che fa il verme da ſeta* - Kaulusánk .
Cocomero , *cetriolo* - Klár .
Cocomero *ſalvino , pianta medicinale* - Klár ſah .
Coda - Du .
Coda *groſſa delle pecore Kurde , intendendo anche il graſſo* - Dunk .
Coda *divifa dei Baſsà* - Tuk .
Codardo , *timido* - Tersók , Kún frá , *cioè*, Culo ſtagato , *frafe Kurda* .
Codardo *pigro , niente graziofo* - Aſsi ghrana - Oſsa pefanti , *frafe Kurda* .
Cogliere , *unire inſieme* - Giámínum , *oppure* Begiáminum , Begiáminit , *pret.* Giámánd , *neg.* Na giaminum .
Cogliere *i fiori dalla pianta* - Vékbekem , vekbékei , *pret.* Vek kiria .
Cognata *moglie del fratello* - Zenbrá .
Cognato *marito della ſorella* - Ti .
Cognazione - Uqiák , Karib .
Cognizione - Máciféi , *per conoſcenza* Niáfcina .
Coito - Ghana, Gemmá .
Colà - Lúr .
Colare - Saſi kem .
Colare , *goccíare* - Dlóp krt , *pret.* Dlóp kiria .
Colatura , *fondo di qualche coſa* -- Celmitá , Brui .
Collera , *bile* - Safra .
Collera , *adegno* -- kerba .

H

Collerico , *biliofo* -- Safráuri .
Collerico , *adegnoſo* - kerbina .
Colica - koléng .
Colica , *quando ſi dà impreca;ione ad uno , che poſſi morire di colica violenta* - Eva el kvrt .
Colla - Masiking .
Colla *fatta con la radice di un'erba* - Stérk .
Collana *del collo delle donne* - Tok , Krdana .
Collazionare , *mangiar della mattina* - Ser test boküm, Ser test bo koi , *pret.* Ser teſt koár .
Collazione , *refezione prima del pranzo* - Ser tést .
Collegato , *affociato* - Scirik , Avál .
Collo - Siò .
Colmo , *pieno* - Tegì .
Colombo - koter .
Colombino - Tesék koter .
Colonna *di pietra, o muratura* -- ámúd .
Colonna *di legno* - Stún .
Coloquintida , *frutto medicinale* - Ahhndal .
Colore - Rengh .
Colore bianco — Rengh ſpi ,
roſſo — ſor ,
verde — kefck
giallo — zér
negro — refc
cremiſi — krmes
olivaſtro — zéitún .
cannella — tálni
violaceo — benefsca
celeſte — fcin
di porpora — ahl
d'arancio — narangi
di portogallo — portoghal



Sayfa 99
Italiano, e Kurdo.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Batticuore	Del kottà	Kalp çarpıntısı
Battitura	kottà, kottàna	Vuruş, dövme
Bava	Ghliz	Salyalı
Beato, uomo di Dio	Meróvi Qode, Toba	Mübarek, Tanrı adamı
Becco, caprone	Nerì	Teke, erkek keçi
Becco d'uccello	Nekel	Kuş gagası
Beffa, strapazzo	Duſciúm	Alay, hırpalama
Beffare, ingiuriare	Duſciúm dem	Alay etmek, aşağılamak
Bello	Spéi, Taza	Güzel, taze
Bello, v.g. un giovine, o donna	Quòſcequok, Giovàn	Güzel (genç adam veya kadın için)
Benchè	Belà	Her ne kadar, ise de
Bendare, legare	Sciddìnum, oppure Beſciddinum, Beſciddìnit, pret. Sceddànd, sceddàndia	Bağlamak, sarmak
Bendato	Sceddandia	Gözü bağlı, sarılmış
Bene	kangia, Ciaka	İyi, iyilik
Benedetto	Ambàrak	Kutsanmış, mübarek

Benedire	Ambàrak kem	Takdis etmek, hayır dua etmek
Benedizione	Ambarakét	Takdis, bereket
Benefattore	Qodàm keirát, per uomo che fa oſpitalità a tutti - Nandàr	Hayırsever (herkese misafirperverlik yapan kişi için: Nandar)
Beneficare, far bene ad uno	kangia kem	İyilik yapmak
Beneficio	Kangia, Kéiràt	İyilik, lütuf
Benfatto	kangia, Ciaka	İyi yapılmış
Beretta roſſa di Turco	kolàf	Türklerin kırmızı fesi/başlığı
Berettino bianco	kolàf ſpi	Beyaz takke
Beſtemia	kafar	Küfür, sövgü
Beſtemiare	kafar Kem	Küfretmek
Beſtia	ahhivàn	Hayvan, canavar
Beverare, vedi abbeverare	....	Suvarmak (Bakınız: Abbeverare)
Bevere	Vakoum, Vakoi, Vakoot, pret. Vakoar neg. Vanakoum	İçmek
Biacca	Spiaf	Üstübeç

Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Biada	Giehi, per la quantità che ſi dà ai cavalli alla ſera - Alika	Yem (akşam atlara verilen miktar için: Alika)
Bianco	Spì	Beyaz
Biaſimare, non piacere	Aznàkem, oppure ſi fa avverbio, Contento niente - Razï nina	Ayıplamak, beğenmemek (hiç memnun olmamak)

Biaſimevole	karàba, kangia nina	Ayıplanacak şey, kötü
Biblia, antico Teſt.	Toràt. Nuovo Teſt. - Angil	İncil/Tevrat (Eski Ahit: Tevrat, Yeni Ahit: İncil)
Bicchiere di criſtallo	Belur	Kristal bardak
Bietola, erba	Sélk	Pazı (bitki)
Bietola roſſa	Sciélem turſia, ſcielem	Şalgam (kırmızı pancar)
Bilancia	Tarazù, Mizén	Terazi, mizan
Bilanciare	Tarazu kefcium, oppure Bekefcium, Tarazù bekèfcit, pret. Tarazu kescà	Tartmak, dengelemek
Bile	Safra, per Collera - kerba	Safra (öfke anlamında: Kerba)
Bilioſo	Safràuvi, per collerico - kerbìna, tabiãt gherma	Safravi (öfkeli huy için: Tabiati sıcak)
Biondo	Mú zer - peli gialli	Sarışın (sarı saçlı)
Birbante	kabìt, Menàfak, Enghiddi babo	Serseri, münafık
Bifaccia	kurg, Tambelìt. bifaccia da grano - Giòri	Heybe (tahıl heybesi için: Giòri)
Bifacciette, che ſi mettono dietro alla ſella del cavallo	Pasigìn	At eyerinin arkasına konulan küçük heybe
Biſcia, Serpente	Mar	Yılan
Biſcotto	Bakſam	Bisküvi, peksimet
Biſognare	Augèbum, augébit, pret. augèbú, oppure Lazem, imperſonale	Gerekmek, lazım olmak
Biſognoſo	Augè, per Povero - Fakìr, Sergherdàn, kalandér	Muhtaç (fakir anlamında: Fakir, sergerdan)
Bitume, materia oleoſa combuſtibile	Nafta	Zift, neft (yanıcı yağlı madde)

Bivio	Du réh	İki yol ağzı, kavşak
Bizzarro, collerico	kerbìna, Duzuàr	Tuhaf, öfkeli
Bocca	Dév	Ağız
Boccia, bottoni di fiori d'aprirſi	Bskòſc	Tomurcuk (açılmak üzere olan çiçek düğmesi)
Boccone	Parì	Lokma

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Boja	Gellàt	Cellat
Bollette, chiodi piccoli	Bſìnàr piciúk	Küçük çiviler
Bolla	Firmàn. Bolla Pontificia - Firmàne Papa	Ferman. Papa fermanı
Bollare, ſigillare	Moorkem	Mühürlemek
Bollato	Moor kiriá	Mühürlenmiş
Bollire	kalìnum, kalìnit, pret. kaland	Kaynamak
Bollito, adjett.	kalià	Kaynamış (sıfat)
Bollito, ſoſt.	iàkni	Haşlama (isim: Yahni)
Bomba	kvmbara	Bomba, kumbara
Bombace	Pambú	Pamuk
Bombardare	kvmbara avésium, kvmbara avésit, pret. kvmbara avét	Bombalamak
Borace, minerale	Borak	Boraks (mineral)
Boragine, erba	azmàne ghà	Hodan otu (Sığır dili)
Borbottare, parlare da ſe ſteſſo	bu qo bàhhkovum, bu qo bàhhkovit, pret. bu qo ahhkaft	Kendi kendine söylenmek, homurdanmak
Borſa	kis, kisa	Kese, torba

Boſchetto d'alberi piccoli infruttuoſi	Taràſc	Meyvesiz küçük ağaçlardan oluşan koru
Boſco	Orman	Orman
Boſcoſo, luogo pieno di piante	Rel	Ağaçlık, bitki örtüsü bol yer
Bottega	Dekàn	Dükkan
Bottina, arbore fruttifero	kazuvàn. Sua gomma - Benìſt kazuvàn	Bıttım (meyve ağacı). Sakızı: Bıttım sakızı
Bottino, ſaccheggio	Talàn	Ganimet, yağma
Bottonare	Bskòſckem	İliklemek, düğmelemek
Bottone	Bskòſc	Düğme
Bovaro	Ghavàn	Çoban (sığır çobanı)
Bove	Gha, Ghai	Öküz, sığır
Braccio	Bask	Kol
Braccio, miſura	Ghez, quaſi Ghes	Arşın (ölçü birimi)
Braghiere	Ahhtàd	Kasık bağı
Bragia di fuoco	Pel	Ateş koru

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Bramare	azkem	Arzulamak, şiddetle istemek
Bravare, andar in collera	kerba vekem, oppure Dèvekem, kerba dèvekei, pret. kerba vekiria	Öfkelenmek, meydan okumak
Bravare, intimare di battere	Ghéflekéin	Dövmekle tehdit etmek
Bravo, abile	Sciàter, Gioamer. Bravo termine di applauso - Cebù	Mahir, mert. Bravo (alkış terimi: Cebü)

Brevemente	Zu, Beléz, iek kabar in una parola	Kısaca (bir kelimeyle)
Briglia	Laghàf	Dizgin
Brio	kèif	Neşe, canlılık
Brodo	ave ghoſt - acqua di carne	Et suyu
Bronzo	Mfrak, Piringiok	Bronz, pirinç
Bruffolo	Zerpék	Sivilce
Bruno, color oſcuro	Rengh tarì	Esmer, koyu renk
Bruſco, ſapore che tira all'acido	Mz	Mayhoş (ekşimsi tat)
Bruſco, naturale rigido	Duzuàr	Sert, haşin tabiatlı
Brutale, cuore di beſtia	Del Ahhivàn	Vahşi, hayvani kalpli
Brutto	kreta, Sahra	Çirkin
Bubbone	kvl, kvla	Çıban, hıyarcık
Bucate	kúnkem	Çamaşır suyu ile yıkamak
Bucare col trapano	Béſonum, Béſonit, pret. Sontìa, Sont	Delmek (matkapla)
Buco	kun	Delik
Budella	Ruvì	Bağırsaklar
Buffala	Ghaméſc	Manda
Buffare	Pf, kem, Puf, kem	Üflemek
Buſſetto	Monfak	Yumruk, darbe
Buffo	Pf, Púf	Üfleme, fırtına sesi
Buffone	Jarìkar, kaſmérci	Soytarı
Bugia	Dràu, (monofillaba)	Yalan

Bugiardo	Dravin	Yalancı
Bujo	Tarì	Karanlık
Bontà	kangia	İyilik
Buono	kangia, buono al guſto - Quoſca	İyi, lezzetli (tat olarak: Quoşka)
Buon prò	Piroſit, Pirósbit, augurio di proſpero uſo delle coſe di nuovo avvenute	Afiyet olsun (yeni gerçekleşen şeylerin hayırlı olması dileği)

Sayfa 103
Italiano, e Kurdo.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Buon prò, cerimonia dopo che ſi è mangiato, o bevuto	Āfiet bit, Saahht bit	Yemekten sonra yapılan afiyet töreni/dileği
Burraſca di mare	Furtuna	Deniz fırtınası
Burla	Iariie, kaſmerii	Şaka, maskaralık
Burlare	Jariit kem, kaſmèr kem	Şaka yapmak, alay etmek
Buſca, paglietta	z'lkàie	Çöp, saman parçası
Buſſare	kottum, kottìt, pret. kottà	Kapı çalmak, vurmak
Buſſo pianta	Miték	Şimşir bitkisi
Buſſola di mare	koblanama	Gemi pusulası
Buſto di ferro da ſoldato	Zerik	Askerin demir zırhı
Buttare, gettare	bavésium, bavesit, pret. avét, neg. Naavesium	Atmak, fırlatmak
Buttare qua e là	Balàvakem	Oraya buraya saçmak
Butiro	Run	Tereyağı
Butiro freſco	Nivisk	Taze tereyağı

C	....	C
Cabala	Ramel	Kabala, remil
Cacca	Ghú	Dışkı
Cacare	Brúm, brit, pret. Rit, ma parlando con civiltà, la fraſe più uſata è il dire: Vado a purificarmi...	Def-i hacet yapmak (Görgülü konuşmada 'Temizlenmeye gidiyorum' ifadesi kullanılır)
Cacarella, aver la cacarella	zik cit, pret. Zik ció	İshal olmak (karın gidiyor derler)
Cacatojo	Ceſma	Ayak yolu, tuvalet
Caccia	Nacìr	Av
Cacciare, far la caccia	Nacìr kem	Avlanmak
Cacciare, eſpellere	Derébekem, Derébekei, pret. Dérekest, neg. Dere nà kem	Kovmak, dışarı atmak
Cadavero	Leſc. Uomo morto - Merìa	Ceset. Ölü adam
Cadavero d'animali	kaléſc. Quando puzza - Leſc ghenì	Hayvan leşi. Koktuğunda: Pis leş

Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Cadere	kavúm, oppure Dékavum, Dékavit, pret. keft, neg. Nàkavum	Düşmek
Caduta	keftìa	Düşüş
Caffè	kahhve	Kahve
Caffettiera	Masìnk kahhve	Cezve, kahve ibriği
Cagionare	Sebéb búm, sebeb bìt, pret. sebéb bû	Sebep olmak
Cagionare diſcordie	Pezavéngh, oppure Fetnakar	Fitne çıkarmak, nifak sokmak

Cagione, occaſione	Sebéb	Sebep, vesile
Cagione, cauſa di male	Benâfe	Şerrin sebebi
Calare, diſcendere	Nesìf beèm, oppure Tem, Nesìf beéi, pret. Nesìfatum	İnmek, aşağı gelmek
Calare, deporre abaſſo	Dai,num a kvár, Dai,nit a kuar, pret. Dai,nà a kuár	Aşağı indirmek, bırakmak
Calaimajo	Devéd	Divit, hokka
Calamita, pietra attraente il ferro	Máknatis	Mıknatıs
Calamità, careſtia	Ghrania. Povertà - Fókara	Felaket, kıtlık. Yoksulluk
Calata	Nesif	İniş
Calca, moltitudine di popolo	Ghelak meróvi - Aſſai uomini	Kalabalık, halk yığını
Calca, rumore di popolo	Arbeda, kalabála	Arbede, gürültülü kalabalık
Calcare	Ghavéſcium, Ghavéſcit, pret. Ghaváſct	Çiğnemek, bastırmak
Calcare co' piedi	Pé ghavéſcium. Colle mani - Dest ghavéſcium	Ayakla çiğnemek. Elle bastırmak
Calcato	Ghaváſct	Çiğnenmiş
Calcina	Ksel	Kireç
Calcio	Pen	Tekme
Calcitrare, tirar calci	Pé avésium, Pé avésit, pret. Pé avét	Çifteleme, tekme atmak
Caldaja	Kazán	Kazan
Caldarone	Mangèl	Büyük tencere, karavana

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Caldo	Gherma	Sıcak
Calice	Kas	Kadeh
Caligine, nebbia	Mes	Pus, sis
Caligine degli occhi	Avra ciáve	Göz kararması
Callo nei piedi	Bsmar	Nasır
Calpestare, vedi Calcare co' piedi	Pe dèm fer, pret. Pe dá fer	Üzerine ayakla basmak (Bakınız: Ayakla çiğnemek)
Calunnia	Iftra	İftira
Calunniare	Iftra dem, Iftra kem	İftira atmak
Calunniatore	Iftra kár	İftiracı
Calzetta fino ſopra la cavicchia de' piedi	Ghora	Çorap (bilek üstüne kadar)
Calzoni di ſcarlatto, o altro di color roſſo	Tumàn	Şalvar (kırmızı renkli)
Calzoni di panno di altro colore	Sciáruál	Şalvar (başka renk kumaştan)
Calzoni di ſtoffa di peli di capra all'uſo Kurdo	Peſma	Kurt usulü keçi tüyünden kumaş şalvar
Calzoni bianchi, o ſiano mutande	Derpé	Beyaz şalvar veya don
Calzoni da donna	Avál kras	Kadın şalvarı
Cambiare	Ghoòrum, Ghoórit, pret. Ghoóſt	Değiştirmek
Camelo	Efcter	Deve
Camera	Manzéla, Kani. Camerone d' udienza - Diván	Oda. Divan (büyük kabul salonu)
Camerino d' udienza privata	Taná, Tanái	Hususi görüşme odası

Camminare, andar presto	Zu beciùm, zu b,cit, pret. zu ció	Hızlı yürümek
Camminare, far la ſua ſtrada	Réhva, oppure Bréhva ciùm	Yolunda gitmek
Cammino, Strada	Réh	Yol
Cammino da fuoco	P,kéri, Kvciék	Ocak, şömine
Camicia	Krási	Gömlek
Camomilla erba	Babuná	Papatya (bitki)
Campagna, cioè Pianura	Dest, Ciòl, per Deſerto - Barie, Ciòl	Ova, kır. Çöl/ıssız yer için: Barie
Campana	Nakvs	Çan

Sayfa 106
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Campanello, che ſi attacca al collo degli animali	Zanghél	Çıngırak (hayvan boynuna takılan)
Canale d' acqua nei ſeminati	Gió ave	Ark, su kanalı (ekili alanlarda)
Canale di legno per i tetti	Botek	Ahşap çatı oluğu
Canale coperto di pietra	Noìn, Noìna	Taştan kapalı kanal
Canale fatto con vaſi di terra, o di piombo	Solina	Toprak veya kurşun künk (su borusu)
Cancellare	Beaſciáfúm, Beaſciafit, pret. Beaſciáfa	Silmek, iptal etmek
Cancro male	Giufan	Kanser, habis yara
Candela	Scamã	Mum
Candeliere	Scamãdán	Şamdan
Candido	Spì	Tertemiz, beyaz

Cane	Sah	Köpek
Cane da caccia	Tula	Av köpeği
Cane da lepre	Tazi	Tazı
Cane di razza aſſai piccola	Finók	Fino köpeği (küçük ırk)
Cane da paſtore	Ghambùl	Çoban köpeği
Cane ſelvatico	Turì	Yaban köpeği
Cane, e ſtirpe di cane, ſi dice per ingiuria	Sah en piſſifah	Köpek soyu (hakaret ifadesi olarak)
Canella	Darcini	Tarçın
Caneſtro col manico	Salék	Sepet (saplı)
Caneſtro grande da ſoma	Savì	Büyük küfe
Caneſtro grande per cuſtodire il pane	Nandán	Ekmek selesi
Canicola, per queſto termine intendono 40 giorni d'estate	Cehla avìni	Sıcaklar (Yazın 40 günlük dönemi: Eyyam-ı Bahur)
40 giorni dal ſolſtizio dell' inverno	Cehla zeveſtan	Zemheri (Kışın 40 günlük dönemi)
Canna	Laven	Kamış
Canna da ſchioppo	Lulia	Tüfek namlusu
Canna da ſchioppo rigata	Scésckána	Yivli tüfek namlusu
Canna della pippa	Bask kaliún	Pipo sapı
Cannetta, o ſia bocchino della pippa	Modìnk	Pipo ağızlığı
Cannocchiale	Durbin	Dürbün
Cannone, iſtromento da guerra	Töp	Top (savaş aleti)
Canone	Kanún	Kanun

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Cantare canzoni	Strána bezium, Strána bezit, pret. Strána ghot	Şarkı söylemek
Cantare de' piangenti ſopra i ſepolcri	Zemár kem	Ağıt yakmak (mezarlar üzerinde)
Cantare de' Turchi ſopra le torri delle moſchee	Bangh dem	Ezan okumak (Türklerin cami kulelerinden seslenmesi)
Cantare degli uccelli	Tokoìnit, pret. Koénd, Koéndia	Kuşların ötmesi
Cantina, caſa ſotto terra	Sardáb	Mahzen, bodrum
Cantonata	Sú	Köşe
Cantonata, angolo di dentro	Kornét, kusì	İç köşe
Canuto	Reſpì, barba bianca	Kır saçlı, ak sakallı
Canzone	Strána	Şarkı
Canzone ſpirituale	Temgìd	İlahı
Capace, intelligente	Fahim	Zeki, anlayışlı
Capace, abile	Zitek, ſciater	Becerikli, mahir
Capacitare	Fahem bekem	Anlatmak, ikna etmek
Capanna di fraſche	Kepra	Çardak, dallardan kulübe
Caparra	Rahan	Kapora, rehin
Cappari	Kaber	Geber otu, kapari
Capelli	Percia	Saçlar
Capeſtro, corda	Varis	Yular, ip
Capire	Fahem kem	Anlamak
Capitano d' armata	Ser āskér	Ordu komutanı
Capitano, o ſia capo di carovana	Karaván Bascì	Kervan başı

Capitello di legno	Gholtá	Ahşap sütun başlığı
Capitolazione, contratto	Bazár	Antlaşma, sözleşme
Capo	Ser con l' e ſtretto	Baş, kafa
Capra	Bzn. Capra ſelvatica - Paz kui	Keçi. Yaban keçisi
Capretto	Karek	Oğlak
Caprone	Neri	Erkeç, büyük teke
Capriccioſo, oſtinato	Āinátkar	İnatçı, keyfine düşkün
Caravana, unione de' viandanti	Karaván	Kervan
Carattere	Kat, ahhrf	Harf, karakter
Carbone	Reſciú	Kömür
Carbone acceſo	Pel	Ateş koru

Sayfa 108
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Carcerare, prendere	Boghrum, boghrit, pret. Ghert	Hapsetmek, tutuklamak
Carcerare in catena	Zangir kem, Dem naf zangir	Zincire vurmak
Carcerare coi ceppi	Kaida kem	Prangaya vurmak
Carcerato	Ghertìa	Mahpus, tutuklu
Carcere	Ahhbs	Hapishane
Cardellino, uccello	Zanghlúk	Saka kuşu
Careſtia	Ghráni, Bersìa (fame)	Kıtlık, açlık
Carica dignità	Paia, Márteba	Mevki, rütbe
Carica ſoma	Bar	Yük
Caricare	Bar kem	Yüklemek

Carità, elemoſina	Sádaka, kéirát	Sadaka, hayır
Caritatevole	Qodám kéira	Hayırsever
Carnale libidinoſo	Zenakár, Iz	Şehvet düşkünü
Carne	Ghoſt	Et
Carnefice	Gellát	Cellat
Carnovale de' Criſtiani	Marſúma	Hristiyan karnavalı
Caro	Aziz	Değerli, aziz
Caro di prezzo	Ghrana	Pahalı
Carogna	Kalèſc ghenì	Pis leş
Carta	Kaghéz	Kağıt
Caſa	Mal, Kani	Ev
Caſſa	Sanduk	Kasa, sandık
Caſſetta, o ſcatola	Ēlbek	Kutu, küçük kasa
Caſſare, vedi Cancellare	....	Silmek (Bakınız: Cancellare)
Caſſare da un poſto	Māzùl kem	Azletmek, görevden almak
Caſſia medicina	Kiárciánber	Hıyarşembe (tıbbi bitki)
Caſtagna	Sciáh baiót	Kestane
Caſtello	Kalā	Kale
Caſtigare	Ohhkmakem	Cezalandırmak, terbiye etmek
Caſtigo dato da Dio	Ghazáb, Ghazába	Tanrı'nın gazabı, ceza
Casto	Āffif	İffetli, namuslu

Italiano, e Kurdo.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Catena	Zangìr	Zincir

Catenaccio	Avrì	Sürgü, mandal
Cateratta, vedi albugine	....	Katarakt (Göz akı, bakınız: Albugine)
Cattivare, vedi carcerare	....	Esir etmek, hapsetmek
Cattività	Ahhbs	Esaret, hapislik
Cattivo	Karàba, Kangia nina	Kötü, iyi değil
Cattivo di natura	Tabiāt karàba	Yaradılıştan kötü
Cattolico	Katolik	Katolik
Cavalcare	Suàr bum, Suàr bit, pret. Suàr bu	Ata binmek
Cavaliere	Suàr	Süvari, binici
Cavallaro	Gelodàr	At bakıcısı, seyis
Cavalla	Mahìna	Kısrak
Cavallo	Afp	At
Cavallo di posta	Menzìl	Menzil atı (posta atı)
Cavallo intiero	Amaghìr	Aygır
Cavallo da soma	Afpé bar	Yük atı
Cavallo di razza	Afpé asìl	Soylu at, cins at
Cavallo castrato	Afpé ksa	İğdiş edilmiş at
Cavallo viziato	Afpé kàma	Huysuz/kusurlu at
Cavare	Rakasìnum, Rakasìnit, pret. Rakasànd, per Levare - Déréfciúm	Çıkarmak, çekip almak
Cavare un dente	Dendék rakasànd	Diş çekmek
Cavar fuori	Déréfciúm, Déréfciìt, pret. Déréfciànd	Dışarı çıkarmak
Cavezza	Varis	Yular
Cavicchia del piede	Ghezék	Ayak bileği kemiği
Cavità	Kúra, Kúraìa	Kovuk, boşluk, derinlik

Cavolo	Kalam	Lahana
Causa, vedi Cagione	....	Sebep, dava

E-Tablolar'a aktar

Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Causidico	Vekìl, Giuàb dèr	Avukat, dava vekili
Cautela, vedi Attenzione	....	İhtiyat, tedbir
Cauzione, vedi Assicuratore	....	Kefalet, güvence
Cazzeruola	Masìnk	Tencere, cezve
Cece	Nok	Nohut
Cecità	Korìa	Körlük
Cedere	Elànd, Elàndia, vedi Permettere	Bırakmak, feragat etmek
Ceffata, vedi Buffetto	....	Tokat, şamar
Celare, vedi Nascondere	....	Gizlemek, saklamak
Celebrare, vedi Lodare	....	Kutlamak, övmek
Celebre, vedi Famoso	....	Ünlü, meşhur
Celeste, colore	Rengh āsmàn	Gök mavisi
Celibe	Azeb	Bekar
Cena	Koāriné ſciáv - mangiare di sera	Akşam yemeği
Cenare	Koāriné ſciáv koarúm	Akşam yemeği yemek
Ceneracciolo	Pclpìnk	Kül bezi
Cenere	Kevlì	Kül
Cenno	Nifcàn	İşaret, im
Cento	Sed	Yüz (100)

Centuplo	Sed càrr	Yüz katı
Ceppaia	Kok	Kök, ağaç kütüğü
Ceppo di legno	Konda	Odun kütüğü
Ceppi, prigione de' piedi	Kaid	Pranga, ayak bağı
Cera	Múm	Balmumu
Cercare	Gherìnum, Gherìnit, pret. Gheràn d	Aramak
Cercare elemosina	Sàdaka gherand	Sadaka aramak (dilenmek)
Cerchio	Kavàna	Çember, halka
Cerchio della luna	Kevàna maìe	Ay halesi
Cerchio solare	Kevàna róia	Güneş halesi
Cerebro, cervello	Mezík	Beyin

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 111
Italiano, e Kurdo.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Cerimonia	Mārifét	Tören, merasim
Cernere, vedi Scegliere	....	Ayırmak, seçmek
Certo, sicuro	Ràst, Ehhk	Kesin, emin
Certamente	Be ehhk	Elbette, kesinlikle
Cerusico	Giarrāhh	Cerrah
Cervo	Paz kui	Geyik
Cesene, sorta d'uccelli	Terì	Tarla ardıcı (kuş türü)
Cespuglio	Taràfce	Çalılık
Cesto	Salék	Sepet
Cetra, istromento	Tambúr	Tambur, çalgı
Che?	Ci?	Ne?
Chi?	Ki?	Kim?

Chiamare	Tālba kem, Gherìnum	Çağırmak, aramak
Chiamarsi, v.g. Come ti chiami?	Navé té ciaia?	Adın ne? (Nasıl çağrılırsın?)
Chiareza	Spiaìa	Açıklık, berraklık
Chiaro	Spì, Diàr	Açık, net, belli
Chiave	Melìt	Anahtar
Chiave grossa	Melìt mazèn	Büyük anahtar
Chiave di legno	Melìt dar	Ahşap anahtar
Chiavatura, vedi Serratura	....	Kilit (Bakınız: Serratura)
Chiavello, chiodo	Bsmar	Çivi
Chicco, vedi Acino	....	Tane, çekirdek
Chiedere	Tālba kem	İstemek, talep etmek
Chiesa	Kenìfc	Kilise
Chiesina	Kenìfc piciúk	Küçük kilise, şapel
Chiglia di nave	Ben ghamìe	Gemi omurgası
Chilo, digestione	Mehhdé	Sindirim, mide suyu
Chiminiera, vedi Cammino	....	Baca (Bakınız: Cammino)
China, vedi Calata	....	Eğilim, iniş
Chinare, vedi Abbaſſare	....	Eğmek, alçaltmak

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Chinarsi	Nesìf bum	Eğilmek
Chiodare	Bsmar kem	Çivilemek
Chiodato	Bsmar kiria	Çivili
Chiodo	Bsmar	Çivi
Chiodo di legno	Bsmar dar	Ahşap çivi

Chiodo dalla testa larga	Bsmar ſer mazèn	İri başlı çivi
Chiosco	Köſck	Köşk
Chiostro	Mābdar	Manastır, ibadethane
Chitarra	Tambúr	Gitar, tambur
Chiudere	Ghertkem, per Serratura - Melìtkem	Kapatmak, kilitlemek
Chiunque	Her kes	Her kim, kim olursa
Chiuso	Ghert kiria	Kapalı
Chiusura	Ghert	Kapanış, kilit
Ciabattino	Skefte	Eskici, yamanmış ayakkabı tamircisi
Cialda	Kròfck	Gofret, ince çıtır çörek
Cialdone	Kròfck mazèn	Büyük çıtır çörek
Ciambella	K'lòcia	Çörek, simit
Ciarla	Dràu, kabar batàl	Gevezelik, boş laf
Ciarlare	Ghelak bàhhkovum	Gevezelik etmek, çok konuşmak
Ciarlatano	Dravin, kaſmérci	Şarlatan, yalancı, soytarı
Ciascuno	Her kes	Her biri
Cibo	Koārin	Yiyecek, gıda
Cicatrizzare	Sav bum, pret. Sav bu	Yara izi bağlamak
Cicatrice	Ciéke	Yara izi
Cicogna	Heglék	Leylek
Cieco	Kor	Kör
Cielo	Āsmàn	Gökyüzü
Cifra	Kat	Rakam, şifre
Ciglio	Brú	Kaş
Ciglio dell'occhio	Melúk	Kirpik
Cigno	Terì ſpì	Kuğu

Sayfa 113
Italiano, e Kurdo.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ciliegia	Kìraz	Kiraz
Ciliegio	Dar kìraz	Kiraz ağacı
Cilice	Giúl mahr	Kıldan dokunmuş giysi (çile giysisi)
Cilindro	Kelòcia dar	Silindir (ahşap merdane vb.)
Cima	Ser	Tepe, uç
Cimare	Ser brìnum	Ucunu kesmek, budamak
Cimice	Kéne	Tahtakurusu
Cimitero	Mazàr, per i turchi - Kabristàn	Mezarlık
Cimoſsa di panno	Kanàr giúl	Kumaş kenarı
Cina, radice medicinale	Dar cin	Çin kökü (tıbbi kök)
Cingere	K'mèrbaskem, Sceddandum	Kuşatmak, kemer takmak
Cinghia	Berpèſc	Kolan (eyer kayışı)
Cinghiale	Berāz kui	Yaban domuzu
Cingolo	K'mèr	Kemer, kuşak
Cinoſura, stella	Stérka	Kutup yıldızı
Cinquanta	Penghì	Elli (50)
Cinque	Pengh	Beş (5)
Ciò	Avì	Bu, şu
Ciocca di capelli	P'rcia	Bir tutam saç
Ciottolo	B'r	Çakıl taşı
Cipolla	Piàz	Soğan
Cipolla marina	Piàz mabrì	Ada soğanı

Cippo, vedi Ceppo	....	Mezar taşı, kütük
Cipreſſo	Dar ſarv	Selvi ağacı
Circa	Nezik	Yaklaşık, civarında
Circoncidere	Svnnat kem	Sünnet etmek
Circoncisione	Svnnat	Sünnet
Circondare	Ghert kem	Etrafını sarmak
Circonferenza	Kevàna	Çevre, dış hat
Circuìto	Devr	Devir, tur, dolanım
Cirulla, vedi Susina	....	Erik (Bakınız: Susina)

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Cisterna	Ciúr	Sarnıç
Citare	Tālba kem	Alıntılamak, çağırmak
Città	B'hèr	Şehir
Cittadino	B'hèrì	Şehirli
Civetta	Búm	Baykuş
Civiltà	Mārifét	Medeniyet, nezaket
Classe	Paia	Sınıf, mertebe
Claudicare	Kvl bum, pret. Kvl bu	Topallamak
Clemente	Rehhmdàr	Merhametli
Clemenza	Rehhmet	Merhamet
Clistere	Ahhtàn	Lavman
Coabitare	Ghel derúnum	Birlikte ikamet etmek
Coadiuvare	Arì kem	Yardım etmek
Coadunare, vedi Adunare	....	Bir araya getirmek

Cocciniglia	Kermez	Kırmız böceği
Coccodrillo	Temſah	Timsah
Cocomeri piccoli	Ciālte	Küçük salatalık/karpuz
Cocomero	Sciúti	Karpuz
Coda	Tüv	Kuyruk
Codardìa	T'rs	Korkaklık
Codardo	T'rſok	Korkak
Codolo d'uccelli	Tüv téir	Kuş kuyruğu
Coetaneo	Iek ſali	Yaşıt, akran
Cognato	Brā zén	Kayınbirader
Cognata	Quuſck zén	Görümce/Baldız
Cognome	Navé babo - nome del padre	Soyadı (Baba adı)
Coito	Ghana	Cinsel birleşme
Colà	V'ré	Orada
Colaggiù	V'ré a kvàr	Orada, aşağıda
Colassù	V'ré au ràs	Orada, yukarıda
Colazione	Aliākerini	Kahvaltı

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Colei	Avì	O (kadın için)
Collera	Kerba	Öfke, kızgınlık
Collerico	Kerbìna	Öfkeli
Colletto di panno	Ser bask	Kumaş yaka
Collina	Gre, Grek	Tepelik
Collo	Stú	Boyun

Collocare	Dàinum	Yerleştirmek
Colmare	Prrk kem	Doldurmak, taşıracak kadar doldurmak
Colmo	Prr	Dolu, taşmış
Colofonia	Zift	Reçine, kolofan
Colomba	Kevòk	Güvercin
Colombaccio	Kevòk kui	Gökçe güvercin (yaban güvercini)
Colore	Rengh	Renk
Colpa	Svcia	Suç, kusur
Colpevole	Svcidàr	Suçlu
Coltello	Kerro	Bıçak
Coltello da tavola	Kerro koārin	Yemek bıçağı
Coltello grande	Kerro mazèn	Büyük bıçak
Coltello di tasca	Càkú	Cep bıçağı, çakı
Coltivare	Giót kem	Ekip dikmek, işlemek
Coltre	Gié	Yorgan, yatak örtüsü
Colui	Avì	O (erkek için)
Comandamento	Am'r	Emir, buyruk
Comandare	Am'r kem	Emretmek
Combattere	Scièr kem	Savaşmak
Come	Cia	Nasıl, gibi
Cominciare	Deft pé kem	Başlamak
Cominciamento	Deft pé	Başlangıç
Commercio	Bazàr	Ticaret
Commiserazione	Rehhmet	Acıma, şefkat
Commissione	Am'r	Görev, emir

Sayfa 116
Vocabolario

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Commuovere	Tev dem	Hareket ettirmek, duygulandırmak
Comodamente	Be kèif	Rahatça
Comodità	Kèif	Rahatlık, konfor
Comodo	Be kèif	Rahat
Compagno	Avàl	Arkadaş, yoldaş
Compagnia	Ghel	Topluluk, eşlik etme
Comparare, vedi Comprare	....	Satın almak (Bakınız: Comprare)
Comparazione	Sibi	Karşılaştırma
Compassione	Rehhmet	Merhamet
Compassionare	Rehhmet kem	Acımak
Comperare	Kerìnum, Kerìnit, pret. Kerìa	Satın almak
Comperato	Kerìa	Satın alınmış
Compiacere	Razì kem	Razı etmek, memnun etmek
Compiacenza	Razìia	Memnuniyet
Compiere	Tamàm kem	Tamamlamak
Compitamente	Tamàm	Tamamıyla
Compiuto	Tamàm	Tamamlanmış
Complessione	Tabiāt	Bünye, mizaç
Componere	Cekem	Oluşturmak, birleştirmek
Componere discordie	Pek inum	Anlaşmazlıkları gidermek
Composta	Reſcel	Komposto, reçel
Comprendere	Fahem kem	Kavramak, anlamak

Compressione	Zapta	Baskı, sıkıştırma
Comprimere	Zapta kem	Sıkıştırmak
Comune	Her kes	Ortak, halka ait
Comunemente	Her kes	Genellikle
Comunicare	Kabar dem	Haber vermek, paylaşmak
Comunicazione	Kabar	İletişim
Comunità	Gemmā	Topluluk
Con	Ghel	İle, beraber
Conca	Sanii	Leğen, tekne

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 117
Italiano, e Kurdo.

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Concedere	Bedém	İzin vermek, bahşetmek
Concedere grazia	Kèirát kem	Lütfetmek
Concedere licenza	Elànd	İzin vermek
Concepire nel ventre	Avìs bum	Gebe kalmak
Concezione	Avìs	Gebe kalma
Conchiglia	Ghezvàn	Deniz kabuğu
Conchiudere	Tamàm kem	Sonuçlandırmak
Conclusione	Tamàm	Sonuç
Concubina	Zen	Cariye, metres (kadın)
Concupiscenza	Iz	Şehvet
Condanna	Ohhkm	Mahkumiyet
Condannare	Ohhkm kem	Mahkum etmek
Condimento	Tām	Lezzet, çeşni
Condire	Tām dem	Tatlandırmak, terbiye etmek
Condizione	Paia	Şart, durum, mertebe

Condurre	Brìnum	Götürmek, sevk etmek
Confessare	Kabúl kem	İtiraf etmek
Confessione	Kabúl	İtiraf
Confettare	Scìrin kem	Şekerlemek
Confettura	Scìrinì	Şekerleme
Confidenza	Dostìa	Güven, samimiyet
Confidare	Deft dem	Güvenmek
Confinare	Derébekem	Sürgün etmek, sınır dışı etmek
Confine	Kanàr	Sınır
Confisca	Zapta	Müsadere, el koyma
Confiscare	Zapta kem	El koymak
Confortare	Del kaìm kem	Teselli etmek, yüreklendirmek
Conforto	Del kaìm	Teselli
Confondere	Karāb kem	Karıştırmak, bozmak
Confusione	Karāb	Karışıklık
Confuso	Karāb	Karışık

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Congedare	Elànd	İzin verip göndermek
Congiungere	Pèkua kem	Birleştirmek
Congiunto	Pèkua	Birleşmiş
Congiuntura	Pèkua	Birleşme noktası
Congiura	Bazàr	Komplo, gizli anlaşma
Congiurare	Bazàr kem	Komplo kurmak
Cognazione	Meróv	Akrabalık

Coniare moneta	Ledem	Para basmak
Coniglio	Kerroſck kui	Ada tavşanı
Conoscenza	Mārifét	Bilgi, tanışıklık
Conoscere	Mārifét kem	Tanımak, bilmek
Conosciuto	Mārifét	Tanınmış
Conquistare	Ghert	Fethetmek
Consacrare	Ambàrak kem	Takdis etmek
Consanguineo	Meróv	Kan bağı olan akraba
Consapevole	Kabardàr	Haberdar
Consegna	Teslìm	Teslimat
Consegnare	Teslìm kem	Teslim etmek
Conseguitare	Gheéft	Elde etmek, ulaşmak
Consenso	Kabúl	Onay, rıza
Consentire	Kabúl kem	Onaylamak, razı olmak
Conservere	Qodàn kem	Korumak, muhafaza etmek
Considerare	Fahem kem	Dikkate almak, düşünmek
Consiglio	Vassiét	Nasihat, meclis
Consigliere	Vassiét dèr	Danışman
Consigliare	Vassiét kem	Öğüt vermek
Consolare	Del kaìm kem	Teselli etmek
Consolazione	Del kaìm	Teselli
Consonanza	Pek	Uyum, ahenk
Consonante	Pek	Uyumlu
Consorte	Avàl	Eş, hayat arkadaşı

per dar forza - Kuèk dem, kuet kem.
Conforto - kuèta, Kaim, del vello si fa verbo - Do conforto, diventa forte &c.
Confrontare, mettere due persone in contradittorio - Rubàri dem.
Confronto - Rubàri.
Confusione, vergogna - Sciérma.
Confusione, imbroglio - Téskala.
Confusione, moltitudine di popolo - Kalabála, Arbeda.
Congedare, dar licenza - Dastùr dem.
Congedare, v. g. mandar via un servo mal contento - Dérekem, Derkem.
Congedo - Dastùr.
Congelare, v. g. le ova con buttro in un piatto al fuoco - Gemesimun, Gemesiuit, pret. Gemand.
Congettura - Takmin.
Congetturare - Takmin kem.
Congiurare - Kain bum, Kain bit, pret. Kain bú.
Congratularsi, augurare un buon successo - Pirós kem.
Conoscenza - Nifàs ina.
Conoscere - Nisàcum, Nisàcit, pret. Nisàse.
Confacrare - Rodàs kem, parole della confacrazione, Kalàm gioabr.
Conseguitare - karib, Ugiàh, Benàat iek, fondamento uno (fisse Kurde).
Coscienza - Demmèt, Demmèta.
Conségna - Teslim.
Conségnare - Teslim kem.
Conseguenza, si dice l' impersonale - Debit - Sarà, oppure, Bù - è stato.
Conservare - Qodàm kem - Avéx kem - Libertar dal pericoli.
Considerare - Feker kem.

Consigliare - Nisèan dem.
Consigliarsi, domandar consiglio - Pesciàr kem.
Consiglio - Pesciàra.
Consolare - Del quoscì kem. Il cuore buono faceio. Dei vekem - il cuore l' apro.
Consolarsi, divertirsi - Saffà kem, kéif finum, kéif fitnit, pret. kéif ittànd, kéif inum, kéif init, pret. kéif ind.
Consolazione - kéif, Del quoscia, Del vàbù.
Consolidare - Kaim em, Mokùm kem.
Consorte - Zen (figurato) Mal.
Costantinopoli - Stambul.
Consuetudine - Resa, Adèt.
Consumare, v. g. Kalàs kem.
Consumare, dissipare, Talàf kem.
Consumarsi, v. g. un legno divenuto dalla umidità fragile - Pit bit, pret. Pit bu.
Consumarsi, marcire v. g. un abito dall' umidità - Rezì bit, pret. Rezì bú.
Contadino - Fallahh, Merövi ghünd.
Contagio - Tàun, si dice anche kéira, perchè li Turchi credono, che la peste sia una benedizione di Dio, onde dicono - l' anno della peste - Sali Xéira.
Contaminare - Piskem, Neges kem, Lasutinit, pret. Lasutànd.
Contaminato - Pis, Neges, Lasutànd.
Contare, numerare - Belmérum, Besmérit, pret. Besmérà, Besmare.
Contemplare - Feker kem.
Contenere, v. g. un vaso quanto liquore - Boghrum, Boghrit, pret. Ghiere.
Contentare - Razì kem.
Contento - Razì.

Continuare, non lasciare - Ber nadem, non far l' ozioso - Barà nà kem.
Conto - Kitàb, conto d' algebra - Rakam.
Contorno delle vesti per ornamento - Ferùs.
Contrabando, senza licenza - Be dastùr, furtivamente, De.ie.
Contrada - kolàn, kolàna.
Contradire, Adavàt kem, kabul nàkem.
Contrario, all' opposto, Mokilef.
Contrallare - Adavàt kem, Sciér kem.
Contravenire - Dermàne atchè.
Contrizione, pentimento - Tobe.
Contrito - Tobekàr.
Conveniente, cosa onesta - Menàsceb.
Convenire, asconfentire - kabùl kem.
Convenire, far contratto - Bazàr kem.
Convento de' monaci - Dèr.
Convenzione - Bazàr.
Convertire, fare &c. cekem &c.
Convertirsi dal peccare - Tobe kem.
Convertirsi alla fede - Dine ràita boghrum, Dine ràita boghrit, pret. Dine ràita Ghere, fisse Kurde, La fede vera prendo.
Convincere - Alzàm dem, Sbàt kem, Sbàt be kem.
Convittare a pranzo, o cena - Mevàn kem, Zìafèt kem.
Convitto - mevàn, Zìafet.
Coperta da letto - Lafè.
Coperchio di pignatta, o altro - Dervàn.
Coperchio della pippa fatta a rete di fil di ferro - Serpòsk.
Coppa - Trùr, in Gezira fi dice Piàn.
Coppetta, per cavar sangue di vetro - Alhgiami, di corno - Sciàk.
Coprire, mettere sopra - Bedém, o dem fer, pret. Dà fer, Dainum fer, Dainit fer, pret. Dainà fer.

Coràme - kùdari.
Corda - Varis.
Cordicella - Ben.
Cordoglio - Del fot. Cuore abbruciato - Del tangha. Del zapta - Cuore ristretto, fisse Kurda.
Coriando - kusnis.
Cornacchia, uccello kalaghdur.
Cornice, eremità - Su, per contorno - Rak.
Corno - Sciàk.
Corona dei fiorami - Tàg.
Corona per preghiera de' Cristiani - Msbahh, de' Turchi - Tsbahh.
Corpo - Lesc.
Coraggio - merdinia, Gioameria.
Coraggioso - merdà, Gioamer, mera.
Correggere, vedi Ammonire, castigare.
Correre - Bazinum, Bazinit, pret. Bazànd.
Corriere, vedese al corso - Bazàia.
Corriere, posta - manzil.
Corrispondenza, vedi Comunicazione.
Corrodere coi denti - karrinum, karrinit, pret. karrand.
Corroderfi, diminuirfi - kimbum, kimbit, pret. kimbu.
Corrompere - Karàb kem.
Corromperfi, putrefarfi, in 3. perfona - Gheni bit, pret. Gheni bu.
Corromperfi, far polluzione volontaria, ahhtàmkem, Tove avésium, Tove avésit, pret. Tove avèt, cioè Séme getto.
Corromperfi involontariamente in fogno - Ahhtàm bum, Ahhtàm bit, pret. Ahhtàm bu, e per figura dicono: Nel mio fogno vedo - Kahhuna qo binum, Kahhunaqo binit, pret. Kahhunaqo dit.

Corrotto, cattivo - Kà.àba, Karàb bu.
Corsaro - Kursàr.
Corteccia - T,el.
Cortile - Ahhaùc, monoffil.ba.
Corvo - Kalarèfc, altra fpecie col becco fottile roffo, e giallo, e le gambe - Karakok.
Cofa, foll. v. g. qualche cofa - Tefièk.
Cofa è - Cia.
Cofcia - Rana.
Così, in queffa maniera - Enda, Au rengh, Vasàna.
Così, attrativo - Kuzi.
Così così, nè bene, nè male - Na kangia, na Ka.àba.
Mezzanamente - Navengì.
Coffa - Parasù.
Coffante - Mokùm, Kaim. Non fi muove - Na levit.
Coftretto, per forza - Bezòr, Ne.ek.
Coftringere - Zor kem, Nacek kekem.
Coftumanza, Coftume } Resa, Sadèt.
Coftumare, effer ufanza - Resa aia.
Coftumare, far prendere un ufo. Ukem, Alemnum, Alemhit, pret. Alemànt.
Cotto - Bù, Bùia.
Cortogno - Beh.
Cottone - Pambà.
Cotturnice - Kahhrà.
Covare, ftar fopra gli ovi - Derùnam fer ek, Derùnit fer ek, pret. Ranèit fer ek, neg. Runàmum.
Cranio - Gràmgùmì.
Creanza - Mà'nè a.
Creare, proprio di Dio - Kalàk jet, Kul ket.
Creatore - l Kilàk.
Creatura - Makùnka.

Credenza, non dubitare - Baveia.
Credere - Bavèk kem, neg. Bavèrnakem.
Crepare - Paklùm, Paklìit, pret. Paland.
Crepato - Paklànd.
Crepatura dell' uomo - Pèska.
Crepatura nel legno - Kalefcèia.
Crefcere, aumentare - Zeiàdahekem.
Crefcere di ftatura - Mazèn bum, Mazèn bit, pret. Mazèn bu.
Crefcere delle piante, andar in alto - Belènda bit, pret. Belenda bú.
Crefima - Mirùn.
Crefimare - Mirùn dem.
Creffa degli uccelli - Pordek.
Cribro, vaglio - Bezink.
Criftallo - Bellùr.
Criftiano - Fallahh, cioè uomo non nobile, e così li Kurdi per difprezzo hanno fatto ufo di nominarli.
Criftiere - Olna.
Crivellare - Bezink kem.
Crivello - Bezink.
Croce - Kaj.
Crocifiggere - Silib kem.
Crocifio - Bùza.
Crollare, sbattere una pianta - Deafcinum, Deafcinit, pret. Deafcinàd.
Crudele - Zalem, Be meruehht.
Crudo - Na bùia.
Crufca di farina - Sevì.
Cucchiaro - Kaucièk.
Cucina - Matbak.
Cucinara - Kabanie.
Cucinare - Matbakci.

Cucinare - Matbak cekem, Zàli dekem, Ghrari dekem pre. Zàli cekiria, ghrari cekiria.
Cucire - Badrum, Badrit, pret. Drù, neg. Nàdrum, Drù kem, neg. Drù nà kem.
Cucito - Drù, Druàr.
Cucitura - Druàra.
Cugina - Dormàn.
Cugino - Bsmàn.
Culara - Kamàka.
Culo - Kun.
Cuna - Landèk.
Cnare - Behzinum, Behzinit, pret. Ehzànt.
Cuocere, vedi Bollire.
Cuocere il pane, e farlo - Nàn pesium, Nàn pesit, pret. Nàn pàt.
Cuojo - Kùdari. Cuojaro - Dabagh.
Cuore - Del.
Cupidigia - Tammà.
Cupido, avido - Tammàkar.
Cuppola - Axdì.
Cupo, luogo profondo - Kùra, uomo malinconico - Vakam.
Cura, guarigione (fi fa verbo Dermàn ket). Alàg.
Curabile, (fi fa verbo) farà fano - Sabùt, Cebìt.
Curare, far medicina - Dermàn kem, Alàg kem.
Curato, guarito - Sakbù, cebù.
Curato, parroco - Kùri.
Curdiftan, provincia d' Affia - Kurdiftàn.
Curdo, uomo del Kordiftan - Kurmàng, Kurmàngi.
Curia - Mahhkame.
Curiofità, vedere cofa dilettevole - Tamàfca.
Curiofo - Tamàfcakar.
Curiofo di faper i fatti altrui - Pezavéngh, Fazùl.

Curto - Karta, corto mancante - Endùska, Picìak, Kima.
Cufcino - Balìf.
Cuftodia, guardia - Nobe, Nobedàr.
Cuftodire confervare - Qodàm kem.
Cuftodire, far la guardia - Nobe boghrit, pret. Nobeghert.
Cuftodire, non permettere - Na elum, Na elit, pret. Na elà.

D

DA, fegno dell' ultima cafo - Èx, o fia Ex.
Da alto - Ex au rás, Ez belènda.
Da vanti - Ber, Beraika.
Da banda - Kenàrek, in parte una.
Dabbene - Kangia, Ciaka.
Da capo - Ex fer.
Da capo, di nuovo principiare - Nù cekem, fi fa verbo.
Da capo, a fine - Ex fer ahhtra beni.
D' accordo, infieme - Barabàr, Pèkua.
Da che - Pasi.
Da chi - Ex kila.
Daddoverro - Raft, senza burla - Be iarle.
Dado - Kvàr.
Dama, femmina nobile - Katùn.
Dama, gioco, Dama.
Damafco, città - Sciàm.
Da molto tempo - Sanzèa, Ex zamàn.
Dannato - Ciò gehennam, andà all' inferno - Kuru gehennam, figlio dell' inferno.
Danneggiare - Zeter kem.
Danno - Zeter.

Danno, v. g. quando fi rompe qualche bel vafo, o muore qualche perfona nille al proffimo - Mokaben, come fi fuol dire: che danno!
D' ora innanzi - Ex era péua, Ex nuk péua.
Da parte mia - Ex kenàre men.
Da per tutto - Anmo ard, Ammo gé.
Da poichè - Pàsi.
Da quando in quando - Giàr giàr, Ghàv' ghav', l' u fi pronuncia quaft un mezzo u.
Da qui - Ex era péva.
Da qui un poco - Ghàva kidi.
Dardo, fatta - Tir.
Dare - Dém, Déi, pret. Dà, quefto verbo fi fa frequente compoffo, come il verbo faccio.
Dare un pugno - Meflèk dem.
Dattili - Xurma.
Da vero, con impegno - Megèt.
Dazio, pedaggio - Bàg.
Debitare, far debiti - Dèin kem.
Debitarfi, effer indebitato - Deindàr bum, Deindàrbit, pret. Deindar bu.
Debitato - Deindàr, Deindàr bu.
Debito - Dein, quafi monafillaba.
Debitore - Deindàr.
Debole - Zàif, Zabùn, fenza forza, Be kuéc, Pot.
Debilitare - Zàif kem, Zabùn kem.
Decalogo - Dàh fermàn, Qodè.
Decadere, perdere un impiego - Màzùl bum.
Decadere - Diventar povero - Kalandér bum.
Decapitare - Gellàt kem, la testa taglio, Ser bèberum, Ser bèberit, pret. Ser bria, neg. Ser nà berùm.
Decidere, dar rifpofta, Gioàb dem.

Decidere (fentenza del giudice) Sciériàt Kalas hem, in giudizio finito.
Decifrare - Kefs kem.
Decline - Zikat.
Declinc, in genere di direi uno - Dah iek.
Declinare, diminuire - Kim kem.
Declinare, v. g. Il Sole declina - Kangia elum, Kangia elit, pret. Kingia elà.
Declinare, far male, non feguitare l' efempio, v. g. del padre - Nacihun fer teh bàb &c.
Decoro, onore - Àrz.
Decorofo, gelofo dell' onore - Ahhli árz.
Decorofo, avvenente - Spèi, Qoscquók.
Decrepito - Pira.
Decrito - Firmàn.
Deforme - Kreta, Sahhra.
Defraudare, far ingiuria - Abhlàt cekem, Lébi le kem.
Defraudare la mercede, o altro - Ahhràm bókovm, Ahhràm bókol, pret. Ahhràm Kvàt (fisse Kurda) cioè illecite mente.
Degenerare, vedi Declinare.
Degnarfi, onorare - Kerém kem, Karàm kem.
Degno, meritevole - Mstahhk.
Degradare - Mazùl kem.
Deliberatamente, per difpetto - Pkàft, Rekka.
Deliberatamente, volentieri - Ez del.
Deliberare, penfare - Feker kem.
Delicato - Celihi - Nazik.
Delicato, di guflo buono - Quofca.
Deliare, diventar pazzo - Dinbum, Din bit, pret. Din bù.
Delirare, parlare fuori di fentimento - Sber bezium, Sber bezit, pret. Sber ghot.

Delitto - Ghùna.
Delizia - Saffà.
Demonio - Scéitan.
Denaro - Dràf.
Denaro, moneta minuta - Pul.
Denfo - Tira.
Dente - Dedàn.
Dentro - Zìot.
Dentro, inchiufo - Dangh.
Deporre, vedi Degradare.
Depofitare - Amanèt dem.
Depofito - Amanèt.
Depofito, per pegno - Rahan.
Deprimere - Zalem kem, Na ahhkkem. Non faccio il guffo.
Deputare - Vakil kem.
Deputato - Vakil.
Derivare - Tém, Téi, Tét, pret. At.
Defcrivere - Tefcèir kem.
Defcrizione - Tefcèir.
Deferto - Chòl, Barie, Deft.
Defiderare - Àzkem, Agekem, Tevém, Del cit, il cuore va.
Defiderare del bene ad uno da Dio - Duà kem.
Defiderare del male - Nefrimdem.
Defiderio - Feker, Del (penfiero, cuore).
Deftino, fortuna - Bakt, Talà.
Deftino di Dio - Mokràder.
Deftra - Raft, parte deftra - Kenàre raft, a mano deftra, Deft raft.
Determinare, volere fare, Tvém cekem.
Detto, cioè proverbio - Misal, l' u fi dice colla lingua groffa.
Dettrazione - Ghalbét.

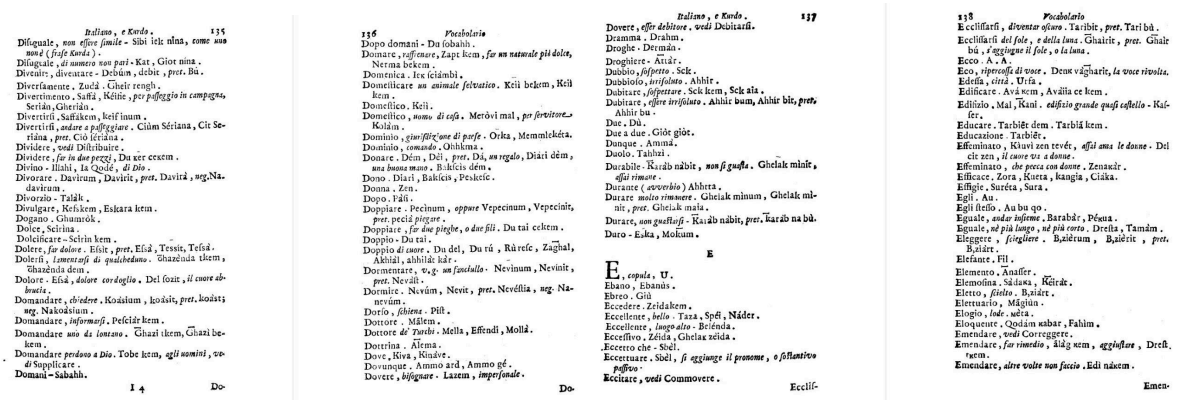
Devoto - Salahh, Nevéniakar.
Diacono - Scamàfa.
Dialogo, parlare tra due - Ahhkàftina bein ehr du.
Diamante - Almàs.
Diafpro - Dana.
Diavolo - Scéitàn.
Dichiarare, manifeftare - Kefs kem.
Dieci - Dàh.
Dietro - Pàsi, per fchiena. Pift, per feguire uno, Du.
Difendere, liberare - Kalàs kem.
Difendere, effer protettore - Baravàn bum, ftar avanti.
Difenfore - Baravàn.
Differire, fpezzare - Zudà kem.
Differire, prolungare - Giàre k' idi cekem, un'altra volta faccio, Zu nàkem, prefto non faccio (fisse Kurde)
Differenze - Zudà.
Difefa - Kalàsia, prefo per propria forza, Kudèta.
Difficile - Zahhmi, zahhmèt.
Diffidare - Bavernàkem, non faccio credenza.
Digerire - Àzem kem, Màum, Màit.
Digeftione - Àzemia.
Di giorno in giorno - Ehro ehro, ex rvz rvz.
Diguare - Pruzi kem, allontanarfi dalle carni, e latticini, Paris kem.
Digiuno - Pruzi, allontana, Paris.
Digiunare - Ruzi.
Dignità - Paia. Màrteba.
Di grazia - Karèm ka, onore fa.
Di là - Au vàlì.
Dilatare - Frà xem.
Dileguare, v. g. il piombo, Ruunxem, della neve, e fimili, Boolit, pret. Booflia.
Dilettare - Kéif dem, Kéif inum, Làzèt dem, Làzèt kem.
Dilettazione - Keif, Làzèt.

Diletto, amatiffimo - Kàzi.
Diligentare, far con attenzione - Kàdjàt cekem.
Diligentare, far preffa - Zù cekem.
Diluvio - Tufàn.
Di mano in mano - Ehdi ehdi, cioè pian piano, Iek duiek, non dopo uno.
Dimenticanza - Sbira, sbir.
Dimenticarfi - Sbir xem.
Dimenticato - Sbir kiria.
Dimmuire - Kim xem.
Dimoftrare, convincere, T,bàt kem, Alzàm kem, Alzàm dem.
Dimoftrare, infegnare - Nifcan dem.
Dimorare, abitare - Derùnum, Derùnit, pret. Runefti, neg. Runànum.
Dimora - Runéftia.
D' intorno - Ciàhr ràk, quattro contorni.
Di nuovo - Nu, Giàre k' idi.
Dio - Qodè.
Dio mi perdoni, efclamazione (Stokfor Allah in Arabo) Qodè me bootit - Idàio me la paffi.
Dio mi ajuti (quando non è tormentato) Avàra Qodè.
Dipingere - Nakàfc kem.
Dipinto - Nakàfc kiria.
Diploma, in grande - Firmàn, in quarto di foglio - Teskera.
Di quà - Erva.
Di quà di là - Ammo ard, Ammo Kenàr.
Dire - Bezium, Bezit, pret. Ghot.
Dire il vero - Raft bezium.
Dire il falfo - Dràu kem, Dràu bezium.
Dirigere, infegnare - Nifcan dem, dirigere, far ditto - Dreffa kem.
Diritto, dirizzato - Dreffa.

Diroccare - Araf kem, Arafinum, Arafinit, pret. Araft.
Dirocciato - Arafè.
Dipendere (diconsi Kurdi) lo fono in mano del tale - Az deft ftàn, lo fono uomo del tale, Az merovi ttàn.
Dirizzare - Dreft kem, alcune uno, Rakem, neg. Ranàkem.
Dirizzarfi, alzarfi in piedi - Rabum, o Derabum, Rabit, pret. Rakù, neg. Ranàkum.
Difagio - Derd, difgrazia, Zahhmèt.
Difavvantaggio - Zerer.
Difcendente da qualche gran famiglia - Bekzàda, Ugiàh zada.
Difcendere, venir a baffo - Tém a kuár, Téi a Kuár, pret. Atum a kuár.
Difcepolo - Tàlemid - Difc polo d' artefice. Ber ollà.
Difciplina, ammaeftramento - Tàlum.
Difciplina, sferza - Kamci.
Difcoprire - Kéfs kem.
Difcordia - Fetna, feminatore di difcordie - Fetnakar.
Difcorrere - Ahhkàftà dem, Bahhkovum, Balihkovit, pret. Ahhkaft.
Difcorrere in fegreto, Kalvàl cekem.
Difcorfo - Ahhkàftina, in fegreto, Kalvàl.
Disfare - Karàb kem, per mettere già una muraglia - Arafinum, Arafinit, pret. Arafit.
Disgrazia, effer in disgrazia del tale. Del ftàn màia. v. g. Nek men, il cuore del tale non è con me (fisse Kurda).
Disgrazia, infortunio - Zeter, Zahhmet, Sciòghol Karàba.
Disleale - Kain, Be bakt.
Disleggare - Vekem, oppure, Dévekem, Dévekei, pret. Vekiria.

Dislogare - Felefc kem, Karàb kem.
Difpenfa, licenza, Dastùr, per luogo dove fi conferuano le vivande - Keller.
Difpenfare, dar licenza - Dastùr dem:
Difpenfare, affolvere, Katém kem.
Difpetto - Pis là, Neges.
Difonorare, far forza onore - Be árz cekem.
Difonorare, non fare onori - Karàm na kem.
Difonore - Be árz, Be karàm.
Difordinare, mefcolare - Tekel kem.
Difordinare un efercito, Asker Balàva kem.
Difordine - Sciòghol Karàba, Sciòghol dreft nina.
Difotterrare - Inum derva, init derva, pret. Inà derva.
Di fotto - Nesif.
Di fopra - Au rás.
Difperare - Bé ivi bum, Be ivi bit, pret. Be ivi bú, fe fore forza fperanza.
Difperato - Be ivi.
Dispiacere, far collera - Kerba cekem, non acconfentire, Kabùl nàkem, Àzè nàkem, Aznàkem.
Dispiacere, avere dolore - Del forat, pret. Del for, il cuore abbonda (fisse Kurde).
Dispotre, far pronto - Ahhzer kem.
Dispofto, pronto - Ahhzer.
Dispregiare, vilipendere - Vsàb nàkem.
Disputa, contefa - Scièr, Adavàt.
Disputare, contendere - Scièr kem, adavàt cekem.
Disventura - Be bakt, Bakt refe, Tala Karaba.
Difegno - Nifcan; per moftra di un lavoro da farfi fimile, Andàza.
Distenreria - Zìr cit, (fi fa verbo) il ventre và.
Diffimulare, non dar fegno - Nifcan na dém, non parlare, Denx nàkem.

Diftinguannare, far capire, Fahem le kem.
Di ftrare - Talàf xem.
Diftipatore - Talàf.
Diftuadere, il penfiero rivolto - Feker vagharinum, Feker vagharinit, pret. Feker vagharià.
Diftuadere, non permettere - Na elum, Na elit, pret. Na elà.
Diftubbidire, Ghoh nadèm, orecchia non dà.
Diftuccare - Vekem, oppure Dévekem, Dévekei, pret. Vekiria.
Diftaccarfi, e fuggire, v. g. un cavallo legato - Varàit, pret. Varàfia.
Diftanza - Dura.
Diftendere - Razàem, pret. Razàft, neg. Razenà kem.
Diftenderfi, coricarfi per riposo - Razùm, Razit, pret. Razà, Razàia.
Diftefo - Razàft, Razà, Razàia.
Diftillare, gocciare - Dlòp xet.
Diftillare, per lambicco - Ambix kefcium, Ambix kefcit, pret. kefcià.
Diftinguere, feparare - Zudà xem.
Diftribuito, fare in più parti - Kasem kem, per fpargere qua in là - Balàva xem.
Diftribuito, fatto le parti - Kasem kiria, fparfo qua in là - Balàva xiria.
Diftruggere - Kuràbkem.
Diftruggere, v. g. un ofcreito affatto - Kuc xem, nulla la facio.
Diftnrbare - Zahhmet dem.
Diftnrbare l' animo - Texel kem:
Diftnrbo - Zahhmèt.
Dita - Tepel.
Ditale - Anghuftàr druàra.



Sayfa 119

İtalyanca, Kurtça ve Türkçe Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
per dar forza	Kuét dein, kuet kem.	güç vermek için.
Conforto	kuéta, kaim, del resto si fa verbo - Do conforto, diventa forte &c.	Konfor/Güç, kuvvetli; teselli etmek, güçlenmek vb.
Confrontare, mettere due persone in contradditorio	Rubári dem.	Yüzleştirmek, iki kişiyi karşı karşıya getirmek.
Confronto	Rubári.	Yüzleşme/Karşılaştırma.
Confusione, vergogna	Sciérma.	Utanç, mahcubiyet.
Confusione, imbroglio	Téskala.	Karışıklık, hile, dolap.
Confusione, moltitudine di popolo	Kalabáka, Arbeda.	Kalabalık, halk çokluğu.
Congedare, dar licenza	Daftúr dem.	İzin vermek, veda etmek.
Congedare, v.g. mandar via un servo mal contento	Dérekem, Derkem.	Kovmak, memnun olunmayan hizmetçiyi göndermek.
Congedo	Daftúr.	İzin/Veda.
Congelare, v.g. le ova con butiro in un piatto al fuoco	Gemesinum, Gemesinit, pret. Gemand.	Dondurmak/Katılaştırmak, örneğin ateşteki yağlı yumurtayı.

Congettura	Takmin.	Varsayım, tahmin.
Congetturare	Takmin kem.	Tahmin etmek.
Congiurare	Kainbum, kain bit, pret. kain bú.	Komplo kurmak, yeminleşmek.
Congratularsi, augurare un buon successo	Piròs kem.	Tebrik etmek, başarı dilemek.
Conoscenza	Niàscina.	Bilgi/Tanıdıklık.
Conoscere	Niascum, Niàscit, pret. Niàfct.	Tanımak, bilmek.
Consacrare	Kodás kem, parole della consacrazione, Kalàni gioahr.	Kutsamak, takdis etmek.
Consanguinità	karib, Ugiáh, Beniat iek, fondamento uno (frase Kurda).	Akrabalık, kan bağı, tek temel.
Coscienza	Demmét, Demmétà.	Vicdan.
Consegna	Teslim.	Teslimat.
Consegnare	Teslim kem.	Teslim etmek.
Conseguenza, si dice l'impersonale	Debit - Sarà, oppure, Bù - è stato.	Sonuç, olur veya oldu.
Conservare	Qodám kem - Avéz kem - Liberar dai pericoli.	Korumak, muhafaza etmek, tehlikeden kurtarmak.
Considerare	Feker kem.	Düşünmek, göz önüne almak.

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Consigliare	Niscàn dem.	Öğüt vermek, tavsiye etmek.
Consigliarsi, domandar consiglio	Pesciàr kem.	Danışmak, akıl danışmak.

Consiglio	Pesciàra.	Öğüt/Tavsiye.
Consolare	Del quofc kem. Il cuore buono faccio. Del vekem - Il cuore l'apro.	Teselli etmek, gönül eğlemek, kalbi açmak.
Consolarsi, divertirsi	Saffá kem, kéif ftinum, kéif ftinit, pret. kéif ftánd, kéif inum, kéif init, pret. kéif inà.	Eğlenmek, keyiflenmek, sefaya dalmak.
Consolazione	kéif, Del quofca, Del vàbù.	Teselli, keyif, gönül ferahlığı.
Consolidare	kaim em, Mokúm kem.	Sağlamlaştırmak.
Consorte	Zen (figurato) Mal.	Eş, zevce, (mecazen) ev.
Costantinopoli	Stambùl.	İstanbul.
Consuetudine	Refa, Adét.	Alışkanlık, âdet.
Consumare, finire	kalàs kem.	Tüketmek, bitirmek.
Consumare, dissipare	Talàf kem.	İsraf etmek, telef etmek.
Consumarsi, v.g. un legno divenuto dalla antichità fragile	Pit bit, pret. Pit bu.	Eskimek, çürümek (eskiden dolayı kırılganlaşan odun gibi).
Consumarsi, marcire v.g. un abito dall'umidità	Rezi bit, pret. Rezì bù.	Çürümek, rutubetten dolayı giysinin bozulması.
Contadino	Fallahh, Meròvi ghùnd.	Köylü, çiftçi.
Contagio	Tàun, si dice anche kéira, perchè li Turchi credono, che la peste sia una benedizione di Dio, onde dicono - l'anno della peste - Sali Kéira.	Bulaşma/Salgın, (Veba için Kéira da denir, Türkler bunu Tanrı lütfu saydığı için).
Contaminare	Piskem, Neges kem, La,utinum, La,utinit, pret. La,utànd.	Kirletmek, mundar etmek.
Contaminato	Pis, Neges, La,utànd.	Kirli, mundar, bulaşmış.
Contare, numerare	Befmérum, Befmérit, pret. Befmérà, Befmart.	Saymak, hesaplamak.

Contemplare	Feker kem.	Seyretmek, derin düşünmek.
Contenere, v.g. un vaso quanto liquore	Boghrum, Boghrit, pret. Ghert.	İçermek, içine almak (bir kabın aldığı sıvı miktarı).
Contentare	Razì kem.	Memnun etmek, razı etmek.
Contento	Razì.	Memnun, hoşnut.

İtalyanca, Kurtça ve Türkçe Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Continuare, non lasciare	Ber nàdem; non far l'ozioso - Batàl nà kem.	Devam etmek, bırakmamak; tembellik etmemek.
Conto	Afàb, conto d'algebra - Rakam.	Hesap, rakam.
Contorno delle vesti per ornamento	Ferùs.	Süsleme, giysi kenarı süsü.
Contrabando, senza licenza	Be daftùr, furtivamente, Defte.	Kaçakçılık, izinsiz, gizlice.
Contrada	kolàn, kolàna.	Sokak, mahalle.
Contradire	Adavàt kem, kabul nákem.	İtiraz etmek, kabul etmemek.
Contrario, all'opposto	Mokàlef.	Zıt, muhalif.
Contrastare	Adavàt kem, Sciér kem.	Karşı koymak, tartışmak.
Contraveleno	Dermàne ziehr.	Panzehir.
Contrizione, pentimento	Tobe.	Pişmanlık, tövbe.
Contrito	Tobekàr.	Pişman, tövbekâr.
Conveniente, cosa onesta	Menàseb.	Uygun, münasip.

Convenire, acconsentire	kabùl kem.	Razı olmak, hemfikir olmak.
Convenire, far contratto	Bazàr kem.	Anlaşmak, pazarlık etmek.
Convento de' monaci	Dèr.	Manastır, kilise.
Convenzione	Bazàr.	Sözleşme, pazarlık.
Convertire, fare &c.	cekem &c.	Dönüştürmek, yapmak.
Convertirsi dal peccato	Tobe kem.	Günahtan dönmek, tövbe etmek.
Convertirsi alla fede	Dìne ràfta boghrum, Dìne ràfta boghrit, pret. Dìne ràfta Ghert, frase Kurda, La fede vera prendo.	İmana gelmek, gerçek dini kabul etmek.
Convincere	Alzàm dem, Sbàt kem, Sbàt be kem.	İkna etmek, ispat etmek.
Convittare a pranzo, o cena	Mevàn kem, Ziàfét kem.	Ziyafet vermek, yemeğe davet etmek.
Convitto	mevàn, Ziafét.	Ziyafet, ağırlama.
Coperta da letto	Làèf.	Yorgan, yatak örtüsü.
Coperchio di pignatta, o altro	Dervàn.	Kapak, tencere kapağı.
Coperchio della pippa fatta a rete di fil di ferro	Serpòsk.	Pipo kapağı, (tel kafesli).
Coppa	Tràr, in Gezira si dice Piàn.	Kadeh/Kâse, Cizre'de "Piàn" denir.
Coppetta, per cavar sangue di vetro	Ahhgiami, di corno - Sciàk.	Hacamat kupası, (camdan veya boynuzdan).
Coprire, metter sopra	Bedém, o dem fer, pret. Dà fer, Dainum fer, Dainit fer, pret. Dainà fer.	Örtmek, üzerine koymak.

İtalyanca, Kurtça ve Türkçe Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Gorame	kùdari.	Deri, işlenmiş deri.
Corda	Varís.	İp, halat.
Codicella	Ben.	İnce ip, sicim.
Cordoglio	Del fot. Cuore abbruciato - Del tangha. Del zapta - Cuore ristretto, frase Kurda.	Keder, yanık yürek, daralmış kalp.
Coriando	ksnìs.	Kişniş.
Cornacchia, uccello	kalaghàur.	Karga/Ekin kargası.
Cornice, estremità	Su, per contorno - Rak.	Çerçeve, kenar, sınır.
Corno	Sciàk.	Boynuz.
Corona dei sovrani	Tag.	Taç.
Corona per preghiera de' Cristiani	Msbahh, de' Turchi - Tsbahh.	Tespih, (Hristiyan ve Müslümanlar için).
Corpo	Lefe.	Vücut, beden.
Coraggio	merdinìa, Gioamerìa.	Cesaret, mertlik.
Coraggioso	merda, Gioamer, mera.	Cesur, mert.
Correggere, vedi Ammonire, castigare.	....	Düzeltmek, terbiye etmek.
Correre	Bazìnum, Bazìnit, pret. Bazànd.	Koşmak.
Corriere, veloce al corso	Bazàia.	Haberci, hızlı koşan.
Corriere, posta	manzìl.	Postacı, menzilci.
Corrispondenza, vedi Comunicazione.	....	Yazışma/Haberleşme.
Corrodere coi denti	karrìnum, karrìnit, pret. karrand.	Kemirmek, dişle aşındırmak.

Corrodersi, diminuirsi	kìmbum, kìmbit, pret. kìmbu.	Aşınmak, eksilmek.
Corrompere	kàrab kem.	Bozmak, rüşvet vermek.
Corrompersi, putrefarsi, in 3. persona	Ghenì bit, pret. Ghenì bu.	Çürümek, bozulmak.
Corrompersi, far polluzione volontaria	ahhtlàm kem, Tove avésium, Tove avésit, pret. Tove avèt, cioè Seme getto.	Bozulmak, (iradeli boşalma/meni atmak).
Corrompersi involontariamente in sogno	Ahhtlam bum, Ahhtlàm bit, pret. Ahhtlàm bu, e per figura dicono: Nel mio sogno vedo - Kahhuna qo binum, Kahhunaqo binit, pret. Kahhunaqo dit.	Uykuda bozulmak (ihtilam olmak), rüyasında görmek.

İtalyanca, Kurtça ve Türkçe Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Corrotto, cattivo	Ka,aba, karàb bu.	Yozlaşmış, bozuk, kötü.
Corsaro	kòrsar.	Korsan.
Corteccia	T,vel.	Ağaç kabuğu.
Cortile	Ahhulc, monosillaba.	Avlu.
Corvo	Kalaréfc, altra specie col becco sottile rosso, e giallo, e le gambe - Kasksk.	Kuzgun, (kırmızı/sarı gagalı ve bacaklı tür).
Cosa, sost. v.g. qualche cosa	Tefték.	Şey, nesne.
Cosa è	Cia.	Nedir?
Coscia	Rana.	Uyluk, bacak.
Così, in questa maniera	Enda, Au rengh, Vasàna.	Böyle, bu şekilde.
Così, ottativo	Kuzì.	Keşke, (istek kipi).

Così così, nè bene, nè male	Na kangia, na karàba. Mezzanamente - Navengì.	Şöyle böyle, ne iyi ne kötü, ortalama.
Costa	Parasù.	Kaburga, yamaç.
Costante	Mokùm, kaim. Non si muove - Na levìt.	Sabit, kararlı, kımıldamaz.
Costretto, per forza	Bezòr, koték.	Zorlanmış, mecbur kalmış.
Costringere	Zor kem, Koték lékem.	Zorlamak, mecbur etmek.
Costumanza	Refa, àuét.	Gelenek, âdet.
Costume	Refa, àuét.	Gelenek/Görenek.
Costumare, esser usanza	Refa aia.	Âdet olmak, alışılagelmek.
Costumare, far prendere un uso	Ukem, Aleminum, Aleminit, pret. Alemant.	Alıştırmak, bir şeyi âdet ettirmek.
Cotto	Bù, Bùia.	Pişmiş.
Cottogno	Beh.	Ayva.
Cottone	Pambù.	Pamuk.
Coturnice	Kahhtà.	Keklik.
Covare, star sopra gli ovi	Derùnum fer ek, Derùnit fer ek, pret. Runeft fer ek, neg. Runànum.	Kuluçkaya yatmak, yumurta üzerinde durmak.
Cranio	Giàngiùmi.	Kafatası.
Creanza	Mã ité:a.	Terbiye, nezaket.
Creare, proprio di Dio	Kalàk ket, Kul ket.	Yaratmak, (Tanrı'ya mahsus).
Creatore	'l Kalàk.	Yaratıcı.
Creatura	Makiùka.	Yaratık, mahluk.

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri

Credenza, non dubitare	Bavetìa.	İnanç, şüphe etmemek.
Credere	Bavér kem, neg. Bavèrnakem.	İnanmak, inanmamak.
Crepare	Pakinum, Pakinit, pret. Pakand.	Çatlamak, patlamak.
Crepato	Pakànd.	Çatlamış.
Crepatura dell'uomo	Fètika.	Fıtık, insandaki yırtılma.
Crepatura nel legno	Kalefctia.	Ağaçtaki çatlak.
Crescere, aumentare	Zeidabekem.	Büyümek, artmak.
Crescere di statura	Mazén bum, Mazén bit, pret. Mazén bu.	Boyca büyümek.
Crescere delle piante, andar in alto	Belénda bit, pret. Belenda bù.	Bitkilerin büyümesi, boy atması.
Cresima	Mirùn.	Krizmasyon, kutsal yağ sürme töreni.
Cresimare	Mirtùn dem.	Krizmasyon yapmak.
Cresta degli uccelli	Pordek.	İbik, kuşların tepesi.
Cribro, vaglio	Bezink.	Elek, kalbur.
Cristallo	Bellùr.	Kristal, billur.
Cristiano	Fallahh, cioè uomo non nobile, e così li Kurtlar per disprezzo hanno fatto uso di nominarli.	Hristiyan, soylu olmayan adam (Kurtlar bu terimi küçümsemek için kullanmıştır).
Cristiere	Okna.	Lavman/Şırınga.
Crivellare	Bezink kem.	Elekten geçirmek.
Crivello	Bezink.	Elek.
Croce	Kag.	Haç.

Crocifiggere	Salib kem.	Çarmıha germek.
Crociolo	Bùta.	Pota.
Crollare, sbattere una pianta	Deafcinum, Deafcinit, pret. Deafciand.	Sarsmak, bir bitkiyi sallamak.
Crudele	Zàlem, Be meruehht.	Zalim, insaniyetsiz.
Crudo	Na bùia.	Çiğ, pişmemiş.
Crusca di farina	Sevì.	Kepek, un kepeği.
Cucchiaro	Kaucìek.	Kaşık.
Cucina	Matbak.	Mutfak.
Cucinara	Kabanìe.	Kadın aşçı.
Cucinaro	Matbakcì.	Erkek aşçı.

Sayfa 125
İtalyanca, Kurtça ve Türkçe Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Cucinare	Matbak cekem, Zàdi dekem, Ghrari dekem pre.. Zàdi cekiria, ghrari cekiria.	Yemek pişirmek, mutfak işi yapmak.
Cucire	B,drum, B,drit, pret. Drù, neg. Nàdrum, Drù kem, neg. Drù na kem.	Dikmek, dikiş dikmek.
Cucito	Drù, Druàr.	Dikilmiş, dikiş.
Cucitura	Druàra.	Dikiş yeri.
Cugina	Dotmàn.	Kız kuzen.
Cugino	Psmàn.	Erkek kuzen.
Culata	Kamàka.	Kalça darbesi.
Culo	Kun.	Göt/Kıç.
Cuna	Landék.	Beşik.
Cuare	Béhzinum, Behzinit, pret. Ehzánt.	Pişirmek (Önceki sayfalarda 'Cuocere' olarak geçebilir).

Cuocere, vedi Bollire.	....	Pişirmek, kaynatmaya bakınız.
Cuocere il pane, e farlo	Nán pesium, Nán pesit, pret. Nán pát.	Ekmek pişirmek, ekmek yapmak.
Cuojo	Kúdari. Cuojaro - Dabagh.	Deri. Deri işleyici - Tabak/Dabak.
Cuore	Del.	Kalp.
Cupidigia	Tammã.	Açgözlülük, tamah.
Cupido, avido	Tammãkar.	Açgözlü, tamahkâr.
Cuppola	Akdi.	Kubbe.
Cupo, luogo profondo	Kúra, uomo malinconico - Vakam.	Derin/Karanlık yer, melankolik adam.
Cura, guarigione (si fa verbo Dermán ket)	Ālág.	Tedavi, iyileşme.
Curabile, (si fa verbo) farà fano	Sakbit, Cebit.	İyileşebilir, olur, mümkün.
Curare, far medicina	Dermán kem, Ālág kem.	Tedavi etmek, ilaç vermek.
Curato, guarito	Sakbú, cebú.	İyileşmiş, şifa bulmuş.
Curato, parroco	Kúri.	Rahip, papaz.
Kurtistan, provincia d'Asia	Kurtistán.	Kurtistan, Asya bölgesi.
Kurt, uomo del Kurtistan	Kurmáng, Kurmángi.	Kurt, Kurtistanlı adam.
Curia	Máhhkame.	Mahkeme, kurul.
Curiosità, vedere cosa dilettevole	Tamáfca.	Merak, hoş bir şeyi izleme.
Curioso	Tamáfcakar.	Meraklı.

Curioso di saper i fatti altrui	Pezavéngh, Fazúl.	Başkalarının işini merak eden, fuzuli, pezevenk (eski anlamda aracı/gözetleyici).

İtalyanca, Kurtça ve Türkçe Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Curto	Kurta, curto mancante - Endúska, Piciák, Kima.	Kısa, eksik, az, küçük.
Cuscino	Balif.	Yastık.
Custodia, guardia	Nobe, Nobedár.	Koruma, nöbet, nöbetçi.
Custodire conservare	Qodám kem.	Korumak, muhafaza etmek.
Custodire, far la guardia	Nobe boghrum, Nobe boghrit, pret. Nobeghert.	Nöbet tutmak, bekçilik etmek.
Custodire, non permettere	Na elum, Na elit, pret. Na elá.	Mani olmak, izin vermemek.
	D	
DA, segno dell' ultimo caso	Ex, o sia Ez.	-den/-dan, çıkma durumu işareti.
Da alto	Ex au rás, Ez belènda.	Yukarıdan.
D'avanti	Ber, Beraìka.	Önden, ön taraftan.
Da banda	Kenárek, in parte una.	Kenardan, bir taraftan.
Dabbene	Kangia, Ciaka.	İyi, dürüst, nazik.
Da capo	Ex fer.	Baştan.
Da capo, di nuovo principiare	Nù cekem, si fa verbo.	Yeniden başlamak.
Da capo, a fine	Ex fer ahhtta beni.	Baştan sona.
D'accordo, insieme	Barabàr, Pèkua.	Anlaşmış, beraber, birlikte.
Da che	Pasì.	Mademki, -den beri.

Da chi	Ex kiia.	Kimden.
Daddovero	Raft, senza burla - Be iarie.	Gerçekten, şaka olmaksızın.
Dado	Krrát.	Zar.
Dama, femmina nobile	Katùn.	Hanımefendi, soylu kadın, Hatun.
Dama, gioco	Dama.	Dama (oyun).
Damasco, città	Sciám.	Şam, Şam şehri.
Da molto tempo	Smezia, Ex zamàn.	Çoktan beri, eski zamandan beri.
Dannato	Ciò gehennam, andò all' inferno - Kuru gehennam, figlio dell' inferno.	Lanetlenmiş, cehennemlik, cehennemin oğlu.
Danneggiare	Zerer kem.	Zarar vermek.
Danno	Zerer.	Zarar.

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Danno, v.g. quando si rompe qualche bel vaso, o muore qualche persona utile al prossimo	Mokaben, come si suol dire: che danno!	Hasar/Kayıp, (güzel bir vazonun kırılması veya faydalı birinin ölümü gibi): Ne yazık!
D'ora innanzi	Ex era péua, Ex nuk péua.	Şu andan itibaren.
Da parte mia	Ex kenáre men.	Benim tarafımdan, adıma.
Da per tutto	Ammo ard, Ammo gé.	Her yerde.
Da poichè	Pasì.	-den dolayı, mademki.
Da quando in quando	Giàr giàr, Ghav' ghav', l' v si pronuncia quasi un mezzo u.	Zaman zaman, ara sıra.
Da quì	Ex era péva.	Buradan.
Da quì un poco	Ghàva kidì.	Birazdan, biraz sonra.

Dardo, saetta	Tir.	Ok, fırlatılan ok.
Dare	Dèm, Déi, pret. Dà, questo verbo si fa frequente composto, come il verbo faccio.	Vermek, (bu fiil sıklıkla birleşik kullanılır).
Dare un pugno	Meftèk dem.	Yumruk atmak.
Dattili	Kurma.	Hurma.
Da vero, con impegno	Megét.	Cidden, ciddiyetle.
Dazio, pedagio	Bàg.	Vergi, haraç, yol vergisi.
Debitare, far debiti	Déin kem.	Borçlanmak.
Debitarsi, esser indebitato	Deindár bum, Deindár bit, pret. Deindar bu.	Borç altına girmek, borçlu olmak.
Debitato	Deindàr, Deindàr bu.	Borçlu, borçlanmış.
Debito	Dein, quasi monosillaba.	Borç.
Debitore	Deindàr.	Borçlu kişi.
Debole	Zãif, Zabùn, senza forza, Be kuét, Pot.	Zayıf, güçsüz, zebun.
Debilitare	Zãif kem, Zabùn kem.	Zayıflatmak, güçten düşürmek.
Decalogo	Dah firmán, Qodè.	On Emir.
Decadere, perdere un impiego	Mãzùl bum.	Gözden düşmek, görevden azledilmek.
Decadere	Diventar povero - Kalandér bum.	Çökmek, yoksullaşmak, kalenderleşmek.
Decapitare	Gellát kem, la testa taglio, Set béberum, Ser béberit, pret. Ser bría, neg. Ser na berùm.	Başını kesmek, idam etmek.
Decidere, dar risposta	Gioàb dem.	Karar vermek, cevap vermek.

İtalyanca, Kurtça ve Türkçe Karşılaştırmalı Transkripsiyon

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Decidere (sentenza del giudice)	Sciériat Kalas hem, in giudizio finisco.	Karar vermek (yargıç hükmü), mahkemede bitirmek.
Decitrare	Kèfs kem.	Deşifre etmek, çözmek.
Decime	Zikat.	Zekât/Onda bir vergi.
Decime, in genere di dieci uno	Dah iek.	Onda bir, genel olarak ondan bir pay.
Declinare, diminuire	Kim kém.	Eksilmek, azalmak.
Declinare, cessar di far bene	Kangia elum, Kangia elit, pret. Kingia elà.	Sapmak, iyilik yapmayı bırakmak.
Declinare, far male, non seguitare l'esempio, v.g. del padre	Naciùm fer reh bab &c.	Yoldan çıkmak, kötülük yapmak, babanın izinden gitmemek.
Decoro, onore	Ārz.	Onur, haysiyet.
Decoroso, geloso dell'onore	Ahhli ārz.	Onurlu, haysiyetine düşkün.
Decoroso, avvenente	Spèi, Quofcquók.	Yakışıklı, hoş görünümlü.
Decrepito	Pîra.	Çok yaşlı, kocamış.
Decreto	Firmán.	Ferman, emir.
Deforme	Kreta, Sahhra.	Çirkin, biçimsiz.
Defraudare, far inganni	Ahhilát cekem, Lēbi le kem.	Dolandırmak, hile yapmak.
Defraudare la mercede, o altro	Ahhrám bòkovm, Ahhràm bòkoi, pret. Ahhràm Kvàr (frase Kurda) cose illecite mangio.	Hakkını yemek, ücreti gasp etmek, haram yemek.
Degenerare, vedi Declinare.	....	Yozlaşmak, aslından sapmak.

Degnarsi, onorare	Kerém kem, Karàm kem.	Lütfetmek, onurlandırmak.
Degno, meritevole	Mstahhk.	Layık, müstehak.
Degradare	Mazùl kem.	Rütbesini indirmek, azletmek.
Deliberatamente, per dispetto	P,kaft, Rekka.	Kasten, inat olsun diye.
Deliberatamente, volentieri	Ez del.	Gönüllüce, isteyerek.
Deliberare, pensare	Feker kem.	Karar vermek, düşünmek.
Delicato	Celibi - Nazék.	Narin, nazik, çelebi.
Delicato, di gusto buono	Quofca.	Lezzetli, tadı hoş.
Delirare, diventar pazzo	Dìnbum, Din bit, pret. Din bù.	Sayıklamak, delirmek.
Delirare, parlare fuori di sentimento	Sber bezium, Sber bezit, pret. Sber ghot.	Saçmalamak, mantık dışı konuşmak.

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Delitto	Ghùna.	Suç, günah.
Delizia	Saffà.	Lezzet, safa, zevk.
Demonio	Scéitan.	İblis, şeytan.
Denaro	Dràf.	Para.
Denaro, moneta minuta	Pul.	Para, küçük bozuk para, pul.
Denso	Tìra.	Yoğun, koyu.
Dente	Dedàn.	Diş.
Dentro	Ziòr.	İçinde, içeri.
Dentro, inchiuso	Dangh.	İçeride, kapalı.
Deporre, vedi Degradare.	....	İndirmek, görevden almak.

Depositare	Amanét dem.	Emanet etmek.
Deposito	Amanét.	Emanet.
Deposito, per pegno	Rahan.	Rehin, emanet olarak.
Deprimere	Žalem kem, Na ahhkkem. Non faccio il giusto.	Baskı yapmak, hak yememek.
Deputare	Vakil kem.	Vekil tayin etmek.
Deputato	Vakil.	Vekil, mebus.
Derivare	Tém, Téi, Tét, pret. At.	Türemek, gelmek.
Descrivere	Tefscìr kem.	Betimlemek, tefsir etmek.
Descrizione	Tefscìr.	Betimleme, açıklama.
Deserto	Ciòl, Barie, Deft.	Çöl, sahra.
Desiderare	Āzkem, Āgekem, Tevém, Del cit, il cuore va.	Arzulamak, istemek, gönül akması.
Desiderare del bene ad uno da Dio	Duá kem.	Birine Tanrı'dan iyilik dilemek, dua etmek.
Desiderare del male	Nefrìmdem.	Kötülük dilemek, beddua etmek.
Desiderio	Feker, Del (pensiero, cuore).	Arzu, istek (düşünce, kalp).
Destino, fortuna	Bakt, Talá.	Kader, talih.
Destino di Dio	Mokkàder.	Tanrı'nın takdiri, mukadderat.
Destra	Raft, parte destra - Kenàre raft, a mano destra, Deft raft.	Sağ, sağ taraf, sağ el.
Determinare, voler fare	T,vém cekem.	Belirlemek, yapmayı istemek.
Detto, cioè proverbio	Misàl, l' s si dice colla lingua grossa.	Deyim, atasözü, misal.
Detrazione	Ghaibét.	İftira, gıybet.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri

Devoto	Salahh, Nevéfiakar.	Dindar, sadık, takva sahibi.
Diacono	Scamàfa.	Diyakoz, kilise görevlisi.
Dialogo, parlata tra due	Ahhkàftina bein ehr du.	Diyalog, iki kişi arası konuşma.
Diamante	Almàs.	Elmas.
Diaspro	Dana.	Yeşim taşı, jasp.
Diavolo	Scéitàn.	Şeytan.
Dichiarare, manifestare	Kefs kem.	Beyan etmek, ifşa etmek.
Dieci	Dàh.	On.
Dietro	Pàsì, per schiena - Pift, per seguire uno, Du.	Arkada, sırt, birini takip için.
Difendere, liberare	Kalàs kem.	Savunmak, kurtarmak.
Difendere, esser protettore	Baravàn bum, star avanti.	Savunucu olmak, önde durmak.
Difensore	Baravàn.	Savunucu, muhafız.
Differire, separare	Zudà kem.	Ayırmak, ertelemek.
Differire, prolungare	Giàre lè idì cekem, un'altra volta faccio, Zu nàkem, presto non faccio (frasi Kurde).	Geciktirmek, uzatmak, başka zamana bırakmak.
Differente	Zudà.	Farklı.
Difesa	Kalasìa, preso per proprie forze, Kuéta.	Savunma, kendi gücüyle kurtulma.
Difficile	Zahhmi, zahhmét.	Zor, zahmetli.
Diffidare	Bavernàkem, non faccio credenza.	Güvenmemek, inanmamak.
Digerire	Āzem kem, Māum, Mãit.	Sindirmek, hazmetmek.
Digestione	Āzemìa.	Sindirim.
Di giorno in giorno	Ehro ehro, ex rvz rvz.	Günden güne.

Digiunare	Pruzì kem, astenersi dalle carni, e latticinj, Paris kem.	Oruç tutmak, (et ve sütten sakınmak), perhiz.
Digiuno	Pruzì, astinenza, Paris.	Oruç, perhiz.
Digiunare	Ruzì.	Oruç tutmak (farklı form).
Dignità	Paia, Màrteba.	Haysiyet, mertebe, paye.
Di grazia	Karém ka, onore fa.	Lütfedin, kerem eyleyin.
Di là	Au viàli.	Oradan, öte taraftan.
Dilatare	Frà kem.	Genişletmek, yaymak.
Dileguare, v.g. il piombo	Ruunkem, della neve, e simili, Boofit, pret. Booftia.	Eritmek, (kurşun veya kar gibi).
Dilettare	Kéif dem, Kéif ìnum, Lāzét dem, Lāzét kem.	Eğlendirmek, lezzet vermek.
Dilettazione	Kéif, Lāzét.	Eğlence, zevk, lezzet.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Diletto, amatissimo	Aziz.	Sevgili, çok sevilen, aziz.
Diligentare, far con attenzione	Kaùjàt cekem.	Özen göstermek, dikkatle yapmak.
Diligentare, far presto	Zù cekem.	Hızlandırmak, çabuk yapmak.
Diluvio	Tufán.	Tufan.
Di mano in mano	Ehdi ehdi, cioè piano piano, Iek duiek, uno dopo uno.	Elden ele, yavaş yavaş, birer birer.
Dimenticanza	Sbìra, sbìr.	Unutkanlık.
Dimenticarsi	Sbìr kem.	Unutmak.
Dimenticato	Sbìr kiria.	Unutulmuş.
Diminuire	Kim kem.	Azaltmak, eksiltmek.
Dimostrare, convincere	T,bàt kem, Ālzàm kem.	Kanıtlamak, ispat etmek, ikna etmek.

Dimostrare, insegnare	Nifcan dem.	Göstermek, öğretmek.
Dimorare, abitare	Derùnum, Derùnit, pret. Runeft, neg. Runànum.	İkamet etmek, oturmak.
Dimora	Runéftia.	Konut, ikametgâh.
D'intorno	Ciàhr ràk, quattro contorni.	Etrafında, dört bir yanı.
Di nuovo	Nu, Giàre k' idì.	Yeniden, bir kez daha.
Dio	Qodé.	Tanrı.
Dio mi perdoni, esclamazione	Stokfor Allah in Arabo - Qodé me boorit - Iddio me la passi.	Tanrı beni affetsin (Arapça: Estağfurullah).
Dio m'ajuti	Avàra Qodé.	Tanrı yardımcım olsun.
Dipingere	Nakafc kem.	Resmetmek, boyamak, nakşetmek.
Dipinto	Nakafc kiria.	Resmedilmiş, boyanmış.
Diploma, in grande	Firmàn, in quarto di foglio - Teskera.	Diploma, ferman, tezkere.
Di quà	Erva.	Buradan.
Di quà di là	Ammo ard, Ammo Kenár.	Şuradan buradan, her yerden.
Dire	Bezium, Bezit, pret. Ghot.	Söylemek, demek.
Dire il vero	Raft bezium.	Doğruyu söylemek.
Dire il falso	Dràu kem, Dràu bezium.	Yalan söylemek.
Diriggere, insegnare	Nifcàn dem, far diritto - Drefta kem.	Yöneltmek, öğretmek, düzeltmek.
Diritto, dirizzato	Drefta.	Düz, doğru, yöneltilmiş.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Diroccare	Araf kem, Arafinum, Ara finit, pret. Araft.	Yıkmak, yerle bir etmek.
Diroccato	Arâft.	Yıkık, harabe.

Dipendere (dicono i Kurtlar)	Az deft flàn, Io sono in mano del tale - Az meròvi flàn, Io sono uomo del tale.	Bağlı olmak, filancanın adamı/elinde olmak.
Dirizzare	Dreft kem, alzare uno - Ràkem, neg. Ranàkem.	Düzeltmek, birini ayağa kaldırmak.
Dirizzarsi, alzarsi in piedi	Rabum, o Deràbum, Rabit, pret. Kabù, neg. Ranàbum.	Doğrulmak, ayağa kalkmak.
Disagio	Derd, disgrazie, Zahhmét.	Sıkıntı, dert, zahmet.
Disavvantaggio	Zerer.	Dezavantaj, zarar.
Discendente da qualche gran famiglia	Bekzàda, Ugiàk zada.	Soylu, beyzade, ocakzade.
Discendere, venir a basso	Tém a kuár, Téi a Kuár, pret. Atum a kuár.	İnmek, aşağı gelmek.
Discepolo	Tàlemid - Discepolo d'artefice - Ber oftà.	Öğrenci, talebe, usta çırağı.
Disciplina, ammaestramento	Tàlum.	Disiplin, eğitim, talim.
Disciplina, sferza	Kamci.	Kırbaç, kamçı.
Discoprire	Kéfs kem.	Keşfetmek, açığa çıkarmak.
Discordia	Fetna, seminatore di discordie - Fetnakar.	Anlaşmazlık, fitne, fitneci.
Discorrere	Ahhkajàta dem, Bàhhkovum, Bàhhkovit, pret. Ahhkaft.	Sohbet etmek, konuşmak.
Discorrere in segreto	Kalvài cekem.	Gizlice konuşmak, halvet etmek.
Discorso	Ahhkàftina, in segreto, Kalvài.	Konuşma, (gizli ise halvet).
Disfare	Karàb kem, per metter giù una muraglia - Arafinum, Ara finit, pret. Arâft.	Bozmak, (duvar yıkmak için) yıkmak.
Disgrazia, esser in disgrazia del tale	Del flàn màià v.g. Nek men, il cuore del tale non è con me (frase Kurda).	Gözden düşmek, kalbinin kendisiyle olmaması.
Disgrazia, infortunio	Zerer, Zahhmet, Scioghol Karàba.	Talihsizlik, kaza, kötü iş.

Disleale	Kain, Bebakt.	Sadakatsiz, hain, bahtsız.
Dislegare	Vekem, oppure, Dévekem, Dévekei, pret. Vekiria.	Çözmek, bağını açmak.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Dislogare	Felefc kem, Karàb kem.	Çıkarmak, (eklem) yerinden oynatmak.
Dispensa, licenza	Daftùr, per luogo dove si conservano le vivande - Kiler.	İzin, (erzak saklanan yer) kiler.
Dispensare, dar licenza	Daftùr dem.	İzin vermek.
Dispensare, distribuire	Katém kem.	Dağıtmak.
Disonesto	Pis Iz, Neges.	Namussuz, kirli, mundar.
Disonorare, far senza onore	Be ārz cekem.	Onursuzluk etmek, lekelemek.
Disonorare, non fare onori	Karàm na kem.	İzzet ikramda bulunmamak.
Disonore	Be ārz, Be karàm.	Onursuzluk, hürmetsizlik.
Disordinare, mescolare	Tekel kem.	Karıştırmak, düzeni bozmak.
Disordinare un esercito	Āsker Baláva kem.	Orduyu dağıtmak.
Disordine	Scioghol karába, Sciòghol dreft nina.	Düzensizlik, kötü iş, doğru olmayan iş.
Disotterrare	Inum derva, init derva, pret. Inà derva.	Topraktan çıkarmak, deşmek.
Di sotto	Nesìf.	Aşağıda, altta.
Di sopra	Au ràs.	Yukarıda, üstte.
Disperare	Bé ivi bum, Be ivi bit, pret. Be ivi bú, essere senza speranza.	Umutsuzluğa düşmek.

Disperato	Be ivi.	Umutsuz, biilaç.
Dispiacere, far collera	Kerba cékem, non acconsentire, Kabùl nákem, āgé nákem, āznakem.	Öfkelendirmek, razı olmamak.
Dispiacere, aver dolore	Del fozit, pret. Del for, il cuore abbrucia (frase Kurda).	Üzülmek, kalbi yanmak.
Disporre, far pronto	Ahhzer kem.	Hazırlamak.
Disposto, pronto	Ahhzer.	Hazır.
Disprezzare	Asáb nákem.	Aşağılamak, küçümsemek.
Disputa, contesa	Sciér, Adavàt.	Tartışma, kavga.
Disputare, contendere	Scièr kem, adavàt cekem.	Tartışmak, çekişmek.
Disavventura	Be bakt, Bakt refc, Tala karaba.	Terslik, kara talih, kötü şans.
Disegno	Nifcán, per mostra di un lavoro da farsi simile, Andáza.	Çizim, (benzer iş için örnek), endaze.
Dissenteria	Zik cit, (si fa verbo) il ventre và.	Dizanteri, karın sürmesi.
Dissimulare, non dar segno	Nifcán na dém, non parlare, Denk nákem.	Gizlemek, belli etmemek, ses çıkarmamak.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Distignannare, far capire	Fahem le kem.	Anlatmak, idrak ettirmek.
Dissipare	Talàf kem.	Tüketmek, israf etmek.
Dissipatore	Talàf.	Müsrif, telef eden.
Dissuadere, il pensiero rivolto	Feker vagharinum, Feker vagharinit, pret. Feker vagharià.	Vazgeçirmek, fikrini çevirmek.
Dissuadere, non permettere	Na elum, Na elit, pret. Na elà.	Engel olmak, izin vermemek.
Disubbidire	Ghoh nadèm, orecchia non dò.	İtaatsizlik etmek, kulak asmamak.

Distaccare	Vekem, oppure Dévekem, Dévekei, pret. Vekiria.	Ayırmak, çözmek.
Distaccarsi, e fuggire v.g. un cavallo legato	Varâfit, pret. Varâfià.	Kurtulup kaçmak (bağlı at gibi).
Distanza	Dura.	Mesafe, uzaklık.
Distendere	Raekem, pret. Raekaft, neg. Raenà kem.	Germek, yaymak.
Distendersi, coricarsi per riposo	Ràzùm, Razit, pret. Razà, Razâia.	Uzanmak, dinlenmek için yatmak.
Disteso	Raekaft, Razà, Razâia.	Yayılmış, uzanmış.
Distillare, gocciare	Dlòp ket.	Damlatmak.
Distillare, per lambicco	Ainbik kefcium, Ambik kefcit, pret. kefcià.	Damıtmak, imbikten geçirmek.
Distinguere, separare	Zudà kem.	Ayırmak, ayırt etmek.
Distribuito, fare in più parti	Kasem kem, per spargere quà in là - Balàvakem.	Dağıtılmış, (yaymak için) bölüştürülmüş.
Distribuito, fatte le parti	Kasem kiria, sparso quà in là - Baláva kiria.	Paylaştırılmış, dağıtılmış.
Distruggere	Karàbkem.	Yok etmek, tahrip etmek.
Distruggere, v.g. un esercito affatto	Kut kem, nulla lo faccio.	Mahvetmek (bir orduyu tamamen yok etmek).
Disturbare	Zahhmet dem.	Rahatsız etmek.
Disturbare l'animo	Tekel kem.	Canını sıkmak, aklını karıştırmak.
Disturbo	Zahhmét.	Rahatsızlık, zahmet.
Dita	Tepel.	Parmaklar.
Ditale	Anghuftir druàra.	Yüksük, dikiş yüzüğü.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Disuguale, non essere simile	Sibi iek nina, come uno non è (frase Kurda).	Eşit olmayan, benzemeyen.

Disuguale, di numero non pari	Kat, Giot nina.	Eşit olmayan, tek, çift olmayan.
Divenire, diventare	Debúm, debit, pret. Bú.	Haline gelmek, olmak.
Diversamente	Zudà, Gher rengh.	Farklı şekilde, başka renkte.
Divertimento	Saffà, Kéifie, per passeggio in campagna, Seriàn, Gheriàn.	Eğlence, keyif, (kır gezintisi için) seyran.
Divertirsi	Saffâkem, keif inum.	Eğlenmek.
Divertirsi, andare a passeggiare	Ciùm Sériana, Cit Seriàna, pret. Ciò fériàna.	Gezintiye çıkmak, seyrana gitmek.
Dividere, vedi Distribuire.	....	Bölmek, dağıtmaya bakınız.
Dividere, far in due pezzi	Du ker cekem.	İkiye bölmek, iki parça etmek.
Divino	Illahi, Ia Qodé, di Dio.	İlahi, Tanrı'ya ait.
Divorare	Davìrum, Davìrit, pret. Davìrà, neg. Na davìrum.	Yutmak, hırsla yemek.
Divorzio	Talàk.	Boşanma, talak.
Divulgare	Kefskem, Eskara kem.	Yaymak, ifşa etmek, aşikâr etmek.
Dogano	Ghumròk.	Gümrük.
Dolce	Scirìna.	Tatlı.
Dolcificare	Scirìn kem.	Tatlandırmak.
Dolere, far dolore	Efsìt, pret. Efsà, Tessìt, Tefsà.	Acımak, ağrımak.
Dolerfi, lamentarsi di qualcheduno	Ghazènda tkem, Ghazènda dem.	Şikâyet etmek, birinden yakınmak.
Dolore	Efsà, dolore cordoglio - Del fozit, il cuore abbrucia.	Acı, keder, kalp yanması.
Domandare, chiedere	Koàsium, koàsit, pret. koàst, neg. Nakoàsium.	Sormak, dilemek, istemek.
Domandare, informarsi	Pesciàr kem.	Bilgi almak, danışmak.
Domandare uno da lontano	Ghazi tkem, Ghazi bekem.	Uzaktan çağırmak, seslenmek.

Domandare perdono a Dio	Tobe kem, agli uomini, vedi Supplicare.	Tanrı'dan af dilemek, tövbe etmek.
Domani	Sabahh.	Yarın.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Dopo domani	Du fobahh.	Yarından sonra.
Domare, raffinare	Zapt kem, far un naturale più dolce, Nerma bekem.	Ehlileştirmek, terbiye etmek, yumuşatmak.
Domenica	Iek sciàmbi.	Pazar.
Domesticare un animale selvatico	Keìi bekem, Keìi kem.	Yabani hayvanı evcilleştirmek.
Domestico	Keìi.	Evcil.
Domestico, uomo di casa	Meròvi mal, per servitore - Kolàm.	Ev halkı, (hizmetçi için) gulam/uşak.
Dominio, giurisdizione di paese	Orka, Memmlekéta.	Egemenlik, ülke yönetimi, memleket.
Dominio, comando	Ohhkma.	Hüküm, komuta.
Donare	Dèm, Dèi, pret. Dá, un regalo, Diàri dèm, una buona mano - Bakfcis dém.	Bağışlamak, hediye/bahşiş vermek.
Dono	Diari, Bakfcis, Peskefc.	Hediye, bahşiş, peşkeş.
Donna	Zen.	Kadın.
Dopo	Pàfì.	Sonra.
Doppiare	Pecìnum, oppure Vepecìnum, Vepecìnit, pret. pecià piegare.	Katlamak, bükmek.
Doppiare, far due pieghe, o due fili	Du tai cekem.	İkiye katlamak, çift kat yapmak.
Doppio	Du tai.	Çift, iki kat.
Doppio di cuore	Du del, Du rú, Rùrefc, Zaghal, Akhiàl, ahhilàt kàr.	İki yüzlü, hilekâr, akıl çelen.

Dormentare, v.g. un fanciullo	Nevìnum, Nevìnit, pret. Nevàft.	Uyutmak, (örneğin bir çocuğu).
Dormire	Nevùm, Nevit, pret. Nevéftia, neg. Nanevùm.	Uyumak.
Dorso, schiena	Pift.	Sırt.
Dottore	Málem.	Doktor, alim, muallim.
Dottore de' Turchi	Mella, Effendi, Mollà.	Türklerin alimi, Molla, Efendi.
Dottrina	Ālema.	Doktrin, öğreti.
Dove	Kiva, Kinàve.	Nerede.
Dovunque	Ammo ard, Ammo gé.	Her nerede.
Dovere, bisognare	Lazem, impersonale.	Gereklilik, lazım olmak.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Dovere, esser debitore, vedi Debitarli.	....	Borçlu olmak.
Dramma	Drahm.	Dirhem.
Droghe	Dermàn.	Baharatlar, ilaçlar.
Droghiere	Attàr.	Aktar.
Dubbio, sospetto	Sck.	Şüphe, kuşku.
Dubbioso, irrisoluto	Ahhir.	Şüpheli, kararsız.
Dubitare, sospettare	Sck kem, Sck aia.	Şüphelenmek.
Dubitare, essere irrisoluto	Ahhir bum, Ahhìr bit, pret. Ahhir bu.	Tereddüt etmek.
Due	Dù.	İki.
Due a due	Giòt giòt.	İkişer ikişer, çifter çifter.
Dunque	Ammà.	O halde, ancak.
Duolo	Tahhzì.	Yas, keder.

Durabile	Karàb nàbit, non si guasta. Ghelak mìnìt, assai rimane.	Dayanıklı, bozulmaz, çok kalır.
Durante (avverbio)	Ahhtta.	Süresince, -e kadar.
Durare molto rimanere	Ghelak mìnum, Ghelak mìnit, pret. Ghelak maia.	Uzun süre dayanmak, kalmak.
Durare, non guastarsi	Karàb nàbit, pret. Karàb na bù.	Dayanmak, bozulmamak.
Duro	Eska, Mokum.	Sert, sağlam.
	E	
E, copula	U.	Ve, bağlaç.
Ebano	Ebanùs.	Abanoz.
Ebreo	Giù.	Yahudi.
Eccedere	Zeidakem.	Aşırıya kaçmak, geçmek.
Eccellente, bello	Taza, Spéi, Náder.	Mükemmel, taze, güzel, nadir.
Eccellente, luogo alto	Belénda.	Yüce, yüksek yer.
Eccessivo	Zéida, Ghelak zéida.	Aşırı, çok fazla.
Eccetto che	Sbèl.	Dışında, hariç.
Eccettuare	Sbèl, si aggiunge il pronome, o sostantivo passivo.	İstisna tutmak, hariç tutmak.
Eccitare, vedi Commuovere.	....	Uyarmak, harekete geçirmek.

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça (Transkripsiyon)	Türkçe Çeviri
Ecclissarsi, diventar oscuro	Tarìbit, pret. Tarì bù.	Kararmak, tutulmak.
Ecclissarsi del sole, e della luna	Ghaìrit, pret. Ghaìr bù, s'aggiunge il sole, o la luna.	Güneş veya ay tutulması.
Ecco	A. A.	İşte.

Eco, ripercolla di voce	Denk vàgharit, la voce rivolta.	Yankı, geri dönen ses.
Edessa, città	Urfa.	Urfa şehri.
Edificare	Avá kem, Avaìia ce kem.	İnşa etmek, ihya etmek.
Edifizio	Mal, Kani. edifizio grande quasi castello - Kalfer.	Yapı, bina, (kale gibi büyük yapı).
Educare	Tarbiêt dem. Tarbiá kem.	Eğitmek, terbiye etmek.
Educazione	Tarbiêt.	Eğitim, terbiye.
Effeminato, Kàuvì zen tevét, assai ama le donne. Del cit zen, il cuore va a donne.	....	Kadınsı, kadın düşkünü, kalbi kadınlara giden.
Effeminato, che pecca con donne	Zenakàr.	Zinakâr, kadınlarla günah işleyen.
Efficace	Zora, Kueta, kangia, Ciaka.	Etkili, güçlü, iyi.
Effigie	Suréta, Sura.	Suret, çehre, görünüş.
Egli	Au.	O (erkek).
Egli stesso	Au bu qo.	O kendisi.
Eguale, andar insieme	Barabàr, Pékua.	Eşit, beraber gitmek.
Eguale, nè più lungo, nè più corto	Drefta, Tamàm.	Eşit, ne uzun ne kısa, tamam.
Eleggere, scieglier	B,zièrum, B,zièrit, pret. B,ziàrt.	Seçmek.
Elefante	Fil.	Fil.
Elemento	Ānaffer.	Unsur, element (anâsır).
Elemosina	Sàdaka, Kéirât.	Sadaka, hayrat.
Eletto, scielto	B,ziàrt.	Seçilmiş.
Elettuario	Mágiùn.	Macun.
Elogio, lode	mèta.	Övgü, metih.
Eloquente	Qodám kabar, Fahìm.	Güzel konuşan, fehim, kelamı yerinde.
Emendare, vedi Correggere.	....	Düzeltmek.

Emendare, far rimedio	ālāg kem, aggiustare, Dreft kem.	İyileştirmek, düzeltmek.
Emendare, altre volte non faccio	Edì nàkem.	Bir daha yapmamak, tövbe etmek.

Emendarfi, *non più peccare, penitiſi*. Tobe xem.
Emendato, *lavorato meglio*. Dreſt kiria.
Emendato, *pentito*. Tobexar.
Emoroidi. Maſakir, *Emoroidi ſecche, o ſiano cieche*, Bavasir.
Empiaſtro. Méligiam.
Empio, *ſcellerato*. Jaramàz, Menáſas, Engliddi babo.
Empire. Tegi xem.
Empiuto. Tegi.
Emporio. Kazinà *teſoro, per luogo di commercio* - Bender.
Emulo, Duſmàn, Maxabil.
Endivia. Ehhndeba, *endivia ſelvatica*. Vaſſalòk, Ghiá ghrè.
Enfiare, *ſtiffiare colla bocca*. Pùſxem.
Enfiare, *gonfiare*. Voramínum, Voraminit, *pret.* Voramánd.
Entrare, *vodo dentro*. Ciùm xiòr.
Entrata, *vendita dei beni*. Irát.
Epilogo. Móxtasár, Iex gábaz *in una parola*.
Epilettico. Demìn.
Epitafio. Tarìx.
Equinozio. Nàù rúz.
Erba, Ghiá.
Ereditare. Irat xem.
Eredità. Irát.
Eretico (*tra' Criſtiani*) Artoxi.
Ertare. Ghalát xem.
Errario. kazinà, kazna.
Errore. Ghalát.
Elagerare. Zeida xem, zeida bezium.
Elageratore. Zeida nár.
Eſalare, *alzarſi, à vapori* - Bokár rabit, *pret.* Bokár rabù.

Eſalare, *ſtanbre*, Bokár cit, *pret.* Bokár ciò.
Eſalazione. Bokár.
Eſalcare, *lodare* - Metta xem.
Eſalcare, *far grande*. Mazen xem.
Eſaltare, *far più annare*. Mazáller xem.
Eſaltazione, Mátraba, Pala (*dignità*).
Eſaminare - Tetſiſc xem, *vedi Domandare, vedi Conſiderare*.
Eſaminatore, Tetſiſc.
Eſaſperare, *far andar in collera*. Sél xem, Kerba lèvxem, *reg.* Kerba ve le naxem.
Eſaudire, Kabúl xem.
Eſattamente. Tamám, Dreſtá.
Eſattore *ſopra l' entrate d' un villaggio*, Scíána.
Eſattore *ſopra una pena pecuniale* - Ambáſcier.
Eſca, *vedi cibo*.
Eſca *da accendeſi con acciarino ſopra la pietra*. Pùs.
Eſcludere. *Vedi cacciar fuori, non volere, non permettere*.
Eſcluſo; *eccettuato*, Skél.
Eſemplare, *per fare una coſa ſimile*. Andaſa.
Eſempio. Merel, Miſala.
Eſentare. Máaf xem, M,ſelm xem.
Eſente Máaf, M,ſelm.
Eſequie, *onorevoli ſopra il morto* - Nevéſia ſer merìa.
Eſercitare, *far uſo continuo*. Stámel xem.
Eſercitarſi, *occuparſi per follievo*. Mezúli qo xem.
Eſercito. Asker.
Eſercizio, Xnelìa.
Eſibire, *li Kurdi fanno una ſroſe, v.g. to ti eſibiſco me ſleſſo*. Az gabel tà, Az ber ta &c. *cioè, io avanti a te &c.*
Eſiliare. Derébexem, Der xem, Sorghun xem.
Eſilio. Sorghun, Dere xeſt.

Eſortare, *vedi Conſigliare*.
Eſperienza. Gerobándia, Tegerib.
Eſperimentare, Gerobínum, Gerobínit, *pret.* Gerobánd, Gerobandia, Tegerib xem.
Eſperto, *diſpoſvolto*, Zirék, Sciáter.
Eſperto *in un arte*. Oíta kár, Kaúsi oſtá.
Eſplorare, v. g. *un armata*. Glaſuás xem.
Eſploratore. Glaſúas.
Eſpreſſione, *parlare bene*. Faſſiehh, kangia.
Eſpreſſione, *ſugo di qualche erba, o frutto*. Ave. .
Eſpreſſo, *adeggiare*. Sáì, *per trattare di qualche affare*. kaſed.
Eſpreſſo, *ſporemuto*. Ghavéſct.
Eſprimere, *ſpremere*, Ghavéſcium, Ghavéſcit, *pret.* Ghavácr, *neg.* Na ghavéſcium.
Eſprimere *parlar bene dilliato*. Faſſiehh bálhhovum.
Eſſere. Aìà, *vedi la grammatica*.
Eſtate. Avini, Avin.
Eſteriore. Deryà.
Eſtinguere, v. g *il fuoco*. Vemerìnun, Vemerinit, *pret* Vemérand, *neg.* Venamerinum.
Eſtremità, *in fine*. Du maìa. *Degli abiti*, Bax.
Eſtremo, *in fondo*- Benì.
Età. Amra.
Eterno (*Dio*) Ehr bù, chr aìa, *ſempre fu, ſempre è*.
Eterno (*in futuro*) Kalasía nina. Be kalás, Ehr bit, *ſenza fine, ſempre ſarà*.
Evacuare, Kali xem.
Evacuare *una foſſetezza*. Bér dem, *cioè vilaſcia*.
Evangelo. Angil.
Eufrate, *fiume*. Sclahht el frát.
Eunuco. Moksi.
Europa. Franghiſtán.
Europeo. Frangì, Frángh.

F

Fabbrica. Avália.
Fabbricare. Avatxem.
Fabbro. Ahhiát.
Fabbro *delle ferrature*, Cilinghér.
Faccia Ru, Surèta.
Faccenda, Sciòghol, *occupazione*. Mezulia.
Faccendato - Sióghol aìa, Mezúl.
Faceto. Jarii kár, kásmet, Kabar quoſca.
Fachino, ámal.
Facile. Sáàal.
Fagioli. Lupék.
Fagotto. Bexcia.
Falce *da tagliar herba*. Bever, xver. *da tagliar erba*, Dás.
Falce *rivoltata da falegname*. Tefsciú.
Falcone *femmina* Sciáìo, *maſchio* Bazi, Gùrrè.
Falconetto, *ſuccie più piccola*. kvrghò.
Falegname, Nágiár.
Fallare *sbagliare*. Ghalát xem.
Fallire (*de' mercanti*) *dicono rompere* Sxinum, Sxinit, *pret.* Skeft.
Fallo, *errore*, Ghalar.
Falſificare, Zaghal xem, *per fare inganno*. Lébi xem, ahhilet xem.
Falſificato. Zaghál.
Falſo, *bugia*. Drán, *bugiardo*, Dravín.
Fama, *nome*. Nave, *fama grande*, Nave mazén, *fama buona*, Nave kangia.
Fame, Bersia.
Famelico, *vedi Domeſtico*.

Famiglia. Mal, *per parentela*. Ugiàx.
Famoſo, *noto*. Maſelúr, Nave mazén.
Famoſo, *lavoro ben fatto*. Spel. Tara.
Fanale, *lanterna*, Faner.
Fanale *con le padelle di pece*. Sciámal.
Fanciullo, Kuru pielúk.
Fango. Ehhrì, *attaccaticcio*, Tahhxni.
Fantaſia, *penſiere*, Feqet.
Fantaſma. Kajál.
Fare Cxem, Cébxem, Cetkem, Kem, *pret.* Cexiria, Cexet, Ker, *vedi la grammatica, queſto è il principal verbo, che ſi fa compoſto*.
Far *fare*, *li Kurdi dicono: Dò à fare*. Dem a cegex.
Far *fede*, Sciahd xem, sciahd dem.
Far *ſicurtà*. xafil xem.
Far *il pane*. Nan peslum. Nan pesit, *pret.* Nan pat, *neg.* Nan na peslum.
Far *voto* - Nádèr xem.
Far *pazzi*. Tersinum, Tersinit, *pret.* Tersánd.
Farfalla. Balatine.
Farina. Ar.
Farro, *grano cotto*. Savár.
Fascia *da turbante*. Ciare, Ciarga.
Fasciare *il turbante, cioè ſaſciarlo, che non ſi diſfaccia*. Ciáre peclnim, Ciare pecknit, *pret.* Ciáre pecká.
Fasciare, *legare*, Sciddinum, *oppure* Beſciddinum, Beſciddinit, *pret.* sciddánd.
Faſtidio. Agesià, ages, *per imbroglio*, Derd.
Faſtidio, *prendeſi pena di qualche coſa*, kama.
Faſtidire, Ages xem, *faſtidirſi*, ages bum, *neg.* ages nabum.

Faſtidirſi, *prendersi pena* - kama élgherit, *pret.* kama elghert.
Fatica. Sciáskat, sciòghol ghelak.
Faticare. Sciòghol xem, sciáskat xeſcium, sciáskat xefcit, *pret.* sciáskat xeſcá.
Fatigare, *eſſer ſlanco* Vaſtùm, vaſtit, *pret.* Vaſtá.
Fato. Baxt, Talá.
Fatto. Cexíria, *per finito*, xalás.
Fattorare. Sáhir xem.
Fava. Bakíla.
Fauci. Afica, Afxa gherù.
Favo - Sciána enghivin.
Favola, *e romanzo*. Girók.
Favorire, *onorare*. karém xem.
Favorire, *far a piacere del tale*, xelíf ſtáin cekem.
Fazzoletto. Desrók.
Febraro. Scudà.
Febbre. Tab.
Febbre *quotidiana*. Tab ehro ehro.
Febre *maligna*. Naquoſcia.
Febbre *di punta, o ſia pleuritide*, Biveri.
Febbre *etica*. Eftéxa.
Febbricitare, *atenalmente*. Tab aìa, *febbre ht.*
Febbricitare, *in futuro, e preterito*. Tahvibùm, Tah vibit, *pret.* Tahvibá, *neg.* Tahvi ná bum.
Febbricitante, Tahvi.
Feccie, *ſpoccherie*, Pis.
Fecondare, *attuare d'ogni ſorte di coſe*, xurt u murt, *ritagli, ed avanzi*.
Fede. Dinè, Metàb, aimàn.
Fedele, amìn.
Fegato, Melák.

Felice, *fortunato*, Baxt kangia.
Feice, *allegro*, Kéft quóſca.
Felicemente, *a ſalvamento*. Salamét.
Felicitare, *augurare del bene*, Dua xem.
Femmina, *donna*. Zen.
Femmina, *animale*. Meh.
Feràa. Brin.
Ferire. Brindár xem.
Ferito. Brindár.
Fermarſi. Ravàſtum, Ravàſtit, *pret.* Ravaſtá, *neg.* Ravaſtum.
Fermarſi, *foggiornare*. Derúnum, Derúnit, *pret.* Runeſt, *neg.* Runánum.
Fermentare. Avir turſia xem.
Fermentare, *riſcaldare uno*, Ghermaxem.
Fermentato. Avir turſia bù.
Fermento. Avir turſia.
Ferro. Asén,
Ferro *da cavallo*. Nál.
Feſta. áid.
Feſteggiare. áid xem.
Fetore. Been gheni. Been na quóſca.
Fetuccia. kéſcin.
Feudatario, *li Turchi dicono* Spahi, *ma li Kurdi non ſono feudatarì, e chi ha villaggio vien chiamato signore del ſal villaggio*, Agha ilan ghund.
Feudo, *terreno proprio*. Mélk, Melk kána.
Fiaccola. Sciámal.
Fiacco, *flanco*. Vaſtá, Be Kvét bú.
Fiacco, *magro*. Zabùn, Záif.
Fiamma. Ghori.
Fianco. Tandét.
Fiaſco *di vetro*. Scúſca.

Fiaſco *piccolo di terra da bevere*. Ghòsk.
Fiaſco *grande di terra, o ſia piccola urna*. Kolós.
Fiato. Nefs, Beha.
Ficcare, *mettere dentro*. Dém xiòr, Déi xiòr, *pret.* Dè xiòr.
Ficcare, *piantar un chiodo*. Besmár dem.
Fico, *frutto*. Exir.
Fidarſi, *aver credenza ad uno*. Bavòri kem, Bavoria aìa.
Fiele. Zehr ávc.
Fiero. Duzuár.
Figlia. Kécia, Keć.
Figlio. Kuru.
Figlio *ballardo*. Kuru zéna. Bizi.
Figlio *adottivo*, Sciùnà Kuru.
Figura, Sekel.
Filare. Tesi kem.
Filo. Ben.
Filo *ritorto*. Ben badá.
Filo *di ferro*. Tel.
Filoſofo. Filosóf.
Fine. Kalás, Du maìa, *per penſiere*. Feker. *Per intenzione*. Nichhra.
Fineſtra. Pangiéra.
Fineſtra *piccola, o ſia buco da vedere*. Kulék.
Fingere, *vedi Diſſimulare*.
Fingere, *mentire*. Drau xem, *per far due faccie*. Du rà cexem, Du del cekem, *due cuori faccio*.
Finire. Kalás kem.
Fino, *avverbio*. Ahhtra.
Fino, *fattile* Zràva, zràv.
Fin' ora. Ahhtra nuk.
Finocchio. Rezianà.
Fintauto. Ahhtra.

Finto, *ingannatore*. Du del, Dravin, Lébakar, ahhilátkár, Ahhilál.
Fiocco. Nasi.
Fionda. Barkána.
Fiore. Kulik, Cicék.
Fiore *di latte di bufola* - Kálmak, *di pecora*. Ser tù.
Fiorire. Kulik det, Cicek ket, Kulik cxet, Cicék cxet.
Fischiare. Dév'dénk dem, *colla bocca do voce*.
Fiſarſi, *oſtinarſi*. Asi xem, álnatie boghrum.
Fiſare, *far una coſa cattivo*. Tisa cexem.
Fiſſo, *ſpeſſo*. Tira, *oſtinato*, ánat, ási.
Fiſtola. Nasùr.
Fiume. Siahht.
Flato. Ba.
Flato, *ch' eſce dalla bocca, cioè ruttoſo*, Berrék.
Flauto. Bulúl.
Flauto *da ſuffare*. Dudék.
Flemma. Belghám.
Fluſſione. Persif.
Fluſſo *di ventre*. Zik cit, *il ventre và*.
Fluſſo *di mare*. Mug 'l Bahhr.
Foccaccia, Bablava,
Fodera. Batán, Gián.
Fodero *delle armi*. Kavélan, kaúlán.
Foderare, *v.g. una ſoffa*. Barán xem.
Foderare, *far il fodero ad un arma* - Kaúlan xem, Kaúlan cxem.
Foglia. Belk, *molte foglie unite inſieme in terra* Ciullú.
Foglio *di carta*. Tabák Kághet.
Folgorare. Brúſi det.
Folgore. Brúſi.

Folla, *moltitudine di gente*. Kalabála, Arbeda, Kalk ghelak.
Folletto. Gén.
Fondamento. Benàt.
Far fondamenti. Benàt cexem, Benàt dem.
Fondare, *fondere*. Resium, *oppure* Darésim, Darésit, *pret.* Rét.
Fondo *d' un vaſo*. Beni.
Fondo, *profondo*. Kura.
Fongo. Kevárk.
Fontana, *che gioca*, Sciadrúvan, *la di lui vaſca*. Kotaréa.
Fonte. Kani,
Forame. Kun.
Forafſiare. Bráni, Gharib.
Forare. Kun ken, Beſonum, Beſonit, *pret.* Sonia, Sone.
Forato. Sonia, Kun kiria.
Forbice. Mokáz.
Forbire. Parkáic kem e
Forma. Kaleb.
Formare *far una forma*. Kaleb cexem, *per fare, vedi Fare*.
Formaggio Panir.
Formento. Ghenam.
Formica. Merù.
Formicazione *delle mani*. Korìana deſt. *de' piedi* Korìana pé.
Fornace. Máktara.
Fornaro. Kabbáz. Fornaro di caſa - Nan pan.
Forniciare. Zenaken, Ghianaken, *per qualunque ſitto*. Ghum, Ghit, *pret* Ghá.
Fornicazione. Zena, Ghana.

Fornello. Kuciek.
Forno *all' Europea*. Forn.
Forno *all' uſo del paeſe aperto di ſopra per cuocere il pane*. Tandùr.
Forſe. Belki.
Forte. Mokùm, Kaim.
Forte, *uomo coraggioſo, vedi Coraggioſo*.
Fortificare, Mokumkem, Kaim kem.
Fortificare, *v.g. una città*. Asixem.
Fortuna. Bakt, Talá.
Fortuna *di mare*. Furtùna.
Fortunato. Qodàm bakt. Talá kangia.
Forza. Kuét, Aravét, Takát.
Foſſa. Giùmi.
Foſſo. Giò, *foſſo d' acqua*, Giòave.
Fra. Bèin, *monoſillaba*.
Fracallare, *fare in pezzi*. Ur kem, Vasál vasál bekem.
Fracaſſo. Denk, Kalabála, Arbeda.
Fragile. Naſek.
Frangere. Skinum, ſelnit, *pret.* skand, skeft.
Franto. Skánd, ſkeftia.
Fraſca, *fronde*. Giulù.
Fraſcheria. Kaſmérlát.
Fraſe, *modo di dire*. Loghát.
Fratello. Brá.
Freddo. Sára, *ſſſt.* Sarmáia.
Fregare. Para Kinnum, Parakínit, *pret.* Para Kánd.
Fremere, *aver collera*. Kerba aìa, *arrabbiarſi*, Ahhr kem, Ahhr de bùm.
Frenare. Zapt kem.
Frenetícare, Din bùm, din bit, *pret.* Din bù, Deminbum.

Frenetico. Dìna, Demìn.
Freno *della briglia*. Laghát.
Frequentare, *molte volte andare* - Ghelak giár ciùm, Ehr ciùm.
Frequente, Ehr ehr, Délimán, Ghelak giar.
Freſco. U,na, *v.g. aria freſca*, Ba u,na.
Freſco, *coſa nuova*. Nù.
Freſco, *v. g. carne freſca*. Taza.
Fretta. Belèz. Zú.
Frezza, *o freccia*, Tir.
Friggere. Kálinum, Kálinit, *pret.* Kaláná.
Frittelle. Sambuſèk.
Fritto. Kali Kalandia.
Frode, ahhilat, Lébi, Zaghal.
Fronteggiare, *verdeggiare*. Scinbit, *pret.* Scin bú, *neg.* Scin nabit.
Fronte, Genik, Genika.
Frontiera, *confinanza*. Tokábi.
Frontiera, *riparo degli eſerciti*. Cláper.
Fruttificare, *dar guadagno* - Fáida dem.
Frutta. Fexi.
Frutta *marcia*. Kéva.
Frutto, *guadagno*. Fáida.
Fugare *un eſercito, romperlo* - Sxinum, sklnit, *pret.* Skand.
Fugare *una* - Ravinum, Ravinit, *pret.* Ravánd.
Fuggire. Ravúm, Ravit, *pret.* Alát.
Fuggitivo. Alát.
Fuliggine. Dukel paéri, *per ſpoccherie del tabacco abbruciato nella pippa*. Karazù.
Fulmine. B'uſi.
Fumare. Dukél det.

Fumare *la pippa*. Kalíun kefciam, Kalíun kefcit, *pret.* Kalíun kefcá.
Fumo. Dukél.
Fuoco. Aghri.
Fuocolare. Kucièk, *portatile*, Monkal.
Fuocoso, *natural collerico*. Kerbina, Gherma.
Fuori, Derva.
Fuori di ſperanza, *ſenza ſperanza*. Be ivi.
Fuori di ſe, *ſenza cervello*. Be áxel.
Fuor di tempo. Be vaxt.
Fuor di pericolo, *ſenza paura*. Be tersà.
Fuor di queſto, *eccettuato queſto*. Sbel au.
urbo. Fahim, Ehhsiár.
Furbo, *ingannatore*. Ahhilát kar, Kabit, Lébi kar, Ahhial.
Furioſo, *fuor di ſe*. Be áxel, Dina (*matto*).
Furioſo, *natural cattivo*. Du zudra, Kerbina, Tábiát tizia, Be tábiát.
Furtivamente. Be denk, *ſenza rumore*.
Furto. Dès, Desì.
Furto *da fare*. Tesi, *fuſo diſcolto*. Ruun bù.
Futuro, *dopo*. Pasì, *ſarà*. Debit, *non è ancora ſtato, che nabù*.

G

Gabbare. Ahhilàt xem, Lébi cexem.
Gabbato. Ahhilàt kiria. Lébi kiria.
Gabbia. Káfs,
Gabella. Bág, Ghumrok.
Gabelliere. Damánci, Ghumrókci.
Gagliardo. Kuét, Mokùm, *per piccante*. Duzuára, Tizia.
Galana. Kuſelá.

Galana *di mare*. Baghàv.
Galante. Gèndil, celibi.
Galera. Dáic ghamile.
Galla. Mafi.
Gallina. Mirisk.
Gallina, *che cova*. Kvrka.
Gallo. Dikel,
Galletto. Dikelók.
Galoppare. Bazinum, Bazinit, *pret.* Bazánd.
Galoppo. Bazára.
Gamba. Bák pé, Lulia pé.
Garbato. Qodam márilét, Celibi, Géndili.
Gargariſmo. Gharghat.
Gargarizzare. Gharghar be Kem.
Garofani. Karúnfol.
Garzone, *uomo in etica di 20. anni*. Lávа.
Garzone *di bottega*. Ber oſtá.
Gatto, Kitèh.
Gazela, *forte di animal ſelvatico nei deſerti*. Ghazál.
Gazza, *uccello bianco, e nero*. Kasksk.
Gelare. Gemét bum, Gemét bit, *pret.* Gemet bu.
Gelare, *v. g. un ovo nel buzzo in una padella al fuoco*. Gemasinum, Gemasinit, *pret.* Gemánd, Gemaſt.
Gelo. Gemet.
Geloſo, *lo bene impegnoſo*. Ghiréa, Qodam ghira.
Geloſo, *in male, ſi dice ha ſempre gli occhi ſopra*. Geſomino. Iaimin.
Gemelli. Aual.
Gemere, *piangere*. Ghirùm, Ghirit, *pret.* Ghirìa.
Gemere, *dar voci lamentevoli*. Nahtaxem.
Gemma. Gioahr.
Generale *d'armata*. Ser áskret.
Generalmente, *tutto*. Ammo.

Generare *degli uomini*. Kuru cekem, *figli ſpecie*.
Generare *dei quadrupedi*. Zid, *pret.* Zá, *che ſignifica propriamente aumentare*.
Generazione, *per parentela*. Ugiàx.
Generazione, *di che razza, v. g. de' cavalli*. Tòxma.
Genero. Zavá.
Gengiva. Pu dedán. Pue dedán.
Gennaro. Kanún paſi, Kanún mazén.
Genio, *ſimpatia*. Alcxa. Del. *cuore*.
Genio, *ſpirito folletto*, Gen.
Gente, *moltitudine*, Kálk, *per di che ſpecie*. Génx, Tokna.
Gentile *vedi galante, garbato*.
Gentile, *idolatra*. Sandin pereſt.
Genuflettione. Razàt (*l' uſano i Turchi quando fanno orazione*).
Germania. Namſa.
Germanico. Namsávi.
Germogliare, *far foglie nuove*. Scin bit, *far ributti* - Scetel Ket.
Germoglio, Scetel.
Geſſo. Ghiéz.
Geſſire, *mettere le mani*. Deſt levinum, Deſt levinit, *pret.* Deſt levánd.
Geſſo. Niſcan, *cioè ſegno*.
Gettare. Bavesium, Bavésit, *pret.* Avét, *neg.* Na avésium.
Gettare, *fondere*. Daresium, Darésit, *pret.* Ret, *neg.* Na resium.
Ghiaccio. Gemet, Gelid.
Ghianda. Berrù.
Ghignata, *riſo ſmoderato*. Sbri xenia, Zor kenia, Ter kenia.

Ghiotto, *avido* - Tammà, *ſenza raffrenamento di paſſione*, Be neſs.
Giacere, *coricarſi diſteſo*. Razánum, Razinit, *pret.* Razàia, Razánd.
Giacinto, *ſiore* - Simbel.
Giacinto, *pietra preziosa*. Iakút keli, Iaxút ſcin, Zamrút ſcin.
Giallo - Zer.
Gianumai, Ciù giár.
Giardino. Rez.
Gigante. Merávi mazén, *uomo grande*. Gibbár.
Giglio. Zebár.
Ginepro. Avréſt.
Ginocchio. Kodík.
Giocare. Belexum, Belexit, *pret.* Belelat, *cioè ballare ſolo*.
Giocare, *dir barzellette* - Jarii cxem.
Giocare, *ſcommettere*, Seiért dexem, Seiért bvghrum.
Gioco, *il divertirſi dei ragazzi* - Jarii.
Gioja. Gioáhr.
Giojelliere. Gioáhr ci.
Giojoſo, *allegro* - Kéft quoſcá. Tabiát quoſca.
Gioire. Saffa xem, Kéfi num.
Gioitra. Gerrit.
Gioitrare. Gerrit Kem.
Giorno. Rvz.
Giovamento. Faida.
Giovare. Faida kem, *per gli altri*, Faida de bùm, Faida lebùm.
Giovine. Gioáh, *vedi Garzone*.
Giovine *bello*. Gioàn, Kuru quoſcquók.
Giovedì. Péag ſciámbi.
Giramento, Zevéria.
Girare. Zeverinum, Zeverinit, *pret.* Zeverià, Zeverànd.



Sayfa 139

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Emendarſi , non più peccare , pentirſi	Tobe kem	Düzelmek, tövbe etmek
Emendato , lavorato meglio	Dreſt kiria	Düzeltilmiş, iyileştirilmiş
Emendato , pentito	Tobekar	Pişman, tövbekâr
Emoroidi	Maiaſir	Basur, hemoroid
Emoroidi ſecche , o ſiano cieche	Bavaſir	Kör basur
Empiaſtro	Mélgiam	Yakı, merhem
Empio , ſcellerato	Iaramàz, Menàfak, Enghiddi babo	Kötü, alçak, dinsiz
Empire	Tegi kem	Doldurmak
Empiuto	Tegi	Dolmuş, dolu
Emporio	Kazinà teſoro , per luogo di commercio - Bender	Ticaret merkezi, liman şehri
Emulo	Duſmàn , Makabil	Rakip, hasım
Endivia	Ehhndeba	Hindiba
Endivia ſelvatica	Vaſſalòk , Ghià ghrè	Yaban hindibası
Enfiare , ſoffiare colla bocca	Pùf kem	Üflemek

Enfiare , gonfiare	Voraminum , Voramínit , pret. Voramànd	Şişmek, kabarmak
Entrare , vado dentro	Ciùm ziòr	İçeri girmek
Entrata , rendita dei beni	Irát	Gelir, irat
Epilogo	Mòktaſàr , Iek kabar in una parola	Özet, bir kelimede ifade
Epilettico	Demìn	Saralı
Epitafio	Tarìk	Kitabe, mezar yazısı
Equinozio	Naù rúz	Gün tün eşitliği (Nevruz)
Erba	Ghià	Ot
Ereditare	Irat kem	Miras almak
Eredità	Iràt	Miras
Eretico (tra' Criſtiani)	Artokì	Rafızi, sapkın
Errare	Ghalát kem	Yanılmak, hata yapmak
Errario	kazinà , kazna	Hazine
Errore	Ghalát	Hata
Eſagerare	Zeida kem , zeida bezium	Abartmak
Eſageratore	Zeida kàr	Abartıcı
Eſalare , alzarſi i vapori	Bokàr rabit , pret. Bokàr rabù	Buharlaşmak

---

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Eſalare , ſvanire	Bokàr cit , pret. Bokàr ciò	Yok olmak, uçup gitmek
Eſalazione	Bokàr	Buharlaşma
Eſaltare , lodare	Metta kem	Övmek
Eſaltare , far grande	Mazen kem	Yüceltmek

Eſaltare , far più onorato	Makùlter kem	Onurlandırmak
Eſaltazione	Màrtaba , Paia (dignità)	Yücelik, mertebe, rütbe
Eſaminare	Tettiſc kem	İncelemek, tetkik etmek
Eſaminatore	Teſtiſc	Müfettiş, inceleyici
Eſaſperare , far andar in collera	Sèl kem , Kerba lèvekem	Öfkelendirmek
Eſaudire	Kabùl kem	Kabul etmek, yerine getirmek
Eſattamente	Tamàm , Dreſta	Tamamen, doğruca
Eſattore ſopra l' entrate d' un villaggio	Sciàna	Köy vergi memuru
Eſattore ſopra una pena pecuniaria	Ambàſcier	Para cezası tahsildarı
Eſca da accenderſi con acciarino ſopra la pietra	Pùs	Kav (ateş yakmak için)
Eſcludere	....	Dışlamak, hariç tutmak
Eſcluſo	Sbél	Hariç tutulmuş
Eſemplare	Audafa	Örnek
Eſempio	Metel , Miſala	Misal, örnek
Eſentare	Màaf kem , Mefelm kèm	Muaf tutmak
Eſente	Màaf , Mefelm	Muaf
Eſequie	Nevèſia ſer meria	Cenaze töreni
Eſercitare	Stàmel kem	Alıştırma yapmak
Eſercitarſi	Mezùli qo kem	Meşgul olmak
Eſercito	Àsker	Ordu
Eſercizio	Amélia	Alıştırma

Eſibire	Az kabel tà , Az ber ta &c.	Sunmak, arz etmek
Efiliare	Derébekem , Der kem , Sorghun kem	Sürgün etmek
Eſilio	Sorghun , Dere keſt	Sürgün

Sayfa 141

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Eſperienza	Gerobándia , Tegerìb	Deneyim, tecrübe
Eſperimentare	Gerobinum , Gerobìnit , pret. Geroband	Deneyimlemek, tecrübe etmek
Eſperto , diſinvolto	Zirék , Sciàter	Becerikli, çevik
Eſperto in un' arte	Oſtá kàr , Kaùvi oſtà	Sanatında usta
Eſplorare (un'armata)	Giaſùs kem	Casusluk yapmak, keşfetmek
Eſploratore	Giaſſús	Casus, kaşif
Eſpreſſione , parlare bene	Faſſiehh , kangia	Güzel konuşma, ifade
Eſpreſſione , ſugo di qualche erba	Ave ..	Özsu, hulas
Eſpreſſo , Meſſaggiere	Sãi	Ulak, haberci
Eſpreſſo , ſpremuto	Ghaváſct	Sıkılmış
Eſprimere , ſpremere	Ghavéſcium , Ghavéſcit , pret. Ghaváſct	Sıkmak
Eſprimere parlar bene diſtinto	Faſſiehh bàhhkovum	Açık ve güzel ifade etmek
Eſſere	Aia	Olmak
Eſtate	Avíni , Avín	Yaz
Eſteriore	Der,va	Dış, harici
Eſtinguere (il fuoco)	Vemerìnum , Vemerínit , pret. Vemèrant	Söndürmek (ateş)

Eſtremità , in fine	Du maia	Uç, son
Eſtremo , in fondo	Beni	En dip, uç nokta
Età	ánra	Yaş
Eterno (Dio)	Ehr bù, ehr aia	Ebedi (Tanrı)
Eterno (in futuro)	Kalasia nina , Be kalás , Ehr bít	Sonsuzluk, ebediyet
Evacuare	Kalì kem	Tahliye etmek
Evacuare una fortezza	Bérdem	Kale boşaltmak
Evangelo	Angìl	İncil
Eufrate (fiume)	Sciahht el frát	Fırat nehri
Eunuco	Moksi	Hadım
Europa	Franghiſtán	Avrupa
Europeo	Frangi , Frángh	Avrupalı

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Fabbrica	Avàia	Fabrika, yapı
Fabbricare	Avatkem	İnşa etmek
Fabbro	Ahhdát	Demirci
Fabbro delle ferrature	Cilìnghér	Çilingir
Faccia	Ru	Yüz, çehre
Faccenda	Sciòghol , Mezuliia	İş, meşguliyet
Faccendato	Sciòghol aia , Mezùl	İş güç sahibi, meşgul
Faceto	Iarii kár , kásmer	Şakacı, nüktedan
Fachino	ámal	Hamal
Facile	Sānái	Kolay
Fagioli	Lupék	Fasulye

Fagotto	Bokcia	Bohça
Falce da tagliar legna	Bever	Tahra, odun baltası
Falce da tagliare erba	Dás	Orağımsı bıçak, tırpan
Falce rivoltata da falegname	Tefsciú	Marangoz keseri
Falcone femmina	Sciáin	Şahin
Falconetto	kvrghò	Küçük doğan
Falegname	Nágiár	Marangoz
Fallare sbagliare	Ghalát kem	Hata yapmak
Fallire (de' mercanti)	Skinum , Skinìt , pret. Skeft	İflas etmek
Fallo , errore	Ghalat	Hata, kusur
Falſificare	Zaghàl kem	Sahtesini yapmak
Falſificato	Zaghál	Sahte
Falſo , bugia	Dráu	Yalan
Fama , nome	Nave	Ün, isim
Fama buona	Nave kangia	İyi isim, iyi ün
Fame	Berisìa	Açlık
Famélico	....	Açlıktan ölen, çok aç

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Famiglia	Mal	Aile
Famiglia , per parentela	Ugiàx	Akrabalık, ocak
Famoſo , noto	Maſciúr , Nave mazén	Ünlü, meşhur
Famoſo , lavoro ben fatto	Spei , Taza	Özenli yapılmış
Fanale , lanterna	Faner	Fener
Fanale con le padelle di pece	Sciàmàl	Meşale, ziftli fener

Fanciullo	Kuru piciúk	Küçük çocuk
Fango	Ehhrì	Çamur
Fango , attaccaticcio	Tahhxni	Yapışkan çamur
Fantaſia , penſiere	Feker	Hayal, fikir
Fantaſima	Kajàl	Hayalet
Fare	Cekem , Cébkem , Cetkem , Kem	Yapmak
Far fare	Dò a fare , Dem a ceker	Yaptırmak
Far fede	Sciahd kem	Şahitlik etmek
Far ſicurtà	kafil kem	Kefil olmak
Far il pane	Nan peſium	Ekmek yapmak
Far voto	Nãder kem	Adak adamak
Far paura	Terſinum , Terſinit , pret. Terſánd	Korkutmak
Farfalla	Balatink	Kelebek
Farina	Ar	Un
Farro , grano cotto	Savár	Bulgur, haşlanmış buğday
Faſcia da turbante	Ciark	Sarık bezi
Faſciare il turbante	Ciàrk pecìnum	Sarık sarmak
Faſciare , legare	Sciddìnum	Bağlamak, sarmak
Faſtidio	ágeſia , áges	Sıkıntı, rahatsızlık
Faſtidire	áges kem	Rahatsız etmek

Sayfa 144

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Faſtidiriſi	kama élgherum	Sıkılmak, dertlenmek

Fatica	Sciákiat , sciòghol ghelak	Yorucu iş, zahmet
Faticare	Sciòghol kem	Çalışmak, yorulmak
Fatigare , eſſer ſtanco	Vaſtùm , vaſtit , pret. Vaſtà	Yorulmak
Fato	Bakt , Talã	Kader, talih
Fatto	Cekiria	Yapılmış, bitmiş
Fatturare	Sahhr kem	Büyülemek, sihir yapmak
Fava	Baklla	Bakla
Fauci	Afka , Afka gherù	Boğaz, gırtlak
Favo	Sciána enghivin	Bal peteği
Favola , e romanzo	Cirók	Masal, roman
Favorire , onorare	katém kem	İyilik etmek, onurlandırmak
Fazzoletto	Desròk	Mendil
Febraro	Scuàt	Şubat
Febbre	Tah	Ateş, humma
Febbre quotidiana	Tah ehro ehro	Her gün gelen ateş
Febbre maligna	Naquoſcia	Kötü huylu humma
Febbre etica	Eſtéska	Zayıflatıcı ateş (verem ateşi)
Febbricitare	Tah aia	Ateşli olmak
Febbricitante	Tahvì	Ateşi olan kişi
Feccia , ſporcheria	Pis	Tortu, pislik
Feccia , avanzi d'ogni ſorte	kurt u murt	Ivır zıvır, döküntü
Fede	Dine , Metab , aimàn	İnanç, din, iman
Fedele	aimìn	Sadık, imanlı
Fegato	Melàx	Karaciğer

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Felice , fortunato	Bakt kangia	Mutlu, şanslı
Felice , allegro	Kéif quòſca	Mutlu, neşeli
Felicemente	Salamét	Esenlikle, mutlu bir şekilde
Felicitare	Duã kem	Tebrik etmek, hayır dua etmek
Femmina , donna	Zen	Kadın
Femmina , animale	Meh	Dişi hayvan
Ferita	Brìn	Yara
Ferire	Brindár kem	Yaralamak
Ferito	Brindár	Yaralı
Fermarſi	Raváſtum	Durmak
Fermarſi , ſoggiornare	Derùnum , Derùnit	Konaklamak, kalmak
Fermentare	Avìr turfia Kem	Mayalanmak
Fermentare , riſcaldare uno	Ghermakem	Birini kızıştırmak
Fermentato	Avìr turfia bù	Mayalanmış
Fermento	Avìr turfia	Maya
Ferro	Asén	Demir
Ferro da cavallo	Nál	Nal
Feſta	āid	Bayram, şenlik
Feſteggiare	āid kem	Kutlamak
Fetore	Been ghenì	Kötü koku
Fettuccia	kéitán	Şerit, kordon
Feudatario	Agha flan ghund	Köy ağası, derebeyi
Feudo	Melk , Melk kàna	Mülk, toprak

Fiaccola	Sciámal	Meşale
Fiacco	Vaſtà	Güçsüz, bitkin
Fiacco , magro	Zabùn , Žáif	Zayıf, cılız
Fiamma	Ghori	Alev
Fianco	Tanèłt	Yan, böğür
Fiaſco di vetro	Scúſca	Cam şişe

Sayfa 146

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Fiaſco piccolo di terra	Ghòsk	Toprak matara
Fiaſco grande di terra	Kolòs	Büyük toprak kap, küp
Fiato	Nefs , Behn	Nefes
Ficcare , metter dentro	Dén ziòr	Sokmak, içine yerleştirmek
Ficcare , piantar un chiodo	Besmàr dem	Çivi çakmak
Fico , frutto	Ezìr	İncir
Fidarſi	Bavòri kem	Güvenmek
Fiele	Zehr áve	Safra
Fiero	Duzuàr	Gururlu, vahşi
Figlia	Kéccia	Kız evlat
Figlio	Kuru	Erkek evlat
Figlio baſtardo	Kuru zéna	Gayrimeşru çocuk
Figlio addottivo	Sciùna Kuru	Evlatlık
Figura	Sekel	Şekil, figür
Filare	Tesí kem	Eğirmek
Filo	Ben	İplik
Filo ritorto	Ben badà	Bükülmüş ip

Filo di ferro	Tel	Tel
Filoſofo	Filosòf	Filozof
Fine	Kalàs , Du maia	Son
Fine , per penſiere	Feker	Maksat, gaye
Fineſtra	Pangiéra	Pencere
Fineſtra piccola	Kulék	Küçük pencere, delik
Fingere	....	Yapmacık davranmak
Fingere , mentire	Drau kem	Yalan söylemek
Finire	Kalás kem	Bitirmek
Fino , avverbio	Ahhtta	Dek, değin
Fino , ſottile	zráva	İnce
Fin' ora	Ahhtra nuk	Şimdiye dek
Finocchio	Rezianà	Rezene
Fintanto	Ahhtta	O zamana kadar

Sayfa 147

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Finto , ingannatore	Du del , Dravin	Sahtekar, yalancı
Fiocco	Kasi	Yumak, püskül
Fionda	Barkána	Sapan
Fiore	Kulik , Ciciék	Çiçek
Fiore di latte	Kāimák	Kaymak
Fiorire	Kulik det , Ciciék ket	Çiçek açmak
Fiſchiare	Dév'dénk dem	Islık çalmak
Fiſſarſi , oſtinarſi	Asi Kem	İnatlaşmak
Fiſſare	Tira cékem	Sabitlemek

Fiſſo	Tira	Sabit
Fiſtola	Nasùr	Fistül
Fiume	Siahht	Nehir
Flato	Ba	Yel, gaz
Flauto	Bulùl	Flüt, kaval
Flauto da paſtore	Dudék	Kaval, düdük
Flemma	Belghàm	Balgam
Fluffione	Perſif	Akıntı, nezle
Fluſſo di ventre	Zik cit	Karın sürmesi, ishal
Fluſſo di mare	Mùg'l Bahhr	Medcezir, deniz akıntısı
Foccaccia	Bakláva	Çörek (veya baklava)
Fodera	Batàn	Astar
Fodero delle armi	Kavélan	Silah kılıfı
Foderare	Batán Kem	Astarlamak
Foglia	Belk	Yaprak
Foglio di carta	TabáK kāghéz	Kağıt yaprağı
Folgorare	Brùſi det	Şimşek çakması
Folgore	Brùſi	Yıldırım

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Folla	Kalabála	Kalabalık
Folletto	Gén	Cin, peri
Fondamento	Beniàt	Temel
Far fondamenti	Beniàt ceKem	Temel atmak
Fondare	Reſium	Kurmak, tesis etmek

Fondo d'un vaſo	Beni	Kap dibi
Fondo , profondo	Kura	Derin
Fungo	KevàrK	Mantar
Fontana	Sciadrùvàn	Şadırvan, fıskiye
Fonte	Kani	Kaynak, pınar
Forame	Kun	Delik
Foraſtiere	Biàni , Ghàrib	Yabancı, gurbetçi
Forare	Kun Ken	Delmek
Forato	Kun Kiria	Delinmiş
Forbice	MoKàz	Makas
Forbire	PaKaſc Keme	Parlatmak, temizlemek
Forma	Kaleb	Kalıp, form
Formaggio	Panìr	Peynir
Formento	Ghenam	Buğday
Formica	Merù	Karınca
Formicazione delle mani	Koriàna deſt	Ellerde karıncalanma
Fornace	Máktara	Ocak, fırın
Fornaro	Kabbáz	Fırıncı
Fornaro di caſa	Nan pan	Ev ekmekçisi
Fornicare	ZenaKem	Zina etmek
Fornicazione	Zena	Zina

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Fornello	Kuciek	Ocak, küçük fırın
Forno all' Europea	Forn	Avrupa usulü fırın
Forno all' uſo del paeſe	Tanúr	Yerel fırın, tandır

Forſe	BelKi	Belki
Forte	Mokùm, Kaim	Güçlü, sağlam
Forte , uomo coraggioſo	....	Cesur adam
Fortificare	Mokumkem, Kaim kem	Güçlendirmek
Fortificare , v.g. una città	Āsixem	Bir şehri tahkim etmek
Fortuna	Bakt, Talã	Talih, şans
Fortuna di mare	Furtùna	Deniz fırtınası
Fortunato	Qodàm bakt, Talã kangia	Şanslı, talihi iyi
Forza	Kuét, Arakét, Takàt	Güç, kuvvet, hareket
Foſſa	Giùmi	Çukur
Foſſo	Giò	Hendek, kanal
Foſſo d' acqua	Giòave	Su hendeği
Fra	Bèin	Arasında
Fracaſſare	Ur kem, Vaſál vaſàl bekem	Parçalamak, darmadağın etmek
Fracaſſo	Denk, Kalabála, Arbeda	Gürültü, şamata
Fragile	NaſéK	Kırılgan
Frangere	SKinum, ſkinit, pret. ſkand, ſkeſt	Kırmak
Franto	SKánd, sKeftia	Kırılmış
Fraſca, frondi	Ciùllù	Çalı çırpı, yapraklı dallar
Fraſcheria	Kaſmériát	Saçmalık, şaklabanlık
Fraſe, modo di dire	Loghàt	Deyiş, ifade biçimi
Fratello	Brà	Erkek kardeş
Freddo	Sarā, ſoſt, Sarmáia	Soğuk
Fregare	ParaKìnnm, ParaKìnit, pret. ParaKánd	Sürtmek, ovmak
Fremere, aver collera	Kerba aia, Ahhr Kem	Öfkelenmek, kükremek

Frenare	Zapt Kem	Dizginlemek, zapt etmek
Freneticare	Dìn bùm, din bit, pret. Dìn bù	Sayıklamak, çıldırmak

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 150

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Frenetico	Dìna, Demìn	Çılgın, deli
Freno della briglia	Lagháf	Dizgin, gem
Frequentare	GhelaK giár ciùm	Sıkça gitmek
Frequente	Ehr ehr, Dèimàn, GhelaK giar	Sık, sıkça, her zaman
Freſco	U,na	Serin
Freſco, coſa nuova	Nù	Yeni, taze
Freſco, v.g. carne freſca	Taza	Taze (et vb.)
Fretta	Beléz, Zù	Acele
Frezza, o freccia	Tìr	Ok
Friggere	Kalìnum, Kalìnit, pret. Kalànd	Kızartmak
Frittelle	Sambùſek	Hamur kızartması, börek
Fritto	Kalī Kalandia	Kızarmış
Frode	ahhilat, Lēbi, Zaghàl	Hile, dolandırıcılık
Frondeggiare	Scìnbit, pret. Scin bù	Yapraklanmak, yeşermek
Fronte	Genik, Genìka	Alın
Frontiera, confinanza	ToKóbi	Sınır
Frontiera, riparo degli eſertici	Ciáper	Siper, ordu sığınağı
Fruttificare	Faìda dem	Meyve vermek, kazanç sağlamak
Frutta	Fekì	Meyve
Frutta nuova	Kèva	Turfanda meyve
Frutto, guadagno	Faìda	Meyve, kâr

Fugare un eſercito	SKinum, ſkinit, pret. Skand	Bir orduyu bozguna uğratmak
Fugare uno	Ravìnum, Ravìnit, pret. Ravànd	Birini kaçırmak
Fuggire	Ravúm, Ravìt, pret. Alát	Kaçmak
Fuggitivo	Alàt	Kaçak
Fuliggine	Dukel pKéri, Karaziù	İs, kurum
Fulmine	Brùſi	Yıldırım
Fumare	Dukél det	Tütmek

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 151

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Fumare la pippa	Kaliùn keſciuim, Kaliùn keſcit	Pipo (nargile) içmek
Fumo	DuKèl	Duman
Fuoco	Aghrì	Ateş
Fuocolare	KucieK, MonKal	Ocak, mangal
Fuocoſo, natural collerico	Kerbìna, Gherma	Ateşli, öfkeli mizaçlı
Fuori	Derva	Dışarı, hariç
Fuori di ſperanza	Be ivì	Umutsuz
Fuori di fe	Bè ākel	Akılsız, kendinde değil
Fuori di tempo	Bè vaxt	Zamansız
Fuor di pericolo	Bè terſà	Tehlikesiz, korkusuz
Fuor di queſto	Sbel au	Bunun dışında
Urbo	Fahìm, Ehhsiàr	Şehirli, kurnaz
Furbo, ingannatore	Ahhilàt Kar, Kābìt, Lēbi Kar	Düzenbaz, hilekar
Furioſo, fuor di ſe	Be āKel, Dìna	Öfkeli, kudurmuş, deli
Furioſo, natural cattivo	Du zuàra, Kerbìna, Tābiát tizia	Kötü huylu, hırçın

Furtivamente	Be denk	Gizlice, sessizce
Furto	Dès, Desì	Hırsızlık
Fuſo da filare	Tesì	İğ, kirmen
Fuſo diſciolto	Ruun bù	Çözülmüş, erimiş
Futuro, dopo	Pasì, ſarà, Debit	Gelecek, sonraki
Gabbare	Ahhilàt Kem, Lēbi ceKem	Aldatmak, kafa kafaya getirmek
Gabbato	Ahhilàt Kiria, Lēbi Kiria	Aldatılmış
Gabbia	Kaſs	Kafes
Gabella	Bāg, GhumroK	Vergi, gümrük
Gabelliere	Damànci, Ghumrókci	Tahsildar, gümrükçü
Gagliardo	Kuét, MoKùm, Duzuàra	Yiğit, güçlü, sert
Galana	Kuſelà	Kaplumbağa

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Galana di mare	Bagháv'	Deniz kaplumbağası
Galante	Gèndii, Celibi	Zarif, beyefendi
Galera	Dàic ghamie	Kadırga
Galla	Maſì	Mazı, su yüzeyi
Gallina	Mirìsk	Tavuk
Gallina, che cova	Kvrka	Gurk tavuk
Gallo	DiKel	Horoz
Galletto	Dikelòk	Ferik, genç horoz
Galoppare	Bazinum, Bazinìt, pret. Bazànd	Dörtnala koşmak
Galoppo	Bazāia	Dörtnala
Gamba	BàsK pè, Lulia pé	Bacak
Garbato	Qodam mārìfét, Celibi	Nazik, terbiyeli

Gargarismo	Gharghar	Gargara
Gargarizzare	Gharghar be Kem	Gargara yapmak
Garofani	Karùnfol	Karanfil
Garzone (20 anni)	Làva	Delikanlı, genç
Garzone di bottega	Ber oɬtà	Çırak
Gatto	KitéK	Kedi
Gazela	Ghazàl	Gazal, ceylan
Gazza	Kasksk	Saksağan
Gelare	Gemét bum, Gemét bit	Donmak
Gelare (uovo nel burro)	Gemasinum, Gemasínit	(Yağda yumurta) pişirmek, katılaştırmak
Gelo	Gemet	Don, ayaz
Geloʃo, in bene	Ghiréta, Qodam ghìra	Gayretli, hamiyetli
Geloʃo, in male	....	Kıskanç
Gelʃomino	Iaʃmìn	Yasemin
Gemelli	Auál	İkizler
Gemere, piangere	Ghirùm, Ghirit, pret. Ghirìa	Ağlamak, inlemek
Gemere, lamentevoli	Nahtxem	Sızlanmak
Gemma	Gioahr	Mücevher, cevher
Generale d'armata	Ser ásker	Başkomutan
Generalmente	Ammo	Genellikle, tamamen

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Generare degli uomini	Kuru cekem	İnsan neslini devam ettirmek
Generare dei quadrupedi	Zid, pret. Zà	Hayvan yavrulaması, çoğalmak

Generazione, per parentela	Ugiàx	Nesil, soy, ocak
Generazione, di che razza	TòKma	Irk, cins, tohum
Genero	Zavà	Damat
Gengiva	Pu dedán	Diş eti
Gennaro	Kanùn paſi, Kanùn mazén	Ocak ayı
Genio, ſimpatia	Aícka, Del	Sevgi, gönül
Genio, ſpirito folletto	Gen	Cin, peri
Gente, moltitudine	Kàlk	Halk, kalabalık
Gentile	....	Nazik, kibar
Gentile, idolatra	Sanàm peréſt	Putperest
Genufleſſione	Raxāt	Rüku, diz çökme
Germania	Namſa	Almanya
Germanico	Namſávì	Alman
Germogliare	Scìn bit, Scetel Ket	Filizlenmek
Germoglio	Scetel	Filiz
Geſſo	Ghiéz	Alçı
Geſtire, movere le mani	Deſt levìnum, Deſt levìnit	El kol hareketi yapmak
Geſto	Niſcan	İşaret
Gettare	Baveſium, Bavéſit, pret. Avét	Atmak
Gettare, fondere	Dareſium, Daréſit, pret. Ret	Dökmek (metal vb.)
Ghiaccio	Gemet, Gelid	Buz
Ghianda	Berrù	Meşe palamudu
Ghignata	Sbrì kenia, Zor kenia	Kahkaha, sırıtma

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Ghiotto, avido	Tammã, Be nefs	Obur, açgözlü
Giacere	Razinum, Razínit, pret. Razáia	Yatmak
Giacinto, fiore	Simbel	Sümbül
Giacinto, pietra prezioſa	Iakút keli, Zamrùt ſcin	Yakut, kıymetli taş
Giallo	Zer	Sarı
Giammai	Ciù giàr	Asla
Giardino	Rez	Bahçe, bağ
Gigante	Meròvi mazén, Gibbàr	Dev, devasa adam
Giglio	Zebát	Zambak
Ginepro	Avréſt	Ardıç
Ginocchio	KodK	Diz
Giocare	Beleìzum, Beleizit, pret. Beleìzt	Oynamak, dans etmek
Giocare, dir barzellette	Iarii tKem	Şaka yapmak
Giocare, ſommettere	Sciért dexem	Bahse girmek
Gioco	Iarii	Oyun
Gioia	Gioáhr	Sevinç, mücevher
Giojelliere	Gioáhr ci	Kuyumcu
Giojoſo	Kèif quoſcá, Tabiát quoſca	Neşeli
Gioire	Saffà Kem, Kéifinum	Sevinmek
Gioſtra	Gerrìt	Cirit oyunu
Gioſtrare	Gerrìt Kem	Cirit oynamak
Giorno	Rvz	Gün
Giovamento	Faida	Yarar, fayda
Giovare	Faida kem	Yaramak, fayda etmek
Giovine	Gioàn	Genç

Giovine bello	Gioàn, Kuru quoſcquóx	Yakışıklı genç
Giovedì	Péng ſciàmbì	Perşembe
Giuramento	Zevéria	Yemin
Girare	Zeverìnum, Zeverìnit	Dönmek, çevirmek

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 155

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Giabba	Beniſc	Cübbe
Giubbone	GiàbakurtéK	Kısa ceket, yelek
Giudicare, opinare	Bavèr bekem	Hükmetmek, sanmak
Giudicare, dire il ſuo ſentimento	Ráſt bezium, pret. Ráſt ghót	Doğruyu söylemek, yargılamak
Giudicatura	Máhhkame	Mahkeme, yargı
Giudice	Kazi	Kadı, hakim
Giudizio, lite	Sciériát	Şeriat, dava
Giudizio, per intelletto	Āxel, Fahem	Akıl, anlayış, muhakeme
Giudizio univerſale	Ruz kiàmet	Kıyamet günü
Giudizioſo	Ākel, Fahìm	Akıllı, anlayışlı
Giugno	Kaziràn	Haziran
Giumenta	Mah kerra	Kısrak
Giumento	Kerro	Binek hayvanı, eşek
Giuntura	Ghré	Eklem, boğum
Giurare	Sund bokum, Sund boxòi, pret. Sund Koár	Yemin etmek
Giuramento	Sund	Yemin
Giuſeppe	Iuſef	Yusuf
Giuſtamente	Dreſta, Raſt, AhhK	Haklıca, doğruca
Giuſtificarſi, dar riſpoſta	Gioàb dem	Cevap vermek, kendini savunmak

Giuſtificarſi, per purificarſi	Safi xem	Temize çıkmak
Giuſtiziare	OhhKmét lekèm	Cezalandırmak, infaz etmek
Giuſto	Dreſta, Tamàm	Doğru, tam
Giuſto, domanda giuſta	Anſàf	İnsaf, adalet
Giuſto, che non prende coſa illecita	Ahhlál zàda	Helalzade, dürüst
Gloria, onore	Ka'àm, Nave Kangia	Onur, şan, iyi isim
Gloriarſi, lodarſi	Meta qo kem	Övünmek
Gloriarſi, pavoneggiarſi	T,ehzinum, T,ehzinit	Kurumlanmak, caka satmak

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Glutinoſo	Ghaliza, Venuſcíeka	Yapışkan
Glutinoſo eſſere	Venùſcium, Venùìcit	Yapışmak
Gobba	Piſt ſkeſt	Kambur (kırık sırt)
Goccia	Dlop	Damla
Gocciolare	Dlop ket	Damlamak
Godere, ſtar allegro	Saffà kem	Keyif sürmek, sevinmek
Godimento	Saffà	Keyif, zevk
Goffo	Ahhmak, ghaſcìm	Ahmak, beceriksiz
Gola	Gherù	Boğaz
Gola larga	Be nefs	Nefsine düşkün (boğazı geniş)
Goloſo	Gherù ſià	Obur
Gomito	AnìsK	Dirsek
Gomitolo	Ghlomesx	Yumak
Gomma	Geùvi	Sakız, kauçuk
Gomma dell'albero	Beniſt	Ağaç sakızı

Gomma gotta (medicina)	Ravéntcini	Ravent (ilaç)
Gonfiare	Voram bum	Şişmek
Gonfiare col fiato	Pef kem	Üfleyerek şişirmek
Gonfio	Voram, Vorámtia	Şişkin, şişmiş
Gonorrea	SuſenèK	Bel soğukluğu
Gotta, malattia	UnéK	Gut hastalığı
Governare	Ahhkem kem, Ohhkem Kem	Yönetmek, hükmetmek
Governare, regolare qualche affare	Tetbìr kem	Tedbir almak, çekip çevirmek
Governatore	Muſellem	Vali, yönetici
Governo, ſtato e giuriſdizione	OrKéta, OrKét, ToprаK	Devlet, yönetim, toprak
Gozzo	Ahuva, Ba	Guatr, şişlik
Gozzo degli uccelli	PapefK	Kuş kursağı
Gracile	Zāif, Zabùn	Zayıf, cılız
Gradino	Darāg	Basamak
Graffiare	Karagiùnk Kem, Karagiùnk dem	Tırmalamak

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 157

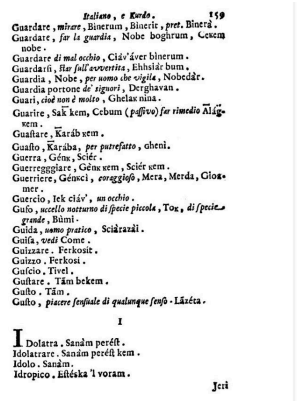
İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Graffiatura	KaragiùnK	Tırmık izi
Graffio, per peſcare	Cinghàl	Çengel
Grammatica	KrammatìK	Gramer, dilbilgisi
Gramo, melanconico	Vakam, Be kéif	Kederli, neşesiz
Granajo	Ahhmbàr	Ambar
Grandine	TerK	Dolu (yağış)
Grano, frumento	ghenam	Buğday

Grano, peſo	Ahhbeii	Hububat ağırlığı (tane)
Grano, ſemenza	DendéK	Tohum, çekirdek
Grappolo	Usì	Salkım
Gappolo d'uva	Usì trì	Üzüm salkımı
Graſſo	Kalaù	Yağ, şişman
Graſſo degli interiori	Bez	İç yağı
Grattare	Korìnum, korinit, pret. korìà	Kaşımak, kazımak
Graticola	Scébakì	Izgara
Grato, accetto	Makbùl	Makbul, kabul görmüş
Grato, riconoſcente	Kangia niāſcit	İyilik bilen, minnettar
Gratuitamente	Beláſc	Bedava, beleş
Gratularſi, felicitare	Piròs kem	Tebrik etmek, kutlamak
Grave, peſante	Ghrana	Ağır
Grave, venerabile	MáKùl	Saygın, ağırbaşlı
Gravida, donna	Ahhmla	Hamile kadın
Gravida, una beſtia	Avezza	Gebe hayvan
Grazia, accetto	Makbùl	Lütuf, kabul
Grazia, bella maniera	Mārifēta	Zarafet, marifet
Grazia di Dio	Nāmét allah	Allah'ın nimeti
Grazioſo	Giéndi, Celibi	Nazik, zarif
Greco	Rùmì	Rum, Yunan
Gregge di pecore	KareK pàz	Koyun sürüsü
Grembo	Koſcia	Kucak, koyun
Grembo, lembo della veſte	Rax, Damàna	Etek ucu

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Grida, ordini del governo	Denk Dellál	Tellal nidası, resmi ilan
Gridare per alzar la voce forte	Denk belénda kem	Bağırmak
Gridare, chiamare ajuto	Avára ghazìkem	İmdat çağırmak
Gridare (li Turchi ſopra le torri)	Bàngh dem	Ezan okumak
Gridare, canto del gallo	Bàngh det	Horoz ötmesi
Gridare, ragghiare dell'aſino	Zerrìt	Eşek anırması
Gridare, urlare de' cani	Trevìt	Köpek havlaması
Gridare, ruggire de' leoni	Denerìt	Aslan kükremesi
Gridare, urlare de' lupi	Lurìt	Kurt uluması
Gridare, muggire de' bovi	Koorìt	Öküz böğürmesi
Gridare, belare delle pecore	Baarit	Koyun melemesi
Gridare, nitrire de' cavalli	Scihìt	At kişnemesi
Grido	Denk	Ses, nida
Grido, per chiamare uno	Ghazi	Çağrı
Grigio, colore oſcuro	ghaver	Gri, boz renk
Grinza, creſpa	Kermcì	Kırışıklık
Groſſo	Stùra	Kalın, iri
Grue, uccello	Koléngh	Turna
Gruppare	ghréb dem	Düğümlemek
Gruppo	ghré	Düğüm
Guadagnare	Faida kem	Kazanmak
Guadagnare una ſcommeſſa	Berùm, Berìt, pret. Ber	Bahis kazanmak
Guadagno	Faida	Kazanç
Guai, imbrogli	Téskala	Bela, karışıklık

Guai, avverbio	Vveh, Vvehi	Eyvah
Guai, dolore	Effà, Derd	Acı, dert
Guancia	Ru	Yanak
Guanciale	Balif piciùk	Küçük yastık
Guanti	LapeK	Eldiven
Guanti per li falconi	Bala	Doğancı eldiveni



Italiano , e Kurdo . 159

Guardare , *mirare* , Binerum , Bluerit , *pret.* Binerà .
Guardare , *far la guardia* , Nobe boghrum , Cesem nobe .
Guardare *di mal occhio* , Clàv'áver blnerum .
Guardarſi , *far ſull'avvertita* , Ebbidè bum .
Guardia , Nobe , *per uomo che vigila* , Nobedàr .
Guardia portone de' signori , Derghavan .
Guari, *cioè non è molto* , Ghelax nina .
Guarire , Saĸ kem, Cebum (*paſſivo*) *ſer rimedio* Alág- sem .
Guaſtare , Karáb sem .
Guaſto , Karába, *per putrefatto* , oheni .
Guerra , Génx , Sciér .
Guerreggiare , Génx sem , Sciér sem .
Guerriere, Gènci , *coraggioſo* , Merà , Merda , Gloxmer .
Guercio , Iek clàv' , *un occhio* .
Guſo , *uccello notturno di ſpecie piccola* , Toĸ , *di ſpecie grande* , Bùmi .
Guida , *uomo pratico* , Sciàrazài .
Guiſa , *vedi* Come .
Guizzare . Ferkosit .
Guizzo . Ferkosi .
Guſcio , Tivel .
Guſtare . Tàm bekem .
Guſto . Tàm .
Guſto , *piacere ſenſuale di qualunque ſenſo* . Làzéta .

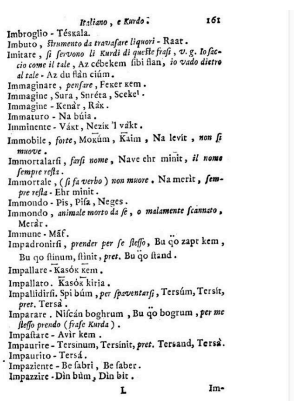
I

IDolatra . Sanàm peréſt .
Idolatrare . Sanàm peréſt kem .
Idolo . Sanàm .
Idropico . Iiſéska 'l voram .

Jerì

Jeri , Dal .
Jeri ſera . Scévedì .
Jeri l'altro . Per .
Ignorante . Ahhmak . Ghaſcim .
Ignoranza , Ahhmakìa , Nazània .
Ignorare , Nazànum , Nazànit , *per preterito ſi mette al preſente il pronome del preterito* .
Ignorare , *eſſere incapace* . Neſcium , Neſcit , *pret.* Neſcià .
Ignoto . Màlùm nina , Kefs nina , Kes na niáſit , *alcuno non lo conoſce* .
Ignudo . Rùs .
Illecito . Ahhràm .
Illuminare , *far chiaro* . Ruhn kem .
Illuminato . Ruhn kiria .
Illuminato , *uomo di Dio* , Vvalì .
Imballare . Daghrùn , Daghrit , *pret.* Daghert , Daghertà , *neg.* Da nàghrum .
Imbalordire , Ghéſc kem , Na ehhsken .
Imballire , Baiinum , Balinit , *pret.* Balinà .
Imbevere , *inumidire* . Terkem , *per inzuppare* , Namànum , Namànit , *pret* Namànd .
Imbevuto , Terkiria , Namàndia .
Imbiancare , Spi bekem .
Imboccatura *tra due monti* , Ghelìi .
Imbrattare , Pis kem , Lá utinum , La utinit , *pret.* Láutànd .
Imbrigliare , Laghaf kem .
Imbrogliare . Allosi kem , Sclàperzà ceĸem , *non ſapere il modo di liberarſi* .
Imbrogliare , *mettere de' faſtidi* . Tèskalà ceĸem .
Imbrogliare , *far uno dubbioſo* , Ahhirinum , Ahhirinit, *pret.* Ahhirànd .
Imbroglione . Qodàm réskala .

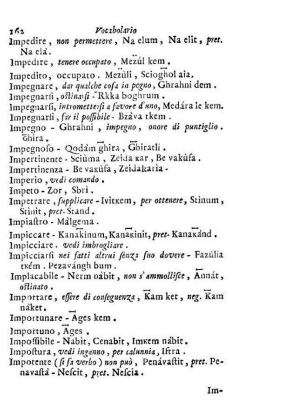
Im-



Italiano , e Kurdo . 161

Imbroglio - Téskala.
Imbuto , *ſtrumento da travaſare liquori* - Raat .
Imitare , *ſi ſervono li Kurdi di queſte fraſi* , V. g. *Io faccio come il tale* , Az cébekem ſibi ſian, *io vado dietro al tale* - Az du ſian ciùm .
Immaginare , *penſare* , Fexer kem .
Immagine , Sura , Suréta , Sceĸel .
Immagine - Kenár , Rák .
Immaturo - Na búla .
Imminente - Vàxt , Nezìk 'l vàkt .
Immobile , *forte* , Moxàm , Kàlm , Na levit , *non ſi muove* .
Immortalarſi , *farſi nome* , Nave eht minit , *il nome ſempre reſta* .
Immortale , (*ſi fa verbo*) *non muore* . Na merìt , *sempre reſta* - Ehr minit .
Immondo - Pis , Piſà , Neges .
Immondo , *animale morto da ſe* , *o malamente ſcannato* , Merár .
Immune - Máſ .
Impadronirſi , *prender per ſe ſteſſo* , Ba ǫo zapt kem , Bu ǫo ſiinum, ſlinit , *pret.* Bu ǫo ſtand .
Impallare - Kasók kem .
Impallaro . Kasók kiria .
Impalidirſi . Spi bùm , *per ſpaventarſi* , Tersúm, Tersit, *pret.* Tersà .
Imparare . Niſcán boghrum , Bu ǫo bogrum , *per me ſteſſo prendo* (*frafe Kurda*) .
Impallare - Avir kem .
Impazirire - Tersinum, Tersinit, *pret.* Tersand, Tersà .
Impaurito - Tersá .
Impazìente - Be ſabri , Be ſaber .
Impazzire - Din bùm , Din bit .

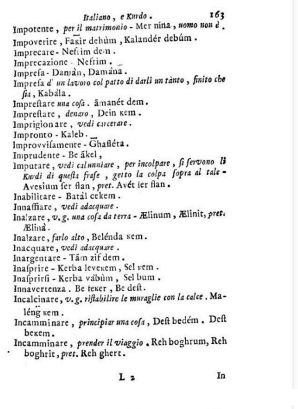
L Im-



Vocabolario 162

Impedire , *non permettere* , Na elum , Na elit , *pret.* Na elà .
Impedire , *tenere occupato* , Mezùl kem .
Impedito , occupato . Mezùli , Sciogliol aia .
Impegnare , *dar qualche coſa in pegno* , Ghrahni dem .
Impegnarſi , *obbligarſi* - Rkka boghrum .
Impegnarſi , *intromettersi a favore d'uno* , Medára le kem.
Impegnarſi , *far il poſſibile* - Bràva tkem .
Impegno - Ghrahni , *impegno* , *onore di punziglio* . Ghira .
Impegnoſo - Qodàm ghira , Ghiratli .
Impertinente - Sciùma , Zelda kar , Be vakùfa .
Impertinenza - Be vaxùfa , Zeldakartia .
Imperio , *vedi comando* .
Impeto - Zor , Sbri .
Impetrare , *ſupplicare* - Ivitkem , *per ottenere* , Stinum , Siiuit , *pret.* Stand .
Impiastro - Málgema .
Implecare - Kanàtinum, Kanàtinit, *pret.* Kanakànd .
Impicciare . *vedi imbrogliare* .
Impicciarſi *nei fatti altrui ſenza ſuo dovere* - Fazùla tkém . Pezavàngh bum .
Implacabile - Nem nàbit , *non s'ammoliſce* , Àmàt , *oſtinato* .
Importare , *eſſere di conſeguenza* , Kàm ket , *neg.* Kàm nàket .
Importunare - Áges kem .
Importuno , Áges .
Impoſſibile - Nabit, Cenabit , Imxem nàbit .
Impoſtura , *vedi inganno* , *per calunnia* , Iſtra .
Impotente (*ſi fa verbo*) *non può* , Penávaltit , *pret.* Penavaltà - Neſcit , *pret.* Neſcia .

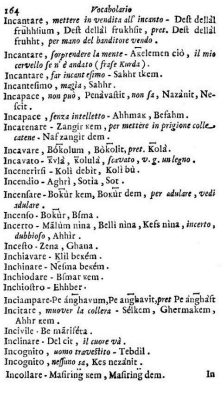
Im-



Italiano , e Kurdo . 163

Impotente , *per il matrimonio* - Mer nina , *uomo non è* .
Impoverire , Faxìe dehùm , Kalandér debùm .
Imprecare - Nefsim dem .
Imprecazione . Nefsim .
Impreſa - Damàn , Damàna .
Impreſa *d' un lavoro col patto di darli un tanto* , *finito che ſia* , Kabàla .
Impreſtare *una coſa* . Amanét dem .
Impreſtare , *denaro* , Dein kem .
Imprigionare , *vedi carcerare* .
Improuto - Kaleb .
Improviſamente - Ghaſiéta .
Imprudente - Be ákel ,
Imputare , *vedi calunniare* , *per incolpare* , *ſi ſervono li Kurdi di queſta frafe* , *getto la colpa ſopra al tale* - Avesium ſer ſian , *pret.* Avét ſer ſian .
Inabiliare - Batàl cekem .
Innaffiare , *vedi adacquare* .
Inalzare , *v. g. una coſa da terra* - Ælinum , Ælinit, *pret.* Ælinà .
Inalzare , *farlo alto* , Belénda sem .
Inacquare , *vedi adacquare* .
Inargentare - Tàm zif dem .
Inaſprire - Kerba levesem , Sel sem .
Inaſpriſi - Kerba vàbùm , Sel bum .
Inavvertenza . Be teser , Be dél .
Incalcinare , *v. g. ſſiabilire le muraglie con la calce* . Malèng sem .
Incamminare , *principiar una coſa* , Deſt bedém . Deſt bekem .
Incamminare , *prender il viaggio* . Reh boghrum, Reh boghrit , *pret.* Reh ghert .

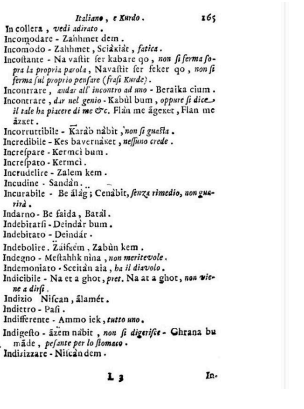
L 2 In



Vocabolario 164

Incantare , *mettere in vendita all' incanto* - Deſt dellàl frùhhùm , Deſt dellàl frukhìit , *pret.* Deſt dellàl frùhht , *per mano del banditore vendo* .
Incantare , *fargredere la mente* - Axlemen ciò , *il mio cervello ſi n' è andato* (*frafe Kurda*) .
Incantare , *far incantéſimo* - Sahht tkem .
Incantéſimo , *magia* , Sahhr .
Incapace , *non può* , Penávaltit , *non ſa* , Nazànit, Neſcit .
Incapace , *ſenza intelletto* - Ahhmak , Beſahm .
Incatenare - Zangir sem , *per mettere in priggione colle catene* - Nazangir dem .
Incavare , Bókolum , Bókolit, *pret.* Kolà .
Incavato - Tvlà , Kolulà , *forvato* , *v. g. un legno* .
Incenerirſi - Koli debit , Koli bù .
Incendio - Aghri , Sotia , Sot .
Incenſare - Bokùr kem, Bokùr dem , *per adulare* , *vedi adulare* .
Incenſo - Bokùr , Bſma .
Incerto - Málùm nina , Belli nina , Kefs nina , *incerto* , *dubbioſo* , Ahhir .
Incerto - Zena , Ghana .
Inchiavare - Klil bekém .
Inchinare - Nefma bekém .
Inchiodare - Bſmar sem .
Inchioſtro - Ehhber .
Inciampare-Pe ánghavum,Pe anghavit,*pret* Pe ánghàft
Incitare , *muover la collera* - Sélkem , Ghermakem , Ahhr sem .
Incivile - Be márifèta .
Inclinare - Del cit , *il cuore và* .
Incognito , *uomo travestito* - Tebdil .
Incognito , *neſſuno sa* , Kes nezánit .
Incollare - Mafiring sem , Mafiring dem.

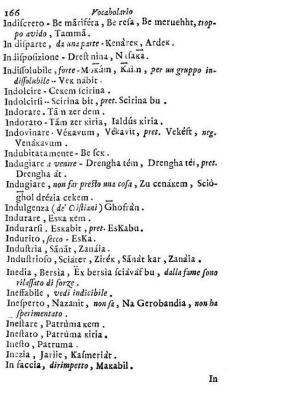
In



Italiano , e Kurdo . 165

In collera , *vedi adirato* .
Incomodare - Zahhmet dem .
Incomodo - Zahhmet , Sciàxàt , *fatica* .
Incoſtante - Na vaſtit ſer kabare qo , *non ſi ferma ſopra la propria parola* , Navaltit ſer feker qo , *non ſi ferma ſul proprio penſare* (*frafi Kurdi*) .
Incontrare , *andar all' incontro ad uno* - Beràika cium .
Incontrare , *dar nel genio* - Kabùl bum , *oppure ſi dice , il tale ha piacere di me &c.* Fiàn me ágexet , Fiàn me àxaxt .
Incorruttibile - Karàb nàbit , *non ſi guaſta* .
Incredibile - Kes bavernàxet , *neſſuno crede* .
Increſpare - Kermci bum .
Increſpato - Kermci .
Incrudelire - Zalem kem .
Incudine - Sandàn .
Incurabile - Be álág ; Cenàbit, *ſenza rimedio, non guarirà* .
Indarno - Be faida , Batàl .
Indebitarſi - Deindàr bum .
Indebitato - Deindàr .
Indeboliré . Zaifém . Zabùn kem .
Indegno - Meſtahhk nina , *non meritevole* .
Indemoniato - Scritàn aia , *ha il diavolo* .
Indicibile - Na et a ghot , *pret.* Na at a ghot , *non ſi può dire* .
Indizio Niſcan , Alamét .
Indietro - Paſi .
Indifferente - Ammo iek , *tutto uno* .
Indigeſto - Átim nàbit , *non ſi digeriſce* - Ghrana bu màde , *peſante per lo ſtomaco* .
Indiuizzare - Niſcán dem .

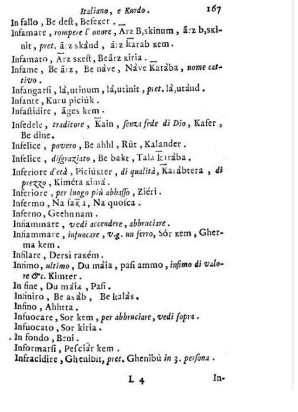
L 3 In-



Vocabolario 166

Indifferero - Be márifèta , Be reſa , Be meruehht, *troppo avido* , Tammà .
In diſparte , *da una parte* - Kenáres , Ardeĸ .
Indiſpoſizione - Dreſt nina , Na vfaĸà .
Indiſſolubile , *forte* - Mokùm , Kalm , *per un groppo indiſſolubile* - Vex nàbit .
Indolcire - Cesem tciriua .
Indolcirſi - Sciriua bit , *pret.* Sciriua bu .
Indorare . Tàm zer dem .
Indorato - Tàm zer diria , Taldàs siria .
Indovinare - Vèxavun , Vèxavit , *pret.* Vekéft , *neg.* Venàxavum .
Indubitatamente - Be fex .
Indugiare *a venire* - Drengha tém , Drengha téi , *pret.* Drengha át .
Indugiare , *non far preſto una coſa* , Zu cenáxem , Sciòghol drézia cekem .
Indulgenza (*de' Ciſtiani*) Ghofrán .
Indurare , Eswa sem .
Indurarſi . Eswabit , *pret.* EsKabu .
Indurito , *ſeco* - EsKa .
Induſtria , Sánàt , Zanàia .
Induſtrioſo , Sciàrer , Zirék , Sánàt kar , Zanàia .
Inedia , Bersia , Èx bersia ſcávàr bu , *dalla fame ſono rileſſato di forze* .
Ineffabile , *vedi indicibile* .
Ineſperto , Nazànit , *non ſa* , Na Gerobándia , *non ha ſperimentato* .
Ineſtare , Patrùma sem .
Ineſtato , Patrùma siria .
Ineſto , Patruma .
Inezia , Jarile , Kaſmetlàt .
In faccia , *dirimpetto* , Maxabil .

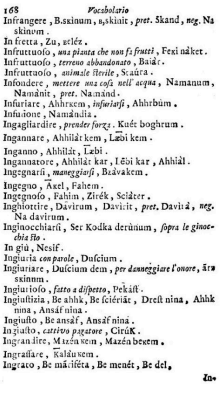
In



Italiano , e Kurdo . 167

In fallo , Be deſt, Beſeĸet .
Infamare , *rompere l' onore* , Arz B,skinum , árz b,skinit , *pret.* árz skànd , árz Karab sem .
Infamato , Árz skeſt , Beárz kiria .
Infame , Be árz , Be náve , Náve Karába , *nome cattivo* .
Infangarſi , lá,utinum , lá,utinit , *pret.* lá,utànd .
Infante , Kuru piciùk .
Infaſtidire , áges kem .
Infedele , *traditore* , Kàin , *senza fede di Dio* , Kafer , Be dine .
Infelice , *povero* , Be ahhl , Rùt , Kalander .
Infelice , *diſgraziato* , Be bake , Tala Ecràba .
Inferiore d'età , Piciùxter , *di qualità* , Kaidàbtera , *di prezzo* , Kimèta almà .
Inferiore , *per luogo più abbaſſo* , Zíéri .
Inferno , Na faĉa , Na quoĉa .
Inferno , Geehhnam .
Infiammare , *vedi accendere* , *abbracciare* .
Infiammare , *infuocare* , *v.g. un ferro* , Sòr sem , Ghermа kem .
Infilare , Dersi rakém .
Infimo , *ultimo* , Du mála , paſi ammo , *infimo di valore* &c. Kimter .
In fine , Du mála , Paſi .
Infinito , Be asàb , Be kalàs .
Infino , Ahhtra .
Infuocare , Sor kem , *per abbracciare* , *vedi ſopra* .
Infuocato , Sor kiria .
In fondo , Bmi .
Informarſi , Peſcíàr kem .
Infracidire , Ghenibùn, *pret.* Ghenibù *in 3. perſona* .

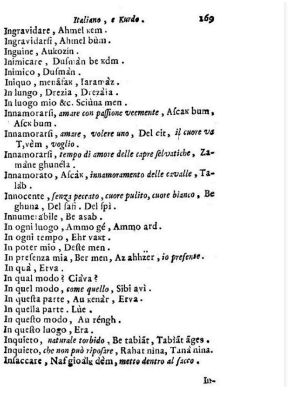
L 4 In-



Vocabolario 168

Infrangere , B,skinum , n,skinit , *pret.* Skand , *neg.* Naskinom .
In fretta , Zu , zeléz .
Infruttuoſo , *una pianta che non ſa frutti* , Fexi nàket .
Infruttuoſo , *terreno abbandonato* , Baiár .
Infruttuoſo , *animale ſterile* , Scaúra .
Infondere , *mettere una coſa nell' acqua* , Namanum , Namànit , *pret.* Na.mànd .
Infuriare , Ahhrsen , *infuriarſi* , Ahhrbùm .
Infuſione , Namàndia .
Ingagliardire , *prender forze* . Kuséc boghrum .
Ingannare , Ahhlàt kem , Lèbi kem .
Inganno , Ahhlàt , Lèbi .
Ingannare , Ahhlàt kar , Lébi kar , Ahhlàl .
Ingegnarſi , *maneggiarſi* , Bazávakem .
Ingegno , Axel , Fahem .
Ingegnoſo , Fahim , Zirék , Sciàzer .
Inghiottire , Davirum , Davirit , *pret.* Davirà , *neg.* Na davirum .
Ingínocchiarſi , Ser Kodka derùnum , *ſopra le ginocchia ſto* .
In giù , Nesíf .
Ingiuria *con parole* , Dufcium .
Ingiuriare , Dufcium dem , *per danneggiare l'onore* , árz sxinum .
Ingiuriaſo , *fatto a diſpetto* , Pekàſſ .
Ingiuſtizia . Be ahhk , Be ſcíérák , Dreſt nina , Ahhk nina , Ansáf nina .
Ingiuſto , Be ansáf , Ansáf nina .
Ingiuſto , *cattivo pagatore* , Ciriĸ .
Ingrandire , Mezàxtem , Mazéta bekem .
Ingraſſare , Kalàu sem .
Ingrato , Be málifèta , Be menét , Be del ,

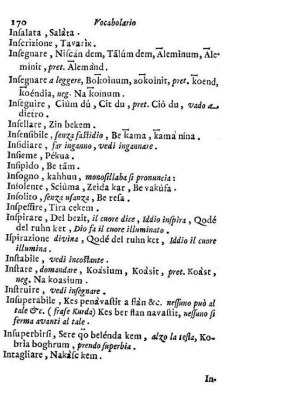
In-



Italiano , e Kurdo . 169

Ingravidare , Ahmel sem .
Ingravidarſi , Ahmel bùm .
Inguine , Aukozin .
Inimicare , Dufcián be sdm .
Inimico , Dufmán .
Iniquo , menáxas , Iaramàz .
In lungo , Drezia , Drezáia .
In luogo mio &c. Sciàna men .
Innamorarſi , *amare con paſſione svermente* , Afcax bum , Afcax bum .
Innamorarſi , *amare* , *volere uno* , Del cit , *il cuore và Tyém* , *voglio* .
Innamorarſi , *tempo di amore delle cose ſilvatiche* , Zamáne ghunéla .
Innamorato , Afcàx , *innamoramento delle cavalle* , Talàb .
Innocente , *senza peccato* , *cuore pulito* , *cuore bianco* , Be ghuna , Del ſan . Del ſpi .
Innumerabile , Be asab .
In ogni luogo , Ammo gé , Ammo ard .
In ogni tempo , Ehr vaxt .
In poter mio , Deſte men .
In preſenza mia , Ber men , Az ahhàzr , *io preſente* .
In quà , Etva .
In qual modo ? Ciàva ?
In quel modo , *come quello* , Sibi avi .
In queſta parte , Au aendr , Etva .
In queſta parte . Lùe .
In queſto modo , Au réngh .
In queſto luogo , Éra .
Inquieto , *naturale torbido* , Be tabiát , Tabiát áges .
Inquieto, *che non può ripoſare* , Rahat nina, Tanà nina.
Inſaccare , Naf gioalz dém , *metto dentro al ſacco* .

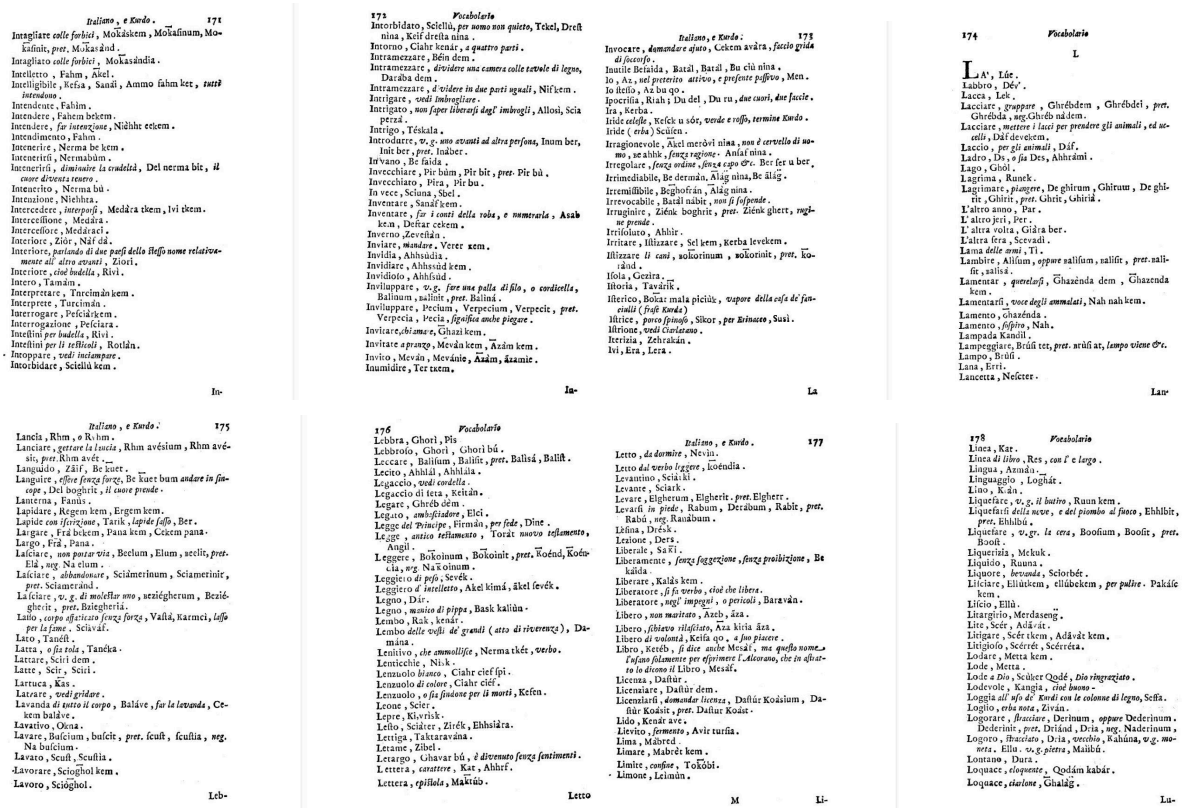
In-



Vocabolario 170

Inſalata , Saláta .
Inſcrizione , Tavarik .
Inſegnare , Niſcán dem, Tálùm dem, Alèminum, Alèminit , *pret.* Alemànd .
Inſegnare *a leggere*, Bokoinum, bokoinit, *pret.* Koend, Koéndia, *neg.* Na koinum .
Inſeguire , Cíùm dá , Cit dú , *pret.* Ciò du , *vado a dietro* .
Inſéllare , Zin bekem .
Inſenſibile , *senza ſaſtidio* , Be kama , Kamà nina .
Inſidiare , *far inganno* , *vedi inganare* .
Inſieme , Pékua .
Inſipido , Be tám .
Inſogno , kahhun , *monoſſillabo ſi pronuncia* :
Inſolente , Sciùma , Zelda kar , Be vakùfa .
Inſolito , *senza uſanza* , Be reſa .
Inſpeſſire , Tira cekem .
Inſpirare , Del brait, *il cuore dice* , *Iddio inſpira* , Qodé del ruhn ket , *Dio fa il cuore illuminato* .
Iſpirazione *divina* , Qodé del ruhn ket , *Iddio il cuore illumina* .
Inſtabile , *vedi inſoffante* .
Inſtare , *domandare* , Koásium , Koásit , *pret.* Koást , *neg.* Na koasium .
Inſtruire , *vedi inſegnare* .
Inſuperabile , Kes penávaltit a ſian &c. *neſſuno può al tale &c.* (*frafe Kurdi*) Kes ber ſian navaltit, *neſſuno ſi ferma avanti al tale* .
Inſuperbirſi , Sere qo belénda kem , *alzo la teſta* , Kobria boghrum , *prendo ſuperbia* .
Intagliare , Naxàtic kem .

In.



Sayfa 159

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Guardare, mirare	Binerum, Binerit, pret. Binera	Bakmak, nişan almak
Guardare, far la guardia	Nobe boghrum, Cekem nobe	Gözetlemek, nöbet tutmak
Guardare di mal occhio	Ciav'aver binerum	Kötü gözle bakmak
Guardarsi, star sull'avvertita	Ehhsiar bum	Sakınmak, tetikte olmak
Guardia	Nobe, per uomo che vigila, Nobedar	Nöbet, bekçi
Guardia portone de' signori	Derghavan	Kapıcı, bey kapısı bekçisi
Guari, cioè non è molto	Ghelax nina	Çok değil, az kaldı
Guarire	Sak kem, Cebum (passivo) far rimedio Alag kem	İyileşmek, şifa bulmak, tedavi etmek
Guastare	Karab kem	Bozmak, mahvetmek
Guasto	Karaba, per putrefatto, gheni	Bozuk, çürümüş

Guerra	Genk, Scier	Savaş, harp
Guerreggiare	Genk kem, Scier kem	Savaşmak
Guerriere	Genkci, coraggioso, Mera, Merda, Giomer	Savaşçı, cesur, mert, yiğit
Guercio	Iek ciav', un occhio	Şaşı, tek gözlü
Gufo, uccello notturno di specie piccola	Tox, di specie grande, Bumi	Baykuş (küçük tür), büyük tür Puhu
Guida, uomo pratico	Sciarazai	Rehber, deneyimli kimse
Guisa	vedi Come	Biçim, tarz (bakınız: Nasıl)
Guizzare	Ferkosit	Sıçramak, kıvranmak
Guizzo	Ferkosi	Sıçrayış, kıvranış
Guscio	Tivel	Kabuk
Gustare	Tam bekem	Tadına bakmak
Gusto	Tam	Tat
Gusto, piacere sensuale di qualunque senso	Lazeta	Haz, her türlü duyusal zevk

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 160

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Jeri	Dai	Dün
Jeri sera	Scevedi	Dün akşam
Jeri l'altro	Per	Evvelsi gün
Ignorante	Ahhmak, Ghascim	Cahil, ahmak
Ignoranza	Ahhmakia, Nazania	Cahillik, bilgisizlik
Ignorare	Nazanum, Nazanit, per preterito si mette al presente il pronome del preterito	Bilmemek (geçmiş zaman için şimdiki zaman zamiri kullanılır)
Ignorare, essere incapace	Nescium, Nescit, pret. Nescia	Yapamamak, aciz kalmak

Ignoto	Malum nina, Kefs nina, Kes na niasit, alcuno non lo conosce	Bilinmeyen, kimsenin tanımadığı
Ignudo	Rus	Çıplak
Illecito	Ahhram	Haram, yasak
Illuminare, far chiaro	Ruhn kem	Aydınlatmak, ışık yakmak
Illuminato	Ruhn kiria	Aydınlatılmış
Illuminato, uomo di Dio	Vvali	Ermiş, Tanrı adamı, Veli
Imballare	Daghrum, Daghrit, pret. Daghert, Daghertia, neg. Da naghrum	Paketlemek, ambalaj yapmak
Imbalordire	Ghasc kem, Na ehhsken	Sersemletmek, şaşırtmak
Imbastire	Balinum, Balinit, pret. Balina	Teyel yapmak
Imbevere, inumidire	Terkem, per inzuppare, Namamnum, Namanait, pret Namand	Islatmak, içine çekmek, bandırmak
Imbevuto	Terkiria, Namandia	Islanmış, emmiş
Imbiancare	Spi bekem	Beyazlatmak
Imboccatura tra due monti	Ghelii	Geçit, iki dağ arası boğaz
Imbrattare	Pis kem, La utinum, La utinit, pret. Lautand	Kirletmek, lekelemek
Imbrigliare	Laghaf kem	Dizginlemek
Imbrogliare	Allosi kem, Sciaperza cekem, non sapere il modo di liberarsi	Karıştırmak, içinden çıkılmaz hale getirmek
Imbrogliare, mettere de' fastidj	Teskala cekem	Karışıklık çıkarmak, zahmet vermek
Imbrogliare, far uno dubbioso	Ahhirinum, Ahhirinit, pret. Ahhirand	Şüpheye düşürmek
Imbroglione	Qodam teskala	Düzenbaz, karıştırıcı

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Imbroglio	Teskala	Karışıklık, hile
Imbuto, strumento da travasare liquori	Raat	Huni
Imitare	Az cebekem sibi flan (frase Kurda), Az du flan cium	Taklit etmek (Kurtça ifade: Ben filanca gibi yaparım, filancanın peşinden giderim)
Immaginare, pensare	Feker kem	Hayal etmek, düşünmek
Immagine, Sura, Snreta	Scekel	Görüntü, suret, şekil
Immagine	Kenar, Rak	Resim, tasvir
Immaturo	Na buia	Olmamış, ham
Imminente	Vakt, Nezik 'l vakt	Yakın, zamanı gelmek üzere olan
Immobile, forte	Mokum, Kaim, Na levit, non si muove	Hareketsiz, sağlam, kımıldamaz
Immortalarsi, farsi nome	Nave ehr minit, il nome sempre resta	Ölümsüzleşmek, ad bırakmak
Immortale	Na merit, sempre resta, Ehr minit	Ölümsüz, her zaman kalan
Immondo	Pis, Pifa, Neges	Kirli, pis, necis
Immondo, animale morto da se	Merar	Leş, kendiliğinden ölmüş hayvan
Immune	Maf	Muaf, dokunulmaz
Impadronirsi, prender per se stesso	Bu qo zapt kem, Bu qo stinum, stinit, pret. Bu qo stand	El koymak, kendine mal etmek
Impallare	Kasok kem	Kazığa oturtmak
Impallato	Kasok kiria	Kazığa oturtulmuş
Impallidirsi	Spi bum, per spaventarsi, Tersum, Tersit, pret. Tersa	Sararmak, korkudan rengi atmak
Imparare	Niscan boghrum, Bu qo bogrum (frase Kurda)	Öğrenmek (Kurtça ifade: Kendim için alıyorum)

Impastare	Avir kem	Yoğurmak
Impaurire	Tersinum, Tersinit, pret. Tersand, Tersa	Korkutmak
Impaurito	Tersa	Korkmuş
Impaziente	Be sabri, Be saber	Sabırsız
Impazzire	Din bum, Din bit	Delirmek

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 162

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Impedire, non permettere	Na elum, Na elit, pret. Na ela	Engellemek, izin vermemek
Impedire, tenere occupato	Mezul kem	Meşgul etmek, alıkoymak
Impedito, occupato	Mezuli, Scioghol aia	Engelli, meşgul
Impegnare, dar qualche cosa in pegno	Ghrahni dem	Rehin vermek
Impegnarsi, ostinarsi	Rkka boghrum	İnat etmek, üstelenmek
Impegnarsi, intromettersi a favore d'uno	Medara le kem	Birinin lehine aracı olmak
Impegnarsi, far il possibile	Bzava tkem	Elinden geleni yapmak
Impegno	Ghrahni, onore di puntiglio, Ghira	Rehin, onur meselesi, azim
Impegnoso	Qodam ghira, Ghiratli	Gayretli, hırslı
Impertinente	Sciuma, Zeida kar, Be vakufa	Saygısız, hadsiz, küstah
Impertinenza	Be vakufa, Zeidakaria	Saygısızlık, küstahlık
Imperio	vedi comando	İmparatorluk (bakınız: Komuta)
Impeto	Zor, Sbri	Hamle, şiddet, hız
Impetrare, supplicare	Ivitkem, per ottenere, Stinum, Stinit, pret. Stand	Yalvararak elde etmek

Impiastro	Malgema	Yakı, merhem
Impiccare	Kanakinum, Kanakinit, pret. Kanakand	Asmak (idam)
Impicciare	vedi imbrogliare	Karıştırmak (bakınız: imbrogliare)
Impicciarsi nei fatti altrui	Fazulia tkem, Pezavangh bum	Başkasının işine burnunu sokmak
Implacabile	Nerm nabit, non s'ammollisce, Annat	Yatıştırılamaz, yumuşamaz, inatçı
Importare, essere di conseguenza	Kam ket, neg. Kam naket	Önem arz etmek
Importunare	Ages kem	Rahatsız etmek, can sıkmak
Importuno	Ages	Rahatsız edici
Impossibile	Nabit, Cenabit, Imkem nabit	İmkansız, olmaz
Impostura	vedi inganno, per calunnia, Iftra	Aldatmaca, iftira
Impotente, non può	Penavastit, pret. Penavasta, Nescit, pret. Nescia	Gücü yetmeyen, yapamayan

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Impotente, per il matrimonio	Mer nina, uomo non è	İktidarsız (evlilik için), erkek değil
Impoverire	Faxir dehum, Kalander debum	Fakirleşmek
Imprecare	Nefrim dem	Beddua etmek
Imprecazione	Nefrim	Beddua
Impresa	Damian, Damana	Girişim, teşebbüs
Impresa di un lavoro col patto di darli un tanto	Kabala	Götürü iş, kabala
Imprestare una cosa	Amanet dem	Ödünç bir şey vermek
Imprestare, denaro	Dein kem	Borç vermek (para)

Imprigionare	vedi carcerare	Hapsetmek (bakınız: carcerare)
Impronto	Kaleb	Kalıp, damga
Improvvisamente	Ghafieta	Aniden, ansızın
Imprudente	Be akel	Tedbirsiz, akılsız
Imputare, vedi calunniare	Avesium fer flan, pret. Avet ler flan	Suçlamak (bakınız: iftira etmek)
Inabilitare	Batal cekem	Yetersiz kılmak, iptal etmek
Innaffiare	vedi adacquare	Sulamak (bakınız: adacquare)
Inalzare, una cosa da terra	Elinum, Elinit, pret. Elina	Yükseltmek, yerden kaldırmak
Inalzare, farlo alto	Belenda kem	Yükseğe çıkarmak
Inacquare	vedi adacquare	Su katmak (bakınız: adacquare)
Inargentare	Tam zif dem	Gümüşle kaplamak
Inasprire	Kerba levekem, Sel kem	Sertleştirmek, öfkelendirmek
Inasprirsi	Kerba vabum, Sel bum	Sertleşmek, hiddetlenmek
Inavvertenza	Be feker, Be deft	Dikkatsizlik, ihmal
Incalcinare, ristabilire le muraglie con la calce	Maleng kem	Kireçlemek, duvarları kireçle onarmak
Incamminare, principiar una cosa	Deft bedem, Deft bekem	Başlatmak, yola koymak
Incamminare, prender il viaggio	Reh boghrum, Reh boghrit, pret. Reh ghert	Yola çıkmak, yol almak

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Incantare, mettere in vendita all'incanto	Deft dellal fruhhtium, pret. Deft dellal fruhht	Açık artırmaya çıkarmak

Incantare, sorprendere la mente	Akelemen cio, il mio cervello se n'è andato (frase Kurda)	Büyülemek (Kurtça ifade: Aklım başımdan gitti)
Incantare, far incantesimo	Sahhr tkem	Büyü yapmak
Incantesimo, magia	Sahhr	Büyü
Incapace, non può	Penavastit, non fa, Nazanit, Nescit	Aciz, yapamayan, bilmeyen
Incapace, senza intelletto	Ahhmak, Befahm	Akılsız, anlayışsız
Incatenare	Zangir kem, per mettere in prigione colle catene, Naf zangir dem	Zincire vurmak, zincirle hapsetmek
Incavare	Bokolum, Bakolit, pret. Kola	Oymak
Incavato	Kvla, Kolula, scavato, v.g. un legno	Oyulmuş, oyuk (örn. bir tahta)
Incenerirsi	Koli debit, Koli bu	Kül olmak
Incendio	Aghri, Sotia, Sot	Yangın
Incensare	Bokur kem, Bokur dem, per adulare	Tütsülemek, dalkavukluk etmek
Incenso	Bokur, Bima	Tütsü, buhur
Incerto	Malum nina, Belli nina, Kefs nina, incerto, dubbioso, Ahhir	Belirsiz, şüpheli
Incesto	Zena, Ghana	Ensest, zina
Inchiavare	Klil bekem	Kilitlemek
Inchinare	Nefma bekem	Eğilmek, selam vermek
Inchiodare	Bimar kem	Çivilemek
Inchiostro	Ehhber	Mürekkep
Inciampare	Pe anghavum, Pe anghavit, pret Pe anghaft	Ayağı takılmak, tökezlemek
Incitare, muover la collera	Selkem, Ghermakem, Ahhr kem	Kışkırtmak, öfkelendirmek
Incivile	Be marifeta	Kaba, medeniyetsiz

Inclinare	Del cit, il cuore va	Meyletmek (Kurtça: Kalp gider)
Incognito, uomo travestito	Tebdil	Kimliği belirsiz, kılık değiştirmiş
Incognito, nessuno sa	Kes nezanit	Bilinmeyen, kimsenin bilmediği
Incollare	Mafiring kem, Mafiring dem	Yapıştırmak

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 165

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
In collera	vedi adirato	Öfkeli (bakınız: adirato)
Incomodare	Zahhmet dem	Rahatsız etmek
Incomodo	Zahhmet, Sciakiat, fatica	Zahmet, sıkıntı, yorgunluk
Incostante	Na vastit ser kabare qo, Navaftit ser feker qo	Kararsız, sözünde durmayan
Incontrare, andar all' incontro ad uno	Beraika cium	Karşılamak, birinin karşısına çıkmak
Incontrare, dar nel genio	Kabul bum, Flan me ageket, Flan me azket	Hoşuna gitmek, birinden hoşlanmak
Incorruttibile	Karab nabit, non si guasta	Bozulmaz, yozlaşmaz
Incredibile	Kes bavernaket, nessuno crede	İnanılmaz, kimse inanmaz
Increspare	Kermci bum	Kırıştırmak, büzmek
Increspato	Kermci	Kırışık
Incrudelire	Zalem kem	Zalimleşmek
Incudine	Sandan	Örs
Incurabile	Be alag, Cenabit, senza rimedio	İyileşmez, çaresiz
Indarno	Be faida, Batal	Boşuna, faydasız
Indebitarsi	Deindar bum	Borçlanmak
Indebitato	Deindar	Borçlu

Indebolire	Zaif kem, Zabun kem	Zayıflatmak
Indegno	Meftahhk nina, non meritevole	Layık olmayan, değersiz
Indemoniato	Sceitan aia, ha il diavolo	Cin çarpmış, şeytanlı
Indicibile	Na et a ghot, pret. Na at a ghot	Anlatılamaz, sözle ifade edilemez
Indizio	Nifcan, alamet	Belirti, işaret, alamet
Indietro	Pasi	Geri, arkada
Indifferente	Ammo iek, tutto uno	Kayıtsız, farksız, hepsi bir
Indigesto	Azem nabit, Ghrana bu made, pesante per lo stomaco	Hazımsız, mideye ağır gelen
Indisizzare	Nilcandem	İşaretlemek

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Indiscreto	Be marifeta, Be refa, Be meruehht, troppo avido, Tamma	Düşüncesiz, edepsiz, aşırı açgözlü
In disparte, da una parte	Kenarek, Ardek	Kenarda, bir yanda
Indisposizione	Dreft nina, Nasaka	Keyifsizlik, rahatsızlık
Indissolubile, forte	Mokum, Kaim, per un gruppo indissolubile, Vek nabit	Çözülmez, sağlam, ayrılmaz grup için
Indolcire	Cekem fcirina	Tatlılaştırmak
Indolcirsi	Scirina bit, pret. Scirina bu	Tatlılaşmak
Indorare	Tam zer dem	Yaldızlamak, altınla kaplamak
Indorato	Tam zer kiria, Ialdus kiria	Yaldızlanmış, altın kaplama
Indovinare	Vekavum, Vekavit, pret. Vekeft, neg. Venakavum	Tahmin etmek, bilmek
Indubitatamente	Be fck	Şüphesiz

Indugiare a venire	Drengha tem, Drengha tei, pret. Drengha at	Gelmekte gecikmek
Indugiare, non far presto una cosa	Zu cenakem, Scioghol drezia cekem	Oyalanmak, bir işi uzatmak
Indulgenza (de' Cristiani)	Ghofran	Bağışlama, müsamaha (Hristiyanlarda)
Indurare	Eska kem	Sertleştirmek
Indurarsi	Eskabit, pret. Eskabu	Sertleşmek
Indurito, secco	Eska	Sertleşmiş, kurumuş
Industria	Sanat, Zanaia	Zanaat, beceri
Industrioso	Sciater, Zirek, Sanat kar, Zanaia	Becerikli, zeki, sanatkar
Inedia	Bersia, Ex bersia sciavas bu	Açlık, açlıktan bitkin düşmek
Ineffabile	vedi indicibile	Sözle anlatılamaz (bakınız: indicibile)
Inesperto	Nazanit, non sa, Na Gerobandia, non ha sperimentato	Deneyimsiz, bilmeyen
Inestare	Patruma kem	Aşılamak (bitki)
Inestato	Patruma kiria	Aşılanmış
Inesto	Patruma	Aşı
Inezia	Jariie, Kafmeriat	Önemsiz şey, saçmalık
In faccia, dirimpetto	Makabil	Karşı karşıya, karşısında

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
In fallo	Be deft, Befeker	Yanlışlıkla, hata ile
Infamare, rompere l'onore	Arz Bskinum, arz bskinit, pret. arz skand, arz karab kem	İftira atmak, onurunu kırmak
Infamato	Arz skeft, Bearz kiria	Adı çıkmış, onuru kırılmış

Infame	Be arz, Be nave, Nave Karaba, nome cattivo	Aşağılık, adı kötüye çıkmış
Infangarsi	la utinum, la utinit, pret. la utand	Çamura batmak
Infante	Kuru piciuk	Bebek, küçük çocuk
Infastidire	ages kem	Can sıkmak, rahatsız etmek
Infedele, traditore	Kain, senza fede di Dio, Kafer, Be dine	İnançsız, hain, kafir, dinsiz
Infelice, povero	Be ahhl, Rut, Kalander	Mutsuz, zavallı, fakir
Infelice, disgraziato	Be bakt, Tala Karaba	Talihsiz, bahtsız
Inferiore d'età	Piciukter, di qualità, Karabtera, di prezzo, Kimeta kima	Yaşça küçük, kalitece düşük, fiyatça ucuz
Inferiore, per luogo più abbasso	Zieri	Aşağıda olan, alt yerdeki
Inferno	Na fak, Na quofca	Cehennem (ikincil anlamlar)
Inferno	Geehnnam	Cehennem
Infiammare	vedi accendere, abbruciare	Ateşlemek (bakınız: accendere)
Infiammare, infuocare, v.g. un ferro	Sor kem, Gherma kem	Kızdırmak, kor haline getirmek (örn. demiri)
Infilare	Dersi raxem	İpliğe dizmek
Infimo, ultimo	Du maia, pasi ammo, infimo di valore	En düşük, en son, en değersiz
In fine	Du maia, Pasi	Sonunda
Infinito	Be asab, Be kalas	Sonsuz, bitmek bilmez
Infino	Ahhtta	...kadar, -e dek
Infuocare	Sor kem, per abbruciare, vedi sopra	Ateşe vermek, yakmak (bakınız: yukarıya)
Infuocato	Sor kiria	Kor haline gelmiş
In fondo	Beni	Dipte, en altta

Informarsi	Pesciar kem	Bilgi almak, sormak
Infracidire	Ghenibit, pret. Ghenibu in 3. persona	Çürümek (3. şahıs geçmiş zaman)

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 168

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Infrangere	Bskinum, bskinit, pret. Skand, neg. Na skinum	Kırmak, çiğnemek
In fretta	Zu, eclez	Aceleyle
Infruttuoso, una pianta che non fa frutti	Fexi naket	Meyvesiz, meyve vermeyen bitki
Infruttuoso, terreno abbandonato	Baiat	Verimsiz, terk edilmiş arazi
Infruttuoso, animale sterile	Staura	Kısır hayvan
Infondere, mettere una cosa nell'acqua	Namanum, Namand, pret. Namand	Suyun içine koymak, daldırmak
Infuriare	Ahhr kem, infuriarsi, Ahhr bum	Öfkelendirmek, kudurmak
Infusione	Namandia	Demleme, suya yatırma
Ingagliardire, prender forza	Kuet boghrum	Güçlenmek, kuvvet almak
Ingannare	Ahhilat kem, Labi kem	Aldatmak, kandırmak
Inganno	Ahhilat, Labi	Aldatma, oyun
Ingannatore	Ahhilat kar, Lebi kar, Ahhial	Aldatıcı, hilekar
Ingegnarsi, maneggiarsi	Bzavakem	Çabalamak, becermek
Ingegno	Axel, Fahem	Zeka, akıl
Ingegnoso	Fahim, Zirek, Sciater	Zeki, maharetli
Inghiottire	Davirum, Davirit, pret. Davita, neg. Na davirum	Yutmak
Inginocchiarsi	Ser Kodka derunum, sopra le ginocchia sto	Diz çökmek

In giù	Nesif	Aşağı doğru
Ingiuria con parole	Duscium	Sözlü hakaret
Ingiuriare	Duscium dem, per danneggiare l'onore, arz skinum	Hakaret etmek, onur kırmak
Ingiurioso, fatto a dispetto	Pekaft	Onur kırıcı, inatla yapılan
Ingiustizia	Be ahhk, Be scieriat, Dreft nina, Ahhk nina, Ansaf nina	Adaletsizlik, haksızlık
Ingiusto	Be ansaf, Ansaf nina	Adaletsiz, insafsız
Ingiusto, cattivo pagatore	Ciruk	Borcuna sadık olmayan, kötü ödeyici
Ingrandire	Mazen kem, Mazen bekem	Büyütmek
Ingraffare	Kalau kem	Pençelemek, tırmalamak
Ingrato	Be marifeta, Be menet, Be del	Nankör, iyilik bilmez

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ingravidare	Ahmel kem	Gebe bırakmak
Ingravidarsi	Ahmel bum	Gebe kalmak
Inguine	Aukozin	Kasık
Inimicare	Dusman be kem	Düşman etmek
Inimico	Dusman	Düşman
Iniquo	Menafak, laramaz	Münafık, yaramaz, adaletsiz
In lungo	Drezia, Drezaia	Uzunlamasına
In luogo mio &c.	Sciuna men	Benim yerime vb.
Innamorarsi, amare con passione veemente	Afcak bum, Afcx bum	Aşık olmak, şiddetli tutkuyla sevmek

Innamorarsi, amare, volere uno	Del cit, T'vem	Aşık olmak, sevmek, birini istemek (Kurtça: Kalp gider, istiyorum)
Innamorarsi, tempo di amore delle capre selvatiche	Zamane ghunela	Yaban keçilerinin çiftleşme zamanı
Innamorato	Afcak, innamoramento delle cavalle, Talab	Aşık, kısrakların çiftleşme isteği
Innocente, senza peccato, cuore pulito	Be ghuna, Del safi, Del spi	Günahsız, temiz kalpli, ak kalpli
Innumerabile	Be asab	Sayısız
In ogni luogo	Ammo ge, Ammo ard	Her yerde
In ogni tempo	Ehr vakt	Her zaman
In poter mio	Defte men	Benim elimde, gücümde
In presenza mia	Ber men, Az ahhzer	Benim huzurumda, ben hazırken
In qua	Erva	Bu tarafa, buraya
In qual modo?	Ciava?	Nasıl? Ne şekilde?
In quel modo, come quello	Sibi avi	O şekilde, onun gibi
In questa parte	Au kenar, Erva	Bu yanda, bu tarafta
In quella parte	Lue	O yanda, o tarafta
In questo modo	Au rengh	Bu şekilde, bu biçimde
In questo luogo	Era	Bu yerde, burada
Inquieto, naturale torbido	Be tabiat, Tabiat ages	Huzursuz, huyu bozuk
Inquieto, che non può riposare	Rahat nina, Tana nina	Huzursuz, dinlenemeyen
Insaccare	Naf gioalg dem	Torbaya/çuvala koymak

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Insalata	Salata	Salata
Inscrizione	Tavarik	Yazıt, kitabe
Insegnare	Niscan dem, Talum dem, Aleminum, Aleminit, pret. Alemand	Öğretmek, göstermek
Insegnare a leggere	Bokoinum, bokoinit, pret. koend, koendia, neg. Na koinum	Okumayı öğretmek
Inseguire	Cium du, Cit du, pret. Cio du	Takip etmek, peşinden gitmek
Insellare	Zin bekem	Eyerlemek
Insensibile, senza fastidio	Be kama, kama nina	Duyarsız, dertsiz
Insidiare, far inganno	vedi ingannare	Tuzak kurmak (bakınız: aldatmak)
Insieme	Pekua	Birlikte, beraber
Insipido	Be tam	Tatsız
Insogno	kahhun	Rüya (tek heceli telaffuz edilir)
Insolente	Sciuma, Zeida kar, Be vakufa	Küstah, hadsiz
Insolito, senza usanza	Be refa	Alışılmadık, usulsüz
Inspeffire	Tira cekem	Yoğunlaştırmak, koyulaştırmak
Inspirare	Del bezit, Qode del ruhn ket	İlham vermek (Kurtça: Kalp söyler, Tanrı kalbi aydınlatır)
Ispirazione divina	Qode del ruhn ket	İlahi ilham
Instabile	vedi incostante	Kararsız (bakınız: incostante)
Instare, domandare	Koasium, Koasit, pret. Koast, neg. Na koasium	Israr etmek, talep etmek
Instruire	vedi insegnare	Eğitmek (bakınız: insegnare)

Insuperabile	Kes penavastit a flan &c. (frase Kurda) Kes ber flan navastit	Geçilemez, kimsenin önünde duramadığı
Insuperbirsi	Sere qo belenda kem, Kobria boghrum	Kibirlenmek (Kurtça: Başını yükseltmek, kibir almak)
Intagliare	Nakafc kem	Oymak, nakşetmek

Sayfa 171

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Intagliare colle forbici	Mokaskem, Mokasinum, Mokasinit, pret. Mokasand	Makasla kesmek/oymak
Intagliato colle forbici	Mokasandia	Makasla kesilmiş/oyulmuş
Intelletto	Fahm, Akel	Zeka, akıl
Intelligibile	Kefsa, Sanai, Ammo fahm ket	Anlaşılır, herkesin anladığı
Intendente	Fahim	Anlayan, uzman
Intendere	Fahem bekem	Anlamak
Intendere, far intenzione	Niehht eekem	Niyet etmek
Intendimento	Fahm	Anlayış, kavrayış
Intenerire	Nerma be kem	Yumuşatmak
Intenerirsi	Nermabum	Yumuşamak
Intenerirsi, diminuire la crudeltà	Del nerma bit	Merhamet etmek (Kurtça: Kalp yumuşar)
Intenerito	Nerma bu	Yumuşamış
Intenzione	Niehhta	Niyet
Intercedere, interporsi	Medara tkem, Ivi tkem	Aracılık etmek
Intercessione	Medara	Aracılık
Intercessore	Medaraci	Aracı

Interiore	Zior, Naf da	İç, içerideki
Interiore, parlando di due paesi	Ziori	İç kısımdaki (iki ülkeden bahsedirken)
Interiore, cioè budella	Rivi	İç organlar, bağırsaklar
Intero	Tamam	Tam, bütün
Interpretare	Tnciman kem	Tercüme etmek
Interprete	Turciman	Tercüman
Interrogare	Pesciarkem	Sormak, sorgulamak
Interrogazione	Pesciara	Soru, sorgu
Intestini per budella	Rivi	Bağırsaklar
Intestini per li testicoli	Rotlan	Hayalar, testisler
Intoppare	vedi inciampare	Rastlamak, çarpmak (bakınız: inciampare)
Intorbidare	Sciullu kem	Bulandırmak

Sayfa 172

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Intorbidato	Sciullu, per uomo non quieto, Tekel, Dreft nina	Bulanık, huzursuz adam için keyifsiz
Intorno	Ciahr kenar	Etrafında, dört yanında
Intramezzare	Bein dem	Araya koymak, aralamak
Intramezzare, dividere una camera	Daraba dem	Odayı tahtalarla bölmek
Intramezzare, dividere in due parti uguali	Nif kem	İkiye bölmek
Intrigare	vedi Imbrogliare	Karıştırmak (bakınız: Imbrogliare)
Intrigato	Allosi, Sciaperza	Karışık, içinden çıkılmaz

Intrigo	Teskala	Karışıklık, entrika
Introdurre	Inum ber, Init ber, pret. Inaber	İçeri almak, tanıştırmak
In vano	Be faida	Boşuna
Invecchiare	Pir bum, Pir bit, pret. Pir bu	Yaşlanmak
Invecchiato	Pira, Pir bu	Yaşlanmış
In vece	Sciuna, Sbel	Yerine
Inventare	Sanaf kem	İcat etmek
Inventare, far i conti della roba	Asab kem, Deftar cekem	Envanter çıkarmak, hesap etmek
Inverno	Zevestan	Kış
Inviare, mandare	Verer kem	Göndermek
Invidia	Ahhsudia	Kıskançlık
Invidiare	Ahhssud kem	Kıskanmak
Invidioso	Ahhfsud	Kıskanç
Inviluppare, fare una palla di filo	Balinum, balinit, pret. Balina	Sarmak, yumak yapmak
Inviluppare	Pecium, Verpecium, Verpecit, pret. Verpecia, Pecia	Sarmak, katlamak
Invitare, chiamare	Ghazi kem	Davet etmek, çağırmak
Invitare a pranzo	Mevan kem, Azam kem	Yemeğe davet etmek
Invito	Mevan, Mevanie, Azam, azamie	Davet
Inumidire	Ter tkem	Islatmak, nemlendirmek

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Invocare, domandare ajuto	Cekem avara	Yardım çağırmak, feryat etmek

Inutile	Befaida, Batal, Bu ciu nina	Faydasız, nafile
Io	Az (attivo/presente), Men (preterito)	Ben
Io stesso	Az bu qo	Ben kendim
Ipocrisia	Riah, Du del, Du ru	İkiyüzlülük (Kurtça: İki kalpli, iki yüzlü)
Ira	Kerba	Öfke
Iride celeste	Kesck u sor	Gökkuşağı (Kurtça: Yeşil ve kırmızı)
Iride (erba)	Scusen	Süsen (bitki)
Irragionevole	Akel merovi nina, be ahhk	Mantıksız, akıl dışı
Irregolare, senza ordine	Ber fer u ber	Düzensiz, karmakarışık
Irrimediabile	Be derman, Alag nina	Çaresiz
Irremissibile	Beghofran, Alag nina	Affedilmez
Irrevocabile	Batal nabit	Geri dönülemez, bozulamaz
Irruginire	Zienk boghrit, pret. Zienk ghert	Paslanmak
Irrisoluto	Ahhir	Kararsız
Irritare, Istizzare	Sel kem, Kerba levekem	Kızdırmak, öfkelendirmek
Istizzare li cani	bokorinum, bokorinit, pret. korand	Köpekleri kışkırtmak
Isola	Gezira	Ada
Istoria	Tavarik	Tarih
Isterico, vapore della casa de' fanciulli	Bokar mala piciuk (frase Kurda)	İsterik (Kurtça: Küçük ev buharı)
Istrice, porco spinoso	Sikor, Susi	Kirpi
Istrione	vedi Ciarlatan	Şarlatan, oyuncu
Iterizia	Zehrakan	Sarılık (hastalık)

Ivi	Era, Lera	Orada

Sayfa 174

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
La'	Lue	Orada, oraya
Labbro	Dev'	Dudak
Lacca	Lek	Laka
Lacciare, gruppare	Ghrebdem, Ghrebdei, pret. Ghrebda	Bağlamak, düğümlemek
Lacciare, mettere i lacci per animali	Daf devekem	Tuzak kurmak (hayvanlar için)
Laccio, per gli animali	Daf	Tuzak, kement
Ladro	Ds, Des, Ahhrami	Hırsız
Lago	Ghol	Göl
Lagrima	Runek	Gözyaşı
Lagrimare, piangere	De ghirum, Ghiruw, pret. Ghrit, Ghiria	Ağlamak, gözyaşı dökmek
L'altro anno	Par	Geçen yıl
L'altro jeri	Per	Evvelsi gün
L'altra volta	Giara ber	Geçen sefer
L'altra sera	Scevadi	Geçen akşam
Lama delle armi	Ti	Silah namlusu/bıçağı
Lambire	Alisum, balisum, balisit, pret. balisa	Yalamak
Lamentar, querelarsi	Ghazenda dem, Ghazenda kem	Şikayet etmek, yakınmak
Lamentarsi, voce degli ammalati	Nah nah kem	İnlemek (hastaların sesi)
Lamento	ghazenda	Feryat, yakınma

Lamento, sospiro	Nah	İnilti, ah çekme
Lampada	Kandil	Lamba, kandil
Lampeggiare	Brusi tet, pret. brusi at	Şimşek çakmak
Lampo	Brusi	Şimşek, parıltı
Lana	Erri	Yün
Lancetta	Nescter	Neşter, ibre

Sayfa 175

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Lancia	Rhm	Mızrak
Lanciare, gettare la lancia	Rhm avesium, pret. Rhm avet	Mızrak atmak, fırlatmak
Languido	Zaif, Be kuet	Halsiz, kuvvetsiz
Languire, essere senza forze	Be kuet bum, Del boghrit	Güçten düşmek, içi geçmek (Kurtça: Kalp tutar)
Lanterna	Fanus	Fener
Lapidare	Regem kem, Ergem kem	Taşlamak, recmetmek
Lapide con iscrizione	Tarik, Ber	Yazıtlı taş, kaya
Largare	Fra bekem, Pana kem	Genişletmek
Largo	Fra, Pana	Geniş
Lasciare, non portar via	Beelum, Elum, pret. Ela	Bırakmak, götürmemek
Lasciare, abbandonare	Sciamerinum, Sciamerinit, pret. Sciamerand	Terketmek, bırakmak
Lasciare, v.g. di molestar uno	beziegherum, pret. Bziegheria	Rahat bırakmak, musallat olmamak
Lasso, corpo affaticato	Vasta, Karmci, Sciavaf	Yorgun, bitkin, açlıktan süzülmüş
Lato	Taneft	Yan, taraf

Latta	Taneka	Teneke
Lattare	Sciri dem	Emzirmek
Latte	Scir, Sciri	Süt
Lattuca	Kas	Marul
Latrare	vedi gridare	Havlamak (bakınız: bağırmak)
Lavanda di tutto il corpo	Balave, Cekem balave	Boy abdesti, tüm vücudun yıkanması
Lavativo	Okna	Lavman
Lavare	Buscium, buscit, pret. scust	Yıkamak
Lavato	Scust, Scustia	Yıkanmış
Lavorare	Scioghol kem	Çalışmak
Lavoro	Scioghol	İş

Sayfa 176

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Lebbra	Ghori, Pis	Cüzzam
Lebbroso	Ghori, Ghori bu	Cüzzamlı
Leccare	Balisum, Balisit, pret. Balisa	Yalamak
Lecito	Ahhlal	Helal, caiz
Legaccio	vedi cordella	Bağ (bakınız: şerit)
Legaccio di seta	Keitan	İpek bağ, kaytan
Legare	Ghreb dem	Bağlamak
Legato, ambasciadore	Elci	Elçi, temsilci
Legge del Principe	Firman, per fede, Dine	Ferman, din yasası
Legge, antico testamento	Torat, nuovo testamento, Angil	Tevrat (Eski Ahit), İncil (Yeni Ahit)

Leggere	Bokoinum, Bokoinit, pret. Koend	Okumak
Leggiero di peso	Sevek	Hafif (ağırlıkça)
Leggiero d'intelletto	Akel kima, akel sevek	Hafif akıllı, saf
Legno	Dar	Odun, tahta
Legno, manico di pippa	Bask kaliun	Pipo sapı
Lembo	Rak, kenar	Kenar, uç
Lembo delle vesti de' grandi	Damana	Büyüklerin eteği (saygı gösterisi için)
Lenitivo, che ammolliisce	Nerma tket	Yumuşatıcı, yatıştırıcı
Lenticchie	Nisk	Mercimek
Lenzuolo bianco	Ciahr cief spi	Beyaz çarşaf
Lenzuolo di colore	Ciahr cief	Renkli çarşaf
Lenzuolo per li morti	Kefen	Kefen
Leone	Scier	Aslan
Lepre	Ki, vrisk	Tavşan
Lesto	Sciater, Zirek, Ehhsiara	Çabuk, çevik, uyanık
Lettiga	Taktaravana	Tahtırevan
Letame	Zibel	Gübre
Letargo	Ghavar bu	Uyku hali, hissizleşmiş
Lettera, carattere	Kat, Ahhrf	Harf, yazı
Lettera, epistola	Maktub	Mektup

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Letto, da dormire	Nevin	Yatak
Letto dal verbo leggere	koendia	Okunmuş

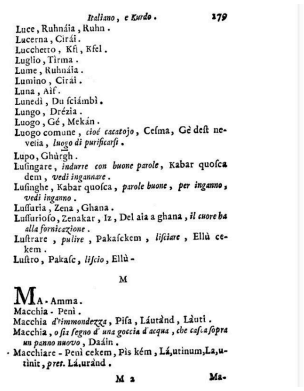
Levantino	Sciaiki	Doğulu
Levante	Sciark	Doğu
Levare	Elgherum, Elgherit, pret. Elgherr	Kaldırmak
Levarsi in piede	Rabum, Derabum, Rabit, pret. Rabu	Ayağa kalkmak
Lesina	Dresk	Biz (ayakkabı aleti)
Lezione	Ders	Ders
Liberale	Saki	Cömert
Liberamente, senza proibizione	Be kaida	Özgürce, kısıtlamasız
Liberare	Kalas kem	Özgür bırakmak, kurtarmak
Liberatore, che libera	Baravan	Kurtarıcı
Liberatore, negl' impegni o pericoli	Baravan	Tehlikelerden kurtaran
Libero, non meritato	Azeb, aza	Bekar, serbest
Libero, schiavo rilasciato	Aza kiria aza	Azad edilmiş köle
Libero di volontà	Keifa qo	Kendi keyfince, özgür iradeli
Libro	Keteb, Mesaf	Kitap, Mushaf
Licenza	Daftur	İzin
Licenziare	Daftur dem	İzin vermek, kovmak
Licenziarsi, domandar licenza	Daftur Koasium, pret. Daftur Koast	İzin istemek
Lido	Kenar ave	Kıyı, sahil
Lievito, fermento	Avir turfia	Maya
Lima	Mabred	Eğe
Limare	Mabret kem	Eğelemek

Limite, confine	Tokobi	Sınır
Limone	Leimun	Limon

Sayfa 178

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Linea	Kat	Çizgi, hat
Linea di libro	Res	Kitap satırı
Lingua	Azman	Dil
Linguaggio	Loghat	Lisan, lehçe
Lino	Kian	Keten
Liquefare, v.g. il butiro	Ruun kem	Eritmek (örn. tereyağı)
Liquefarsi della neve e del piombo	Ehhlbit, pret. Ehhlbu	Erimek (kar ve kurşun için)
Liquefare, v.gr. la cera	Boofium, Boofit, pret. Booft	Eritmek (örn. balmumu)
Liquerizia	Mekuk	Meyan kökü
Liquido	Ruuna	Sıvı, akışkan
Liquore, bevanda	Sciorbet	İçecek, şerbet
Lisciare, per pulire	Ellutkem, Pakafc kem	Düzlemek, parlatmak, temizlemek
Liscio	Ellu	Düz, pürüzsüz
Litargirio	Merdasengh	Mürdesenk
Lite	Scier, Adavat	Kavga, düşmanlık
Litigare	Scier tkem, Adavat kem	Kavga etmek, çekişmek
Litigioso	Scierret, Scierreta	Kavgacı
Lodare	Metta kem	Övmek
Lode	Metta	Övgü

Lode a Dio	Scuker Qode	Allah'a şükür
Lodevole	Kangia	Övgüye değer, iyi
Loggia all' uso de' Kurdi	Seffa	Kurt usulü tahta sütunlu sundurma/sofa
Loglio, erba nota	Zivan	Delice otu
Logorare, stracciare	Derinum, pret. Driand	Eskitmek, yırtmak
Logoro, stracciato	Dria, Kahuna, Maiibu	Eskimiş, yırtık, kadim
Lontano	Dura	Uzak
Loquace, eloquente	Qodam kabar	Hitabeti güçlü, konuşkan
Loquace, ciarlone	Ghalagh	Geveze



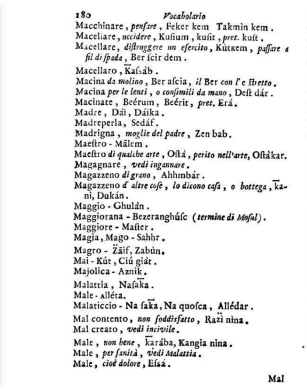
Italiano , e Kurdo . 179

Luce, Ruhnẫa , Ruhn .
Lucerna , Ciràl .
Luccherto , Kñ , Rfel .
Luglio , Tirma .
Lume , Ruhnẫa .
Lumino , Ciràl .
Luna , Alf .
Lunedì , Du fciâmbì .
Lungo , Drẽzia .
Luogo , Gé , Mekân .
Luogo comune , *cioé cacatojo* , Cefma, Gè deft neveiia , *luogo di purificarfi* .
Lupo , Ghùrgh .
Lufingare , *indurre con buone parole* , Kabar quofca dem , *vedi ingannare* .
Lufinghe , Kabar quofca , *parole buone* , *per inganno* , *vedi inganno* .
Luffaria , Zena , Ghana .
Luffurioío , Zenakar , Iz , Del ala a ghana , *il cuore ha alla fornicazione* .
Luftrare , *pulire* , Pakaſckem , *liſciare* , Ellù cekem .
Luſtro , Pakaſc , *liſcio* , Ellù -

M

MA - Amma .
Macchia - Penì .
Macchia *d'rimondezza* , Pifa , Láutànd , Làuti .
Macchia , *o ſia fegno d' una goccia d'acqua , che caſca ſopra un panno nuovo* , Daſin .
Macchiare - Penì cekem , Pis kém , Lá,utinum,Lá,utinit , *pret.* Lá,uràud .

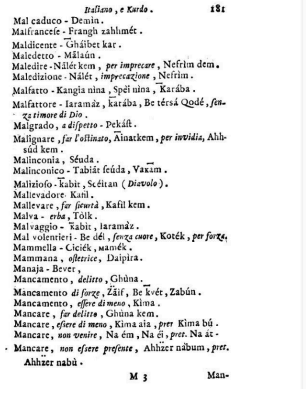
M 2 Ma-



180 *Vocabolario*

Macchinare , *penſare* , Feker kem Takmin kem .
Macellare , *uccidere* , Kuſium , kuſit , *pret.* kuſt .
Macellare , *diſtruggere un eſercito* , Kùtaem , *paſſare a fil di ſpada* , Ber ſcir dem .
Macellaro , Kaſsâb .
Macina *da molino* , Ber aſcia , *il Ber con l'e ſtretto* .
Macina *per le lenti* , *o conſimili da mano* , Deſt dâr .
Macinate , Beérum , Beérit , *pret.* Erâ .
Madre , Dâi , Dâikâ .
Madreperla , Sedâf .
Madrigna , *moglie del padre* , Zen bab .
Maeſtro - Mâlem .
Maeſtro *di qualche arte* , Oſtâ , *perito nell'arte* , Oſtâkar .
Magagnare , *vedi ingannare* .
Magagnato *di grano* , Ahhmbâz .
Magazzeno *d' altre coſe* , *lo dicono caſa* , *o bottega* , Kani, Dukân .
Maggio - Ghulân .
Maggiorana - Bezeranghúſc (*termine di Medſal*) .
Maggiore - Maſter .
Magia , Mago - Sahhr .
Magro - Zâif , Zabûn .
Mai - Kût , Ciù gîàt .
Majolica - Anik .
Malattia , Naſaka .
Male - alléta .
Malaticcio - Na ſaka , Na quoſca , Allédar .
Mal contento , *non ſoddisfatto* , Razì nina .
Mal creato , *vedi incivile* .
Male , *non bene* , Karába, Kangia nina .
Male , *per fanità* , *vedi malattia* .
Male , *cioé dolore* , Eſsâ .

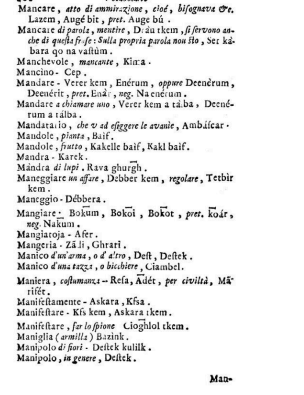
Mal



Italiano , e Kurdo . 181

Mal caduco - Demin .
Malfrancefe - Frangh zahlmét .
Maldicente - Ghâibet kar .
Maledetto - Mâlaún .
Maledire - Nâlét kem , *per imprecare* , Nefrîm dem .
Maledizione - Nâlét , *imprecazione* , Nefrîm .
Malfatto - Kangia nina , Spêi nina , Karába .
Malfattore - Iaramâz , karába , Be tésâ Qodé , *ſenza timore di Dio* .
Malgrado , *a diſpetto* - Pekâſt .
Maligaare , *far l'oſtinato* , Ainatkem , *per invidia* , Ahhsûd kem .
Malinconía , Séuda .
Malinconico - Tabiát feúda , Vaxâm .
Maliziofo - kabit , Scéitan (*Diavolo*) .
Malievadore - Kanî .
Mallevare , *far ſtorrà* , Kafil kem .
Malva - *erba* , Tólk .
Malvaggio - kabit , Iaramâz .
Mal volentieri - Be déi , *forza cuore* , Koték , *per forza* .
Mammella - Cicék , mamék .
Mammana , *oſtetrice* , Daipira .
Manaja - Bever ,
Mancamento , *delitto* , Ghùna .
Mancamento *di forze* , Zâif , Be kvét , Zabún .
Mancamento , *eſſere di meno* , Kima .
Mancare , *far delitto* , Ghùna kem .
Mancare , *eſſere di meno* , Kima ala , *pret* Kima bú .
Mancare , *non venire* , Na ém , Na éi , *pret.* Na ât .
Mancare , *non eſsere profeſsa* , Ahhzer nâbum , *pret.* Ahhzer nabû .

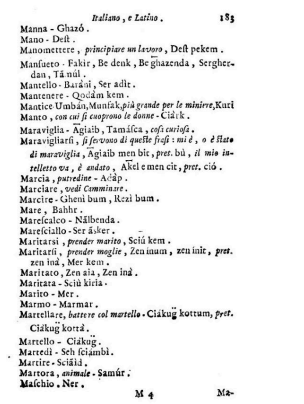
M 3 Man-



182 *Vocabolario*

Mancare , *atto di ammirazione* , *cioé* , *biſognava &c.* Lazem , Augé bit , *pret.* Auge bú .
Mancare *di parole* , *mentire* , Dràu tkem , *ſi ſervono anche di queſta ſc: Sulla propria parola non ſto* , Ser kábara qo na vâftùm .
Manchevole , *mancante* , Kimâ .
Mancino - Cep .
Mandare - Veter kem , Enérum , *oppure* Deneérum , Deenérit , *pret.* Enâr , *neg.* Na enérum .
Mandare *a chiamare uno* , Veter kem a tâba , Deenérum a tâba .
Mandaraito , *che và ad eſſeggere le avanie* , Ambáſcar .
Mandole , *pianta* , Baif .
Mandole , *frutto* , Kakelle baif , Kakl baif .
Mandra - Karek .
Mândra *di lupi* , Rava ghurgh .
Maneggiare *un affare* , Debber kem , *regolare* , Terbir kem .
Maneggio - Débbera .
Mangiare - Bokûm , Bokôi , Bokot , *pret.* Koár , *neg.* Nakûm .
Mangiatoja - Afer .
Mangeria - Zâ,li , Ghrarì .
Manico *d'un'arma* , *o d'altro* , Deſt , Deſtek .
Manico *d'una zappa* , *o bicchiere* , Ciambel .
Maniera , *coſtumanza* - Reſa , Adét , *per civiltà* , Mâniére .
Manifeſtamente - Askara , Kſsa .
Manifeſtare - Kſs kem , Askara tkem .
Manifeſtare , *far lo ſpione* Ciogîhlol tkem .
Maniglia (*armilla*) Bazink .
Manipolo *di fiori* - Deſtek kulilk .
Manipolo , *in genere* , Deſtek .

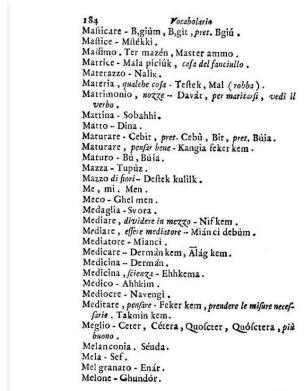
Man-



Italiano , e Latino . 183

Manna - Ghazó .
Mano - Deſt .
Manomettere , *principiare un lavoro* , Deſt pekem .
Manſueto - Fakir , Be denk , Be ghazenda , Serghezdan , Tâ núl .
Mantello - Barâ,ú , Ser adlt .
Mantenere - Qodâm kem .
Mantice Umbân,Munſak,*più grande per le miniere*,Kutî
Manto , *con cui ſi cuoprono le donne* - Ciâck .
Maraviglia - Âglaib , Tamâſca , *coſa curioſa* .
Maravigliarſi , *ſi ſervono di queſte frâſi : mi é , o è ſtato di maraviglia* , Âgiaib men bit , *pret.* bú , *il mio intelletto va , è andato* , Akel e men cit , *pret.* ció .
Marcia , *putredine* - Adâp .
Marciare , *vedi Camminare* .
Marcire - Ghenì bum , Rezì bum .
Mare , Bahhr .
Mareſcalco - Nâlbenda .
Mareſciallo - Ser âsker .
Maritarsi , *prender marito* , Sciú kem .
Maritarſi , *prender moglie* , Zen inam , zen init , *pret.* zen inâ , Mer kem .
Maritato , Zen aia , Zen inâ .
Maritata - Sciù kiria .
Marito - Mer .
Marmo - Marmar .
Martellare , *battere col martello* - Ciákug kottum , *pret.* Ciákug kottâ .
Martello - Ciákug .
Martedì - Seh ſciâmbì .
Martire - Sciâkâ ,
Martora , *animale* - Samûr .
Maſchio , Ner .

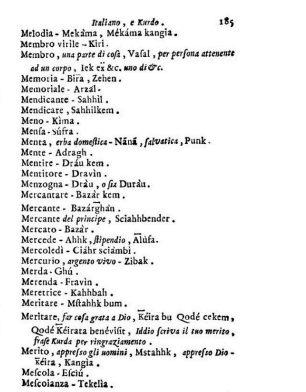
M 4 Ma-



184 *Vocabolario*

Maſticare - Bgiûm , Bgit , *pret.* Bgiú .
Maſtice - Mâlekki .
Maſtino , Ter mazén , Master ammo .
Matrice - Mala picúk , *coſa del fanciullo* .
Materazzo - Nalìc .
Materia , *qualche coſa* - Teſtek , Mal (*robba*) .
Matrimonio , *nozze* - Davât , *per matrimoſi* , *vedi il verbo* .
Matrina - Sobahhi .
Marto - Dina .
Maturare - Cebit , *pret.* Cebù , Bit , *pret.* Bùia .
Maturare , *penſar bene* - Kangia feker kem .
Maturo - Bú , Bùia .
Mazza - Tupùr .
Mazzo *di fiori* - Deſtek kulilk .
Me , mi . Men .
Meco - Ghel men .
Medaglia - Sivra .
Mediare , *dividere in mezzo* - Nſ kem .
Mediare , *eſſere mediatore* - Mián ci debùm .
Mediatore - Mianci .
Medicare - Dermân kem , Âlág kem .
Medicina - Dermân ,
Medicina , *ſcienza* - Ehhkema .
Medico - Ahhéim .
Mediocre - Navengî .
Meditare , *penſare* - Feker kem , *prendere le miſure neceſſarie* . Takmin kem .
Meglio - Ceter , Cétera , Quóſcter , Quóſctera , *più buono* .
Melanconía . Séuda .
Mela - Sef .
Mel granato - Enár .
Melone - Ghundór .

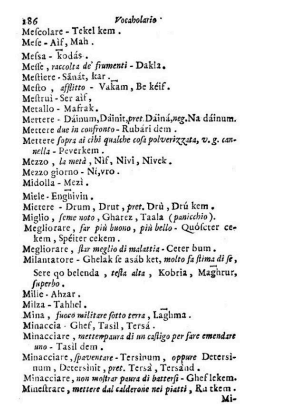
Me-



Italiano , e Kurdo . 185

Melodia - Mekâma , Mékáma kangia .
Membro virile - Kìri .
Membro , *una parte di coſa* , Vafal , *per perſona attenente ad un corpo* , Iek ew &c, *uno di &c.*
Memoria - Bira , Zehen .
Memoriale - Arzal .
Mendicante - Sahhil ,
Mendicare , Sahhilkem .
Meno - Kima .
Menſa - Sûfra .
Menta , *erba domeſtica* - Nânâ , *ſalvatica* , Punk .
Mente - Adragh .
Mentire - Dráu kem .
Mentitore - Dravin .
Menzogna - Dráu , *o ſia* Durâa .
Mercantare - Bazâr kem ,
Mercante - Bazárghân .
Mercante *del principe* , Sciahhbender .
Mercato - Bazár .
Mercede - Ahhk , *Bipendio* , Alûfa .
Mercoledì - Ciâht sciâmbì .
Mercurio , *argento vivo* - Zibak .
Merda - Ghù .
Meretenda - Pravin .
Meretrice - Kahhbah .
Meritare - Mûahhk bum .
Meritare , *far coſa grata a Dio* , Kéira bu Qodé cekem , Qodé Kéirata benéviût , *Iddio ſcrive il tuo merito* , *fraſe Kurda per ringraziamento* .
Merito , *appreſso gli uomini* , Mstahhk , *appreſso Dio* - Kéira , Rangia .
Meſcola - Elcíù .
Meſcolanza - Tekelia .

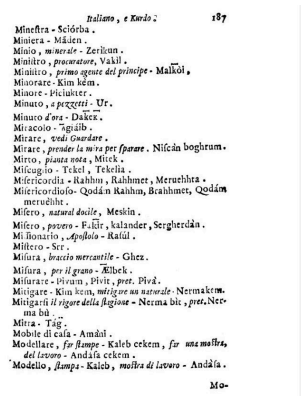
Mc-



186 *Vocabolario*

Meſcolare - Tekel kem .
Meſe - Alf , Mah .
Meſsa - Todás .
Meſſe , *raccolta de' frumenti* - Dakla .
Meſtiere - Sánát , kar .
Meſto , *afflitto* - Vakam , Be kéif .
Meſtrui - Ser alf ,
Metallo - Mafrak .
Mettere - Dáinum,Dâinit,*pret.* Dâiná,*neg.*Na dáinum .
Mettere *due in confronto* - Rubari dem .
Mettere *ſopra di cibi qualche coſa polverizzata, v. g. cannella* - Peverkem .
Mezzo , *la metà* , Nſ , Nivì , Nivek .
Mezzo giorno - Nſ,vro .
Midolla - Mezì .
Miele - Engbivin .
Mietere - Drum , Drut , *pret.* Drù , Drû kem .
Miglio , *ſeme uoto* , Ghârez , Taala (*panicchio*) .
Migliorare , *far più buono* , *più bello* - Quóſcter cekem , Spéiter cekem .
Migliorare , *ſtar meglio di malattia* - Ceter bum .
Milantatore - Ghelak ſe asáb ket, *molto ſa ſtima di ſe* , Sere qo belenda , *teſta alta* , Kobria , Maghrur, *ſuperbo* .
Mille - Alvar .
Milza - Tahhel .
Mina , *fuoco militare ſotto terra* , Laghma .
Minaccia - Ghef , Tasil , Tersâ .
Minacciare , *mettere paura di un caſtigo per fare emendare uno* - Tasil dem .
Minacciare , *ſpaventare* - Tersinum , *oppure* Detersinum , Deterssinit , *pret.* Tersâ , Tersâad .
Minacciare , *non moſtrar paura di batterſi* - Ghef lekem.
Mineſtrare , *mettere dal calderone nei piatti* , Ra tkem .

Mi-



Italiano , e Kurdo . 187

Mineſtra - Sciórba .
Miniera - Máden .
Minio , *minerale* - Zerîkun .
Miniſtro , *procuratore*, Vakîl .
Miniſtro , *primo agente del principe* - Malkôi ,
Minorare - Kim kêm .
Minore - Piciukter .
Minuto , *a pezzetti* - Ur.
Minuto d'ora - Dakêk .
Miracolo - Agaîb .
Mirare , *vedi Guardare* .
Mirare , *prender la mira per ſparare* . Niſcân boghrum .
Mirto , *pianta nota* , Mitek .
Miſcuglio - Tekel , Tekelia .
Miſericordia - Rahhm , Rahhmet , Meruehhta .
Miſericordioſo - Qodâm Rahhm, Brahhmet, Qodâm meruêhht .
Miſero , *natural docile* , Meskîn .
Miſero , *povero* - F.lîr , kalander , Sergherdân .
Miſſionario , *Apoſtolo* - Raſûl .
Miſtero - Srr .
Miſura , *braccio mercantile* - Ghez .
Miſura , *per il grano* - Âlbek .
Miſurare - Pivam , Pivit , *pret.* Pivâ .
Mitigare - Kim kem, *mitigare un naturale* - Nermakem.
Mitigarſi *il rigore della ſtagione* - Nerma bit , *pret.* Nerma bû .
Mitra - Tâg .
Mobile di caſa - Amâul .
Modellare , *far ſtampe* - Kaleb cekem , *fur una moſtra, del lavoro* - Andâſa cekem .
Modello , *ſtampa* - Kâleb , *moſtra di lavoro* - Andâſa .

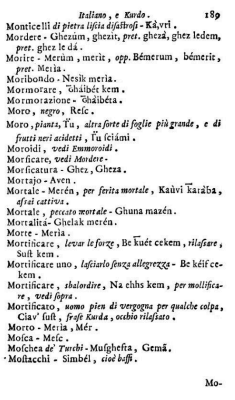
Mo-



Vocabolario 188

Moderare , *diminuire* - Kim kem , *raffenare*, Zapt kem, *aggiuſtare* , Dreſt kem .
Modeſto , Âdep , Meskin .
Modo - Tets , *per uſanza* - Reſa , Âdét .
Moglie - Zen .
Moleſtare , Zahhmét dem , *far ſaſtidio* - Âges kem .
Moleſtia , Zahhméta , Âgesia .
Molino - Aſc , Aſca .
Molino *da mano per rompere i legumi* - Deſt dâr .
Molla *dell' acciaiino da ſchioppo* , o *altro* - Pêr .
Molla *da orologio* - Zambarek .
Molle , *tenero* - Nerma , *facile a romperſi* - Nazéka .
Mollétta *da prendere il fuoco* - Ghazék .
Mollificare - Nerma bekem .
Mollificato - Nerma bú .
Molte volte - Ghelak giâr .
Moltiplicare - Zeîdi kem .
Moltitudine , *confuſione di gente* , Arbeda , kalabala .
Molto - Ghelak .
Momento - Dakêk .
Monaco *dei Criſtiani* , Rabán , *de' Turchi* , Darvîſc;
Monarca , Kunkar , Sultan .
Monarca *di Perſia* - Sciahh âgemi .
Monarchia - Orker , Orka , Memleket ,
Monaſtero de' Criſtiani - Der .
Mondare - Pakaîckem , Tazakem .
Mondo - Dúnie .
Mondo nuovo , *cioè l'America* - Enghi dunie .
Mondo , *pulito* - Pakaîc , Taza .
Mondo , *lecito* , Akhlâl .
Moneta - Draf .
Montagna - Cîa .
Monte - Cîa .

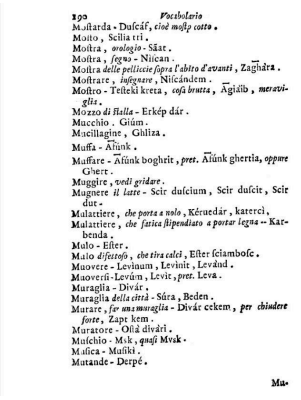
Mon-



Italiano , e Kurdo . 189

Monticelli *di pietra liſcia diſaſtroſa* - Kâ,vri ,
Mordere - Ghezûm, ghezit, *pret.* ghezâ, ghez ledem, *pret.* ghez le dâ .
Moire - Merûm , merît , *opp.* Bémerum , bémerît , *pret.* Meriâ .
Moribondo - Nesîk meriâ .
Mormorare , Shalbêt kem .
Mormorazione - Shalbêta .
Moro , *negro* , Reſc .
Moro , *pianta*, Tu , *altra ſorte di foglie più grande* , e *di frutti neri acidetti* , Tu ſciámi .
Moroidi , *vedi Emmoroidi* .
Morſicare, *vedi Mordere* .
Morſicatura - Ghez , Ghezа .
Mortajo - Aven .
Mortale - Merén , *per ferita mortale* , Kaûvi karâba , *ofai cattiva* .
Mortale , *peccato mortale* - Ghuna mazén .
Mortalità - Ghelak merén .
Morte - Meria .
Mortificare , *levar le forze* , Be kuét cekem , *rilaſſare* , Suſt kem .
Mortificare uno , *laſciarlo ſenza allegrezza* - Be kéif cekem .
Mortificare , *sbalordire* , Na ehhs kem , *per mollificare* , *vedi ſopra* .
Mortificato , *uomo pien di vergogna per qualche colpa* , Ciav' ſuſt , *ſraſe Kurda* , *occhio rilaſſato* .
Morto - Meria , Mér .
Moſca - Meſc .
Moſchea *de' Turchi* - Muſgheſta , Gemâ .
Moſtacchi - Simbél , *cioè baffi* .

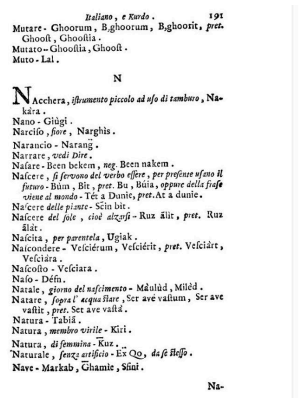
Mo-



Vocabolario 190

Moſtarda - Duſcâf , *cioè muſtp cotto* .
Molto , Scilia tri .
Moltra , *orologio* - Sâat .
Moltra , *segno* - Nîcan .
Moltra *delle pelliccie ſopra l'altro d'avanti* , Zaghâra .
Moſtrare , *inſegnare* , Niſcándem .
Moſtro - Teſteki kreta , *coſa brutta* , Agâib , *meraviglia* .
Mózzo *di ſtalla* - Erkép dár .
Mucchio . Giúm .
Mucillagine , Ghiliza .
Muffa - Aſúnk .
Muffare - Aſúnk boghrit , *pret.* Aſúnk ghertia, *oppure* Ghert .
Muggire , *vedi gridare* .
Mugnere *il latte* - Scir duſcium , Scir duſcit , Scir dut .
Mulattiere , *che porta a nolo* , Kérueda'r , katerci ,
Mulattiere , *che fatica ſtipendiato a portar legna* - Karbenda .
Mulo - Eſter .
Mulo *diſtatto* , *che tira calci* , Eſter ſciamboſc .
Muovere - Levînum , Levînit , Levând .
Muoverſi - Levûm , Levit , *pret.* Leva .
Muraglia - Divâr .
Muraglia *della città* - Sûra , Beden .
Murare , *far una muraglia* - Divár cekem , *per chiudere forte* , Zapt kem .
Muratore - Oſtâ divârî .
Muſchio - Msk , *quaſi* Mvak .
Muſica - Mulîki .
Mutande - Derpé .

Mu-



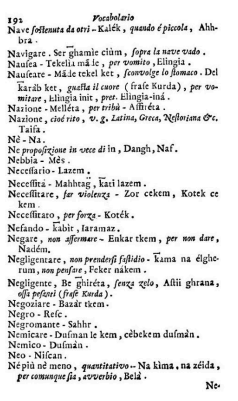
Italiano , e Kurdo . 191

Mutare - Ghoorum , B,ghoorum , B,ghoorît , *pret.* Ghooſt , Ghooſtia .
Mutato - Ghooſtia , Ghooſt .
Muto - Lal .

N

Nacchera , *ſtrumento piccolo ad uſo di tamburo* , Nakéra .
Nano - Gîigî .
Narciſo , *fiore* , Narghîs .
Narancio - Narang .
Narrare , *vedi Dire* .
Nafare - Been bekem , *neg.* Been nakem .
Naſcere , *ſi ſervono del verbo eſſere* , *per preſente uſano il futuro* - Bûm , Bît , *pret.* Bu , Bûta , *oppure della ſeſta vitene al mondo* - Tê a Dunie, *pret.* At a dunie .
Naſcere *delle piante* - Sên bit .
Naſcere *del ſole* , *cioè alzarſi* - Rux âlit , *pret.* Rux âlat .
Naſcita , *per parentela* , Ugiak .
Naſcondere - Velciérum , Vefciérit , *pret.* Vefciárt , Vefciára .
Naſcoſto - Vefciara .
Naſo - Défn .
Natale , *giorno del naſcimento* - Mâulûd , Milêd .
Natare , *ſopra l' acqua ſtare* , Ser ave valtum , Ser ave vaſtit , *pret.* Set ave valtá .
Natura - Tabiâ .
Natura , *membro virile* - Kiri .
Natura , *di femmina* - Kuz .
Naturale , *ſenza artificio* - Ex Qo , *daſe ſteſſo* .
Nave - Markab , Ghamie , Sfinî .

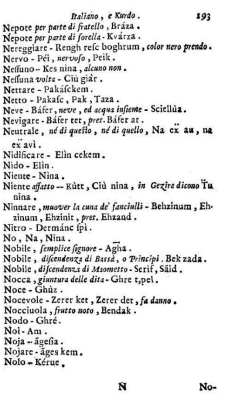
Na-



Vocabolario 192

Nave *ſollenata da orzi* - Kalêk , *quando é piccola* , Ahhbra .
Navigare . Ser ghamie ciûm , *ſopra la nave vado* .
Nauſea - Tekelia mâle , *per vomito* , Elingia .
Nauſeare - Mâle tekel ket , *ſcorvolge lo ſtomaco* . Del karâb ket , *guaſta il cuore* (ſraſe Kurda) , *per vomitare* , Elingia init , *pret.* Elingia-inâ .
Nazione - Melléta , *per tribù* - Affiréta .
Nazione , *cioè rito* , *v. g. Latina, Greca, Neſtoriana &c.* Taifa .
Né - Na .
Ne *propoſizione in vece di* in , Dangh , Naf .
Nebbia - Mês .
Neceſſario - Lazem .
Neceſſità - Mahhtag , Kati lazem .
Neceſſitare , *far violenza* - Zor cekem , Kotek ce kem .
Neceſſitato , *per forza* - Kotêk .
Nefando - Kabir , Saramaz .
Negare , *non affermare* - Eukar tkem , *per non dare* , Naiém .
Negligentare , *non prenderſi faſtidio* - Kama na élgherum , *non penſare* , Feker nakem .
Negligente , Be ghiréta , *ſenza zelo* , Aſiii ghrana , *aſſe peſanti* (*ſraſe Kurda*) .
Negoziare - Bazâr tkem .
Negro - Refc .
Negromante - Sahhr .
Nemicare - Dufman le kem , cêbekem dufmân .
Nemico - Dufmân .
Neo - Niſcan .
Népiù né meno , *quantitativo* - Na kima , na zéida , *per comunque ſia* , *avverbio* , Belâ .

Ne-

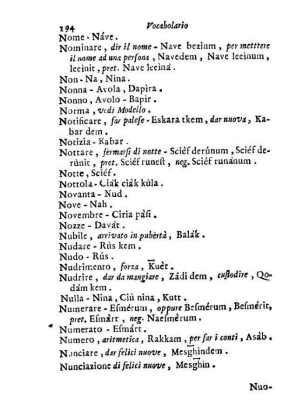


Italiano , e Kurdo . 193

Nepote *per parte di fratello* , Brâza .
Nepote *per parte di ſorella* - Kvâza .
Nereggiare - Rengh reſc boghrum , *color nero prendo* .
Nervo - Pêi , *nervoſo* , Peîk .
Neſſuno - Kes nina , *alcuno non* .
Neſſuna *volta* - Ciù giâr .
Nettare - Pakaîckem .
Netto - Pakaîc , Pak , Taza .
Neve - Báfer , *neve , ed acqua inſieme* - Sciellûa .
Nevigare - Báfer tet , *pret.* Báfer at .
Neutrale , *né di quello* , *né di quello* , Na ex au , na ex avi .
Nidificare - Elin cekem .
Nido - Elin .
Niente - Nina .
Niente *affatto* -- Kûtt , Ciù nina , *in Gerzire dicono* Tu nina .
Ninnare , *muover la cuna de' fanciulli* - Behzinum , Ehzinum , Ehzinit , *pret.* Ehzand .
Nitro - Dermâne ſpi .
No , Na , Nina .
Nobile , *ſemplice ſignore* - Agha .
Nobile , *diſcendenza di Baroni* , o *Principi* . Bek zada .
Nobile , *diſcendenza di Maometto* - Serif , Sâid .
Nocca , *giuntura delle dita* - Ghre tspel .
Noce - Ghûz .
Nocevole - Zerer ket , Zerer det , *fa danno* .
Nocciuola , *frutto noto* , Bendak .
Nodo - Ghrê .
Noi - Am .
Noja - âgeſia .
Nojare - Âges kem .
Nolo - Kérue .

Ñ

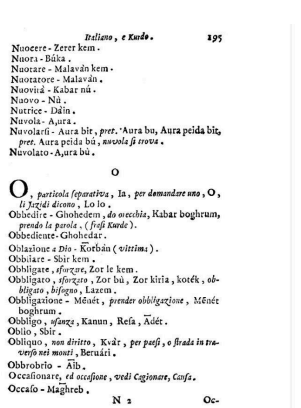
No-



Vocabolario 194

Nome - Náve .
Nominare , *dir il nome* - Nave bezium , *per metterе il nome ad una perſona* , Navedem , Nave leeiuum , leeinit , *pret.* Nave leeiná .
Non - Na , Nina .
Nonna - Avola , Dapira .
Nonno , Avolo - Bapir .
Norma , *vedi Modello* .
Notificare , *far paleſe* - Eskara tkem , *dar nuova* , Kabar dem .
Notizia - Babar .
Notrare , *formarſi di notte* - Sciéf derûnum , Sciéf derûnit , *pret.* Sciéf runeſt , *neg.* Sciéf runánum .
Notte , Sciéf .
Nottola - Ciák ciák kúla .
Novanta - Nud .
Nove - Nah .
Novembre - Ciria pâſi .
Nozze - Davât .
Nubile , *arrivato in pubertà* , Balâk .
Nudare - Rûs kem .
Nudo - Rús .
Nudrimento , *forza* , Kuêt .
Nudrire , *dar da mangiare* , Zâdi dem , *eſſoditre* , Qodâm kem .
Nulla - Nina , Ciù nina , Kutt .
Numerare - Efnerûm , *oppure* Befmérum , Befmérit , *pret.* Efmârt , *neg.* Naefmérum .
Numerato - Efmârt .
Numero , *aritmetica* , Rakkam , *per ſo i conti* , Asâb .
Nunciare , *dar felici nuove* , Mesghîndem .
Nunciazione *di felici nuove* , Mesghîn .

Nuo-



Italiano , e Kurdo . 195

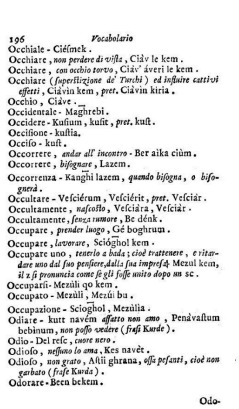
Nuocere - Zerer kem .
Nuora - Búka .
Nuotare - Malavân kem .
Nuotatore - Malavân .
Nuovità - Kabar nú .
Nuovo - Nû .
Nutrice - Dâin .
Nuvola - A,ura .
Nuvolarſi - Aura bit , *pret.* Aura bu, Aura peida bit, *pret.* Aura peida bú , *nuvola ſi trova* .
Nuvolato - A,ura bú .

O

O , *particola ſoputativa* , Ia , *per domandare uno* , O , *le ſteſſi dicono* , Lo lo ,
Obbedire - Ghohedem , *da occhio* , Kabar boghrum, *prendo la parola* . (*ſraſi Kurde*).
Obbediente - Ghohedar .
Obblazione - Pês - Korbân (*vittima*) .
Obbligare - Sbir kem .
Obbligare , *sforzare* , Zor le kem .
Obbligato , *sforzato* , Zor bû , Zor kiria , kotêk , *obbligato* , *biſogno* , Lazem .
Obbligazione - Mêuét , *prender obbligazione* , Mênêt boghrum .
Obbligo , *sforzo* , Kanun , Reſa , Âdét .
Obbio , Sbir .
Obliquo , *non diritto* , Kvâr , *per paeſi* , o *ſtrada in traverſo nei monti* , Beruári .
Obbrobrio - Âib .
Occaſionare , *ed occaſione* , *vedi Cagionare, Cauſa* .
Occaſo - Maghreb .

N 2

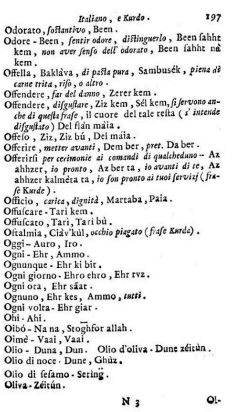
Oc-



Vocabolario 196

Occhiale - Cêêmêk .
Occhiare , *non perdere di viſta* , Ciâv le kem .
Occhiare , *con occhio torvo* , Ciâv' áveri le kem .
Occhiare (*ſuperſtizione de' Turchi*) *ed influire cattivi effetti* , Ciâvin kem , *pret.* Ciâvin kiria .
Occhio , Ciâve .
Occidentale - Maghrebi .
Occidere - Kuſium , kuſit , *pret.* kuſt .
Occiſione - kuſtia .
Occiſo - kuſt .
Occorrere , *andar all' incontro* - Ber aika ciûm .
Occorrere , *biſognare* , Lazem .
Occorrenza - Kanghi lazem , *quando biſogna* , *o biſogneră* .
Occultare - Vefciérum , Vefciérit , *pret.* Vefciár .
Occultamente , *naſcoſto* , Vefciára , Vefciát .
Occultamente , *senza rumore* , Be dénk .
Occupare , *prender luogo* , Gé boghrum .
Occupare , *lavorare* , Sciôghol kem .
Occupare uno , *tenerlo a bada* ; *cioè trattenere* , *e ritardare uno dal ſuo penſiere,dalla ſua impreſa* Mezul kem, *il q.ſi pronunzia come ſe gli ſoſſe unito dopo m* se .
Occuparſi - Mezûl qo kem .
Occupato - Mezûli , Mezûi bu .
Occupazione - Sciôghol , Mezûlia .
Odiare - kutt navém *affatto non amo* , Penâvaſtum bebinum , *non poſſo vedere* (*ſraſi Kurde*).
Odio - Del reſc , *cuore nero* .
Odioſo , *nemico lo ama* , Kes navêt .
Odioſo , *non grato* , Aſiii ghrana , *aſſe peſanti* , *cioè non garbato* (*ſraſe Kurda*) .
Odorare - Been bekem .

Odo-

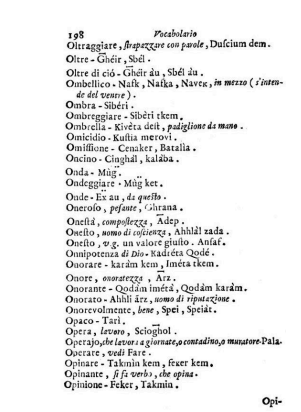


Italiano , e Kurdo . 197

Odorato , *ſoſſantivo* , Been .
Odore - Been , *ſentir odore* , *diſtinguerlo* , Been ſahht kem , *non aver ſenſo dell' odorato* , Been ſahht nê kem .
Offella , Baklâva , *di paſta pura* , Sambuſêk , *piena di carne trita* , *riſo* , o *altro* .
Offendere , *far del danno* , Zerer kem .
Offendere , *diſguſtare* , Zîz kem , Sêl kem, *ſi ſervono anche di queſta ſraſe* , il cuore del tale reſta (*s' intende diſguſtato*) Del ſtán mâia .
Offeſo , Zîz , Zîz bú , Del mâia .
Offerire , *mettere avanti* , Dem ber , *pret.* Da ber .
Offerirſi *per cerimonie ai comandi di qualchedauo* - Az ahhzer, *io pronto* , Az ber ta , *io avanti di te* , Az ahhzer kalméta ta , *io ſon pronto ai tuoi ſervizi* (*ſraſe Kurde*) .
Officio , *carica* , *dignità* , Martaba , Pâla .
Offuſcare - Tari kem .
Offuſcato , Tari , Tarî bû .
Ofialmia , Ciâv'kall , *occhio piegato* (*ſraſe Kurde*) .
Oggi - Auro , Iro .
Ogni - Ehr , Ammo .
Ognunque - Ehr ki bît .
Ogni giorno - Ehro ehro , Ehr rva .
Ogni ora , Ehr sâat .
Ognuno , Ehr kes , Ammo , *tutti* .
Ogni volta - Ehr giar .
Ohi - Ahi .
Oibó - Na na , Stoghfor allah .
Oimè - Vaai , Vaai .
Olio - Duna , Dun . Olio d'oliva - Dune zéitûn .
Olio di noce - Dune , Ghûz .
Olio di ſeſamo - Sering .
Oliva - Zéitún .

N 3

Ol-



Vocabolario 198

Oltraggiare , *ſtrapazzare con parole* , Dufcium dem .
Oltre - Ghéir , Sbêi .
Oltre di ciò - Ghéir âu , Sbêi âu .
Ombellico - Nafk , Natka , Navek , *in mezzo* (*s' intende del ventre*) .
Ombra - Sibéri .
Ombreggiare - Sibéri tkem .
Ombrella - Kivéta deit , *padiglione da mano* .
Omicidio - Kuſtia merovi .
Omiſſione - Cenuker , Batallà .
Oncino - Ginghâl , kalâba .
Onda - Mûg .
Ondeggiare - Mûg ket .
Onde - Ex au , *da quello* .
Onoroſo , *peſante* , Ghirana .
Onoſtà , *compoſizzę* , Âdep .
Onoſto , *uomo di coſcienze* , Ahhlâl zada .
Onoſto , *v.g.* un valore giuſto . Anſaf .
Onnipotenza *di Dio* - Kadéta Qodé .
Onorare - karâm kem , Iméta tkem .
Onore , *onoratezza* , Arz .
Onorante - Qodâm Iméta , Qodâm karâm .
Onorato - Ahhli árz , *uomo di riputazione* .
Onorevolmente , *bene* , Spei , Speiât .
Opaco - Tari .
Opera , *lavoro* , Sciôghol .
Operajo, *che lavora a giornate,o contadino,o muratore*-Pala.
Operare , *vedi Fare* .
Opinare - Takmin kem , fxuer kem .
Opinante , *ſi fa verbo* , *che opina* .
Opinione - Feker , Takmin .

Opi-

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Luce	Ruhnáia, Ruhn	Işık
Lucerna	Cirái	Kandil / Lamba
Lucchetto	Kfl, Kfel	Kilit / Asma kilit
Luglio	Tìrma	Temmuz
Lume	Ruhnáia	Işık / Aydınlık
Lumino	Cirái	Küçük lamba
Luna	Aìf	Ay

Lunedì	Du fciámbì	Pazartesi
Lungo	Drézia	Uzun
Luogo	Gé, Mekán	Yer, Mekan
Luogo comune, cioè cacatojo	Cefma, Gè deft neveia	Ortak alan, yani tuvalet
Luogo di purificarfi	....	Arınma yeri
Lupo	Ghùrgh	Kurt (Hayvan)
Lufingare, indurre con buone parole	Kabar quofca dem	Dil dökmek, güzel sözle ikna etmek
Lufinghe, parole buone, per inganno	Kabar quofca	Aldatmak için söylenen güzel sözler
Luffuria	Zena, Ghana	Şehvet / Zina
Luffuriofo	Zenakar, Iz, Del aia a ghana	Şehvetli / Zinacı
Luftrare, pulire	Pakafckem, Ellù cekem	Parlatmak, temizlemek
Luftro	Pakafc, Ellù	Parlak, temiz

M

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ma	Amma	Ama / Fakat
Macchia	Penì	Leke
Macchia d'immondezza	Pifa, Láutand, Làuti	Pislik lekesi
Macchia, o fia fegno d'una goccia d'acqua	Daáin	Su damlası lekesi veya izi
Macchiare	Penì cekem, Pìs kém, Láutinum	Lekelemek, kirletmek

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Macchinare, penfare	Feker kem, Takmin kem	Tasarlamak, düşünmek
Macellare, uccidere	Kufum, kufit	Kasaplık yapmak, öldürmek
Macellare, diftruggere un efercito	Kùtkem, Ber fcir dem	Orduyu yok etmek, kılıçtan geçirmek
Macellaro	Kafsàb	Kasap
Macina da molino	Ber afcia	Değirmen taşı
Macina per le lenti	Deft dár	El değirmeni (mercimek vb. için)
Macinate	Beérum, Beérit	Öğütülmüş
Madre	Dài, Dáika	Anne
Madreperla	Sedáf	Sedef
Madrigna	Zen bab	Üvey anne (babanın karısı)
Maeftro	Málem	Öğretmen / Usta
Maeftro di qualche arte	Oftà, Oftàkar	Bir sanatın ustası
Magagnare	....	Bozmak / Kusurlu hale getirmek
Magazzeno di grano	Ahhmbár	Tahıl ambarı
Magazzeno d'altre cofe	kani, Dukán	Diğer şeyler için depo, dükkan
Maggio	Ghulàn	Mayıs
Maggiorana	Bezeranghùfc	Mercanköşk (Musul terimi)
Maggiore	Mafter	Daha büyük / Reşit
Magìa, Mago	Sahhr	Büyü, Büyücü
Magro	Žäif, Zabùn	Zayıf, cılız
Mai	Kút, Ciú giát	Asla, hiçbir zaman
Majolica	Aznik	Mayolika (seramik)
Malattia	Nafaka	Hastalık

Male	Alléta	Kötü, Fenalık
Malaticcio	Na faka, Na quofca, Allédar	Hastalıklı, rahatsız
Mal contento	Razì nina	Memnuniyetsiz
Mal creato	....	Terbiyesiz, kötü yetiştirilmiş
Male, non bene	karába, Kangia nina	Kötü, iyi değil
Male, cioè dolore	Efsá	Acı, ağrı

Sayfa 181

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Mal caduco	Demin	Sara hastalığı
Malfrancefe	Frangh zahhmét	Frengi
Maldicente	Gháibet kar	Dedikoducu / Gıybet eden
Maledetto	Málaún	Lanetli
Maledire	Nálét kem, Nefrìn dem	Lanet okumak, beddua etmek
Maledizione	Nálét, Nefrìm	Lanet, beddua
Malfatto	Kangia nina, Spèi nina, Karába	Kötü yapılmış, kusurlu
Malfattore	Iaramàz, karába, Be térsá Qodé	Suçlu, Allah korkusu olmayan kötü kişi
Malgrado	Pekáft	Rağmen, inadına
Malignare	Ainatkem, Ahhsúd kem	İnatlaşmak, haset etmek
Malinconia	Séuda	Melankoli, hüzün
Malinconico	Tabiát feúda, Vakam	Melankolik, hüzünlü tabiatlı
Maliziofo	kabìt, Scéitan	Kurnaz, şeytani
Mallevadore	Katìl	Kefil
Mallevare	Kafil kem	Kefil olmak
Malva - erba	Tòlk	Ebegümeci

Malvaggio	Kabìt, laramàz	Kötü, hain
Mal volentieri	Be dél, Koték	Gönülsüzce, zorla
Mammella	Ciciék, mamék	Meme
Mammana	Daipira	Ebe
Manaja	Bever	Balta
Mancamento, delitto	Ghùna	Kusur, suç, günah
Mancamento di forze	Žäif, Be kvét, Zabùn	Güçten düşme, halsizlik
Mancamento, effere di meno	Kìma	Eksiklik
Mancare, far delitto	Ghùna kem	Suç işlemek, hata yapmak
Mancare, effere di meno	Kìma aia	Eksilmek, az kalmak
Mancare, non venire	Na ém, Na éi	Gelmemek, bulunmamak
Mancare, non effere prefente	Ahhžer nàbum	Hazır bulunmamak, yok olmak

---

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Mancare, atto di ammirazione	Lazem, Augé bit	Gerekmek, lazım olmak
Mancare di parola, mentire	Dràu tkem, Ser kábara qo na vaftùm	Sözünde durmamak, yalan söylemek
Manchevole	Kima	Eksik, kusurlu
Mancino	Cep	Solak
Mandare	Verer kem, Enérum, Deenèrum	Göndermek
Mandare a chiamare uno	Verer kem a tàba	Birini çağırmaya göndermek
Mandatario	Ambáfcar	Vekil, görevli
Mandole, pianta	Baif	Badem ağacı

Mandole, frutto	Kakelle baif	Badem meyvesi
Mandra	Karek	Ağıl
Màndra di lupi	Rava ghurgh	Kurt sürüsü
Maneggiare un affare	Debber kem, Tetbìr kem	Bir işi yönetmek, tedbir almak
Maneggio	Débbera	Yönetim, idare
Mangiare	Bokum, Bokoi, Bokot	Yemek yemek
Mangiatoja	Afer	Yemlik
Mangeria	Žāli, Ghrari	Yolsuzluk, haksız kazanç
Manico d'un'arma	Deft, Deftek	Silah kabzası
Manico d'una tazza	Ciambel	Fincan kulpu
Maniera, coftumanza	Refa, Ādét, Mārifét	Tarz, adet, edep
Manifeftamente	Askara, Kfsa	Açıkça
Manifeftare	Kfs kem, Askara tkem	Açığa vurmak, ilan etmek
Manifeftare, far lo fpione	Cioghlol tkem	İspiyonlamak
Maniglia	Bazìnk	Bilezik, kulp
Manipolo di fiori	Deftek kulilk	Bir demet çiçek
Manipolo, in genere	Deftek	Demet, avuç dolusu

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Manna	Ghazó	Kudret helvası
Mano	Deft	El
Manomettere	Deft pekem	Bir işe el atmak, başlamak
Mansueto	Fakir, Be denk, Tánúl	Uysal, sakin
Mantello	Baráni, Ser adìt	Pelerin, yağmurluk

Mantenere	Qodàm kem	Korumak, sürdürmek
Mantice	Umbán, Munfak, Kuri	Körük
Manto	Ciárk	Çarşaf, kadın örtüsü
Maraviglia	Āgiaib, Tamáfca	Hayret, mucize, merak uyandıran şey
Maravigliarfi	Āgiaib men bit	Hayret etmek, şaşırmak
Marcia, putredine	Adàp	İrin, çürüme
Marciare	....	Yürümek, marş etmek
Marcire	Ghenì bum, Rezì bum	Çürümek
Mare	Bahhr	Deniz
Marefcalco	Nālbenda	Nalbant
Marefciallo	Ser āsker	Mareşal, ordu komutanı
Maritarfi, prender marito	Sciú kem	Evlenmek (kadın için)
Maritarfi, prender moglie	Zen inum, Mer kem	Evlenmek (erkek için)
Maritato	Zen aia, Zen inà	Evli (erkek)
Maritata	Sciù kiria	Evli (kadın)
Marito	Mer	Koca / Eş
Marmo	Marmar	Mermer
Martellare	Ciákug kottum	Çekiçlemek, dövmek
Martello	Ciákug	Çekiç
Martedì	Seh fciámbì	Salı
Martire	Sciáìd	Şehit
Martora, animale	Samúr	Sansar / Samur
Mafchio	Ner	Erkek

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Mafticare	Bgiùm, Bgit	Çiğnemek
Maftice	Milékki	Sakız, macun
Maffimo	Ter mazén, Master ammo	En büyük, en üstün
Matrice	Mala piciúk	Rahmi, döl yatağı
Materazzo	Nalìk	Döşek, yatak
Materia	Teftek, Mal	Madde, eşya
Matrimonio, nozze	Davàt	Evlilik, düğün
Mattina	Sobahhi	Sabah
Matto	Dina	Deli
Maturare	Cebit, Cebù	Olgunlaşmak
Maturare, penfar bene	Kangia feker kem	İyice düşünmek, olgunlaştırmak
Maturo	Bù, Bùia	Olgun
Mazza	Tupùz	Topuz, değnek
Mazzo di fiori	Deftek kulilk	Çiçek demeti
Me, mi	Men	Beni, bana
Meco	Ghel men	Benimle
Medaglia	Svora	Madalya
Mediare, dividere in mezzo	Nif kem	Ortadan bölmek
Mediare, effere mediatore	Mián cì debùm	Arabuluculuk yapmak
Mediatore	Miancì	Arabulucu
Medicare	Dermàn kem, Ālág kem	Tedavi etmek, ilaç vermek

Medicina	Dermàn	İlaç
Medicina, fcienza	Ehhkema	Tıp bilimi
Medico	Ahhkim	Doktor, hekim
Mediocre	Navengì	Vasat, orta karar
Meditare, penfare	Feker kem, Takmin kem	Derin düşünmek
Meglio	Ceter, Cétera, Quofcter	Daha iyi
Melanconia	Séuda	Melankoli
Mela	Sef	Elma
Mel granato	Enár	Nar
Melone	Ghundòr	Kavun

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Melodia	Mekàma, Mékama kangia	Ezgi, melodi
Membro virile	Kiri	Erkeklik organı
Membro, una parte di cofa	Vafal	Üye, parça
Memoria	Bìra, Zehen	Hafıza, zihin
Memoriale	Arzàl	Muhtıra, dilekçe
Mendicante	Sahhìl	Dilenci
Mendicare	Sahhilkem	Dilenmek
Meno	Kìma	Daha az
Menfa	Súfra	Sofra
Menta, erba domeftica	Nánā, Punk	Nane
Mente	Adragh	Zihin, akıl
Mentire	Dráu kem	Yalan söylemek

Mentitore	Dravìn	Yalancı
Menzogna	Dràu, Duràu	Yalan
Mercantare	Bazàr kem	Pazarlık etmek, ticaret yapmak
Mercante	Bazárghàn	Tüccar
Mercante del principe	Sciahhbender	Şehbender, devlet tüccarı
Mercato	Bazàr	Pazar, çarşı
Mercede	Ahhk, Ālùfa	Ücret, maaş
Mercoledì	Ciáhr sciámbì	Çarşamba
Mercurio, argento vivo	Zibak	Cıva
Merda	Ghú	Dışkı
Merenda	Fravìn	Ara öğün, kahvaltı
Meretrice	Kahhbah	Fahişe
Meritare	Mftahhk bum	Hak etmek
Meritare, far cofa grata a Dio	Kēira bu Qodé cekem	Sevap işlemek, Allah katında hak kazanmak
Merito	Mstahhk, Kēira	Liyakat, sevap
Mefcola	Efcìú	Kepçe
Mefcolanza	Tekelia	Karışım

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Mefcolare	Tekel kem	Karıştırmak
Mefe	Aif, Mah	Ay (Takvim)
Mefsa	Kodás	Ayin (Katolik)
Meffe, raccolta de' frumenti	Dakla	Hasat, ekin toplama
Meftiere	Sánát, kar	Meslek, sanat
Mefto, afflitto	Vakam, Be kéif	Üzgün, kederli

Meftrui	Ser aìf	Adet kanaması
Metallo	Mafrak	Metal
Mettere	Dáinum, Dàinit	Koymak
Mettere due in confronto	Rubári dem	İkisini karşılaştırmak
Mettere fopra ai cibi	Peverkem	Yemeklerin üzerine serpmek
Mezzo, la metà	Nif, Nivi, Nivek	Yarım, orta
Mezzo giorno	Ní vro	Öğle vakti
Midolla	Mezì	İlik
Miele	Enghivin	Bal
Mietere	Drum, Drut	Biçmek (ekin)
Miglio	Gharez, Taala	Darı
Migliorare, far più buono	Quofcter cekem	İyileştirmek, daha iyi yapmak
Migliorare, ftar meglio di malattia	Ceter bum	Hastalıktan iyileşmek
Milantatore	Ghelak fe asáb ket	Mübalağacı, kendini çok öven
Milie	Ahzar	Bin
Milza	Tahhel	Dalak
Mina, fuoco militare fotto terra	Laghma	Lağım (askeri patlayıcı)
Minaccia	Ghef, Tasil, Tersá	Tehdit
Minacciare, mettempaura	Tasil dem	Tehdit etmek, korkutmak
Minacciare, fpaventare	Tersìnum	Korkutmak, dehşete düşürmek
Minacciare, non moftrar paura	Ghef lekem	Meydan okumak
Mineftrare	Ru tkem	Tabaklara yemek koymak / Servis etmek

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Mineftra	Sciórba	Çorba
Miniera	Māden	Maden ocağı
Minio, minerale	Zerikun	Sülüğen (kırmızı boya minerali)
Miniftro, procuratore	Vakil	Bakan, vekil
Miniftro, primo agente del principe	Malkòi	Başbakan, hükümdarın temsilcisi
Minorare	Kim kèm	Azaltmak
Minore	Piciukter	Daha küçük
Minuto, a pezzetti	Ur	Küçük, parçalanmış
Minuto d'ora	Dakek	Dakika
Miracolo	Āgiáib	Mucize
Mirare	....	Bakmak, hedeflemek
Mirare, prender la mira per fparare	Nifcán boghrum	Nişan almak
Mirto, pianta nota	Mitek	Mersin ağacı
Mifcuglio	Tekel, Tekelìa	Karışım
Mifericordia	Rahhm, Rahhmet	Merhamet
Mifericordiofo	Qodán Rahhm	Merhametli
Mifero, natural docile	Meskin	Zavallı, uysal
Mifero, povero	Fakir, kalander	Sefil, fakir
Miffionario, Apoftolo	Rafúl	Misyoner, elçi
Miftero	Srr	Gizem, sır
Mifura, braccio mercantile	Ghez	Ölçü birimi (arşın)
Mifura, per il grano	Ēlbek	Tahıl ölçüsü

Mifurare	Pivum, Pivit	Ölçmek
Mitigare	Kim kem, Nermakem	Yumuşatmak, yatıştırmak
Mitigarfi il rigore della ftagione	Nerma bit	Mevsim sertliğinin kırılması
Mitra	Tág	Taç, mitra
Mobile di cafa	Amáni	Ev eşyası
Modellare	Kaleb cekem	Modellemek, kalıba dökmek
Modello, ftampa	Kaleb, Andàfa	Model, kalıp, örnek

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Moderare, diminuire	Kim kem, Zapt kem	Ölçülü olmak, dizginlemek
Modefto	Ādep, Meskin	Mütevazı, edepli
Modo	Ters, Refa, Ādét	Tarz, yöntem, adet
Moglie	Zen	Karı / Eş
Moleftare, far faftidio	Zahhmét dem, Āges kem	Rahatsız etmek, taciz etmek
Moleftia	Zahhméta, Āgesia	Rahatsızlık, sıkıntı
Molino	Afc, Afca	Değirmen
Molino da mano	Deft dár	El değirmeni
Molla dell' accialino	Pèr	Çakmaktaşı yayı
Molla da orologio	Zambarek	Saat zembereği
Molle, tenero	Nerma, Nazéka	Yumuşak, narin
Molletta da prendere il fuoco	Ghazék	Ateş maşası
Mollificare	Nerma bekem	Yumuşatmak
Mollificato	Nerma bú	Yumuşatılmış
Molte volte	Ghelak giár	Defalarca, çok kez

Moltiplicare	Zeida kem	Çoğaltmak
Moltitudine	Arbeda, kalabala	Kalabalık, çokluk
Molto	Ghelak	Çok
Momento	Dakek	An, moment
Monaco dei Criftiani	Rabán	Hristiyan keşişi
Monaco de' Turchi	Darvifc	Türk dervişi
Monarca	Kunkar, Sultan	Hükümdar, Sultan
Monarca di Perfia	Sciahh āgemi	Acem Şahı
Monarchia	Orket, Orka, Memleket	Monarşi, krallık
Monaftero de' Criftiani	Der	Manastır
Mondare	Pakafckem, Tazakem	Temizlemek, arındırmak
Mondo	Dùnie	Dünya
Mondo nuovo, cioè l'America	Enghi dunie	Yeni Dünya, yani Amerika
Mondo, pulito	Pakafc, Taza	Temiz, saf
Mondo, lecito	Akhlál	Helal, caiz
Moneta	Draf	Para, sikke
Montagna	Cià	Dağ
Monte	Cià	Tepe, dağ

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Monticelli di pietra lifcia	Kàvri	Düzgün taşlardan oluşan küçük tepeler
Mordere	Ghezúm, ghezit	Isırmak
Morire	Merùm, merit	Ölmek
Moribondo	Nesìk merìa	Can çekişen, ölmek üzere olan
Mormorare	Ghàibét kem	Fısıldaşmak, gıybet etmek

Mormorazione	Gháibéta	Fısıltı, gıybet
Moro, negro	Refc	Esmer, siyah
Moro, pianta	Tu	Dut ağacı
Moroidi	....	Basur (Hemoroid)
Morficare	....	Isırmak (Bakınız: Mordere)
Morficatura	Ghez, Gheza	Isırık, ısırılma
Mortajo	Aven	Havan
Mortale	Merén, Kaùvi karàba	Ölümlü, ölümcül
Mortale, peccato mortale	Ghuna mazén	Ölümcül günah, büyük günah
Mortalità	Ghelak merén	Ölümlülük, ölüm oranı
Morte	Merìa	Ölüm
Mortificare, levar le forze	Be kuét cekem, Suft kem	Güçten düşürmek, gevşetmek
Mortificare uno, lafciarlo fenza allegrezza	Be kéif cekem	Birini kederlendirmek, keyfini kaçırmak
Mortificare, fbalordire	Na ehhs kem	Şaşkına çevirmek, hissizleştirmek
Mortificato, uomo pien di vergogna	Ciav' fuft	Utanç dolu adam, mahcup
Morto	Merìa, Mér	Ölü
Mofca	Mefc	Sinek
Mofchea de' Turchi	Mufghefta, Gemã	Camii
Moftacchi	Simbél	Bıyık

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Moftarda	Dufcáf	Hardal (pişmiş şıra anlamında)
Molto	Scilia tri	Çok, pek çok
Moftra, orologio	Sãat	Saat

Moftra, fegno	Niican	İşaret, gösterge
Moftra delle pelliccie	Zaghàra	Kürk sergisi / örneği
Moftrare, infegnare	Nifcándem	Göstermek, öğretmek
Moftro	Tefteki kreta, Āgiaib	Canavar, çirkin / hayret verici şey
Mozzo di ftalla	Erkép dár	Ahır uşağı, seyis yardımcısı
Mucchio	Giúm	Yığın, küme
Mucillagine	Ghliza	Müsilaj, yapışkan sıvı
Muffa	Afúnk	Küf
Muffare	Afúnk boghrit, Ghert	Küflenmek
Muggire	....	Böğürmek (Bakınız: Gridare)
Mugnere il latte	Scir dufcium	Süt sağmak
Mulattiere, che porta a nolo	Kéruedár, katercì	Katırcı (ücretle taşıyan)
Mulattiere, che fatica ftipendiato	Karbenda	Odun taşıyan ücretli işçi
Mulo	Efter	Katır
Mulo difettofo, che tira calci	Efter fciambofc	Çifte atan kusurlu katır
Muovere	Levìnum, Levand	Hareket ettirmek
Muoverfi	Levúm, Levit	Hareket etmek
Muraglia	Divár	Duvar
Muraglia della città	Súra, Beden	Şehir suru, kale bedeni
Murare, far una muraglia	Divár cekem, Zapt kem	Duvar örmek, kapatmak
Muratore	Oftà divàri	Duvarcı ustası
Mufchio	Msk	Misk
Mufica	Mufikì	Müzik
Mutande	Derpé	İç çamaşırı, don

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Mutare	Ghoorum, Bghoorit	Değiştirmek
Mutato	Ghooftia, Ghooft	Değişmiş
Muto	Lal	Dilsiz

E-Tablolar'a aktar

N

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Nacchera	Nakàra	Nakkare (küçük davul)
Nano	Giùgi	Cüce
Narcifo, fiore	Narghìs	Nergis çiçeği
Narancio	Narang	Portakal
Narrare	....	Anlatmak (Bakınız: Dire)
Nafare	Been bekem	Koklamak
Nafcere	Bùm, Bit, Tét a Dunie	Doğmak, dünyaya gelmek
Nafcere delle piante	Scin bit	Bitkilerin yeşermesi/doğması
Nafcere del fole	Ruz ālit	Güneşin doğması / yükselmesi
Nafcita, per parentela	Ugiak	Doğum, soy, ocak
Nafcondere	Vefciérum, Vefciárt	Gizlemek
Nafcofto	Vefciara	Gizli
Nafo	Défn	Burun
Natale, giorno del nafcimento	Màulùd, Milèd	Doğum günü, Noel
Natare, fopra l' acqua ftare	Ser avé vaftum	Yüzmek (su üzerinde durmak)
Natura	Tabiã	Doğa, tabiat
Natura, membro virile	Kiri	Doğa (erkeklik organı anlamında)
Natura, di femmina	Kuz	Doğa (dişilik organı anlamında)
Naturale, fenza artificio	Ex Qo	Doğal, yapay olmayan

Nave	Markab, Ghamìe, Sfini	Gemi

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 192

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Nave foftenuta da otri	Kalék	Kelek (sal)
Navigare	Ser ghamìe ciùm	Gemiyle seyahat etmek
Naufea	Tekelia màde	Bulantı, kusma hali
Naufeare	Māde tekel ket, Del karāb ket	Midesi bulanmak, içi kalkmak
Nazione	Melléta, Affiréta	Millet, boy, kabile
Nazione, cioè rito	Taifa	Mezhep, rütüel grubu, tayfa
Nè	Na	Ne... ne de...
Ne (propofizione)	Dangh, Naf	İçinde, -de / -da
Nebbia	Mès	Sis
Neceffario	Lazem	Gerekli, lazım
Neceffità	Mahhtag, kati lazem	Gereklilik, ihtiyaç
Neceffitare, far violenza	Zor cekem, Kotek cekem	Zorlamak, şiddet uygulamak
Neceffitato, per forza	Koték	Mecbur kalmış, zorla
Nefando	kabìt, laramaz	Alçak, iğrenç, yaramaz
Negare, non affermare	Enkar tkem, Nadém	İnkâr etmek, vermemek
Negligentare	Kama na élgherum	İhmal etmek, umursamamak
Negligente	Be ghiréta, Aftii ghrana	İhmalkâr, gayretsiz
Negoziare	Bazàr tkem	Ticaret yapmak, müzakere etmek
Negro	Refc	Siyah, zenci
Negromante	Sahhr	Büyücü, necromancer
Nemicare	Dufman le kem	Düşmanlık etmek

Nemico	Dufmàn	Düşman
Neo	Nifcan	Ben (vücuttaki leke)
Né più nè meno	Na kima, na zéida	Ne az ne çok

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 193

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Nepote per parte di fratello	Bráza	Erkek kardeşten olan yeğen
Nepote per parte di forella	Kvárza	Kız kardeşten olan yeğen
Nereggiare	Rengh refc boghrum	Kararmak, siyah renk almak
Nervo	Péi, Peik	Sinir, sinirli
Neffuno	Kes nina	Hiç kimse
Neffuna volta	Ciù giàr	Hiçbir zaman
Nettare	Pakafckem	Temizlemek
Netto	Pakafc, Pak, Taza	Temiz, pak, saf
Neve	Báfer	Kar
Nevigare	Báfer tet	Kar yağması
Neutrale	Na ex au, na ex avì	Tarafsız, ne o ne bu
Nidificare	Elìn cekem	Yuva yapmak
Nido	Elìn	Yuva
Niente	Nina	Hiçbir şey
Niente affatto	Kùtt, Ciù nina	Katiyen, hiçbir şekilde
Ninnare, muover la cuna	Behzinum, Ehzinum	Sallamak, ninni söylemek
Nitro	Dermánc fpì	Güherçile
No	Na, Nina	Hayır
Nobile, femplice fignore	Agha	Soylu, bey, ağa
Nobile, difcendenza di Bassa	Bek zada	Paşa soyundan gelen, beyzade

Nobile, difcendenza di Maometto	Serìf, Sãid	Şerif, Seyyid (Peygamber soyu)
Nocca	Ghre t,pel	Parmak eklemi
Noce	Ghùz	Ceviz
Nocevole	Zerer ket, Zerer det	Zararlı, zarar veren
Nocciuola	Bendak	Fındık
Nodo	Ghré	Düğüm
Noi	Am	Biz
Noja	āgefia	Sıkıntı, usanç
Nojare	āges kem	Sıkmak, usandırmak
Nolo	Kérue	Kira, navlun

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 194

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Nome	Náve	İsim, ad
Nominare, dir il nome	Nave bezium, Navedem	İsimlendirmek, adını söylemek
Non	Na, Nina	Değil, olumsuzluk eki
Nonna	Avola, Dapìra	Büyükanne, nene
Nonno	Bapir	Büyükbaba, dede
Norma	....	Kural, ölçü (Bakınız: Modello)
Notificare	Eskara tkem, Kabar dem	Bildirmek, haber vermek
Notizia	Kabar	Haber
Nottare, fermarfi di notte	Scièf derúnum	Gecelemek, gece konaklamak
Notte	Sciéf	Gece
Nottola	Ciàk ciàk kùla	Yarasa / Gece kuşu
Novanta	Nud	Doksan

Nove	Nah	Dokuz
Novembre	Ciria pàfı	Kasım
Nozze	Davàt	Düğün
Nubile, arrivato in pubertà	Balak	Evlilik çağında (kız)
Nudare	Rùs kem	Çıplak bırakmak, soymak
Nudo	Rús	Çıplak
Nudrimento, forza	Kuèt	Besin, güç
Nudrire, dar da mangiare	Zādi dem, Qodàm kem	Beslemek, bakmak
Nulla	Nina, Ciù nina, Kutt	Hiçlik, hiçbir şey
Numerare	Efméruai, Befmérum	Saymak, numaralandırmak
Numerato	Efmárt	Sayılmış
Numero, aritmetica	Rakkam, Asàb	Sayı, rakam, hesap
Nunciare	Mesghindem	Müjdelemek, haber vermek
Nunciazione di felici nuove	Mesghin	Müjde, iyi haber bildirimi

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Nuocere	Zerer kem	Zarar vermek
Nuora	Búka	Gelin
Nuotare	Malavàn kem	Yüzmek
Nuotatore	Malavàn	Yüzücü
Nuovità	Kabar nú	Yenilik, yeni haber
Nuovo	Nù	Yeni
Nutrice	Dàin	Sütanne, dadı
Nuvola	A,ura	Bulut

Nuvolarfi	Aura bit, Aura peida bit	Bulutlanmak
Nuvolato	A,ura bù	Bulutlu

E-Tablolar'a aktar

O

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
O (particola feparativa)	Ia, Lo lo (Yezidi tabiri)	Veya, ya da
Obbedire	Ghohedem, Kabar boghrum	İtaat etmek, söz dinlemek
Obbediente	Ghohedar	İtaatkar
Oblazione a Dio	Korbàn	Allah'a sunulan kurban
Obbiiare	Sbìr kem	Unutmak
Obbligate, sforzare	Zor le kem	Zorlamak
Obbligato, sforzato	Zor bù, Zor kiria, koték	Zorunlu, mecbur
Obbligato, bifogno	Lazem	Gerekli, mecbur
Obbligazione	Mēnét	Yükümlülük, minnet
Obbligo, ufanza	Kanun, Refa, Ādét	Yükümlülük, kanun, gelenek
Oblìo	Sbir	Unutkanlık, unutma
Obliquo, non diritto	Kvár, Beruári	Eğik, düz olmayan
Obbrobrio	Āib	Ayıp, utanç
Occafionare	....	Sebep olmak (Bakınız: Cagjonare)
Occafo	Maghreb	Batı, güneşin batışı

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 196

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Occhiale	Ciéfmek	Gözlük
Occhiare, non perdere di vifta	Ciàv le kem	Gözetlemek, gözden kaçırmamak

Occhiare, con occhio torvo	Ciàv' áveri le kem	Ters ters bakmak
Occhiare (fuperftizione)	Ciàvìn kem	Nazar değdirmek
Occhio	Ciàve	Göz
Occidentale	Maghrebi	Batılı
Occidere	Kufium, kufit	Öldürmek
Occifione	Kuftia	Öldürme, katil
Occifo	kuft	Öldürülmüş
Occorrere, andar all' incontro	Ber aìka ciùm	Rastlamak, karşılaşmaya gitmek
Occorrere, bifognare	Lazem	Gerekmek
Occorrenza	Kanghi lazem	Gereklilik, ihtiyaç anı
Occultare	Vefciérum, Vefciár	Gizlemek
Occultamente, nafcofto	Vefciàra, Vefciàr	Gizlice, saklanarak
Occultamente, fenza rumore	Be dénk	Sessizce, gizlice
Occupare, prender luogo	Gé boghrum	İşgal etmek, yer tutmak
Occupare, lavorare	Scióghol kem	Meşgul olmak, çalışmak
Occupare uno, tenerlo a bada	Mezul kem	Birini meşgul etmek, alıkoymak
Occuparfi	Mezùli qo kem	Meşgul olmak
Occupato	Mezùli, Mezúi bu	Meşgul
Occupazione	Scioghol, Mezùlia	İş, meşguliyet
Odiare	kutt navém, Penàvaftum	Nefret etmek, hiç sevmemek
Odio	Del refc	Nefret (kara kalp)
Odiofo, neffuno lo ama	Kes navèt	Nefret edilen, kimsenin sevmediği
Odiofo, non grato	Aftii ghrana	İtici, kaba, hoşa gitmeyen
Odorare	Been bekem	Koklamak

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Odorato, foftantivo	Been	Koku alma duyusu
Odore	Been, Been fahht kem	Koku, koku almak
Offella, Baklàva	Sambusék	Baklava, börek (et veya pirinç dolgulu)
Offendere, far del danno	Zerer kem	İncitmek, zarar vermek
Offendere, difguftare	Ziz kem, Sél kem	Gücendirmek, midesini bulandırmak
Offefo	Ziz, Ziz bù, Del máia	Gücenmiş, incinmiş
Offerire, metter avanti	Dem ber	Sunmak, önüne koymak
Offerirfi per cerimonie	Az ahhzer, Az ber ta	Amade olmak, hizmete hazır olmak
Officio, carica	Martaba, Paia	Görev, makam, rütbe
Offufcare	Tarì kem	Karartmak, bulanıklaştırmak
Offufcato	Tarì, Tarì bù	Kararmış, bulanık
Oftalmia	Ciàv'kùl	Göz iltihabı, ağrılı göz
Oggi	Auro, Iro	Bugün
Ogni	Ehr, Ammo	Her
Ognunque	Ehr ki bit	Her kimse
Ogni giorno	Ehro ehro, Ehr rvz	Her gün
Ogni ora	Ehr sãat	Her saat
Ognuno	Ehr kes, Ammo	Herkes
Ogni volta	Ehr giar	Her seferinde
Ohi	Ahi	Eyvah / Ah
Oibó	Na na, Stoghfor allah	Ayıp / Estağfurullah
Oimè	Vaai, Vaai	Vah vah / Eyvah

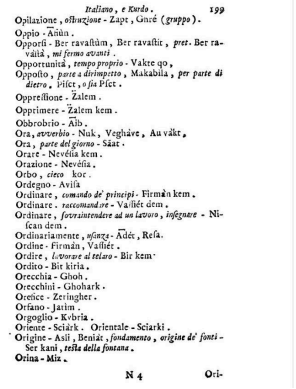
Olio	Duna, Dun	Yağ
Olio d'oliva	Dune zéitùn	Zeytinyağı
Olio di noce	Dune, Ghùz	Ceviz yağı
Olio di fefamo	Serìng	Susam yağı
Oliva	Zéitùn	Zeytin

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 198

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Oltraggiare, ftrapazzare	Dufcium dem	Hakaret etmek, hırpalamak
Oltre	Ghéir, Sbél	Ötesinde, başka
Oltre di ció	Ghéir àu, Sbél àu	Bundan başka, dahası
Ombellico	Nafk, Nafaka, Navek	Göbek deliği, orta
Ombra	Sibéri	Gölge
Ombreggiare	Sibèri tkem	Gölgelemek
Ombrella	Kivèta deft	Şemsiye
Omicidio	Kuftia merovi	Adam öldürme
Omiffione	Cenaker, Batalìa	İhmal, eksik bırakma
Oncino	Cinghăl, kalăba	Çengel, kanca
Onda	Mùg	Dalga
Ondeggiare	Mùg ket	Dalgalanmak
Onde	Ex au	Buradan, bu yüzden
Onerofo, pefante	Ghrana	Ağır, yüklü
Oneftà, compoftezza	Ādep	Dürüstlük, edep
Onefto, uomo di cofcienza	Ahhlàl zada	Dürüst, vicdanlı adam
Onefto (valore giufto)	Anfaf	İnsaflı, adil (değer)
Onnipotenza di Dio	Kadréta Qodé	Allah'ın her şeye gücü yetmesi

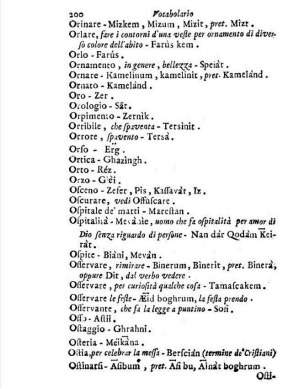
Onorare	karàm kem, Iméta tkem	Onurlandırmak, hürmet etmek
Onore, onoratezza	Arz	Onur, şeref
Onorante	Qodàm imétà	Onurlandıran, saygı gösteren
Onorato	Ahhli ărz	Onurlu, saygın adam
Onorevolmente, bene	Spei, Speiàt	Onurla, iyi bir şekilde
Opaco	Tarì	Mat, karanlık
Opera, lavoro	Scioghol	Eser, iş
Operajo	Pala	İşçi, gündelikçi, ırgat
Operare	....	Yapmak, işlemek (Bakınız: Fare)
Opinare	Takmìn kem, fexer kem	Fikir yürütmek, sanmak
Opinante	....	Fikir beyan eden
Opinione	Feker, Takmin	Fikir, görüş



Italiano, e Kurdo. 199

Opilazione, *offuzzione* - Zapt, Ghré (*gruppo*).
Oppio - Aûûn.
Opporfi - Ber ravaftùm, Ber ravaftìr, *pret.* Ber ravaftà, *mi formo avanti*.
Opportunità, *tempo proprio* - Vakte qo,
Opposto, *parte a dirimpetto*, Makabila, *per parte di dietro*, Pifct, *o fia* Pfct.
Oppreffione - Zalem.
Opprimere - Zalem kem.
Obbrobrio - Alb.
Ora, *avverbio* - Nuk, Veghàve, Au vàkt,
Ora, *parte del giorno* - Sàat.
Orare - Nevéfia kem.
Orazione - Nevéfia.
Orbo, *cieco* kor.
Ordegno - Avifa
Ordinare, *comando de' principi* - Firmàn kem.
Ordinare, *raccomandare* - Vaffet dem.
Ordinare, *fovraintendere ad un lavoro, infegnare* - Nifcan dem.
Ordinariamente, *ofinzè* - Ădèt, Refa.
Ordine - Firmàn, Vaffet.
Ordire, *lavorare al telaro* - Bir kem.
Ordito - Bir kiria.
Orecchia - Ghoh.
Orecchini - Ghohark.
Orefice - Zeringher.
Orfano - Jatim.
Orgoglio - Kebria.
Oriente - Sciàrk. Orientale - Sciarki.
Origine - Asil, Beniàt, *fondamento, origine de' fonti* - Ser kani, *teffa della fontana*.
Orina - Mix.

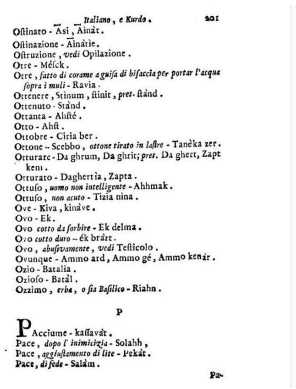
N 4 Ori-



200 *Vocabolario*

Orinare - Mixkem, Mixàm, Mixit, *pret.* Mixt.
Ortare, *fare i contorni d una vefte per ornamento di diverfo colore dell'abito* - Farùs kem.
Orlo - Farùs.
Ornamento, *in genere, bellezza* - Speiàt.
Ornare - Kamelinum, kamelinit, *pret.* Kamelànd.
Ornato - Kamelànd.
Oro - Zer.
Orologio - Sàr.
Orpimento - Zernik.
Orribile, *che fpaventa* - Tersinit.
Orrore, *fpavento* - Tersà.
Orfo - Erg.
Ortica - Ghazingh.
Orto - Réz.
Orzo - Grèi.
Oferno - Zefer, Pis, Kiffavàt, Ix.
Ofcurare, *vedi* Offufcare.
Ofpitale de' matti - Marcifan.
Ofpitalità - Mevàlie, *uomo che fa ofpitalità per amor di Dio fenza riguardo di perfone* - Nan dàr Qodàm Keirat.
Ofpite - Biàni, Mevàn.
Offervare, *vimirare* - Binerum, Binerit, *pret.* Binerà, *oppure* Dit, *dal verbo vedere*.
Offervare, *per offervanza qualche cofa* - Tamafcakem.
Offervare *le feffe* - Kèd boghrum, *la feffa prendo*.
Offervante, *che fa la legge a puntino* - Sofi.
Offa - Afill.
Oltaggio - Ghrahni.
Oferia - Meikàna.
Oftia, *per celebrar la meffa* - Berfcidn (*termine de' Criftiani*)
Oltuarfi - Afubum, *pret.* Afi bu, Afiuàt boghrum.

Offi-



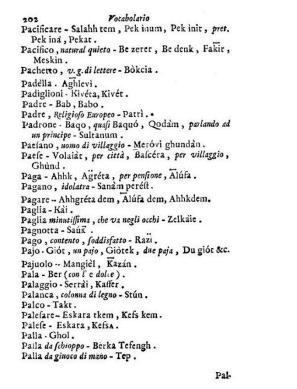
Italiano, e Kurdo. 201

Offinato - Asi, Ainàt.
Offinazione - Alnàrie.
Offruzione, *vedi* Opilazione.
Ofte - Mélick.
Ofte, *fatto di corame a guifa di bifaccia per portar l'acque fopra i muli* - Ravia.
Ottenere, Stinum, ftinit, *pret.* ftànd.
Ottenuto - Stànd.
Ottanta - Alufté.
Otto - Abfi.
Ottobre - Cirla ber.
Ottone - Scribbo, *ottone tirato in lafre* - Tanèka zer.
Otturare - Da ghrum, Da ghrit; *pret.* Da ghett, Zapt kem.
Otturato - Daghertìa, Zapta.
Ottufo, *uomo non intelligente* - Ahhmak.
Ottufo, *non acuto* - Tlaia nina.
Ove - Kiva, kinàve.
Ovo - Ek.
Ovo *cotto da forbire* - Ek delma.
Ovo *cotto duro* - ék bràet.
Ovo, *abufivamente, vedi* Teftìcolo.
Ovunque - Ammo ard, Ammo gé, Ammo kenàr.
Ozio - Batalia.
Ozioso - Batàl.
Ozzimo, *ebreo, o fia Baffilico* - Riahu.

P

Acciume - kaffavàt.
Pace, *dopo l'inimicizia* - Solahh,
Pace, *aggiuftamento di lite* - Pekàt.
Pace, *di fede* - Salàm.

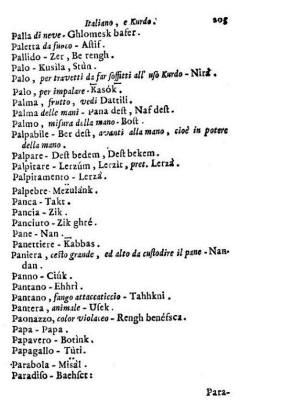
Pa-



202 *Vocabolario*

Pacificare - Salahh tem, Pek ànum, Pek init, *pret.* Pek ina, Pekat.
Pacifico, *naturale quieto* - Be aerter, Be denk, Fakir, Meskin.
Pachetto, *v. g. di lettere* - Bòkcia.
Padella - Aghlevi.
Padiglioni - Kivéta, Kivét.
Padre - Bab, Babo.
Padre, *Religiofo Europeo* - Patrì.
Padrone - Baqo, *quafi* Baqò, Qodàm, *parlando ad un principe* - Sultanum.
Paefano, *uomo di villaggio* - Merovi ghundàn.
Paefe - Volaiàt, *per città*, Balcéra, *per villaggio*, Ghùnd.
Paga - Ahhk, Agréta, *per perfone*, Alufa.
Pagano, *idolatra* - Sanàm perèft.
Pagare - Ahhgréta dem, Alufa dem, Ahhkdem.
Paglia - Kàf.
Paglia *minutiffima, che va negli occhi* - Zelkàie.
Pagnotta - Saiè.
Pago, *contento, foddisfatto* - Razi.
Pajo - Giót, *un paio*, Giòtek, *due paja*, Du giót &c.
Pajuolo - Mangièl, Kazan.
Pala - Ber *(con l'e dolce)*.
Palaggio - Serrài, Kaffer,
Palanca, *colonna di legno* - Stùn.
Palco - Takt.
Palefare - Eskara tkem, Kefs kem.
Palefe - Eskara, Kefsa.
Palla - Ghol.
Palla *da fchioppo* - Berka Tefengh.
Palla *da giuoco di mano* - Tep.

Pal-



Italiano, e Kurdo. 203

Palla *di neve* - Ghlomesk bafer.
Paletta *da fuoco* - Afilf.
Pallido - Zer, Be rengh.
Palo - Kusila, Stùn.
Palo, *per traverfo da far foffitti all' ufo Kurdo* - Nirè.
Palo, *per impalare* - Kasòk.
Palma, *frutto, vedi* Dattili.
Palma *delle mani* - Pana deft, Naf deft.
Palmo, *mifura della mano* - Boft.
Palpabile - Be deft, *avanti alla mano, cioè in potere della mano*.
Palpare - Deft bedem, Deft bekem.
Palpitare - Lerzùm, Lerzàt, *pret.* Lerzà.
Palpitamento - Lerzà.
Palpebre - Mezulànk.
Panca - Takt.
Pancia - Zik.
Panciuto - Zik ghré.
Pane - Nan.
Panettiere - Kabbas.
Paniera, *ceflo grande, ed alto da cuftodire il pane* - Nandan.
Panno - Ciùk.
Pantano - Ehhri.
Pantano, *fango attaccaticcio* - Tahhni.
Pantera, *animale* - Ufek.
Paonazzo, *color violaceo* - Rengh benéfica.
Papa - Papa.
Papavero - Borink.
Papagallo - Tùrì.
Parabola - Mifàl.
Paradifo - Bachfèt:

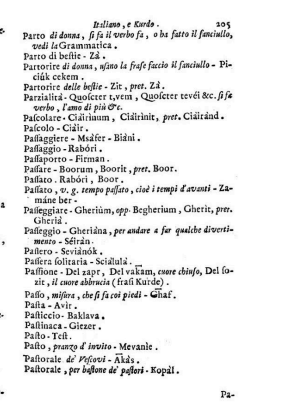
Para-



204 *Vocabolario*

Paragonare, *mettere perfone in confronto* - Rubàri ekem - Rubàri tkem.
Paragone *in confronto* - Rubàri.
Paramofche - Bavafcàn.
Parata, *ornamento* - Kamelànd.
Parata, *cofa bella* - Speiàt.
Parato, *pronto* - Ahhzèr.
Parco, *che mangia poco* - kim koarìna.
Parente, *uomo di cafa* - Merovi mal.
Parente *d'una ftefa famiglia* - Ez tek mal.
Parentela - Ugiàk.
Pargoletto - Kuru fcit, *figlio da latte*.
Pari, *non difuguale* - Giòt.
Pari *infieme* - Barabàr, Pékua.
Pariglia, *in voce* - Bedel.
Pariglia, *per vendetta* - Tola.
Prendersi *la pariglia, vendicarfi di qualche fatto* - Tola qo ftinum, Tola qo ftinit, *pret.* Tola qo ftand.
Parità, *efempio* - Mifàl.
Parlare - Bahhkavum, Bahhkovit, *pret.* Ahhkaft, Kabar dem
Parola - kabar.
Parlamento, *difcorfo* - Ahhkàftina,
Parpaglione - Balarif.
Parfimonia - Terbir.
Parte, *un pezzo* - Valfil.
Parte, *porzione propria* - Bara, *far le parti, dar ad ognuno la porzione propria* - Bara dem,
Parteciparе, *effer complice* - Scirik bum.
Partecipe, *compagno* - Scirik.
Partenza - Ciùna.
Partire - Ciùm, Deciùm, Bciùm, Cit, *pret.* Ció.

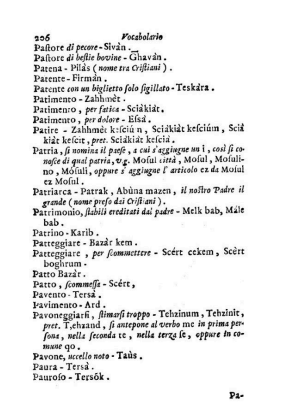
Par-



Italiano, e Kurdo. 205

Parto *di donna, fi fa il verbo fa, o ha fatto il fanciullo, vedi la* Grammatica.
Parto di beftie - Zà.
Partorire *di donna, ufano la frafe faccio il fanciullo* - Piciàk cekem.
Partorire *delle beftie* - Zit, *pret.* Zà.
Parzialità - Qaofcter tyem, Qaofcter tevéi &c. *fi fa verbo, l'amo di più &c.*
Pafcolare - Ciàiriaum, Ciàirinit, *pret.* Ciàirànd.
Pafcolo - Ciàir.
Paffaggiere - Msàfer - Bràni.
Paffaggio - Rabòri.
Paffaporto - Firman.
Paffare - Booram, Boorit, *pret.* Boor.
Paffato - Rabòri, Boor.
Paffato, *v. g. tempo paffato, cioè i tempi d'avanti* - Zamàne ber.
Paffeggiare - Gherium, *opp.* Begherium, Gherit, *pret.* Gherìd.
Paffeggio - Gherìana, *per andare a far qualche divertimento* - Sfiràn.
Paftero - Sevianòk.
Paftera *folitaria* - Sciàlulà.
Paffione - Del zapt, Del vakàm, *cuore chinfo*, Del fozzi, *il cuore abbraccia* (frafi Kurde).
Paffo, *miffura, che fi fa coi piedi* - Ghaf.
Pafta - Avir.
Paftìccio - Baklava.
Paftinaca - Gitezer.
Pafto - Tefi.
Pafto, *pranzo d'invito* - Mevanle.
Paftorale *de' Pifcovi* - Akàs.
Paftorale, *per baftone de' paftori* - Kopàl.

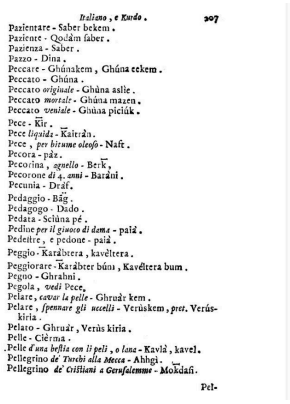
Pa-



206 *Vocabolario*

Paftore *di pecore* - Sivàn.
Paftore *di beftie bovine* - Ghavàn.
Patena - Pilàs (*nome era Criftiani*).
Parente - Firmàn.
Parente *con un bigliette folo figillato* - Teskàra.
Patimento - Zahhnèt.
Patimento, *per fatica* - Sciàkiàt.
Patimento, *per dolore* - Elfà.
Patire - Zahhmèt kifciù n, Sciàkiàt kefciùm, Sciàkiàt kefcit, *pret.* Sciàkiàt kefcià.
Patria, *fi nomina il paefe, a cui s'aggiugne un i, così fi conofce di qual patria, v.g.* Mofuli *città*, Mofuli, Mofulino, Mofuli, *oppure s aggiugne l' articolo en da* Mofuli ex Mofuli.
Patriarca - Patrak, Abùna mazen, *il noftro Padre il grande (nome prefo dai Criftiani)*.
Patrimonio, *fubbi ereditati dal padre* - Melk bab, Male bab.
Patrino - Karib.
Patteggiare - Bazàr kem.
Patteggiare, *per fcommeffere* - Scért cekem, Scért boghrum.
Patto Bazàr.
Patto, *fcommeffa* - Scért,
Pavento - Tersà.
Pavimento - Ard.
Pavoneggiarfi, *ftimarfi troppo* - Tehainum, Tehainit, *pret.* Tehaind, *fi antepone al verbo me in prima perfona, nella feconda te, nella terza fe, oppure in comune qo*.
Pavone, *uccello noto* - Taùs.
Paura - Tersà.
Paurofo - Tersòk.

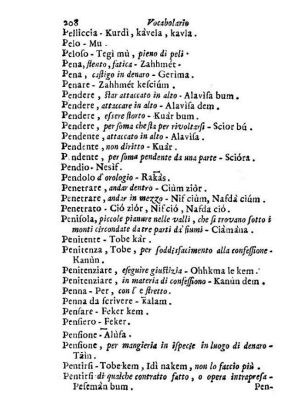
Pa-



Italiano , e Kurdo . 207

Paxlentare - Saber bekem .
Paxlentè - Qodàm faber .
Paxlenzà - Saber .
Pazzo - Dina .
Peccare - Ghúnakem , Ghúna eekem .
Peccato - Ghúna .
Peccato *originale* - Ghúna aslie .
Peccato *mortale* - Ghúna mazen .
Peccato *veniale* - Ghúna piciúk .
Pece - Kîr .
Pece *liquida* - Kaitràn .
Pece , *per bitume oleoso* - Naft .
Pecora - pàz .
Pecorina , *agnello* - Berk .
Pecorone *di 4. anni* - Barâni .
Pecunia - Dràf .
Pedaggio - Bâg .
Pedagogo - Dado .
Pedata - Sciùna pé .
Pedile *per il giuoco di dame* - palâ .
Pedelire , e pedone - palâ .
Peggio - Karâbtera , kavêttera .
Peggiorare - Karâbter bún , Kavêttera bum .
Pegno - Ghrahni .
Pegola , *vedi* Pece .
Pelare , *cavar la pelle* - Ghruâr kem .
Pelare , *spennare gli uccelli* - Verúskem , *pret.* Verúskiria .
Pelato - Ghruâr , Verús kiria .
Pelle - Clêrma .
Pelle *d'una beſtia con li peli , o lana* - Kavlà , kavel .
Pellegrino *de' Turchi alla Mecca* - Ahhgì .
Pellegrino *de' Criſtiani a Gerusalemme* - Mokdaſi .

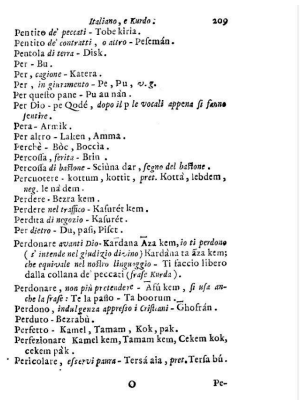
Pel-



Vocabolario 208

Pelliccia - Kurdì , kávela , kavia .
Pelo - Mu .
Peloſo - Tegì mù , *pieno di peli* .
Pena , *ſtento , fatica* - Zahhmêt .
Pena , *caſtigo in denaro* - Gerima .
Penare - Zahhmêt kefcîùm .
Pendere , *ſtar attaccato in alto* - Alavîſa bum .
Pendere , *attaccare in alto* - Alavîſa dem .
Pendere , *eſſere ſtorto* - Kuâr bum .
Pendere , *per ſoma che ſia per ribaltarſi* - Scior bú .
Pendente , *attaccato in alto* - Alavîſa .
Pendente , *non diritto* - Kuâr .
Pendente , *per ſoma pendente da una parte* - Sciórа .
Pendio - Nesîf .
Pendolo *d'orologio* - Rakàs .
Penetrare , *andar dentro* - Ciùm ziór .
Penetrare , *andar in mezzo* - Nîf ciùm , Nafdâ ciùm .
Penetrato - Ciô ziór , Nîf ciô , Nafda ciô .
Peniſola , *piccole pianure nelle valli , che ſi trovano ſotto i monti circondate da tre parti da fiumi* - Ciâmâna .
Penitente - Tobe kâr .
Penitenza , Tobe , *per ſoddisfacimento alla confeſſione* - Kanún .
Penitenziare , *eſeguire giuſtizia* - Ohhkma le kem .
Penitenziare , *in materia di confeſſione* - Kanún dem .
Penna - Per , *con l' e ſtretto* .
Penna da ſcrivere - Kalam .
Penſare - Feker kem .
Penſiero - Feker .
Penſione - Alûfa .
Penſione , *per mangieria in ſpecie in luogo di denaro* - Tâin .
Pentiſi - Tobe kem , Idi nakem , *non lo faccio più* .
Pentirſi *di qualche contratto fatto , o opera intrapreſa* - Peſtmân bum .

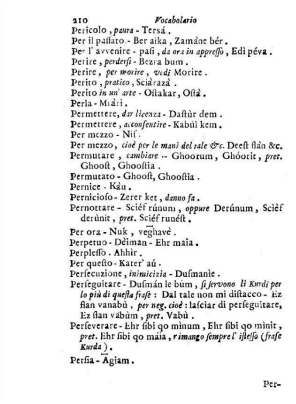
Pen-



Italiano , e Kurdo . 209

Pentire *de' peccati* - Tobe kiria .
Pentito *de' contratti , o altro* - Peſemân .
Pentola *di terra* - Disk .
Per - Ba .
Per , *cagione* - Katera .
Per , *in giuramento* - Pe , Pu , *v. g.*
Per queſto pane - Pu au nân .
Per Dio - pe Qodé , *dopo il p le vocali appena ſi ſente* .
Pera - Armik .
Per altro - Laken , Amma .
Perchè - Bóc , Boccia .
Percoſſa , *ferita* - Bein .
Percoſſa *di baſtone* - Sciùna dar , *segno del baſtone* .
Percuotere - kottum , kottit , *pret.* Kottâ , lebdem , *neg.* le nâ dem .
Perdere - Bezra kem .
Perdere *nel treffico* - Kaſurêt kem .
Perdita *di negozio* - Kaſurêt .
Per *dietro* - Du , paſi , Pifct .
Perdonare *avanti Dio* - Kardana Âza kem , *io ti perdono* (*s'intende nel giudizio divino*) Kardâna ta âza kem ; *che equivale nel noſtro linguaggio* - Ti faccio libero dalla collana de' peccati (*ſtraſe Kurda*) .
Perdonare , *non più pretendere* - Âſû kem , *ſi uſa anche la ſtraſe* : Te la paſo - Ta boorum .
Perdono , *indulgenza approſſo i Criſtiani* - Ghoſrán .
Perduto - Bezrabú .
Perfetto - Kamel , Tamam , Kok , pak .
Perfezionare Kamel kem , Tamam kem , Cekem kok , cekem pâk .
Pericolare , *eſſervi paura* - Tersá ala , *pret.* Terſa bú .

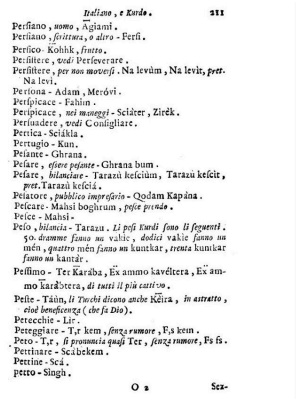
O Pe-



Vocabolario 210

Pericolo , *paura* - Tersá .
Per il paſſato - Ber alka , Zamâne bér .
Per l' avvenire - paſi , *da ora in appreſſo* , Edi péva .
Perire , *perderſi* - Bezra bum .
Perire , *per morire* , *vedi* Morire .
Perito , *pratico* , Sciâ'azá .
Perito *in un' arte* - Oſtakar , Oſtâ .
Perla - Mrâri .
Permettere , *far lecito* - Daſtûr dem .
Permettere , *acconſentire* - Kabûl kem .
Per mezzo - Nîſ .
Per mezzo , *cioè per le mani del sale &c.* Deſt ûân &c.
Permutare , *cambiare* - Ghoorum , Ghóorit , *pret.* Ghoofi , Ghooſtia .
Permutato - Ghoofi , Ghooſtia .
Pernice - Kâu .
Pernicioſo - Zerer ket , *danno ſa* .
Pernottare - Sciêf rúnum , *oppure* Derúnum , Sciêf derúnit , *pret.* Sciêf runêft .
Per ora - Nuk , veghavè .
Perpetuo - Délman - Ehr maîa .
Perpleſſo - Alhîr .
Per queſto - Kater' aû .
Perſecuzione , *inimicizia* - Duſmanie .
Perſeguitare - Duſmân le bum , *ſi fervono li Kurdi per lo più di queſta ſtraſe* : Dal tale non mi diſtacco - Ez ſtan vanabû , *per neg. cioè* : laſciar di perſeguitare , Ez ſtan vabûm , *pret.* Vabû .
Perſeverare - Ehr ſibî qo mînum , Ehr ſibî qo mînit , *pret.* Ehr ſibî qo maîa , *rimango ſempre l' iſteſſo* (*ſtraſe Kurda*) .
Perſia - Âgiam .

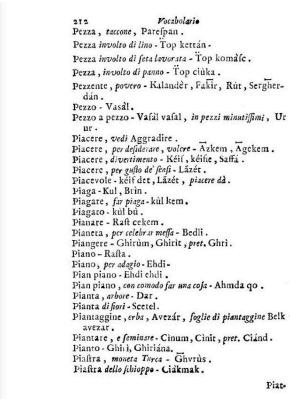
Per-



Italiano , e Kurdo . 211

Perſiano , *uomo* , Âgiamì .
Perſiano , *ſcrittura , o altro* - Perſi .
Perſico - Kohhk , *frutto* .
Perſiſtere , *vedi* Perſeverare .
Perſiſtere , *per non muoverſi* . Na levûm , Na levît , *pret.* Na levi .
Perſona - Adam , Meróvi .
Perſpicace - Fahîm .
Perſpicace , *nei maneggi* - Sciâcer , Zirêk .
Perſuadere , *vedi* Conſigliare .
Perſica - Sciâkla .
Pertugio - Kun .
Peſante - Ghrana .
Peſare , *eſſere peſante* - Ghrana bum .
Peſare , *bilanciare* - Tarazù keſciùm , Tarazù keſciè , *pret.* Tarazù keſciá .
Peſatore , *pubblico impreſario* - Qodam Kapâna .
Peſcare - Mahsì boghrum , *peſce prendo* .
Peſce - Mahsì .
Peſo , *bilancia* - Tarazu . *Li peſi Kurdi ſono li ſeguenti* . 50. *dramme ſanno un* vakie , *dodici* vakie *ſanno un* mén , *quattro* mén *ſanno un* kuntkar , *trenta* kuntkar *ſanno un* kantâr .
Peſſimo - Tet Karâba , Ek ammo Karâbtera , *di tutti il più cattivo* .
Peſte - Tâún , *li Turchi dicono anche* Kêira , *in astratto , cioè beneficenza (che fa Dio*) .
Petecchie - Lir .
Petteggiare - Tr kem , *forza rumore* , F.s kem .
Peto - T.r , *ſi pronuncia quaſi* Ter , *forza rumore* , Fs ſs .
Petrinare - Scâbekem .
Petrine - Scá .
petto - Singh .

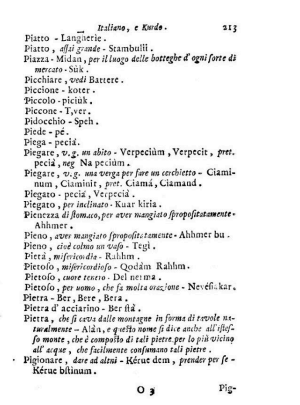
O 2 Sza-



Vocabolario 212

Pezza , *taccone* , Parefpan .
Pezza *involto di lino* - Top ketán .
Pezza *involto di feta lavorata* - Top komâſe .
Pezza , *involto di panno* - Top ciùka .
Pezzente , *povero* - Kalandèr , Fakîr , Rût , Serghêrdán .
Pezzo - Vaſâl .
Pezzo a pezzo - Vaſâl vaſal , *in pezzi minutiſſimi* , Ut ur .
Piacere , *vedi* Aggradire .
Piacere , *per deſiderare , volere* - Arkem , Agekem .
Piacere , *divertimento* - Kéſi , kéſie , Saffa .
Piacere , *per guſto de' ſenſi* - Lázét .
Piacevole - kéſi dét , Lázét , *piacere dà* .
Piaga - Kul , Brîn .
Piagare , *far piaga* - kúl kem .
Piagato - kúl bú .
Pianare - Raſt ekem .
Pianeta , *per celeſte noſtra* - Bedîi .
Piangere - Ghirîm , Ghirit , *pret.* Ghrì .
Piano - Rafta .
Piano , *per adagio* - Ehdi .
Pian piano - Ehdi ehdi .
Pian piano , *con comodo far una coſa* - Ahmda qo .
Pianta , *arbore* - Dar .
Pianta *di fiori* - Seetel .
Pianuggine , *erba* , Avezár , *foglie di pianuggine* Belk avezár .
Piantare , *e ſeminare* - Cinum , Cinît , *pret.* Cíând .
Pianto - Ghîi , Ghitiâna .
Piaſtra , *moneta Turca* - Ghvrûs .
Piaſtra *dello ſchioppo* - Ciâkmak .

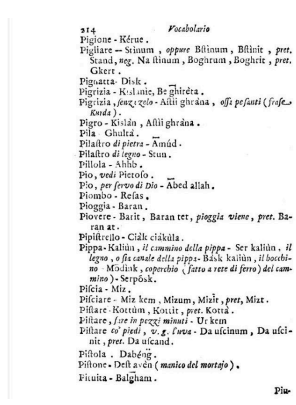
Piat-



Italiano , e Kurdo . 213

Piatto - Langôtrie .
Piatto , *affai grande* - Stambulfi .
Piazza - Midan , *per il luogo delle botteghe d' ogni ſorte di mercato* - Sûk .
Picchiare , *vedi* Battere .
Piccione - kotez .
Piccolo - piciúk .
Piccone - Tyer .
Pidocchio - Speh .
Piede - pé .
Piega - peclá .
Piegare , *v. g. un abito* - Verpeciûm , Verpecit , *pret.* peclá , *neg* Na peciûm .
Piegare , *v. g. una verga per fare un cerchietto* - Ciamînum , Ciamînit , *pret.* Ciamá , Ciamand .
Piegato - peciá , Verpeciá .
Piegato , *per inclinato* - Kuar kiria .
Pienezza *di ſtomaco , per aver mangiato ſtrapoſitatamente* - Ahhmer .
Pieno , *aver mangiato ſtrapoſitatamente* - Ahhmer bu .
Pieno , *cioè colmo un vaſo* - Tegì .
Pietà , *miſericordia* - Rahhm .
Pietoſo , *miſericordioſo* - Qodâm Rahhm .
Pietoſo , *cuore tenero* - Del netima .
Pietoſo , *per uomo , che fa molta orazione* - Nevéſkar .
Pietra - Ber , Bere , Bera .
Pietra d' acciarino - Ber ſtâ .
Pietra , *che ſi cava dalle montagne in forma di tavole naturalmente* - Alâa , *e quello nome ſi dice anche all'iſteſſo monte , che è compoſto di tali pietre per lo più vicino all' acque , che facilmente conſumano tali pietre* .
Pigionare , *dare ad altrui* - Kérut dem , *prendere per ſe* - Kérut bûinum .

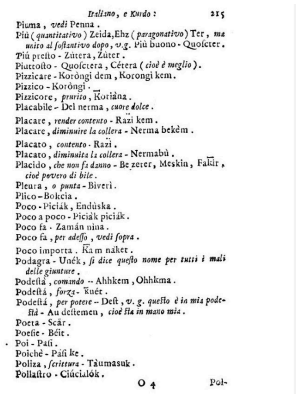
O 3 Pig-



Vocabolario 214

Pigione - Kérut .
Pigliare - Stûum , *oppure* Bûinum , Bûinit , *pret.* Stand , neg. Na ſtûum , Boghrum , Boghrit , *pret.* Gkert .
Piguatta - Disk .
Pigrizia - Kalanie , Begbirêta .
Pigrizia , *genz'ozio* - Aſſîi ghrâna , *oſſ. peſanti* (*ſtraſe Kurda*) .
Pigro - Kisláu , Aſîi ghrâna .
Pila - Ghultá .
Pilaſtro *di pietra* - Amûd .
Pilaſtro *di legno* - Stun .
Pillola - Ahhb .
Pio , *vedi* Pietoſo .
Pio , *per fervoro di Dio* - Abed allah .
Piombo - Refas .
Pioggia - Baran .
Piovere - Barît , Baran tet , *pioggia viene* , *pret.* Baran at .
Pipiſtrello - Clâk ciâkúla .
Pippa - Kalûn , *il cannuto della pippa* - Ser kalûn , *il legno , o fia canale della pippa* - Bâsk kalûn , *il bocchino* - Modank , *coperchio* (*fatto a vaſe di ferro*) *del cammino*) - Serpôsk .
Piſcia - Mîz .
Piſciare - Mîz kem , Mizum , Mizît , *pret.* Miat .
Piſiare - Kottûm , Kotzit , *pret.* Kottá .
Piſtare , *fare in pezzi minuti* - Ut kem
Piſtare *co' piedi* , *v. g. l'uva* - Da uſcinum , Da uſcinit , *pret.* Da uſcand .
Piſtola - Dabéngh .
Piſtone - Deſt avên (*manico del mortaio*) .
Fiſtula - Balgham .

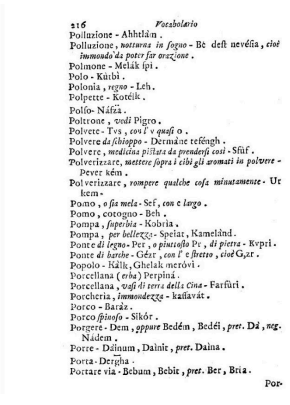
Piu-



Italiano , e Kurdo : 215

Piuma , *vedi* Penna .
Più (*quantitativo*) Zeiâa , Ehz (*paragonativo*) Ter , *ma uniti al ſoſtantivo dopo , v.g.* Più buono - Quoſcter .
Più preſto - Zûter , Zûter .
Piuttoſto - Quoſcterа , Cétera (*cioè è meglio*) .
Pizzicare - Korôngi dem , Korongi kem .
Pizzico - Korôngi .
Pizzicore , *prurito* , Kotâna .
Placabile - Del nerma , *cuore dolce* .
Placare , *render contento* - Razi kem .
Placare , *diminuire la collera* - Nermabù .
Placido , *che non fa danno* - Be zerer , Meskin , Falîr , *cioè povero di bile* .
Pleura , *o punta* - Biverì .
Plico - Bokcia .
Poco - Piciák , Endúska .
Poco a poco - Piciák piciák .
Poco fa - Zamán nina .
Poco fà , *per adeſſo* , *vedi ſopra* .
Poco importa . Ka m nâker .
Podagra - Unêk , *ſi dice queſto nome per tutti i mali delle giunture* .
Podeſtà , *comando* - Ahhkem , Ohhkma .
Podeſtà , *forza* - Ruêt .
Podeſtà , *per potere* - Deſt , *v. g. quello è in mia podeſtà* - Au deſtemen , *cioè ſta in mano mia* .
Poeta - Scâr .
Poeſie - Bêit .
Pol - Pafi .
Polchè - Paſi ke .
Poliza , *ſcrittura* - Táumasuk .
Pollaſtro - Ciúcilók .

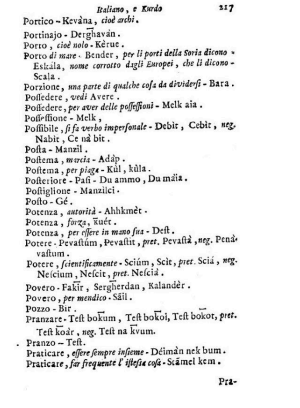
O 4 Pol-



Vocabolario 216

Polluzione - Ahhtlân .
Polluzione , *notturna in ſogno* - Bê deſt nevéſia , *cioè immondo da poter far orazione* .
Polmone - Melâk ipi .
Polo - Kutbi .
Polonia , *regno* - Leh .
Polpette - Kotéik .
Polſo - Nâſfa .
Poltrone , *vedi* Pigro .
Polvere - Tvs , *con l' v quaſi o* .
Polvere *da ſchioppo* - Dermâne teſengh .
Polvere , *medicina preſſata da prenderſi così* - Sfûf .
Polverizzare , *mettere ſopra i cibi gli aromati in polvere* - Pever kém .
Polverizzare , *rompere qualche coſa minutamente* - Ut kem .
Pomo , *o ſia mela* - Sef , *con e largo* .
Pomo , cotogno - Beh .
Pompa , *ſuperbia* - Kobria .
Pompa , *per bellezza* - Spelat , Kamelând .
Ponte *di legno* - Pet , *o piuttoſto* Pe , *di pietra* - Kvpri .
Ponte *di barche* - Gézr , *con l' e ſtretto* , *cioè* Gzr .
Popolo - Kálk , Ghelak meróvi .
Porcellana (*erba*) Perpiná .
Porcellana , *vaſi di terra della Cina* - Farfûri .
Porcheria , *immondezza* - kaſiavât .
Porco - Barâz .
Porco *ſtimoſo* - Sikór .
Porgere - Dem , *oppure* Bedém , Bedêi , *pret.* Dá , *neg.* Nádem .
Porre - Dánum , Dainè , *pret.* Daîna .
Porta - Dergha .
Portare via - Bebum , Bebit , *pret.* Ber , Bria .

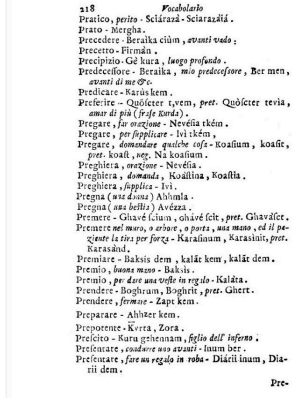
Por-



Italiano , e Kurdo 217

Portico - Kevâna , *cioè archi* .
Portinajo - Dergháván .
Porto , *cioè nolo* - Kérut .
Porto *di mare* - Bender , *per li porti della Turchia dicono* - Eskála , *nome corrotto dagli Europei , che li dicono* - Scala .
Porzione , *una parte di qualche coſa da dividerſi* - Bara .
Poſſedere , *vedi* Avere .
Poſſedere , *per aver delle poſſeſſioni* - Melk aîa .
Poſſeſſione - Melk .
Poſſibile , *ſi fa verbo impersonale* - Debit , Cebit , *neg.* Nabit , Ce nâ bit .
Poſta - Manzil .
Poſtema , *marcia* - Adáp .
Poſtema , *per piaga* - Kúl , kúla .
Poſteriore - Paſi - Du ammo , Du mâia .
Poſtiglione - Manzilci .
Poſto - Gé .
Potenza , *autorità* - Ahhkmêt .
Potenza , *forza* , Ruêt .
Potenza , *per eſſere in mano ſua* - Deſt .
Potere - Pevaſtûm , Pevaſtit , *pret.* Pevaſtâ , *neg.* Penâvaſtum .
Potere , *ſcientificamente* - Sciúm , Scit , *pret.* Sciá , *neg.* Neciúm , Neſcit , *pret.* Neſciá .
Povero - Fakîr , Sergherdan , Kalandèr .
Povero , *per mendico* - Sáli .
Pozzo - Bir .
Pranzare - Teſt boküm , Teſt bokúi , Teſt bokot , *pret.* Teſt kôar , neg. Teſt na kvum .
Pranzo - Teſt .
Praticare , *eſſere ſempre inſieme* - Délmân nek bum .
Praticare , *far frequente l' iſteſſa coſa* - Skámel kem .

Pra-



Vocabolario 218

Pratico , *perito* - Sciárazâ - Sciarazâiá .
Prato - Mergha .
Precedere - Beraika ciùm , *avanti vado* ,
Precetto - Firmân .
Precipizio - Gé kura , *luogo profondo* .
Predecceſſore - Beraika , *mio predeceſſore* , Ber men , *avanti di me &c.*
Predicare - Karûs kem .
Preferire - Qoôſcter tvem , *pret.* Quôſcter tevia , *amar di più* (*ſtraſe Kurda*) .
Pregare , *far orazione* - Nevéſia tkém .
Pregare , *per ſupplicare* - Ivi tkém .
Pregare , *domandare qualche coſa* - Koaſium , koaſie , *pret.* koaſt , *neg.* Na koaſium .
Preghiera , *orazione* - Nevéſia .
Preghiera , *domanda* , Koâſtina , Koaſtia .
Preghiera , *ſupplica* - Ivi .
Pregna (*una beſtia*) Ahhmla .
Pregna (*una beſtia*) Avézza .
Premere - Ghavê ſcium , ghavê ſcit , *pret.* Ghavâſcr .
Premere *nel muro , o arbore , o porta , una mano , ed il peſante la tira per forza* - Karañium , Karasiùit , *pret.* Karasâud .
Premiare - Baksis dem , kalâr kem , kalâr dem .
Premio , *buona mano* - Baksis .
Premio , *per dar una treſta in regalo* - Kalâra .
Prendere - Boghrum , Boghrit , *pret.* Ghert .
Prendere , *fermare* - Zapt kem .
Preparare - Ahhzer kem .
Preporente - Kvrra , Zora .
Preſcito - Kara gehenam , *figlio dell' inferno* .
Preſentare , *condurre una ſtanza* - Isum ber .
Preſentare , *fare un regalo in roba* - Diârîi inam , Diârii dem .

Pre-

Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Opilazione, ostruzione	Zapt, Ghré (gruppo)	Tıkanıklık, engel
Oppio	Añiùn	Afyon
Opporfi - Ber ravaftùm, Ber ravaftit, pret. Ber ravaità, mi fermo avanti	Ber ravaftùm, Ber ravaftit, pret. Ber ravaità	Karşı koymak, önünde durmak
Opportunità, tempo proprio	Vakte qo	Fırsat, uygun zaman
Opposto, parte a dirimpetto	Makabila	Karşıt, karşı taraf
Opposto, per parte di dietro	Pifct, o fia Pfct	Arka taraf, gerideki

Oppreffione	Žalem	Zulüm, baskı
Opprimere	Žalem kem	Zulmetmek, ezmek
Obbrobrio	Āib	Ayıp, utanç
Ora, avverbio	Nuk, Veghàve, Au vàkt	Şimdi (zarf)
Ora, parte del giorno	Sāat	Saat, günün bölümü
Orare	Nevéfia kem	Dua etmek
Orazione	Nevéfia	Dua
Orbo, cieco	kor	Kör
Ordegno	Avìfa	Araç, gereç
Ordinare, comando de' principi	Firmàn kem	Emretmek, hüküm sürmek
Ordinare, raccomandare	Vailiét dem	Sipariş etmek, tavsiye etmek
Ordinare, sovraintendere ad un lavoro, insegnare	Nifcan dem	Düzenlemek, işe nezaret etmek, öğretmek
Ordinariamente, usanza	Ādét, Refa	Genellikle, adet
Ordine	Firmàn, Vasliét	Düzen, emir
Ordire, lavorare al telaro	Bir kem	(Tezgahta) Dokumak
Ordito	Bit kiria	Dokunmuş, çözgü
Orecchia	Ghoh	Kulak
Orecchini	Ghohark	Küpe
Orefice	Zeringher	Kuyumcu
Orfano	Jatìm	Yetim
Orgoglio	Kvbria	Gurur
Oriente	Sciàrk	Doğu
Orientale	Sciarki	Doğulu
Origine	Asli, Beniàt, fondamento	Köken, asıl, temel

Origine de' fonti	Ser kani, testa della fontana	Pınar başı, kaynak başlangıcı
Orina	Miz	İdrar

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Orinare	Mizkem, Mizum, Mizit, pret. Mizt	İdrar yapmak
Orlare, fare i contorni d'una veste...	Farùs kem	Kenar dikmek, süslemek
Orlo	Farùs	Kenar, baskı
Ornamento, in genere, bellezza	Speiàt	Süs, güzellik
Ornare	Kamelìnum, kamelinit, pret. Kameland	Süslemek
Ornato	Kameland	Süslü
Oro	Zer	Altın
Orologio	Sāt	Saat (alet)
Orpimento	Zernìk	Zırnık (boya maddesi)
Orribile, che spaventa	Tersinìt	Korkunç
Orrore, spavento	Tersà	Dehşet, korku
Orso	Erg	Ayı
Ortica	Ghazìngh	Isırgan otu
Orto	Réz	Bahçe, bağ
Orzo	Gièi	Arpa
Osceno	Zefer, Pis, Kaffavàt, Iz	Müstehcen, pis
Oscurare	vedi Offuscare	Karartmak
Ospitale de' matti	Marestan	Tımarhane
Ospitalità	Mevànìe	Misafirperverlik

Uomo che fa ospitalità per amor di Dio...	Nan dàr Qodàm Keirāt	Allah rızası için ikramda bulunan adam
Ospite	Biàni, Mevàn	Misafir
Osservare, rimirare	Binerum, Binerit, pret. Binerà	Gözlemlemek, bakmak
Osservare per curiosità	Tamafcakem	Merakla izlemek
Osservare le feste	Āid boghrum	Bayramları kutlamak
Osservante, che fa la legge a puntino	Sòfi	Kurallara tam uyan, Sofu
Osso	Afiì	Kemik
Ostaggio	Ghrahni	Rehin
Osteria	Méikāna	Meyhane
Ostia, per celebrar la messa	Berfciàn (termine de' Cristiani)	Ekmek (Hristiyan ayini için)
Ostinarsi	Afibum, pret. Afi bu, Ainàt boghrum	İnat etmek

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ostinato	Āsi, Ainàt	İnatçı
Ostinazione	Ainàtìe	İnatçılık
Ostruzione	vedi Opilazione	Tıkanıklık
Otre	Mélck	Tulum
Otre per portar l'acqua sopra i muli	Ravia	Katır üstünde su taşımak için tulum
Ottenere	Stìnum, stinit, pret. stànd	Elde etmek
Ottenuto	Stànd	Elde edilmiş
Ottanta	Afité	Seksen
Otto	Afit	Sekiz
Ottobre	Ciria ber	Ekim ayı

Ottone	Scebbo, ottone tirato in lastre - Tanèka zer	Pirinç (maden), levha pirinç
Otturare	Da ghrum, Da ghrit; pret. Da ghert, Zapt kem	Kapamak, tıkamak
Otturato	Daghertìa, Zapta	Tıkalı
Ottuso, uomo non intelligente	Ahhmak	Aptal, anlayışsız
Ottuso, non acuto	Tizia nìna	Keskin olmayan, kör
Ove	Kiva, kinàve	Nerede
Ovo	Ek	Yumurta
Ovo cotto da sorbire	Ek delma	Rafadan yumurta
Ovo cotto duro	ek bràzt	Katı pişmiş yumurta
Ovo, abusivamente, vedi Testicolo	....	Yumurta (argo/mecaz kullanım)
Ovunque	Ammo ard, Ammo gé, Ammo kenàr	Her yer, her neresi
Ozio	Batalia	Boş durma, atalet
Ozioso	Batàl	Aylak, boşta
Ozzimo, erba, o sia Basilico	Riahn	Reyhan, fesleğen
P		
Pacciume	kaffavàt	Çer çöp, döküntü
Pace, dopo l'inimicizia	Solahh	Barış (düşmanlık sonrası)
Pace, aggiustamento di lite	Pekàt	Uzlaşma (anlaşmazlık çözümü)
Pace, di fede	Salàm	Selam, barış

E-Tablolar'a aktar

Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Pacificare	Salahh tem, Pekìnum, Pekìnit, pret. Pekìnà	Barıştırmak, yatıştırmak
Pacifico, natural quieto	Be zerer, Be denk, Fakìr, Meskin	Barışçıl, sakin, mazlum
Pachetto, v.g. di lettere	Bòccia	Paket (mektup vb.)
Padella	Aghlevì	Tava
Padiglioni	Kivéta, Kivét	Çadırlar, köşkler
Padre	Bab, Babo	Baba
Padre, Religioso Europeo	Patrì	Peder (Avrupalı din adamı)
Padrone	Baqo, Qodàm	Patron, efendi
Paesano, uomo di villaggio	Meróvi ghundàn	Köylü
Paese	Volaiàt	Ülke, vilayet
Paese per città	Bascéra	Şehir için kullanılan yer
Paese per villaggio	Ghùnd	Köy
Paga	Ahhk, Ağréta, Alùfa	Maaş, ödeme
Pagano, idolatra	Sanàm peréft	Putperest
Pagare	Ahhgréta dem, Alùfa dem	Ödemek
Paglia	Kài	Saman
Paglia minutissima	Zelkaìe	İnce saman
Pagnotta	Saūk	Somun ekmek
Pago, contento	Razï	Memnun, razı
Pajo	Giót	Çift
Pajuolo	Mangièl, Kazán	Kazan, tencere
Pala	Ber	Kürek
Palaggio	Serràì, Kaffer	Saray, kasır
Palanca, colonna di legno	Stún	Direk, sütun

Palco	Takt	Sahne, taht
Palesare	Eskara tkem, Kefs kem	Açığa çıkarmak
Palese	Eskara, Kefsa	Açık, belli
Palla	Ghol	Top
Palla da fchioppo	Bèrka Tefengh	Tüfek mermisi
Palla da giuoco di mano	Tep	El topu

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Palla di neve	Ghlomesk bafer	Kar topu
Paletta da fuoco	Aftif	Ateş küreği
Pallido	Zer, Be rengh	Solgun, renksiz
Palo	Kusila, Stùn	Kazık, direk
Palo per travetti... all'uso Kurdo	Niràt	Kurt usulü tavan kirişi
Palo per impalare	Kasók	Kazığa oturtma kazığı
Palma, frutto	vedi Dattili	Hurma
Palma delle mani	Pana deft, Naf deft	Avuç içi
Palmo, misura della mano	Boft	Karış (ölçü)
Palpabile	Ber deft	Elle tutulur, hissedilir
Palpare	Deft bedem, Deft bekem	Avuçlamak, ellemek
Palpitare	Lerzùm, Lerzìt, pret. Lerzà	Titremek, çarpıntısı olmak
Palpitamento	Lerzà	Çarpıntı
Palpebre	Mezulànk	Göz kapakları
Panca	Takt	Bank, sıra
Pancia	Zik	Karın
Panciuto	Zik ghré	Göbekli

Pane	Nan	Ekmek
Panettiere	Kabbas	Fırıncı
Paniera	Nandan	Ekmek sepeti
Panno	Ciúk	Kumaş, bez
Pantano	Ehhrì	Bataklık
Pantano, fango attaccaticcio	Tahhkni	Yapışkan çamur
Pantera, animale	Ulek	Panter
Paonazzo, color violaceo	Rengh bené fca	Morumsu renk
Papa	Papa	Papa
Papavero	Botìnk	Gelincik, haşhaş
Papagallo	Tùti	Papağan
Parabola	Misàl	Mesel, benzetme
Paradiso	Baefict	Cennet

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 204
Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Paragonare	Rubàri cekem, Rubàri tkem	Karşılaştırmak
Paragone in confronto	Rubàri	Karşılaştırma, kıyas
Paramosche	Bavascàn	Sinek savar
Parata, ornamento	Kameländ	Geçit töreni süsü
Parata, cosa bella	Speiàt	Güzel şey
Parato, pronto	Ahhzér	Hazır
Parco, che mangia poco	kim koarina	Az yiyen, tutumlu
Parente, uomo di casa	Meróvi mal	Akraba, ev halkından
Parente d'una stessa famiglia	Ez iek màl	Aynı aileden akraba
Parentela	Ugiàk	Akrabalık, ocak

Pargoletto	Kuru fcir, figlio da latte	Süt çocuğu
Pari, non disuguale	Giót	Eşit, çift
Pari insieme	Barabàr, Pékua	Beraber, eş düzeyde
Patiglia, in vece	Bedel	Bedel, karşılık
Pariglia, per vendetta	Tola	İntikam için aynıyla karşılık verme
Prenderfi la pariglia, vendicarsi	Tola qo ftìnum	İntikam almak
Parità, esempio	Misàl	Eşitlik, örnek
Parlare	Bahhkavum, Bahhkovit, pret. Ahhkaft	Konuşmak
Parola	kabar	Kelime, söz
Parlamento, discorso	Ahhkaftina	Parlamento, söylev
Parpaglione	Balatìf	Kelebek
Parsimonia	Tetbìr	Tutumluluk, tedbir
Parte, un pezzo	Vasfàl	Parça
Parte, porzione propria	Bara	Pay, hisse
Partecipare, esser complice	Scirìk bum	Ortak olmak, katılmak
Partecipe, compagno	Scirìk	Ortak, katılımcı
Partenza	Ciúna	Kalkış, ayrılış
Partire	Ciùm, Deciùm	Ayrılmak, gitmek

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 205
Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Parto di donna	....	Kadın doğumu
Parto di bestie	Zà	Hayvan doğumu
Partorire di donna	Piciúk cekem	Kadın için doğurmak (çocuk yapıyorum ifadesi)

Partorire delle bestie	Zit, pret. Zà	Hayvanın doğurması
Parzialità	Quofcter t,vem	Taraflılık
Pascolare	Ciàirìnum, Ciàirìnit, pret. Ciàiràn d	Otlatmak
Pascolo	Ciàir	Otlak, mera
Passeggiere	Msafer - Biàni	Yolcu, misafir
Passaggio	Rabóri	Geçiş
Passaporto	Firmàn	Pasaport, ferman
Passare	Boorum, Boorit, pret. Boor	Geçmek
Passato	Rabóri, Boor	Geçmiş
Passato, tempo passato	Zamáne ber	Geçmiş zaman
Passeggiare	Gherìùm, Gherìt, pret. Gherià	Gezinmek
Passeggio, per andare a far qualche divertimento	Séiràn	Gezinti, seyran
Passero	Seviànók	Serçe
Passera solitaria	Scialulà	Yalnız serçe (ardıç kuşu türü)
Passione	Del zapr, Del vakam	Tutku, gönül yarası
Passo, misura	Ghaf	Adım (ölçü)
Pasta	Avìr	Hamur
Pasticcio	Baklava	Börek veya Baklava
Pastinaca	Giezer	Havuç
Pasto	Teft	Öğün, yemek
Pasto, pranzo d'invito	Mevanìe	Davet yemeği
Pastorale de' Vescovi	Ākàs	Piskopos asası
Pastorale, per bastone de' pastori	Kopàl	Çoban değneği, kopal

E-Tablolar'a aktar

Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pastore di pecore	Sivàn	Koyun çobanı
Pastore di bestie bovine	Ghavàn	Sığır çobanı
Patena	Pilàs (nome tra Cristiani)	Paten (Hristiyan ayin tabağı)
Patente	Firmàn	Ruhsat, ferman
Patente con un biglietto solo sigillato	Teskàra	Tezkere, mühürlü belge
Patimento	Zahhmèt	Çile, zahmet
Patimento, per fatica	Sciàkiàt	Yorgunluktan çekilen çile
Patimento, per dolore	Efsà	Acıdan çekilen çile
Patire	Zahhmèt kefciún, Sciàkiàt kefciún	Acı çekmek, katlanmak
Patria	....	Vatan
Patriarca	Patrak, Abùna mazen	Patrik, büyük babamız
Patrimonio	Melk bab, Mále bab	Miras, baba mülkü
Patrino	Karìb	Vaftiz babası, yakın
Patteggiare	Bazàr kem	Pazarlık etmek
Patto	Bazàr	Anlaşma, pazar
Patto, scommessa	Scért	Bahis, sözleşme
Pavento	Tersà	Korku, ürperti
Pavimento	Ard	Zemin, yer
Pavoneggiarsi, stimarsi troppo	Tehzinum	Böbürlenmek, kasılmak
Pavone, uccello noto	Taùs	Tavus kuşu
Paura	Tersà	Korku
Pauroso	Tersók	Korkak

E-Tablolar'a aktar

Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pazientare	Saber bekem	Sabretmek
Paziente	Qodàm saber	Sabırlı
Pazienza	Saber	Sabır
Pazzo	Dina	Deli
Peccare	Ghúnakem, Ghúna eekem	Günah işlemek
Peccato	Ghúna	Günah
Peccato originale	Ghúna aslìe	Asli günah
Peccato mortale	Ghúna mazen	Büyük günah
Peccato veniale	Ghúna piciúk	Küçük günah
Pece	Kīr	Zift
Pece liquida	Kaitràn	Katran
Pece, per bitume oleoso	Naft	Petrol, neft
Pecora	pàz	Koyun
Pecorina, agnello	Berk	Kuzu
Pecorone di 4 anni	Baràni	Dört yaşında koç
Pecunia	Dràf	Para, akçe
Pedaggio	Bāğ	Yol vergisi, haraç
Pedagogo	Dado	Eğitmen, lala
Pedata	Sciùna pé	Ayak izi
Pedine per il giuoco di dama	paià	Dama taşları
Pedestre, e pedone	paià	Yaya
Peggio	Karàbtera, kavèltera	Daha kötü
Peggiorare	Karàbter búna	Kötüleşmek
Pegno	Ghrahni	Rehin, teminat
Pegola	vedi Pece	Zift
Pelare, cavar la pelle	Ghruàr kem	Deri yüzmek

Pelare le uccelli	Verùskem	Kuş yolmak
Pelato	Ghruàr, Verùs kiria	Yolunmuş, derisi yüzülmüş
Pelle	Cièrma	Deri, ten
Pelle d'una bestia con li peli...	Kavlà, kavel	Post, tüylü hayvan derisi
Pellegrino de' Turchi alla Mecca	Ahhgì	Hacı (Mekke'ye giden)
Pellegrino de' Cristiani a Gerusalemme	Mokdafi	Kudüs hacısı

E-Tablolar'a aktar

Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pelliccia	Kurdì, kàvela, kavla	Kürk
Pelo	Mu	Tüy, kıl
Peloso	Tegì mù	Tüylü
Pena, stento, fatica	Zahhmét	Zahmet, sıkıntı
Pena, castigo in denaro	Gerima	Ceza, para cezası
Penare	Zahhmét kefciúm	Sıkıntı çekmek
Pendere, star attaccato in alto	Alavìfa bum	Asılı durmak
Pendere, attaccare in alto	Alavìfa dem	Yukarı asmak
Pendere, essere storto	Kuàr bum	Eğik durmak
Pendente, non diritto	Kuàr	Eğri, yamuk
Pendio	Nesìf	Yamaç, bayır
Pendolo d'orologio	Rakàs	Saat sarkacı
Penetrare, andar dentro	Ciùm ziòr	İçeri girmek, nüfuz etmek
Penetrare, andar in mezzo	Nif ciùm, Nafdà ciùm	Araya/merkeze girmek
Penisola	Ciàmàua	Yarımada

Penitente	Tobe kàr	Töbe eden
Penitenza	Kanùn	Tövbe, kefaret
Penitenziere, eseguire giustizia	Ohhkma le kem	Adaleti yerine getiren
Penna	Per	Tüy, kuş tüyü
Penna da scrivere	Kalam	Yazı kalemi
Pensare	Feker kem	Düşünmek
Pensiero	Feker	Düşünce
Pensione	Alùfa	Maaş, aylık
Pentirsi	Tobekem, Idì nakem	Tövbe etmek, bir daha yapmamak
Pentirsi di qualche contratto fatto	Pelemàn bum	Pişman olmak (anlaşmadan vb.)

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pentito de' peccati	Tobe kiria	Günahlardan tövbe etmiş
Pentito de' contratti, o altro	Pesemàn	Sözleşmeden vb. pişman olmuş
Pentola di terra	Disk	Toprak tencere
Per	Bu	İçin / ...den dolayı
Per, cagione	Katera	Sebep ile, nedeniyle
Per, in giuramento	Pe, Pu	Yemin ederken (üzerine)
Per questo pane	Pu au nàn	Bu ekmek üzerine (yemin)
Per Dio	pe Qodé	Allah için
Pera	Armìk	Armut
Per altro	Laken, Amma	Bununla birlikte, ama
Perchè	Bòc, Boccìa	Neden, niçin
Percossa, ferita	Brin	Darbe, yara
Percossa di bastone	Sciùna dar	Sopanın izi / darbesi

Percuotere	kottum, kottit, pret. Kottà, lebdem	Vurmak, çarpmak
Perdere	Bezra kem	Kaybetmek
Perdere nel traffico	Kafurét kem	Ticarette kaybetmek
Perdita di negozio	Kafurét	İş kaybı, zarar
Per dietro	Du, pafi, Pifct	Arkadan, geriden
Perdonare avanti Dio	Kardana Āza kem	Allah katında affetmek
Perdonare, non più pretendere	Āfú kem	Affetmek, vazgeçmek
Perdono, indulgenza	Ghofrán	Af, bağışlama
Perduto	Bezrabù	Kaybolmuş, yitirilmiş
Perfetto	Kamel, Tamam, Kok, pak	Mükemmel, tam, temiz
Perfezionare	Kamel kem, Tamam kem	Olgunlaştırmak, tamamlamak
Pericolare, esservi paura	Tersá aia, pret. Terfa bú	Tehlikeye düşmek, korku içinde olmak

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pericolo, paura	Tersá	Tehlike, korku
Per il passato	Ber aika, Zamàne bér	Geçmiş için, eskiden
Per l'avvenire	pafi, da ora in appresso, Edì péva	Gelecek için, bundan sonra
Perire, perdersi	Bezra bum	Yok olmak, kaybolmak
Perire, per morire	vedi Morire	Ölmek, can vermek
Perito, pratico	Sciàrazà	Uzman, deneyimli
Perito in un'arte	Oftakar, Oftà	Bir sanatta usta
Perla	Miàri	İnci
Permettere, dar licenza	Daftùr dem	İzin vermek
Permettere, acconsentire	Kabùl kem	Razı olmak, onaylamak

Per mezzo	Nif	Aracıyla, vasıtasıyla
Per mezzo, cioè per le mani del tale	Deeft flàn	Filancanın eliyle
Permutare, cambiare	Ghoorum, Ghóorit	Takas etmek, değiştirmek
Permutato	Ghooft, Ghooftia	Değiştirilmiş
Pernice	Kàu	Keklik
Pernicioso	Zerer ket	Zararlı
Pernottare	Sciéf rùnum, pret. Sciéf runéft	Geceyi geçirmek, gecelemek
Per ora	Nuk, veghavè	Şimdilik
Perpetuo	Dèiman, Ehr maia	Sürekli, ebedi
Perplesso	Ahhìr	Şaşkın, kararsız
Per questo	Kater' aú	Bunun için
Persecuzione, inimicizia	Dufmanìe	Zulüm, düşmanlık
Perseguitare	Dufmán le bùm	Peşine düşmek, zulmetmek
Perseverare	Ehr fibi qo mìnum	Sebat etmek, sürdürmek
Persia	Āgiam	Acem diyarı, İran

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Persiano, uomo	Āgiami	Acem, İranlı kişi
Persiano, scrittura	Ferfi	Farsça (yazı/dil)
Persico, frutto	Kohhk	Şeftali
Persistere	vedi Perseverare	Israr etmek
Persistere, per non moversi	Na levùm, Na levìt	Kımıldamadan durmak
Persona	Adam, Meróvi	Kişi, şahıs

Perspicace	Fahìm	Anlayışlı, keskin zekalı
Perspicace nei maneggi	Sciàter, Zirèk	İşinde becerikli, kurnaz
Persuadere	vedi Consigliare	İkna etmek
Pertica	Sciákla	Sırık, değnek
Pertugio	Kun	Delik, gedik
Pesante	Ghrana	Ağır
Pesare, essere pesante	Ghrana bum	Ağır gelmek
Pesare, bilanciare	Tarazù kefciùm	Tartmak
Pesatore, pubblico impresario	Qodam Kapàna	Kantarcı, tartıcı
Pescare	Mahsi boghrum	Balık tutmak
Pesce	Mahsi	Balık
Peso, bilancia	Tarazu	Tartı, terazi
Pessimo	Ter Karàba	Çok kötü, en kötü
Peste	Tàùn, Kèira	Veba, salgın
Petecchie	Lir	Derideki lekeler (hastalık belirtisi)
Peteggiare	T,r kem	Yellenmek
Peto	T,r, Fs fs	Yel, gaz
Pettinare	Scàbekem	Taramak
Pettine	Scá	Tarak
Petto	Singh	Göğüs

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pezza, taccone	Parefpan	Yama, parça bez
Pezza involto di lino	Top kettán	Keten topu
Pezza involto di seta lavorata	Top komàfc	İşlenmiş ipek topu

Pezza involto di panno	Top ciùka	Kumaş topu
Pezzente, povero	Kalandèr, Fakìr, Rùt	Dilenci, yoksul
Pezzo	Vasàl	Parça
Pezzo a pezzo	Vasàl vafal	Parça parça
Piacere	vedi Aggradire	Hoşuna gitmek
Piacere, per desiderare	Āzkem, Āgekem	Arzu etmek, dilemek
Piacere, divertimento	Kèif, kèifie, Saffá	Keyif, eğlence
Piacere, per gusto de' sensi	Lāzét	Lezzet, haz
Piacevole	kèif det, Lāzét	Hoş, zevkli
Piaga	Kul, Brìn	Yara
Piagare	kùl kem	Yaralamak
Piagato	kùl bù	Yaralı
Pianare	Raft cekem	Düzlemek
Pianeta, per celebrar messa	Bedli	Ayin elbisesi
Piangere	Ghirùm, Ghirìt	Ağlamak
Piano	Rafta	Düz, düzlem
Piano, per adagio	Ehdi	Yavaş, ağır
Pian piano	Ehdi ehdi	Yavaş yavaş
Pianta, arbore	Dar	Ağaç, bitki
Pianta di fiori	Scetel	Çiçek fidesi
Piantaggine, erba	Avezár	Sinirli ot (bitki)
Piantare, e seminare	Cinum, Cìnit	Dikmek, ekmek
Pianto	Ghinì, Ghiriána	Ağlayış, feryat
Piastra, moneta Turca	Ghvrùs	Kuruş (Türk parası)
Piastra dello schioppo	Ciàkmak	Tüfek çakmağı

Sayfa 213
Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Piatto	Langherìe	Tabak
Piatto, assai grande	Stambulii	Çok büyük tabak (İstanbul işi)
Piazza	Midan	Meydan
Piazza, luogo delle botteghe	Sùk	Çarşı, pazar yeri
Picchiare	vedi Battere	Vurmak, dövmek
Piccione	koter	Güvercin
Piccolo	piciùk	Küçük
Piccone	T,ver	Kazma
Pidocchio	Speh	Bit
Piede	pé	Ayak
Piega	pecià	Kıvrım, büküm
Piegare un abito	Verpeciùm	Elbise katlamak
Piegare una verga	Ciaminum	Çubuk bükmek
Piegato	peciá, Verpecià	Katlanmış, bükülmüş
Piegato, per inclinato	Kuar kiria	Eğilmiş, eğik
Pienezza di stomaco	Ahhmer	Karın tokluğu, şişkinlik
Pieno	Ahhmer bu	Dolu, doymuş
Pieno, cioè colmo un vaso	Tegì	(Kap için) Dolu, ağzına kadar
Pietà, misericordia	Rahhm	Merhamet, acıma
Pietoso	Qodàm Rahhm	Merhametli
Pietoso, cuore tenero	Del nerma	Yumuşak kalpli

Pietoso, per uomo che fa molta orazione	Nevéfia kar	Çok dua eden dindar kişi
Pietra	Ber, Bere	Taş
Pietra d'acciarino	Ber ftà	Çakmak taşı
Pietra che si cava dalle montagne	Alàn	Dağdan çıkarılan taş levha
Pigionare, dare ad altri	Kérue dem	Kiraya vermek
Pigionare, prender per se	Kérue bftìnum	Kiralamak

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 214
Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pigione	Kérue	Kira
Pigliare	Stìnum, Boghrum	Almak, tutmak
Pignatta	Disk	Tencere
Pigrizia	Kislanìe	Tembellik
Pigrizia, senza zelo	Aftìi ghràna	Ağır kanlılık, uyuşukluk
Pigro	Kislàn	Tembel
Pila	Ghultà	Havuz, yalak
Pilastro di pietra	Āmúd	Taş sütun
Pilastro di legno	Stun	Ahşap direk
Pillola	Ahhb	Hap
Pio	vedi Pietoso	Dindar, saygılı
Pio, per servo di Dio	Ābed allah	Allah'ın kulu
Piombo	Refas	Kurşun (maden)
Pioggia	Baran	Yağmur
Piovere	Barit, Baran tet	Yağmur yağması
Pipistrello	Ciàk ciàkùla	Yarasa
Pippa	Kaliùn	Pipo, nargile

Ser kaliùn	....	Pipo başı
Bàsk kaliùn	....	Pipo sapı
Piscia	Miz	Çiş, idrar
Pisciare	Miz kem	İşemek
Pistare	Kottùm, Kottìt	Ezmek, dövmek
Pistare, fare in pezzi minuti	Ur kem	Ufalamak, küçük parçalara ayırmak
Pistola	Dabéng	Tabanca
Pistone	Deft avèn	Havan eli
Pituita	Balgham	Balgam

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 215
Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Piuma	vedi Penna	Tüy
Più (quantitativo)	Zeida, Ehz	Daha (miktar olarak)
Più (paragonativo)	Ter	Daha (karşılaştırma olarak)
Più buono	Quofcter	Daha iyi
Più presto	Zùtera, Zùter	Daha çabuk
Piuttosto	Quofctera, Cétera	Daha ziyade, tercihen
Pizzicare	Koròngi dem	Çimdiklemek, kaşındırmak
Pizzico	Koròngi	Çimdik
Pizzicore, prurito	Kotìana	Kaşıntı
Placabile	Del nerma	Yatıştırılabilir, yumuşak kalpli
Placare	Razi kem	Yatıştırmak, razı etmek
Placare la collera	Nerma bekèm	Öfkeyi dindirmek
Placato, contento	Razì	Yatışmış, memnun

Placato, diminuita la collera	Nermabù	Öfkesi dinmiş
Placido	Be zerer, Meskin	Sakin, zararsız
Pleura, o punta	Biverì	Yan ağrısı, zatülcenp
Plico	Bokcia	Çıkın, tomar, paket
Poco	Piciák, Endùska	Az
Poco a poco	Piciàk piciák	Azar azar
Poco fa	Zamán nìna	Az önce
Poco importa	Kã m nàket	Az önemi var, fark etmez
Podagra	Unék	Gut hastalığı, mafsal ağrısı
Podestà, comando	Ahhkem, Ohhkma	Yetki, komuta, hüküm
Podestà, forza	Kuét	Güç, kuvvet
Podestà, per potere	Deft	Kudret, elinde bulundurma
Poeta	Scár	Şair
Poesie	Béit	Beyitler, şiirler
Poi	Pafi	Sonra
Poichè	Páfì ke	Mademki, -dığı için
Poliza, scrittura	Tàumasuk	Senet, belge, tezkere
Pollastro	Ciúcialók	Piliç

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Polluzione	Ahhtlàn	Cünüplük, kirlenme
Polluzione notturna	Bé deft nevéfia	İbadete engel kirlilik (gece boşalması)
Polmone	Melák fpi	Akciğer
Polo	Kùtbì	Kutup

Polonia, regno	Leh	Lehistan (Polonya)
Polpette	Kotélk	Köfte
Polso	Náfzā	Nabız
Poltrone	vedi Pigro	Korkak, tembel
Polvete	Tvs	Toz
Polvere da schioppo	Dermáne teféngh	Barut
Polvere, medicina pistata	Sfùf	Toz ilaç, süfuf
Polverizzare i cibi	Pever kém	Yiyecekleri baharatla tozlamak
Polverizzare, rompere minutamente	Ur kem	Toz haline getirmek
Pomo, o fia mela	Sef	Elma
Pomo, cotogno	Beh	Ayva
Pompa, superbia	Kobrìa	Görkem, kibir
Pompa, per bellezza	Speiat, Kameländ	Şatafat, süs
Ponte di legno	Per	Ahşap köprü
Ponte di pietra	Kvpri	Taş köprü
Ponte di barche	Gézr	Sal/gemi köprüsü
Popolo	Kàllk, Ghelak meróvi	Halk, ahali
Porcellana (erba)	Perpiná	Semizotu
Porcellana, vasi della Cina	Farfùri	Porselen (Çin vazosu)
Porcheria, immondezza	kaffavát	Pislik, kirlilik
Porco	Baràz	Domuz
Porco spinoso	Sikór	Kirpi
Porgere	Dem, Bedém	Uzatmak, vermek
Porre	Dàinum, Dàinit	Koymak, yerleştirmek
Porta	Dergha	Kapı
Portare via	Bebum, Bebit	Götürmek, alıp gitmek

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Portico	Kevàna	Revak, kemerli geçit
Portinajo	Derghavàn	Kapıcı
Porto, cioè nolo	Kèrue	Taşıma ücreti, navlun
Porto di mare	Bender	Liman
Eskàla	....	İskele
Porzione	Bara	Pay, porsiyon
Possedere	vedi Avere	Sahip olmak
Possedere delle possessioni	Melk aia	Mülk sahibi olmak
Possessione	Melk	Mülk, iyelik
Possibile	Debit, Cebit	Mümkün, olabilir
Posta	Manzil	Menzil, posta durağı
Postema, marcia	Adàp	İrin, apse
Postema, per piaga	Kùl, kùla	Yara apsesi
Posteriore	Pafi, Du ammo	Sonraki, arkadaki
Postiglione	Manzìlci	Postacı, menzilci
Posto	Gé	Yer, konum
Potenza, autorità	Ahhkmèt	Nüfuz, otorite
Potenza, forza	Kuét	Güç, kudret
Potenza, per essere in mano sua	Deft	Elinde bulundurma gücü
Potere (fiil)	Pevaftùm	Gücü yetmek, yapabilmek
Potere, scientificamente	Sciùm, Scìt	Bilmek, muktedir olmak
Povero	Fakìr, Sergherdan	Fakir, zavallı
Povero, per mendico	Sāil	Dilenci
Pozzo	Bir	Kuyu

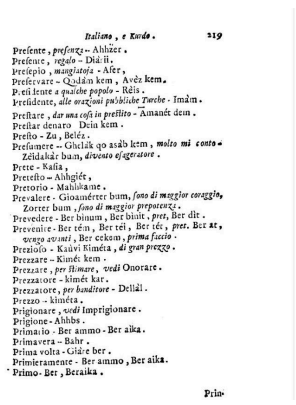
Pranzare	Teft bokum	Yemek yemek
Pranzo	Teft	Yemek, öğün
Praticare, essere sempre insieme	Déimàn nek bum	Birlikte vakit geçirmek
Praticare, far frequente l'istessa cosa	Stāmel kem	Uygulamak, alışkanlık edinmek

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 218
Normal Tablo

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Pratico, perito	Sciárazà	Deneyimli, uzman
Prato	Mergha	Çayır, mera
Precedere	Beraìka ciùm	Önden gitmek
Precetto	Firmàn	Buyruk, emir
Precipizio	Gè kura	Uçurum, derin yer
Predecessore	Beraìka	Halef, benden önceki
Predicare	Karùs kem	Vaaz vermek
Preferire	Quófcter t,vem	Tercih etmek, daha çok sevmek
Pregare, far orazione	Nevéfia tkém	Dua etmek
Pregare, per supplicare	Ivì tkém	Yalvarmak
Pregare, domandare qualche cosa	Koafium	Rica etmek, dilemek
Preghiera	Nevéfia	Dua
Preghiera, domanda	Koaftìna	Rica, dilek
Preghiera, supplica	Ivì	Yakarış
Pregna (una donna)	Ahhmla	Gebe (kadın)
Pregna (una bestia)	Avézza	Gebe (hayvan)
Premere	Ghavé fcium	Bastırmak, sıkıştırmak
Premere nel muro... una mano	Karafinum	(Duvarda vb.) Bir şeyi zorla çekmek/bastırmak

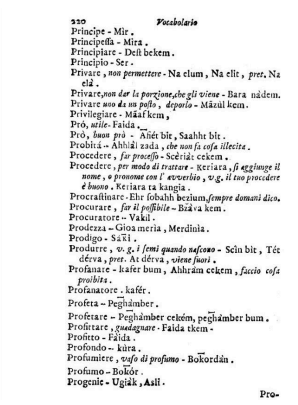
Premiare	Baksìs dem, kalát kem	Ödüllendirmek
Premio	Baksìs	Bahşiş, ödül
Premio, per dare una veste in regalo	Kalàta	Hilat, hediye giysi
Prendere	Boghrum, Boghrit	Almak
Prendere, fermare	Zapt kem	Tutmak, zapt etmek
Preparare	Ahhzer kem	Hazırlamak
Prepotente	Kvrta, Zora	Zorba, baskın
Prescito	Kuru gehennam	Cehennemlik (cehennem oğlu)
Presentare, condurre uno avanti	Inum ber	Takdim etmek, öne çıkarmak
Presentare, fare un regalo in roba	Diárii inum	Hediye sunmak



Italiano , e Kurdo . 219

Presente , *presenza* - Ahhzer .
Presente , *regalo* - Diárii .
Presepio , *mangiatoja* - Afer .
Preservare - Qadàm kem , Avèz kem .
Presidente *a qualche popolo* - Rèis .
Presidente, *alle orazioni pubbliche Turche* - Imàm .
Prestare , *dar una cosa in prestito* - Amanèt dem .
Prestar denaro Deiu kem .
Presto - Zu , Belèz .
Presumere - Ghelàk qo asàb kem , *molto mi conto* - Zèldakàr bam, *divento esaggeratore* .
Prete - Safia ,
Pretello - Ahhgiét ,
Pretorio - Mahhkame .
Prevalere - Gioamértet bam, *sono di maggior coraggio*, Zorrer bum , *sono di maggior prepotenza* .
Prevedere - Ber binum , Ber bisiht . *pret*, Ber dit .
Prevenire - Ber tém , Ber tèi , Ber téc , *pret*. Ber az , *vengo avanti* , Ber cekem , *prima faccio* .
Prezioso - Kaùvi Kimèta , *di gran prezzo* .
Prezzare - Kimèt kem .
Prezzare , *per stimare* , *vedi* Onorare .
Prezzatore - kimèt kar .
Prezzatore , *per banditore* - Dellàl .
Prezzo - kimèta .
Prigionare , *sordi* Imprigionare .
Prigione - Ahhbs .
Primario - Ber ammo - Ber aika .
Primavera – Bahr .
Prima volta - Giàre ber .
Primieramente - Ber ammo , Ber aika .
Primo - Ber , Berairka .

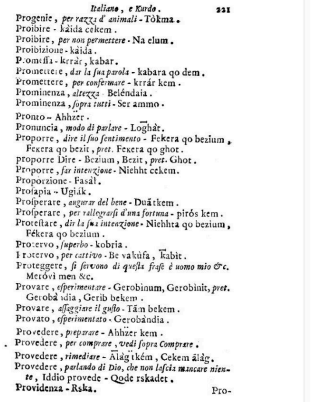
Prin-



320 *Vocabolario*

Principe - Mir .
Principessa - Mira .
Principiare - Delt bekem .
Principio - Ser .
Privare , *non permettere* - Na elum , Na elit , *pret*, Na elà .
Privare, *non dar la porzione, che gli viene* - Bara nàdem.
Privare *uno de su posto* , *depolo* - Màzul kem .
Privilegiare - Màaf kem ,
Prò, *utile* - Faida .
Prò, *buon prò* - Afièt bit , Saahht bit .
Probità - Ahhlàl zada , *che non fa cosa illecita* .
Procedere , *far processo* - Scèriàt cekem .
Procedere , *per modo di trattare* - Kerìara , *si aggiunge il nome , e pronome con l' avverbio* , v.g. *il tuo procedere è buono* , Kerìara ta kangia .
Procrastinare - Ehr fobahh bezium , *sempre domani dico*.
Procurare , *far il possibile* - Bzàva kem .
Procuratore - Vakil .
Prodezza – Gioa meria , Merdinia .
Prodigo - Safi .
Produrre , v. g. *i semi quando nascono* - Scin bit , Tée dèrva , *pret*. Ai dèrva , *viene fuori* .
Profanare - kafer bum , Ahhràm cekem , *faccio cosa proibita* .
Profanatore . kafer .
Profeta - Peghàmber .
Profetare - Peghàmber cekém, peghàmber bum .
Profittare , *guadagnare* - Faida tkem -
Profitto - Faida .
Profondo – kùra .
Profumiere , *vaso di profumo* - Bokordàn .
Profumo - Bokor .
Progenie - Ugiàk , Aasil .

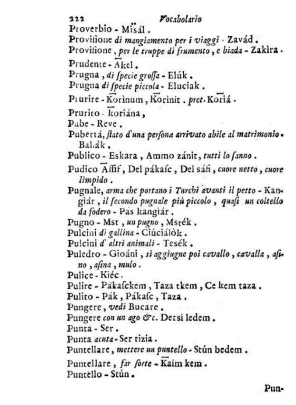
Pro-



Italiano , e Kurdo . 221

Progenie , *per razza d' animali* - Tokma .
Proibire - kàida cekem .
Proibire , *per non permettere* - Na elum .
Proibizione - kàida .
Pomessa - keràr , kabar .
Promettere , *dar la sua parola* - kabara qo dem .
Promettere , *per confermare* - kerràr kem .
Prominenza , *altezza* Belèndaia .
Prominenza , *sopra tutti* - Ser ammo .
Pronto – Ahhzer .
Pronuncia , *modo di parlare* - Loghàt .
Proporre , *dire il suo sentimento* - Fekera qo bezium , Fecera qo bezit , *pret*. Fecera qo ghot .
proporre Dire - Bezium , Bezit , *pret*. Ghot .
Proporre , *far intenzione* - Niehht cekem .
Proporzione - Fasàl .
Prolapia - Ugiàk .
Prosperare , *augurar del bene* - Duàrkem .
Prosperare , *per allegrezza d'una fortuna* - pirós kem .
Protestare , *dir la sua intenzione* - Niehhrà qo bezium , Fekera qo bezium .
Protervo , *superbo* - kobria .
Protervo , *per cattivo* - Be vakùfa , Kabit .
Proteggere , *si servono di quella sopra è uomo mio &c.* Merovi men &c.
Provare , *esperimentare* - Gerobinum , Gerobinit , *pret*. Gerobà sdia , Gerib bekem .
Provare , *assaggiare il gusto* - Tàm bekem .
Provato , *esperimentato* - Gerobàndia .
Provedere , *preparare* - Ahhzer kem .
Provedere , *per comprare* , *vedi sopra Comprare* .
Provedere , *rimediare* - Àiàg tkém , Cekem àiàg .
Provedere , *parlando di Dio, che non lascia mancare niente* , Iddio provede - Qode rskadet .
Providenza - Raka .

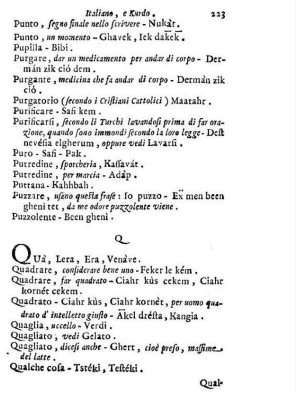
Pro-



322 *Vocabolario*

Proverbio - Misàl .
Provisione *di mangiamento per i viaggi* - Zavàd .
Provisione , *per le truppe di fromento* , *e biada* - Zakira .
Prudente - Akel .
Prugna , *di specie grossa* - Eluk .
Prugna *di specie piccola* - Elucìak .
Prurire - Korinum , Korinit . *pret*. Korià .
Prurito - Koriana ,
Pube - Reve .
Pubertà, *stato d'una persona arrivato abile al matrimonio* - Balàk .
Publico - Eskara , Ammo zanit , *tutti lo sanno* .
Pudico - Affif , Del pakafe , Del sàfi , *cuore netto* , *cuore limpido* .
Pugnale, *arma che portano i Turchi avanti il petto* - Kangiàr , *il secondo pugnale più piccolo* , *quasi un coltello da fodero* - Pas kangiàr .
Pugno - Mst , *un pugno* , Mstek .
Pulcini *d' gallina* - Ciucià lòk .
Pulcini *d' altri animali* - Tesèk .
Puledro - Gioàni , *si aggiugne poi cavallo* , *cavalla* , *asino* , *asina* , *mulo* .
Pullet - Ridè .
Pulire - Pakafekem , Taza tkem , Ce kem taza .
Pulito - Pak , Pakafe , Taza .
Pungere , *vedi* Bucare .
Pungere *con un ago &c.* Dersi ledem .
Punta - Ser .
Punta *acuta* - Ser tizia .
Puntellare , *mettere un puntello* - Stùn bedem .
Puntellare , *far forte* - Kaim kem .
Puntello - Stùn .

Pun-



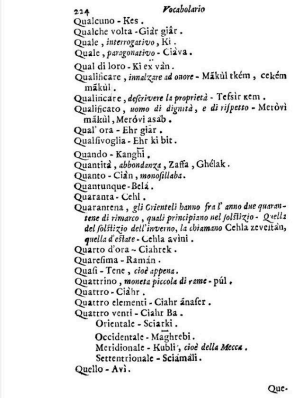
Italiano , e Kurdo . 223

Punto , *segno finale nello scrivere* - Nukàr ,
Punto , *un momento* - Ghavek , Iek dakek .
Pupilla - Bibi .
Purgare , *dar un medicamento per andar di corpo* - Derman zik ciò dem .
Purgare , *medicina che fa andar di corpo* - Dermàn zik ciò .
Purgatorio (*secondo i Cristiani Cattolici*) Maatahe .
Purificare - Safi kem .
Purificarsi , *secondo li Turchi lavandosi prima di far orazione, quando sono immondi secondo la loro legge* - Deft nevèfia elgherum , *oppure vedi* Lavarsi .
Puro - Safi - Pak .
Putredine , *fracidezza* , Kassavàt .
Putredine , *per marcia* - Adàp .
Putrana - Kahhbah .
Puzzare , vuole quella frase : Io puzzo - Ex men been ghenì tèt , *da me odore puzzolente viene* .
Puzzolente - Been ghenì .

Q

Quà , Lera , Era , Venàve .
Quadrare , *considerare bene uno* - Feker le kém .
Quadrare , *far quadrato* - Ciahr kùs cekem , Ciahr kornè cekem .
Quadrato - Ciahr kùs , Ciahr kornè , *per uomo quadrato d' intelletto giusto* - Akel drélla , Kangia .
Quaglia , *uccello* - Verdi .
Quagliato , *vedi* Gelato .
Quagliato , *dicesi anche* - Ghert , *cioè presso , massime del latte* .
Qualche cosa - Tstéki , Teftéki .

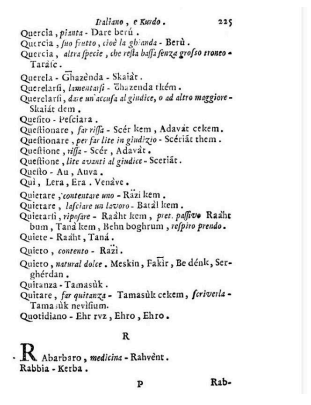
Qual-



224 *Vocabolario*

Qualcuno - Kes .
Qualche volta - Giàr giàr .
Quale , *interrogativo* , Ki .
Quale , *paragonativo* - Giàva .
Qual di loro - Ki ex vàn .
Qualificare , *innalzare ad onore* - Màkul tkém , cekém màkul .
Qualificare , *descrivere la proprietà* - Tefsir kem .
Qualificato , *uomo di dignità* , *e di rispetto* - Merovi màkul , Merovi asab .
Qual ora - Ehr giàr .
Qualsivoglia - Ehr ki bit .
Quando - Kangi ,
Quantità , *abbondanza* , Zaffa , Ghèlak .
Quanto - Ciàn , *monosillabo* .
Quantunque - Belà .
Quaranta - Cehl .
Quarantena , *gli Cristianelli hanno fra l' anno due quarantene di rimarco , quali principiano nel solstizio - Quella del solstizio dell' inverno, la chiamano* Cehla zeveitàn, *quella d'estate* - Cehla avìnl .
Quarto d'ora - Ciahrek .
Quarefima - Ramàn .
Quasi - Tene , *cioè appena* .
Quattrino , *moneta piccola di rame* - pùl ,
Quattro - Ciàhr .
Quattro elementi - Ciahr ànafer .
Quattro venti - Ciahr Ba .
Orientale - Sciarki .
Occidentale - Magherbi .
Meridionale - Kubli , *cioè della Mecca* .
Settentrionale - Sciamali .
Quello - Avi .

Que-



Italiano , e Kurdo . 225

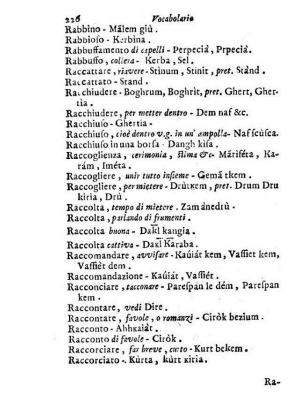
Quercia , *pianta* - Dare berù .
Quercia , *suo frutto* , *cioè la ghianda* - Berù .
Quercia , *altra specie* , *che resta bassa senza grosso tronco* - Taraìc .
Querela - Ghazènda - Skaiàt .
Querelarsi , *lamentarsi* - Ghazenda tkém .
Querelarsi , *dare un accusa al giudice* , *o ad altro maggiore* - Skaiàt dem .
Quefito - Pefciara .
Quellionare , *far rissa* - Scér kem , Adavàt cekem .
Quellionare , *per far lite in giudizio* - Scériàt them .
Quellione , *rissa* - Scér , Adavàt .
Quellione , *lite esatti al giudice* - Scerìàt .
Quello - Au , Anva .
Qui , Lera , Era . Venàve .
Quietare , *contentare uno* - Ràzi kem .
Quietare , *lasciare un lavoro* . Barà l kem .
Quietarsi , *riposare* - Raàht kem , *pret. passivo* Raàht bum , Tanà kem , Behn boghrum , *respiro prendo* .
Quiete - Raàht , Tanà .
Quieto , *contento* - Razi .
Quieto , *natural dolce* . Meskin , Fakir , Be dénk , Serghérdan .
Quitanza - Tamasùk .
Quitare , *far quitanza* - Tamasùk cekem , *forivenla* - Tamasùk nevifium .
Quotidiano - Ehr rvz , Ehro , Ehro .

R

Abarbaro , *medicina* - Rahvènt .
Rabbia - Kerba .

P

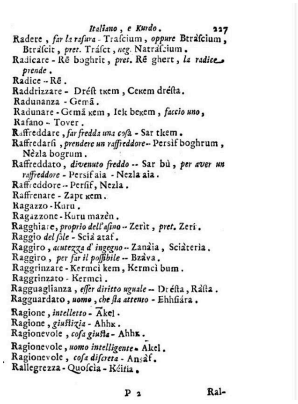
Rab-



226 *Vocabolario*

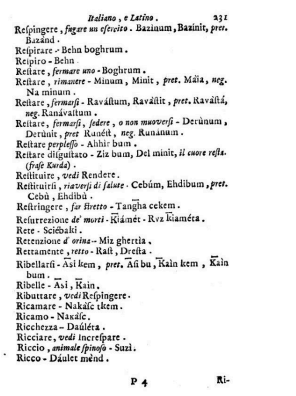
Rabbino - Màlem glù .
Rabbioso - Kerbina .
Rabbuffamento *di capelli* - Perpecià , Prpecià .
Rabbuffo , *collera* - Kerba , Sel .
Raccattare , *rivevere* - Stinum , Stinit , *pret*. Stànd .
Raccattato - Stand .
Ra. chiudere - Boghrum, Boghrit, *pret*. Ghert, Ghertia .
Racchiudere , *per mettere dentro* - Dem naf &c.
Racchiuso - Ghertia .
Racchiuso , *cioè dentro v.g. in un' ampolla* - Naffeùfca.
Racchiuso in una borsa - Dangh kisa .
Raccoglienza , *cerimonia* , *lima &c.* Màrifeta , Karàm , Imèta .
Raccogliere , *unir tutto insieme* - Gemà tkem .
Raccogliere , *per mietere* - Drùkem , *pret*. Drum Dru kiria , Drù .
Raccolta , *tempo di mietere* . Zam ànedrù .
Raccolta , *parlando di frumenti* .
Raccolta *buona* - Dalì kangia .
Raccolta *estiva* - Daxì Karaba .
Raccomandare , *avvisare* - Kaùiàt kem , Vaffiet kem , Vaffiet dem .
Raccomandazione - Kaùiàt , Vaffiet .
Raccomodare , *racconciare* - Parefpan le dém , Parefpan kem .
Raccontare , *vedi* Dire .
Raccontare , *favole* , *o romanzi* - Cirók bezium .
Racconto - Ahhkiàt .
Racconto *di favole* - Cirók .
Raccorciare , *far breve* , *corto* - Kurt bekem .
Raccorciato - Kùrta , kùrt ahia .

Ra-



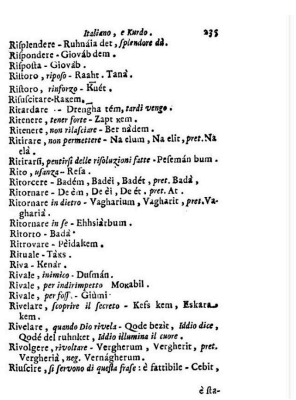
Italiano , e Kurdo . 227

Radere , *far la rafura* - Trafcium , *oppure* Beráfcium , Beráfcit , *pret.* Tráfct , *neg.* Natrafcium .
Radicare - Ré boghrit , *pret.* Ré ghere , *la radice prende* .
Radice - Ré .
Raddrizzare - Dréft tkem , Cekem dréfta .
Radunanza - Gemá .
Radunare - Gemá kem , Iek begem , *facio uno* ,
Rafano - Tover .
Raffreddare , *far fredda una cofa* - Sar tkem .
Raffredarfi , *prendere un raffreddore*- Persif boghrum , Nézla boghrum .
Raffreddato , *divenuto freddo* -- Sar bú , *per aver un raffreddore* - Persif aia - Nezla aia .
Raffreddore - Perfif , Nézla .
Raffrenare - Zapt kem .
Ragazzo - Kuru .
Ragazzone - Kuru marén .
Ragghiare , *proprio dell'aſino* - Zerít , *pret.* Zerí .
Raggio *del ſole* - Scié ataf .
Raggiro , *auttezza d' ingegno* - Zanáia , Sciáteria .
Raggiro , *per far il poſſibile* -- Bzáva .
Raggrinzare - Kermcí kem , Kermcí bum .
Raggrinzato - Kermcí .
Ragguaglianza , *eſſer diritto uguale* -- Dréfta , Ráfta .
Ragguardato , *uomo , che fa attento* - Ehhfiára .
Ragione , *intelletto* - Ákel .
Ragione , *giuſtizia* - Ahhe .
Ragionevole , *coſa giuſta* - Ahhx .
Ragionevole , *uomo intelligente* - Akel .
Ragionevole , *coſa diverſa* - Anſáf .
Rallegrezza - Quoſcía - Réfiia .



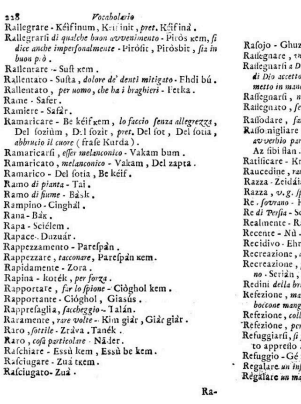
Italiano , e Latino . 231

Reſpingere , *fugare un eſercito* . Bazinum , Bazinit , *pret.* Bazánd .
Retirare - Behu boghrum .
Reipiro - Behn .
Reitare , *fermare uno* - Boghrum .
Reitare , *rimanere* - Minum , Minit , *pret.* Mála , *neg.* Na minum .
Reitare , *fermarſi* - Ravátlum , Ravátlit , *pret.* Ravátla , *neg.* Ranávaltum .
Reitare , *fermarſi , federe , o non muoverſi* - Derúnum , Derúnit , *pret* Ranéit , *neg.* Runánum .
Reitare *perpleſſo* - Ahhir bum .
Reitare diligiitato - Zia bum , Del minit , *il cuore reſta.* (*fráſe Kurda*) .
Reiſtituire , *vedi* Rendere .
Reſtituirſi , *ritrovarſi di ſalute* - Cebúm , Ehdibum , *pret.* Cebú , Ehdibá .
Reſtringere , *far ſtretto* - Tangha cekem .
Reſurrezione *de' morti* - Kiámét - Rva Kiaméta .
Rete - Schbakí .
Retenzione *d' orina*-- Miz ghertia .
Rettamente , *retto* - Raſt , Dreíta .
Ribellarſi - Ásí kem , *pret.* Áſi bu , Kaín kem , Kain bum .
Ribelle - Así , Kain .
Ributtare , *vedi* Reſpingere .
Ricamare - Nakáſc tktem .
Ricamo - Nakáſc .
Ricchezza - Daúléra .
Ricciare , *vedi* increſpare .
Riccio , *animale ſpinoſo* - Suzi .
Ricco - Dáulet ménd .



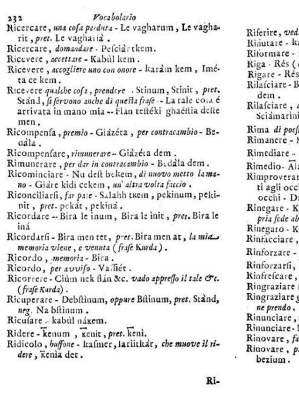
Italiano , e Kurdo . 235

Riſplendere - Ruhnáia der , *ſplendere dà* .
Riſpondere - Giováb dem .
Riſpoſta - Giováb .
Ritoro , *ripoſo* - Raahe . Tanâ .
Ritoro , *rinforzo* - Kuíét .
Riſuſcitare-Rasem .
Ritardare -- Drengha tém , *tardi vengo* .
Ritenere , *tener forte* - Zapt kem .
Ritenere , *non riſaſciare* - Ber nákem .
Ritirare , *non permettere* - Na elum , Na elit , *pret.* Na elá .
Ritirarſi , *penſierſi delle riſoluzioni fatte* - Peſemán bum .
Rito , *rinforzo* - Reſa .
Ritorcere - Badém , Badéi , Badét , *pret.* Badá ,
Ritornare - De ém , De éi , De é , *pret.* Ar .
Ritornare *in dietro* - Vagharíum , Vagharít , *pret.* Vagharí .
Ritornare *in ſe* - Ehhsiárbum .
Ritorto - Badá .
Ritrovare - Pédakem .
Rivale - Tákes .
Riva - Kenár .
Rivale , *inimico* - Dusmán .
Rivale , *per indirimpetto* - Mokabil .
Rivale , *per ſoff.* - Glúmi .
Rivelare , *ſcoprire il ſecreto* - Kefs kem , Eskara kem .
Rivelare , *quando Dio rivela* - Qode bezie , *Iddio dice* , Qodé del ruhnkei , *Iddio illumina il cuore* .
Rivolgere , *rivoltare* - Vergherum , Vergherit , *pret.* Vergherá , *neg.* Vernágherum .
Riuſcire , *ſi ſervono di queſta fraſe* : é fattibile - Cebit ,



Vocabolario

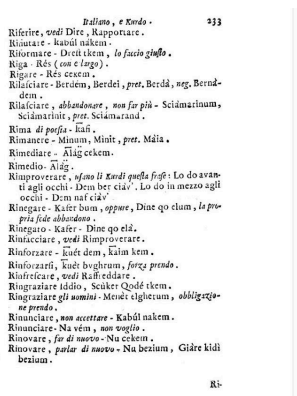
Rallegrare - Kéfirnum , Kuſinit , *pret.* Kéfiná .
Rallegrarſi *di qualche buon avvenimento* - Piróskem , *ſi dice anche impersonalmente* - Piróbit , *piróbit , ſia in buon p.ò* .
Rallentare - Suſt kem .
Rallentato - Suſta , *dolore de' denti mitigato* - Fhdi bú .
Rallentato , *per uomo , che ha i braghieri* - Fetka .
Rame - Safer .
Ramiere - Safár .
Ramaricare - Be kéifkem , *lo faccio ſenza allegrezza* , Del ſozíim , Dsi ſoxit , *pret.* Del ſot , Del ſotia , *abbonzio il cuore* (*fráſe Kurda*) .
Ramaricarſi , *eſſer melanconico* - Vakam bum .
Ramaricato , *melanconico* - Vakam , Del zapta .
Ramarico - Del ſotia , Be kéif .
Ramo *di pianta* - Tal .
Ramo *di fiume* - Bálk .
Rampino - Cinghál .
Rana - Bák .
Rapa - Sciélem .
Rapace - Duzuár .
Rappezzamento - Parefpán .
Rappezzare , *taconare* , Parefpán kem .
Rapidamente - Zora .
Rapina - Horék , *per forza* .
Rapportare , *far lo ſpione* - Clóghol kem .
Rapportante - Clóghol , Glasús .
Rapreſaglia , *ſcambio* - Talán .
Raramente , *rare volte* - Kíu giár , Giár giár .
Raro , *ſottile* - Zrâva , Tanék .
Raro , *coſa particolare* - Náder .
Raſchiare - Essú bem , Essú be kem .
Raſciugare - Zuá tkem .
Raſciugato- Zuá .



Vocabolario

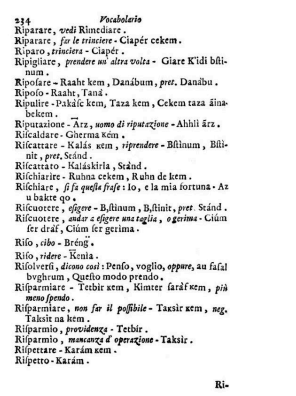
232

Ricercare , *una coſa perduta* - Le vagharum , Le vaghárit , *pret.* Le vaghariá .
Ricercare , *domandare* - Peſciár tkem .
Ricevere , *accettare* - Kabúl kem .
Ricevere , *accogliere uno con onore* - Karáin kem , Iméta ce kem .
Ricevere *qualche coſa , prendere* - Stinum , Stinit , *pret.* Stánd , *ſi ſervono anche di queſta fraſe* - La tale coſa è arrivata in mano mia -- Flan teiſéki ghaétia delle men .
Ricompenſa , *premio* - Giázéta , *per contracambio* - Beúlla .
Ricompenſare , *rimunerare* - Giázéta dem .
Rimunerare , *per dar in contracambio* - Beúlla dem .
Ricominciare - Nu déſi bokem , *di nuovo metto la mano* - Giáre kidi cekem , *un' altra volta faccio* .
Riconciliarſi , *far pace* - Salahh tkem , pekinum , pekinit , *pret.* pekát , pekiná .
Ricordare - Bira le inúm , Bira le init , *pret.* Bira le iná
Ricordarſi - Bira men tet , *pret.* Bira men at , *la mia memoria vive , e venuta* (*fráſe Kurda*) .
Ricordo , *memoria* - Bira .
Ricordo , *per avviſo* - Vaſiét .
Ricorrere - Cíum nek ſtán &c. *vado appreſſo il tale &c.* (*fráſe Kurda*) .
Ricuperare - Debſtinum , *oppure* Bilinum , *pret.* Stánd , *neg.* Na bſtinum .
Riculare - kabúl nákem .
Ridere - Kenum , Kenit , *pret.* Keni .
Ridicolo , *buffone* - Kafmer , Jartiikár , *che muove il ridere* , Kenia der .



Italiano , e Kurdo . 233

Riferire , *vedi* Dire , Rapportare .
Riiutare - kabúl nákem .
Riformare - Dreíttkem , *lo faccio giuſto* .
Riga - Rés (*con e largo*) .
Rigare - Rés cekem .
Rilaſciare - Berdém , Berdéi , *pret.* Berdá , *neg.* Berndem .
Rilaſciare , *abbandonare , non far più* - Sciámarinum , Sciámarinit , *pret.* Sciámarand .
Rima *di poeſia* - Kafi .
Rimanere - Minum , Minit , *pret.* Mála .
Rimediare - Álág cekem .
Rimedio - Álág .
Rimproverare , *ufano li Kurdi quella fraſe* : Lo do avanti agli occhi - Dem ber ciáv . Lo do in mezzo agli occhi - Dem naf ciáv
Rinegare - Kafer bum , *oppure* , Dine qo elum , *la proſeſſa fede abbandono* .
Rinegato - Kafer - Dine qo elá .
Rinfacciare , *vedi* Rimproverare .
Rinforzare - kuét dem , Kalm kem .
Rinforzarſi , kuét bvghrum , *forza prendo* .
Rinfrescare , *vedi* Raffreddare .
Ringraziare Iddio , Seúker Qodé tkem .
Ringraziare *gli uomini* - Meséi elghetum , *obbligazione prendo* .
Rinunciare , *non accettare* - Kabúl nákem .
Rinunciare - Na vém , *non voglio* .
Rinovare , *far di nuovo* - Nu cekem .
Rinovare , *parlar di nuovo* - Nu bezium , Giáre kidi bezium .



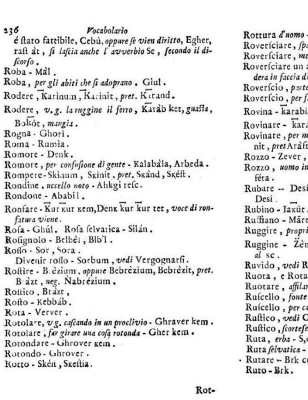
Vocabolario

234

Riparare , *vedi* Rimediare .
Riparare , *far le trinciere* - Ciapér cekem .
Riparo , *trinciera* - Ciapér .
Ripigliare , *prendere un' altra volta* - Giare K'idi bhinum .
Ripoſare - Raahe kem , Danábum , *pret.* Danábu .
Ripoſo - Raahe , Tanâ .
Ripulire - Pakáſc kem , Taza kem , Cekem taza áinabekem .
Riputazione - Árz , *uomo di riputazione* - Ahhli árz .
Ricaldare - Ghterma kem .
Riſcattare - Kalás kem , *riprendere* - Bſtinum , Bſtinit , *pret*, Stánd .
Riſcattato - Kalaskirla , Stánd .
Riſchiarire - Ruhna cekem , Ruhn de kem .
Riſchiare , *ſi ſa quelle fraſe* : Io , e la mia fortuna - Az u bakte qo .
Riſcuotere , *eſigere* - Bſtinum , Bſtinit , *pret* Stánd .
Riſcuotere , *andar a eſigere una ragila* , *o gerima* - Cíum fer drá , Cíum fer gerima .
Riſo , *cibo* - Bréng .
Riſo , *videre* - Kenia .
Riſolverſi , *dicono così* : Penſo , voglio , *oppure* , au faſal bvghrum , Queſto modo prendo .
Ripiarmiare - Tetbir kem , Kimter farár kem , *più meno ſpendo* .
Ripiarmiare , *non far il poſſibile* - Taxsir kem , *neg.* Taksit na kem .
Ripiarmio , *providenza* - Terbir .
Ripiarmio , *mancanza d' operazione* - Taksic .
Ripetrare - Karám kem .
Ripetro - Karám .

Italiano , e Kurdo . 235

Riſplendere - Ruhnáia der , *ſplendere dà* .
Riſpondere - Giováb dem .
Riſpoſta - Giováb .
Ritoro , *ripoſo* - Raahe . Tanâ .
Ritoro , *rinforzo* - Kuíét .
Riſuſcitare-Rasem .
Ritardare -- Drengha tém , *tardi vengo* .
Ritenere , *tener forte* - Zapt kem .
Ritenere , *non riſaſciare* - Ber nákem .
Ritirare , *non permettere* - Na elum , Na elit , *pret.* Na elá .
Ritirarſi , *penſierſi delle riſoluzioni fatte* - Peſemán bum .
Rito , *rinforzo* - Reſa .
Ritorcere - Badém , Badéi , Badét , *pret.* Badá ,
Ritornare - De ém , De éi , De é , *pret.* Ar .
Ritornare *in dietro* - Vagharíum , Vagharít , *pret.* Vagharí .
Ritornare *in ſe* - Ehhsiárbum .
Ritorto - Badá .
Ritrovare - Pédakem .
Rivale - Tákes .
Riva - Kenár .
Rivale , *inimico* - Dusmán .
Rivale , *per indirimpetto* - Mokabil .
Rivale , *per ſoff.* - Glúmi .
Rivelare , *ſcoprire il ſecreto* - Kefs kem , Eskara kem .
Rivelare , *quando Dio rivela* - Qode bezie , *Iddio dice* , Qodé del ruhnkei , *Iddio illumina il cuore* .
Rivolgere , *rivoltare* - Vergherum , Vergherit , *pret.* Vergherá , *neg.* Vernágherum .
Riuſcire , *ſi ſervono di queſta fraſe* : é fattibile - Cebit ,



Vocabolario

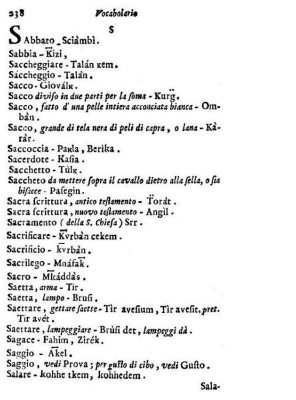
236

é fatto fattibile , Cebú , *oppure ſi vien diritto* , Egher , raſt át , *ſi laſcia anche ſi avverbio* Se , *ſecondo il diſcorſo* .
Roba - Mál .
Roba , *per gli abiti che ſi adoprano* . Giul .
Rodere , Karinum , Karinit , *pret.* Kirand .
Rodere , *v. g. la ruggine il ferro* , Karáb ket , *guaſta* , Bokót , *mangia* .
Rogná - Ghori .
Roma - Rumie .
Romore - Denk .
Romore , *per confuſione di gente* - Kalabála , Arbeda .
Rompere - Skinum , Sxinit , *pret.* Skánd , Skéft .
Rondine , *uccello noto* - Ahkgi tefc .
Rondone - Ababil .
Ronfare - Kur kur kem , Denk kur kur tet , *voce di ronfatua viene* .
Roſa - Ghúl , Roſa ſelvatica - Sílán .
Roſignolo - Belbéi , Bilbí .
Roſſo - Sor , Sora .
Divenir roſſo - Sorbum , *vedi* Vergognarſi .
Roſtire - B. ézium , *oppure* Bebréxium , Bebréxit , *pret.* Bázt , *neg.* Nabréxium .
Rotiíco , Bráet ,
Roſſo - Rebbáb .
Rota - Verver .
Rotolare , *v.g. cafcando in un proclivio* - Ghraver kem .
Rotolare , *far girare una coſa rotonda* - Gher kem .
Rotondare - Ghrover kem .
Rotondo - Ghrover .
Rotto - Skét , Sxeiíia .



Italiano , e Kurdo . 237

Rotezza d'uomo - Fétka .
Roverſciare , *ſpandere* - Reſium , Reſit , *pret.* Ret .
Roverſciare , *mettere ſotto ſopra* - Ser neſif dem .
Roverſciare un abito - Ru battáni dem , *metto la fodera in faccia di ſopra* .
Roverſcio , *porte addietro* - kenáre piſet .
Roverſcio , *per faccia della fodera* - Ru battáni .
Rovina - Karabia , Karáb .
Rovinare - Karáb kem .
Rovinare , *per mettere già una coſa* - Arafinum , Arafinit , *pret* Aráfi .
Rozzo , *uomo inculto , ignorante* - Ahhmak , Be márifeta .
Rubare -- Desikem , *oppure* Desúm , Desit , *pret.* Desi .
Rubino - Taxút .
Ruffiano - Máres .
Ruggire , *proprio del leone* - De nerit , *pret.* Nerit .
Ruggine - Zénk , *il z ſi pronuncia come ſoſſe unito al se* .
Ruvido , *vedi* Rozzo .
Ruota , e Rota -- Ver ver .
Ruotare , *affilare i ferri* - Cekem tiala , Tizia kem .
Ruícello , *fonte* -- xani .
Ruícello , *per canale d' acqua* - Giò ave .
Ruſtico , *vedi* Contadino .
Ruſtico , *ſcorteſe* - Náfar , Nax .
Ruta , *erba* - Sdáp .
Ruta *ſelvatica* - Ahhrmel .
Rutare - Brk cekem .
Ruto - Birk .



Vocabolario

238

S

Sabbazo , Sciámbl .
Sabbia - Kizi ,
Saccheggiare - Talán kem .
Saccheggio - Talán .
Sacco - Giováik .
Sacco *diviſo in due parti per la ſoma* - Kurg .
Sacco , *fatto d' una pelle intiera accociata bianca* - Ombán .
Sacco , *grande di tela nera di peli di capra , o lana* - Kárár .
Saccoccia - Pasla , Berika .
Sacerdote - Kaſia .
Sacchetto - Tule .
Sacchetto *da mettere ſopra il cavallo dietro alla ſella, o ſia biſacce* - Pafegin .
Sacra ſcrittura , *antico teſtamento* - Tórát .
Sacra ſcrittura , *nuovo teſtamento* - Angil .
Sacramento (*della S. Chieſa*) Sre .
Sacrificare - Kvrbán cekem .
Sacrificio - Kvrbán .
Sacrilego - Mnáfak .
Sacro - Mkáddás .
Saetta , *arma* - Tir .
Saetta , *lampo* - Brufi .
Saettare , *gettare ſaette* - Tir avefium , Tir avefit , *pret.* Tir avét .
Saettare , *lampeggiare* - Brúfi der , *lampeggi dà* .
Sagace - Fahim , Zirék .
Saggio - Akel .
Saggio , *vedi* Prova ; *per guſto di cibo* , *vedi* Guſto .
Salare - kohhe tkem , kohhedem .

Sayfa 219

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Presente, presenza	Ahhžer	Mevcut, hazır bulunma
Presente, regalo	Diàrìì	Hediye, armağan
Presepio, mangiatoja	Afer	Yemlik, ahır
Preservare	Qodàm kem, Avèz kem	Korumak, muhafaza etmek
Presidente a qualche popolo	Rèis	Reis, bir halkın başkanı
Presidente, alle orazioni pubbliche Turche	Imàm	İmam, halka açık duaların başkanı

Prestare, dar una cosa in prestito	Amanét dein	Ödünç vermek
Prestar denaro	Dein kem	Borç para vermek
Presto	Zu, Beléz	Çabuk, hızlı
Presumere	Ghelàk qo asàb kem	Varsaymak, çok saymak
molto mi conto	Zèidakàr bum	kendimi çok sayarım, abartıcı oldum
Prete	Kafia	Rahip, din görevlisi
Pretesto	Ahhgiét	Bahane, mazeret
Pretorio	Mahhkame	Mahkeme, yargı yeri
Prevalere	Gioamérter bum	Üstün gelmek, daha cesur olmak
sono di maggior coraggio	Zorter bum	daha fazla zorba/güçlü olmak
sono di maggior prepotenza	....	....
Prevedere	Ber binum, Ber binit, pret. Ber dìt	Öngörmek, önceden görmek
Prevenire	Ber tém, Ber téi, pret. Ber at	Önlemek, öne geçmek
vengo avanti	Ber cekem	öne çıkarım, önce yaparım
Prezioso	Kauvi Kiméta	Değerli, kıymetli
di gran prezzo	....	yüksek fiyatlı
Prezzare	Kimét kem	Değer biçmek, fiyatlandırmak
Prezzare, per stimare, vedi Onorare	....	Değer biçmek, saygı duymak
Prezzatore	kimét kar	Değer biçen kişi
Prezzatore, per banditore	Dellàl	Tellal, mezatçı
Prezzo	kiméta	Fiyat, değer
Prigionare, vedi Imprigionare	....	Hapsetmek
Prigione	Ahhbs	Hapishane, hapis

Primario	Ber ammo - Ber aìka	Birincil, temel
Primavera	Bahr	Bahar, ilkbahar
Prima volta	Giàre ber	İlk kez, ilk defa
Primieramente	Ber ammo, Ber aika	Öncelikle, ilk olarak
Primo	Ber, Beraika	Birinci, ilk

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 220

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Principe	Mìr	Prens, emir
Principessa	Mira	Prenses
Principiare	Deft bekem	Başlamak
Principio	Ser	Başlangıç, ilke
Privare, non permettere	Na elum, Na elit, pret. Na elà	Yoksun bırakmak, izin vermemek
Privare, non dar la porzione che gli viene	Bara nàdem	Hakkı olan payı vermemek
Privare uno da un posto, deporlo	Māzùl kem	Azletmek, görevden almak
Privilegiare	Māaf kem	Ayrıcalık tanımak, muaf tutmak
Prò, utile	Faida	Kar, fayda
Prò, buon prò	Afiét bit, Saahht bit	Afiyet olsun, şifa olsun
Probità	Ahhlàl zada	Dürüstlük, haram olmayan
che non fa cosa illecita	....	yasa dışı bir şey yapmayan
Procedere, far processo	Scèriàt cekem	İlerlemek, dava açmak
Procedere, per modo di trattare	Keriara	Davranış biçimi, usul
v.g. il tuo procedere è buono	Keriara ta kangia	örneğin; senin gidişatın iyidir

Procrastinare	Ehr fobahh bezium	Ertelemek, her gün yarın demek
sempre domani dico	....	sürekli yarın diyorum
Procurare, far il possibile	Bzàva kem	Çabalamak, elinden geleni yapmak
Procuratore	Vakil	Vekil, avukat
Prodezza	Gioa meria, Merdinia	Yiğitlik, mertlik
Prodigo	Sāki	Savurgan, cömert (Saki)
Produrre	Scîn bit, Tét derva	Üretmek, (tohumun) çıkması
v. g. i semi quando nascono	pret. At derva	örneğin tohumlar doğduğunda
viene fuori	....	dışarı çıkar
Profanare	kafer bum, Ahhràm cekem	Saygısızlık etmek, haram kılmak
faccio cosa proibita	....	yasak bir şey yaparım
Profanatore	kafér	Saygısızlık eden, kafir
Profeta	Peghàmber	Peygamber
Profetare	Peghàmber cekém, peghàmber bum	Peygamberlik etmek
Approfittare, guadagnare	Faida tkem	Yararlanmak, kazanmak
Profitto	Faida	Kar, kazanç
Profondo	kùra	Derin
Profumiere, vaso di profumo	Bokordàn	Parfümcü, buhurdanlık
Profumo	Bokór	Parfüm, güzel koku
Progenie	Ugiàk, Asli	Soy, nesil

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Progenie, per razza d’animali	Tòkma	Soy, (hayvan ırkı için) tohum

Proibire	kàida cekem	Yasaklamak
Proibire, per non permettere	Na elum	İzin vermemek, yasaklamak
Proibizione	kàida	Yasak, kaide
Promessa	krràr, kabar	Söz, vaat
Promettere, dar la sua parola	kabara qo dem	Söz vermek
Promettere, per confermare	krrár kem	Onaylamak, kararlaştırmak
Prominenza, altezza	Beléndaia	Çıkıntı, yükseklik
Prominenza, sopra tutti	Ser ammo	Her şeyin üstünde
Pronto	Ahhzer	Hazır
Pronuncia, modo di parlare	Loghàt	Telaffuz, konuşma tarzı (Lügat)
Proporre, dire il suo sentimento	Fekera qo bezium	Önermek, hissini söylemek
pret. Fekera qo ghot	....	fikrini söyledi
proporre Dire	Bezium, Bezit, pret. Ghot	Söylemek, demek
Proporre, far intenzione	Niehht cekem	Niyet etmek, amaçlamak
Proporzione	Fasàl	Oran, fasıl
Prosapia	Ugiàk	Soy, sopa
Prosperare, augurar del bene	Duāt kem	Refah bulmak, dua etmek
Prosperare, per rallegrarsi d’una fortuna	pirós kem	Şansına sevinmek, kutlamak
Protestare, dir la sua intenzione	Niehhta qo bezium	Beyan etmek, niyetini söylemek
Protervo, superbo	kobria	Kibirli, gururlu
Protervo, per cattivo	Be vakùfa, Kabìt	Kötü, anlayışsız, çirkin
Proteggere	Meróvì men &c.	Korumak (bu adam benimdir vb.)

Provare, esperimentare	Gerobinum, Gerobinit	Denemek, tecrübe etmek
pret. Gerobàndia, Gerib bekem	....	denedi, deneme yaparım
Provare, assaggiare il gusto	Tām bekem	Tadına bakmak
Provato, esperimentato	Gerobàndia	Denenmiş, tecrübeli
Provvedere, preparare	Ahhžer kem	Tedarik etmek, hazırlamak
Provvedere, per comprare, vedi sopra Comprare	....	Satın almak için tedarik etmek
Provvedere, rimediare	Ālàg tkem, Cekem ālàg	Çare bulmak, iyileştirmek
Provvedere, parlando di Dio	Qode rskadet	Allah'ın rızıklandırması
Iddio provvede	....	Allah rızık verir
Provvidenza	Rska	Takdir-i ilahi, rızık

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Proverbio	Misàl	Atasözü, misal
Provvisione di mangiamento per i viaggi	Zavád	Yol azığı
Provvisione, per le truppe di frumento, e biada	Zakìra	Erzak, (ordunun) zahiresi
Prudente	Akel	İhtiyatlı, akıllı
Prugna, di specie grossa	Elúk	Erik, (iri tür)
Prugna di specie piccola	Eluciak	Erik, (küçük tür)
Prurire	Korìnum, Korìnit, pret. Korìá	Kaşınmak
Prurito	korìána	Kaşıntı
Pube	Reve	Kasık bölgesi, edep yeri
Pubertà	Babàk	Ergenlik, evliliğe uygunluk

stato d’una persona arrivato abile al matrimonio	....	evliliğe uygun yaşa gelmiş olma durumu
Pubblico	Eskara, Ammo zánit	Kamu, aşikar, herkes bilir
tutti lo fanno	....	herkes onu yapar
Pudico	Āffif, Del pákafc, Del sáfi	İffetli, temiz kalpli
cuore netto, cuore limpido	....	temiz yürek, duru kalp
Pugnale	Kangiàr	Hançer
arma che portano i Turchi avanti il petto	Pas kangiár	Türklerin göğüslerinde taşıdığı silah
il secondo pugnale più piccolo	....	ikinci, daha küçük olan hançer
Pugno	Mst, Msték	Yumruk, bir avuç
Pulcini di gallina	Ciúciàlòk	Tavuk civcivleri
Pulcini d' altri animali	Tesék	Diğer hayvan yavruları
Puledro	Gioáni	Tay (at, kısrak, eşek vb. için)
si aggiunge poi cavallo, cavalla, asino, asina, mulo	....	sonuna at, kısrak, eşek, katır eklenir
Pulice	Kiéc	Pire
Pulire	Pākafc kem, Taza tkem	Temizlemek, tazelemek
Pulito	Pák, Pákafc, Taza	Temiz, pak, taze
Pungere, vedi Bucare	....	Delmek, batırmak
Pungere con un ago &c.	Dersí ledem	İğne batırmak vb.
Punta	Ser	Uç, tepe
Punta acuta	Ser tizia	Keskin uç
Puntellare, mettere un puntello	Stún bedem	Desteklemek, direk koymak
Puntellare, far forte	Kaím kem	Sağlamlaştırmak, kaim kılmak

Puntello	Stún	Destek, sütun, direk

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 223

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Punto, segno finale nello scrivere	Nukàt	Nokta, yazıda son işaret
Punto, un momento	Ghavek, Iek dakek	Bir an, bir nokta (zaman)
Pupilla	Bibi	Göz bebeği
Purgare	Dermán zik ció dem	Müshil vermek, temizlemek
dar un medicamento per andar di corpo	....	bağırsakları çalıştırmak için ilaç vermek
Purgante	Dermàn zik ció	Müshil, bağırsak ilacı
Purgatorio	Maatahr	Araf, (Katolik Hristiyanlara göre)
Purificare	Safi kem	Arındırmak, temizlemek
Purificarsi	Deft nevéfia elgherum	Arınmak, (Türklerin namazdan önce...)
secondo li Turchi lavandosi prima di far orazione	....	...yasalarına göre kirli olduklarında yıkanmaları
Puro	Safi - Pak	Saf, temiz, pak
Putredine, sporcheria	Kaflavát	Çürüklük, pislik
Putredine, per marcia	Adàp	İltihap, çürüme
Puttana	Kahhbah	Fahişe (Kahpe)
Puzzare	Ex men been ghenì tet	Kokmak (Benden kötü koku geliyor)
usano questa frase: Io puzzo	....	şu cümleyi kullanırlar: Pis kokuyorum
Puzzolente	Been ghenì	Pis kokulu
Q	....	Q
Quà	Venàve	Buraya, burada

Quadrare	Feker le kém	İncelemek, birini iyi değerlendirmek
considerare bene uno	....	birini iyi düşünmek
Quadrare, far quadrato	Ciahr kùs cekem	Kare yapmak
Quadrato	Ciahr kùs, Ciahr kornèt	Kare
per uomo quadrato d’intelletto giusto	Ākel dréfta, Kangia	doğru zekalı, kamil adam için
Quaglia, uccello	Verdi	Bıldırcın (kuş)
Quagliato, vedi Gelato	....	Pıhtılaşmış, donmuş
Quagliato	Ghert	Pıhtılaşmış, kesilmiş (süt için)
dicefi anche - Ghert, cioè preso, massime del latte	....	özellikle süt için kullanılır
Qualche cosa	Tstéki, Teftéki	Bir şey, herhangi bir şey

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 224

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Qualcuno	Kes	Birisi, kimse
Qualche volta	Giàr giàr	Bazı zamanlar, ara sıra
Quale, interrogativo	Ki	Hangi, hangisi (soru)
Quale, paragonativo	Ciàva	Nasıl, hangi (karşılaştırma)
Qual di loro	Ki ex vàn	Onlardan hangisi
Qualificare	Mākùl tkem, cekém mākùl	Nitelendirmek, onurlandırmak
innalzare ad onore	....	onura yükseltmek
Qualificare, descrivere la proprietà	Tefsìr kem	Tanımlamak, özelliğini anlatmak
Qualificato	Meròvì mākùl, Meróvi asàb	Nitelikli, saygın adam
uomo di dignità, e di rispetto	....	itibarlı ve saygılı adam

Qual' ora	Ehr giàr	Her ne zaman
Qualsivoglia	Ehr ki bit	Her hangisi olursa
Quando	Kanghi	Ne zaman
Quantità	Zaffa, Ghélak	Miktar, bolluk, çokluk
abbondanza	....	bereket
Quanto	Ciàn	Ne kadar
Quanto	Belá	Ne kadar, her ne kadar
Quaranta	Cehl	Kırk
Quarantena	Cehla zeveitàn, Cehla avìni	Kırk günlük dönem (Erbain)
gli Orientali hanno fra l’anno due quarantene di rimarco	....	Doğuluların yıl içinde iki önemli kırk günü vardır
quella del solstizio dell’inverno	....	kış gündönümündeki (Zemheri)
quella d'estate	....	yazın olanı
Quarto d'ora	Ciahrek	Çeyrek saat
Quaresima	Ramàn	Oruç dönemi (Ramazan)
Quasi	Tene	Neredeyse, hemen hemen
Quattrino	púl	Küçük bakır para (Pul)
Quattro	Ciàhr	Dört
Quattro elementi	Ciàhr ánafer	Dört element (Anasır-ı Erbaa)
Quattro venti	Ciàhr Ba	Dört rüzgar
Orientale	Sciarki	Doğu rüzgarı (Şarki)
Occidentale	Maghrebi	Batı rüzgarı (Mağribi)
Meridionale	Kubli	Güney rüzgarı (Kıbli - Mekke'den gelen)
Settentrionale	Sciamàli	Kuzey rüzgarı (Şimali)
Quello	Avì	O, şu

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Quercia, pianta	Dare berú	Meşe ağacı (bitki)
Quercia, suo frutto, cioè la ghianda	Berù	Meşe palamudu (meyvesi)
Quercia, altra specie	Taràic	Diğer meşe türü (bodur olan)
che resta bassa senza grosso tronco	....	kalın gövdesi olmayan kısa tür
Querela	Ghazènda - Skaiàt	Şikayet, dava
Querelarsi	Ghazenda tkém	Şikayet etmek, yakınmak
Querelarsi	Skaiát dem	Birini hakime şikayet etmek
dare un’accusa al giudice, o ad altro maggiore	....	yargıca veya üste suç duyurusunda bulunmak
Quesito	Pefciara	Soru, mesele
Questionare, far rissa	Scér kem, Adavàt cekem	Tartışmak, kavga etmek
Questionare	Scériát them	Mahkemede dava etmek
per far lite in giudizio	....	yargı önünde çekişmek
Questione, rissa	Scér, Adavàt	Mesele, kavga, düşmanlık
Questione, lite avanti al giudice	Sceriát	Dava, mahkemelik mesele
Questo	Au, Auva	Bu
Quì	Venàve	Burada
Quietare, contentare uno	Räzi kem	Sakinleştirmek, birini razı etmek
Quietare, lasciare un lavoro	Batàl kem	İşi bırakmak, tatil etmek
Quietarsi, riposare	Raàht kem, pret. Raàht bum	Sakinleşmek, dinlenmek
Tanà kem, Behn boghrum, respiro prendo	....	nefes alıyorum, huzur buluyorum
Quiete	Raàht, Taná	Huzur, sessizlik, istirahat
Quieto, contento	Ražì	Sakin, memnun, razı

Quieto, natural dolce	Meskin, Fakir, Be dénk	Halim selim, uysal, sessiz
Serghérdan	....	şaşkın, avare
Quitanza	Tamasùk	Makbuz, senet (Temessük)
Quitare, far quitanza	Tamasùk cekem	Borcu kapatmak, makbuz kesmek
scriverla - Tamasùk nevi fium	....	onu yazmak - makbuz yazdım
Quotidiano	Ehr rvz, Ehro	Günlük, her gün
R	....	R
Abarbaro, medicina	Rahvènt	Ravent (bitkisel ilaç)
Rabbia	Kerba	Öfke, kızgınlık, kuduz

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 226

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Rabbino	Mālem giù	Haham (Yahudi alimi)
Rabbioso	Kerbìna	Öfkeli, kızgın
Rabbuffamento di capelli	Perpecià, Prpecià	Saçların darmadağın olması
Rabbuffo, collera	Kerba, Sel	Azar, öfke
Raccattare, riavere	Stìnum, Stinit, pret. Stànd	Toplamak, geri almak
Raccattato	Stand	Toplanmış
Racchiudere	Boghrum, Boghrìt, pret. Ghert	Kapatmak, hapsetmek
Racchiudere, per metter dentro	Dem naf &c.	İçine koymak
Racchiuso	Ghertia	Kapatılmış
Racchiuso, cioè dentro v.g. in un’ampolla	Naf fciùfca	Kapatılmış (örneğin bir şişenin içinde)
Racchiuso in una borsa	Dangh kìfa	Torbaya konmuş

Accoglienza, cerimonia	Mārifēta, Karám, Iméta	Karşılama, ağırlama, tören
Raccogliere, unir tutto insieme	Gemā tkem	Toplamak, hepsini bir araya getirmek
Raccogliere, per mietere	Drùtkem, pret. Drum	Biçmek, hasat etmek
Raccolta, tempo di mietere	Zamànedrù	Hasat zamanı
Raccolta, parlando di frumenti	....	Hasat (buğday için)
Raccolta buona	Dakl kangia	İyi hasat
Raccolta cattiva	Daxl Karaba	Kötü hasat
Raccomandare, avvisare	Kauiát kem, Vaffiet kem	Tavsiye etmek, vasiyet etmek
Raccomandazione	Kauiát, Vaffiét	Tavsiye, vasiyet
Racconciare, tacconare	Parefpàn le dém	Onarmak, yama yapmak
Raccontare, vedi Dire	....	Anlatmak
Raccontare, favole, o romanzi	Ciròk bezium	Masal veya roman anlatmak
Racconto	Ahhkaiàt	Anlatı, hikaye
Racconto di favole	Ciròk	Masal anlatısı
Raccorciare, far breve, corto	Kurt bekem	Kısaltmak
Raccorciato	Kùrta, kùrt kiria	Kısaltılmış

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 227

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Radere, far la rasura	Trafcium, Btrafcium	Tıraş etmek
pret. Tràfct, neg. Natràfcium	....	tıraş etti, tıraş etmedi
Radicare	Rē boghrit, pret. Rē ghert	Kök salmak
la radice prende	....	kök tutar
Radice	Rē	Kök

Raddrizzare	Dréft tkem, Cekem dréfta	Düzeltmek, doğrultmak
Radunanza	Gemā	Toplantı, birleşim
Radunare	Gemā kem, Iek bekem	Toplamak, bir etmek
faccio uno	....	bir yaparım
Rafano	Tover	Turp
Raffreddare, far fredda una cosa	Sar tkem	Soğutmak
Raffreddarsi, prendere un raffreddore	Persìf boghrum, Nèzla boghrum	Soğuk almak, nezle olmak
Raffreddato, divenuto freddo	Sar bù	Soğumuş, soğuk olmuş
per aver un raffreddore - Persìf aia	....	nezle olduğu için
Raffreddore	Perfìf, Nezla	Soğuk algınlığı, nezle
Raffrenare	Zapt kem	Dizginlemek, zapt etmek
Ragazzo	Kuru	Erkek çocuk, oğlan
Ragazzone	Kuru mazèn	Büyük oğlan
Ragghiare, proprio dell’asino	Zerìt, pret. Zerì	Anırmak (eşeğe özgü)
Raggio del sole	Scià ataf	Güneş ışını
Raggiro, acutezza d’ingegno	Zanàia, Sciàterìa	Kurnazlık, zeka keskinliği
Raggiro, per far il possibile	Bzàva	Elinden geleni yapmak, dolap çevirmek
Raggrinzare	Kermcì kem, Kermcì bum	Buruşmak, kırışmak
Raggrinzato	Kermcì	Buruşuk, kırışık
Ragguaglianza	Dréfta, Ràfta	Eşitlik, doğruluk
esser diritto uguale	....	eşit ve düz olmak
Raguardato, uomo che sta attento	Ehhfiára	Saygın, dikkatli adam

Ragione, intelletto	Ākel	Akıl, us
Ragione, giustizia	Ahhk	Hak, adalet
Ragionevole, cosa giusta	Ahhk	Makul, haklı şey
Ragionevole, uomo intelligente	Ākel	Akıllı, makul adam
Ragionevole, cosa discreta	Ansàf	İnsaflı, ölçülü şey
Rallegrezza	Quofcia - Kéifia	Sevinç, neşe

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 228

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Rallegrare	Kèifinum, pret. Kèifinà	Sevindirmek, neşelendirmek
Rallegrarsi di qualche buon avvenimento	Piròs kem	Sevinmek (iyi bir olay üzerine)
si dice anche impersonalmente - Piròfit	....	kişisiz olarak da söylenir (kutlu olsun)
Rallentare	Suft kem	Gevşetmek
Rallentato	Sufta	Gevşemiş
dolore de' denti mitigato - Ehdi bú	....	diş ağrısının hafiflemesi
Rame	Safer	Bakır
Ramiere	Safàr	Bakırcı
Ramaricare	Be kéif kem	Üzmek, neşesini kaçırmak
lo faccio senza allegrezza	Del fot	neşesiz yaparım
abbrucio il cuore (frase Kurda)	Del fotia	yüreği yakmak (Kurtça deyim)
Ramaricarsi, esser melanconico	Vakam bum	Üzülmek, kederlenmek
Ramaricato, melanconico	Vakam, Del zapta	Üzgün, kederli
Ramarico	Del fotìa, Be kéif	Üzüntü, keder, keyifsizlik
Ramo di pianta	Tai	Ağaç dalı

Ramo di fiume	Bàsk	Nehir kolu
Rampino	Cinghàl	Çengel
Rana	Bàk	Kurbağa
Rapa	Sciélem	Şalgam
Rapace	Duzuár	Yırtıcı, kapıcı, hırsız
Rappezzamento	Parefpàn	Yamama, onarma
Rappezzare, tacconare	Parefpàn kem	Yamamak, onarmak
Rapidamente	Zora	Hızlıca, zorla
Rapina	koték	Yağma, zorla alma
Rapportare, far lo spione	Ciòghol kem	İhbar etmek, casusluk yapmak
Rapportante	Ciòghol, Giasùs	Muhbir, casus
Rappresaglia	Talán	Misilleme, talan
Raramente	Kim giàr, Giàr giàr	Nadiren, seyrek
Raro, sottile	Zràva, Tanék	Nadir, ince
Raro, cosa particolare	Nāder	Nadir, özel şey
Raschiare	Essù kem, Essù be kem	Kazımak
Rasciugare	Zuá tkem	Kurulamak
Rasciugato	Zuá	Kurulanmış, kuru

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Rasojo	Ghuzàn	Ustura
Rassegnare, vedi Consegnare	....	Teslim etmek
Rassegnarsi a Dio	Amr Qodé Kabul kem	Allah'a tevekkül etmek
la volontà di Dio accetto	....	Allah'ın iradesini kabul ederim
Deft Qodè me teslim kem, mi rimetto in mano di Dio	....	Kendimi Allah'ın eline bırakırım

Rassegnarsi, non lamentarsi, tacere	Denk nàkem	Susmak, şikayet etmemek
Rassegnato, senza lamenti	Be denk	Sessiz, şikayetsiz, boyun eğmiş
Rassodare, far forte	Kaim kem, Mokúm kem	Sağlamlaştırmak, kaim kılmak
Rassomigliare	Az sibi flan	Benzemek
Io come il tale	....	Ben filanca gibiyim
Ratificare	Krràr kem	Onaylamak, karar kılmak
Raucedine, rauco	Denk keft	Ses kısıklığı, kısık ses
Razza, zeidàia, accrescimento	Zeidàia	Irk, artış, çoğalma
Razza, v. g. specie particolare di cavalli	Tokma	Irk, (at cinsi gibi özel tür)
Re, sovrano	Kunkàr, Patfca, Sultán	Kral, hünkar, padişah, sultan
Re di Persia	Sciah ágiémi	Acem Şahı (İran Kralı)
Realmente	Raft, Be fck	Gerçekten, şüphesiz
Recente	Nù	Yeni, taze
Recidivo	Ehr ceket, sempre fa	Tekrarlayan, sürekli yapan
Recreazione, allegrezza	Saffā, Kéifie	Eğlence, neşe
Recreazione, per andar a spasso in campagna per un giorno	Seriàn, Seriána	Gezinti, seyran (kır gezisi)
Redini della briglia	Gelaván	Dizginler
Refezione, mangiar un pochetto	Pari iek bokum	Az yemek, atıştırmak
un boccone mangio (frase Kurda)	....	bir lokma yerim (Kurtça deyim)
Refezione, collazione alla mattina	Ser teft	Kahvaltı
Refezione, per merenda	Fravìni	Ara öğün, ikindi yemeği

Refuggiarsi	Az qo avéium nex flàn	Sığınmak (filancanın yanına kendimi atarım)
Rifuggio	Gé kalasia	Sığınak, kurtuluş yeri
Regalare un inferiore	Baksis dem	Bahşiş vermek (asta)
Regalare un maggiore	Diàrii dem - Pesckése dem	Hediye vermek (üste), peşkeş çekmek

---

Sayfa 230

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Regalo	Baksis, Diàtii, Pesckesc	Hediye, bahşiş, peşkeş
Registrare	Deftar nevi fium	Kaydetmek, deftere yazmak
il registro scrivo	....	defteri yazarım
Naf deftar nevi fium, nel registro scrivo	....	defterin içine yazarım
Registro	Deftar	Defter, kayıt
Registratore	Deftardàr	Defterdar (hesap tutan görevli)
Regnare	Ahhkem kem	Hüküm sürmek, krallık yapmak
Regno	Orka, Orket, Memmlekét	Krallık, memleket
Regola, misura, o segno di fare una cosa simile	Andàfa	Kural, ölçü, endaze
Regolo, ossia principe	Mir	Küçük hükümdar, prens, mir
Religione, fede	Dine, Aimàn	Din, iman
Religioso, monaco	Rabàn	Dindar, keşiş, rahip
Remissione de' peccati, indulgenza	Ghofràn, Ahhlùl	Günahların bağışlanması, mağfiret

Remissione, rilasciamento, perdono degli uomini	Boor, Elá	Affetme, insanların bağışlaması
Rendere, dare	Dem	Vermek
Rendere, restituire	Vagharium, Vagharit, pret. Vagharià	Geri vermek, iade etmek
Rendere i conti	Asàb dem	Hesap vermek
Rendersi, consegnarsi	Teslìm kem	Teslim olmak
Rendersi padrone d'uno	Au dèite men	Birine sahip çıkmak (o benim elimdedir)
Rendita	Iràt	Gelir, irat
Replicare	Giàre kidi bezium	Tekrarlamak, bir daha söylemek
un'altra volta dico, per confermare - Krràr tkem	....	onaylamak için tekrar yaparım
Reprobo	Menāfak, laramaz, Kabìt	Münafık, yaramaz, kötü
Enghiddi babo	....	babasının oğlu (kötü anlamda)
Ripudiare, dar divorzio	Talàk dem	Boşamak, talak vermek
Ripudio	Talák	Boşanma
Resa de' conti	Asàb	Hesap verme, hesap özeti
Resistere, non acconsentire	Kabùl nàkem	Direnmek, kabul etmemek
Resistere, far contra, fermarsi avanti	Ber ravàftum	Karşı durmak, önünde durmak

---

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Respingere, fugare un esercito	Bazinum, Bazinit, pret. Bazànd	Geri püskürtmek, (orduyu) kaçırtmak
Respirare	Behn boghrum	Nefes almak

Respiro	Behn	Nefes
Restare, fermare uno	Boghrum	Durdurmak
Restare, rimanere	Minum, Minit, pret. Maïa	Kalmak
neg. Na minum	....	kalmamak
Restare, fermarsi	Ravàftum, Ravàftit, pret. Ravàftá	Durmak, beklemek
neg. Ranávaftum	....	durmamak
Restare, fermarsi, sedere, o non muoversi	Derùnum, Derùnit	Kalmak, oturmak, hareket etmemek
pret Runéft, neg. Runánum	....	oturdu, oturmamak
Restare perplesso	Ahhìr bum	Kararsız kalmak, hayrette kalmak
Restare disgustato	Ziz bum	Tiksinmek, gücenmek
Del minit, il cuore resta (frase Kurda)	....	gönlü kalmak (Kurtça deyim)
Restituire, vedi Rendere	....	Geri vermek
Restituirsi, riaversi di salute	Cebúm, Ehdibum	İyileşmek, sağlığına kavuşmak
pret. Cebù, Ehdibù	....	iyileşti
Restringere, far stretto	Tangha cekem	Daraltmak, sıkıştırmak
Resurrezione de' morti	Kiámét - Rvz kiáméta	Diriliş, kıyamet günü
Rete	Sciébakti	Ağ, file
Retenzione d' urina	Miz ghertìa	İdrar tutulması
Rettamente, retto	Raft, Drefta	Doğruca, dürüstçe
Ribellarsi	Āsi kem, pret. Āsi bu	İsyan etmek, asi olmak
Kain kem, Kaìn bum	....	Hainlik etmek, hain olmak
Ribelle	Āsi, Kaìn	Asi, hain

Ributtare, vedi Respingere	....	Reddetmek, geri püskürtmek
Ricamare	Nakafe tkem	Nakış işlemek
Ricamo	Nakafe	Nakış
Ricchezza	Dauléta	Zenginlik, devlet
Ricciare, vedi Increspare	....	Kıvırcık yapmak
Riccio, animale spinoso	Suzì	Kirpi
Ricco	Dáulet mènd	Zengin, devletli

Sayfa 232

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Ricercare, una cosa perduta	Le vagharum, Le vagharit	Aramak (kayıp bir şeyi)
pret. Le vagharià	....	aradı
Ricercare, domandare	Pefciàr tkem	Sormak, araştırmak
Ricevere, accettare	Kabùl kem	Kabul etmek, almak
Ricevere, accogliere uno con onore	Karàm kem, Iméta ce kem	Onurla karşılamak, ağırlamak
Ricevere qualche cosa, prendere	Stinum, Stinit, pret. Stand	Bir şeyi almak, edinmek
si servono anche di questa frase - Flan teftéki ghaéftia deite men	....	Şu cümle de kullanılır: Filanca şey elime ulaştı
Ricompensa, premio	Giàzéta	Ödül, mükafat
per contracambio - Bedàla	....	karşılık olarak (Bedel)
Ricompensare, rimunerare	Giàzéta dem	Ödüllendirmek
Rimunerare, per dar in contracambio	Bedàla dem	Karşılığını vermek, bedel ödemek
Ricominciare	Nu deft bekem	Yeniden başlamak

di nuovo metto la mano - Giàre kidi cekem	....	tekrar yaparım, yeniden el atarım
Riconciliarsi, far pace	Salahh tkem, pekinum	Barışmak, uzlaşmak
pret. pekàt, pekinà	....	barıştı
Ricordare	Bira le inum, Bira le ìnit	Hatırlatmak
pret. Bira le iná	....	hatırlattı
Ricordarsi	Bira men tet	Hatırlamak (aklıma geliyor)
pret. Bira men at, la mia memoria viene (frase Kurda)	....	aklıma geldi (Kurtça deyim)
Ricordo, memoria	Bira	Hatıra, bellek
Ricordo, per avviso	Vaffiét	Uyarı, vasiyet, hatırlatma
Ricorrere	Ciùm nek flán &c.	Başvurmak (filancaya gittim vb.)
Recuperare	Debftìnum, oppure Bìtinum	Geri kazanmak, kurtarmak
pret. Stànd, neg. Na bftìnum	....	kazandı, kazanamamak
Ricusare	kabùl nákem	Reddetmek, kabul etmemek
Ridere	kenum, kenit, pret. kenì	Gülmek
Ridicolo, buffone	kafmer, lariitkàr	Komik, soytarı
che muove il ridere, Kenìa det	....	gülme getiren

Sayfa 233

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Riferire, vedi Dire, Rapportare	....	Bildirmek, anlatmak
Riutare	kabùl nàkem	Reddetmek (Rifiutare)

Riformare	Dreft tkem, lo faccio giusto	Reforme etmek, düzeltmek
Riga	Rés (con e largo)	Çizgi, satır
Rigare	Rés cekem	Çizmek, satır çekmek
Rilasciare	Berdém, Berdei, pret. Berdà	Serbest bırakmak, salıvermek
neg. Bernàdem	....	salıvermemek
Rilasciare, abbandonare, non far più	Sciàmarinum, Sciàmarìnit	Terk etmek, artık yapmamak
pret. Sciàmarand	....	terk etti
Rima di poesia	kafi	Uyak, kafiye
Rimanere	Minum, Minit, pret. Maïa	Kalmak
Rimediare	Ālàg cekem	Çare bulmak, iyileştirmek
Rimedio	Ālàg	Çare, ilaç
Rimproverare	Dem ber ciàv'	Azarlamak, başa kakmak
usano li Kurdi questa frase: Lo do avanti agli occhi	....	Kurtlar şu cümleyi kullanır: Gözünün önüne veririm
Lo do in mezzo agli occhi - Dem naf ciàv'	....	Gözünün içine veririm
Rinegare	Kafer bum, oppure Dine qo elum	İnkar etmek, dinden dönmek
la propria fede abbandono	....	kendi inancını terk etmek
Rinegato	Kafer - Dine qo elà	Mürted, inkar eden, dinini terk etmiş
Rinfacciare, vedi Rimproverare	....	Yüzüne vurmak, başa kakmak
Rinforzare	kuét dem, kaim kem	Güçlendirmek, takviye etmek
Rinforzarsi	kuét bughrum, forza prendo	Güçlenmek, kuvvet almak

Rinfrescare, vedi Raffreddare	....	Serinletmek, tazelemek
Ringraziare Iddio	Scùker Qodé tkem	Allah'a şükretmek
Ringraziare gli uomini	Menèt elgherum	İnsanlara teşekkür etmek, minnet duymak
obbligazione prendo	....	yükümlülük altına girerim
Rinunciare, non accettare	Kabùl nakem	Vazgeçmek, kabul etmemek
Rinunciare	Na vém, non voglio	İstememek, vazgeçmek
Rinovare, far di nuovo	Nu cekem	Yenilemek, yeniden yapmak
Rinovare, parlar di nuovo	Nu bezium, Giàre kidì bezium	Yeniden konuşmak, tekrar söylemek

---

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Riparare, vedi Rimediare	....	Onarmak, çare bulmak
Riparare, far le trinciere	Ciapér cekem	Siper kazmak, onarmak
Riparo, trinciera	Ciapér	Siper, barınak, onarım
Ripigliare, prendere un' altra volta	Giare Kidi bftinum	Tekrar almak, geri almak
Riposare	Raaht kem, Danábum	Dinlenmek, huzur bulmak
pret. Danàbu	....	dinlendi
Riposo	Raaht, Taná	Dinlenme, huzur
Ripulire	Pakafc kem, Taza kem	Yeniden temizlemek, tazelemek
Cekem taza áinabekem	....	ayna gibi taze yaparım
Riputazione	Ārz	İtibar, namus (Arz)
uomo di riputazione - Ahhli ārz	....	itibarlı adam (Ehli arz)
Riscaldare	Gherma Kém	Isıtmak
Riscattare	Kalás kem	Kurtarmak, geri almak

riprendere - Bftìnum, Bftìnit, pret. Stánd	....	geri almak
Riscattato	Kaláskiria, Stánd	Kurtarılmış, geri alınmış
Rischiarire	Ruhna cekem, Ruhn de kem	Aydınlatmak
Rischiare	Az u bakte qo	Risk almak (Ben ve şansım)
si fa questa frase: Io, e la mia fortuna	....	bu cümle kullanılır
Riscuotere, esigere	Bftìnum, Bftìnit, pret. Stánd	Tahsil etmek, geri almak
Riscuotere, andar a esigere una taglia, o gerima	Ciúm fer dràf, Ciúm fer gerìma	Ceza veya vergi tahsil etmeye gitmek
Riso, cibo	Bréng	Pirinç (yemek)
Riso, ridere	Kenìa	Gülüş, gülme
Risolversi	au fafal bughrum	Karar vermek, çözmek
dicono così: Penso, voglio, oppure - Questo modo prendo	....	bu şekilde derler
Risparmiare	Tetbìr kem, Kimter faràf kem	Tasarruf etmek, daha az harcamak
più meno spendo	....	daha az harcarım
Risparmiare, non far il possibile	Taksìr kem	Esirgemek, elinden geleni yapmamak
neg. Taksìt na kem	....	esirgememek
Risparmio, provvidenza	Tetbìr	Tasarruf, tedbir
Risparmio, mancanza d' operazione	Taksìr	Kusur, eksiklik, kısıntı
Rispettare	Karám kem	Saygı duymak
Rispetto	Karám	Saygı, hürmet

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Risplendere	Ruhnáia det	Parlamak, ışık saçmak
splendore dà	....	ihtişam verir
Rispondere	Giováb dem	Cevap vermek
Risposta	Giováb	Cevap
Ristoro, riposo	Raaht, Tanà	Dinlenme, huzur, avuntu
Ristoro, rinforzo	Kuét	Takviye, canlanma
Risuscitare	Rakem	Diriltmek, ayağa kaldırmak
Ritardare	Drengha tém	Gecikmek, geç gelmek
tardi vengo	....	geç gelirim
Ritenere, tener forte	Zapt kem	Tutmak, zapt etmek
Ritenere, non rilasciare	Ber nàdem	Alıkoymak, salıvermemek
Ritirare, non permettere	Na elum, Na elit, pret. Na elà	Geri çekmek, izin vermemek
Ritirarsi, pentirsi delle risoluzioni fatte	Pesemán bum	Geri çekilmek, pişman olmak
Rito, usanza	Refa	Ayin, adet, usul
Ritorcere	Badém, Badèi, Badét, pret. Badà	Bükmek, geri çevirmek
Ritornare	De èm, De èi, De ét, pret. At	Geri dönmek
Ritornare in dietro	Vagharium, Vagharit, pret. Vagharià	Geriye dönmek
Ritornare in se	Ehhsiàr bum	Kendine gelmek, ayılmak
Ritorto	Badà	Bükülmüş

Ritrovare	Pèidakem	Yeniden bulmak, peyda etmek
Rituale	Tàks	Ritüel, törensel usul
Riva	Kenàr	Kıyı, kenar
Rivale, inimico	Dufmán	Rakip, düşman
Rivale, per indirimpetto	Mokabil	Rakip, karşısındaki (Mukabil)
Rivale, per fossi	Giùni	Ark, hendek rakibi (su kanalı için)
Rivelare, scoprire il secreto	Kefs kem, Eskara kem	İfşa etmek, sırrı açığa çıkarmak
Rivelare, quando Dio rivela	Qode bezìt	Vahiy gelmesi, Allah'ın bildirmesi
Iddio dice, Qodé del ruhnket, Iddio illumina il cuore	....	Allah kalbi aydınlatır
Rivolgere, rivoltare	Vergherum, Vergherit, pret. Vergherià	Çevirmek, döndürmek
neg. Vernágherum	....	çevirmemek
Riuscire	Cebit	Başarmak, mümkün olmak
si servono di questa frase: è fattibile	....	yapılabilir

Sayfa 236

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
è stato fattibile	Cebù	yapılabildi
oppure se vien diritto - Egher raft àt	....	eğer doğru gelirse
si lascia anche l' avverbio Se, secondo il discorso	....	konuşmaya göre 'eğer' zarfı bırakılır
Roba	Màl	Eşya, mal

Roba, per gli abiti che si adoprano	Giul	Giysi, üst baş (Çul)
Rodere	Karìnum, Karìnit, pret. Kirand	Kemirmek
Rodere, v. g. la ruggine il ferro	Karàb ket	Aşındırmak (örneğin pasın demiri kemirmesi)
guasta - Bokòt, mangia	....	bozar, yer
Rogna	Ghorì	Uyuz, kaşıntı
Roma	Rumìa	Roma
Rumore	Denk	Gürültü, ses
Rumore, per confusione di gente	Kalabàla, Arbeda	Gürültü, kalabalık, arbede
Rompere	Skinum, Skinit, pret. Skànd, Skéft	Kırmak
Rondine, uccello noto	Ahkgi refc	Kırlangıç (bilinen kuş)
Rondone	Ababil	Ebabil kuşu
Ronfare	Kur kur kem	Horlamak
Denk kur kur tet, voce di ronfatura viene	....	horlama sesi geliyor
Rosa	Ghúl	Gül
Rosa selvatica	Silán	Yaban gülü
Rosignolo	Belbèl, Blb'l	Bülbül
Rosso	Sor, Sora	Kırmızı, al
Divenir rosso - Sorbum, vedi Vergognarsi	....	kızarmak (utanmak)
Arrostire	Bebreziùm, Bebrezit, pret. Bràzt	Kızartmak (ateşte)
neg. Nabrézium	....	kızartmamak
Arrostito	Bràzt	Kızarmış

Arrosto	Kebbáb	Kebap, kızartma
Rota	Verver	Tekerlek
Rotolare, v. g. cascando in un proclivio	Ghraver kem	Yuvarlanmak (yokuş aşağı)
Rotolare, far girare una cosa rotonda	Gher kem	Yuvarlamak, döndürmek
Rotondare	Ghrover kem	Yuvarlaklaştırmak
Rotondo	Ghrover	Yuvarlak
Rotto	Skéit, Skeftìa	Kırık

Sayfa 237

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
Rottura d'uomo	Fètka	Fıtık (insanda kırılma/çatlak)
Rovesciare, spandere	Refium, Refit, pret. Ret	Dökmek, saçmak
Rovesciare, mettere sotto sopra	Ser nesìf dem	Altüst etmek, ters çevirmek
Rovesciare un abito	Ru battàni dem	Bir giysiyi tersyüz etmek
metto la fodera in faccia di sopra	....	astarı üste getirmek
Rovescio, parte addietro	kenàre pifct	Arka taraf, ters taraf
Rovescio, per faccia della fodera	Ru battàni	Astar tarafı, ters yüz
Rovina	karabìa, karàb	Yıkım, harabe
Rovinare	karàb kem	Yıkmak, harap etmek
Rovinare, per mettere giù una casa	Arafinum, Arafit, pret. Aràft	Yıkmak (bir evi yerle bir etmek)
Rozzo	Zever, Z,ver	Kaba, işlenmemiş
Rozzo, uomo inculto, ignorante	Ahhmak, Be mārifēta	Kaba, cahil adam, ahmak

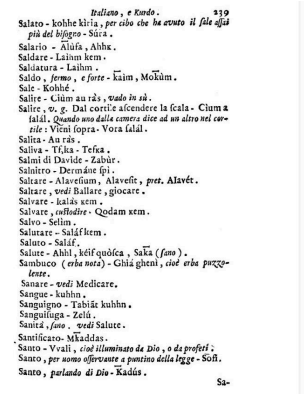
Rubare	Desìkem, oppure Desùm, Desìt	Çalmak, hırsızlık yapmak
pret. Desì	....	çaldı
Rubino	Iakùt	Yakut
Ruffiano	Māres	Muhabbet tellalı, pezevenk
Ruggire, proprio del leone	De nerìt, pret. Nerìt	Kükremek (aslana özgü)
Ruggine	Žènk	Pas (z sesi sc ile birleşmiş gibi okunur)
Ruvido, vedi Rozzo	....	Pürüzlü, kaba
Ruota, e Rota	Ver ver	Tekerlek
Ruotare, affilare i ferri	Cekem tizia, Tizia kem	Bilemek (demirleri keskinleştirmek)
Ruscello, fonte	kani	Dere, pınar
Ruscello, per canale d'acqua	Giòave	Su kanalı, çay
Rustico, vedi Contadino	....	Köylü, kırsal
Rustico, scortese	Nafaz, Naz	Kaba, nazsız, nezaketsiz
Ruta, erba	S,dàp	Sedef otu (bitki)
Ruta selvatica	Ahhrmel	Üzerlik otu (yabani sedef otu)
Rutare	Brk cekem	Geğirmek
Ruto	Brk	Geğirti

Sayfa 238

İtalyanca (Italiano)	Kurtça (Kurdo)	Türkçe
S	....	S
Sabbato	Sciàmbi	Cumartesi
Sabbia	Kizi	Kum
Saccheggiare	Talán kem	Yağmalamak

Saccheggio	Talán	Yağma, talan
Sacco	Gioválk	Çuval, torba
Sacco diviso in due parti per la soma	Kurg	Heybe (yük için iki bölmeli torba)
Sacco, fatto d'una pelle intiera acconciata bianca	Ombàn	Tulum (beyaz tabaklanmış tam deriden)
Sacco, grande di tela nera di peli di capra, o lana	Kàràr	Harar (keçi kılından büyük çuval)
Saccoccia	Pakla, Berika	Cep
Sacerdote	Kafia	Rahip, din görevlisi
Sacchetto	Tùlk	Torbacık, kesecik
Sacchetto da mettere sopra il cavallo dietro alla sella	Pafegin	Heybe (eyer arkasına at üstüne konan)
Sacra scrittura, antico testamento	Töràt	Kutsal kitap, Tevrat
Sacra scrittura, nuovo testamento	Angil	Kutsal kitap, İncil
Sacramento (della S. Chiesa)	Srr	Sakrament, sır (kilise sırrı)
Sacrificare	Kurbàn cekem	Kurban etmek
Sacrificio	kurbàn	Kurban
Sacrilego	Mnáfak	Kutsala saygısızlık eden, münafık
Sacro	Mkaddàs	Kutsal, mukaddes
Saetta, arma	Tir	Ok (silah)
Saetta, lampo	Brufi	Şimşek, yıldırım
Saettare, gettare saette	Tir avefium, Tir avefit	Ok atmak
pret. Tir avét	....	ok attı
Saettare, lampeggiare	Brùfi det, lampeggi dà	Şimşek çakmak
Sagace	Fahim, Zirék	Bilge, zeki, anlayışlı

Saggio	Akel	Bilge, akıllı
Saggio, vedi Prova; per gusto di cibo, vedi Gusto	....	Deneme, tadım
Salare	kohhe tkem, kohhedem	Tuzlamak



Italiano , e Kurdo . 239

Salato - kohhe kirîa , *per cibo che ha avuto il sale assâ più del bisogno* - Sûra .
Salario - Aluſa , Ahhk .
Saldare - Laihm kem .
Saliatura - Laihm .
Saldo , *fermo* , *e forte* - Kâim , Mokûm .
Sale - Kohhé .
Salire - Clûm au râs , *vedo in sù* .
Salire , *v. g.* Dal cortile ascendere la scala - Clum a falâl . *Quando uno dalle camera dice ad un altro nei cortile* : Vîeni ſopra - Vora falâl .
Saliva - Au râs .
Saliva - Tſka - Tefka .
Salmi di Davide - Zabûr .
Salnitro - Dermâne ſpi .
Salsare - Alaveſium , Alaveſit , *pret.* Alavêt .
Saltare , *verdi* Ballare , giocare .
Salvare - kalâs kem .
Salvare , *enfodire* - Qodam kem .
Salvo - Selim .
Salutare - Salâf kem .
Saluto - Salâf .
Salute - Ahhl , kéif quôfca , Saſa (*fano*) .
Sambuco (*erba nota*) - Ghîa ghenî , *cioè erba puzzolente* .
Sanare - *vedi* Medicare .
Sangue - kuhhn .
Sanguigno - Tabiâc kuhhn .
Sanguiſuga - Zelû .
Sanità , *fano* . *vedi* Salute .
Santificato - Mkaddas .
Santo - Vvali , *cioè illuminato da Dio , o da profeti* ;
Santo , *per uomo offervante a puntino della legge* - Soſi .
Santo , *parlando di Dio* - Kadûs .

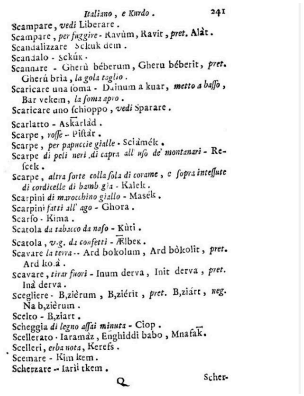
Sa-



240 *Vocabolario*

Sapere - Zanum , Zânit .
Sapere , *eſſere sapue* - Selûm , Scit , *pret.* Scià , *neg.* Nazânum , Nricium .
Sapiente - Mâlema , Ahhkim , Âkel .
Sapone - Sabun .
Sapore - Tâm .
Sartore - kaſâr .
Saſſo - Ber , *ſi ſa ſpiccare l'r* .
Savio , *vedi* Saggio .
Saziare - Tera kem .
Saziarſi - Tera bum .
Sazio - Tera .
Sbalordire - Ghêſckem , Na ehhskem ,
Sbarbato , *per giovanile di 20. anni in circa* - Lava .
Sbattere *ogni liquide* - Sciâkinum , Sciâkinit , *pret.* Scia kinâ , Sciâkand .
Sbattere *abiti dalla polvere* , Davaſcinum , Devaſcinit , *pret.* Davaſcâ , Davaſcând ,
Sbigottire - Terſinum , Terſinit , *pret.* Terſa , Terſand ,
Sbigottirſi - Terſium , Terſit , *pret.* Tersâ bum .
Sbirro , *ſoldato del governo* - Maſûrdi .
Sbocciare - Der kavum , Der kavit , *pret.* Der kéft , neg Der nâkavum .
Sbravare - Kabar ghirana bezium , *parole peſanti dico* , (*preſſo Kurdi*) .
Scacciare - Dere be kem , *pret.* Dere kiria , Dere ker , neg. Dere nakem .
Scala - Darâg .
Scala *a mano* - Seer .
Scalino - Darâg .
Scalpello - Mokar .
Scaltro - Sciâter , Zirêh , Ehhsiâra .
Scalzo - Pe râs .

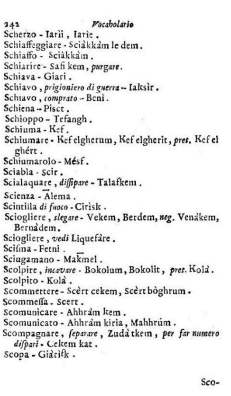
Scam-



Italiano , e Kurdo . 241

Scampare , *vedi* Liberare .
Scampare , *per fuggire* - Ravûm , Ravit , *pret.* Alât .
Scandalizzare - Sckuk dem .
Scandalo - Sckûk .
Scannare - Gherû bêberum , Gherû bêberit , *pret.* Gherû bria , *la gola taglio* .
Scaricare una ſoma - Dainum a kuar , *metto a baſſo* , Bar vekem , *la ſoma apra* .
Scaricare uno ſchioppo , *vedi* Sparare .
Scarlatto - Askarlâd .
Scarpe , *voſſe* - Pittâr .
Scarpe , *per papuccie gialle* - Sciâmêk .
Scarpe *di pelo uero di capra all uſo de montanari* - Reſcik .
Scarpe , *altra forte colla ſola di corame , e ſopra inteſſute di cordicelle di bambagia* - Kalek .
Scarpini *di marocchino giallo* - Masek .
Scarpini *fatti all' ago* - Ghora .
Scarſo - Kima .
Scatola *da tabacco da naſo* - Kûti .
Scatola , *v. g. da confetti* - Albek .
Scavare *la terra* - Ard bokolum , Ard bôkolit , *pret.* Ard kolâ .
Scavare , *cavar fuori* - Inum derva , Init derva , *pret.* Inâ derva .
Scegliere - Bâzêrum , Bâzêrit , *pret.* Bâziârt , *neg.* Na bâzêrum .
Scelto - Bâziart .
Scheggia *di legno aſſai minuta* - Clop .
Scellerato - Iaramâz , Engliddî babo , Mnaſik .
Scelleri , *erba nota* , Kereſs .
Scemare - Kim kem .
Scherzare - Iarî tkem .

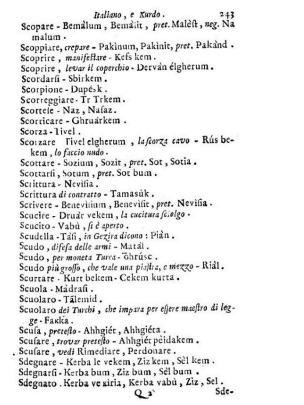
Scher-



242 *Vocabolario*

Scherzo - Iarîi , Iarie .
Schiaffeggiare - Sciâkkâm le dem .
Schiaffo - Sciâkkâm .
Schiarire - Safi kem , *purgare* .
Schiava - Giari .
Schiavo , *prigioniero di guerra* - Ialsir .
Schiavo , *comprato* - Beni .
Schiena - Pisct .
Schioppo - Tefangh .
Schiuma - Kef .
Schiumare - Kef elgherum , Kef elgherit , *pret.* Kef el ghêrt .
Schiumarolo - Mésf .
Sciabla - Scir .
Scialaquare , *diſſipare* - Talafkem .
Scienza - Alema .
Scintilla *di fuoco* - Cirisk .
Sciogliere , *slegare* - Vekem , Berdem , *neg.* Venâkem , Bernâdem .
Sciogliere , *vedi* Liquefare .
Scifma - Fetnî .
Sciugamano - Makinel .
Scolpire , *incavare* - Bokolum , Bokolit , *pret.* Kolâ .
Scolpito - Kolâ .
Scommettere - Scêrt cekem , Scêrt bôghrum .
Scommeſſa - Scert .
Scomunicare - Ahhrâm kem .
Scomunicato - Ahhrâm kiria , Mahhrûm .
Scompagnare , *ſeparare* , Zudâ tkem , *per far numero diſpari* - Cektem kat .
Scopa - Giâciſk .

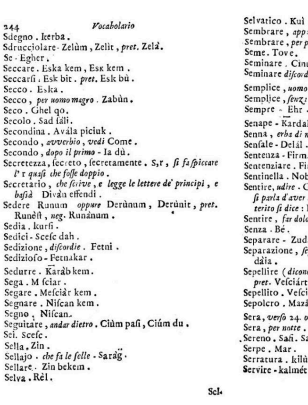
Sco-



Italiano , e Kurdo . 243

Scopare - Bemâlum , Bemâit , *pret.* Malêſt , neg. Na malum .
Scoppiare , *crepare* - Pakinum , Pakinit , *pret.* Pakând .
Scoprire , *manifeſtare* - Kefs kem .
Scoprire , *levar il coperchio* - Dervân élgherum .
Scordarſi - Sbirkem .
Scorpione - Dupêsk .
Scorreggiare - Tr Trkem .
Scortese - Naz , Nafaz .
Scortícare - Ghtuarkem .
Scorza - Tivel .
Scorzare - Tivel elgherum , *la ſcorza cavo* - Rûs bekem , *lo faccio nudo* .
Scottare - Soxium , Soxit , *pret.* Sot , Sotia .
Scottarſi , Sotum , *pret.* Sot bum .
Scrittura - Neviſia .
Scrittura *di contratto* - Tamasûk .
Scrivere - Beuz-vium , Beuviût , *pret.* Neviſia .
Scuſare - Druâr vekem , *la cuciturafcalzo* .
Scuro - Vabî , *ſi è aperto* .
Scudella - Taſi , *in Gezira dicono* : Piân .
Scudo , *diſeſa delle armi* - Matâl .
Scudo , *per moneta Turca* - Ghrûsc .
Scudo *più groſſo* , *che vale una piaſtra , e mezzo* - Rial .
Scurare - Kart bekem - Cekem kurtâ .
Scuola - Madraſi .
Scuolaro - Talemid .
Scuolaro *dei Turchi* , *che impara per eſſere maeſtro di legge* - Faxka .
Scuſa , *pretella* - Ahhgiéc , Ahhgiéca .
Scuſare , *trovar pretello* - Ahhgiéc péidakem .
Scuſare , *vedi* Rimediare , Perdonare .
Sdegnare - Kerba le vekem , Zîz kem , Sêl kem .
Sdegnarſi - Kerba bum , Zîz bum , Sêl bum .
Sdegnato - Kerba ve kiria , Kerba vabâ , Zîz , Sel .

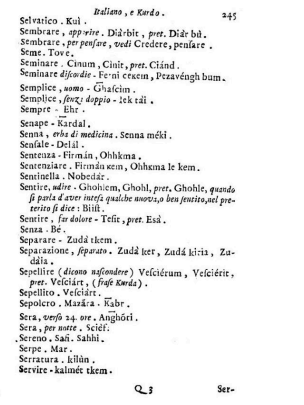
Q 2 Sde-



244 *Vocabolario*

Sdegno - Icerba .
Sdrucciolare - Zelûm , Zelit , *pret.* Zelâ .
Se - Egher .
Seccare - Eska kem , Esk kem .
Seccarſi - Esk bit . *pret.* Esk bû .
Secco - Eska .
Secco , *per uomo magro* . Zabûn .
Seco - Ghel qo .
Secolo - Sad lâſi .
Secondina - Avâla picîuk .
Secondo , *avverbio* , *vedi* Come .
Secondo , *dopo il primo* - Ia dû .
Secretezza , fec-cto , fecretamente . S.r , *ſi fa ſpiccare l'r quaſi che foſſe doppio* .
Secretario , *che ſcrive* , *e legge le lettere de' principi* , e *baſſa* . Divân effendi .
Sedere - Runum , *oppure* Derûnum , Derûnit , *pret.* Runêſt , neg. Runânum .
Sedia . kurſi .
Sedîci - Sceſc dah .
Sedizione , *diſcordie* . Fetnî .
Sedizioſo - Fetnakar .
Sedurre . Kârâb kem .
Sega . M ſclar .
Segare , Meſciâr kem .
Segnare , Nîſcan kem .
Segno , Nîſcan .
Seguitare , *andar dietro* . Clûm paſi , Ciûm du .
Sei . Sceſc .
Sella , Zîn .
Sellajo . *che fa le ſelle* - Sarâg .
Sellare - Zîn bekem .
Selva . Rêl .

Scl-



Italiano , e Kurdo . 245

Selvatico . Kuî .
Sembrare , *apparire* . Diârbit , *pret.* Diâr bû .
Sembrare , *per penſare* , *vedi* Credere , penſare .
Seme . Tov .
Seminare . Cinum , Cinit , *pret.* Ciând .
Seminare *diſcordie* - Fetni cekem , Pezavéngh bum .
Semplice , *uomo* - Ghaſcim .
Semplice , *senza doppio* - Iek râi .
Sempre - Ehr .
Senape - Kardal .
Senna , *erba di medicina* . Senna méki .
Senſale - Delâl .
Senteuza - Firmân , Ohhkma .
Sentenziare . Firmân kem , Ohhkma le kem .
Sentinella - Nobedâr .
Sentire , *udire* - Ghohîem , Ghohl , *pret.* Ghohîe , *quando ſi parla d'aver inteſa qualche nuova,o ben ſentito,nel preterito ſi dice* : Bitîl .
Sentire , *far dolore* - Teſit , *pret.* Esâ .
Senza . Bé .
Separare - Zudâ tkem .
Separazione , *ſeparato* . Zudâ ker , Zudâ kiria , Zudâla .
Sepellire (*dicono naſcondere*) Veſciérum , Veſciérit , *pret.* Veſciârt , (*preſſo Kurdi*) .
Sepellito . Veſciârt .
Sepolcro . Mazâra . Kabr .
Sera , *verſo 24. ore* , Anghôri .
Sera , *per notte* . Sciér .
Sereno . Saſi . Sahhi .
Serpe . Mar .
Serratura . Kîlûn .
Servire - kalmét tkem .

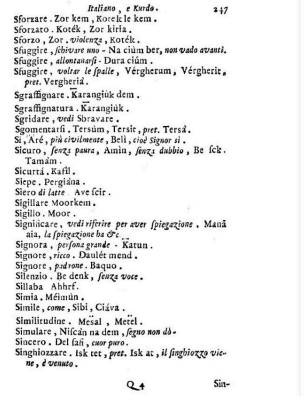
Q 3 Ser-



246 *Vocabolario*

Servire , *eſſer utile* . Faida dem .
Servire , *diſpogare* . Lazem .
Servitore . kolam .
Servitore , *ſchiavo comprato* - Benî .
Servizio . kalmet .
Servizievole . kalmSt kar .
Servo kolâm .
Serva , kadâma .
Sello , *natura* . Tabiâ .
Seta . Avêrmis .
Sette . Tene , Tenia , *con l'e dolce* . Aver ſette - Teni bum .
Setta , *ſeguace di qualche vito* . Taifa .
Setacciare . Mokel kem , Bezink kem .
Setaccio *piccolo* . Mokel .
Setaccio *grande da grano* . Bezink .
Settanta . Ahfté .
Sette . Ahfr .
Settembre . Ilûn .
Settentrione , Sciâmâli .
Settimana . Ahftîe .
Severo . Duzuâr , Tabiât tizlâ .
Severo , *per tiranno* . Zalem .
Sevo . Bez .
Sfacciato , *senza vergogna* . Be ſciérma .
Sferza . kamci .
Sfidare , *ſcommettere* . Scért boghrum .
Sfoderare *la ſciabla* . Scir kelcium , scir kelcit , *pret.* scir kelcia . Scir rus kem .
Sfortunato . Be bâkt , Be talâ , Bakte refe , Talâ refe , *fortuna nera* .

Sfor-



Italiano , e Kurdo . 247

Sforzare . Zor kem , Kotêk le kem .
Sforzato . Kotêk , Zor kiria .
Sforzo , Zor , *violenze* , Kotêk .
Sfuggire , *sfitvare uno* - Na ciûm bet , *non vado avanti* .
Sfuggire , *allontanarſi* - Dura ciûm .
Sfuggire , *voltar le ſpalle* , Vérgherum , Vérgherit , *pret.* Vergherîâ .
Sgraffignare . Karangiûk dem .
Sgraffignatura . Karangiûk .
Sgridare , *vedi* Sbravare .
Sgomentarſi . Tersûm , Tersît , *pret.* Tersâ .
Sì , Âré , *più civilmente* , Beli , *cioè Signor sì* .
Sicuro , *senza paura* , Amin , *senza dubbio* , Be ſck . Tamân .
Sicurtà . Kafil .
Siepe . Pergiâna .
Siero *di latte* . Ave ſcîr .
Sigillare . Moorkem .
Sigillo . Moor .
Significare , *vedi riferire per aver ſpiegazione* , Manâ aia , *la ſpiegazione ha &c.* ..
Signora , *perſona grande* - Katun .
Signore , *vieco* . Daulét mend .
Signore , *padrone* . Baquo .
Silenzio . Be denk , *senza voce* .
Sillaba . Abhrf .
Simia . Méimûn .
Simile , *come* , Sibî , Ciâva .
Similitudine . Mésal , Mecél .
Simulare , Nîſcân na dem , *ſegno non dà* .
Sincero . Del fali , *cuor puro* .
Singhiozzare . Isk tet , *pret.* Isk at , *il ſinghiozzo viene* , *è venuto* .

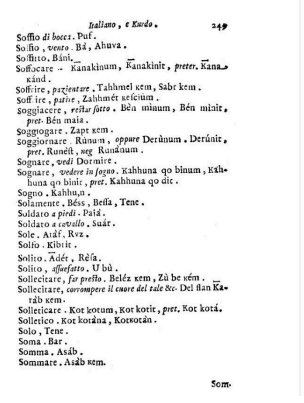
Q 4 Sin-



248 *Vocabolario*

Singhlozzo , Isk .
Sinistra . Cep , *a mano ſiniſtra* , Deſt cep .
Sino - Ahhttâ .
Sitibondo , Tenî , Tenia .
Sito , *luogo* . Gê .
Slogato , *v. g. un piede* , *una mano* - Kallak .
Slongare . Drezia kem , Cekem drezia .
Slargare . Frâ kem .
Slattare - Scir tekem , *oppure* , Dêvekem , *pret.* Scirvekirîa , *neg.* Scir venakem .
Smagrire . Zabûn bum , *pret.* Zabûn bu .
Smalto . Mina .
Smeriglio . Zempara .
Smezzare . Nîſkem , Nîvi kem .
Sminuzzare . Ufe bekem .
Smontare . Em , *oppure* Beem , *oppure* Tem a kuâr , *cange a baſſo* .
Smorzare . Merinum , Merinit , *pret.* Meránd , *neg.* Na merinum .
Sobrio - Kim Kvârina , Kim Kuâr .
Soccorrere , *ajutare* . Arîi bekem , Arîi tkem , *rinforzare* , Kuêt dem .
Soccorſo , *ajuto* . Arîi , *rinforzo* , Kuêt .
Soddisfare , *far un obbligo di riſpetto* , Katera élgherum , *per domandar ſcuſa* , *ſi dice* : Ipero che &c. Ivi tkem ke &c.
Sodo , *forte* , Mokum , Kâim , Na levit , *non ſi muove* .
Sodomia . Kun ghâ .
Soffiare . Put kem .
Soffiare *il naſo* . Défn kef kem .
Soffietto . Monfak .
Soffietto , *fatto d' un piccolo otre* . Ombân .

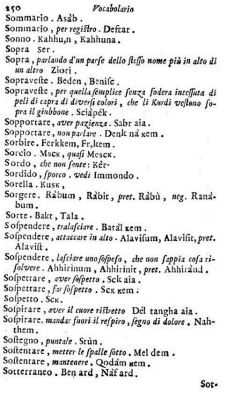
Sof-



Italiano , e Kurdo . 249

Soffio *di boccà* . Puf .
Soffio , *vento* . Bâ , Ahuva .
Soffitto . Bâni .
Soffocare - Kanakinum , Kanakinit , *preter.* Kana kând .
Soffrire , *pazientare* . Tahhmel kem , Sabr kem .
Soffrire , *patire* , Zahhmét kefcium .
Soggiacere , *reſtar ſotto* . Bên minum , Bên minit , *pret.* Bên mata .
Soggiogare . Zapt kem .
Soggiornare . Rûnum , *oppure* Derûnum . Derûnit , *pret.* Runêſt , neg Runânum .
Sognare , *vedi* Dormire .
Sognare , *vedere in ſogno* . Kahhuna qo binum , Kahhuna qo binit , *pret.* Kahhuna qo dit .
Sogno . Kahhuna .
Solamente . Bés , Beſſa , Tene .
Soldato *a piedi* - Paſâ .
Soldato *a cavallo* . Suâr .
Sole . Atâf . Rvz .
Solfo - Kibrit .
Solito . Âdét , Réſa .
Solito , *ſuccedato* . U bû .
Sollecitare , *far preſto* . Beléx kem , Zû be sém .
Sollecitare , *corrompere il cuore del tale &c.* Del ſian Kârâb kem .
Solleticare . Kot kotum , Kot kotit , *pret.* Kot kotâ .
Solletico . Kot kotâna , Kotkotân .
Solo , Tene .
Soma . Bar .
Somma . Asâb .
Sommare . Asâb kem .

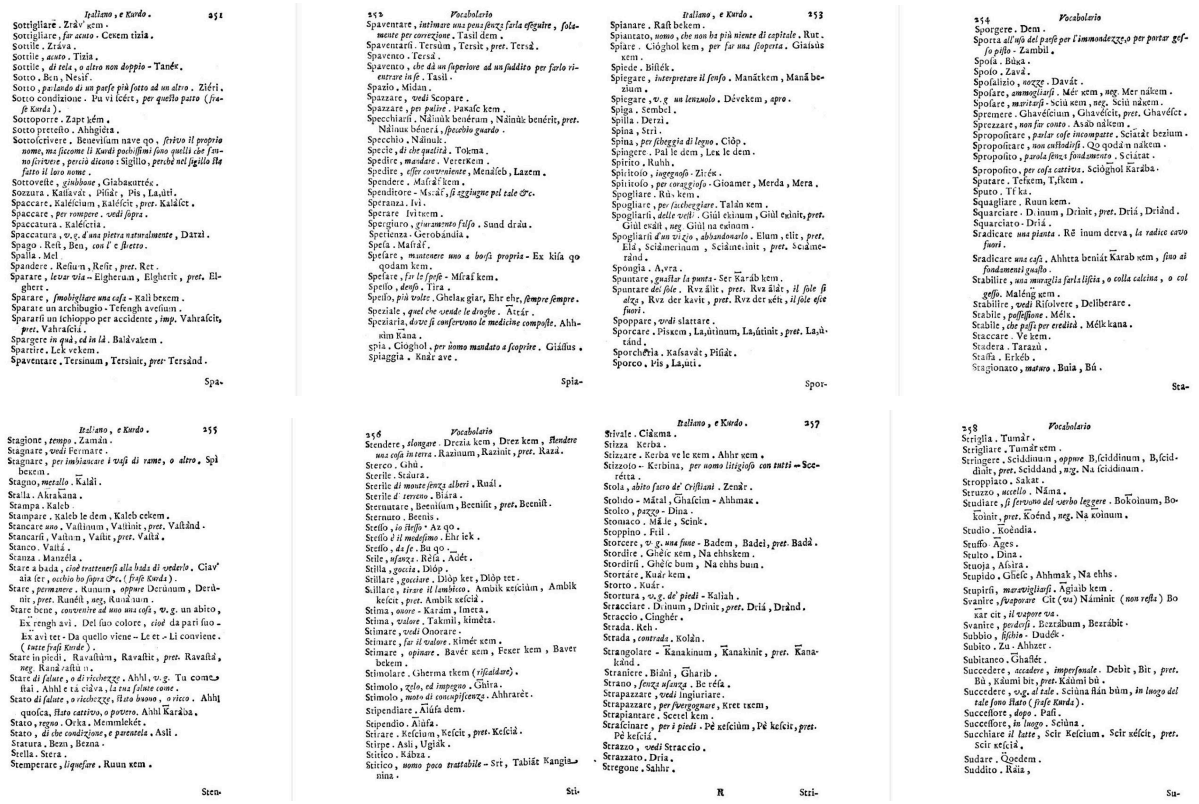
Som-



250 *Vocabolario*

Sommario . Asâb .
Sommario , *per regiſtro* . Deſtar .
Sonno . Kahhuna , Kahhuna .
Sopra . Ser .
Sopra , *parlando d'un parſe dello ſteſſo nome più in alto di un altro* Ziori .
Sopraveſte . Beden , Benîſe .
Sopraveſte , *per quella ſemplice ſenza fodera inteſſuta di peli di capra di diverſi colori , che li Kurdi veſtono ſopra il giubbone* . Sciâpék .
Sopportare , *aver pazienza* . Sabr âia .
Sopportare , *non parlare* . Denk ná kem .
Sorbire . Ferkkem , Frkem .
Sorcio . Mscx , *quaſi* Mesck .
Sordo , *che non ſente* : Kér-
Sordido , *ſporco* . *vedi* Immondo .
Sorella . Kusx .
Sorgere . Râbum , Râbit , *pret.* Râbû , *neg.* Ranâbum .
Sorte - Bâkt , Tala .
Sofpendere , *tralaſciare* . Batâl kem .
Sofpendere , *attaccare in alto* . Alavîſum , Alavîſit , *pret.* Alavîſt .
Sofpendere , *laſciare unoſſoſpeſo* , *che non ſappia coſa riſolvere* . Ahhirinum , Ahhirinit , *pret.* Ahhirând .
Sofpettare , *aver ſoſpetto* . Sck aia .
Sofpettare , *ſo ſoſpetto* . Sex kem .
Sofpetto . Sex .
Sofpirare , *aver il cuore riſtretto* Del tangha aia .
Sofpirare , *mandar fuori il reſpiro , ſegno di dolore* , Nahthem .
Soſtegno , *puntale* . Srûn .
Soſtentare , *mettere le ſpalle ſotto* . Mel dem .
Soſtentare , *mantenere* , Qodâm kem .
Sotterraneo . Bên ard , Nâf ard .

Sor-



Sayfa 239

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Salato - kohhe kiria, per cibo che ha avuto il sale assai più del bisogno	Súra	Tuzlu - ihtiyaçtan çok daha fazla tuz almış yiyecek için
Salario	Alùfa, Ahhk	Maaş
Saldare	Laihm kem	Lehimlemek
Saldatura	Laihm	Lehim
Saldo, fermo, e forte	kaim, Mokùm	Sağlam, duran ve güçlü
Sale	Kohhé	Tuz
Salire	Ciùm au ràs, vado in sù	Çıkmak - yukarı gidiyorum
Salire, v. g. Dal cortile ascendere la scala	Ciùm a falál. Quando uno dalla camera dice ad un altro nel cortile: Vieni sopra - Vora falál	Çıkmak, ör. Avludan merdivenle çıkmak - Odanın içinden avludaki birine "yukarı gel" dendiğinde
Salita	Au ràs	Yokuş / Çıkış
Saliva	Tf,ka - Tefka	Tükürük

Salmi di Davide	Zabùr	Davut'un Mezmurları (Zebur)
Salnitro	Dermáne spi	Güherçile
Saltare	Alavesium, Alavesit, pret. Alavét	Atlamak / Sıçramak
Saltare, vedi Ballare, giocare	....	Atlamak (Dans etmek, oynamak kısmına bakınız)
Salvare	kalàs kem	Kurtarmak
Salvare, custodire	Qodam kem	Korumak, muhafaza etmek
Salvo	Selìm	Güvende / Kurtulmuş
Salutare	Saláf kem	Selamlamak
Saluto	Saláf	Selam
Salute	Ahhl, kéif quòsca, Saka (sano)	Sağlık, keyif, sıhhat
Sambuco (erba nota)	Ghiá ghenì, cioè erba puzzolente	Mürver (bilinen ot) - yani kötü kokulu ot
Sanare	vedi Medicare	İyileştirmek (İlaçla tedavi kısmına bakınız)
Sangue	kuhhn	Kan
Sanguigno	Tabiát kuhhn	Kanlı / Kan tabiatlı
Sanguisuga	Zelú	Sülük
Sanità, sano	vedi Salute	Sağlık, sağlıklı (Sağlık kısmına bakınız)
Santificato	Mkaddas	Kutsanmış
Santo	Vvali, cioè illuminato da Dio, o da profeti	Aziz - yani Tanrı veya peygamberler tarafından aydınlatılmış
Santo, per uomo osservante a puntino della legge	Sofi	Aziz - yasanın her noktasına uyan adam için
Santo, parlando di Dio	Kadús	Aziz - Tanrı için konuşulduğunda

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Sapere	Zanum, Zànit	Bilmek
Sapere, essere capace	Sciùm, Scìt, pret. Scià, neg. Nazànum, Nescium	Bilmek, yapabilmek
Sapiente	Málema, Ahhkìm, Akel	Bilge / Alim
Sapone	Sabun	Sabun
Sapore	Tám	Tat
Sartore	kaiàt	Terzi
Sasso	Ber, si fa spiccare l' r	Taş - r harfi vurgulanarak söylenir
Savio	vedi Saggio	Bilge (Saggio kısmına bakınız)
Saziare	Tera kem	Doyurmak
Saziarsi	Tera bum	Doymak
Sazio	Tera	Tok
Sbalordire	Ghèfckem, Na ehhskem	Sersemletmek / Şaşırtmak
Sbarbato, per giovane di 20 anni in circa	Lava	Sakalsız - yaklaşık 20 yaşındaki genç için
Sbattere cose liquide	Sciàkinum, Sciàkinit, pret. Sciakinà, Sciàkand	Sıvı şeyleri çalkalamak
Sbattere abiti dalla polvere	Davascinum, Davascinit, pret. Davascà, Davascánd	Elbiselerin tozunu silkelemek
Sbigottire	Terfinum, Terfinit, pret. Tersa, Tersand	Korkutmak / Ürkütmek
Sbigottirsi	Tersum, Tersit, pret. Tersà bum	Korkmak / Ürkmek
Sbirro, soldato del governo	Masùrdi	Zaptiye, hükümet askeri
Sboccare	Der kavum, Der kavit, pret. Der kéft, neg. Der nàkavum	Boşalmak / Dökülmek
Sbravare	Kabar ghrana bezium, parole pesanti dico, (frase Kurda)	Azarlamak - ağır sözler söylerim (Kurtça ifade)

Scacciare	Dere be kem, pret. Dere kiria, Dere ker, neg. Dere nakem	Kovmak
Scala	Daràğ	Merdiven
Scala a mano	Ster	El merdiveni
Scalino	Daràğ	Basamak
Scalpello	Mnkar	Keski / Kalem
Scaltro	Sciàter, Zirèh, Ehhsiàra	Kurnaz / Açıkgöz
Scalzo	Pe rús	Yalınayak

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 241

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Scampare	vedi Liberare	Kurtulmak (Özgür bırakmak kısmına bakınız)
Scampare, per fuggire	Ravùm, Ravìt, pret. Alàt	Kurtulmak - kaçarak
Scandalizzare	Sckuk dem	Rezil etmek / Skandal yaratmak
Scandalo	sckúk	Rezalet / Skandal
Scannare	Gherù béberum, Gheru béberit, pret. Gherú brià, la gola taglio	Boğazlamak - boğazı keserim
Scaricare una soma	Dainum a kuar, metto a basso, Bar vekem, la soma apro	Yük boşaltmak - aşağı koyarım, yükü açarım
Scaricare uno schioppo	vedi Sparare	Tüfeği boşaltmak (Ateş etmek kısmına bakınız)
Scarlatto	Askarlàd	Al / Parlak kırmızı
Scarpe, rosse	Pistàr	Ayakkabı - kırmızı
Scarpe, per papuccie gialle	Sciamék	Ayakkabı - sarı pabuçlar için

Scarpe di peli neri di capra all' uso de' montanari	Rescek	Dağlıların kullandığı siyah keçi tüyünden ayakkabılar
Scarpe, altra forte colla sola di corame, e sopra intessute di cordicelle di bambagia	Kalek	Kösele tabanlı, üstü pamuk iplerle dokunmuş diğer sağlam ayakkabı
Scarpini di marocchino giallo	Masék	Sarı maroken derisinden küçük ayakkabılar
Scarpini fatti all' ago	Ghora	İğne ile yapılmış patikler
Scarso	Kima	Az / Kıt
Scatola da tabacco da naso	Kùti	Enfiye kutusu
Scatola, v.g. di confetti	Ælbek	Kutu - ör. şekerleme kutusu
Scavare la terra	Ard bokolum, Ard bòkolit, pret. Ard koà	Toprağı kazmak
Scavare, tirar fuori	Inum derva, Init derva, pret. Inà derva	Kazıp çıkarmak
Scegliere	B,zièrum, B,ziérit, pret. B,ziárt, neg. Na b,zièrum	Seçmek
Scelto	B,ziart	Seçilmiş
Scheggia di legno assai minuta	Ciop	Çok küçük odun kıymığı
Scellerato	Iaramàz, Enghiddi babo, Mnafak	Hain / Alçak
Scelleri, erba nota	Kerefs	Kereviz (bilinen ot)
Scemare	Kim kem	Azaltmak
Scherzare	Iariì tkem	Şaka yapmak

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Scherzo	Iariì, Iariè	Şaka
Schiaffeggiare	Sciàkkàm le dem	Tokatlamak

Schiaffo	Sciàkkàm	Tokat
Schiarire	Safi kem, purgare	Aydınlatmak / Temizlemek
Schiava	Giari	Kadın köle
Schiavo, prigioniero di guerra	Iaksìr	Esir - savaş tutsağı
Schiavo, comprato	Benì	Köle - satın alınmış
Schiena	Pisct	Sırt
Schioppo	Tefangh	Tüfek
Schiuma	Kef	Köpük
Schiumare	Kef elgherum, Kef elgherit, pret. Kef elghért	Köpüğünü almak
Schiumarolo	Mésf	Kevgir
Sciabla	Scir	Kılıç
Scialacquare, dissipare	Talafkem	Çarçur etmek, savurmak
Scienza	Àlema	Bilim
Scintilla di fuoco	Cirisk	Ateş kıvılcımı
Sciogliere, slegare	Vekem, Berdem, neg. Venakem, Bernadem	Çözmek, serbest bırakmak
Sciogliere	vedi Liquefare	Eritmek (Sıvılaştırmak kısmına bakınız)
Scifina	Fetni	İftira / Fitne
Sciugamano	Makmel	Havlu
Scolpire, incavare	Bokolum, Bokolit, pret. Kolà	Oymak
Scolpito	Kolà	Oyulmuş
Scommettere	Scèrt cekem, Scèrt bòghrum	İddiaya girmek
Scommessa	Scert	İddia
Scomunicare	Ahhràm kem	Aforoz etmek
Scomunicato	Ahhràm kiria, Mahhrúm	Aforoz edilmiş / Mahrum

Scompagnare, separare	Zudà tkem, per far numero dispari - Cekem kat	Ayırmak - tek sayı yapmak için
Scopa	Giàrifk	Süpürge

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 243

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Scopare	Bemàlum, Bemàlit, pret. Malèst, neg. Na malum	Süpürmek
Scoppiare, crepare	Pakìnum, Pakìnit, pret. Pakànd	Patlamak
Scoprire, manifestare	Kefs kem	Ortaya çıkarmak, ifşa etmek
Scoprire, levar il coperchio	Dervàn élgherum	Kapağını açmak
Scordarsi	Sbirkem	Unutmak
Scorpione	Dupésk	Akrep
Scorreggiare	Tr Trkem	Yellenmek
Scortese	Naz, Naśaz	Kaba / Nazik olmayan
Scorticare	Ghruàrkem	Derisini yüzmek
Scorza	Livel	Kabuk
Scorzare, livel elgherum, la scorza cavo	Rús bekem, lo faccio nudo	Kabuğunu soymak - onu çıplak yaparım
Scottare	Sozium, Sozìt, pret. Sot, Sotia	Yakmak (sıcakla)
Scottarsi	Sotum, pret. Sot bum	Yanmak
Scrittura	Nevìsia	Yazı
Scrittura di contratto	Tamasùk	Sözleşme metni / Tamassuk
Scrivere	Benevìtium, Benevìsit, pret. Nevìsia	Yazmak
Scucire	Druàr vekem, la cucitura sciolgo	Sökmek - dikişi çözerim
Scucito	Vabù, si è aperto	Sökülmüş - açılmış

Scudella	Tàfi, in Gezira dicono: Piàn	Kase - Cezire'de "Piàn" derler
Scudo, difesa delle armi	Matàl	Kalkan - silah savunması
Scudo, per moneta Turca	Ghrúsc	Kuruş - Türk parası için
Scudo più grosso, che vale una piastra, e mezzo	Riàl	Daha büyük kalkan - bir buçuk kuruş değerinde
Scurtare	Kurt bekem - Cekem kurta	Kısaltmak
Scuola	Màdrafi	Okul / Medrese
Scuolaro	Tálemìd	Öğrenci
Scuolaro dei Kurtlar, che impara per essere maestro di legge	Fakka	Kurtlar okulu öğrencisi - hukuk hocası olmak için öğrenim gören
Scusa, pretesto	Ahhgiét, Ahhgiéta	Bahane / Mazeret
Scufare, trovar pretesto	Ahhgiét pèidakem	Bahane bulmak
Scufare	vedi Rimediare, Perdonare	Telafi etmek (Bağışlamak kısmına bakınız)
Sdegnare	Kerba le vekem, Ziz kem, Sèl kem	Küçümsemek / Öfkelenmek
Sdegnarsi	Kerba bum, Ziz bum, Sèl bum	Darılmak / Gücenmek
Sdegnato	Kerba ve kiria, Kerba vabù, Ziz, Sel	Darılmış / Öfkeli

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 244

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Sdegno	Ikerba	Öfke / Hiddet
Sdrucciolare	Zelùm, Zelìt, pret. Zelà	Kaymak
Se	Egher	Eğer
Seccare	Eska kem, Esk kem	Kurutmak
Seccarsi	Esk bit, pret. Esk bù	Kurumak
Secco	Eska	Kuru

Secco, per uomo magro	Zabùn	Kuru - zayıf adam için
Seco	Ghel qo	Onunla birlikte
Secolo	Sad fàli	Yüzyıl
Secondina	Avála piciuk	Son (doğum sonrası eş)
Secondo, avverbio	vedi Come	Göre / İkinci olarak (Nasıl kısmına bakınız)
Secondo, dopo il primo	Ia dù	İkinci - birinciden sonra
Secretezza, secreto, secretamente	S,r, si fa spiccare l' r quasi che fosse doppio	Gizlilik, sır, gizlice - r harfi sanki çiftmiş gibi vurgulanır
Segretario, che scrive, e legge le lettere de' principi, e bassà	Divàn effendi	Katip - prenslerin ve paşaların mektuplarını yazan ve okuyan
Sedere	Runum oppure Derùnum, Derùnit, pret. Runèst, neg. Runànum	Oturmak
Sedia	Kurfi	Sandalye
Sedici	Scefc dah	On altı
Sedizione, discordie	Fetni	Ayaklanma / Fitne
Sedizioso	Fetnakar	Bozguncu / Fitneci
Sedurre	Karàb kem	Baştan çıkarmak
Sega	M fciar	Testere
Segare	Mefsciàr kem	Testereyle kesmek
Segnare	Nifcan kem	İşaretlemek
Segno	Nifcan	İşaret
Seguitare, andar dietro	Ciùm pasì, Ciùm du	Takip etmek, arkasından gitmek
Sei	Scefc	Altı
Sella	Zin	Eyer
Sellajo, che fa le selle	Saràğ	Saraciye - eyer yapan
Sellare	Zin bekem	Eyerlemek

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Selvatico	Kuì	Yabani
Sembrare, apparire	Diàrbit, pret. Diàr bù	Görünmek
Sembrare, per pensare	vedi Credere, pensare	Benzemek - düşünmek için (İnanmak, düşünmek kısmına bakınız)
Seme	Tove	Tohum
Seminare	Cinum, Cinit, pret. Ciánd	Ekmek (tohum)
Seminare discordie	Fetni cekem, Pezavéngh bum	Fitne ekmek / Nifak sokmak
Semplice, uomo	Ghafcìn	Basit adam / Saf
Semplice, senza doppio	Iek tài	Sade - çift olmayan
Sempre	Ehr	Her zaman
Senape	Kardal	Hardal
Senna, erba di medicina	Senna méki	Sinameki (tıbbi ot)
Sensale	Delál	Tellal / Aracı
Sentenza	Firmán, Ohhkma	Karar / Hüküm
Sentenziare	Firmàn kem, Ohhkma le kem	Hüküm vermek
Sentinella	Nobedàr	Nöbetçi
Sentire, udire	Ghohlem, Ghohl, pret. Ghohle, quando si parla d' aver intesa qualche nuova, o ben sentito, nel preterito si dice: Biist	Duymak, işitmek - bir haber alındığında veya iyi duyulduğunda geçmiş zamanda "Biist" denir
Sentire, far dolore	Tesit, pret. Esà	Hissetmek - acı vermek
Senza	Bé	...sız / ...siz

Separare	Zudà tkem	Ayırmak
Separazione, separato	Zudà ker, Zudá kiria, Zudàia	Ayrılık / Ayrı
Sepellire (dicono nascondere)	Vefciérum, Vefciérit, pret. Vefciárt, (frase Kurda)	Gömmek (saklamak derler) - (Kurtça ifade)
Sepellito	Vefciárt	Gömülmüş
Sepolcro	Mazára, Kabr	Mezarlık / Kabir
Sera, verso 24. ore	Anghóri	Akşam - saat 24'e doğru
Sera, per notte	Sciéf	Akşam - gece için
Sereno	Safì, Sahhì	Berrak / Açık
Serpe	Mar	Yılan
Serratura	kilùn	Kilit
Servire	kalmét tkem	Hizmet etmek

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Servire, esser utile	Faida dem	Hizmet etmek - faydalı olmak
Servire, bisognare	Lazem	Hizmet etmek - gerekmek
Servitore	kolam	Hizmetkar
Servitore, schiavo comprato	Benì	Hizmetkar - satın alınmış köle
Servizio	kalmet	Hizmet
Servizievole	kalmSt kar	Yardımsever / Hizmete hazır
Servo	kolàm	Uşak / Köle
Serva	kadáma	Hizmetçi kadın
Sesso, natura	Tabiã	Cinsiyet / Doğa

Seta	Avèrmis	İpek
Sete	Tene, Tenia, con l' e dolce	Susuzluk - e harfi yumuşak söylenir
Aver sete	Teni bum	Susamak
Setta, seguace di qualche rito	Taifa	Tarikat / Bir ayinin takipçisi
Setacciare	Mokel kem, Bezìnk kem	Elelemek
Setaccio piccolo	Mōkel	Küçük elek
Setaccio grande da grano	Bezìnk	Büyük tahıl eleği
Settanta	Ahfté	Yetmiş
Sette	Ahft	Yedi
Settembre	Ilùn	Eylül
Settentrione	Sciámàli	Kuzey
Settimana	Ahftie	Hafta
Severo	Duzuàr, Tabiãt tizia	Sert / Disiplinli
Severo, per tiranno	Zälem	Sert - zalim için
Sevo	Bez	İç yağı
Sfacciato, senza vergogna	Be sciérma	Arsız / Utanmaz
Sferza	kamci	Kamçı
Sfidare, scommettere	Scért boghrum	Meydan okumak / İddiaya girmek
Sfoderare la sciabla	Scir kefcium, scir kefcit, pret. scir kefcià	Kılıcı kınından çıkarmak
Scir rus kem	....	Kılıcı çıplak yapmak
Sfortunato	Be bakt, Be talã, Bakte reśe, Talã reśe, fortuna nera	Talihsiz - kara talihli

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Sforzare	Zor kem, Kotek le kem	Zorlamak
Sforzato	Koték, Zor kiria	Zorlanmış
Sforzo	Zor, violenza, Koték	Çaba / Şiddet
Sfuggire, schivare uno	Na ciùm ber, non vado avanti	Kaçınmak - ileri gitmiyorum
Sfuggire, allontanarsi	Dura ciùm	Kaçmak - uzaklaşmak
Sfuggire, voltar le spalle	Vérgherum, Vérgherit, pret. Vergherià	Kaçmak - arkasını dönmek
Sgraffignare	Karangiùk dem	Tırmalamak
Sgraffignatura	Karangiùk	Tırmık izi
Sgridare	vedi Sbravare	Azarlamak (Sbravare kısmına bakınız)
Sgomentarsi	Tersùm, Tersit, pret. Tersà	Ürkmek / Dehşete düşmek
Sì	Aré, più civilmente, Bellì, cioè Signor sì	Evet - daha nazikçe "Bellì", yani "Evet efendim"
Sicuro, senza paura	Amìn, senza dubbio, Be sck, Tamàm	Güvenli - korkusuz, şüphesiz, tamam
Sicurtà	Kafil	Güvence / Kefalet
Siepe	Pergiàna	Çit
Siero di latte	Ave scir	Peynir altı suyu
Sigillare	Moorkem	Mühürlemek
Sigillo	Moor	Mühür
Significare	vedi riferire per aver spiegazione, Manā aia, la spiegazione ha &c.	Anlamına gelmek - açıklama almak için (İfade etmek kısmına bakınız)
Signora, persona grande	Katun	Hanımefendi - büyük kişi
Signore, ricco	Daulét mend	Beyefendi - zengin
Signore, padrone	Baquo	Efendi - sahip
Silenzio	Be denk, senza voce	Sessizlik - sessiz

Sillaba	Ahhrf	Hece
Simia	Méimùn	Maymun
Simile, come	Sibi, Ciáva	Benzer / Gibi
Similitudine	Mesal, Metel	Benzerlik / Misal
Simulare	Niscàn na dem, segno non do	Taklit etmek / Yalandan yapmak - işaret vermiyorum
Sincero	Del safi, cuor puro	Samimi - saf kalpli
Singhiozzare	Isk tet, pret. Isk at, il singhiozzo viene, è venuto	Hıçkırmak - hıçkırık geliyor, geldi

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 248

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Singhiozzo	Isk	Hıçkırık
Sinistra	Cep, a mano sinistra, Deft cep	Sol - sol el
Sino	Ahhtta	...e kadar
Sitibondo	Tenì, Tenìa	Susamış
Sito, luogo	Gé	Yer / Mevki
Slogato, v. g. un piede, una mano	Kaliak	Çıkık - ör. bir ayak, bir el
Slongare	Drezia kem, Cekem drezia	Uzatmak
Slargare	Frá kem	Genişletmek
Slattare	Scir vekem, oppure, Dèvekem, pret. Scir vekiria, neg. Scir venākem	Sütten kesmek
Smagrire	Zabùn bum, pret. Zabùn bu	Zayıflamak
Smalto	Mina	Mine (kaplama)
Smeriglio	Zèmpara	Zımpara
Smezzare	Nif kem, Nivi kem	Yarılamak

Sminuzzare	Ur bekem	Parçalamak / Ufalamak
Smontare	Em, oppure Beem, oppure Tem a kuàr, vengo a basso	İnmek - aşağı geliyorum
Smorzare	Merinum, Merinit, pret. Meránd, neg. Na merinum	Söndürmek
Sobrio	Kim Kvárina, Kim Kuàr	Ölçülü / Az yiyip içen
Soccorrere, ajutare	Arìì bekem, Arìì txem, rinforzare, Kuét dem	Yardım etmek / Takviye etmek
Soccorso, ajuto	Arìì, rinforzo, Kuét	Yardım / Takviye
Soddisfare, far un obbligo di rispetto, Katera élgherum, per domandar scusa, si dice: ipero che &c. Ivi tkem ke &c.	....	Memnun etmek - bir saygı borcunu yerine getirmek, özür dilemek için söylenir
Sodo, forte	Mokum, Kaim, Na levìt, non si muove	Sert, güçlü - kımıldamaz
Sodomia	Kun ghà	Sodomi
Soffiare	Put kem	Üflemek
Soffiare il naso	Désu xef kem	Burnunu temizlemek
Soffietto	Monfak	Körük
Soffietto, fatto d' un piccolo otre	Ombán	Küçük bir tulumdan yapılmış körük

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Soffio di bocca	Puf.	Ağız nefesi
Soffio, vento	Bà, Ahuva.	Esinti, rüzgar
Soffitto	Báni.	Tavan
Soffocare	Kanakinum, Kanakinit, preter. Kanakánd.	Boğmak
Soffrire, pazientare	Tahhmel kem, Sabr kem.	Acı çekmek, sabretmek
Soffrire, patire	Zahhmét kefciùm.	Çile çekmek, katlanmak

Soggiacere, restar sotto	Bèn minum, Bén minait, pret. Bén maia.	Altta kalmak, boyun eğmek
Soggiogare	Zapt kem.	Boyunduruk altına almak, zapt etmek
Soggiornare	Rùnum, oppure Derùnum, Derùnit, pret. Runèst, neg Runànum.	Konaklamak, ikamet etmek
Sognare	vedi Dormire.	Rüya görmek (Uyumak kısmına bakınız)
Sognare, vedere in sogno	Kahhuna qo binum, Kahhuna qo binit, pret. Kahhuna qo dit.	Rüya görmek, rüyada görmek
Sogno	Kahhu,n.	Rüya
Solamente	Béss, Beffa, Tene.	Sadece
Soldato a piedi	Paià.	Yaya asker (Piyade)
Soldato a cavallo	Suár.	Süvari asker
Sole	Atàf, Rvz.	Güneş
Solfo	Kibrìt.	Kükürt
Solito	Adét, Rèfa.	Alışılmış / Adet
Solito, affuefatto	U bù.	Alışkın
Sollecitare, far presto	Beléz kem, Zù be kém.	Acele ettirmek, çabuk yapmak
Sollecitare, corrompere il cuore del tale &c.	Del flan Karàb kem.	Ayartmak, birinin kalbini bozmak
Solleticare	Kot kotum, Kot kotit, pret. Kot kotá.	Gıdıklamak
Solletico	Kot kotàna, Kotkotàn.	Gıdıklanma
Solo	Tene.	Yalnız / Tek
Soma	Bar.	Yük (hayvan yükü)
Somma	Asáb.	Toplam

Sommare	Asàb kem.	Toplamak (matematiksel)

Sayfa 250

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Sommario	Asàb.	Özet / Toplam
Somminario, per registro	Deftar.	Kayıt defteri için
Sonno	Kahhu,n, Kahhuna.	Uyku
Sopra	Ser.	Üstünde
Sopra, parlando d'un paese dello stesso nome più in alto di un altro	Ziori.	Yukarı - aynı ismi taşıyan iki yerden daha yüksekte olanı için
Sopraveste	Beden, Benise.	Üst giysi / Kaftan
Sopraveste, per quella semplice senza fodera intessuta di peli di capra di diversi colori, che li Kurtlar vestono sopra il giubbone	Sciàpék.	Kurtlar'ın ceket üzerine giydiği, farklı renklerde keçi tüyünden dokunmuş astarsız sade üstlük
Sopportare, aver pazienza	Sabr aia.	Katlanmak, sabırlı olmak
Sopportare, non parlare	Denk nà kem.	Katlanmak, konuşmamak (ses çıkarmamak)
Sorbire	Ferkkem, Fr,kem.	Yudumlamak / Höpürdetmek
Sorcio	Msck, quasi Mesck.	Fare
Sordo, che non sente	Kèr	Sağır - duymayan
Sordido, sporco	vedi Immondo.	Pis, kirli (Kirli kısmına bakınız)
Sorella	Kusk,	Kız kardeş
Sorgere	Ràbum, Ràbit, pret. Ràbù, neg. Ranàbum.	Doğmak / Ayağa kalkmak

Sorte	Bakt, Tala.	Kader / Talih
Sospendere, tralasciare	Batàl kem.	Askıya almak, bırakmak
Sospendere, attaccare in alto	Alavifum, Alavifit, pret. Alavift.	Asmak, yukarı iliştirmek
Sospendere, lasciare uno sospeso, che non sappia cosa risolvere	Ahhirìnum, Ahhirìnit, pret. Ahhiràn d.	Muallakta bırakmak, birini ne yapacağını bilemez halde bırakmak
Sospettare, aver sospetto	Sck aia.	Şüphelenmek, şüphesi olmak
Sospettare, far sospetto	Sck kem.	Şüphe uyandırmak
Sospetto	Sck.	Şüphe
Sospirare, aver il cuore ristretto	Dèl tangha aia.	İç çekmek, kalbi daralmak
Sospirare, mandar fuori il respiro, segno di dolore	Nahthem.	İç geçirmek, acı belirtisi olarak nefes vermek
Sostegno, puntale	Stùn.	Destek, dayanak
Sostentare, metter le spalle sotto	Mel dem.	Desteklemek, omuz vermek
Sostentare, mantenere	Qodàm kem.	Geçindirmek, korumak
Sotterraneo	Ben ard, Nàf ard.	Yer altı

Sayfa 251

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Sottigliare	Zrâv' kem.	İnceltmek
Sottigliare, far acuto	Cekem tizia.	Sivriltmek, keskinleştirmek
Sottile	Zrâva.	İnce
Sottile, acuto	Tizia.	İnce, keskin
Sottile, di tela, o altro non doppio	Tanék.	İnce - kumaş veya katlı olmayan şeyler için

Sotto	Ben, Nesif.	Altında
Sotto, parlando di un paese più sotto ad un altro	Ziéri.	Aşağıda - bir diğerinden daha aşağıda olan yer için
Sotto condizione	Pu vì scért, per questo patto (frase Kurda).	Şartlı olarak - bu antlaşma ile (Kurtça ifade)
Sottoporre	Zapt kém.	Egemenliği altına almak
Sotto pretesto	Ahhgièta.	Bahanesiyle
Sottoscrivere	Benevìfum nave qo, scrivo il proprio nome, ma siccome li Kurtlar pochissimi sono quelli che fanno scrivere, perciò dicono: Sigillo, perchè nel sigillo sta fatto il loro nome.	İmzalamak - kendi adını yazarım, ancak Kurtlar arasında yazı yazdıranlar çok az olduğundan "Mühür" derler, çünkü mühürde isimleri yazılıdır.
Sottoveste, giubbone	Giabakurték.	Yelek, ceket altlığı
Sozzura	Kassavát, Pifiàt, Pis, La,ùti.	Pislik / Kirlilik
Spaccare	Kaléscium, Kaléscit, pret. Kalàsct.	Yarmak
Spaccare, per rompere	vedi sopra.	Yarmak, kırmak için (yukarıya bakınız)
Spaccatura	Kalésctia.	Yarık
Spaccatura, v.g. d'una pietra naturalmente	Darzì.	Yarık - ör. bir taştaki doğal çatlak
Spago	Reft, Ben, con l' e stretto.	Sicim / İp
Spalla	Mel.	Omuz
Spandere	Refiun, Refit, pret. Ret.	Yaymak / Saçmak
Sparare, levar via	Elgherum, Elgherit, pret. Elghert.	Çıkarmak, uzağa atmak
Sparare, smobigliare una casa	Kalì bekem.	Boşaltmak - bir evi boşaltmak

Sparate un archibugio	Tefengh avefium.	Tüfekle ateş etmek
Spararsi un schioppo per accidente, imp.	Vahrafcit, pret. Vahrafciá.	Bir tüfeğin kazara ateş alması
Spargere in quà, ed in là	Balàvakem.	Oraya buraya saçmak
Spartire	Lek vekem.	Bölüştürmek
Spaventare	Tersìnum, Tersìnit, pret Tersànd.	Korkutmak

Sayfa 252

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Spaventare, intimare una pena senza farla eseguire, solamente per correzione	Tasil dem.	Korkutmak - sadece ıslah etmek için uygulamadan ceza ile tehdit etmek
Spaventarsi	Tersùm, Tersit, pret. Tersà.	Korkmak
Spavento	Tersà.	Korku
Spavento, che dà un superiore ad un suddito per farlo rientrare in se	Tasil.	Korkutma - bir üstün, tebaasını kendine getirmek için verdiği korku
Spazio	Midan.	Alan / Meydan
Spazzare	vedi Scopare.	Süpürmek (Scopare kısmına bakınız)
Spazzare, per pulire	Pakafc kem.	Süpürerek temizlemek
Specchiarsi	Nàinùk benérum, Nàinùk benérit, pret. Nàinuk bénerá, specchio guardo.	Aynaya bakmak - aynaya bakarım
Specchio	Nàinuk.	Ayna
Specie, di che qualità	Tokma.	Tür / Çeşit
Spedire, mandare	Vererkem.	Göndermek

Spedire, esser conveniente	Menàseb, Lazem.	Uygun olmak, gerekmek
Spendere	Mafràf kem.	Harcamak
Spenditore	Msràf, si aggiunge pel tale &c.	Harcayan - falan kişi için eklenir
Speranza	Ivì.	Umut
Sperare	Ivìtkem.	Umut etmek
Spergiuro, giuramento falso	Sund dràu.	Yalancı şahitlik, yalan yere yemin
Sperienza	Gerobándia.	Deneyim / Tecrübe
Spesa	Mafràf.	Masraf
Spefare, mantenere uno a borsa propria	Ex kifa qo qodam kem.	Geçindirmek - birini kendi kesesinden geçindirmek
Spefare, far le spese	Msraf kem.	Masrafları karşılamak
Spesso, denso	Tira.	Sık / Yoğun
Spesso, più volte	Ghelak giar, Ehr ehr, sempre sempre.	Sık sık - pek çok kez, her zaman
Speziale, quel che vende le droghe	Attrár.	Aktar - baharat/ilaç satan
Speziaria, dove si conservano le medicine composte	Ahhkìm Kana.	Eczane - ilaçların muhafaza edildiği yer
spia	Ciòghol, per uomo mandato a scoprire	Casus - keşif için gönderilen adam için
Giáffus	....	Casus
spiaggia	Knàr ave.	Kıyı / Sahil

Sayfa 253

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Spianare	Raft bekem.	Düzlemek

Spiantato, uomo, che non ha più niente di capitale	Rut.	Meteliksiz - sermayesi kalmamış adam
Spiare	Ciòghol kem, per far una scoperta	Casusluk yapmak - bir keşif yapmak için
Giafsùs kem	....	Casusluk yapmak
Spiede	Bišték.	Şiş (kebap şişi)
Spiegare, interpretare il senso	Manátkem, Manā bezium.	Açıklamak, anlamını yorumlamak
Spiegare, v.g un lenzuolo	Dévekem, apro.	Açmak - ör. bir çarşafı açmak
Spiga	Sembel.	Başak
Spilla	Derzì.	Toplu iğne
Spina	Strì.	Diken
Spina, per scheggia di legno	Ciòp.	Diken - odun kıymığı için
Spingere	Pal le dem, Lek le dem.	İtmek
Spirito	Ruhh.	Ruh
Spiritoso, ingegnoso	Zirék.	Esprili / Zeki
Spiritoso, per coraggioso	Gioamer, Merda, Mera.	Mert / Cesur
Spogliare	Rùs kem.	Soymak
Spogliare, per saccheggiare	Talàn kem.	Yağmalamak
Spogliarsi, delle vesti	Giúl ekìnum, Giùl ekìnit, pret. Giùl ekàlt, neg. Giùl na ekìnum.	Elbiselerini çıkarmak / Soyunmak
Spogliarsi d'un vizio, abbandonarlo	Elum, elit, pret. Elà, Sciàmerinum, Sciàmerìnit, pret. Sciàmeràn d.	Bir kötü alışkanlığı bırakmak, ondan vazgeçmek
Spongia	A,vra.	Sünger

Spuntare, guastar la punta	Ser Karáb kem.	Ucunu köreltmek / bozmak
Spuntare del sole	Rvz ãlit, pret. Rvz ãlàt, il sole si alza, Rvz der kavit, pret. Rvz der kétt, il sole esce fuori.	Güneşin doğuşu - güneş yükseliyor, güneş dışarı çıkıyor
Spoppare	vedi slattare.	Memeden kesmek (slattare kısmına bakınız)
Sporcare	Piskem, La,ùtinum, La,ùtinit, pret. La,ùtánd.	Kirletmek
Sporcheria	Kassavàt, Pifiàt.	Pislik
Sporco	Pis, La,ùti.	Kirli

Sayfa 254

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Sporgere	Dem.	Uzatmak / Çıkıntı yapmak
Sporta all'uso del paese per l'immondizze, o per portar gesso pisto	Zambil.	Çöp veya dövülmüş alçı taşımak için yöresel sepet (Zembil)
Sposa	Bùka.	Gelin
Sposo	Zavà.	Damat
Sposalizio, nozze	Davát.	Düğün
Sposare, ammogliarsi	Mér kem, neg. Mer nákem.	Evlenmek (erkek için)
Sposare, maritarsi	Sciù kem, neg. Sciù nàkem.	Evlenmek (kadın için)
Spremere	Ghavéfcium, Ghavéfcit, pret. Ghavéfsct.	Sıkmak (suyunu çıkarmak)
Sprezzare, non far conto	Asàb nàkem.	Küçümsemek, hesaba katmamak
Spropositare, parlar cose incompatte	Sciàtàt bezium.	Saçmalamak, tutarsız konuşmak

Spropositare, non custodirsi	Qo qodàn nàkem.	Kendini kollamamak
Sproposito, parola senza fondamento	Sciàtàt.	Saçmalık, dayanaksız söz
Sproposito, per cosa cattiva	Sciòghol Karàba.	Hata - kötü bir şey için
Sputare	Tefkem, T,fkem.	Tükürmek
Sputo	Tf ka.	Tükürük
Squagliare	Ruun kem.	Eritmek
Squarciare	Dainum, Drìnit, pret. Driá, Driànd.	Parçalamak / Yırtmak
Squarciato	Driá.	Parçalanmış
Sradicare una pianta	Rẽ inum derva, la radice cavo fuori.	Bir bitkiyi kökünden sökmek - kökü dışarı çıkarırım
Sradicare una casa	Ahhtta beniát Karàb kem, fino ai fondamenti guasto.	Bir evi temelinden yıkmak - temellerine kadar bozuyorum
Stabilire, una muraglia farla liscia, o colla calcina, o col gesso	Maléng kem.	Sabitlemek - bir duvarı kireç veya alçıyla düzlemek
Stabilire	vedi Risolvere, Deliberare.	Kararlaştırmak (Çözmek, Karar vermek kısmına bakınız)
Stabile, possessione	Mélk.	Mülk / Taşınmaz
Stabile, che passa per eredità	Mélk kana.	Miras yoluyla geçen mülk
Staccare	Ve kem.	Ayırmak / Sökmek
Stadera	Tarazù.	Terazi / El kantarı
Staffa	Erkéb.	Üzengi
Stagionato, maturo	Buia, Bú.	Olgunlaşmış / Ergin

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Stagione, tempo	Zamàn.	Mevsim / Zaman
Stagnare	vedi Fermare.	Durdurmak (Durdurmak kısmına bakınız)
Stagnare, per imbiancare i vasi di rame, o altro	Spì bekem.	Kalaylamak - bakır kapları veya diğerlerini beyazlatmak için
Stagno, metallo	Kalài.	Kalay (metal)
Stalla	Aktakana.	Ahır
Stampa	Kaleb.	Baskı / Kalıp
Stampare	Kaleb le dem, Kaleb cekem.	Basmak / Kalıba dökmek
Stancare uno	Vastìnum, Vastìnit, pret. Vastànd.	Birini yormak
Stancarsi	Vastùm, Vastit, pret. Vastà.	Yorulmak
Stanco	Valtá.	Yorgun
Stanza	Manzélá.	Oda / Menzil
Stare a bada, cioè trattenersi alla bada di vederlo	Ciav' aia fer, occhio ho sopra &c. (frase Kurda).	Gözetlemek - yani onu görmek için beklemek, "gözüm üzerinde" (Kurtça ifade)
Stare, permanere	Runum, oppure Derùnum, Derùnit, pret. Runèft, neg, Runànum.	Kalmak / Durmak
Stare bene, convenire ad uno una cosa, v.g. un abito	Ex rengh avì. Del suo colore, cioè da pari suo - Ex avì tet - Da quello viene -- Le et - Li conviene (tutte frasi Kurde).	Yakışmak, birine bir şeyin uygun gelmesi, ör. bir elbise - "Onun renginden", yani onun dengi - "Ondan gelir" - "Ona uyar" (hepsi Kurtça ifadeler)
Stare in piedi	Ravaftùm, Ravaftìt, pret. Ravaftà, neg. Ranàvaftùm.	Ayakta durmak
Stare di salute, o di ricchezze	Ahhl, v.g. Tu come stai - Ahhl e tá ciáva, la tua salute come.	Sağlık veya zenginlik durumu - ör. "Nasılsa durumun", "sağlığın nasıl"

Stato di salute, o ricchezze, stato buono, o ricco	Ahhl quofca, stato cattivo, o povero	Ahhl Karàba.
Stato, regno	Orka. Memmlekét.	Devlet / Krallık / Memleket
Stato, di che condizione, e parentela	Asli.	Durum - hangi soydan ve akrabalıktan olduğu
Statura	Bezn, Bezna.	Boy / Endam
Stella	Stera.	Yıldız
Stemperare, liquefare	Ruun xem.	Eritmek / Sıvılaştırmak

Sayfa 256

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Stendere, slongare	Drezia kem, Drez kem,	Germek / Uzatmak
Stendere una cosa in terra	Razìnum, Razìnit, pret. Razà.	Bir şeyi yere sermek
Sterco	Ghù.	Dışkı
Sterile	Stàura.	Kısır / Verimsiz
Sterile di monte senza alberi	Ruál.	Ağaçsız verimsiz dağ
Sterile di terreno	Biára.	Verimsiz arazi
Sternutare	Beenìfum, Beenìfit, pret. Beenìst.	Hapşırmak
Sternuto	Beenìs.	Hapşırık
Stesso, io stesso	Az qo.	Kendi, ben kendim
Stesso è il medesimo	Ehr iek.	Aynı / Bir
Stesso, da se	Bu qo.	Kendi başına / Kendiliğinden
Stile, usanza	Rèsa, Adét.	Tarz / Gelenek
Stilla, goccia	Dlóp.	Damla

Stillare, gocciare	Dlòp ket, Dlòp tet.	Damlamak
Stillare, tirare il lambicco	Ambik kefciùm, Ambik kefcit, pret. Ambik kefcià.	Damıtmak, imbikten çekmek
Stima, onore	Karàm, Imeta.	Saygı / Onur
Stima, valore	Takmìl, kimèta.	Değer / Kıymet
Stimare	vedi Onorare.	Saygı duymak (Onurlandırmak kısmına bakınız)
Stimare, far il valore	Kimét kem.	Değer biçmek
Stimare, opinare	Bavér kem, Fexer kem, Baver bekem.	Tahmin etmek / Düşünmek / İnanmak
Stimolare	Gherma tkem (riscaldare).	Uyarmak / Teşvik etmek (ısıtmak)
Stimolo, zelo, ed impegno	Ghìra.	Dürtü, şevk ve azim
Stimolo, moto di concupiscenza	Ahhrarèt.	Dürtü - şehvet hareketi
Stipendiare	Alùfa dem.	Maaş bağlamak
Stipendio	Alùfa.	Maaş
Stirare	Kefcium, Kefcit, pret. Kefcià.	Germek / Ütülemek
Stirpe	Asli, Ugiàk.	Soy / Ocak
Stitico	Kábza.	Kabız
Stitico, uomo poco trattabile	Srı, Tabiãt Kangianina.	Huysuz - geçimsiz adam

---

Sayfa 257

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Stivale	Ciàkma.	Çizme
Stizza	Kerba.	Öfke / Hınç

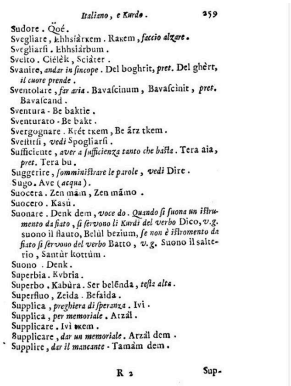
Stizzare	Kerba ve le kem. Ahhr kem.	Öfkelendirmek
Stizzoso	Kerbina, per uomo litigioso con tutti - Scerétta.	Öfkeli - herkesle kavgalı adam için
Stola, abito sacro de' Cristiani	Zenàr.	Stola - Hristiyanların kutsal giysisi
Stolido	Màtal, Ghafcim - Ahhmax.	Ahmak / Saf
Stolto, pazzo	Dina.	Budala / Deli
Stomaco	Mãde, Scink.	Mide
Stoppino	Ftìl.	Fitil
Storcere, v.g. una fune	Badem, Badeì, pret. Badà.	Bükmek - ör. bir halatı
Stordire	Ghèfc kem, Na ehhskem.	Sersemletmek
Stordirsi	Ghèfc bum, Na ehhs buin.	Sersemlemek
Stortáre	Kuàr kem.	Eğmek
Storto	Kuár.	Eğri
Stortura, v.g. de' piedi	Kalìah.	Eğrilik - ör. ayaklardaki
Stracciare	Drinum, Drinit, pret. Driá, Dràand.	Yırtmak
Straccio	Cinghér.	Paçavra
Strada	Reh.	Yol
Strada, contrada	Kolàn.	Sokak / Mahalle
Strangolare	Kanakinum, Kanakìnit, pret. Kanakànd.	Boğmak
Straniere	Biàni, Gharìb.	Yabancı
Strano, senza usanza	Be rèsa.	Garip / Alışılmadık
Strapazzare	vedi Ingiuriare.	Kötü davranmak (Aşağılamak kısmına bakınız)

Strapazzare, per svergognare	Kret tkem.	Utandırmak için hırpalamak
Strapiantare	Scetel kem.	Başka yere dikmek (Şaşırtmak)
Trascinare, per i piedi	Pè kefciùm, Pè kefcìt, pret. Pè kefciá.	Ayaklarından sürüklemek
Strazzo	vedi Straccio.	Paçavra (Straccio kısmına bakınız)
Strazzato	Driá.	Yırtılmış
Stregone	Sahhr.	Büyücü

Sayfa 258

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Striglia	Tumàr.	Kaşağı
Strigliare	Tumàr kem.	Kaşağılamak
Stringere	Sciddinum, oppure B,sciddinum, B,sciddinit, pret. Sciddand, neg. Na sciddinum.	Sıkmak / Germek
Stroppiato	Sakat.	Sakatlanmış
Struzzo, uccello	Náma.	Devekuşu
Studiare, si servono del verbo leggere	Bokoìnum, Bokoìnit, pret. Koénd, neg. Na koìnum.	Çalışmak / Okumak - okumak fiilini kullanırlar
Studio	Koèndia.	Çalışma / Tahsil
Stuffo	Àges.	Bıkkın / Usanmış
Stulto	Dina.	Budala
Stuoja	Afsìra.	Hasır
Stupido	Ghèfc, Ahhmak, Na ehhs.	Aptal / Sersem
Stupirsi, maravigliarsi	Agiaìb kem.	Şaşırmak / Hayret etmek

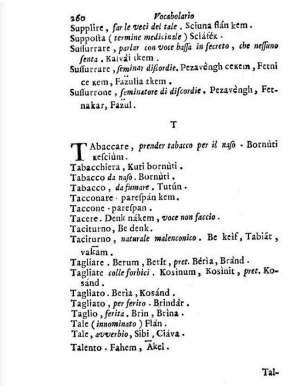
Svanire, svaporare	Cit (va) Náminit (non resta) Bo kar cit, il vapore va.	Yok olmak, buharlaşmak - (kalmaz), buhar gider
Svanire, perdersi	Bezràbum, Bezrábit.	Gözden kaybolmak / Kaybolmak
Subbio, fischio	Dudék.	Düdük / Islık
Subito	Zu. Ahhzer.	Hemen / Anında
Subitaneo	Ghaflét.	Ani
Succedere, accadere, impersonale	Debìt, Bìt, pret. Bù, Kàumi bìt, pret. Kàumi bù.	Olmak / Meydana gelmek
Succedere, v.g. al tale	Sciùna flán bùm, in luogo del tale sono stato (frase Kurda).	Birinin yerine geçmek - falanın yerinde bulundum (Kurtça ifade)
Successore, dopo	Pasì.	Halef / Sonraki
Successore in luogo	Sciùna.	Yerine geçen
Succhiare il latte	Scir Kefcium. Scir kélcìt, pret. Scir kefcià.	Süt emmek
Sudare	Qöedem.	Terlemek
Suddito	Raià.	Tebaa / Uyruk



Italiano, e Kurdo. 259

Sudore. Qūé.
Svegliare, khhsárkem. Rakem, *facio alzare.*
Svegliarfi, khhsárkem.
Svelto. Ciélék, Sciáxer.
Svanire, *andar in fincope.* Del boghrit, *pret.* Del ghért, *si cuore prende.*
Sventolare, *far aria.* Bavafcinum, Bavafcinit, *pret.* Bavafcand.
Sventura. Be baktie.
Sventurato. Be bakt.
Svergognare. Kvét tkem, Be ázz tkem.
Svelttifi, *vedi* Spogliarfi.
Sufficiente, *aver a fufficienza tanto che baſta.* Tera aia, *pret.* Tera bú,
Suggerire, *fomminiſtrare le parole, vedi* Dire.
Sugo. Ave (*acqua*).
Suocera. Zen mám, Zen mámo.
Suocero. Kasú.
Suonare. Denk dem, *voce do. Quando ſi ſuona un ſtrumento da fiato, ſi ſervono li Kvdi del verbo* Dico, *v.g.* suono il flauto, Belúl brázum, *ſe non è ſtrumento da fiato ſi ſervono del verbo* Batto, *v.g.* Suono il ſalterio, Santúr kottúm.
Suono. Denk.
Superbia. Svbria.
Superbo. Kabúra. Ser belénda, *teſta alta.*
Superfluo, Zeida. Befalda.
Supplica, *preghiera di ſperanza.* Ivi.
Supplica, *per memoriale*, Arzál.
Supplicare. Ivi mem.
Supplicare, *dar un memoriale.* Arzál dem.
Supplire, *dar il mancante.* Tamám dem.

R 2 Sup-



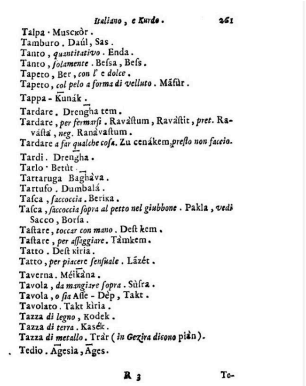
260 *Vocabolario*

Supplire, *far le veci del tale.* Sciuna flán kem.
Suppolta (*termine medicinale*) Sclátéc.
Suſurrare, *parlar con voce baſſa in ſecreto, che neſſuno ſenta.* Kaivál tkem.
Suſurrare, *femine diſcordie.* Pezavénghcexem, Fetni ee kem, Fazulia tkem,
Suſurrone, *fomintatore di diſcordie.* Pezavénghi, Fetnakar, Fazul.

T

TAbaccare, *prender tabacco per il naſo* - Bornúti kefcúm.
Tabacchiera, Kuti bornúti.
Tabacco *da naſo.* Bornúti.
Tabacco, *da fumare.* Tutún.
Tacconare - parefpán kem.
Taccone - parefpan.
Tacere. Denk nákem, *voce non faccio.*
Taciturno, Be denk.
Taciturno, *naturale malenconico.* Be kelf, Tabiát, vakám.
Tagliare. Berum, Berft, *pret.* Béria, Brând.
Tagliare *colle forbici.* Kosinum, Kosínit, *pret.* Kosând.
Tagliato. Beria, Kosând.
Tagliato, *per ferito.* Brindár.
Taglio, *ferita*, Brin, Brina.
Tale (*innominato*) Flán.
Tale, *avverbio*, Sibi, Cláva.
Talento. Fahem, Akel.

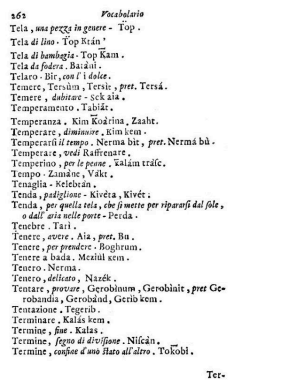
Tal-



Italiano, e Kurdo. 261

Talpa - Muscnór.
Tamburo. Daúl, Sas.
Tanto, *quantitativo.* Enda.
Tanto, *folamente.* Befsa, Befs.
Tapeto, Ber, *con l' e dolce.*
Tapeto, *col pelo a forma di vellato.* Máfúr.
Tappa - Kúnák.
Tardare. Drengha tem.
Tardare, *per fermarſi*, Ravâftum, Ravâftit, *pret.* Ravâfta, *neg.* Randvaſtum.
Tardare *a far qualche coſa.* Zu cenákem, *preſto non faccio.*
Tardi. Drengha.
Tarlo - Betút.
Tartaruga Baghava.
Tartufo. Dumbalá.
Tafca, *faccoccia.* Berixa.
Tafca, *faccoccia ſopra al petto nel giubbone.* Pakla, *vedi* Sacco, Boría.
Taſtare, *toccar con mano.* Deſt kem.
Taſtare, *per affliggiare.* Tátnkem.
Tatto. Deſt kiria.
Tatto, *per piacere ſenſuale.* Lázét.
Taverna. Mékána.
Tavola, *da mangiare ſopra.* Súfra.
Tavola, *o ſia* Aſſe - Dép, Takt.
Tavolato. Takt kiria.
Tazza *di legno*, Kodek.
Tazza *di terra.* Kaséc.
Tazza *di metallo.* Trár (*in Gezira dicono* plán).
Tedio. Ágesia, Áges.

R 3 Te-



262 *Vocabolario*

Tela, *una pezza in genere* - Top.
Tela *di lino* - Top Krán.
Tela *di bambagia* - Top Kam.
Tela *da fodera.* Baráut.
Telaro - Bír, *con l' i dolce.*
Temere, Tersúm, Tersit, *pret.* Tersá.
Temere, *dubitare* - Sck ala.
Temperamento. Tabiát.
Temperanza, Kim Koárina, Zaaht.
Temperare, *diminuire*, Kim kem.
Temperarſi *il tempo.* Nerma bit, *pret.* Nermá bú.
Temperare, *vedi* Raffrenare.
Temperino, *per le penne*, Kalám tráſc.
Tempo. Zamáne, Vákt.
Tenaglia - Kelebrán.
Tenda, *padiglione* - Kivéta, Kivét.
Tenda, *per quella tela, che ſi mette per ripararſi dal ſole, o dall' aria nelle porte* - Perda.
Tenebre. Tari.
Tenere, *avere.* Aia, *pret.* Bu.
Tenere, *per prendere* - Boghtum.
Tenere a bada. Mezúl kem.
Tenero. Nerma.
Tenero, *delicato*, Názék.
Tentare, *provare*, Gerobíum, Gerobiait, *pret* Gerobandia, Gerobánd, Gerib kem.
Tentazione, Tegerib.
Terminare, Kalás kem.
Termine, *fine.* Kalas.
Termine, *ſegno di diviſione.* Nifcán.
Termine, *confine d'uno ſtato all'altro.* Tokobi.

Ter-

Termine di lingua, modo di parlare. Loghât.
Terra. Ard.
Terra, per terreno di sostanzâ. Topràk.
Terrazzo. Bâùl.
Terremoto. Bileîerz.
Terreno, sostantivo, Melk.
Terrore Tersâ.
Teforeggiare. Kazni cekem, Kazina cekem.
Teforo. Kazni, Kazina.
Teitere. Bir kêm.
Teilitore. Bir ker.
Teita, Ser, con l'e dolce.
Teitamento. Vadîet.
Teitardo. Ser mokûm.
Teita forte. Ser esva.
Teita dura - âû, âîuât, ostinato.
Teiticoi. Kodân.
Teiticolo. Rotî.
Teitificare, fare, o dar teitimonianza. Sciahd kem, Sciahd dem.
Teitimonio, Sciahda, Sciahd.
Teitudine. Kufela.
Tigna, tiguoso. Kaclât, si dice propriamente di quelli, che sono senza capelli sieche v'era il male.
Tiger, animale. Palèngh.
Tigre, fiume Sciahht mazên, cioè il fiume grande in volgare, fertuvale. Dgel.
Timido, Tersôk. Kunâ, assai pauroso.
Timore. Tersâ.
Tingere. Rèngh kem.
Tinto. Rengh kirîa.
Tintore. Sabagh.

Tiranneggiare. Zâlem kem.
Tirannia. Zolema.
Tiranno. Zâlem.
Tirare, gettare. Bavêsium, Bavêsit, pret. Avêt, neg. Na avêsium.
Tirare, v. g. una corda, Nefciûm, Kefcit, pret. Kefcîa.
Tirare calci. Pe le dem,
Tirare vento. Ba âla, Ahuva aîa, vento è à, Ba tet, Ahuva tet, vento viene.
Tifico. Effêska.
Titillare, vedi Solleticare.
Titillo, vedi Solletico.
Tizzone. Bezôt.
Toccare con la mano. Desk kem.
Toccare, urtare una cosa con l'altra. Enghavum, Enghavir, pret. Enghâft.
Toga. Farraga
Togliere, prendere. Scinum, oppure Bstinum.
Togliere, levar via. Elgherum, Elgherit, pret. Elghêrt,
Tollerare, vedi Soffrire.
Tollerare, sopportare, non parlare. Dènk nâkem.
Tolleranza. Be dènk, senza parola.
Tondare, far rotondo. Ghrover kem, Cekem ghrover.
Torbidare, v. g. l'acqua - Scielli tkem, Scielli cekem.
Torbidare, vedi Moleîtare, Imbrogliare.
Torbido. Scielli.
Torcere, vedi Premere:

Torcere, v. g. il filo - Badêm, pret. Badâ, neg. Bandêdem.
Torchio. Manghana.
Tormentare, dar fastidio. Zahhmêt dem.
Tormentare, dar la tortura. Sxèngiadem.
Tormento, fastidio. Zahhmêt.
Tormento, per tortura - Skengia.
Tornare. Em, oppure Beem, oppure Tem, pret. At, cioè venire.
Tornare, per venire un'altra volta. Giare kidi tem.
Toro. Ghâi, Nera ghâi.
Torre, sopra di cui gridano li turchi per dar segno del tempo di orazione. Mênorâ.
Torrente, fiume piccolo - Robâr:
Tortorella. Tivirk.
Torto, vedi Ingiuria.
Torto, per ingiustizia. Na ahîk, Na ansâf, Ansâf nina.
Torto, da torcere - Badâ.
Tortura, tormento. Sedngia.
Tofare, radere. Trâfcium, oppure B,trâfcium, B,trafcit, pret. Trâfct, neg Na trâfcium,
Tofare, tagliare colle forbici - Kosinum, Kosinit, pret. Kosând.
Tofato, vafo - Trâfckîria.
Tofato, tagliato colle forbici - Kofând.
Tofe. Qoxia.
Tofficare. Zehr dem.
Toffico. Zehr.
Toffire. Qoxum, Qoxit, pret. Qoxi.
Tovaglia. Mâkmel.
Tra. Bêin, quasi monofillaba.

pret. Da, mezzo &c. si aggiunge il luogo.
Trafgredire, vedi Difubbidire, per non fare Cenâkem, Firman na êlgherum, non prendo gli ordini.
Travagliare. Sciôghôl tkem.
Travagliare, per dar fastidio. Zahhmêt dem.
Travaglio, lavoro - Sciôghol.
Travaglio, fastidio. Zahhmêt, Derd.
Trave grosso, di cui si servono per il soffitto, Karitz.
Trave, che serve per puntellare. Stûn.
Treccia dei capelli delle donne. Bêsk.
Tremare. Lezûm, Lezât, pret. Lezâ.
Tremare di freddo, con batter de' denti. Vaghêz ghezinum, Vaghêz ghèzinit, pret. Vaghèz ghezâ.
Tremore. Lezâ, Veghez ghezâ.
Triangolo. Sèh kûs.
Tribù, nazione guerriera. Affirêta.
Tribulazione. Zahhmêt, Dêrd.
Tribulazione, per gastigo di Dio. Ghazâba Qode.
Triplete. Seh pê.
Trippa Uhhr.
Tripudiare. Kêîf inum, Kêîfa qo inum.
Tripudio. Kêîe, Keif quôica.
Trincera, riparo degli eserciti. Clapêr.
Trifiare. Be keîf cekem, Vakam kem.
Trifto, affitto, Valcam.
Trifto, malinconico. Be kêîf.
Trifiezza. Vakamia, Be kêîfie.
Tritare, tritolare. Urbekem.
Tritare, tritolare il tabacco da fumare. Enginum, Engiût, pret. Enginâ, neg. Na enginûm.
Triveliare. Matxâp kem, Kun kem, Bòxolum.

Trivello. Matxap.
Tromba, istrumento da fiato, Nafira.
Troncare - Bêberum, Bêberit, pret. Brîa, Brând.
Tronco. Bêût.
Tronco, progenie. Asli, Ugiâk:
Troppo. Ghelak.
Trovare. Peida kem, neg. Pêîdanakem.
Truppa, armata. Asker.
Truppa, moltitudine di gente. Gemâ, Kalabâla, Arbedâ.
Tumore. Voram.
Tumore, quando è piagato - Kvla.
Tumulto. Kalabâla, Arbedâ - Kiâmêt.
Tuonare. Denk avra tket, pret. Denk a,vra âc, voce dalle nuvole viene. Râdi tec &c.
Tuono - Denk avra. Râdi.
Turbante, fascia sopra la testa de' turchi - Ciârka, Ciâîk.
Turbare, mescolare. Tesel kem.
Turbare, per molestare, vedi Sopra.
Turbine, vento violento, che corre rigirando. Babelisk.
Turchia, stato del gran Signore. Orket Osmânli, Orgeta Rumi.
Turchino, color celeste. Scin.
Turare. Zaptetem, Dâghrum, Dâghrit, pret. Dagherr.
Turrione. Burg.
Turro. Ammo.
Turore. Vakil.
Tuzia, medicamento. Tutia.

V

Vacanza. Batêl.
Vacca. Cêla.
Vacillare, si fa sostantivo unito al pronome. Drêît nîna, non diritto. Beli nina, non certo.
Vacillare, esser dubbioso. Ahhir bum.
Vagabondo, uno che gira di città in città, con qualche pretello per ottenere qualche cosa. Dilânci.
Vagabondo, si fervono di questa frase. Iek gê na vaflit, in un luogo non si ferma.
Vagabondo, per quelle azzioni di pastori, che con tutte le loro famiglie durante la loro vita non stanno mai fissi in un paese. Ravênd.
Vagabondo, per quei lavoratori di mueglie, che nei tempi determinati girano in diversi paesi. Kocer.
Vagire. Nah them.
Vagire, per piangere. Ghirûm, Ghirit, pret. Ghirî.
Vago, vedi Bello.
Vago, per cosa degna di curiosità, Tamâsca.
Vajolo. Korik.
Valanca, caduta precipitosa di neve da alti monti. Reni.
Valere, quanto porta il prezzo. Ciân tinum, Ciân tinit, pret. Ciân tinâ.
Valigia. Bôkcia.
Valle profonda. Giûmi.
Valle larga piana, Desta, cioè Pianura.
Valore, prezzo. Nimêta. Ahhk.
Valore, coraggio. Gioameria, Merdînia.
Valoroso, Gioamer, Merda, Mera.
Vanagloria, superbia. Kobria.
Vanagloriarsi, pavoneggiarsi. Qo pahzinum, Se

pahzinit, pret. Se pehzanâ, qui il Se significa, come in Italiano, se stesso.
Vantarsi, non vergognarsi. Sciêrma nâkem.
Vaneggiare. Sber bexium, sber bezît, pret. sber ghot
Vaneggiare, divenir matto. Din bum.
Vanga. Tàver, propriamente il piccone.
Vangare. Ard bòkolum, Ard bòkolit, pret. Ard Bokolâ, la terra scavo.
Vapore, Bòkar.
Variabile. Iek trengh nina, non è d'un sol colore. Ehr xa bar iek nina, sempre non è una parola. Ser fetere qo navalit, sopra l'istesso posfiere non si ferma, (frase Kurda).
Vascello. Ghamie.
Vaso da fiori. Skel.
Vaso di terra grande, o sia uno da tenere l'acqua per uso di casa - Lina.
Vaso, per trasporto d'acqua a mano. Gèrra.
Vaso piccolo di terra, che mantiene l'acqua fresca, contenente in circa due bicchieri. Ghôsk.
Ubbidire, vedi Obbedire.
Ubbidiente. Ghobedar.
Ubbriacare. Mést tkem, Ser quôîc kem.
Ubbriaco. Mêst, Ser quôîc, Mestî bù.
Uccello. Têir, monofillaba.
Uccello, qualunque specie d'uccelletti. Ciùciêle.
Uccidere - Kusium, oppure Busium, Bkusit, pret. Kusî.
Uccisione. Kusîia.
Udire, si mette il pronome col sostantivo. Io sento. Az ghohle, Tu senti. Tu ghohle, nel pret. Bîsît, oppure Ghoh le bum.

Udito, senso, orecchia Ghoh.
Udire, aver sentito - Bîsît.
Vecchia. Pira Zêna.
Vecchiaja. Piràia.
Vecchio, Pira méra. Pîra.
Vecchio, cosa antica - Kahuna.
Vece, in luogo - Sciûna, Sbêr.
Vedere, guardare. Binerum, Binerit, pret. Dît, Binerâ.
Vedere, potere dell' occhio. Binum, oppure, Bebinum, Binit, pret, Dit, neg. Na binum.
Vedere, offervare una cosa di curiosità. Tamâsca kem.
Vederfi, accorgerfi, Ehhsiâr bum.
Vederfi, effer vifibile. Diârbit, pret. Diâr bù.
Vedova. Be mêr.
Vedovo. Be zên.
Veduta. Diîina.
Veemente. Zora, Sbrî.
Veemente, v. g. battere con tutta forza - sbrî, Pehl.
Veemenza - Zorèja.
Veh. Vvehî.
Vegliare, non dormire. Na nevum, Na nevit, pret, Na nevêî.
Vegliare, far la guardia. Nobe cekem, Nobe boghrum.
Vela delle navi. Scrahh.
Velenare. Zehr dem.
Veleno. Zehr, il Z si pronuncia come se fosse unito al se.
Velo nero, che le donne mettono sopra la faccia - Xelli.
Veloce, che galoppa assai. Baxâla.
Veloce, per fimile. Celer.
Veloce, per leggiero. Sevêk.
Velluto, drappo. Mahhsmul, Kadifa.
Vena. Rê.

Vendere. Fruhhsium, Fruhhit, pret. Fruhht.
Vendetta. Tola.
Vendicarfi. Tola qo vekem, Tola qo bvghrum, Tola qo bîtinum.
Vendicato. Tola fând, Tola vekîria.
Vendita. Fruhhtina.
Venditore di frutta, e cose minute manducabili, Bakâl.
Venduto. Fruhht.
Venire Em, oppure Bem, Tem, Tei, pret. At, neg. Na em
Quello verbo ha in affratto tanto nel profente, come nell'imperativo le parole indeclinabile Vora, che fignifica Vieni, venite.
Ventaglio. Bavafcân.
Ventare, far vento col ventaglio. Bavafcinum, Bavafcinit, pret. Bavafcand.
Vento. Ba.
Vento gagliardo. Uhr.
Ventofa, ifirumento da cavar fangue, di vetro, Ahhgiâmi.
Ventofa di corno. Siâk.
Ventre - Zîk.
Venuta. Atina.
Verde. Kefcn.
Verdeggiare. Kefcn bit, Scin bit, pret. Kefck bu, scin bu,
Verdura. Scinâia.
Vergogna. Sciêrma, Âîba.
Vergognarfi. Sciêrma tkem,
Vergognofo, pien di vergogne. Sciêrmina.
Vergognofo, per cofa cattiva. Âîba.

Verità. Ahhkika, Raîtia.
Veramente. Raîta, Tamâm.
Vero, Raîta, Tamâm.
Verme. Kermî.
Vermi, che fono nei corpi umani viventi. Marêk.
Verfare, rovefciare cofe liquide, Refium, Refit, pret. Ret, neg. Na refium.
Verfo, cioè. Denk.
Verfo, poefia. Beit.
Vertigine, giramento di testa. Ser zeveriâna, avere le vertigini, Ser zeveit, pret. Ser zeveriâ, la testa gira.
Vefpa. Zerkêk.
Vefpone - Stenk.
Veffica. Paspîk.
Veffilo - Beîrak, Sangiak.
Veftimenti in genere. Giul.
Veîte di panno, o camelotto, fcoto, che fi porta fopra lungo con le maniche compite - Beden.
Veîte confimile un pochetto più corta, con mezze maniche. Benîfe.
Veîte di panno forte e fino, che portano li Signori, quando piove - Batâni, Ser adît.
Per la teffitura di panno, o tela intersta a forma di capuccio per cuftodire la testa dalle pioggia. Ser kôlâf.
Veîte grande quasi a forma di cocolla, che coftumo li Dottori Maometani - Farraga.
Veîte grande a forma di toga Senatoria ornata di galloni d'oro, che per lo più regalano li Bassà a qualche persona confpicua - Âba.
Veîte curta fino alle ginocchia, che per lo più s' inchiude nei calzoni, fatta di peli di capra, che li Kurdi portano fopra il giubbone - Sciapêk.
Veîte di lana forza maniche affai ftretto, lunga fino a mez-

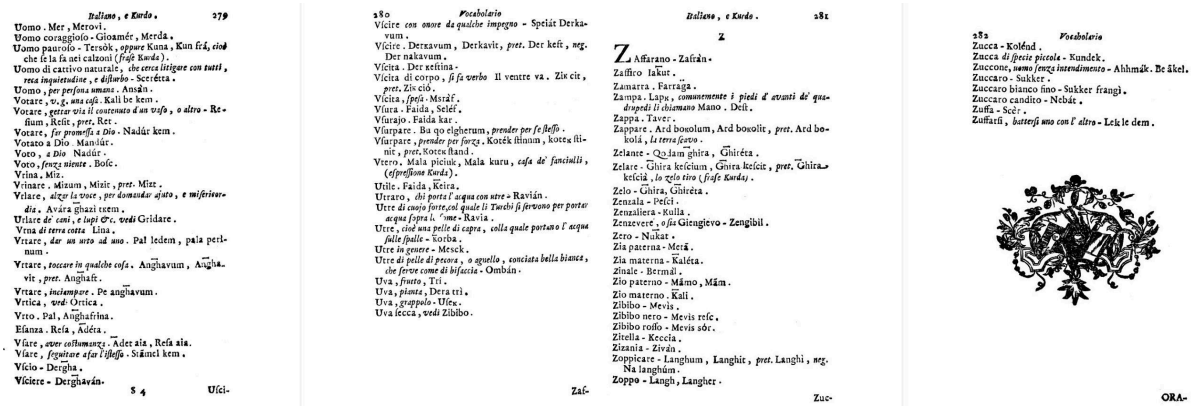
za gamba, che vfano comunemente li Kurdi - Ciuca.
Veîte vile di lana non teffuta, che li paftori portano fopra le fpalle - Kapân, Kapanek.
Veitigio, pedata - Sciuna pê.
Veîtire. Giul Bar kem.
Veîtire, per regalo d'un abito, fecondo l'ufanza d'Oriente. Kaiat kem.
Veîtiti, Kara qo kem, Giule qo Barkem.
Vettico con pompa ben ornato - Roufc.
Queîta parola Roufc, oppure Roufca, fignifica anche per efprimere, quando qualche Signore ha un feguito di uomini ben veîtiti, e cavalli ben ornati. Per ironia lo dicono anche alle perfone caficate, ed imbrattate di fango, oppure fpogliate nude dagli Arabi.
Veterano, cioè capo di qualche tribù, oppure qualcheduno della difcendenza degli antichi Santoni Maometani, o che fanno da Santoni - Sciek.
Verriolo. Zâg.
Vetro Scufca
Vettovaglia. Zakira.
Vettura, prezzo della portatura. Kerue.
Vetturale. Karetgi.
Vetturajo. Keruedar.
Vezzo. Kahuna.
Vffizio, meftiere. Kar.
Vffizio, affare. Sciôghol.
Vffizio, dignità. Marteba, Pala.
Vguagliare. Raît tkem, Sibi iek cekem, come uno faccio.
Vguale, piano. Rafta.
Vguale, effer fimile. Sibi iek.
Vguale, per andare infieme. Pekua.
Via, ftrada. Reh.
Viaggiare. Safer kem.

Viaggiare, feguitare il fuo viaggio. Brehva cium, Brehva na vaftum, nel viaggio non mi fermo.
Viaggio. Safer.
Viaggio d' un giorno. Kunâk.
Viandante. Misafer, Safetli.
Vicino. Nezik.
Vicino di casa. Girân.
Vico, ftrada ftretta Kolân.
Vigilare, vedi Vegliare.
Vigilare, per ftar fu l'avvertita. Ehhsiâr kem.
Vigilante. Ehhsiâra.
Vigilia, aftinenza dalla carne, e latticinj. Paris.
Vigilia, per rigorofo digiuno - Ruzi.
Vigilia, guardia, Nobe.
Vigilacco - Affli ghrana, oifa pefanti (frafe Kurda).
Vigna - Bitâne tri, giardino d'uva.
Vigore - Kuêta.
Vigore, per forte, v. g. batter con vigore, Sbrî, Zor.
Vile di prezzo - Be simêta, Arzâna.
Vile di coftumi - Be mârifêta.
Villa, villaggio. Ghund.
Villa, poffeffione. Melk.
Villaneggiare, dar villanie. Dûfcium dem.
Villania. Dufcium.
Villano. Fallahh, Merovi ghund, Merôvi ghundân, uomo di villaggio.
Villano, per uomo sgarbato, forteîe, ed incivile - Naz, Be mârifeta.
Vincere, fuperare. Ghaleb kem.
Vincere, rompere un efercito. Asker skinum.
Vincere, portare via una fcommeffa, o altro &c. Dbem, pret. Ber, Bèria.
Vincitore. Ghaleb, Mansûr.
Vino. Mêi (monofillaba).

Viola. Benefsca.
Violenza. Zora, Kotêka.
Violino. Kamêmcia.
Vipera, ferpente. Mar.
Virtù, merito avanti a Dio. Kêîra, kangia ber Qodê.
Virtù, fcienza. Mârifêta.
Virtuofo. Qodâm mârifêta.
Vifcere, budella, Rivî.
Vifchio. Dequânâ.
Vifibile. Diara.
Vifita. Ziarêt.
Vifitare. Ziaret tkem.
Vifta, potenza dell' occhio. Nadâra.
Vifta, oggetto della vifta - Dicina.
Vifta, bella veduta. Dicina kangia, Dicina taza, Dicina fpêi, Tamâsca.
Vita, età. Amra.
Vita, anima. Ghiâne.
Vite. Dare tri, arbore d'uva.
Vitella. Kalò (quefto nome lo dicono li Turchi per abufo alle donne giovani tanto Criftiane, che Ebree).
Vitello. Kalek.
Vittoria, Ber, vedi il verbo Vincere.
Vivere, aver vita. Amra aîa, pret. Amra bù.
Vivo, Sakâ, cioè fano.
Vizio, difetto, o macchia. Âîb.
Vizio, coftumanza cattiva. Adêta Karâba, Refa Karâba.
Vizioîo, uomo cattivo - Jaramaz, Mnâfak.
Vizioîo, cavallo, che non vuole andar avanti - Gha ghrê.
Vizioîo, mulo, che tira calci - Sciambosc.
Vizioîo, cofa non buona - Karâba, Kangia nina.
Vizioîo, cofa brutta - Kreza.

Vlcimo. Dú mâla, Pafi ammo, dopo tutti.
Vmana natura. Tabiât Tanfan.
Vmanità, corteîia, Mârifêta.
Vmettare. Ter kem.
Vmettare la terra per feppare. Refcium, Refcinit, pret. Refcând, neg. Na refcium,
Vmidità, che fi vede nei luoghi fenza aria aperta. Scia.
Vmido. Terra.
Vmile. Tabiât nefma, Be kobria.
Vmiliare uno. Ser Bskinum, oppure Ser skinum, pret. Ser skeît, rompere la teîta (frafe Kurda).
Vmiliarfi, vergognarfi. Sciêrma tkem.
Vmiliarfi, non far ftima di fe ftefso. Asâb qo nakem.
Vna. Iek.
Vna volta. Giarek.
Vna volta finalmente, cioè ottenere il fuo intento dopo molti ftenti - Akobêt, Axr.
Vna volta, per tempo andato. Enghi.
Vndici. Ianzdah.
Vncino. Cinghâl.
Vngere. Dohh kem.
Vnghia - Nanûk.
Vnghia de' cavalli, bovi &c. Sum.
Vngheria, Regno - Megèr.
Vnguento - Mrahm.
Vnguento, per ornato. Taltûn.
Vnguento, per empiaftro. Melgema.
Vnire, far uno. Iek cekem.
Vnire, attaccare infieme. Pekua venufcium, pekua venuscit, pret. pekua venuscîa -
Vnirfi, accordarfi, pesinum, pekinit, pret. pekîna, pekat.
Vnirfi, effer compagno. Avâl bum.
Vniverfale - Amm.

Vno. Iek.
Vnto. Duhna.
Voce. Denk.
Voglia, fegno con cui noftono li fanciulli - Nifcan.
Voglia, per defiderio, vedi Volere.
Voglia, defiderio - Del cit &c. il cuore va.
Volare. Bfium, oppure Frum, Frit, pret. Frî.
Far volare, Frînum, Frînit, pret Frând.
Volere. Tyem, Tyei, Tyet, pret. Tyîa, neg. Nayem, pret, Na tyîa -
Volere, cioè ordinare, comandare qualche cofa ad un fuo fuddito, e fervo - Amr kem, neg. Amr nakem.
Volo - Frî -
Volontà. Amr, Amrâd, oppure fi fa la frafe, il cuore va, il cuore vuole, la mia intenzione è &c.
Volentieri. Ex del. Dal cuore.
Volpe Ruvi.
Volta, copola. Axdî.
Volta, tempo. Giar, una volta, Giarek, due volte, Du giâr, più volte, Ghelak giâr.
Volta, una volta, cioè nei tempi andati. Enghi, fi dice anche per il tempo futuro, condizionato, v. g. allora farò quando tu verrai. Enghi az cekem, kanghi tu têi.
Voltare, far la volta. Axdi cekem.
Voltare, rivolgere. Vergherum, Vergherit, pret Vergherîâ.
Voltare, tornare indietro. Vagharum, vagharit, pret. Vagharîa, neg. Vanagharum.
Volto, o vulto. Rû, Surêta.
Vomitare. Vahrafcium, Vahrafcit, pret. Vahrafcîâ.
Vomito. Elingia.
Venire il vomito. Elingia tet.



Sayfa 259

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Sudore	Qöé	Ter
Svegliare	Ehhsiàrkem. Rakem, faccio alzare.	Uyandırmak. Rakem, ayağa kaldırırım.
Svegliarfi	Ehhsiàrbum	Uyanmak
Svelto	Cièlèk, Sciàter	Çevik, Becerikli
Svanire, andar in fincope	Del boghrit, pret. Del ghèrt, il cuore prende	Gözü kararmak, bayılmak. Del ghèrt, kalp tutar
Sventolare, far aria	Bavafcinum, Bavafcinit, pret. Bavafcand	Havalandırmak, yelpazelemek
Sventura	Be baktìe	Talihsizlik
Sventurato	Be bakt	Talihsiz
Svergognare	Krét tkem, Be ārz tkem	Utandırmak, Rezil etmek
Svestirfi	vedi Spogliarfi	Soyunmak; bakınız: Spogliarfi
Sufficiente	Tera aia, pret. Tera bu	Yeterli, kafi
Suggerire	vedi Dire	Telkin etmek, önermek; bakınız: Dire
Sugo	Ave (acqua)	Su, Özsu
Suocera	Zen mài n, Zen māmo	Kaynana
Suocero	Kasú	Kayınpeder
Suonare	Denk dem, voce do....	Çalmak (enstrüman), ses vermek....
Suono	Denk	Ses

Superbia	Kvbria	Kibir
Superbo	Kabùra. Ser belēnda, testa alta	Kibirli. Ser belēnda, başı dik
Superfluo	Zeida. Befaida	Gereksiz, Fazlalık. Faydasız
Supplica	Ivi	Yalvarış, yakarış
Supplica, per memoriale	Arzàl	Dilekçe, yazılı yakarış
Supplicare	Ivì tkem	Yalvarmak
Supplicare, dar un memoriale	Arzàl dem	Dilekçe vermek
Supplire, dar il mancante	Tamàm dem	Tamamlamak, eksiği gidermek

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Supplire, far le veci del tale	Sciuna flán kem	Birinin yerine vekalet etmek
Supposta (termine medicinale)	Sciáfék	Fitil (tıbbi terim)
Sussurrare, parlar con voce bassa	Kalvài tkem	Fısıldamak, alçak sesle konuşmak
Sussurrare, seminar discordie	Pezavèngh cekem, Fetni ce kem, Fazulìa tkem	Fitne çıkarmak, nifak tohumu ekmek
Sussurrone, seminatore di discordie	Pezavèngh, Fetnakar, Fazul	Fitneci, ara bozucu
T		
Tabaccare	Bornùti kefciùm	Enfiye çekmek
Tabacchiera	Kuti bornùti	Enfiye kutusu
Tabacco da naso	Bornùti	Enfiye
Tabacco, da fumare	Tutún	Tütün (içilen)
Tacconare	parefpán kem	Yamamak, parça eklemek

Taccone	parefpán	Yama
Tacere	Denk nákem, voce non faccio	Susmak, ses çıkarmamak
Taciturno	Be denk	Sessiz, suskun
Taciturno, naturale malenconico	Be keif, Tabiāt, vakam	Sessiz, doğuştan hüzünlü
Tagliare	Berum, Berít, pret. Bèria, Bràn‍d	Kesmek
Tagliate colle forbici	Kosìnum, Kosìnit, pret. Kosánd	Makasla kesmek
Tagliato	Berìa, Kosánd	Kesilmiş
Tagliato, per ferito	Brindàr	Yaralı, kesik almış
Taglio, ferita	Brìn, Brìna	Kesik, yara
Tale (innominato)	Flàn	Filan, şu kişi (isimsiz)
Tale, avverbio	Sibi, Ciáva	Öyle, böyle (zarf)
Talento	Fahem, Ākel	Yetenek, zeka, anlayış

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Talpa	Musckòr	Köstebek
Tamburo	Daúl, Sas	Davul
Tanto, quantitativo	Enda	O kadar, çok (miktar)
Tanto, solamente	Befsa, Befs	Sadece, o kadar
Tapeto, con l' e dolce	Ber	Kilim, halı
Tapeto, col pelo a forma di velluto	Māfùr	Kadife tüylü halı
Tappa	Kūnák	Durak, konak yeri
Tardare	Drengha tem	Gecikmek
Tardare, per fermarsi	Ravàftum, Ravàftit, pret. Ravàftà	Durmak, oyalanmak

Tardare a far qualche cosa	Zu cenákem	Bir şeyi yapmakta gecikmek
Tardi	Drengha	Geç
Tarlo	Betùt	Tahta kurdu
Tartaruga	Baghàva	Kaplumbağa
Tartufo	Dumbalá	Trüf mantarı, domalan
Tasca, saccoccia	Berìka	Cep
Tasca sopra al petto nel giubbone	Pakla, Boría	Ceket üstündeki göğüs cebi
Tastare, toccar con mano	Deft kem	Ellemek, dokunmak
Tastare, per assaggiare	Tàmkem	Tatmak, tadına bakmak
Tatto	Deft kiria	Dokunma duyusu
Tatto, per piacere sensuale	Lāzét	Dokunma (haz amaçlı)
Taverna	Méikàna	Meyhane
Tavola, da mangiare sopra	Sùfra	Sofra, yemek masası
Tavola, o sia Asse	Dèp, Takt	Tahta, levha
Tavolato	Takt kiria	Döşeme, tahtadan yapılmış
Tazza di legno	Kodek	Ahşap kase
Tazza di terra	Kasék	Toprak kase
Tazza di metallo	Tràr (in Gezira dicono pièn)	Metal kase (Cizre'de piàn derler)
Tedio	Āgesìa, Āges	Bezginlik, usanç

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Tela, una pezza in genere	Töp	Kumaş, top kumaş
Tela di lino	Töp Ktán	Keten kumaş
Tela di bambagia	Top Kam	Pamuklu kumaş

Tela da fodera	Batàni	Astarlık kumaş
Telaro	Bir	Tezgah (dokuma)
Temere	Tersùm, Tersìt, pret. Tersá	Korkmak
Temere, dubitare	sck aia	Şüphelenmek, çekinmek
Temperamento	Tabiāt	Mizaç, yaradılış
Temperanza	Kim Koàrina, Zaaht	Ölçülülük, itidal
Temperare, diminuire	Kim kem	Azaltmak, yumuşatmak
Temperarsi il tempo	Nerma bit, pret. Nermá bù	Havanın yumuşaması
Temperare	vedi Raffrenare	Dizginlemek; bakınız: Raffrenare
Temperino, per le penne	Kalám tràfc	Kalemtıraş
Tempo	Zamáne, Vàkt	Zaman, vakit
Tenaglia	Kelebtàn	Pense, kerpeten
Tenda, padiglione	Kivèta, Kivét	Çadır, oba
Tenda, per ripararsi dal sole	Perda	Perde, güneşlik
Tenebre	Tarì	Karanlık
Tenere, avere	Aia, pret. Bu	Tutmak, sahip olmak
Tenere, per prendere	Boghrum	Yakalamak, tutmak
Tenere a bada	Meziùl kem	Oyalamak
Tenero	Nerma	Yumuşak
Tenero, delicato	Nazék	Nazik, narin
Tentare, provare	Gerobìnum, Gerobìnit	Denemek, tecrübe etmek
Tentazione	Tegerib	Azdırma, ayartma
Terminare	Kalás kem	Bitirmek
Termine, fine	Kalás	Son
Termine, segno di divisione	Nilcàn	Nişan, işaret, sınır çizgisi

Termine, confine d'uno stato	Tokobi	Sınır, hudut

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 263

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Termine di lingua	Loghát	Lehçe, konuşma biçimi
Terra	Ard	Yer, toprak
Terra, per terreno di sovranità	Topràk	Toprak, ülke toprağı
Terrazzo	Bāni	Teras, dam
Terremoto	Bilelerz	Deprem
Terreno, sostantivo	Melk	Arazi, mülk
Terrore	Tersà	Dehşet, korku
Tesoreggiare	Kazni cekem	Hazine biriktirmek
Tesoro	Kazni, Kazìna	Hazine
Tessere	Bir kém	Dokumak
Tessitore	Bir ker	Dokumacı
Testa	Ser	Baş, kafa
Testamento	Vaffièt	Vasiyet
Testardo	Ser mokùm	İnatçı, dik başlı
Testa forte	Ser eska	Güçlü kafa
Testa dura	āfi, āinàt	İnatçı
Testicoli	Rotlán	Testisler
Testicolo	Rotl	Testis
Testificare	Sciahd kem, Sciahd dem	Tanıklık etmek
Testimonio	Sciahda, Sciahd	Tanık
Testudine	Kufelá	Kaplumbağa
Tigna, tignoso	Kaciàl	Kel, kellik

Tigre, animale	Palèngh	Kaplan
Tigre, fiume grande	Dgel	Dicle Nehri
Timido	Tersòk. Kuna	Ürkek, korkak
Timore	Tersá	Korku
Tingere	Rèngh tkem	Boyamak
Tinto	Rengh kiria	Boyanmış
Tintore	Sabagh	Boyacı

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Tiranneggiare	Žalem kem	Zulmetmek
Tirannia	Žolema	Zulüm
Tiranno	Žalem	Zalim
Tirare, gettare	Bavésium, Bavésit, pret. Avèt	Atmak, fırlatmak
Tirare, v.g. una corda	Kefciùm, Kefcìt	Çekmek (örn. ipi)
Tirare calci	Pe le dem	Tekme atmak
Tirare vento	Ba aia, Ahuva aia	Rüzgar esmesi
Tifico	Eftèska	Veremli
Tittillare	vedi Solleticare	Gıdıklamak; bakınız: Solleticare
Tittillo	vedi Solletico	Gıdıklama; bakınız: Solletico
Tizzone	Bezòt	Kor, yanan odun parçası
Toccare con la mano	Deft kem	Elle dokunmak
Toccare, urtare una cosa con l'altra	Enghavum, Enghavit	Çarpmak, değdirmek
Toga	Farraga	Cübbe, toga
Togliere, prendere	Stinum	Almak

Togliere, levar via	Elgherum, Elgherit, pret. Elghèrt	Kaldırmak, çekip almak
Tollerare	vedi Soffrire	Katlanmak; bakınız: Soffrire
Tollerare, sopportare	Dènk nàkem	Tahammül etmek, ses çıkarmamak
Tolleranza	Be dènk	Hoşgörü, sessizce katlanma
Tondare, far rotondo	Ghrover kem	Yuvarlamak
Torbidare, v.g. l'acqua	Sciellù tkem	Bulandırmak (örn. suyu)
Torbidare	vedi Molestare	Rahatsız etmek; bakınız: Molestare
Torbido	Sciellù	Bulanık
Torcere	vedi Premere	Bükmek; bakınız: Premere

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Torcere il filo	Badèm, pret. Badà	İp bükmek, eğirmek
Torchio	Manghana	Pres, cender
Tormentare, dar fastidio	Zahhmét dem	Eziyet etmek, rahatsızlık vermek
Tormentare, dar la tortura	Skèngiadem	İşkence etmek
Tormento, fastidio	Zahhmét	Eziyet, sıkıntı
Tormento, per tortura	Skengia	İşkence
Tornare	Em, oppure Beem, oppure Tem	Dönmek
Tornare, per venire un'altra volta	Giare kidi tem	Tekrar gelmek
Toro	Ghái, Nera ghāi	Boğa
Torre	Mènorà	Kule, minare
Torrente, fiume piccolo	Robàr	Dere, küçük nehir

Tortorella	Tivìrk	Kumru
Torto	vedi Ingiuria	Haksızlık; bakınız: Ingiuria
Torto, per ingiustizia	Na ahhk, Na ansàf	Haksızlık, adaletsizlik
Torto, da torcere	Badà	Bükülmüş
Tortura	Skèngia	İşkence
Tosare, radere	Tráfcium	Tıraş etmek
Tosare, tagliare colle forbici	Kosinum, pret. Kosànd	Kırkmak (makasla)
Tosato, raso	Trāfckìria	Tıraş edilmiş
Tosato, tagliato colle forbici	Kofànd	Kırkılmış
Tosse	Qökia	Öksürük
Tossicare	Zehr dem	Zehirlemek
Tossico	Zehr	Zehir
Tossire	Qökum, Qökit, pret. Qökì	Öksürmek
Tovaglia	Makmel	Masa örtüsü
Tra	Bèi,n	Arasında

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Tradire	Kaìn kem	İhanet etmek
Traditore	Kaìn	Hain
Tradurre	vedi Consegnare	Teslim etmek; bakınız: Consegnare
Tradurre, una lingua in un'altra	Turcimàn kem	Çeviri yapmak, tercüme etmek
Trafficare	Bazàr kem	Ticaret yapmak
Traffico	Bazàr	Ticaret, trafik
Trafiggere, bucare	Kùn kem	Delmek

Trafiggere, passar col trapano	B,sonum, Bèfonit	Delip geçmek (matkapla)
Trafitto, bucato	Kun kìria	Delinmiş
Trafitto, trapassato	Sontìa	Saplanmış, içinden geçilmiş
Tragaganta, pianta	Ghùni	Geven otu
Trama	Ahhilàt	Atkı, kurgu, tuzak
Tramare	Ahhilàt kem	Tuzak kurmak, tezgahlamak
Tramontana	Scemàli	Kuzey rüzgarı
Tramontar del sole	Rvz avàbit	Güneşin batması
Tramortire	Na ehhskem	Bayılmak, kendinden geçmek
Tramortito	Na ehhskìria	Baygın
Tranquillo	Raht	Huzurlu, sakin
Tranquillo, cuor quieto	Del tanà	Gönlü ferah, sakin kalp
Trappolare	vedi Ingannare	Tuzağa düşürmek; bakınız: Ingannare
Trappola, una cosa buona a niente	Bu ciù nina	Tuzak, işe yaramaz şey
Trappola de' sorci	Kafs msck	Fare kapanı
Trapuntino	Nalik	Şilte, ince yorgan
Trascurare, non stimare	Asàb nakem	İhmal etmek, değer vermemek
Trascurare, non prendersi fastidio	Kania na èlgherum	Boşvermek, dert etmemek
Trascurato, negligente	Be ghìra, Aftì ghràna	İhmalkar, kayıtsız
Trasferire	Bebbum, Bebbit	Nakletmek, başka yere taşımak
Tra, si aggiunge il luogo	Dem, Dei	Arasında (mekan ekiyle kullanılır)

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Trasgredire	Firman na èlgherum	İtaatsizlik etmek, emre uymamak

Travagliare	Scióghól tkem	Çalışmak
Travagliare, per dar fastidio	Zahhmét dem	Sıkıntı vermek, uğraştırmak
Travaglio, lavoro	Scióghól	İş, çalışma
Travaglio, fastidio	Zahhmèt, Derd	Sıkıntı, dert
Trave grosso	Karità	Büyük kiriş
Trave, per puntellare	Strùn	Destek direği
Treccia dei capelli delle donne	Bèsk	Kadın saçı örgüsü
Tremare	Lerzùm, Lerzit, pret. Lerzà	Titremek
Tremare di freddo	Vaghéz ghezìnum	Soğuktan titremek (dişlerin birbirine vurması)
Tremore	Lerzà, Veghez ghezà	Titreme
Triangolo	Seh kùs	Üçgen
Tribù, nazione guerriera	Affirèta	Aşiret, savaşçı topluluk
Tribolazione	Zahhmét, Dérd	Çile, keder
Tribolazione, per gastigo di Dio	Ghazāba Qode	Tanrı'nın azabı, musibet
Tripiede	Seh pé	Üç ayaklı sehpa
Trippa	Uhhr	İşkembe
Tripudiare	Kéif inum	Sevinçten coşmak
Tripudio	Kèfie, Keif quòfca	Büyük sevinç, coşku
Trincera	Ciapèr	Siper, hendek
Tristare	Be keif cekem	Üzülmek
Tristo, afflitto	Vakam	Üzgün, kederli
Tristo, malinconico	Be kéif	Keyifsiz, melankolik
Tristezza	Vakamìa, Be kéifie	Üzüntü, hüzün
Tritare, tritolare	Urbekem	Öğütmek, ufalamak

Tritare il tabacco da fumare	Engìnum, Engìnit	Tütünü kıymak (içmek için)
Trivellare	Matkap kem, Kun kem	Delmek, sondaj yapmak

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 268

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Trivello	Matkap	Matkap
Tromba	Nafìra	Trompet, boru
Troncare	Béberum, Bèberit, pret. Brìa	Kesip koparmak
Tronco	Bèft	Kesilmiş, gövde
Tronco, progenie	Asli, Ugiàk	Soy, ocak
Troppo	Ghelak	Çok fazla
Trovare	Peida kem, neg. Pèidanakem	Bulmak
Truppa, armata	Āsker	Ordu, asker birliği
Truppa, moltitudine di gente	Gemā, Kalabàla	Kalabalık, insan topluluğu
Tumore	Voram	Şişlik, tümör
Tumore, quando è piagato	Kula	Yaralı şişlik
Tumulto	Kalabàla, Arbeda, Kiàmét	Karışıklık, arbede, kıyamet
Tuonare	Denk avra tet	Gök gürlemesi
Tuono	Denk avra, Ràdi	Gök gürültüsü
Turbante	Ciàrka, Ciàrk	Sarık
Turbare, mescolare	Tekel kem	Karıştırmak, bulandırmak
Turbare, per molestare	vedi Sopra	Rahatsız etmek; bakınız: yukarıda
Turbine, vento violento	Babelisk	Kasırga, hortum

Turchia, stato del gran Signore	Orket Osmànlì, Orketa Rumi	Osmanlı Devleti, Türkiye
Turchino, color celeste	Scìn	Turkuaz, gök mavisi
Turare	Zaptkem, Dàghrum	Tıkamak, kapatmak
Turrione	Burg	Burç, kale kulesi
Tutto	Ammo	Hepsi, tamamı
Tutore	Vakil	Koruyucu, vasi, vekil
Tuzia, medicamento	Tutia	Tutya (ilaç)

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
V		
Vacanza	Batàl	Tatil, boş vakit
Vacca	Ciéla	İnek
Vacillare, si fa sostantivo....	Drèst nina	Sarsılmak, sallanmak, dengesiz olmak
Vacillare, esser dubbioso	Ahhir bum	Tereddüt etmek, şüpheye düşmek
Vagabondo, uno che gira di città in città	Dilànci	Serseri, şehirden şehre gezen dilenci
Vagabondo, si servono di questa frase	Iek gè na vaftit	Aylak, bir yerde durmayan
Vagabondo, per quelle nazioni di pastori	Ravènd	Göçebe (yaylacı aileler için)
Vagabondo, per quei lavoratori di muraglie	Kocer	Göçebe (gezgin işçiler için)
Vagire	Nah them	Bebek gibi ağlamak
Vagire, per piangere	Ghirúm, Ghirìt, pret. Ghirì	Ağlamak
Vago	vedi Bello	Güzel; bakınız: Bello
Vago, per cosa degna di curiosità	Tamàfca	Merak uyandıran, seyirlik
Vajolo	Korik	Çiçek hastalığı

Valanca, cascata precipitosa di neve	Renì	Çığ
Valere, quanto porta il prezzo	Ciàn tìnum, Ciàn tìnit, pret. Ciàn tìnà	Değerinde olmak, fiyatı olmak
Valigia	Bòkcia	Valiz, bohça
Valle profonda	Giúmi	Derin vadi
Valle larga piana	Defta, cioè Pianura	Geniş ova, yazı
Valore, prezzo	Kimèta. Ahhk	Değer, fiyat
Valore, coraggio	Gioameria, Merdinìa	Yiğitlik, cesaret
Valoroso	Gioamer, Merda, Mera	Yiğit, cesur
Vanagloria, superbia	Kobria	Boş övünç, kibir
Vanagloriarsi, pavoneggiarsi	Qo pahzinum	Böbürlenmek, kendiyle övünmek

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 270

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Vantarsi, non vergognarsi	Sciérma nàkem	Övünmek, utanmamak
Vaneggiare	Sber bezium, sber bezit	Saçmalamak, sayılamak
Vaneggiare, divenir matto	Din bum	Çıldırmak, delirmek
Vanga	Taver	Bel, çapa (aslen kazma)
Vangare	Ard bòkolum, Ard bòkolit	Toprağı kazmak
Vapore	BōKar	Buhar
Variabile	Iek rengh nina.... Ser fekere qo navaftit	Değişken, kararsız
Vascello	Ghamìe	Gemi
Vaso da fiori	Skel	Çiçek saksısı
Vaso di terra grande.... per uso di casa	Lina	Büyük toprak küp (su için)

Vaso, per trasporto d'acqua a mano	Gierra	Testi, su kabı
Vaso piccolo di terra....	Ghòsk	Küçük toprak kap (bardaklık)
Ubbidire	vedi Obbedire	İtaat etmek; bakınız: Obbedire
Ubbidiente	Ghohedar	İtaatkar
Ubbriacare	Mést tkem, Ser quòfc kem	Sarhoş etmek
Ubbriaco	Méft, Ser quòfc, Mefti bù	Sarhoş
Uccello	Téir	Kuş
Uccello, qualunque specie di uccelletti	Ciùcièk	Küçük kuş, kuşçuk
Uccidere	Kufium, oppure Bkufium, Bkufit	Öldürmek
Uccisione	Kuftia	Öldürme, katil
Udire, si mette il pronome....	Az ghohle	İşitmek, duymak

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Udito, senso, orecchia	Ghoh	İşitme duyusu, kulak
Udito, aver sentito	Biiit	Duyulmuş, işitilmiş
Vecchia	Pìra Zèna	Yaşlı kadın
Vecchiaja	Piràia	Yaşlılık
Vecchio	Pìra méra. Pìra	Yaşlı adam, yaşlı
Vecchio, cosa antica	Kahuna	Eski (eşya için)
Vece, in luogo	Sciùna, Sbèr	Yerine, namına
Vedere, guardare	Binerum, Bìnerit, pret. Dit	Bakmak, görmek
Vedere, potere dell'occhio	Binum, oppure Bebìnum	Görmek (görme yetisi)

Vedere, osservare una cosa di curiosità	Tamàfca kem	Seyretmek, incelemek
Vederfi, accorgerfi	Ehhsiàr bum	Görünmek, farkına varmak
Vederfi, esser visibile	Diàrbit, pret. Diár bù	Görünür olmak
Vedova	Be mèr	Dul kadın
Vedovo	Be zèn	Dul adam
Veduta	Ditina	Görünüş, manzara
Veemente	Zora, Sbrì	Şiddetli, sert
Veemente, v.g. battere con tutta forza	Sbrì, Pehl	Tüm güçle vurmak
Veemenza	Zoràja	Şiddet, zorbalık
Veh	Vvehi	Hey!, Bak hele!
Vegliare, non dormire	Na nevum, Na nevit	Uyanık kalmak, uyumamak
Vegliare, far la guardia	Nobe cekem, Nobe boghrum	Nöbet tutmak
Vela delle navi	Scrahh	Gemi yelkeni
Velenare	Zehr dem	Zehirlemek
Veleno	Zehr	Zehir
Velo nero, che le donne mettono....	Kèlii	Kadınların yüzüne örttüğü siyah peçe
Veloce, che galoppa assai	Bazàia	Hızlı, koşan
Veloce, per svelto	Celek	Çevik
Veloce, per leggiero	Sevék	Hafif, hızlı
Velluto, drappo	Mahhkmul, Kadifa	Kadife kumaş
Vena	Rè	Damar

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Vendere	Fruhhsiun, Fruhhfit	Satmak
Vendetta	Tola	İntikam

Vendicarsi	Tola qo vekem, Tola qo bvghrum	İntikam almak
Vendicato	Tola ftand, Tola vekiria	Öcü alınmış
Vendita	Fruhh tina	Satış
Venditore di frutta....	Bakál	Meyve ve bakkaliye satıcısı
Venduto	Fruhh t	Satılmış
Venire	Em, oppure Bem, Tem, Tei	Gelmek
Ventaglio	Bavafcàn	Yelpaze
Ventare, far vento col ventaglio	Bavafcìnum, Bavafcìnit	Yelpazelemek
Vento	Ba	Rüzgar
Vento gagliardo	Uhr	Sert rüzgar
Ventosa, istrumento da cavar sangue	Ahhgia mi	Hacamat şişesi
Ventosa di corno	Siak	Boynuzdan hacamat aleti
Ventre	Zik	Karın
Venuta	Atina	Geliş
Verde	Kefck	Yeşil
Verdeggiare	Kefck bit, Scin bit	Yeşermek
Verdura	Scinàia	Yeşillik, sebze
Vergogna	Sciérma, Āiba	Utanç, ayıp
Vergognarsi	Sciérma tkem	Utanmak
Vergognoso, pien di rossore	Sciermìna	Utangaç, mahcup
Vergognoso, per cosa cattiva	Āiba	Ayıplı, kötü şey

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Verità	Ahhkìka, Raftìa	Gerçek, hakikat

Veramente	Rafta, Tamàm	Gerçekten, tamamıyla
Vero	Rafta, Tamam	Doğru, gerçek
Verme	Kermi	Solucan, kurtçuk
Vermi, che sono nei corpi umani	Marék	Bağırsak kurtları
Versare, rovesciare cose liquide	Refium, Refit, pret. Ret	Dökmek, boşaltmak
Verso, voce	Denk	Ses, seda
Verso, poesia	Beit	Beyit, şiir
Vertigine, giramento di testa	Ser zeveriàna	Baş dönmesi
Vespa	Zerkék	Eşek arısı
Vespone	Stenk	Büyük arı
Vescica	Pa,pfk	Mesane, sidik torbesi
Vessillo	Beirak, Sangiák	Bayrak, sancak
Vestimenti in genere	Giul	Giysiler, elbiseler
Veste di panno.... lungo con le maniche	Beden	Uzun kollu aba/giysi
Veste consimile un pochetto più corta	Benifc	Daha kısa benzer giysi
Veste di panno forte e fino....	Baràni, Ser adit	Yağmurluk, palto
Veste grande quasi a forma di cocolla	Farragà	Geniş cübbe (Müslüman alimlerin giydiği)
Veste grande a forma di toga....	Āba	Sırmalı büyük kaftan (Paşalara özgü)
Veste curta fino alle ginocchia....	Sciapék	Şapik (Kurtların giydiği kısa giysi)
Veste di lana senza maniche....	Za	Kalın yün yelek/giysi

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe

Veste vile di lana non tessuta....	Kapàn, Kapanek	Kepenek (çobanların giydiği)
Vestigio, pedata	Sciuna pè	İz, ayak izi
Vestire	Giul Bar kem	Giydirmek
Vestire, per regalo d'un abito....	Kalát kem	Hilat giydirmek (hediye olarak)
Vestirsi	Kara qo kem, Giule qo Barkem	Giyinmek
Vestito con pompa ben ornato	Roufc	Görkemli, süslü giysi
Veterano, cioè capo di qualche tribù	Sciek	Şeyh (aşiret lideri veya dini önder)
Vetriolo	Zág	Zaç yağı, vitriyol
Vetro	Scùfca	Cam
Vettovaglia	Zakira	Azık, mühimmat, zahire
Vettura, prezzo della portatura	Kerue	Nakliye ücreti, kira
Vetturale	Katergi	Katırcı
Vetturajo	Keruedar	Nakliyeci, kiracı
Vetusto	Kahuna	Çok eski, kadim
Uffizio, mestiere	Kar	İş, meslek
Uffizio, affare	Scioghol	İş, uğraş
Uffizio, dignità	Marteba, Paia	Makam, rütbe
Uguagliare	Räft tkem, Sibi iek cekem	Eşitlemek, bir yapmak
Uguale, piano	Rafta	Düz, eşit
Uguale, esser simile	Sibi iex	Benzer olmak
Uguale, per andare insieme	Pekua	Birlikte, beraber
Via, Strada	Reh	Yol
Viaggiare	Safer kem	Yolculuk etmek

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Viaggiare, seguitare il suo viaggio	Brehva cium	Yoluna devam etmek
Viaggio	Safer	Yolculuk
Viaggio d'un giorno	Kunàk	Bir günlük yol, konak
Viandante	Msafer, Saferlì	Yolcu
Vicino	Nezik	Yakın
Vicino di casa	Giràn	Komşu
Vico, strada stretta	Kolàn	Dar sokak
Vigilare	vedi Vegliare	Uyanık durmak; bakınız: Vegliare
Vigilare, per star su l'avvertita	Ehhsiàr kem	Tetikte olmak, uyanık durmak
Vigilante	Ehhsiàra	Gözü açık, bekçi
Vigilia, astinenza dalla carne....	Paris	Perhiz (et ve sütten kaçınma)
Vigilia, per rigoroso digiuno	Ruzi	Oruç
Vigilia, guardia	Nobe	Nöbet
Vigliacco	Aftì ghrana, ossa pesanti	Korkak, uyuşuk (Kurtça tabiriyle 'kemikleri ağır')
Vigna	Bftàne trí	Bağ, üzüm bahçesi
Vigore	Kuèta	Güç, kuvvet
Vigore, per forte	Sbrì, Zor	Zorlu, güçlü
Vile di prezzo	Be ximèta, Arzàna	Değersiz, ucuz
Vile di costumi	Be mārifèta	Edepsiz, aşağılık
Villa, villaggio	Ghund	Köy
Villa, possessione	Melk	Mülk, malikane
Villaneggiare, dar villanie	Dùfcium dem	Küfür etmek, hakaret etmek
Villania	Dùfcium	Küfür, kabalık

Villano	Fallahh, Merovi ghund	Köylü, çiftçi
Villano, per uomo sgarbato....	Naz, Be mārifeta	Kaba, nezaketsiz adam
Vincere, superare	Ghaleb kem	Yenmek, galip gelmek
Vincere, rompere un esercito	Asker skinum	Orduyu bozguna uğratmak
Vincere, portare via una scommessa....	Dbem, pret. Ber	Kazanmak (iddia vb.)
Vincitore	Ghaleb, Mansùr	Galip, kazanan
Vino	Mèi (monosillaba)	Şarap

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 276

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Viola	Benefsca	Menekşe
Violenza	Zora, Kotèka	Şiddet, zorbalık, kötek
Violino	Kamèmcia	Keman, kemençe
Vipera, serpente	Mar	Engerek, yılan
Virtù, merito avanti a Dio	Kéira, kangìa ber Qodé	Erdem, Tanrı katında iyilik
Virtù, scienza	Mārifèta	Marifet, ilim
Virtuoso	Qodám mārifèta	Erdemli, marifetli
Viscere, budella	Rivì	Bağırsaklar, sakatlık
Vischio	Dequànà	Ökse otu, yapışkan
Visibile	Diara	Görünür
Visita	Ziarét	Ziyaret
Visitare	Ziaret tkem	Ziyaret etmek
Vista, potenza dell'occhio	Nadàra	Görme gücü, nazar
Vista, oggetto della vista	Ditina	Görüş, görülen nesne

Vista, bella veduta	Ditina kangia, Ditina taza	Güzel manzara, temaşa
Vita, età	Āmra	Ömür, yaş
Vita, anima	Ghiàne	Can, ruh
Vite	Dare trì	Asma, üzüm ağacı
Vitella	Kalò	Genç inek (düve)
Vitello	Kalek	Dana, buzağı
Vittoria	Ber	Zafer; bakınız: Vincere
Vivere, aver vita	Āmra aia	Yaşamak
Vivo	Sakā	Canlı, hayatta
Vizio, difetto, o macchia	Āib	Kusur, ayıp, leke
Vizio, costumanza cattiva	Adéta Karàba	Kötü alışkanlık
Vizioso, uomo cattivo	Jaramaz, Mnàfak	Haylaz, münafık, kötü adam
Vizioso, cavallo....	Gha ghré	Huysuz (at için)
Vizioso, mulo....	Sciambosc	Huysuz (katır için)
Vizioso, cosa non buona	Karába, Kangia nina	Kötü, iyi olmayan şey
Vizioso, cosa brutta	Kreta	Çirkin şey

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 277

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Ultimo	Dú māia, Pasì ammo	Sonuncu, en son
Umana natura	Tabiāt l' anfan	İnsan doğası
Umanità, cortesia	Mārifèta	İnsanlık, nezaket
Vmettare	Ter kem	Islatmak
Vmettare la terra per scopare	Refcinum	(Süpürmek için) toprağı sulamak

Umidità	Scià	Nem, rutubet
Umido	Terra	Nemli
Umile	Tabiāt nefma, Be kobria	Alçakgönüllü, kibirsiz
Umiliare uno	Ser Bskinum	Birini aşağılamak (kafayı kırmak)
Umiliarfi, vergognarfi	Sciérma tkem	Kendini alçaltmak, utanmak
Umiliarfi, non far stima di se stesso	Asàb qo nakem	Kendini hor görmek, önemsememek
Una	Iek	Bir (dişil)
Una volta	Giarex	Bir kez
Una volta finalmente	Akobét, Akr	Nihayet, sonunda
Una volta, per tempo andato	Enghì	Bir zamanlar, vaktiyle
Undici	Ianzdah	On bir
Uncino	Cinghál	Çengel
Ungere	Duhn kem	Yağlamak
Unghia	Nanúk	Tırnak
Unghia de' cavalli, bovi etc.	Sum	Toynak
Ungheria, Regno	Meger	Macaristan Krallığı
Unguento	Mrahm	Merhem
Unguento, per cerotto	Taliùn	Yakı, plaster
Unguento, per empiastro	Melgema	Lapa, merhem
Unire, far uno	Iek cekem	Birleştirmek, bir etmek
Unire, attaccare insieme	Pekua venufciùm	Birbirine bağlamak/eklemek
Unirfi, accordarfi	pekinum	Uzlaşmak, birleşmek
Unirfi, esser compagno	Avàl bum	Arkadaş olmak, eşlik etmek
Universale	Amm	Evrensel, genel

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Uno	Jek	Bir
Unto	Duhna	Yağlı
Voce	Denk	Ses
Voglia, segno con cui nascono li fanciulli	Nifcan	Doğum lekesi
Voglia, per desiderio	vedi Volere	Arzu; bakınız: Volere
Voglia, desiderio	Del cit....	Gönül çekmesi, istek
Volare	Bfrum, Frun	Uçmak
Far volare	Frinum	Uçurmak
Volere	T,vem, T,vei, T,vet	İstemek
Volere, cioè ordinare	Amr kem	Emretmek, buyurmak
Volo	Frì	Uçuş
Volontà	Amr, Amrád	İrade, murat, niyet
Volentieri	Ez del, Dal cuore	Gönülden, isteyerek
Volpe	Ruvì	Tilki
Volta, cupola	Akdi	Kubbe
Volta, tempo	Giar, Giarek	Kez, defa
Volta, una volta.... tempo andato	Enghì	Vaktiyle, bir zamanlar
Voltare, far la volta	Akdi cekem	Kubbe yapmak, döndürmek
Voltare, rivolgere	Vergherum	Çevirmek
Voltare, tornare indietro	Vagharum	Geri dönmek
Volto, o vulto	Rù, Suréta	Yüz, çehre, suret
Vomitare	Vahrafcium	Kusmak
Vomito	Elingia	Kusmuk
Venire il vomito	Elingia tet	Kusması gelmek, midesi bulanmak

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Uomo	Mer, Merovi	Adam, İnsan
Uomo coraggioso	Gioamér, Merda	Cesur adam, Yiğit
Uomo pauroso	Tersòk, oppure Kuna....	Korkak adam (Kurtça deyimiyle pantolonuna yapan)
Uomo di cattivo naturale....	Scerétta	Geçimsiz, kavgacı, huzursuz adam
Uomo, per persona umana	Ansàn	İnsan
Votare, v.g. una casa	Kali be kem	Boşaltmak (örneğin bir evi)
Votare, gettar via il contenuto....	Refium, Refit, pret. Ret	Boşaltmak, dökmek (bir kabın içeriğini)
Votare, far promessa a Dio	Nadúr kem	Adak adamak
Votato a Dio	Mandúr	Adanmış, adak
Voto, a Dio	Nadúr	Adak
Voto, senza niente	Bofc	Boş
Vrina	Miz	İdrar
Vrinare	Mizum, Mizit, pret. Mizt	İdrar yapmak
Vrlare, alzar la voce....	Avára ghazì tkem	Bağırmak, yardım ve merhamet istemek
Urlare de' cani, e lupi &c.	vedi Gridare	Ulumak/Havlamak; bakınız: Gridare
Vrna di terra cotta	Lina	Pişmiş toprak küp
Vrtare, dar un urto ad uno	Pal ledem, pala perinum	Çarpmak, itmek
Vrtare, toccare in qualche cosa	Anghavum, Anghavit, pret. Anghaft	Değmek, temas etmek
Vrtare, inciampare	Pe anghavum	Ayağı takılmak, tökezlemek
Vrtica	vedi Ortica	Isırgan otu; bakınız: Ortica
Vrto	Pal, Anghafrina	Çarpma, sarsıntı

Usanza	Refa, Adéta	Gelenek, adet
Usare, aver costumanza	Adet aia, Refa aia	Alışkanlığı olmak, kullanmak
Usare, seguitare a far l'istesso	Stãmcl kem	Aynı şeyi yapmaya devam etmek
Uscio	Dergha	Kapı
Usciere	Derghaván	Kapıcı

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 280

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Uscire con onore da qualche impegno	Speiát Derkavum	Bir işten alnının akıyla çıkmak
Uscire	Derkavum, Derkavit, pret. Der keft	Çıkmak
Uscita	Der keftina	Çıkış
Uscita di corpo, si fa verbo	Zik cit, pret. Zik ció	Dışkılama (karın gider)
Uscita, spesa	Msràf	Masraf, gider
Usura	Faida, Seléf	Faiz, tefecilik
Usurajo	Faida kar	Tefeci
Usurpare	Bu qo elgherum	Gasp etmek, kendine almak
Usurpare, prender per forza	Koték ftinum, pret. Kotek ftand	Zorla almak
Utero	Mala piciuk, Mala kuru....	Rahim (Kurtça deyimiyle çocuk evi)
Utile	Faida, Keira	Faydalı, yararlı
Utraro, chi porta l'acqua con utre	Ravián	Sakacı, tulumla su taşıyan
Utre di cuojo forte....	Ravia	Deri su tulumu (omuzda taşınan)
Utre, cioè una pelle di capra....	Korba	Keçi derisinden su tulumu

Utre in genere	Mesck	Tulum
Utre di pelle di pecora....	Ombán	Koyun veya kuzu derisinden tulum
Uva, frutto	Trí	Üzüm
Uva, pianta	Dera trì	Asma
Uva, grappolo	Ufck	Üzüm salkımı
Uva secca	vedi Zibibo	Kuru üzüm; bakınız: Zibibo

E-Tablolar'a aktar

Sayfa 281

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Z		
Zaffarano	Zafràn	Safran
Zaffiro	Iakut	Safir, Yakut
Zamarra	Farraga	Aba, kaba kaftan
Zampa	Lapk (comunemente Deft)	Pençe (yaygın olarak 'El' denir)
Zappa	Taver	Çapa
Zappare	Ard bokolum, Ard bokolit	Çapa yapmak, toprağı kazmak
Zelante	Qodam ghira, Ghiréta	Gayretli, şevkli
Zelare	Ghira kefcium....	Gayret göstermek (gayret çekmek)
Zelo	Ghira, Ghirèta	Gayret, şevk
Zenzala	Pefci	Sivrisinek
Zenzaliera	Kulla	Cibinlik
Zenzevere, o sia Giengievo	Zengibil	Zencefil
Zero	Nukat	Sıfır, nokta
Zia paterna	Metã	Hala
Zia materna	Kaléta	Teyze

Zinale	Bermāl	Önlük
Zio paterno	Māmo, Mām	Amca
Zio materno	Kali	Dayı
Zibibo	Mevìs	Kuru üzüm
Zibibo nero	Mevìs refc	Siyah kuru üzüm
Zibibo rosso	Mevìs sór	Kızıl kuru üzüm
Zitella	Keccia	Genç kız, bakire
Zizania	Zivàn	Delice otu, nifak
Zoppicare	Langhum, Langhit, pret. Langhì	Topallamak
Zoppo	Langh, Langher	Topal

E-Tablolar'a aktar

İtalyanca	Kurtça	Türkçe
Zucca	Koléend	Kabak
Zucca di specie piccola	Kundek	Süs kabağı, küçük kabak
Zuccone, uomo senza intendimento	Ahhmák. Be ākel	Aptal, akılsız adam
Zuccaro	Sukker	Şeker
Zuccaro bianco fino	Sukker frangì	İnce beyaz şeker
Zuccaro candito	Nebát	Nöbet şekeri
Zuffa	Scèr	Kavga, dövüş
Zuffarsi, battersi uno con l'altro	Lek le dem	Birbiriyle dövüşmek, vuruşmak

ORAZIONE DOMENICALE

In lingua, e frase Kurda.

BAbe ma ke derùnit ſer aſmán: mvkaddas bit nave ta.
Bdèì a ma baehſete ta.
Debìt amráda ta ſer aſmàn, u ſer ard.
Au,ro u ehr rvz tera nan bdéi a ma.
U āſu beka ghuna ma, ſibi am āſu bekem ehr ki. cekiria a ma zerer, ia zahhmet.
U na aveſia ma naf tegerib.
Amma Kalasbeka ma ez Karàbia. Amìn.

PAter noſter qui es in cælis: ſanctificetur nomen tuum. Fiat voluntas tua, ſicut in cælo, & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo. Amen.



SALUTAZIONE ANGELICA.

SAlam leki, ia Marìam; tegì nāméta Qodé. El Rab ghel ta; Mvbarak tu bein zenàn, u mubarak meva zike ta Sāidna (*) Iſa. Kaduſa Mariam daika Qodé neveſia beka bu ma ghunakar; nuk u'l sāt meria ma. Amìn.

AVe Maria gratia plena: Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui Jeſus. Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus; nunc, & in hora mortis noſtræ. Amen.

(1) Sāidna - Noſtro Signore; parola araba, di cui ſi ſervono anche li Kurdi quando nominano qualche Profeta, per il gran riſpetto; come pure Salam leki; El Rab, ſono parole arabe, ma le uſano nelle loro orazioni, e precazioni.



Sayfa 283
Orazione Domenicale (Rab'bin Duası)
In lingua, e frase Kurda (Kurt dili ve ibaresiyle)
Normal tablo

Kurtça Transkripsiyon	Latince Orijinal	İtalyanca Başlık Karşılığı	Türkçe Akademik Çeviri
Babe ma ke derùnit fer afmàn: mvkaddas bit nave ta.	Pater noster qui es in cælis: sanctificetur nomen tuum.	Orazione Domenicale	Göklerde olan Babamız: adın kutsal kılınsın.
Bdèì a ma baehfete ta.	Adveniat regnum tuum.		Krallığın gelsin.
Debìt amráda ta fer afmàn, u fer ard.	Fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra.		Göklerde olduğu gibi yerde de senin iraden olsun.
Au,ro u ehr rvz tera nan bdèí a ma.	Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.		Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver.

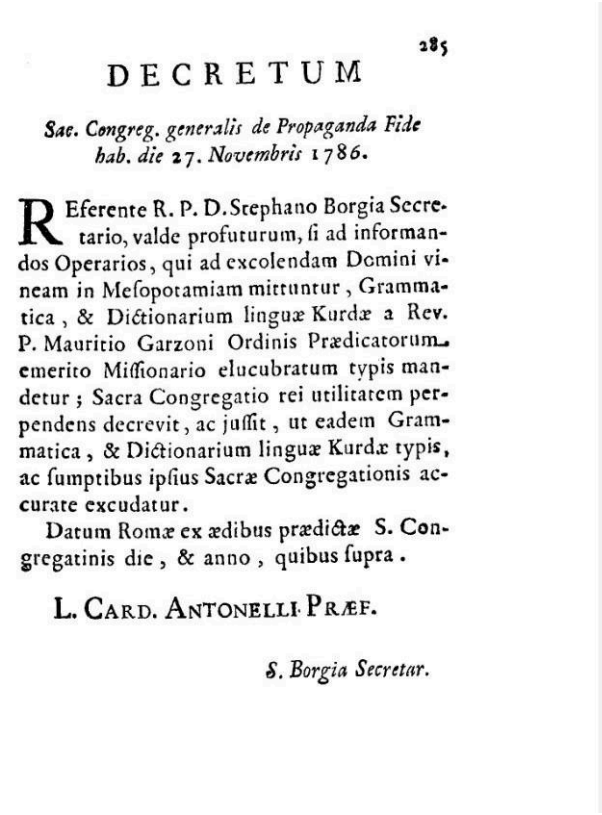
U áfu beka ghuna ma, fibi am áfu bekem ehr ki.	Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus....		Ve suçlarımızı bağışla, tıpkı bizim bağışladığımız gibi....
....cekiria a ma zerer, ia zahhmet.	....debitoribus nostris.		....bize karşı kusur işleyenleri.
U na avefia ma naf tegerib.	Et ne nos inducas in tentationem.		Ve bizi denemeye bırakma.
Amma Kalasbeka ma ez Karàbia. Amìn.	Sed libera nos a malo. Amen.		Fakat bizi kötü olandan kurtar. Amin.

Sayfa 284
Salutazione Angelica (Meleksel Selamlama)
Normal tablo

Kurtça Transkripsiyon	Latince Orijinal	İtalyanca Başlık Karşılığı	Türkçe Akademik Çeviri
Salam lexì, ia Mariam; tegì năméta Qodé.	Ave Maria gratia plena.	Salutazione Angelica	Selam sana Maria, lütuf ile dolusun.
El Rab ghel ta;	Dominus tecum.		Rab seninledir.
Mvbarak tu bein zenàn,	Benedicta tu in mulieribus,		Sen kadınlar arasında kutsalsın,
u mubarak meva zike ta Sáidna (*) ïsa.	& benedictus fructus ventris tui Jesus.		ve rahminin meyvesi Efendimiz İsa kutsaldır.
Kaduía Mariam daika Qodé	Sancta Maria Mater Dei,		Aziz Maria, Tanrı'nın Annesi,
nevefia beka bu ma ghunakar;	ora pro nobis peccatoribus;		biz günahkarlar için dua eyle;
nuk u'l sât merìa ma. Amìn.	nunc, & in hora mortis nostræ. Amen.		şimdi ve ölüm saatimizde. Amin.

Sayfa Altı Notu (Dipnot)
Normal tablo

Orijinal İtalyanca Not	Türkçe Akademik Çeviri
(1) Sáidna - Nostro Signore; parola araba, di cui si servono anche li Kurdi quando nominano qualche Profeta, per il gran rispetto;	(1) Sáidna - Efendimiz; Kurtlar'ın herhangi bir Peygamberi andıklarında büyük saygıdan ötürü kullandıkları Arapça bir kelime;
come pure Salam leki ; El Rab, sono parole arabe, ma le usano nelle loro orazioni, e precazioni.	tıpkı Arapça kelimeler olan ancak dualarında ve yakarışlarında kullandıkları Salam leki ve El Rab gibi.



285

DECRETUM

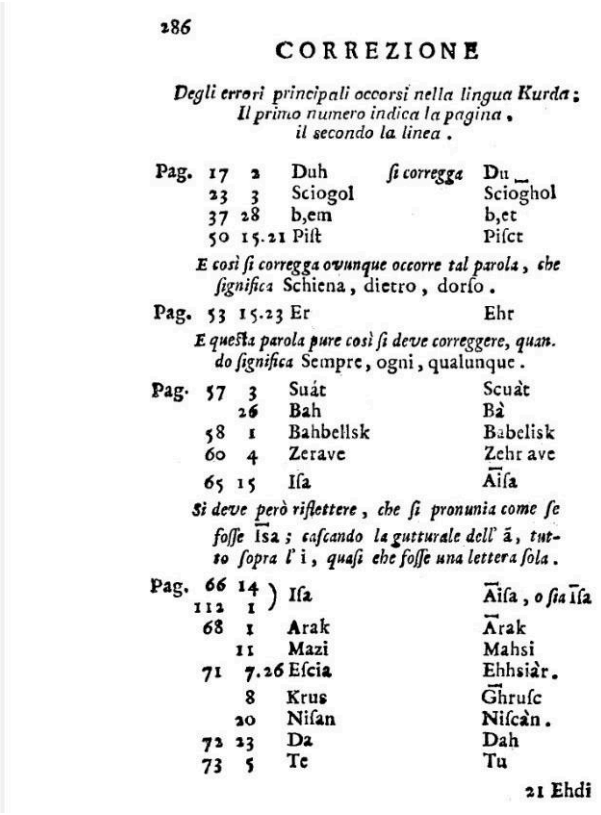
Sac. Congreg. generalis de Propaganda Fide hab. die 27. Novembris 1786.

REferente R. P. D. Stephano Borgia Secretario, valde profuturum, ſi ad informandos Operarios, qui ad excolendam Domini vineam in Meſopotamiam mittuntur, Grammatica, & Dictionarium linguæ Kurdæ a Rev. P. Mauritio Garzoni Ordinis Prædicatorum emerito Miſſionario elucubratum typis mandetur; Sacra Congregatio rei utilitatem perpendens decrevit, ac juſſit, ut eadem Grammatica, & Dictionarium linguæ Kurdæ typis, ac ſumptibus ipſius Sacræ Congregationis accurate excudatur.

Datum Romæ ex ædibus prædictæ S. Congregatinis die, & anno, quibus ſupra.

L. CARD. ANTONELLI PRÆF.

S. Borgia Secretar.



286

CORREZIONE

Degli errori principali occorsi nella lingua Kurda; Il primo numero indica la pagina, il secondo la linea.

Pag.	17	2	Duh *ſi corregga*	Du_
	23	3	Sciogol	Scioghol
	37	28	b,em	b,et
	50	15.21	Piſt	Piſct

E così ſi corregga ovunque occorre tal parola, che ſignifica Schiena, dietro, dorſo.

Pag.	53	15.23	Er	Ehr

E queſta parola pure così ſi deve correggere, quando ſignifica Sempre, ogni, qualunque.

Pag.	57	3	Suát	Scuàt
		26	Bah	Bà
	58	1	Bahbellsk	Babelisk
	60	4	Zerave	Zehr ave
	65	15	Iſa	Āiſa

Si deve però riflettere, che ſi pronunia come ſe foſſe Īsa; *cafcando la gutturale dell' ā, tutto ſopra l' i, quaſi che foſſe una lettera ſola.*

Pag.	66	14)	Iſa	Āiſa, *o ſia* Īſa
	112	1)		
	68	1	Arak	Ārak
		11	Mazi	Mahsi
	71	7.26	Eſcia	Ehhsiàr.
		8	Krus	Ghruſc
		20	Niſan	Niſcàn.
	72	23	Da	Dah
	73	5	Te	Tu

21 Ehdi

Sayfa 285
DECRETUM
(KARARNAME)
Sac. Congreg. generalis de Propaganda Fide hab. die 27. Novembris 1786.
(İnancın Yayılması Kutsal Genel Kongregasyonu tarafından 27 Kasım 1786 tarihinde verilmiştir.)
Akademik Sadakat Odaklı Karşılaştırmalı Transkripsiyon
Normal tablo

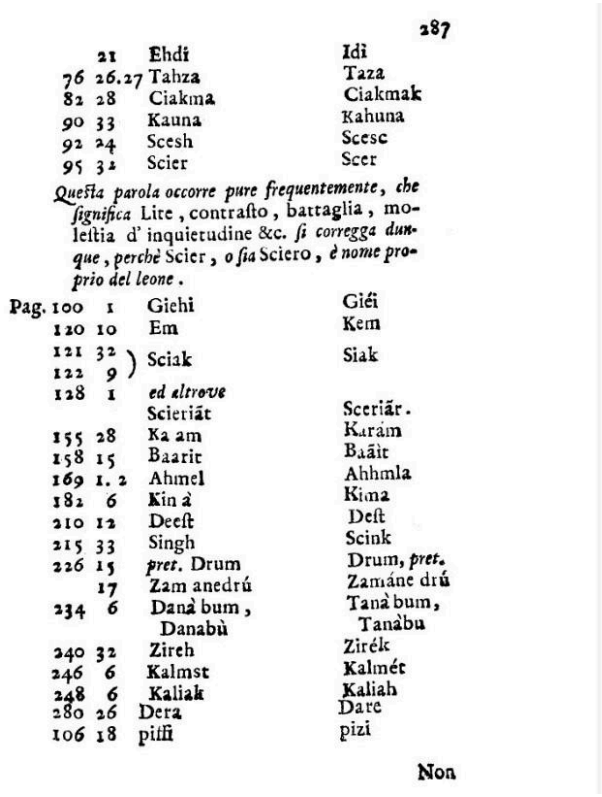
Orijinal Metin (Latince)	Türkçe Akademik Çeviri

Referente R. P. D. Stephano Borgia Secretario, valde profuturum, si ad informandos Operarios, qui ad excolendam Domini vineam in Mesopotamiam mittuntur,	Sekreter R. P. D. Stefano Borgia'nın raporuna göre; Efendimiz'in Mezopotamya'daki bağını işlemek üzere gönderilen görevlileri bilgilendirmek amacıyla,
Grammatica, & Dictionarium linguæ Kurdæ a Rev. P. Mauritio Garzoni Ordinis Prædicatorum emerito Missionario elucubratum typis mandetur;	Vaizler Nişanı'na mensup emekli misyoner Saygıdeğer P. Maurizio Garzoni tarafından üzerinde titizlikle çalışılmış olan Kurt dili Dilbilgisi ve Sözlüğü'nün basılmasının çok yararlı olacağı belirtilmiştir;
Sacra Congregatio rei utilitatem perpendens decrevit, ac jussit, ut eadem Grammatica, & Dictionarium linguæ Kurdæ typis, ac sumptibus ipsius Sacræ Congregationis accurate excudatur.	Kutsal Kongregasyon, meselenin faydasını tartarak söz konusu Kurt dili Dilbilgisi ve Sözlüğü'nün, bizzat Kutsal Kongregasyon'un matbaasında ve masraflarıyla doğru bir şekilde basılmasına karar vermiş ve emretmiştir.
Datum Romæ ex ædibus prædictæ S. Congregationis die, & anno, quibus supra.	Roma'da, adı geçen Kutsal Kongregasyon binasında, yukarıda belirtilen gün ve yılda verilmiştir.

L. CARD. ANTONELLI PRÆF.
(L. Kardinal Antonelli, Başkan)
S. Borgia Secretar.
(S. Borgia, Sekreter)
Sayfa 286
CORREZIONE
(DÜZELTME)
Degli errori principali occorsi nella lingua Kurda; Il primo numero indica la pagina, il secondo la linea.
(Kurt dilinde meydana gelen başlıca hatalar hakkında; birinci sayı sayfayı, ikinci sayı satırı gösterir.)
Normal tablo

Sayfa/Satır	Hatalı Yazım	Düzeltme (Şu şekilde düzeltilmeli)	İtalyanca Açıklama / Anlamı
Pag. 17, 2	Duh	Du	
Pag. 23, 3	Sciogol	Scioghol	
Pag. 37, 28	b,em	b,et	

Pag. 50, 15.21	Pift	Pifct	E così si corregga ovunque occorre tal parola, che significa Schiena, dietro, dorso. (Sırt, arka, bel anlamına gelen bu kelime geçtiği her yerde bu şekilde düzeltilmelidir.)
Pag. 53, 15.23	Er	Ehr	E questa parola pure così si deve correggere, quando significa Sempre, ogni, qualunque. (Daima, her, herhangi bir anlamına geldiğinde bu kelime de aynı şekilde düzeltilmelidir.)
Pag. 57, 3	Suát	Scuàt	
Pag. 57, 26	Bah	Bà	
Pag. 58, 1	Bahbellsk	Babelisk	
Pag. 60, 4	Zerave	Zehr ave	
Pag. 65, 15	Ifa	Aïfa	Si deve però riflettere, che si pronunia come se fosse Isa; cascando la gutturale dell' ã, tutto sopra l' i, quasi che fosse una lettera sola. (Ancak şuna dikkat edilmelidir ki, İsa gibi telaffuz edilir; ã'nın gırtlaksı sesi tamamen i'nin üzerine düşer, sanki tek bir harfmiş gibi.)
Pag. 66, 14	Ifa	Aïfa, o sia Iía	
Pag. 112, 1			
Pag. 68, 1	Arak	Ārak	
Pag. 68, 11	Mazi	Mahsi	
Pag. 71, 7.26	Efcia	Ehhsiàr.	
Pag. 71, 8	Krus	Ghrusc	
Pag. 71, 20	Nifan	Nifcàn.	
Pag. 72, 23	Da	Dah	
Pag. 73, 5	Te	Tu	



287

	21	Ehdi	Idi
76	26.27	Tahza	Taza
82	28	Ciakma	Ciakmak
90	33	Kauna	Kahuna
92	24	Scesh	Scesc
95	32	Scier	Scer

Queſta parola occorre pure frequentemente, che ſignifica Lite, contraſto, battaglia, moleſtia d' inquietudine &c. *ſi corregga dunque, perchè* Scier, *o ſia* Sciero, *è nome proprio del leone.*

Pag. 100	1	Giehi	Giéi
120	10	Em	Kem
121	32	) Sciak	Siak
122	9		
128	1	*ed altrove* Scieriât	Sceriâr.
155	28	Ka am	Karâm
158	15	Baarit	Baâit
169	1. 2	Ahmel	Ahhmla
182	6	Kin â	Kima
210	12	Deeſt	Deſt
215	33	Singh	Scink
226	15	*pret.* Drum	Drum, *pret.*
	17	Zam anedrú	Zamáne drú
234	6	Danà bum, Danabù	Tanà bum, Tanàbu
240	32	Zireh	Zirék
246	6	Kalmst	Kalmét
248	6	Kaliak	Kaliah
280	26	Dera	Dare
106	18	piſſi	pizi

Non

288

Non ho fatto la correzione delle parole Italiane, perchè ognuno facilmente ſe ne può accorgere; Nella ſtampa ſi ſono omeſſi molti accenti, e ſegni gutturali; nè piú ſi può rimediare, se non con dar orecchio parlando con le persone nazionali, e coll' eſercizio; forſe ancor io avrò fatto qualche errore di ortografia Kurda, ſarò però compatito, perchè non aveva libri da confrontare.

LODE A DIO.

Sayfa 287

Normal tablo

Sayfa/Satır	Hatalı Yazım	Düzeltme (Şu şekilde düzeltilmeli)	İtalyanca Açıklama / Anlamı
Pag. 21	Ehdi	Idi	
Pag. 76, 26.27	Tahza	Taza	
Pag. 82, 28	Ciakma	Ciakmak	
Pag. 90, 33	Kauna	Kahuna	
Pag. 92, 24	Scesh	Scesc	
Pag. 95, 31	Scier	Scer	Questa parola occorre pure frequentemente, che significa Lite, contrasto, battaglia, molestia d' inquietudine &c. si corregga dunque, perchè Scier, o sia Sciero, è nome proprio del leone. (Kavga, çatışma, savaş, huzursuzluk sıkıntısı vb. anlamına gelen bu kelime sıkça geçer; dolayısıyla düzeltilmelidir, çünkü Scier veya Sciero, aslanın özel adıdır.)

Pag. 100, 1	Giehi	Giéi	
Pag. 120, 10	Em	Kem	
Pag. 121, 32	Sciak	Siak	
Pag. 122, 9	Sciak	Siak	
Pag. 128, 1	ed altrove / Scieriăt	Sceriār.	
Pag. 155, 28	Ka am	Karām	
Pag. 158, 15	Baarit	Baāìt	
Pag. 169, 1.2	Ahmel	Ahhmla	
Pag. 182, 6	Kin à	Kima	
Pag. 210, 12	Deeft	Deft	
Pag. 215, 33	Singh	Scink	
Pag. 226, 15	pret. Drum	Drum, pret.	
Pag. 226, 17	Zam anedrú	Zamáne drú	
Pag. 234, 6	Danà bum, Danabù	Tanà bum, Tanàbu	
Pag. 240, 32	Zireh	Zirék	
Pag. 246, 6	Kalmst	Kalmét	
Pag. 248, 6	Kaliak	Kaliah	
Pag. 280, 26	Dera	Dare	

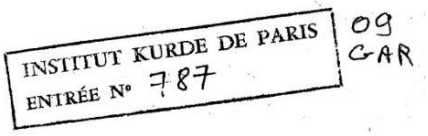
Pag. 106, 18	piffi	pizi	

Sayfa 288
Akademik Sadakat Odaklı Karşılaştırmalı Transkripsiyon
Normal tablo

Orijinal Metin (İtalyanca)	Türkçe Akademik Çeviri
Non ho fatto la correzione delle parole Italiane, perchè ognuno facilmente se ne può accorgere;	İtalyanca kelimelerin düzeltmesini yapmadım, çünkü herkes bunları kolayca fark edebilir;
Nella stampa si sono omessi molti accenti, e segni gutturali; nè più si può rimediare, se non con dar orecchio parlando con le persone nazionali, e coll' esercizio;	Baskıda birçok vurgu ve gırtlaksı işaret ihmal edilmiştir; yerel halkla konuşarak kulak dolgunluğu kazanmak ve pratik yapmak dışında buna daha fazla çare bulunamaz;
forse ancor io avrò fatto qualche errore di ortografia Kurda, sarò però compatito, perchè non aveva libri da confrontare.	belki ben de bazı Kurtça yazım hataları yapmış olabilirim, ancak kıyaslayacak kitaplarım olmadığı için hoş görüleceğimi umuyorum.

LODE A DIO.
(TANRI'YA ÖVGÜLER OLSUN.)





Türkçeye çeviren: İbrahim Şimşek.
Türkçeye çeviren: İsmail Karaçam